

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

3 NUMARALI SİVAS ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN (H.1202-1203
/M.1787-1788) TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRMESİ

Tezi Hazırlayan
Şeyma ARIKAN

Tezi Yöneten
Prof. Dr. Sebahattin SAMUR

İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı
İslam Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Haziran -2009
KAYSERİ

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**3 NUMARALI SİVAS ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN (H.1202-1203/
M.1788-1789) TRANSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRMESİ**

Tezi Hazırlayan
Şeyma ARIKAN

Tezi Yöneten
Prof. Dr. Sebahattin SAMUR

İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı
İslam Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Haziran -2009
KAYSERİ

Prof. Dr. Sebahattin SAMUR danışmanlığında Şeyma ARIKAN tarafından hazırlanan “3 Numaralı Sivas Şer’iyye Sicili’nin (H.1202-1203/M.1787-1788) Transkripsiyon ve Değerlendirmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

...07.10.2009

JÜRİ:

Danışman : Prof. Dr. Sebahattin SAMUR

Üye : Prof. Dr. Şefaettin SEVERCAN

Üye : Prof. Dr. Ali AKTAN

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 05.06.2009 tarih ve ...16... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

...05.06.2009

Prof. Dr. H.Yunus APAYDIN
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bilinen en eski Türk Devleti olan Hun'lardan günümüze kadar, Türkler birçok devlet kurmuşlardır. Bunlar arasında en geniş topraklara ve en uzun ömre sahip olan Osmanlı Devleti'dir.

Osmanlı Devleti'nin bu kadar uzun süre ayakta kalmasını sağlayan en önemli etkenlerden biri uygulamış olduğu adalet sistemidir. Osmanlı Devlet'i Müslüman kimliği nedeniyle şer'i hukuku kullanırken, geçmişten gelen devlet deneyimlerinden kazandığı geleneğe dayalı olan örfi hukuk sistemini de kullanıyordu. Bu iki hukuk sistemini de içine alan Osmanlı, kurduğu mahkemelerde görevlendirdiği kadılar aracılığıyla Müslim, Gayr-ı Müslim ayrımı yapmadan adaleti devletin en ücra köşesine kadar taşıyordu.

İşte devletin en ücra köşesine kadar giden ve kadı adı verilen devlet görevlisi, görmüş olduğu davaların hepsini şer'iyye sicili denilen bir deftere kaydediyordu. Yani bu defter, ülkenin her yerine ait, ekonomik, sosyal, askeri, idari ve hukuki bilgileri kendisinde topluyordu.

Biriken bu bilgiler kayıt altında olduğu için zaman içinde çeşitli vesilelerle yapılan araştırmalara kaynaklık etmektedir. 15.Yüzyılın ikinci yarısından 20. Yüzyılın ilk çeyreğine kadar devamlı olarak yazımı süren, Osmanlı devletinin alt yapısına dair çok değerli bilgiler taşıyan bu defterler, araştırmacılar için çok idari, sosyal ve hukuksal açıdan yararlı olan, gerçek ve doğru kararlar verilmesini sağlayan en önemli kaynak olmuştur. Biz de Türk ve Osmanlı Tarihi açısından bu kadar önemli olan belgelerden 3 Numaralı Sivas Şer'iyye Sicili'ni çalışarak, hem Türk tarihine bir nebze olsun ışık tutmaya, hem de Sivas'ın o yıllara dair şehir hayatıyla ilgili bilgiler vermeye çalıştık.

Yapmış olduğumuz çalışmada yardımlarını bizden esirgemeyen danışman hocam sayın Prof. Dr. Sebahattin Samur'a ve Şefaattin Severcan hocama ayrıca manevi desteklerini hep yanımda hissettiğim babam Ömer Arıkan beye ve annem Ayhan Arıkan hanıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Şeyma ARIKAN

Kayseri 2009

**3 NUMARALI SIVAS ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN (H. 1202-1203 / M.1787-1788)
TRANSKRİPSİYON VE DEĐERLENDİRMEŐİ**

Şeyma ARIKAN

ÖZET

Tez konumuz 3 Numaralı Sivas Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesidir. Bizim incelediğimiz bölüm H. 1202–1203 (MÖ 1787–1788) yıllarını içeren iki yıllık kısımdır. Defterin tamamı 144 varak 288 sayfadan oluşmaktadır. Bizim incelediğimiz kısım ise defterin 71 varak 142 sayfalık kısmınıdır. Bu sicil Sivas'a ait diğer sicillerle beraber Ankara Milli Kütüphane'de muhafaza edilmektedir.

Tezimiz, önsöz, kısaltmalar, giriş, üç bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır. Tezimizin sonuna ise kaynakça ve ekler kısmı ilave edilmiştir. Giriş kısmında Osmanlı hukuku, kadılık müessesesi ve Şer'iyye sicilleri konuları işlenmiştir. Birinci bölümde, Üzerine çalıştığımız belgelerin özetleri verilmiştir. İkinci bölümde, 3 Numaralı Sivas Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu verilmiştir.

Üçüncü ve son bölümde ise incelenen Şer'iyye sicilindeki kayıtların değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu bölüme idari yapı; Sivas'a bağlı kaza, nahiye, köy ve mahalle isimleri verilmiştir. Aile, evlilik, şahıs isimleri, lakap ve unvanlar verilerek sosyal durum değerlendirilmiştir. Nihayetinde Sivas'ın iktisadi yapısı da incelenerek değerlendirme bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Sivas, Şer'iyye Sicili, Kadı

**TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF THE 3 NUMBERED SİVAS
COURT RECORDS (H. 1202-1203 / AD.1787-1788)**

Şeyma ARIKAN

ABSTRACT

The subject of this study is the transcription and evaluation of the 3 numbered Sivas Court Records. We analyzed the two years' time, the H. 1202–1203 (A.D. 1787–1788). The complete part of the records consist of 144 foils and 288 pages. The analyzed parts are the first 71 foils and 142 pages. This court records are kept in the Ankara National Library with the other court records belong to Sivas.

Our study is composed of foreword, abbreviations, preface, three parts and conclusion. The study has been ended with bibliography and appendix. Foreword has dealt with Ottoman law, administrative district of Kadi foundation and court records. In the first part, analyzed court records have been summarized. In the second part, the 3 numbered Sivas Court Records transcription has been given.

In the third and the last part, analyzed court records has been evaluated. To this part, the names of administrative structures; counties, subdistricts, districts and villages bound up in Sivas. Family, marriage, names, nicknames and titles of the people has been analyzed and social situation has been evaluated. Eventually, economic structure was analyzed and evaluation has been finished.

Key Words: Ottoman, Sivas, Court Records, Kadi

İÇİNDEKİLER

ONAY	I
ÖNSÖZ	II
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
KISALTMALAR	IX

GİRİŞ

A. OSMANLI HUKUKU	1
1. Şer’i Hukuk	1
2. Örfi Hukuk	2
B. KADILIK MÜESESESİ	3
1. Tanımı Tarihi Gelişimi ve Önemi	3
2. Kadıların Yardımcıları	5
2.1. Naibler	5
2.1.1. Kaza Naibleri	6
2.1.2. Mevali Naibleri	6
2.1.3. Arpalık Naibleri	6
2.2. Muhzırlar	6
2.3. Çavuşlar (Dergah-ı Ali Çavuşları)	7
2.4. Subaşlar	7
2.5. Şuhudü’l-Hal	8
2.6. Kassamlar	8
2.7.Kâtipler	8

C. ŞER'İYYE SİCİLLERİ	8
1.Tanımı	8
2. Tarihi Gelişimi ve Önemi ve Fiziki Özellikleri	9
3. Şer'iyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri	10
3.1Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler	10
3.1.1. İ'amlar	10
3.1.2. Hücçetler.....	12
3.1.3. Maruzlar	13
3.1.4. Müraseleler.....	14
3.2 Başka Mahkemelerden Sadır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler	14
3.2.1 Padişah'tan Gelen Emir, Berat ve Fermanlar.....	14
3.2.2 Sadrazam, Kadıasker, Beylerbeyi ve Valilerden Gelen Buyruklar.....	15
3.2.3 Tezkereler ve Temessükler	15
D. SİVAS ŞER'İYYE SİCİLLERİ	16
1. Şer'iyye Sicillerinin Genel Durumu	16
2. 3 Numaralı Sivas Şe'iyye Sicili	16
3. Metin Transkripsiyonunda Uygulanan Metot	17
4. Tez İçerisindeki Belgelerin Tasnifi.....	19
4.1. 3 Numaralı Sivas Şer'iyye Sicili'nin Konularına Göre Dağılımı	19

BİRİNCİ BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ.....	20
----------------------------	-----------

İKİNCİ BÖLÜM

METİN TRANSKRİPSİYONU.....	45
-----------------------------------	-----------

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

A) ŞEHRİN İDARİ VE MÜLKİ YAPISI	297
1. İdari Yapı	297
2. Askerlikle İlgili Kayıtlar	298
3. Devlet Görevlileriyle İlgili Kayıtlar	299
4. Sivas'a Bağlı Yerleşim Yerleri	302
4.1. Kazalar	302
4.2. Nahiyeler	303
4.3. Köyler	303
4.4. Mahalleler	304
B) ŞEHRİN SOSYAL YAPISI	305
1.Aile Yapısı	305
2. Evlilik Durumu	305
3.Veraset ve Miras	306
4.Şahıs İsimleri, Lakaplar ve Unvanlar	307
4.1.Erkek İsimleri	307
4.2.Kadın İsimleri	307
4.3. Lakaplar	307
4.4.Unvanlar	308
5. Sosyal Yapılar ve Müesseseler	308
5.1.Camiler	308
5.2. Vakıflar	308
5.3.Medreseler	310
C) ŞEHRİN İKTİSADİ YAPISI	310
1.Genel Ekonomik Yapı	310

SONUÇ	312
İNDEKS	314
KAYNAKÇA.....	317
EKLER.....	319
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR

A.g.e: Adı geçen eser

Bkz: Bakınız

C: Cilt

% : Yüzde

H : Hicri Tarih

M : Miladi Tarih

No : Numara

S. : Sayı

s : Sayfa

Yay: Yayınları

y.y. : Yüzyıl

Neşr. : Neşriyat

A.g.m. : Adı geçen makale

T.T.K : Türk Tarih Kurumu

T.D.V : Türk Diyanet Vakfı

B : Belge

GİRİŞ

A. OSMANLI HUKUKU

Osmanlı Devleti'nin kuruluşuyla beraber yeni ve orijinal bir hukuk sistemi başlamıştır diyemeyiz. Devletin kurucuları diğer konularda olduğu gibi hukuk konusunda da o zamana kadar Türk-İslam devletlerinde işlemekte olan hukuki yapıyı kullanmışlardır. Ancak Osmanlı bu hukuki sistemi hiç değiştirmeden kullanmıştır da diyemeyiz. Altı asır boyunca ihtiyaca göre eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişikliklerden sonra bile Osmanlı hukukuyla kendinden daha önce tarih sahnesine çıkan veya çağdaşı olan devletlerin hukuklarıyla büyük ölçüde paralellik daima var olmuştur. O halde Osmanlı hukuku denince İslam hukuku, Roma hukuku, Anglo-Sakson hukuku gibi bütün esasları ve kurumlarıyla kendine has bir hukuk anlaşılmalıdır.

Ancak Osmanlı Devleti'nde de diğer Türk-İslam Devletlerinde olduğu gibi hukuk esas itibariyle İslam hukukundan oluşmaktadır. Tabii Osmanlılar İslam hukukunu uygularken zamanın gerektirdiği düzenlemeleri de yapmıştır. Bunu yaparken İslam hukukunun devlet başkanına tanıdığı geniş düzenleme ve takdir yetkisinden yararlanmışlardır. Osmanlı padişahlarının münferit ferman ve kanunlarıyla yapılan bu düzenlemeler zaman içinde önemli bir yekûna ulaşıncaya oluş biçimlerine bakılarak ayrı bir isimle anılmaya başlanmışlardır. Osmanlı hukukunu iki başlıkta inceleyebiliriz¹.

1.Şer'i Hukuk

Klasik fıkıh kitaplarında yer alan ve geçmiş dönemlerde devletin müdahalesinden bağımsız olarak oluşan hukuka şer'i hukuk denir.

---

¹ Ekmelettin İhsanoğlu, Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi, Yıldız Matbaacılık, İstanbul 1994, s. 375-376

Şer'i hukuk sahasında başvurulacak resmi bir kaynak mevcut değildir. Kadılar hükümlerini Hanefi mezhebindeki muteber kaynaklara dayanarak vermekteydiler².

Osmanlı devletinde şahıs, aile, miras, eşya, borçlar, ticaret hukuku gibi İslam hukukunca ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş hususi hukuk alanlarında şer'i hukuk esasları hâkim olmuştur. Ancak zaman içinde ve ihtiyaç duyuldukça bu alanlarda da örfi düzenlemeler yapılmıştır. Nikâhların mahkemelerce veya kadıların verdiği izinle din adamlarınca kıyılması buna örnek olarak verilebilir³.

2.Örfi Hukuk

Osmanlı hukukunda örfi hukuk denilince, sadece adet hukuku üzere padişaha tanınan sınırlı yasama yetkisi çerçevesinde uzman hukukçuların içtihat ve fetvalarına da başvurularak ortaya konan hukuki hükümler akla gelir⁴.

Tarihi kaynaklarda örfi hukuk terimi ilk defa Fatih Döneminde kullanılmıştır. İlk örfi verginin bir pazar vergisi olarak Osman Gazi zamanında konulduğu göz önüne alınırsa, örfi hukukun devletin kuruluşundan itibaren var olduğunu söyleyebiliriz.

Örfi hukuk denilince bir örf ve adet hukuku anlaşılmalıdır. Osmanlı devleti fethettikleri topraklardaki halkı tamamen yabancıları oldukları bir hukuk sistemiyle baş başa bırakmamış, mevcut hukuki örf ve adetleri yürürlükte bırakıp, zaman içinde Osmanlı hukukuyla bütünleştirmeyi tercih etmiştir. Ancak bu hukuki esasları mahkemelerde mecburen uygulanan normlar haline getiren bunların örf ve âdete dayanmış olmaları değil, padişahın irade ve fermanlarına dayanmalarındır. O halde örfi hukuk bir kanun hukukudur⁵.

Örfi hukuk kuralları; ihtiyaç duyuldukça teker teker, tek bir hüküm olarak ortaya konmuştur. Bunlar zaman içinde belli bir yekûna ulaşmıştır. Altı asır bu sürmüştür. Ancak örfi hukukun oluşumunda ilk üç asır önemlidir. İşte bu ilk asırda bu kurallar belli bir sistematik içerisinde kanunnamelere dönüştürülmüştür⁶.

² Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 376, 379

³ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 390

⁴ Murat Şen, 'Osmanlı Hukukun Yapısı', Osmanlı Ansiklopedisi, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s.378

⁵ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 377

⁶ M.Akif Aydın, 'Osmanlı Hukuku', Osmanlı Medeniyeti Siyaset, İktisat, Sanat, Elma Basım, İstanbul 2005, s.177

Osmanlıda örfi hukukunun bir anda değil uzun bir süreç içinde yavaş yavaş şekillendiğini söylemiştik. Bu teşekkül sırasında özellikle arazi ve vergi hukuku alanlarında mevcut örf ve adetler ve mahalli şartlar göz önüne alınarak bütün ülkeye şamil tek bir kanun yerine, her bölgenin şartlarına uygun sancak kanunları hazırlanması yoluna gidilmiş ve bu kanunlar o bölgenin tahrir defterlerinin başına yazılmıştır. Ayrıca zaman içinde oluşan bu esaslar bazı padişahlar tarafından genel kanunlar olarak bir araya getirilmiştir. Fatih, II. Beyazıt, Yavuz ve Kanuni bu padişahlardandır⁷. Ancak adı geçen Osmanlı padişahları bunu yaparken de konulan kuralların şeriata uygunluğunu şeyhülislama onaylatmışlardır⁸.

Örfi hukukun ortaya çıkışında ‘nişancı’ dediğimiz görevlinin rolünden bahsetmek gerekir. Divan-ı Hümayunun asıl üyelerinden olan nişancının görünürdeki görevi padişahın fermanlarına imzasını atmaktır. Asıl görevi ise örfi hukuk düzenlemelerinin ilk taslağını hazırlamaktır. Bunu yaparken mahalli örf ve adetlere, teamüllere dikkat edecek, önceki düzenlemeleri göz önüne alacak ve hukuku kendi içinde düzenli, intizamlı bir hale getirecektir. Bu sebeple nişancıya ‘müfti-i kanun’ ismi verilmiştir⁹.

Divanda yapılan görüşmeler ve nişancıların faaliyetleri sonucu oluşan kanunların yürürlük süreleri padişahların hayatlarıyla sınırlıdır. Bunun için padişah değişikliğinde yürürlükte kalması istenen kanun ve imtiyazların yenilenmesi gerekmektedir¹⁰.

B. KADILIK MÜESESESİ

1. Tanımı, Tarihi Gelişimi ve Görevleri

Kaza sözlükte; Allah’ın ezeli hükmünün, takdirinin olması, yerine gelmesi¹¹, davaları görme işi, hüküm, hüküm verme¹² gibi manalara gelir. Bu kelimedden türeyen kadı kelimesinin terim manası ise; insanlar arasında meydana gelen dava ve niza’ları şer’i hükümlere uygun olarak karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı olan ve padişah tarafından tayin edilen şahıstır.

⁷ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s.379

⁸ Neşet Çağatay, ‘Osmanlılarda Şer’i-Örfi Hukuk Kavramı ve Uygulanışı’, XII. Türk Tarih Kongresi (Ankara 12–16 Eylül) Kongrede Sunulan Bildiriler, III. Cilt, T.K.K. Basımevi, Ankara 1999, s. 659

⁹ M.Akif Aydın, A.g.m. , s. 176

¹⁰ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 378

¹¹ D.Mehmet Doğan, Büyü Türkçe Sözlük, İz Yayıncılık,1996, s.578

¹² Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2006, s.498

Osmanlı adliye teşkilatının temel taşı olan kadılar, buldukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı¹³.

Osmanlı Devleti'nde beylikler döneminden beri fethedilen yerlere hukuku temsilen bir kadının, idareyi temsilen de bir subaşının tayini yerleşmiş bir gelenektir. Kaynaklar Sultan Orhan zamanında kadınların eğitimi için ilk medresenin kurulduğunu gösterir. Ancak Osmanlı devlet sisteminde kaza, ifta ve tedris mesleklerinin ayrımı ve derecelendirilmesi Fatih Sultan Mehmed döneminde olmuştur.

Eldeki en eski şer'iyye sicilleri XI. Yüzyılın ikinci yarısına kadar uzandığından Osmanlı idaresinin ilk bir buçuk asrındaki kadınlar ve mahkeme faaliyetleriyle ilgili birinci derecede bilgi edinemiyoruz. İlk kadınlar İzmir, Bursa ve Edirne'ye atanıyordu. Yeni fethedilen yerlere de 2. ve 3. derecede kadınlar tayin ediliyordu. Fatih kanunnamesiyle kadınların alacağı harçlar belirlenmiş ve hiyerarşi kurulmuştu. Bu dönemde kadının meslek eğitiminde kurumlaşma ve hiyerarşinin yerleşmesi açısından en önemli olay, Sahn-ı Seman diye bilinen medreselerin kurulmasıdır. Bu okullar, XVI. Yüzyılda Süleymaniye medreseleri kurulana kadar kadılık mesleğine girecek olan kadınların eğitildiği ve icazet aldıkları yer olmuştur.

XV. ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı benzeri böyle geniş bir imparatorlukta, böylesine merkeziyetçi ve kontrollü bir bürokratik sisteme güç rastlanır. Kadınlar XVIII. Yüzyıldan itibaren de idari değişikliklere uyum sağlamıştır. Bu da kadılık müessesinin Osmanlı Devletinde sağlam bir geleneğe sahip olduğunu gösterir. 1826'da yeniçeri ocağının kaldırılmasıyla, kadınların asayiş görevine yeniçeri zabıtları yardım ettiğinden, kadınların mülki görevi bitmiştir. Şehirlerde İhtisab Nezareti kurulunca kadının beledi görevi, II. Mahmud devrinde Evkaf Nezareti kurulunca da vakıfları idare ve denetiminin, tek elde toplanmasıyla da vakıflar üzerindeki denetim ve gözetimi sona ermiştir. Osmanlı kadısının asıl yetki ve görevlerinin azalmasına sebep ceza ve ticaret alanında Fransız mevzuatının uyarlanması ve karma nizami mahkemelerin kurulmasıdır. Nihayetinde 9 Nisan 1924'de şer'i mahkemelerin ilgasına dair kanunun çıkması, Ankara hukuk mektebinin açılması ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile kadınların fiili görevi ve eğitimi sona ermiştir¹⁴.

---

¹³ Ahmet Akgündüz, Şer'iyye Sicilleri, TDAV Yayınları, C.I, İstanbul 1988, s. 68

¹⁴ T.D.V. İslam Ansiklopedisi, İstanbul 2001, C.13, s.70-73

Kadınların yargı ve idari görevleri yanında İslam devletlerinde noterlik benzeri kurumların yaptığı işlemleri de Osmanlılar'da kadınlar yapıyordu.

Tabii bu görevlerin en önemlisi yargı görevidir. Osmanlılarda kadın sadece şer'î davalara değil örfî davalara da bakıyordu. Bu yüzden örfî hukukla ilgili hüküm ve fermanların bir araya getirilmesiyle oluşan kanunnameler düzenli olarak kadınlara gönderilirdi. Kadınların yetki ve sorumlulukları hem ceza, hem de hukuk davalarını içeriyordu. Gayr-i müslim davalarına ise cemaat mahkemeleri bakıyordu.

Kadınların yargı görevlerinin yanı sıra idari görevleri de vardır. Kadınlar buldukları idari birimlerde yürütmeye ilgili birçok görevi de yerine getiren ve devletin doğrudan doğruya muhatap olduğu idarecidir. Aynı zamanda kadınlar çarşı pazarı, satılan malları, malların vasıflarını ve fiyatlarını belirleyen, yani bugünkü belediyelerin görevleri ifa eden mahalli idarecilerdi. Bu görevlerin yanı sıra, vakıfların kurulması, senet tanzimi, köle azadı, velayetnamelerin düzenlenmesi, terekenin taksimi, alım-satım, kira, vekâlet, rehin, nikah gibi hukuki işlemler ve noter, evlenme ve nüfus memurları tarafından yapılan işlemler de kadının görevlerindendi¹⁵.

2. Kadınların Yardımcıları

Gerek hukuki gerekse idari birçok görevi yerine getiren kadınların işleri yaparken kendisine yardımcı olan bazı görevliler vardı. Şimdi bunları ayrıntılı olarak inceleyelim.

2.1. Naibler

Naib, sözlükte vekil, birinin yerine geçen manasına gelir¹⁶. Osmanlı hukukunda ise iki manaya gelir. Bunlardan birincisi; bütün kadınlar sultanın vekili oldukları için bunlara naib veya çoğulu olan nüvvab denilirdi. İkincisi ise; kadınların kendi yerlerine bakmaları için görevlendirdikleri kişilerdir. Bizim kastettiğimiz naiblik ikinci manadaki naibliktir. Bunların tayini, kadınlarca kaleme alınan müraselelerle yapılır, bunlara da niyabet müraselesi denir. Naibler tayin edildikleri yere gitmeyip, kendi adına karar yetkisine

---

¹⁵ Ekmelletin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 394–398

¹⁶ Ferit Devellioğlu, A.g.e. , s.799

sahip naibler gönderebilirlerdi¹⁷. Naibler görevlerinin mahiyetine göre çeşitli kısımlara ayrılırlardı. Bunlara göz atalım:

2.1.1. Kaza Naibleri

Kadılar kendi kazaları dâhilindeki nahiyelere naib ismiyle bir şer'i memur tayin eder ve burayı o memura iltizama verirlerdi. Bu naib kaza kadısı adına nahiyenin şer'i muamelelerine bakardı. Kadı naibi kadının yanında bulunup gerektiğinde ona vekâlet ederdi veya herhangi bir şer'i meseleye bakmak için kadı tarafından köylere gönderilirdi¹⁸.

2.1.2. Mevali Naibleri

Büyük kadılar bizzat kadılık yaptıkları zaman yanlarında bab naibi denilen bir kapı naibi bulunduğu gibi, esnafı kontrol etmek üzere seyyar ayak naibi de bulundurulurdu. Mevalinin tayin olduğu yere gitme usulü terk edildiğinden bunlar kendilerine vekâlet etmek üzere o eyalete naib ismiyle bir vekil gönderirler ve hâsılatı aralarında mukavele üzerine taksim ederlerdi. Bu da bir nevi iltizam usulüydü¹⁹.

2.1.3. Arpalık Naibleri

Arpalık, ilmiye içinde şeyhülislam, kazaskerlerle mevaliye tahsis edilen herhangi bir veya iki kazanın hâsılatıdır. Arpalık sahibi ulema bizzat arpalık alınan kazaya gitmeyerek oraya kendisi tarafından bir naib gönderirlerdi²⁰.

2.2. Muhzırlar

Şer'i mahkemelerde kadınların yardımcılarında biri de muhzırlardır. Muhzır sözlükte, huzura getiren, ihzar eden manasına gelir. Terim olarak ise davacı ve davalıların mahkemeye çağırın ve gerekirse bu günkü emniyet görevlilerinin, savcılarının bazı görevlerini yerine getiren bir memurdur.

¹⁷ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s.72

¹⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı, T.T.K Yayınları, Ankara 1988, s. 117

¹⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, A.g.e. , s.117

²⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, A.g.e. , s. 119

Muhzırlar yerli halk tarafından seçilirdi. Ücretleri maaş şeklinde değildi. Bunlar taraflardan ve ilgililerden belli bir ücret alırlardı. Sayıları mahkemenin ihtiyacına göre belirlenirdi. Muhzırlardan biri vefat edince onun gediği oğluna verilir, yoksa bir ehli tayin olunurdu. Kazasker mahkemesi gibi muhzırı çok olan mahkemelerde bir de muhzır başı bulunurdu. Muhzır başılar bu görevlerini ya bizzat yaparlardı ya da iltizam usulüyle ellerine temessük verdikleri vekilleri vasıtasıyla yaptırılırdı. Hizmet süreleri bir yıldı²¹.

2.3. Çavuşlar (Dergah-ı Ali Çavuşları)

Günümüzde icra memurlarının tamamen, emniyet görevlileri ve savcının ise kısmen görevlerini yerine getirirlerdi. Hükümet merkezinde görev yaparlar ve Divan-ı Hümayuna bağlıydılar. Atlı bir sınıftır. Yevmiyeli, tımarlı ve zeametli olabilirdi.

Hükümet merkezinde ceza ve hukuk davalarının icra memurları olan, vezirlerin, beylerbeylerinin ve benzeri itibarlı şahısların idamlarında görev alan Divan-ı Hümayun çavuşlarının başında Çavuşbaşı bulunurdu.

Çavuşbaşların, hazine ve defterlerin mühürlenmesi ve mührün açılması, halkın dilekçelerinin divana takdimi ve divanın tertibi gibi görevleri vardı. Hapis ve tevkif işlerini bizzat yapan çavuşbaşılar sadrazamın icrai işlerinin vekiliydi.

Çavuşbaşı maiyetinde kendisinden sonra büyük amir olarak Çavuşlar kâtibi ve Çavuşlar emiri vardı. Çavuşlar kâtibi kesinleşmiş nakdi ve bedeni cezaların infazına nezaret eder ve emin ile beraber özellikle ilmiye sınıfının itibarlı şahıslarını tevkif ederdi²².

2.4. Subaşilar

Hükümet merkezinde çavuş teşkilatının yaptığı işi sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşilar yapıyordu. Sancaklarda sancakbeyinin özel ücretli adamı ve polis amiri, kaza ve daha küçük merkezlerde icra ve infaz memuruydular²³.

²¹ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 73

²² Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 73

²³ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s.73

2.5. Şuhudü'l-Hal

Mahkemede yapılan yargılamanın şahitleridir. Kaza bölgesinin ileri gelenleri arasından seçilen sayıları beş altı olan bu şahitler, mahkemenin işleyişine veya karara herhangi bir şekilde müdahale etmezler sadece kadıların adil karar vermesine varlıklarıyla yardım ederlerdi²⁴.

2.6. Kassamlar

Kadıların önemli görevlerinden biri de, ölen kişilerin geride kalan mallarını İslam miras hukukuna uygun olarak paylaşmaktır. Bu görevi kadı yerine bu işle görevli yardımcısı olan kassamlar yapardı²⁵.

2.7.Kâtipler

Kadıların vermiş olduğu kararları bunlar için belirlenmiş usule göre deftere geçiren ve hukuk metinlerini yazma konusunda yetişmiş kişilerdir²⁶.

C. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.Tanımı

Osmanlı Devlet teşkilatının çeşitli kalemlerinde tutulan defterlerin dışında, memleketin her tarafında görev yapan kadılar tarafından, mahallinde tutulan binlerce defter vardır. Şer'i mahkemelerden kalan ve şer'iyye sicilleri denilen bu defterlerde, devletin hukuki, iktisadi, sosyal, askeri ve idari müesseseleri hakkında önemli tarihi bilgiler bulunmaktadır²⁷.

---

²⁴ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 399

²⁵ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 400

²⁶ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 401

²⁷ Ali Aktan, Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı İstanbul 1995, s. 175

2. Tarihi Gelişimi, Önemi, Fiziki Özellikleri

Mahkemede yapılan her türlü işlemlerin suretlerinin yer aldığı şer'iyeye sicil defterleri İslam hukuk tarihinde çok erken dönemlerden itibaren tutulmaya başlamıştır. İlk kadı sicilinin Emeviler döneminde Mısır'da tutulmaya başlanmıştır.

Osmanlı devletinde de şer'iyeye sicili tutulmaktaydı. Kadılara gönderilen irade, ferman ve hükümler de gerektiğinde başvurmak üzere şer'iyeye sicillerine kaydedilmekteydi. Kadılar örfi hukukla ilgili ihtilafları bu defterlerdeki hüküm, irade ve fermanlar doğrultusunda çözüyorlardı. Örfi hukukun uzun bir süreç içinde padişahların hüküm, irade ve fermanlarının bir araya gelmesiyle oluştuğu ve kanunnamelerin ilk şekillerinin de çoğu kez bu ferman ve hükümler olduğu göz önüne getirilirse, bunların birer kopyasının bulunduğu şer'iyeye defterlerinin Osmanlı hukukunun uygulanması açısından önemi anlaşılır²⁸.

İslam hukukunu hukuk sistemi olarak kabul eden bu Türk devletinin en önemli yargı organı olan şer'i mahkemeler, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasıyla beraber tarihe karışsa da devletin çeşitli devirlerine ait hukuki, iktisadi, dini, askeri, idari müesseseleri hakkında bize çok değerli tarihi belgeler bırakmıştır. Bu belgeler, dil, din, ırk, renk farkı gözetmeksizin bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idari düzenlemeleri içeren şer'iyeye sicilleridir. Bu siciller 15. asrın yarısından 20. asrın ilk çeyreğine kadar en az 472 yıllık Türk tarih ve kültürünün temel kaynağıdır²⁹.

Şer'iyeye sicillerinde yapılan mahkemelerin hepsi kaydedilmiştir. Bu belgeler, bugünkü mahkeme zabıtlarına pek benzemez. Eski tarihli sicil defterlerinde vakfiye dışındaki bütün kayıtlar genellikle bir sayfanın yarısını geçmez. Hatta bir sayfada 6,7,8 hukuki meselenin kaydedildiği görülür. Şeklen ise eski defterler kadının cübbesinin cebine sığacak ölçüde dar ve uzuncadır. Ancak tanzimattan sonra şer'iyeye mahkemelerine ait sicil defterlerine, şahitlerin isim ve adresleri de yazıldığı ve verilen kararların gerekçeleri daha geniş tutulduğu için ilam ve hüccetler daha çok yer kaplamıştır. Dolayısıyla bu döneme ait defterler eskilerden daha büyük ve hacimlidir.

Bu defterlerin başında genellikle dili arapça olan dibace yani giriş kısmı vardır. Burada şer'i hükümlere ve bunları vaz eden dini hükümlere Allah'a ve peygambere saygı arz

²⁸ Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s.418

²⁹ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 11

edilmekle daha sonra sicili tutan kadının tayin, berat ve buyrultusu da defterin başına yazılmaktadır. Her kadı değiştiğinde bu dibace de değişirdi³⁰.

Bu belgelerin muhtevası, resmi yazışmaları, halkın şikâyet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarıdır³¹. Bu özelliğinden dolayı da Osmanlı Devleti'nde şer'iyeye sicil defterlerinin o kaza merciinde muhafazasına büyük bir özen gösterilmiştir ve bunlardan büyük bir kısmı günümüze kadar gelmiştir.

Bu bilgi kaynaklarına kadıların hukuki problemleri çözebilmek için gerektiğinde kolayca başvuracakları müftülerin ve şeyhülislamın varlığını da ekleyebiliriz. Bu durum Osmanlıda hukukun birlik ve istikrar içinde uygulandığını ortaya koymaktadır ve Tanzimat dönemine gelene kadar kanunlaştırma hareketine neden çok fazla ihtiyaç duyulmadığını da açıklamaktadır³².

3. Şer'iyeye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

Şer'iyeye sicilleri ait oldukları bölgenin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararları olmakla beraber aynı zamanda birçok belge çeşidini de içerir. Çünkü Osmanlı'da herhangi bir vilayet, liva veya kazaya gönderilen ferman ve buyrukların birer sureti mutlaka şer'iyeye sicillerine kaydedilirdi. Buna göre sicillerin içerdiği belgeleri şu şekilde iki gruba ayırabiliriz³³.

3.1. Kadılar Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

Osmanlı Devleti'nde, kadıların, bilindiği gibi, hem adli, kazai görevleri, hem de idari vazifeleri vardı. O halde kadılara ait belgeler, din ve dünya işleri ile ilgili nitelikteki yazılar olup intikal yazıları sayılabilir³⁴. Sicillerin %90 lık kısmı bu guruba giren belgelerden oluşur³⁵.

³⁰ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 19

³¹ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s.12

³² Ekmelettin İhsanoğlu, A.g.e. , s. 419

³³ Ali Aktan, Osmanlı, A.g.e. , s. 176

³⁴ M. Tayyib Gökbilgin, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992, s. 111

³⁵ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 20

3.1.1. İlamlar

İlam, sözlükte bildirme, bildirilme ve anlatma manalarına gelir. Hukuk terimi olarak ise bir davanın, mahkemece nasıl bir hüküm ve karara bağlandığını gösteren resmi vesika³⁶, başka bir tanımda; şer'i bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı bir belgedir³⁷ şeklinde tanımlanır. Diğer bir tanımda da; kadının herhangi bir mesele hakkında yaptığı tahkikatın kendi imzası altında merciine veya vaki suale cevaben arz eylemesidir³⁸ şeklinde tarif edilir.

Her ilam belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise bunun sebeplerini, belgenin sonunda ise verilen kararın sebeplerine ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları içerir. Bu belgeleri diğer belgelerden ayıran en önemli özellik hâkimin kararını içermesidir.

Şer'i mahkemelerde hâkim yargılamayı bitirdikten sonra karar verir. Kararını önce şifahi olarak bildirir, daha sonra da kararının gerekçesini bildiren bir ilam düzenler ve bu belgenin birer suretini de davalı ve davacıya verir. Tabi bir suretini de sicil defterine kaydeder³⁹.

İlamların özelliklerini genel olarak şöyle sıralayabiliriz:

- Hakimin imza mührü ilamlarda alt taraftadır.
- Taraflar ve dava yerleri formüle edilmiştir.
- Davacının iddiası yani dava konusu da eksiksiz olarak zikredilir.
- Davalının cevabı yani karşı davası, def'i ve itirazları da zikredilir.
- İlamda yer alması gereken hususlardan biriside kararın gerekçesi demek olan ispat vasıtalarıdır.
- Bunlardan sonra hakim ilam metninin sonunda davanın ispat vasıtalarına göre ayrı ayrı kalıp ifadelerle kararını açıklar.
- Tarih ya Arapça ya da bugünkü tarih şekline benzer şekilde yazılır.

³⁶ Ferit Devellioğlu, A.g.e. , s. 426

³⁷ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 29

³⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, A.g.e. , s. 108

³⁹ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s.29

- İlamlarda sonda ‘Şuhud’ül Hal’ şeklinde şahitler listesinin verilmesi şart değildir. İspat vasıtası şahitler ise ilamın içinde veya sonunda şahitlerin ismi yazılabilir⁴⁰

3.1.2. Hücetler

Hücetin kelime manası senet, vesika ve delildir. Hukuk terimi olarak ise şeriat mahkemesinde verilen bir hak veya sahiplik gösteren resmi vesika şekline tanımlanır⁴¹.

Hücetler hâkimin kararını içermeyen ve herhangi bir konuda, taraflardan birinin ikrarıyla diğerinin tasdikini içeren belgelerdir. Yani bugünkü noterlerin yaptığı gibi bir hukuki durumun kadı tarafından yazı ile tespit edilmiş halidir. Tespit edilen hücetlerin aslı ilgili şahsa verilirken suretleri aynen sicile kaydedilirdi⁴².

Hüceti diğer belge çeşitlerinden ayıran en büyük fark şahitlerin sıralanışı ve tasdik formülüdür. Şahitlerin isimleri ‘Şuhud’ül Hal’ terkibi altında rütbe ve memuriyetleri ve nerede ikamet ettikleri ile birlikte ayrı ayrı yazılır. Hristiyan halkın birbiri aleyhinde açtıkları davalarda onlar da şahit olarak gösterilirdi⁴³.

İslam hukukunda maddi müeyyidenin yanı sıra manevi müeyyide de vardır. Bu sebeple şer’i açıdan kesin delille sabit olan bir hukuki durum niza’ konusu pek olmayacağından mahkemeye de intikal etmez. İşte bir mahkemenin hücet tanzim edip ilgili kişinin eline vermesi ve bir suretini de sicil defterine kaydetmesi demek, o konuda hukuki çekişmenin vakı olmayacağını ve olsa da mahkemenin hüceti elinde bulundurmanın lehine karar vereceği manasını taşır. Yani şer’i mahkemedan verilen hücet, hücet konusu hukuki meselede karşı taraf aleyhine verilmiş bir karar gibidir. İşte şer’i sicillerde ki kayıtların çoğunluğunun bu belgelerden oluşmasının sebebi budur⁴⁴.

Genel olarak hücetlerin özelliklerini şöyle sıralayabiliriz;

- Taraflara verilen hücetlerin üst tarafında hüceti veren kadının imzası ve mührü mutlak bulunur. Ancak sicil defterindeki hücetin başında bulunmaz.

⁴⁰ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 30-31

⁴¹ Ferit Devellioğlu, A.g.e. , s.388

⁴² Ali Aktan, A.g.e. , s.176

⁴³ M. Tayyib Gökbilgin, A.g.e. , s.111-112

⁴⁴ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 21

Bunlarda kadının imza ve mührü sicilin başında veya kadının göreve başladığı tarihin başında bulunur

- Tarafların adı ve adresi her çeşit şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde açıklanır.
- Hücctin konusunu ihtiva eden mal veya hak bütün tafsilatıyla anlatılır
- Hukuki muamelenin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işleri beyan edilir.
- İkrarda bulunan tarafın karşı tarafı ibra ettiği ve konunun dava konusu yapılmayacağını te'yiden belirtir. Lehine ikrar yapılan tarafta ikrar beyanını tasdik edince, talep üzerine durumun sicile kaydedildiği zikredilir.
- Her meselede olduğu gibi hücctlerin sonunda da tarih, yıl, ay ve gün mutlaka zikredilir.
- Hücctin altına mutlaka 'Şuhudül Hal' başlığı ile hukuki meseleye şahit olanların isim ve unvanları kaydedilir⁴⁵.

Hücctlerin içerdiği konular çok çeşitlidir. Genel olarak nikâh, talak, muhalaa (karı kocanın karşılıklı rıza ile ayrılmalarına dair hücct), fesh-i nikâh, mehir ve nafaka hücctleri, kadının vasi tayinine ilişkin, köle azadı ile ilgili, izin ve yetki verilmesine dair hücctler, satım, ferağ, şuf'a, bağışlama, vedia, rehin, istinkak (zabt), ikrar, havale, şahadet, kefalet, şirket, vekâlet, kısas, diyet, sulh, ibra ve iflas hücctler, kethüda, subaşı ve benzeri görevlilerin tayinine dair hücctler şeklinde sıralanabilir⁴⁶.

3.1.3. Maruzlar

Kelime manası olarak maruz; arz olunmuş, arz olunan şey manalarına gelir⁴⁷. Terim olarak ise kadıların icra makamına idari bir durumu arz etmek üzere kaleme aldığı belgeler veya halkın yazdığı şikâyet dilekçeleridir⁴⁸. Maruzlar kadının kararını ihtiva etmediği gibi hücct gibi de hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak

⁴⁵ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s, 21-22

⁴⁶ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 26-27

⁴⁷ Ferit Devellioğlu, A.g.e. , s. 582

⁴⁸ Ali Aktan, A.g.e. , s.177

kabul edilemez. Maruzlar kısaca astın üstüne yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını içeren belge ve kayıtlardır. Bu belgelere arıza veya arz da denilir⁴⁹

3.1.4. Müraseleler

Kelime manası mektuplaşma ve haberleşmedir⁵⁰. Terim olarak ise kadıların protokolde kendilerine denk veya aşağı olan şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldıkları yazıdır⁵¹. Bu yazılar merkezden gelen bir ferman veya buyrultu üzerine herhangi sanığın yakalanması için mahallin voyvodası veya kethüdasına resmi olarak yazılan yazılardır yahut tayin edildikleri kadılık görevini resmi bir yazıyla bir naibe devrettiğini bildirdiğine dair konuları içerebilir⁵².

3.2. Başka Mahkemelerden Sadır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Kadılar şer'i işlerle görevli oldukları gibi, buldukları bölgede yürütme gücünü de üzerlerine almışlardır. Bundan dolayı, özellikle taşraya gönderilecek olan fermanların büyük çoğunluğu kadılara hitaben yazılırdı. Bu fermanların yanı sıra, özel kişileri ilgilendiren berat veya nişanlar da sicillere kaydedilirdi. Padişah adına düzenlenen bu belgelerin dışında bazen sadrazam ve kazaskerler de kadılara buyruldular gönderiyorlardı⁵³. Şimdi bu belgelere göz atalım.

3.2.1 Padişah'tan Gelen Emir, Berat ve Fermanlar

Bu belgeleri iki kısımda inceleyebiliriz.

Birinci kısımda padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'iyye sicillerinde 'evamir' ve 'feramin' diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilafı olan bir şer'i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini ya şer'i hükümlerin icrasını teyit için ya da düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri divan-ı hümayunun özeti üzerine düzenleyip durumu kadıya bildirir. Şer'iyeye sicillerinde

⁴⁹ Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 37

⁵⁰ Ferit Devellioğlu, A.g.e. , s. 732

⁵¹ Ali Aktan, A.g.e. , s. 177

⁵² Ahmet Akgündüz, A.g.e. , s. 38

⁵³ Ahmet Aktan, A.g.e. , s. 177

bulunan ve İstanbul kadılığında yapıldığı gibi bazen kendileri için hususi defterler tutulan bu kayıtlar, Osmanlı hukukunda başta gelen kaynaklardır. Müstakil defter tutulmadığı zaman, bazen şer'iyeye sicillerinin başına, bazen ortasına, bazen de diğer kayıtlardan ayrılması için ters olarak sicillere kaydedilirdi⁵⁴.

İkinci kısımdaki belgeler ise yine padişahın sadır olan, ancak birinci kısımdaki gibi umumi değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, nişan ve beratlardır. Osmanlı devletinde kadılık, imamlık, hatiplik, miri arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası padişahın ferman ve beratıyla şahıslara bildirilirdi. İşte bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki şer'iyeye sicillerine mutlaka kaydedilirdi. Ayrıca bazı şahıslara verilen ticaret beratları da bu grupta büyük bir yer tutmaktadır⁵⁵.

3.2.2 Sadrazam, Kadıasker, Beylerbeyi ve Valilerden Gelen Buyruklar

Osmanlı Devleti'nde padişahın sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın mutlak vekili olan sadrazamlardır. Sadrazamlar padişahların emirlerine dayanarak, bazı konuları kadılara hatırlatabilirler. İşte şer'iyeye sicillerinde bulunan kayıtlardan birileri de sadrazamların yazılı emirleri demek olan buyruklardır. Aslında buyruktur, sadrazam, kadıasker, kaptan-ı derya, vezir ve beylerbeyi gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir⁵⁶.

3.2.3 Tezkereler ve Temessükler

Sicillere kaydedilen belgelerden bir tanesi de tezkerelerdir. Tezkerenin kelime manası, pusula, hükümetten alınan izin kâğıdıdır⁵⁷. Terim manası ise, Osmanlıda daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arasında yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelerdir⁵⁸. Kendisine, berat ile bir cihetin tahsis edildiği şahıslara, özel kalem

⁵⁴ Ahmet Akgündüz, A.g.e., s. 39

⁵⁵ Ahmet Akgündüz, A.g.e., s. 42

⁵⁶ Ahmet Akgündüz, A.g.e., s. 44

⁵⁷ Ferit Devellioğlu, A.g.e., s. 1106

⁵⁸ Ahmet Akgündüz, A.g.e., s. 46

müdürü demek olan tezkereciler tarafından, söz konusu berata dayanarak yazılmış tezkereler verilir. Bu tezkerelerin suretleri de beratlarıyla birlikte sicile yazılırdı⁵⁹.

Temessük ise sözlükte bir işe sıkı tutunmak demektir. Terim olarak ise birçok manası vardır. Borç için alınan senede temessük dendiği gibi muahede ve sulhname gibi şeylerde devlet veya anlaşmayı yapan gerçek ya da hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kâğıtlara da denilirdi. Ancak şer'iyeye sicillerindeki manası ise miri arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belgedir. Yani temessük tasarruf vesikasıdır ve sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir. Yetkili makam veya şahıslar, tımar ve zeamet sahipleri, vakıf mütevellileri, mültezimler, muhassıllar (vergi tahsildarları) veya muhasebe kalemlerinden biri olabilir⁶⁰.

D. SİVAS ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1. Şer'iyeye Sicillerinin Genel Durumu

Sivas yöresinin kesin olarak Türk hâkimiyetine girmesi, Anadolu'nun kapılarını Türklere açan 1071 Malazgirt Savaşı'ndan kısa bir süre sonra Sultan Alparslan'ın Anadolu'nun iç kesimlerinin fethedilmesi için seçkin komutanlarından Danişmend Gazi ile Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ı görevlendirmesiyle gerçekleşmiştir⁶¹.

2. 3 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili

Yüksek lisans tezimizin konusu olan 3 numaralı Şer'iyeye sicili Milli Kütüphane arşivinden alınmıştır. 3 numaralı Sivas Şer'iyeye sicili H.1202–1205 yıllarına ait belgeleri içermektedir. Defterin sayfa numaralandırılmasının arşiv görevlilerince yapıldığı ve bu numaralandırma yapılırken atlamalar yapıldığı görülmektedir. Belgelerde ise herhangi bir numaralandırma söz konusu değildir.

İncelemiş olduğumuz 3 numaralı Sivas Şer'iyeye sicili toplamda 144 varaktır. Biz ise bu defterin H.1202–1203 tarihlerini içeren 71 varaklık bölümünü çalıştık.

⁵⁹ Ali Aktan, A.g.e, s. 177

⁶⁰ Ahmet Akgündüz, A.g.e, s. 50

⁶¹ Memduh Ahmet Mahiroğlu, İlk Çağlardan Günümüze Sivas İli, Kitap Matbaacılık, Sivas 2003, s. 17

İmla ve defter düzeni nispeten düzgün sayılır. Ancak bazı karışıklıklar mevcuttur. Belgelerde yıl sırasına uyulduğu, buna karşın ay ve gün sırasına uyulmadığı görülmüştür.

3. Metin Transkripsiyonunda Uygulanan Metot

Biz bu çalışmamızı yaparken, arşiv görevlilerince yapılan sayfa numaralandırılmasında atlamalar yapıldığı için düzeni sağlamak amacıyla sayfalara yeniden numara verdik. Belgelerde ise herhangi bir numaralandırma olmadığından yapılan çalışmanın sağlıklı incelenebilmesi için, belgelere de numara verilmiştir.

Belgelere bazı gayr-i müslim isimleri ve bazı kelimeler okunamadığı için okunamayan yerler (.....) şeklinde, fotokopide çıkmadığı için okunamayan kısımlar ise (---) şeklinde gösterilmiştir. Defterin transkripsiyonunda geçen ‘ayn’ ve ‘hemze’ kesme işareti (‘) ile gösterilmiştir. Okunuşları şüpheli olan kelimelerin sonuna (?) işareti koyulmuştur. Kişi ve yer isimleri belgelerin yazıldığı tarihte nasıl geçiyorsa aynen okunduğu gibi yazılmıştır.

SİVAS ŞER'İYYE SİCİLLERİ			
(Sivas Müzesinde)			
NO	TARİH	NO	TARİH
1	1191-1196	34	1279-1280
2	1196-1202	35	1280-1281
3	1202-1205	36	1281-1282
4	1206-1213	37	1282-1283
5	1209-1209	38	1283-1284
6	1213-1217	39	1283-1284
7	1217-1220	40	1284-1285
8	1220-1224	41	1285-1286
9	1224-1227	42	1284-1286
10	1231-1232	43	1285-1289
11	1233-1237	44	1286-1289
12	1237-1238	45	1286-1287
13	1238-1240	46	1288-1289
14	1241-1242	47	1289-1292
15	1243-1245	48	1292-1292
16	1247-1249	49	1289-1291
17	1249-1250	50	1292-1292
18	1251-1253	51	1292-1295
19	1253-1255	52	1295-1298
20	1255-1257	53	1295-1300
21	1260-1261	54	1300-1303
22	1261-1262	55	1303-1305
23	1262-1264	56	1305-1306
24	1264-1265	57	1306-1309
25	1266-1266	58	1309-1309
26	1266-1267	59	1309-1312
27	1268-1268	60	1312-1314
28	1268-1270	61	1314-1317
29	1270-1272	62	1316-1319
30	1274-1275	63	1319-1323
31	1275-1277	64	1321-1324
32	1277-1278	65	1324-1327
33	1278-1279		

Şer'iyeye Sicilleri Toplu Kataloğu'ndan alınmıştır.

4. Tez İçerisindeki Belgelerin Tasnifi

4.1. 3 Numaralı Sivas Şer'iyeye Sicili'nin Konularına Göre Dağılımı

Vekâlet	30, 96, 109, 143, 175
Veraset	9, 15, 16, 51, 78, 91, 141, 184, 197, 206, 217, 218, 222, 229, 236, 243
Alacak Davası	2, 22, 33, 35, 41, 81, 90, 144, 204
Tayin	13, 14, 37, 54, 55, 100, 108, 147, 180, 181, 196, 239, 240, 241, 242, 244, 255
Evrak Kaydı	1, 19, 27, 28, 36, 47, 52, 53, 57, 63, 64, 65, 70, 71, 72, 73, 82, 111, 120, 123, 133, 134, 135, 136, 150, 160, 162, 166, 167, 170, 188, 190, 191, 194, 199, 212, 213,
İbra	4, 23, 24, 25, 17, 18, 40, 104, 106, 110, 119, 142, 221, 223, 226, 230, 232, 233, 238, 249,
Satış Belgesi	29, 31, 32, 43, 48, 58, 59, 66, 94, 95, 115, 116, 122, 124, 126, 131, 137, 152, 172, 179, 200, 205, 207, 219, 220, 227
Vakıf	26, 105, 113, 155, 176, 182, 189, 192, 193, 80
Emir	44, 45, 46, 56, 61, 62, 67, 68, 69, 77, 79, 83, 84, 85, 88, 89, 102, 107, 114, 117, 118, 127, 128, 138, 146, 148, 149, 151, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 168, 169, 171, 173, 174, 177, 187, 183, 185, 186, 195, 201, 202, 203, 208, 209, 211, 215, 216, 224, 245, 246, 247, 250, 251, 253, 254, 256,
İhtar	161, 235, 237
Fetva	60, 97, 163, 164
Nikâh ve Talak	3, 6, 7, 10, 11, 20, 34, 38, 42, 49, 248
Buyruk	50, 74, 75, 76, 86, 87, 92, 93, 99, 101, 103, 112, 125, 129, 130, 145, 165, 210, 214, 234
Hüküm	8, 12, 21, 225, 228
Ferman	139, 178,98

BİRİNCİ BÖLÜM

BELGE ÖZETLERİ

B 1: Sivas şehrine düşen verginin üçte birinin Yıldızeli'ne, diğer üçte birlik kısmının da Hafik Nahiyesi'ne kalan kısmının da Sivas merkeze taksim edilmesi hakkındaki karardır.

B 2: Malatya kazası, Tecreli Karyesi'nden Cafer bin Yunus'un Tüfenkçi Ruhali Muhammet'i 2 adet merkebinin alıkoyup Sivas'a getirdiğini ve merkepleri onun elinde bulunduğunu ve ondan alınıp kendine verilmesini talep etmiş ve dava sonunda 2 şahitle beraber şeriat marifetiyle merkeplerin alınıp Sahibi olan Cafer'e teslim olunduğuna dair belgedir.

B 3: Topal İmam Veliddin oğlu Hafız'ın Seyyid Celil bin Mehmet huzurunda kendi rızasıyla nişanlısı Aişe ile ayrıldığına ve istediği kişiyle evlenebileceğine dair karardır.

B 4: Sivas ili Ganim mahallesi sakinlerinden Fatıma bin Zerkeli Ali isimli kişinin açmış olduğu davayı ispat ettiğine dair belgedir.

B 5: Katırcı Şeyhi Ali Şebe'nin Mehmed bin Halil'e verdiği beratın kötüye kullanıldığını gördüğünü bu sebeple oluşan kavganın men edildiğine dair belgedir.

B 6: Abdullahbaba Gazi sakinelerinden Emine binti Abdullah'ın şahitler huzurunda eski eşinden muhalaa ile ayrıldıktan sonra vekili aracılığıyla 29 bin akçe mihirle Derviş Mehmed bin Salih'e kendi rızasıyla nikâh edildiğini gösterir belgedir.

B 7: Şabanoğlu karyesinden Aişe binti Ahmed'in Molla Ali ile mihr-i müeccel ile nikâh olunduğuna dair belgedir.

B 8: 1203 senesinin muharrem ayının başında ismi geçen şehirde mumcu olarak bilinen Hacı Halil Bey şer'i karar neticesinde 6 ay 18 er para, 6 ay 25 er para ödemeye mahkûm kılındığına dair karardır.

B 9: Kasap Cemal Oğlu, Evzene Hacı ve Süleyman Ağa'nın ortak oldukları dükkândan vefat eden ortak Süleyman Ağa'nın oğullarının dükkândan kendilerine düşen haklarını istediğine dair belgedir.

B 10: Sağancı Türkmen Hasan kızı Fatma'nın Karacaviran köyünden Seyyidhan bin Ebubekir'le evlenmeye rızası olduğunu bildirir belgedir.

B 11: Hafik nahiyesi Emirhan Köyü sakinlerinden Merziye binti Mustafa'nın 18 bin akçe mihirle aynı köyden Osman bin Yakup'la nikâh olduğuna dair belgedir.

B 12: Akçahan köyü sakinlerinden Keklikçi oğlu Osman'ın Akdeğirmen mahallesi mehterbaşısı Seyyid Mehmed'in doru tayını zaptettiğine ve bu durumun ispat edilmesi sebebiyle atın asıl sahibine verilmesine hükmedildiğine dair belgedir.

B 13: Mevlana Feyzullah Efendi'ye Hacı İbrahim Efendi'nin bir aylığına verilen Kadıaskerliğin ona verildiğini bildirilmesinin istendiğine dair belgedir.

B 14: Sivas mutasarrıfı Hacı İbrahim'in Safer ayından itibaren Kadıaskerliğe tayin edildiğine dair belgedir.

B 15: Sivas kadısı Mevlana Feyzullah Efendi'den vefat eden askerlerin mirasının varislerine dağıtılması ve bunun kaydedilmesinin istendiğine dair belgedir.

B 16: Sivas kadısı Mevlana Seyyid Ahmet Efendi'den 1202 senesi Safer ayı ortasından itibaren kazalarda halk arasında vefat edenlerin yakınları arasında mirası dağıtıp bunu da kaydetmesinin istendiğine dair belgedir.

B 17: Sivas sığır çobanı olan Osman ve Yusuf'un iki adet tosun için açtıkları davayı aracılar sayesinde 10 kuruşla anlaşılarak razı olduklarını gösterir belgedir.

B 18: Tiryaki oğlu Mehmed Efendi bin Hasan Efendi'nin Bostancı Ahmed Kasım ve Bey ve Murat oğlu Musa'nın oğlu Ömer ile ortak tarlalarının 2 yıllık icarını alamamasıyla ilgili belgedir.

B 19: 1202 senesine mahsuben Sivas'tan toplanan akçenin Bozok tarafına ait olan kısmın kaydıdır.

B 20: Köy ahalisinden Fatma binti Süleyman'ın İbrahim bin Halil'le 21 bin akçe mihirle nikâhlandığına dair belgedir.

B 21: Şahitler önünde, bir buçuk yıl önce Koca Ali'nin zaptettiği al kısırağın Mehmed Bey'e ait olduğunun karar verildiğine dair belgedir.

B 22: Mescitli Abdurrahman Bey'in belli bir para karşılığı kendisini çoban olarak tutan kişilere karşı açtığı dava ile ilgili belgedir.

B 23: Hacı Mirza köyünden Seyyid Mehmed'in 18yıl önce Kaleliyeli zımmilerce dövülüp dava edildiği ancak iddialarını ispat edemediklerine bunun içinde bir daha bu konuda yapılacak davaların kale alınmaması isteğini bildiren belgedir.

B 24: Kaleardı Mahallesi sakinlerinden Kiyurk veled-i Eryasil'in akli dengesinin yerinde olmadığı ve mahalle halkından biri onu görürse ihbar etmeleri ve her hangi biri zarar görürse kimsenin sorumlu olmadığına dair belgedir.

B 25: Aslında Fatıma binti Ali'ye babası tarafından hibe edilen malın kendisine satıldığına bunun için parasını geri istediğine dair belgedir.

B 26: Uryan zımmi mahallesi sakinlerinden Seyyid Ahmed Celbi'nin Küçük minare mahallesi sakinlerinden Derviş Mehmed'in vefatından sonra vakfettiği malına müteveli olması ve bu malın nasıl kullanılacağını gösterir belgedir.

B 27: Müteveli Seyyid Ahmed Ağa'nın öşür vergisinin taksimine dair belgedir.

B 28: 1204 senesine mahsuben Sivas'tan toplanan cizyeye dair belgedir.

B 29: Beytülmal emini Seyyid Mehmed Ağa'nın 4 yaşındaki öküzünü Mernis zımmi'ye teslim ettiğine dair belgedir.

B 30: Hoca mahallesi sakinlerinden Sabiha binti İbrahim'in babasından kalan malının vekili olan eşi aracılığıyla şahitler huzurunda kullanımı konusunda bilgi veren belgedir.

B 31: Torunzade Seyyid Ali Efendi'nin Bingöl köyü sakinlerinden Matus'dan 10 keyl tuz parası olan 100 kuruşun tahsil edildiğine dair belgedir.

B 32: Gazaz Zade Seyyid Ömer Efendi'nin Kayalı Mahallesi sakinlerinden Kara Molla Zade Ahmed Ağa ve kardeşinin sınırları belirtilen mallarını Seyid Ömer Efendiye 100 Kuruşa sattığını gösterir belgedir.

B 33: Ahmed Oğlu İsmail Ağa ve Hacı Musa Oğlu Osman'ın ortak oldukları ve Sivas'a geldikten sonra paylarını alıp ayrıldıklarını bildirir belgedir.

B 34: Küçük minare mahallesi sakinlerinden Mustafa bin Osman'ın Hamal Halil'in kızından kendi rızasıyla boşandığına dair belgedir.

B 35: Pürmüz Oğlu İbrahim Alemdar'ın Talaslı Suğumune'den alacağı olan 14 kuruşa karşılık bir hançer alıp alacağından vazgeçtiğine dair belgedir.

B 36: Mustafa Ağa'nın Melukani aşiretinden şikâyetçi olması üzerine İbrahim Ağa'nın bir miktar süvariyle bölgeye gidip araştırma yapıldığına ve ele geçirilen eşkiyadan alınan birkaç parça eşyayı bildirir belgedir.

B 37: Seyyid Şeyh Ahmed'in mutasarrıf olduğu bölgelerin bildirildiği belgedir.

B 38: Refiye binti Hüseyin'in 1300 akçe mihirle Seyyid Ömer bin Hasan'la nikâhlandığına dair belgedir.

B 39: Sivas İli Demirciler ardı mahallesi sakinlerinden Mekruç veled-i Fera isimli zımminin Veli Hüseyin'den alacağı olan 35 kuruşu olduğu ve bunun şahitler huzurunda ispat ettiğini gösterir belgedir.

B 40: Atus köyünden Kara Osman bin Ebubekir'in Hacı Zahid mahallesi sakinlerinden Veli'nin nasıl vefat ettiğini anlatır belgedir.

B 41: Şehr-i kışlalı Topal Yusuf Oğlu Hacı Mehmed'in Kaya Oğlu Çizmeciden 3 çift çizmesini teslim aldığına dair belgedir.

B 42: Elbistan'dan Ali kızı Elif'in aynı köyden Musa bin Abdulahad ile 5000 akçe mihirle nikâhlandığına dair belgedir.

B 43: Akdeğirmen mahallesi sakinlerinden Emine binti Hacı Osman'in vekili aracılığıyla aynı mahallede bulunan ve sınırları belirtilen mülkünü 40 kuruşa Seyyid Mustafa Ağa'ya sattığını bildirir belgedir.

B 44: Sivas, Bozok ve Amasya sancaklarından toplanan zehayirin mubayaa emini Ternic Zade Süleyman tarafından şeyhülislam fetvasına binaen Samsun İskelesi'ne bir an önce iletilmesi isteğine dair belgedir.

B 45: Sivas, Bozok ve Amasya sancaklarından toplanarak Ternic Zade Süleyman tarafından Samsun İskelesine gönderilecek olan zehayirin daha iyi toplanabilmesi için Tokat Voyvodası ve Bozok Sancağı mutasarrıflarının da bu konuda ihtimam göstermesi isteğini bildiren belgedir.

B 46: Sivas sancağından bir kısmı vakıf olan 400 yüke girebilecek devenin toplanıp Davut Paşa Sahrası'na gösterilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 47: 1203 senesine mahsus Sivas ili esnaflarından toplanan mesarifin ne kadarının nerden alındığı ve görevlilerden kime ne kadar ödeme yapıldığını bildirir belgedir.

B 48: Sivas ili Bazar mahallesi sakinlerinden Kiyork ile Bezaz Ferangül'ün sınırları belirtilen mülklerini Veled-i Gabriel şahitliğinde kendi rızalarıyla değiştirdiklerini belirtir belgedir.

B 49: Nebi bin Veli ve Elif binti Hasan'ın 11000 akçe mihirle meclis'i şer' önünde nikâhlandığına dair belgedir.

B 50: Seyyid Abdullah'ın babasından miras olarak kendisine kalan vakıf mutasarrıflık ve vakfın işlerini yerine getirme görevini devam ettireceğini bildirir buyruktur.

B 51: Sivas ili Velid Bey mahallesi sakinlerinden Seyyid Saraç Abdurrahman Bey'in mirasının içeriğini bildirir belgedir.

B 52: Davut Paşa Sahrası'nda bulunan orduya Sivas ilinden gönderilecek olan 400 mehar devenin Sivas ili kazalarına dağılımını gösterir belgedir.

B 53: Sivas, Bozok ve Amasya illerinden Ternic Zade Süleyman tarafından toplanıp Davut Paşa Sahrasına gönderilecek olan şeir ve dakikden hangi kazaya ne kadar pay düştüğüne dair belgedir.

B 54: Sivas mahkemesi kâtibi iken vefat eden İbrahim bin Abdullah'ın yerine Seyyid Ömer bin İbrahim'in atandığına dair buyruludur.

B 55: Harput kazası sakinlerinden Çetveli Oğlu Mutafa ve Keşşaf Oğlu Ahmed Beyzade'nin görevlerine yerine getirmedikleri için görevlerinden alındıklarını bildirir belgedir.

B 56: Bozok, Sivas, Tükeman ve Yeniil'den belirtilen miktarlardaki develerin Davut Paşa Sahrası'nda ki orduyu hümayuna hızla ulaştırılması isteğinin bildirildiği belgedir.

B 57: Evrene ve Hayrabolu ahırlarına bir miktar deve mubayaa ettirilmesi gerektiğinden Bozok ve Sivas illerinden ve kazalarından mubayaa edilecek olan develerin Saadetli Süleyman Ağa tarafından toplanması ve bu toplanan develerin nerelerden alındığını bildirir belgedir.

B 58: Hacı Mehmed Mahallesi sakinlerinden Mevlüde binti Hüseyin'in 2 şahit huzurunda vekili Hacı Yusuf aracılığıyla Hüseyin bin Mehmed'e sınırları belirtilen mülkünü elli kuruşa verdiğini bildirir belgedir.

B 59: Sivas sakinlerinden Pusatlı oğlu Ömer Ağa bin Mehmed'in Yıldızeli kazasından Olukmanlı Zobu Ahmed'in eşine, eşiyle vefatından önce koyunlarında ortak olduklarını koyunların yarısını alarak ayrılacaklarını bildirip bununda şahitler huzurunda gerçekleştirilip ortaklıklarının bittiğini gösterir belgedir.

B 60: Kühancı Oğlu Seyyid Ahmed'in ettiği yemini yerine getirmese yemininde belirttiği gibi karısının boş olup olmayacağını cevabı olan fetvanın kayıdır.

B 61: Sivas eyaletinden orduyu hümayuna lazım olan 40 katar devenin der saadete eriştirilmesi isteğinin bildirildiği belgedir.

B 62: Sivas sancağında mürettib 400 mekari devenin şubat evvelinde ne zaman çağrılırsa Davut Paşa Sahrası'na ulaştırılması gerektiğini bildirir belgedir.

B 63: 1202 senesinde Samsun İskelesi'ne gönderilecek olan malzemenin Sivas, Hafik, Yıldızeli, Amasya ve Canik vilayetlerine düşen paylarını gösterir belgedir.

B 64: Samsun İskelesi'ne gidecek olan mühimmatın Sivas ve kazalarına düşen payları gösterir belgedir.

B 65: Sivas ili ve kazalarından Samsun iskelesine gönderilecek olan maların dağılımını gösterir belgedir.

B 66: Demirciler ardı mahallesi sakinlerinden Haçuk ve Payil ve kardeşleri Tenus ve Merdurus'un İmam Hüseyin Efendi ve Ali bin Muhammed isimli kişiler şهادetiyle Evanos ve kardeşi İstefan'a sınırları belirtilen mülklerini 60 kuruşa verdiklerini gösterir belgedir.

B 67: Sivas ve sair civardaki eşkıyanın yaylak ve kışlaklara tecavüz ettiğini ve bu civarın memurlarına bu durumu düzeltmelerini emreden belgedir.

B 68: Sivas ahalisi ve o havalideki cenk ve harp erbabı kuloğulların ve 500 nefer serdengeçtinin bir gün evvelinde seraskerlerine ulaşmalarının sağlanmasını emreden belgedir.

B 69: Sivas, Bozok ve Amasya illerinden şair ve dakik toplanıp Samsun İskelesi ambarına gönderilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 70: Seyid Ahmed Efendiye intikal eden ücreti bildirir belgedir.

B 71: 1202 senesine mahsuben 50 vilayetten tahsis edilen imdad-ı seferiyenin Kara Mehmed Ağa eliyle yapılan kaydın belgesidir.

B 72: 1202 senesine mahsuben Sivas eyaletinde Tevat Ahmed Paşa'ya tahsis edilen 33000 kuruş seferiyenin dağıtıldığı yerlerin kaydedildiği belgedir.

B 73: Sivas mütesellimi Recep Efendiye Tokat, Arbekir, Diyorik kazalarına ait yazılmış olan seferiye ücretlerini aldığını Canik ve Amasya seferiyelerini alamadığını ve aldığı miktarı bildirir belgedir.

B 74: Anadolu'nun orta kolunda bulunan vilayetlerden şubat ayında sefere çıkacak olan ordunun ihtiyacı olan hayvanat ve lazımatın bir önce orduya ulaştırılması ve eğer bir gecikme olursa memurların sorumlu olacağını bildirir belgedir.

B 75: Sefere katılacak olan askerlerin iyi seçilmesi ve geriye dönecek olan olursa onlara da gereken cezanın verileceğini bildirir belgedir.

B 76: Din ve devlet düşmanlarına karşı yapılacak olan sefer için gereken levazımı herkesin kendi memleketine düşen payı bir an önce Asitane'ye ulaştırmasını bildiren belgedir.

B 77: Yapılacak olan sefer için Anadolu'nun orta kolundaki bütün askerlerin bir an önce Edirne Sahrası'nda ki ordunun sancağı altında toplanması ve bu askerlerin gecikmemesi için görevli memurların dikkat etmesi isteğini bildirir belgedir.

B 78: Demirciler ardı mahallesi sakinlerinden Ayşe biti Abdulah'ın miras olarak kalan malını kızı Fatma ve damadı Mehmed'e 46,5 kuruşa verip sulh olduklarını gösterir belgedir.

B 79: Nevruz-u Firuzda yapılacak olan sefere katılacak olan askerlerin bir an önce gönderilmesi ve vaktinde Edirne Sahrası'na ulaşmalarının görevli memurlarca sağlanması gerektiğini bildirir belgedir.

B 80: Atalarından kalan vakfın, kime nasıl paylaştırıldığını gösteren ve bunun kaydedilmesini isteyen belgedir.

B 81: Şam, Haleb, Diyarbekir, Mardin, Edirne, Malatya, Ayntab ve Tokat ilindeki miri mukataa sahibi kişilerin devlete vermesi gereken ücreti veremeyip bu borcun faizini

ödemeye de mallarının yetmediğini ve bu malların hala hazine-i amireme kayıtlı olduğunu buraların valilerine bunu bildirir belgedir.

B 82: Sivas iline gelen Erzurum valisi'nin nerede ne kadar harcama yaptığını ve görevli memurların ücretlerinin ne kadar olduğunu ayrıntılı olarak gösterir belgedir.

B 83: Sivas sancağına bağlı kazalardan belirlenen miktarlardaki dakik ve şairin bir an önce Samsun iskelesine eksiksiz olarak ulaştırılması isteğini belirtir belgedir.

B 84: Sivas ilinden seferi hümayunda hizmet edecek kişiler ve bu vilayetten istenen levazımatın bir an önce Edirne Sahra'sına ulaştırılması isteğini bildirir belgedir.

B 85: Anadolu ve Rumeli'de ki devlet adamlarının ücretlerinde eksiklik olduğu ve kime ne kadar gerekiyorsa verilir bunlarında hazine-i amire defterlerine kaydedilmesini emreden belgedir.

B 86: Yapılacak olan sefer için sipahi ağaların bütün yönetimleri altında ki askerleri bir an önce Edirne Sarası'na gönderilmeleri gerektiğini bildirir belgedir.

B 87: Yapılacak olan sefer için 400 devenin Edirne Sahrası'na gönderilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 88: Sipah ağasına yönetimindeki askerleri Edirne Sahrası'na sevk etmesinin istediğini bildirir belgedir.

B 89: Sivas eyaletinde Ali Paşa komutasında ki 500 neferin tainatlarının miktarlarının ayrıntılı olarak verildiği belgedir.

B 90: Sivas'da meskûn Mical, Orhan ve Turan isimli kişiler bu ilin defterinde kayıtlı oldukları için gereken vergileri vermişler ancak Karamanlı karyesi zabiti burada oturmadıkları halde onlardan haksız vergi talebinde bulduklarına dair belgedir.

B 91: Cami-i Kebir mahallesi sakinlerinden Seyyid Abdullah Efendi'nin mirasının nasıl taksim edildiğini gösterir belgedir.

B 92: Anadolu'nun orta kolunda eli silah tutan herkesin nemçelilerle yapılacak savaşa katılmak için Edirne'ye sevk edilmesi içteğii ve bu sefere katılmanın farz olduğunu gösteren ayetleri içerir belgedir.

B 93: Sivas, Tokat ve Amasya'da bulunan 3 mukataanın haracı olan 94,5 kuruşun çuvakdar Ali'ye teslim edilmesini emreden belgedir.

B 94: Sivas ili Şeyh Çoban mahallesi sakinlerinden Ahad Ağa bin Ömer'in Artukabad kazası Danişment Karyesi'nde bulunan mülkünü Ebubekir Efendiye 435 kuruşa sattığını ve orada hiçbir hakkının kalmadığını bildirir belgedir.

B 95: Sivas ili Akdeğirmen mahallesi Kılıççı Evhan'ın aynı mahallede ki mülkünü 125 kuruşa Ermiya zımmiye sattığını gösterir belgedir.

B 96: Vilayetlerdeki tımar ağaları, çavuşlar ve benzeri görevlilerin harçlıklarını verilmesi için bir vekilin atanması gerektiği ve Darendede içinde Seyyid Kadı Mehmed Efendi'nin vekil olarak verildiğini bildirir belgedir.

B 97: Çorumda ikamet edip vakıfta evlediyet yapan Emine ve Zeliha isimli kişilerin vekili Hacı Eyyub isimli kişinin vekilleri adına paylarını istediğini ancak fetva gereği verilmediğini bildirir belgedir.

B 98: Arbekir ilinen hareket eden 500 neferin uğradıkları mahallerde ne kadar tainat alacaklarını gösterir belgedir.

B 99: Sivas mütesellimiden henüz orduyu hümayuna katılmak için hareket etmeyen levazımat ve askerlerin eksiksiz gönderilmesi gerektiğini bildirir belgedir.

B 100: Sivas, Yıldızeli, Han-ı Cedid ve Behramşah'ta bulunan 50 bölük yoldaşa zabıt ve kethüda eri olarak burada 160 bölükte 99 akçe ulufeye sahip olan Ali Mehmed'in atandığını bildirir belgedir.

B 101: Sivas ili çuvakdarlarından Mehmed'e cemaziyelevvelin 9. gini Davut Paşa Sahrası'na ulaşması gereken deve, katır gibi hayvanlar ve diğer ihtiyaçların bir an önce geride kalan olmamasına dikkat edilerek gönderilmesi isteğinin bildirildiği belgedir.

B 102: Sivas, Bozok ve Amasya'dan Samsun İskelesi'ne gitmesi gereken şeir ve dakiklerin miktarları ve bunların pahalarını ve bunları oraya ulaştıracak olan memura ulaşım işini bir an önce yapması gerektiğini bildirir belgedir.

B 103: Sivas mütesellimi Mir Receb'den ve Haleb mıntıklarından halkadan toplanan zehayirlerin yazılıp gönderildiği defterlerle ilgili belgedir.

B 104: Sivas ahalisinin aralarında yaptığı alış verişte fahiş fiyat alındığı ve bunu satın alanın ilk seferde ispat edemediği ama onların vekilinin bunu ispat ettiğini ve gerekli düzeltmenin yapılması gerektiğini bildirir belgedir.

B 105: Âlime binti Mehmed'in vakfının mütevellisi olan kişinin vakıf şartlarına uygun olarak fakirlere dağıtılması talebini bildirir belgedir.

B 106: Sivas İli Sabancık Karyesi sakinlerinden iken öldürülen Kara Köse veled-i Markus'un verasetinin eşi Ser Gevher binti Kirkor ve çocuklarına dağılımını gösterir belgedir.

B 107: Sadrazam Tatarlarından Hacı Hasan'dan Davut Paşa Sahrasına ulaşması gereken levazımatın bir an önce arkada bir şey kalmayacak şekilde ulaşımı sağlaması isteğini bildirir belgedir.

B 108: Abdulahad Efendi'nin Sivas müftüsü olduğunu bildirir belgedir.

B 109: Seyyid Hafız Abdulmecid Efendi'nin Hac'dan gelene kadar akrabası Torun Zade Seyyid Hüseyin Efendi'yi yerine vekil bırakmasına izin verildiğini bildirir belgedir.

B 110: Sivas ilinde sakin olub 22 akçe esamiye yevmiye ile çalışan Ali İlimdari'nin sağ ayağının kancalı olduğunun şahitler tarafından tespit edildiğini gösterir belgedir.

B 111: Sabık Bostan Kethüda Emiri Bağcı Oğlu Mehmed Ağa'nın alacaklı olduğu esnafı ve miktarını bildirir belgedir.

B 112: Sivas mütesellimi Tarancı Zade Süleyman'dan fetva gereği Sivas, Bozok ve Amasya illerinin paylarına düşen levazımın Samsun İskelesi'ne gönderilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 113: Hayır sahibi Abdusselam Zade Seyyid Mehmed Ağa'nın vakfına müteveli tayin ettiği eşi Aişe'nin vekili Hüseyin Efendi aracılığıyla vakfın yönetimine dair isteklerini bildirdiği belgedir.

B 114: Sivas'da Terekli Sipahiyan emrindeki askerlerin tayinatlarını buldukları menzilde ki halk tarafından ödenmesini söyleyen emri bildirir belgedir.

B 115: Sivas ili Gök Medrese mahallesi sakinlerinden Seyyid Mehmed Efendi bin Hamza'nın Hasan Bey'e 157 kuruşa sattığını gösterir belgedir.

B 116: Sivas ili Gök Medrese mahallesi sakinlerinde Seyyid Hasan Bey'in mülkünü Mustafa Ağa'ya 125 kuruşa sattığını ve burada hiç hakkı kalmadığını bildirir belgedir.

B 117: Sivas sancağında cebelü olarak kayıtlı olan ve on beş yaşına gelmiş bütün gençlerin her seferi hümayuna azimet etmeleri gerektiğini bildirir belgedir.

B 118: Diyarbakir ilinde ki ve Anadolu'nun orta kolundaki askerlerin orduyu hümayuna katılmalarını sağlamak için sürücü olarak Firuz Paşa'nın görevlendirildiğini gösterir belgedir.

B 119: 1202 senesi şaban ayının 25. günü Niksar kazası sakinlerinden Hüseyin Oğlu Mustafa'nın verdiği Hisar-ı Cedid seniyyesini gösterir belgedir.

B 120: Anadolu'nu orta kolundaki veziriazam ve mirmiranlara sefer için gönderilen emirlerin kayıt tarihlerini bildirir belgedir.

B 121: Sivas ili Uryan zımmi mahallesi sakinlerinden Sinan zımmi sınırları belirtilen mülkünü oğuları Simon ve Manuk'a elli kuruşa sattığını bildirir belgedir.

B 122: Uryan mahallesi sakinlerinden Sinan'ın sınırları belirtilen mülkünü oğlu Simon'a 30 kuruşa sattığını ve Simon'un da bu parayı alıp kabul ettiğini bildirir belgedir.

B 123: Sorgun Nahiyesinde sakin Ferafiz nam hatunun kendisine bağlı cebelüler ve mallarına dair sunduğu arzıdır.

B 124: Sivas İli Gök Medrese sakinlerinden Esmе, Fatıma, Saniye ve sabi Ahmed ve sabiye Naime bin Hüseyin isimli kardeşlerin sınırları belirtilen ortak mülklerini vekilleri Seyyid Hüseyin bin Mehmed aracılığıyla Ali bin Osman'a 65 kuruşa sattıklarını bildirir belgedir.

B 125: Çorum sancağı mutasarrıfı zadesi Zade Abdullah Paşa'ya orduyu hümayuna hareket için verilmesi gereken 2000 kuruşluk haraçlığın kapu kethüdası Molla Mustafa zimmetinden ki akçeden verilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 126: Sivas ili Kilise mahallesi sakinlerinden Egob veled-i Musa'nın sınırları belirtilen mülkünü Mesih isimli kimseye 40 kuruşa sattığını bildirir belgedir.

B 127: Sivas müteselliminden orduyu hümayuna katılacak olan develerin işe yarar olanlarıyla işe yaramayanların ayırt edilip düzene konulduktan sonra bir an önce orduya katılmalarının sağlanmasının istendiğini bildirir belgedir.

B 128: Tokat, Çemişgezek ve Arbekir, illerine ait hazine-i amiredeki baş muhsebe defterinde ki kayda göre 4206 kuruşun mültezemlerce bir an önce ödenip bu meblağında bir n önce orduyu hümayuna yetiştirilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 129: Sivas mütesellimi Zaralı Zade Necabetlü Receb Bey ve Necabetlü Lütfullah Efendi'ye kazalardan sefer-i hümayuna sevk edilecek olan askerlerin sevki için Battal Havı Hüseyin'i sürücü olarak tayin edildiğini bildirir belgedir.

B 130: Baş defterdar Süleyman Raşid Efendiye Hafik ve Sivas ili ahalilerinin paylarına düşen kazaları almalarını söyleyen buyruludur.

B 131: Sivas ili Akdeğirmen mahallesi sakinlerinden Ali Bey bin Abdullah'ın Mehmed bin Hacı Süleyman huzurunda Muhammed Celbi'ye 73 kuruşa sattığını gösterir belgedir.

B 132: Sivas ili Şemsfaraş mahallesi sakinlerinden Abidin bin Ahmed ve kardeşi Memiş Ağa'nın sınırları belirtilen mülklerini Gürünlü Mustafa Ağa'ya 140 kuruşa sattığını gösterir belgedir.

B 133: Sivas ili Pazar mahallesi sakinlerinden Kasarcı oğlu Penbeci Simon veled-i Merdus ve kardeşi Kiyork veled-i Abraham'ın kız kardeşleri Agik ve İpek'e vekil olub bundan önce ortak şirketleri olan kişilerle ayrıldıklarında bazı mallarının ayrılmadığı bu mallarla ilgili bir anlaşma yapıp birbirleri üzerinde hiç hakları kalmadığını gösterir belgedir.

B 134: 1202 senesine mahsuben Sivas ili esnaflarından Mehdi oğlu Seyyid Ali Efendi eliyle Zaralı Zade Receb Efendi ve Diğer memurlara verilecek olan miktarların kime ne kadar ödeneceğini ve bu ödemede kimin payına ne kadar düşeceğini gösterir ve bunların deftere kaydedilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 135: 1202 senesi Şevval ayının ortasına mahsuben Sivas İli'nden toplanan 4000 kuruşun hangi mahallelere ait olduğunu gösterir belgedir.

B 136: 1202 enesi Şevval ayına mahsuben Sivas ili ayan eşraflarından toplanan salyaneler ve bunların kimlere ödendiğini ve toplanan paranın hangi köyden ne kadar alındığını ayrıntılı olarak gösterir belgedir.

B 137: Köroğlu Mihail ve kardeş Mayk veled-i Mekruç isimli kişilerin ortak mülklerini 350 kuruşa Bakkal Nihayet oğluna sattığını gösterir belgedir.

B 138: Sivas, Bozok ve Amasya sancakları devlet adamlarından buralara bağı kazaların paylarına düşen dakik ve şairin toplamı, düzenlenip biran önce mubayaa için görevlendirilen memurlara teslim edilmesi isteğini bildirir belgedir.

B 139: Hala Sivas ili mütesellimi olan Zaralı Zade Receb Efendi'nin yine aynı görevle görevlendirildiğini gösterir belgedir.

B 140: Sivas ili Hafik nahiyesi sakinlerinden Seyyid Maslahaddin bin İbrahim'in vekili aracılığıyla bundan 4 sene evvel mecliste hazır olan Abdülkadir'in kızı Huri ile 12000 akçe mihirle nikâh olduğunu gösterir belgedir.

B 141: Sivas ili Akdeğirmen mahallesi sakinlerinden Kasarcı İsfahan'ın mirası, mirascıları ve borçluları ile ilgili bilgi veren ve bu borçlulara merhumun mülkünün satılıp ücretinin borçlulara dağıtıldığını gösterir belgedir.

B 142: Sivas İli'nde mevcut Emir Ahmet Vakfı mütevelliliği için Kavsikun Tutmaz Oğlu ile o mahaldekiler arasında açılan davanın hüccetidir.

B 143: Darende tezkiresi Harçlıkçıyan Yeterkeş Zade'nin Seyyid Mehmed Ağa'yı Elbeyli emirliğine vekil olarak tayin olduğunu gösterir belgedir.

B 144: Sarı Şeyh mahallesinde bulunan ayrıntıları verilen mülkün 2690 kuruş borcu olduğu eşine borcu karşılığı verildiğini gösterir belgedir.

B 145: Anadolu'nun orta kolunun sağ ve solundaki vilayetlerde bulunan askerlerin ordu-i hümayun Edirne'den ayrılmadan bir an önce onlara katılmalarının sağlanmasını emreden ve bu durumun dini açıdan öneminden bahseden belgedir.

B 146: Mevcut savaşlar ve kâfirlerin zulmü altında ezilen Müslümanlar için Mekke-i mükerreme ve Medine-i münevverede okunan duaların yanısıra herkesden dua talebinde bulunan belgedir.

B 147: Baş çuvakdar Osman'ın 13 zilhicce tarihiyle hangi memuriyete atandığını gösterir belgedir.

B 148: Firuz Paşa'nın Anadolu'nun orta kolundaki askerleri Edirne ve götürmekle görevlendirildiğini gösterir ve savaşla ilgili hadislerinde yer aldığı belgedir.

B 149: Eran Kasabası sakinlerinden olup, bundan önce 5 yüz başlıkla silahdar ocağında çalışan ve firar eden Fethullah Efendi'nin çevre kasabalarda bulunan mallarına

hiç biri telef olmamak şartıyla el konulması ve bunların tahrir defterlerine hızla kaydedilmesini emreden belgedir.

B 150: Seyyid Osman Efendi'den Sivas, Yıldızeli, Han-ı Cedid ve Elbeyli kazaları ile ilgili kayıtların tutulmasına dair belgedir.

B 151: Kâfirler üzerine yapılan savaşa şimdiye dek katılmayanların rahatlarını bırakıp biran önce hazırlanıp arkada kimse kalmayacak şekilde orduya katılmalarının sağlanması isteğini bildirir belgedir.

B 152: Sarı Şeyh mahallesi sakinlerinden Zaralı Zade Devletlü Abdullah Paşa hazretleri'nin Vekili Mühürdar Mustafa Ağa aracılığıyla sınırları belirtilen malını nikâhlı hanımı Aişe Hatuna teslim ettiğini gösterir belgedir.

B 153: Sivas mütesellimi iken Serdengeçti binbaşılığına tayin olunan Zaralı Zade Mir Recep efendiye Moskov ve Nemçe düşmanlarıyla yapılacak muharebe için ordunun sınıra tahliyesi adı geçen askerlere onar akçe verilmesi ve bin yeni asker alınıp bir sene için memur olacakları yerlere gönderilmeleri hususuna dair buyrulduşudur.

B 154: Sivas sancağında Kamalı nam köy ve diğerlerinden yirmi bin üç yüz akçe zeamet alan mutasarrıf Mehmet Emin veled-i Elhac Hüseyin memur olduğu Buğdan ve sair mahallerden önceki mülazımlarından Hüseyin veled-i Süleyman'a eğer hala sancağında sakin ve bayrağı altında mevcut bulunmazsa 18 Zilkade 1202 senesinde tezkeresinin ve sözü geçen akçenin verilmesine dair belgedir.

B 155: Demirciler ardı mahallesinden Hacı Muharrem'in Sancaktar köyündeki değirmeninin vakıf müraselesidir (kadı mektubu). Hacı Muharrem'in kızı iken Fatma Hatuna babasının vakfı olan değirmenden her sene alınan kira ile her sene güç yetirildiği kadar helva pişirip, adı geçen mahallenin camiine mum yakılıp kalan kısmında mütevelliyet olarak kullanılacağı ve zevcesi Velfecr gözetiminde olduğun ama vakfiye ziyan olur veya yazılı olan şart ve kayıtlar güvenilir kişilerce söylenirse adillerden Mustafa Paşa bin Osman ve Derviş Hacı Halil bin Hacı İbrahim'in şahitlikleriyle sabit olursa mütevellilik ve Velfecr Hatunun gözetimini içeren şeriat tarafından iş bu murasele yazılmış ve ellerine verildiğine dair belgedir.

B 156: Sivas Valisi Hasan Paşa Vidin ve Mehadiye tarafları seraskeri olduğun için Sivas'taki kazalardan toplanan otuz üç bin gümüş amirler ve sefirlere 1203 senesine

mahsuben sefer şartı olması sebebiyle kaza ahalilerine verilmek üzere defaten dağıtılmasına dair belgedir.

B 157: Mehadiye boğazına olan fütühat emridir. Sivas valisi Hasan Paşa'nın Vidin ve Eflaki'de elli bin kefereyi esir etmiştir. Mehadiye kalesi islam topraklarına dahil olmuştur. Memiş Paşa kazada ele geçen ganimetler başka Tuna'nın kilidi olan İnlik denilen mahal ganimetlerle ele geçirmiştir. Belgrat dahi feth olunmuştur. Bundan başka Nemçe ev Moskov keferesinin de kahrolması için dua edilmesi istenmesine dair buyruktur.

B 158: Mülkümde vaki Şam, Haleb, Diyarbakır, Van, Antep, Malatya, Tokat ve etrafındaki mahallerin mukataa toprağının çoğunluğu devlet adamlarının ve vilayet ayanlarının elinde olup her sene tohum ihtiyaçları karşılanmadığı için karaborsacılardan akçe aldıklarından ve her sene faize güç yetiremediklerinden iki senedir eza çektikleri için beytülmale zarar veriyor. Bu borçlular sene içinde dört taksitle borçlarını hazineye ödeyip rencide olamamaları ve malı zapt etmeleri için beratın ellerine verilmesi daha sonra sahibi vefat edince mutasarrıfların bu konuda ne yapacaklarına dair ve Zara ve Yarhisar ve Erzurum ve Kars taraflarından gelen hayvanlarla ilgili kalemiyyenin nasıl olacağına dair belgedir.

B 159: Sivas nahiyesi Zara ve Yarhisar mabeynlerinde ve Erzurum ve Kars taraflarından satıma gelen hayvanlar için alınan kırtıl vergisinin öteden beri alına geldiği gibi alınmasına dair belgedir.

B 160: Tokat'tan Ahmet Efendi'nin kadı,1203 senesinin Cemaziyelahir senesinin ortasında 42 kese akçe verginin 4,5 kesesi ve 700'ünü vergi yarısı 6 deveden kalan 30'u bedestan kethüdası hesabına mahsub devşirib herkesin önünde anlattığının kayıdır. Bu defter için verilmesi münasip görülenlerden alınmamış ve bu ücret fakirlere verilmemiştir.

B 161: Sivas ili kadısının Sivas ahalisine zulmettiğinin, halkın elinden mallarını zorla aldığına, miraslardan zorla pay aldığına dair halkın yapmış olduğu şikayet üzere kadının ikazı ve hangi konuda nasıl davranacağına dair belgedir.

B 162: 1202 tarihli Şevketli Sultan Süleyman hazretlerinin tuğra-i şerifi ile unvanlı 1202 tarihiyle tarihlenmiş emr-i celil-i şanın bir yazıyla gereğinin yapıldığının kayıdır.

B 163: Fetva-i Şerif örneğidir.

Belde ahalisinden bir zimmînin vefatı sonrası belde kadısı Amr'ın şu kadar para vermezseniz defn ettirmem demeye hakkı var mıdır? Cevap: yoktur

B 164: Vefat eden zimmînin mirasçısı fazla olup, pay istemezken Amr ve kadı zimmînin mirasından zorla bir şey almaya kadir midir? Cevap: Değildir.

B 165: Buyruldu suretidir: Sivas kadısı reayaları divan-ı hümayun'a dilekçe yazıp eğer mirasçılarımızdan biri ölürse ergenliğe ermemiş çocukları ve uzak akrabaları da olmayıp, bütün mirasçılar çok ve hâkimler zorla pay almak için ölenin mallarını fazla pahayla tutup nikâh vb işlerde kanundan fazla akçe almaları ve bu gidişin zulüm olduğunu şikâyet etmeleri ve fazladan bir zerre dahi alınmaması için tarafınıza gelen emir ve fetvalar ilgili buyruktur.

B 166: Sivas sancağındaki kadı ve naiblerin hazine-i amirem gereğince Sivas sancağına bağlı kazaların 1203 senesine mahsuben bin yüz doksan sekiz buçuk avarızının hepsinin tahsili gerekmeyip bunun yerine mühürlü mevkufat defteri sureti verilmesine dair belgedir.

B 167: Sivas sancağındaki kazaların kadı ve naibleri hazine-i amirem defteri mucebince kazaların bin yüz doksan sekiz buçuk 1203 senesine mahsuben tahsili olmayıp yerine mühürlü mevkufat defteri sureti verilmesi ve hepsinin tahsiline ve tahsil edilen akçenin nasıl pay edileceğine dair belgedir.

B 168: 1023 senesine mahsuben Sivas eyaletinin mevkufat defteri avarız ve bedel-i nezelinin tahsili Sivas ili ve kazalarının 208 hane iltizamına talip olan Sivas mütesellimi Zaralı Zade Recep Bey efendiye ödenmesine dair belgedir.

B 169: Melik-i Acem zaviyesi vakfının mütevellisi olan Seyyid Hacı Mehmed kendi rızasıyla oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmet feragat ettiğine ve bu konuda onlara berat-ı şerif verilmesi ve yenilenmesi için Sivas kadısı Feyzullah efendiye yapılan ricanın gerçekleştirilmesine dair buyruktur.

B 170: Melik Acem Zaviyesi Vakfı vakıf işlerinin Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed veled-i Ateş üzerlerine verildiği ve alışılmışın dışında fazla gelir olursa kendi isteği doğrultusunda hazine-i amire defterine kayıt yaptırabileceğine dair belgedir.

B 171: Sivas mütesellimi olup serdengeçti binbaşılığa atanan Zaralı Zade Mir Recep önceden Sipah ocağı tarafından mübaşir tayin olunan Mehmed Çavuş, Said Mustafa, halife, şehir kethüdarları, iş erleri ve memleketin ileri gelenleri ref'i hümayun nişancısı

ulaştığında moskov ve nemçeler üzerine gidecek olan kışlak askerlerinin sıralanmasının lazım olduğu ve yeniden Sivas'tan bin asker toplanıp kasım ayından 20 gün önce serdengeçti ağasının bayrağı altında toplanmasını ve acele serdengeçti ağasının bayrağı altında toplanıp yerlerine ulaştırılmasının emredildiği belgedir.

B 172: Sivas ili Şah Hüseyin mahallesi sakinlerinden Fatma binti Yusuf'un, Seyyid Süleyman bin Osman ve Seyyid Ahmed Efendi bin Seyyid Ömer şهادetiyle vekili olan Ali Ağa bin Uzun Hacı'nın bais'ül-küttab Süleyman bin Ebubekir huzurunda sınırları belirtilen topraklarının satıldığına dair belgedir.

B 173: 1203 senesine mahsuben Vidin ve Mihadiye seraskeri Hüseyin Paşa'nın vali için 33 bin kuruş seferiye olarak toplandığına ve hazinedar olarak tayin edilen Seyyid Mehmed'in fakirlere eziyet etmeden gerektiğinde halktan yeniden akçe toplanıp acilen yerine gönderilebileceğine dair belgedir.

B 174: Tokat voyvodasının Tokat ve civarındaki toprak sahiplerinden cebelülerinin tahsili ve Amasya ve Bozok voyvodalarına da buradaki toprak sahiplerinden cebelülerin toplanmasının söylenmesini bu toprak sahiplerinin ister bir önceki padişah ister kendi padişahlığı düzeninde topraklarına sahip olmuş olsunlar belirlenen miktarların alınıp acilen orduya ulaştırılması gerektiren belgedir.

B 175: Halen Sivas müftüsü olan Seyyid Hafız Abdülmecid'in hacca gittiği zaman yerine Seyyid Ömer Efendi'ye fetva verme yetkisi verildiğine dair belgedir.

B 176: Seyyid Elhac Ömer 'in Sivas ilindeki Buruciye Medresesine mütevellisi olup gereken maaşı vakıftan temin edip hizmeti devam ettirmesine dair belgedir.

B 177: Sivas sancağında ki Irak kasabası sakinlerinden olub asker ile firarı sırasında vefat eden Fethullah efendinin defterde kayıtlı mallarının tamamının kendisine ait olmadığı kardeşinin oğluyla ortak olduklarını merhumun mallarının değerince satılıp bahasının der-i aliye sevk edilmesini bildiren belgedir.

B 178: Nemçe keferesiyle yapılan savaşta kullanılan cephaneye ve bunun tasarrufu ve bu savaşa katılıp gazi olarak sıfatlandırılacak kişilere dair belgedir.

B 179: Sivas ili Bazar mahallatı sakinlerinden Kıran binti Agik'in sınırları belirlenen malının ekleri ve hizmetçileriyle zimmî Karez oğlu Mihail'e 380 kuruşa sattığına ve bu malla hiç ilgisi kalmadığına dair belgedir.

B 180: Sivas valisi Hasan Paşa'nın Sivas iline lazım olan Mütesselliliğe Hazinekar Seyyid Mehmed'i görevlendirmesi emridir.

B 181: Sivas ili, Yıldızeli, Hanıcedid, Behramşah'ta bulunan sipahiyandan 160 bölükte 99 akçe ulufeye Seyyid Ali Mehmet Sivasi'nin kethüda mirilik emridir.

B 182: Hanı cedid ve Yıldızeli kazalarına bağlı Huri Abdal nam vakfının beratı olmayan ama mütevellisi olan Seyyid Osman bin Seyyid Ali ve Seyyid Habibe'ye berat verilmesine dair belgedir.

B 183: Sivas, Bozok ve Amasya sancaklarından 1201 ve 1202 senelerine mahsuben alınması gereken mübayaaların tamamının alınmadığına ve buralardan alınması gereken buğday ve sairenin bir an önce alınıp Samsun iskelesine gönderilmesinin istendiğine dair belgedir.

B 184: Bundan önce vefat eden Sivas müftüsü ve şeyh kardeşinin mirası askeriye malı olduğundan konunun Çuvakdar Ömer efendiye tayini ve mirasın daha önce yazıldı ise de Çuvakdar Ömer tarafından tekrar yazılması gerektiğine dair belgedir.

B 185: Sivas ili kadısı naibi Osman'a Ömercik köyü sakinlerinden alınan vergi ve rüsumlar alınırken yapılan haksızlıkların engellenmesine dair verile emrin belgesidir.

B 186: Anadolu'nun ortasındaki kadılar ve naiblerin bir süreden beri altın cinsi ve sair akçenin belirlenmiş fiyatına uyulmadığına dair belgedir.

B 187: Mubayaa memuru Turunçzade Süleyman'ın daha önce samsun iskelesine gönderdiği un ve sair zahire ve akçe haricinde oraya yeniden istenilen miktarda mubayaayı toplayıp acilen göndermesi isteğine dair belgedir.

B 188: Sivas ili İhsaniye müderrisi ve Sarı Hamza Camii hatibi Seyyid Hüseyin Efendiye, Küçük Minare mahallesi sakinlerinden Seyyid Hacı Ahmed'in hac esnasında vefat ettiği, bundan önce bin kuruşunu Seyyid Hacı Mehmed'in müteveli olması şartıyla vakfettiği, ancak mütevellinin de vefat etmesi üzerine malların ilin ulemalarının ortak kararlarıyla nerelere harcandığını bildirildiği belgedir.

B 189: Selim Ağa Çırağı merhum Hacı Tiryakinin, Sivas Mahallelerinden Uryan Müslim Mahallesi sakinlerinden Hacı Abdullah oğlu İbrahim Çelebi'nin vefat eden karındaşı Hacı Ahmet malını vakfetmiş ve Hacı İbrahim'i müteveli tayin etmiştir. Bu konuda başka neler yapılacağına dair belgedir.

B 190: 1203 senesine mahsuben Sivas, Bozok ve Amasya sancaklarından talep edilen keyl-i istanbuli dakik ve keyl-i şair ve bunların fiyatları ve bunların Sivas mahallelerine dağılımını gösterir belgedir.

B 191: 1203 senesine mahsuben Sivas, Bozok ve Amasya sancaklarına dağıtılan keyl-i istanbuli ve şeirden Hafik nahiyesine düşen miktarın Hafik köylerine dağılımına dair belgedir.

B 192: Şerbetçi Emir Mehmed'in vakfiyesine dair belgedir.

B 193: Sivas İli Emir Faraş mahallesi sakinlerinden Emir Mehmed'in malının bir kısmını öncelikle kendisi vefatından sonra eşi Zahide binti onun vefatından sonrada amcası Ali'nin ve daha sonrada torunlarının müteveli olması şartıyla vakfettiğini belgesidir.

B 194: Bender Başbuğu İsmail Paşa'ya züama ve tımar erbabının harçlıklarının buldukları yerlerden bir an önce toplanıp acilen askere gönderilmesine dair emir ve Kenanzade Feyzullah Ağa'nın toplayamadığı imdad-ı seferiyyenin dağılımını gösterir belgesidir.

B 195: Zaralı Zade Mir Recep efendiye Sivas eyaleti ve kazalarından bin nefer toplayıp acilen kışlık orduya katılmalarını sağlamasına dair emirdir.

B 196: Müftizade Seyyid Hüseyin Efendi'nin Sivas, Han-ı Cedid, Yıldızeli ve İlbeyli kazalarının ileri gelen memurları üzerine 1203 yılı Rebiülahir ayının ortasından itibaren nekabet ile görevlendirildiğine belgedir.

B 197: Sivas ili Kal'a-i atik mahallesinde ikamet eden Osman Efendi bin Ebubekir'in mirasını eşi Fatıma binti Hacı İbrahim ve kızları Şehribanu, Ümmühani ve Hatice'ye bıraktığı, Şehribanu'nun da vekili Derviş Oğlu Seyyid Mehmed aracılığıyla mirastan payına düşeni aldığına dair belgedir.

B 198: Sivas ili Kal'a-i Atik mahallesi sakinlerinden Hacı Osman Efendinin mirasını vakfedip, müteveli olarak ta kızı Ümmühani hatun'u tayin etmesi ve vakuf malının nasıl kullanılacağına dair belgedir.

B 199: Sivas ili valisi Hasan Paşa'nın Tatar Ağa'sının Sivas için talep edilen seferiyye olan 14113 akçeyi Kapı Kethüdası İbrahim Efendiye iletmek üzere Hazinedar Mehmed Ağa'dan aldığına dair ikrarını bildirir belgedir.

B 200: Sivas ili mahallelerinden Abdülkerim mahallesinde oturan Kamer binti Ahmed'in bu mahallede bulunan mülkünü Seyyid Süleyman'a aldığı miktar olan yetmiş kuruşa teslim ettiğini belirtir belgedir.

B 201: Sivas kazalarından bir önceki sene eksik gönderilen ve bu sene için toplanacak olan yük taşımaya elverişli güçlü develerin toplanıp orduda gerekli olan yerlere gönderilmek üzere Edirne'ye ulaştırılmasına dair belgedir.

B 202: Sivas mütesellimi Zaralı Zade Mir Receb Efendinin Serdengeçtilikten alınıp yerine kardeşi Hacı Mehmed Bey'in getirildiğine ve ordunun bir an önce toparlanıp yerine gönderilmesine dair belgedir.

B 203: Turunçzade Süleyman'ın Sivas, Amasya ve Bozok sancaklarında vaki kazalardan suret-i defterde yazılı miktardaki zahirenin toplanıp Samsun'a gönderilmesine dair belgedir.

B 204: Gök medrese mahallesi sakinlerinden Hasan bin Ali ve Karabayrakıl oğlu Ali'nin ortak akçelerine dair belgedir.

B 205: Sivas ili Ganim mahallesi sakinlerinden Medine binti Hacı Yusuf'un aynı mahallede ki sınırları belirtilen mülkünü vekili ve zevci olan Seyyid Mehmed bin Ömer aracılığıyla Hacı Abdullah'a 185 kuruşa sattığını belirtir belgedir.

B 206: Sivas ili Şah Hüseyin mahallesi sakinlerinden Osman Ağa'nın kızı ile amcası Emin Ağa'nın vekili Kara Kasım Oğlu Feyzullah arasındaki babasından miras olarak kalan mülkle ilgili belgedir.

B 207: Sivas ili Ali Baba mahallesi sakinlerinden Mollal Ahmed bin Mehmed ve kardeşi Münteha'nın vekili aracılığıyla aynı mahallede ki mülklerini Hacı Ali'ye 110 kuruşa sattıklarını bildirir belgedir.

B 208: Sivas ilindeki kethüda erlerinin bir önceki sene gönderdikleri sipahilerin savaştan kaçtıkları savaşa ilgisi olmayan insanlar olduğu ve bu askerlerin amirlerinin yeni askerleri dikkatle seçmeleri ve onlara her hangi bir izin vermemelerini bildiren belgedir.

B 209: Sivas mütesellimi olan Zaralı zade Mir Receb Efendi'nin serdengeçti Ağalığına geçmesini ve bir an önce bin nefer toplayıp Ruscuk'taki kışlık orduya katılmalarını sağlamasını emreden belgedir.

B 210: Tımar sipahisi ağalarının neferatın harçlıklarının 1203 senesi zilhiccesinde paralarının zarar görmeden verilmesi ve kayıtlarının tutulmasına dair belgedir.

B 211: Sivas ilindeki neferlerin harçlıklarının ve seferdeyken arkada kalan mallarının zarar görmemesi için 9 nefere 1 harçlıkçı olmak üzere memur edilen 40 harçlıkçıya dair belgedir.

B 212: Sivas valisi ve Vidin Seraskeri Hasan Paşa ile Recep Bey arasında ki mütesellimlik hesabına dair belgedir.

B 213: Zaralı Zade Receb Efendi'nin 4 ay mütesellimlik yaptıktan sonra hesabı verip kalan 779 kuruşu Kethüda eri ve Hazinesara teslim ettiğine dair belgedir.

B 214: Zaralı Zade Mir Receb Bey'in memur olduğu bin nefer üzerine kardeşi Zaralı Zade Mehmed Efendi'nin başbuğ olarak tayin edildiği ve bu askerlerin gereken yere geç kalmamalarının sağlanmasına dair belgedir.

B 215: Sivas ili müteselliminden ilde bulunan ve İran seferine gidilirken ilde bırakılan topların tamamının büyüklüklerinin ve kullanılır olup olmadıklarının kontrol edilip deftere kaydedilmesinin ve acilen der-i aliyeye gönderilmesinin istendiğine dair belgedir.

B 216: Sivas, Bozok ve Amasya kadı, vali, ulema ve sulehasının Moskof ve Nemçe küffarıyla yapılan savaş boyunca her gün, her gece ve her Cuma okunması istenen dualara dair belgedir.

B 217: Sivas ili Küçük Minare mahallesi sakinlerinden olup hac esnasında vefat eden Dükseli Hacı Ahmed'in varislerinin paylarıyla ve mirasının bahasıyla beraber gösterir belgedir.

B 218: Sivas ili Küçük Benliler mahallesi sakinlerinden iken katledilerek öldürülen Süreyya binti Toros'un adlı nasraninin diyet ücreti ve mirasının dağılımıyla ilgili belgedir.

B 219: Sivas ili Bahtiyar Bostanı mahallesi sakinlerinden Salime binti Halil'in vekili Süleyman Ağa bin Yusuf aracılığıyla sınırları belirtilen mülkünü İsmail Ağa'ya 110 kuruşa sattığına dair belgedir.

B 220: Sivas ili Ganim mahallesi sakinlerinden Peri binti Abdullah'ın vekili Hacı Mustafa bin Ahmed aracılığıyla sınırları belirtilen malını 100 kuruşa ve içindeki eşyayı da 100 kuruşa olmak üzere 200 kuruşa Tatar Hüseyin'e sattığına dair belgedir.

B 221: Hacı Musa'nın zevcesi Habibe binti Hacı Osman'ın eşinin Kurşunlu hamamında iken kardeşi Raziye tarafından darp edildiğini ve başkasından davacı olmadığını bildirdikten 3 sonra vefat ettiğine dair belgedir.

B 222: Sivas ili Tokmak mahallesi sakinlerinden olup vefat eden Habibe binti Seyyid Osman'ın mirasının pahasıyla beraber belirtildiği belgedir.

B 223: Sivas İli Tokmak mahallesi sakinlerinden Habibe binti Hacı Osman'ın Kurşunlu Hamamında iken Kardeşi Raziye tarafından darp olunduğunu ve bu konuda ondan başkasından davacı olmadığını bildirdikten 3 gün sonrada vefat ettiğini bildiri belgedir.

B 224: Sivas ilinde ikamet eden sipahiler ve neferlerin Moskav ve Nemçe üzerine yapılan sefer sebebiyle orduya katılmaları isteğini bildirir belgedir.

B 225: Yenihasad, 1203 senesi Şaban'ın 18'i, ve Mayısın 3. günü Perşembe gününde Niksar kasabası sakinlerinden Bektaşın oğlu Seyyid Mustafa'nın beşe yediyle yeni hasadın başaklarını biçme hakkı olduğunun Sivas mahkemesinde ki tescilidir.

B 226: 1202 senesine mahsuben Hatıpzade Seyyid Ali Ağa'nın marifetiyle Sivas esnaf, mahalle ve nahiyelerinden ve Yıldızeli kazalarından topladığı 8500 kuruşun tahsili ve bu tahsilin deftere kaydedildiğine dair belgedir.

B 227: Sivas ili Uryan Zimmi mahallesi sakinlerinden Seyyid Mehmed Ağa ve kardeşi Müslim Seyyid Mehmed ve Seyyid Ali Ağa bin Ali isimli kişilerin 36 kuruşa Bogos zimmiye sattıklarını gösterir belgedir.

B 228: 1203 senesine mahsuben payına düşen 3 devenin pahasının yazıldığı gibi Mustafa Ağa yedinden elimize teslim edilmiştir. Ahmet Gedikliyan.

B 229: Sivas ili Tokmak mahallesi sakinlerinden Habibe binti Osman'ın mirasının eşi Seyyid Musa bin Mahmud ve kardeşi Raziye'ye kaldığı ve Raziye'nin mirastan kendine düşen kısmı şahitler huzurunda aldığına dair belgedir.

B 230: Sivas sancağı İşhanı köyü ağnam vergisi mükelleflerinden gerekenden fazla vergi alınmak istendiğine ve bunun yapılmaması emri ve verilmesi gereken verginin miktarı ve zamanının bildirildiği belgedir.

B 231: Seyyid Mehmed Emin efendinin 1202 senesi şevvalinin ortasında görev yatığı Sivas eyaletinde halkın ondan memnun olduğuna ve işe devam etmesine dair belgedir.

B 232: Sivas ili aksakallısı Hacı Mustafa eliyle 1202 şevval ayının ortasından şevval ayının sonuna kadar eyalet mesarifi için toplanan akçelerin esnaf taifesine dağılımını gösterir belgedir.

B 233: 1202 Şevval ayında Sivas ilinin masrafları için toplanan paranın harç defterine yazılmayıp halka dağıtıldığına ve hademe ve kâtiplere de bir miktar verildiğine ayrıca bu dağılımın mahallelere göre dağılımı içeren belgedir.

B 234: Yıldızeli'ne bağlı Yakup köyü sakinlerinin hallerini perişan olduğunun, günlük yiyeceğe bile muhtaç olduklarının bilindiğinin ve bunun için köylerini terk ettiklerini, bu yüzden devletin her sene alınan salyane ve diğer vergilerden onları muaf tuttuğunun ancak her sene alınan altını 2 taksitle ödemek şartıyla köylerine dönmelerinin istendiğine dair belgedir.

B 235: Sivas halkının orduya kadının kaza kaza gezip alması gerekenden fazla mal talep edip halka zulmettiğine dair şikâyetle ettiklerine ve bu sebeple kadının uyarıldığını gösterir belgedir.

B 236: Sivas ili Ağcabölge mahallesi sakilerinden Selim Bey Bin Hızır Ağa'nın hac esnasında vefatı sonucunda verasetinin eşi Münevvere binti Abdullah ve çocukları Seyyid Süleyman, Seyyid Murtaza, Fatıma, Vedduha ve küçük çocukları Said Mehmed ve Hatice'ye kaldığı, ancak Seyyid Süleyman ve Seyyid Murtaza efendilerin küçük kardeşleri Said Mehmed ve Hatice için nafaka ve kıyafet parası talep ettiklerinin hâkiminde bu talep karşısında 15'şer akçe nafaka ve kıyafet parası takdir ettiğinin beyan edildiği belgedir.

B 237: Sultan Selim'in eyalette görevli memurlarının hepsine tek tek yaptıkları haksızlıklardan haberdar olduklarını ve bunlardan kat'iyetle uzak durulmasını emrettiği belgedir.

B 238: 1203 senesi Şevval ayı sonunda Sivas ili işlerine bakan Aksakallıları ve ayan ve eşrafın salyane olarak belirledikleri miktarlar ve görevlilere verilecek miktarlar ve de bu salyane miktarından köylerin payına düşen miktarları bildiren belgedir.

B 239: Sivas, Yıldızeli, Han-ı Cedid ve Behramşah nahiyelerindeki sipahiyanın kethüda eri olan Seyyid Feyzullah Mehmed Sivas'ın emektarlığından dolayı bu göreve tekrar tayin edildiğine dair belgedir.

B 240: Sabık veziriazam Yusuf Paşa'nın Hazinedarzade Mehmed'i mütesellimliğe atadığına dair belgedir.

B 241: Sabık vezir-i azam Yusuf Paşa'nın dergâh-ı muallâm kapıcıbaşı Turunçzade Süleyman'ı mütesellim olarak tayin edildiğine dair belgedir.

B 242: Sivas valisi Yusuf Paşa'nın mütesellim tayin ettiğine dair belgedir.

B 243: Sivas il Cami-i kebir mahallesi sakinlerinden Saraç Şeker oğlu Seyyid Lütfullah bin Ali'nin validesi Vedduha hatun babası Ali'den kalan mirastan payını almak istemesi ancak varislerin vefatı ve yani varislerin belli olmaması sebebiyle payını alamayacağına dair belgedir.

B 244: Bozok sancağı Emlak nahiyesi sakinlerinden olup 6900 akçe tımara sahip olup görev yerinde bulunmayan ve hizmet etmeyen Hüseyin'in tımarının aynı mahalde ikamet eden Abdülkadir'e görev yerinden ayrılmamak ve hizmet etmek şartıyla verildiğini bildiren belgedir.

B 245: Diyarbakır valisi ve Anadolu askeri sürücüsü olan Seyyid Abdi Paşa ve diğer asker sürücülerinin askerleri gereken vakitte orduya katılmalarını sağlamasının istendiğine dair belgedir.

B 246: 1203 senesi zilhicce ortasına gelinceye dek fakir esnafın ihtiyarları Hacı Mustafa eliyle memleket işleri için harcanan defter cümle ulema ayan ve eşrafın önünde görüldüğünü gösterir belgedir.

B 247: Sivas ili dergâh-ı muallam gediklilerinden Hacı Mehmed'in 1203 senesine ait ve 1202 senesinden kalan toplam yüke girebilecek 481 deveyi acilen toplayıp vaktinde orduya ulaştırmasının istendiğini bildirir belgedir.

B 248: Sivas ili Hacı Mehmed mahallesi sakinlerinden Fatıma binti Hacı Hüseyin'in eşi Hacı Abdullah bin Osman Çelebi huzurunda zevci ile güzel bir geçimlerinin olmadığı mihrinden, iddet nefekasından vazgeçtiği ve yolunu ondan ayırmak istediğine ve eşinin de bunu kabul ettiğine dair belgedir.

B 249: Sivas'ta mevcut bulunan ve İnan seferi d6nüşü Sivas'a emanet edilen 64 kıt'a topun ne kadarının mevcut ne kadarının ise mevcut olmadığını dair deftere kaydedilmesi ve Sinop'a nakledilmesi isteğinin belirtildiği belgedir.

B 250: Sultan Selim'in Vefat eden amcası Abdülhamid Han yerine Sivas ili ve kazalarında okunacak olan hutbelerin kendi adına okunmasını isteğine dair belgedir.

B 251: Nemçe ve Moskov kâfirlerinin İslam devletine saldırmak için hazırladıkları hatta Moskov keferesinin Tuna ahalisine saldırdığı bu yüzden oraya asker olan olmayan her Müslümanın gitmesi için verilen emirdir.

B 252: Bu belgenin üstü çizili olduğundan okunmamıştır.

B 253: Sivas kalesinde bulunan topların ve İnan seferi sonrası Sivas'a emanet olarak bırakılan topların kaç adet olduklarının ve keyfiyetlerinin ayrıntılı olarak defterlere kaydedilip kullanılabilir olanların bir an önce Sinop'a nakledilmesi isteğine dair belgedir.

B 254: 1204 senesine mahsuben Sivas ilinden toplanacak olan 30300 kuruşun ilk taksitinin kapıkullarının ihtiyaçları için bir an önce hazineye ödenmesine dair belgedir.

B 255: Sivas, Yıldızeli, Han-ı Cedid ve Behramşah nahiyelerinde bulunan altı kıta askeri için Kenanzade Seyid Feyzullah'ın kethüda ağası olarak tayin edildiğine dair belgedir.

B 256: Riyal olarak adlandırılan akçelerin 100 paraya karşılık geldiğine ve 100 lük paralara denk yeni paraların yapılması için verilen emre dair belgedir.

İKİNCİ BÖLÜM

METİN TRANSKRİPSİYONU

Sayfa 1:

B 1: Medine-i Sivas'a nazile olan tekalifin sülüsü Yıldızeli'ne ifraz baki sülüsünü kalup anun dahi sülüsü Hafik Nahiyesi'ne ifraz olunup baki her ne kadar kalur ise derünü Sivas'a tevzi ve taksim olunur.

B 2: Malatya Kazası'nda Tecreli Karyesi'nden Cafer bin Yunus meclis-i şer'ada tüfekçi Ruhali? Muhammed mahzarında üzerine dava idüp iş bu mezbur tüfekçi benim iki adet merkebimi karye-i mezkûrundan fuzuli ahz ve Sivas'a getirüp elhalet hazihi yedinde buldum şer'an alıverilmek muradımdır diyu bade't-dava ve'l-efkâr şahideyn-i adileyn ile muvacehesinde vech-ü şeri' üzere isbat eyleyüp mucibiyle mezkûr merkepler Tüfekçi Muhammed'in yedinden marifet-i şer'le ahz ve sahibi olan Cafer'e teslim olunduğu. Sicil-i şed: Fi 6 Safer 1202

Şuhudül Hal:

Gazaz Zade Seyyid Ömer Efendi

Seyyid Abdulahad Efendi

Ser Muhzır Hüseyin Efendi

B 3: Topal İmam Veliddin oğlu hafız meclis-i şer'ide Seyyid Celil bin Mehmet muvacehesinde bit-tav' takrir-i kelim idüp mezburun kerimesi Ayşe nam bkr benim namzedlim olup ben fariğ olup vaz geldim kime varursa varsun davam ve niza'im yokdur dediği tescil-i şed : Fi 4 Rebiyülahir 1202

Şuhudül Hal:

Kadı Zade Ömer Efendi

Ser Muhzır Hüseyin Ağa İmam Seyyid Mehmed Efendi

B 4: Sivas mahallatından Ganim mahallemiz sakinelerinden Fatıma binti Zerkeli Ali nam hatun meclis-i şer'ada zevc mehalifi Seyyid Mahmud bin Hacı bin Yusuf mahzurunda iş bu refi mahalaam beni ..... zımminde mütekarrer mihr-i Mehmed'den farika davet nezle? Ve münit sekanım dahi kendi üzerime ve lakin zımminde bir adet ilaca ecazımı ve bir adet ..... ve bir cuha habbeye on beş kuruş ..... bana vermede muhalefet etmekle taleb ederim diyu dava ..... cevabında bi'l-cümle zimmetimde hukuk-u zevciyete mütekallika hassa avane zimmetime ibraz-ı am ile ibraz eyledi diyu tevfiz adulden Seyyid Ali Efendi bin Seyfeddin? ve Seyyid Hafız Mehmed Efendi bin Seyyid Ömer Efendi Şeyhi ve Yıldızeli muvacehesinde isbat eylediği tescil-i şed: 11 Şevval 1202

Şuhudül Hal:

Katip Ömer Efendi bin Hacı Ahad

Muhzırbaşı Hüseyin Ağa

Ali Efendi bin Hacı Eyyüb Efendi

Seyit Hafız Mehmet Efendi bin Seyit Ömer Efendi

Gazelci Zade Sivasi Ali Ağa

B 5: Katırcı şeyhi Ali Şebe meclisi şer'ide Seyyid Gökmen? Mehmet bin Halil muvacehesinde mezbura malumun üzere beratın vermiştim ahara verub telef ettirmeğe sebep oldu dedikte ol dahi kendim görüp ahara geri durmadım deyu bit-taleb tahrif olunub muarazası men' kaydı şed: Fi 16 Şevval1202

Şuhudül Hal:

Feraz Zade Seyyid Ömer Muhzır Başı Hüseyin Ağa Kavakçı oğlu Salih Çelebi Efendi

B 6: Abdullahbaba Gazi sakinelerinden Emine binti Abdullah nam hatun tarafından şahideyn ile sabit el-vekale Ayşe hatun meclis-i şer'ide talib olan Derviş Mehmet bin Salih'e kızı mezbura Emine'yi 19 bin akçe mihr-i muaccel ve müeccele ile akd-i nikah olunup ve mukaddem zevce-i muhalaası olup beyinlerinde münazaa mihr-i müsemma ayşe olan 29 bin akçe ikrah-ı muteber ile vaz geldikçe şahideyn ile isbat eyledikten sonra vekil-i mezbura meclis-i şer'ide hüsn-ü rızasıyla vekaletine binaen damad-ı

mezbur Derviş Mehmed'e habbe-i sehmiye şer'îya ile habbe olduğu ittihab ve kabul ve ame-i deaviden ihdahuma zimmetini ibra-ı am ile ibra ve kat'i ---- eyledikleri Tescili şed:Fi 6 Şevval 1202

Şuhudül Hal:

Hacı Memiş Oğlu Osman Çelebi	Kavaklı Zade Salih Ağa
Ser Muhzır Hüseyin Ağa	Katib Esseyid Abdulahad Efendi
Tahir Zade Şerafatli Seyyid Ömer Efendi	Şeyh Zade Ömer Efendi

B 7:Şabanoğlu Karyesin'den Aişe binti Ahmed nam bikri baliğayı Serboncuk imamının oğlu Molla Ali'ye yirmi bin akçe mihr-i muaccel ve müeccelesiyle kendünün hüsn-i rıza ve ihtiyarıyla huzur-u şer'ide akd-i nikah olunduğu kayd-ı sicil şed:Fi 18 Şevval 1202

Şuhudül Hal:

Kadı Zade Seyit Ömer Efendi	Gazaz Zade Seyit Ömer Efendi
Seyit Abdulahad Efendi	Şeyh İbrahim
Karalı Molla Hasan	Muhzır Osman

Sayfa 2:

B 8: İş bu iki yüz üç senesi mah-ı muharrem'ül haramın guresinden Medine-i mezburaya mumcu nasb olunan Hacı Halil Bey marifeti şer' ve cümle marifetiyle altı mah on sekizer paraya ve altı mah yirmişer paraya bey' itmek üzere nızama rabt olunduğu. Tescil-i şed: Fi 5 Safer 1203

B 9: Kasap Cemal oğlu ile Evzene Hacı'nın ortakları Süleyman efendinin mahtumlarıyla ibralarıdır. Medine-i Sivas mahallatından Kayalı mahallesi sakinlerinden Kurban Efendi ve karındaşı Hüseyin ibni Süleyman Efendi meclis-i şer'i şerif önünde iş bu bais'üt-tescil Seyit Derviş Ahmed Ağa ve Hacı Yusuf Ağa ve Abdullah Ağa ve İbrahim Alemdar mefdesi evtan namına kimesneler mahzarlarında bi-tav-ı huma ilsak-ı ikrar-ı tam ve takrir kalam idüp iş bu mezkurlar müteveffa babamız Süleyman Efendi ile kasap dükkanında ortaklar olup dükkan sermayesinden 109 kuruş babamızın hissesi merkumların zimmetinde kalmakla bi'l verase talep ederüz. Bade-t dava ve'l-ikrar 50

kuruş üzerine ibra olup ve meblağ-ı mezkur 50 kuruş dahi merkumun yedlerinde meclis-i şer'ide ahz ve kabz eyleyüp vahidihuma ahirin zımmiyyeti ibra-i am ile ibra ve iskat-ı hak eyledikleri. Tescil-i şed:14 Safer 1203

Şuhudül Hal

Gazaletli? Seyyid Ömer Seyyid Abdulahat Efendi Muhzır Başı Hüseyin
Efendi Kadı Zade Ağa

Mumcu Hacı Halil Ağa Molla Mustafa Tabi Kadı Muhzır Osman Çelebi
Zade

Kenan Zade Çerağı Kara
Osman

B 10: Sağancı Türkmen Hasan'ın kızı Fatıma meclis-i şar'ide kendü hüsn-ü rızasıyla meclis-i şer'ide Karacaviran Karyesinden Seyit Hasan bin Ebubekir'e varurum Yağmur Oğlu Ömer'e varmam diyu takrir-i meşruhası. Kayd-u şed: Fi 18 Safer 1203

B 11: Hafik Nahiyesi kuralarından Emirhan karyesi sakinelereinden Merziye binti Mustafa nam bıkı-balığa meclis-i şer'ide kendü hüsn-ü rıza ve ihtiyarı ve 18 bin akçe mihr-i muaccel ve müeccelesiyle yine karye-i mezkur sükkanından Osman bin Yakup'a akd-i nikah olunduğu. Tescil-i şed :Fi 26 Safer 1203

Şuhudül Hal:

Seyit Abdulahad Efendi Çuakdar Mustafa Ağa ..... Efendi
Ser Muhzır Hüseyi Ağa

B 12: Akçahan Karyesinden Keklikçi oğlu Osman'a meclis-i şer'ide Akdeğirmen mahallesinden mehter başınınoğlu Seyit Mehmet Ağa mahzarında iş bu hazır doru tayı benim atım kavlındır deyu ser dava olduğu benim atım kavlındır diyu def' ve nitaç davasında tarihleri müsavi olup ve tarafeynden dahi ispat olundukta zil-yedi beninesi ulalı olduğu ecilden Seyyid Mehmet Ağa'nın atı kolonu olduğuna adülden Kırmacı oğlu Molla Mehmet ve Kırmacı oğlu Ali nam kimesneler şehadetleriyle sabit eyleyüp mezbur doru tay mehter başının oğlu Seyyid Mehmet Ağa'nın olduğuna hükm-ü şer'

açık olmağın müdde-i mezbur Osman'ın kef-i yedine şer'an tebniye? ve Seyyid Mehmet Ağa'nın zabt eylediğine . Sicili şed: Fi Gurre Rebiyülahir 1203

Şuhudül Hal:

Kadı Zade Seyit Ömer Efendi

Gazaz Zade Seyit Ömer Efendi

Seyit Abdulahat Efendi

Muhzır Başlı Hüseyin Efendi

B 13: İzzet-meab, şeriat-nisab fahru'l-eşraf Mevlana Feyzullah Efendi kam-yab ba'de-t tahiyeti'l vafiye inha olunur ki Sivas mutasarrıfı El-Hacı İbrahim iş bu sene ihda ve mieteyni ve elf zilhicce şerifesi gayetinden bir ay tevkit ile raf'i viri muvakkatı olduğun Kadıasker-i sabık ruz namçesinde mukayyet eşraf-ı gudar-ı kiram zevi'l ihtiramdan sezaver inayet şehir-i yarı ve şayeste-i rafet cihandarı olmakla bir tevcih-i sabıka ibka olunmuştur gerektirki gaza-i merkurı sene-i atıye safer'ül-hayr guresinden müddet arefiye-i kâmile mutasarrıf olup beynel ehali icrayı ahkâm-ı şer'i ali eyleyesiz ve's-selam'ül asr es-Seyyit Mehmet Kamil Kadıyü'l Asker-i Anadolu. Fi zilkatı'ş-şerife sene ihda ve mieteyni ve elf

B 14: Sivas mutasarrıfı El-Hacı İbrahim gayet şehir-i atiden bir ay tevakkatle ref'i ve yeri muvakkatı olduğu Kadıasker-i sabık ruz namçesinde mukayyet eşraf gutat-ı kiram zevil ihtiramdan sezavar-inayet şehir-i yarı ve şayeste-i rafet cermandar-ı Mevlana Feyzullah dairesine ber tevcih-i sabık ibga olunup sene-i atıye safer'ül-hayr guresinden müddet-i arife-i kâmile mutasarrıf olmak ricasına bade'l arz-ı sıdka buyuruldu.

B 15: İzzet-meab şeriat-nisab eşraf-ı gudar'ıl kiram zevi'l ihtiramdan Sivas kadısı Mevlana Feyzullah Efendi kam-yab bade't- tahiyeti'l-vafiye inha olunur ki iş bu sene-i isneyn ve mieteyni ve elf safer'il-hayr guresinden kaza-i merkurun umur-ı kısmet-i askeriyesi tarafımızdan sana tefviz ve ihale olmuştur. Gerektir ki kazayı mezburada vakia olan muhallefat mevtayı askeriyeyi tahrir ve terkim ve beyne'l verese bi'l-ferizati'ş-şeriyeye tevzi ve taksim eyleyesiz ve's-selam'ül asra es-Seyit Mehmet Kamil Kadıasker-i Anadolu

B 16: İzzet-meab şeriat-nisab Mevlana Seyyit Ahmet Efendi kam-yab bade't tahiyetü'l-vafiye inha olunur ki bir veche ber mensab-ı mutasarrıf olduğum Sivas

Kazası'nın umur-u şer'iyesi niyabeti iş bu bin iki yüz iki senesi saferül hayranın gurresinden cenabımıza tefviz ve ihale olunmuştur. Gerektir ki gurra-i merkumadan kaza-i mezburu zabt idüp beyne'l-ehali icrayı ahkâm-ı şer'i âli ve vakıa olan mevta-yı kafe-i muhallefatını terkim ve beyne'l-verese bi'l-farizeti'ş şer'iyeye tevzi ve taksim eyleyüp cadde-i şeriatı mutahherede mermenar? haracına cevaz göstermeyesiz. Vesselamü'l-asr Feyzullah Kadi Sivasi

Sayfa 3:

B 17: Sivas sakinlerinden Hüseyin ve Bedel karyesinden Ali meclis-i şer'ide karye-i mezbur sığır çobanları Osman ve Yusuf ve muvacehelerinde iki adet tosunları dava idüb bakilerine muslihuna tavassut idüb on kuruş üzerine müsalaha ve ibra-ı vakt eyledikleri ahd-i huma bir razi sicil-i şed: Fi 25 Cemaziyelevvel 1202

Şuhudül Hal:

Katib-i Ser Ömer Efendi	Bolulu Hüseyin	Bolulu Ebuseyf
Muhzır Başı Hüseyin Ağa	Bolulu Ebuseyf	Abdülkerim

B 18: Tiryaki oğlu Mahmud Efendi bin Hasan Efendi meclis-i şer'ide iş bu baysan ettescil Bostancı Halil bin Ahmed Kasım Bey ve müşteri-i Murat oğlu Musa muvacehelerinde dava idüb emmi zadem ile müşterek tarlanın nısfı benim olub iş bu mezburan zimmetlerinde iki senelik kırk üç kuruş icar alacak sehmin olub taleb eylediğimde mümaneat iderler. Setval olunub şer'an alıvermek buyurulmak muradımdır görenler dahi cevablarında bundan akdem ma-i mud zuhurunda nehir karib olduğu ecilden duvarlarını hadim ve tarla derununa kavm dolub bi'l-külliyeye ziraata salih olmadığına binaen ---- iki yüz bir senesini ve iki senesi olmak üzere seneteyn-i mezburateyn ikisi bi'l cem'iyeye elli kuruşa birlere iştiraha icar ve mebla-ı mezkuru temame tarla-ı mezburu bila noksan duvarlarını tamir ve damlarını mazhar eylemek üzere mukavele ve seniyyen ve mezburiyen için ve cehamın olubda muaraza ve müdafale itmek üzere tanzim eyledik diyu ref'alarını isbat evanında beniyyelerini maslahun tevsitiyla med'i mezbur Mahmud Efendinin iki senelik icar sehmine bedel olan ik kuruş müsalaha ve bedel salhi meclis-şer'ide temame teslim olduğu teslim ve kabul ve müsteciran mezburan Halil Efendi ve müşteriye Musa zimminin icra müteallık

ame-i dava-i ve mutalabattan metrelerin ibra-ı am ile ibra ve iskat hak eyledim dediği tescil-i şed: Fi 24 Şevval 1202

Şuhudül Hal:

Tiryaki Zade Abdurrahman Efendi
Katib Seyyid Ömer Efendi
Ser Muhzıran Hüseyin Ağa

Ve İlbeyli Kethüdası Saadetli Halil Ağa
Katib Abdulahad Efendi
Çavuş Türkan Oğlu İbrahim Bey

B 19: İş bu bin iki yüz üç senesine mahsuben Sivas'ın hazine bahçesinden ihraç olunub Sivas hazinesi için hazinedarı İbrahim Efendiye ve Bozok tarafına mefrez? evrakın kaydır.

Sivas Hazinedarı İbrahim Efendiye Teslim Nefsi Sivas Hazine Evrakı
Evrak

.....

030 A'la
750 Evsat
2..0 Edna

.....

0202 A'la
2940 Evsat
0692 Edna
3834

B 20: Kahlık karyesi sakinelerinden Fatıma binti Süleyman nam bıkı-i baliğa kendü hüsn-ü rızasıyla yine karye-i mezkûr sakinlerinden İbrahim bin Halil'e 21 bin akçe mihr-i müeccel ve muaccesıyla meclis-i şer'ide şuhud-u mahzarında akd-i nikah olduğu Tescil-i şed: Fi Gurre Rebiülahir 1203

Şuhud Hal:

Abdulahad Efendi
Kenan Çerağı Ömer Ağa Molla Efendi Tokadi

Tokadi Çuvakdar Mustafa Efendi

B 21: Bakkal büyük oğlu Mehmet Bey bin Mehmet meclis-i şer'ide Akpeykeri Koca bin Ali mahzarında tarihinden bir buçuk sene mukaddem iştıra eyledikim al kısrak-ı mezbur Koca Fuzuli zabt eder diyu bade't-dava olduğu tarihten altı mah mukaddem yeni iştıra eyledim dedikte badel-ittifaka tarih esbak beyyinesi evveli olduğu ecilden müdde'asını adulden Mustafa bin Ali ve Hüseyin bin Hasan şehadetleriyle

muvacehesinde isbat eyleyüp mucibiyle kısrak mezbur merkum Mehmet Bey'in olduğuna bade'l hükm-ü şer'i zabt eylediği. Kayd-ı şed: Fi 17 Cemaziyelevvel 1203

Şuhudül Hal:

Seyit Abdulahat Efendi   Merik Oğlu Mustafa   Muhzır Baş Hüseyn Ağa
Muhzır Mehmet Emin

B 22: Mescitli Abdurrahman Bey meclis-i şer'ide Bingöl karyesinden Atus veled-i Evhan ve Kuretçi? Nevrar muvacehelerinde dava edüp iş bu mesfurada beni davarlarına rai tutup yedi aylığını otuz iki kuruşa kavlı ve zimmetlerinde baki on iki kuruşum var dediği muvacehasını beyana kadir olup bi'l talep mesfurana yemin verilüp mevsibiyle mud'i mezburun büyüce eşraı meâ rızası men' ve ref'i olunduğu. Tescil'i şed: Fi 10 Cemaziyelahir 1203

Şuhudül Hal:

Mütevelli Zade Seyit Osman Bey   Mütevelli Zade Mahmut Ağa
Gazaz Zade Seyit Ömer Efendi   Kavaklı Zade Salih Çelebi

.....

B 23: Kalediyeli zemiyyeleriyle Hacı Mirza'lı Seyit Mehmet'in ibrası kayıdır.

Hafik nahiyesi karalarından Hacı Mirza Karye'si sakinlerinden Seyyid Mehmet bin nam kimesne meclis-i şer'ide Kaledi Karyesi mütemekkinlerinden es-Sadir veled-i Köse mefdesi nam zımmi mahzarında üzerine dava edüp iş bu mesfur zımmi tarihten 18 sene mukaddem bana darp ve ta'zir mucip kelam söyledi diyu bağdet davi ve'l-inkar medde-i mezbur isbat etmeyüp ve mesfur zımmiyeni ibra-i am ile ibra ve ıskatı hak eyledim bir dahi dava ve niza'im zuhur eder ise ledel hükkamül kiram mesmu'a ve makbule olunmasın diyu bittavus safi tağziri kayd-ı şed: Fi 22 Cemaziyelahir 1203

Şuhudül Hal:

Hatip Zade Hacı Hüseyn Efendi   Kadı Zade Seyit Ömer Efendi
Gazaz Zade Seyit Ömer Efendi   Seyit Abdulahat Efendi
Seyit Numan Ağa   Küden Zade Abdulah Efendi
Küden Zade Hamza Ağa

B 24: Kaleardı mahallesi mütemekkinlerinden çadırcı mefdesi Kiyork Veled-i Ersayıl zımmiye cenune arifi olup bi'l-küllüye kendüye malik olmadığı mahale-i mezbure ehalileri bi'l cem'uhum meclis-i şer'i ihbar etmeleriyle gerek kendüye gerek ahara bir zararı terettib iderise kimesne rencide olunmak için Sicil şed: Fi 27 Cemaziyelahir 1203

Şuhudül Hal:

Mütevelli Zade Seyit Osman Bey

Çeraği Uzune Hüseyin

Börekçi Hacı Hüseyin

Ekmekçi Yazı Hüseyin Zade Efendi

B 25: Medine-i Sivas sekanından erbab-ı tımardan Koca Ömer bin Ali'ye meclis-i şer'ide medine-i mezbur mahallatından Ganim mahallesi sakinlerinden Fatıma binti Ali nam hatun muvacehesinde mahalle-i mezburada ma'alumel hudud beynel ehali nezl mezburanın babası ve benim müderrisim olup nezl mezburun nısfı benim nısfı kendine iktida iderken fuzuli bey' eylemiş sehmimi talep iderim dedikte olduğu cevabında babam bundan akdem bana hibe eyledi dediği def'ini şahideyn-i adileyn ile muvacehesinde isbat ve marifesi men'. Tescil-i şed: Fi 23 Recep 1203

Şuhudül Hal:

Zerkeli Oğlu Seyit Ali Bey

İmam-ı mahle Hacı Mustafa Efendi

İmam Molla Ali bin Eyub

Seyit Mehmet Bin Hacı

Katip Seyit Ömer Efendi

Zerkeli ..... Taçdar Mustafa Ağa

B 26: Medine-i Sivas mahallatından Uryan Zımmi mahlesi sakinlerinden mukabil oğlu Seyyid Ahmet Çelebi ba'des-salam ihsan olunur Küçükminare mahlesi sekanından iken vefat iden Memiş Mehmet Ağa bin Derviş Mehmet nam metufi hali hayatında ve memal-i akl ve sahtında sülüs malını vakf idüp Pederin? Seyit Ömer Çelebi ba merasil mütevelli nasb idüp mutasarrıf iken bi emrillahi teala fevt olmakla malı mezkurasın kabz idüp onu on bir buçuk hesabı üzere istirmac ve hasıl olan rabh nasiyeden vasiyet eyledi ki veche üzere leyl-i berat-ı şerifte helva-i beratına sarf eylemeniz için canip şer'iden iş bu merasilem tahrir dediği i'ta olundı gerekir ki müteveffa-ı mezburun vasiyet eyledi ki veche üzere mal-ı mezkuru ahz edip raciasından? hasıl müteveffanın ruhu için leyl-i beratı helva-i beratına sarf idüp mucip merasile ile şed : Fi 20 Şaban 1203

B 27: Murakıb mezburun oğlu bin evladiyem diyu dava idüp lakin şer'an merafia olduklarında yine mütevellî Ahmet Ağa'nın yedinde ibkasına hükmü evvel tekit olundukta 13 kuruş öşri girip faizinden takas eylesine nızam verildiği kaydır.

Ve mütevellî merkum mukabil oğlu Seyyid Ahmet Ağa 13 kuruş öşr ve 10 kuruş vakıf evladiyene verüp cem'an 23 kuruş şurutunu icra eyledikten maada masrufa eyledi ki şer'a zahira olmakla zemmetinde olan 128 kuruş ecil mal ve vakıftan 23 kuruşu ihraç baki yüz beş kuruş kaldığı bu mahalle tescil Şed: Fi 27 Şaban 1203

Sayfa 4:

B 28: 1204 senesine mahsuben Sivas'm cizye bahçesindenden ihraç olunan evrakın kaydır.

Nefs-i Sivas'a cizye evrakı

Ali	1596
Evsat	1340
Edna	<u>2292</u>
	4664

Bu evrakın içinden olmak üzere 100 okka ihraç olunan evrakın kaydıdı..

Nefsen 100 okka cizye evrakı

Ali	150
Evsat	900
Edna	<u>300</u>
	1350

B 29: Emin'ül-beytülmal Seyit Mehmet Ağa meclis-i şer'ide mevcut olan dört yaşında ile öküzümü canib beyt'ül male zabt ve Ganim köyü mütemekkinlerinden Keşişin Oğlu Mernus veled nam zemmetince davasını aduleyn-i şahideyn ile isbat ve zımmi mesfura teslim olduğu kaydır. Fi Gurre Safer 1204

Şühüdül Hal:

Seyit Ahmet Efendi

Derviş oğlu

Yusuf Ağa

Fermanlı Halil Efendinin oğlu Mehmet Efendi

Şeyh Ahmet

B 30: Hoca Hüsam mahallesi sakinelerinden ..... Sabiha binti İbrahim nam hatun tarafından şahideyn ile sabit vekale zevci Mustafa bin Kürt huzur-u meclis-i şer'ide diğer bir ağası Mustafa Ağa'nın vekil müstecil şeriyyesi evhasını ağa ve sairleri mahzurunda müvekkilem mezburun zevci müteveffa Mehmet Ağa malı olmak üzere Mehmed oğlu ve İğneli oğlu zeminlerinden baysin 50 kuruş müvekkileme iktiza idüp merkumlardan talep eylediğimde iş bu mezkur Osman Ağa'ya vakı' mütesellim eylediği dediklerinden merkum Osman Ağa'dan talep idem dedikte olduğu cevabına müvekkil-i merkuma Sabiha bundan akdem müvekkilem babamdan dava idüb babam ba defteri müfredat kendü malı olduğuna şahideyn ile sabit buna kabl şer'iden şeriye i'ta olunmuştur diyu bir kıt'a hüccet-i şeriye ibraz ve ref-i tezirine mutabık olduğunu adülden Hüseyin Ağa bin İbrahim ve Kılıç Oğlu Osman bin Ali şahadetleriyle muvacehesinde eda-ı şehadet şer'a idüb muharasadan büyüce şer'i men' olduğu tescil-i şed ve müdde-i mezbur dahi bade'l-ikrar ve iğraf iduğu sebt kayd olmuştur.

Şuhudül Hal:

Muhzır Başı Abdulahat Efendi	Kadı Oğlu Seyit Ömer Efendi
Gazaz oğlu Seyit Ömer Efendi	Seyit Ahmet Efendi bin Hoca Ahmed
Gürkanlı Akmedar	Cerhiye Ağası Satıh Bey
Tuzaklı Kadı Seyyid Zerkeli Deli Bekir	Sabuncu Tatar

B 31: Torun zade Seyit Ali Efendi'nin Bingöllü zımmide Tuzulcağı merasilesilesidir hala mahzarbaşımız Hüseyin Ağa bade's-selam inha olunur ki Torun Seyit Ali Efendi bin Hüseyin Efendi meclis-i şer'ide Bingöl karyesi mütemekkinlerinden Atus veled-i Evhan zımmi muvacehesinde üzerine dava idüp müdde'i mezburun memlehasında üste olmak takribiyle meclis-i şer'ide muhasebeleri ru'yet olundukta bade keyl hesab mesfur zımmiyetin ikrarı üzere elli keyl mah zımminde zahir olmuş iken on keyl tuzda fariğ baki kırk keyl mah şer'a lazım gelüp tahsili iktiza etmekle iş bu merasile tahrir ve yerine i'ta olundu gerektir ki mezbur mahı mesfur zımmiyeden ayn tuzu ve yahut sai'r ..... üzre kıymeti yüz kuruşu tahsil ve müddei' merkum Seyit Ali Efendi'ye teslim eylesiz

Şuhudül Hal:

Kadı zade Seyit Efendi	Hacı Mehmet Efendi	Ser Muhzır Hüseyin Ağa
------------------------	--------------------	------------------------

Muhzır Emin Benli Ömer Oğlu Mustafa Kul Emir Oğlu Hacı

B 32: Gazzaz zade Seyit Ömer Efendi'nin Kara Molla Zadelerine iştira eylediği Simkürkde vakı' çiftliğin kaydıdır. Medine-i Sivas mahallatından Kayalı Mahallesi sakinlerinden Kara Molla zade Ahmet Ağa ve karındaşı Abdullah Ağa ibni Hacı Ömer Ağa taraflarından İmam zade Seyit Ali Efendi ve Benli Ömer oğlu Mehmet Bey şhadetleriyle sabit vekale Ömer zadeleri Seyit Ali Ağa bin Ali Ağa meclis-i şer'ada Gazzaz zade Seyit Ömer Efendi bin Seyit Elhac Ahmet Ağa mahzurunda ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüp akd-i atiz-zikrini suduruna değin müvekkilim mezburan Ahmet ve karındaşı Abdullah Ağa'nın müşterek mülkün mevrusları olup Simkürk karyesinde vakı malumatıl hudud 1050 hali ve ciran tarlalarını ve çayırını ve harman yerlerini ve dam yerlerini çiftlik merkum Seyit Ömer Efendi'ye 100 kuruşa bi izne sahip arz-ı bey'a ve teslim ve temlik eyledikleri. Kayd-ı şed: Fi Cemaziyelevvel 1204

şuhudül Hal:

Kadı Zade Faziletli Seyit Ömer Efendi

Seyit Abdullah Efendi

Muhzır Başı Hüseyin Ağa

Kara Köse Yeğni Molla Osman

Kemurlu Oğlu Seyit Abdurrahman Ağa

Kara Molla Zade Seyit Hüseyin Ağa bin Ebubekir Seyyid Oğlu Mehmet Ağa

Ağa

B 33: Kan Karuyeden dahi Ahmet oğlu İsmail Ağa ve Hacı Musa oğlu Osman'ın oğlu Ali Ağa nam kimesneler müşterek olup diyar-ı gurbette kesb ve ticaret ederek Sivas'a gelüp huzur-u şer'ide iftirak olunup zemhere olan 250 kuruş benilerinde müşterek kalup tahsil oldukta taksim olunmak üzere hazır mallarını taksim edüp her birleri ahirin zemmetini ibra-ı am ile ibra eyledikleri. Tescil-i şed: Fi 6 şaban 1204

B 34: Hamal Halili'in Kerimesinindir

Küçükminare mahallesinden Mustafa bin Osman meclis-i şer'ide Hamal Halil'in kerimesi Fatıma'nın muvacehesinde iş bu mezbura benim namezdelim olup kendi hüsn-ü rızam ile fariğ oldum kime murat iderse varsun başına faile-i muhtardır. Bir akçe hakkım yoktur amme-i davadan zemmetini ibra-i am ile ibra ve ıskat hak eyledim diyu takriri Takrir-i şed: Fi 6 şaban 1204

Şuhudül Hal:

İmam Seyit Mehmet Efendi	Hoca Mehmet Efendi	Hacı Habib Oğlu Abdul.....
		Ağa
Hacı Muhsin	Karalı Kara Hüseyin	Tatar Oğlu İsmail Mevzine

B 35: Pürmüz Oğlu İbrahim Alemdar meclis-i şer'ide Talas'lı Suğumuna zımmi mahzarında mesfur zımminin zemmetide olan 14 kuruş alacağı mukabeleside bir hançer alup amme-i davadan zemmetini ibra eylediği tescil-i şed: Fi 6 Şaban 1204

B 36: Devlet Tatarı Bilal Ağa çerağı Elhac Mustafa Ağa'yı Melukanlı aşiretinden Hacı Hasan'nın oğlu ve yiğeni birkaç avneleriyle Çamlıbel nam mahleye nam savıb merkuma gelüp iştika eyledikte ağıplerinde teftiş zımminda Sakallı Ağa'sı İbrahim Ağa bir miktar süvari ile tayin ve hevale-i mezkurada taharri ve tefahhus ve üzerlerine varup iki neferini ahz kerefet? maadası firar eyledikte ahz olunan eşkiyadan sual olundukta Tatar mezburun mal-ı mağsunu olmak üzere bersim kakmalı palaska ve bir şalvar ve tek peştü ve iki iç fesi ve üç kuruş beyaz akçe ve üç el-metufi ..... yedinde zahir oldukta eshabına teslim olduğu. Tescil-i şed

B 37: E lbekli Kethüda Tatar Oğlu Beratı

Bundan akdam Seyit Şeyh Ahmet'e berat-ı padişahıyla mutasarrıf olduğu Taşoluk ve Karapeyker nam zaviyenin bir havi Sulugöl tarıkı ve bir havi Karatepe ve bir havi Suluçukur ve bir havi Büyükyurd ve bir havi Acıpeyker ve bir havi Kazanlı Kufi ve bir havi Kazanlı Keven ve bir havi Ortalık Buran ve bir havi Sur Kanlıdere ve yol cümlesi Karapeyker'e ve Taşoluk'a tabi Seyit Şeyh Ahmet beratı kayd olunmuştur. Fi 202

Sayfa 5:

B 38: Han-ı cedit karyesinden Refiye Binti Hüseyin nam bıkı-balığ kendü hüsn-ü rızası ve 13000 akçe mihr-i muaccel ve mueccesiyle yine karye-i mezkurdan Seyit Ömer bin Hasan nam kimesneye meclis-i şer'ide akd-i nikah olunduğu. Tescil-i şed: Fi 25 Muharrem 1205

Şuhudül Hal:

Seyit Abdulahat Efendi
Muhzır Mehmet Emin

Yıldızeli Naibi Hacı Ali Efendi
Muhzır Başlı Hüseyin Ağa

B 39: Fahr'ül-emasıl ve'l-akran kaim-i makam nakıb'ül-eşraf saadetli Seyyid Hüseyin Bey Efendi nam mekrema? gibbu't-tahiyetül vafiye inha olunurki Medine-i Sivas mahallatından Demirciler ardı mahallesi mütemekkinlerinden Mekruc veled-i Ferabet nam zımmi meclis-i şer'ide Deli Hüseyin muvacehesinde iş bu mezbur Deli Hüseyin zımmetinde beyt-i ..... olan otuz iki kuruş hakkımı edame teallil ..... olduğu ikrar idüb lakin iş bu .....bi'l cümle Seyyid Hacı Mustafa meblağ-ı mezkuru sana erasil eyledim dedikte Hacı Mustafa dahi cevabında merci-i mesfur Mekruc zimmetinin Asitane-i aliye'de dahi olan tavsifi ..... otuz iki kuruşu ben tamamen ve mesfur Mekruc zımmiye haber verdiğimde kabul eyledi bu def'ini? mesfur zımmi inkar eyleyüb merkurum Hacı Mustafa dahi bir minval ..... muvacehesinde şahideyn-i adileyn ile veche şer'i üzere isbat eyleyüb ve şahidleri dahi badet-ta'dil vet-tezkine mucibiyle mesfur Mekruc zımminin merkumiyn Seyyid Hacı Mustafa ve Deli Hüseyin naman kimesneler üzerlerinden büyüce eş-şer'i marifetine ala men' ve def' olunduğunu muhtevi mal-ı ..... gibbü'l tarhdan iş bu mürsele-i şer'iyye tahrir ve irsal olundu gerektirki mucib merasil şer'iyye amil olası. Fi 8 Cemaziyelahir 1205.

Kerim Ağa Zade Hafız Efendi

Tefsiri Zade Seyyid İbrahim Efendi

Kul Emir Oğlu Mahmud Ağa

Fakıye Efendi Receb Efendi Zade

Turan Zade Hacı Mahmud Efendi

B 40: Atus karyesi sakinlerinden Kara Osman bin Ebubekir nam kimesne meclis-i şer'ide şöyle tahrir kelim eder ki fi'l-asıl Kabasakaldan olup Hacı Zahid mahallesinde sakin iken Veli ..... harekede fevt olduğu diyu tahrir bu hüccetle Kayd-ı şed

Şuhudül Hal:

Ser Muhzıran Hüseyin Ağa

Muhzır Süleyman

B 41: Şehr-i Kışla'lı Topal Yusuf Oğlu Hacı Mehmet meclis-i şer'ide Kaya Oğlu Çizmeçi zımmi mahzarında 3 çift çizmemi mesfur zımmiyetden tamamen ahz eyledim bir habbe alacak hakkım kalmadı diyu tahriri. Tescil-i şed: Fi 24 Şaban 1205

Şuhudül Hal:

Abdulahat Efendi

Katip Seyit Mehmet Efendi Muhzır Ahmet

B 42: Elbistandan Ali'nin kızı Elif'in yine kazıye-i mezbur sekanından Musa bin Abdullah'la meclis-i şer'ide talebi? marifetiyle 5000 akçe mihr-i müeccele ile akd-i nikah olunduğu Kayd-ı şed: Fi ... Şevval 1202

Şuhudül Hal:

Seyit Ahmet Efendi

Ve Ekenli Ömer Tabi'il-Hükm Efendi

B 43: Fil asl Medine-i Sivas mahallatından Akdeğirmen mahallesinden olub Asitane-i mahliyede kaltada Büyükkale kapısında sakın Emine binti Hacı Osman nam hatun tarafından zikr-i atil- bey'i takrire ve i'ta-i mecte vekil olup vekaletе zat-ı mezbura fi marifet şera'la arifan olan Sazi? ağamız Hacı Hüseyin Ağa bin Ali ve oğlu Ali Ağa nam kimesneler şehadetleriyle sabit'ül-vekalet ..... vekaletine hükm-ü şer'il hak olan Hacı Şerife binti Hacı Mustafa nam hatun meclis-i şer'i şerif otuz ve mahfel diyin-i münif ezherden iş bu baisül küttap Seyit Mustafa Ağa bin Ahmet Çelebi mahzurunda bi'l-vekalet ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb akd-i ati zikrin suduruna değin vekilem mezbura Emine hatunun yedinde mülkü olup mahalle-i merkumda vakı etraf erbeası Sazi Ağa'sı ve .....hatun ve mehter başı ve fark'ul-miyar oğlu ve Resul Hafız melikleri ve tarıkı has ile mahdud bir bab kış evi ve bir taht-ı harem evtası ve bir fevkani yazlık ve eşcar mesmere ve gayri memreli? bir miktar bahçe ve derununde gelgeç ark ve iki fevkani evta ve divan hane tahtları ahur ile üç göz gerekir ambar ve bir miktar çulumu müştemil malikane iskat-ı şüf'a için etraf erbeasından birer zıra'ını arz mukabelesinden merkum Seyit Mustafa Ağa'ya tahsil ve teslim eylediğimde ol dahi ittihab ve kabz ve kabulünden sonra baki kalan senin menziline cem'it-tevabi' ve'l-levahık tarafından icab ve kabulü havi şerut mefsededen cari bey'ibat sahih şer'i ile merkum Seyit Mustafa Ağa'ya dörtyüz kırk kuruş bey' ve teslim ve temlikin eylediğinde ol dahi bir minval muharrer işтира ve teslim kabz ve kabul eyledikten sonra temni olan meblağ-ı mezkurı müşteri-i merkum yedinden tamamen ve kamilen ahz ve kabz idem fima bedes-safiz-zikr menzil mahdud mezkur müştemilatıyla merkum Seyit Mustafa Ağa'nın mülk-ü müşterası ve hak sarihidir müvekkilem mezbura Emine hatunun asla ve kat'a alaka ve müdhili kalmadı keyf-i maşa ve hayşu-nihan mutasarrıf

olsun dedi ve dedikte gibbut-tasdikiş-şer'i badel hükm bi sıhhat-il bey' ma vakı'a taleb ketb olundu harir fi ma el yevmil hamis ve'l-'ışriyn men mah zilkadeş-şerife sene isni ve mieteni ve elf.

Şuhudül Hal:

Muhzır Süleyman Çelebi	Ser Muhzır Hüseyin Ağa
Delaletli? Şeyhi Seyit Osman Çelebi	Çuvakdar Mehmet Ağa
Menzilci Oğlu Seyit İsmail Ağa	Hacı Cafer Oğlu İbrahim Ağa
Hafız Seyit Rasul Efendi	İmam-ı mahle Hafız Abdurrahman Efendi

Sayfa 6:

B 44: Ya Fettah, Ya Rezzak, Ya Allah garre-i garra matla'i raina kat vak'a mah saferül hayr fi yevmil isneyn sene-i isni ve mieteyni ve elf dakik mubayaasi emridir.

Mufahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vaki ve kazaların kadıları ve naibleri ziyd-i kadrihum ve zehayir mubayeaasına me'mur hasam selhuşurlarından emace ve'l-a'yanTernic zade Süleyman ziyd-i mecde tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki iktiza-i hükm şeriat gurre-i ittifak ehl-i basiret ve şura ile izhar şair din ve iğla-i kelimetullah'il mübiyn zımnında rusiyelü üzerine sefer-i hümayun ve kav'i-i şer'an ve mülken icap ve tahkik idüp ol babda canip Şeyhülislamiden fetva-i şerife ve verilmekten naşi her taraftan zehairin bulunması akdam emur meham devlet-i aliyemden olduğuna binaen Samsun İskelesi'ne münasib kazalardan bir miktar zehair tartılıp ve mubayaa ittirilmesine irade-i aliyem taalluk itmekle sabıgı üzere İstanbuli yetmiş bin keyl dakik ve kırk bin keyl şe'ir Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vakı kazalardan mubayaa olunmak fermanım olmaktan naşi seneki mubaşir muma-ileyhisin bu hususa mubaşir tayin olunmuşsundur. İmdi baş muhasebeden ihraç ve tai emr-i şerife mevzu'an irsal olunan suret defterden takdim ve beyan olunduğu üzere dakikan behr keylesi mea nakliye ve ceval baha altmış ve şairin mea nakliye otuzar sah akçeden icap iden bahalarını hıyn nakil ve teslimlerinde yedine verilen miri akçeden az? nakde ashabına eda ve teslim ederek zehayir-i mezkure fi fiyat muharrere-i merkum ile bir an akdam kaza baha-i merkumeden tedarik ve mubayaa ve iskele-i mezkuraya nakl ve tesyir ve hitamı haberini Der-saadet'e ifade ve tahrir eylemen fermanım olmağın. İş bu emr-i şerifim astar dediki i'ta olunmuştur gerektir ki fermanım olduğu vecihle amel ve hareket birle

elviye-i mezkureden vakı kazalardan İstanbul'ı yetmiş bin keyl dakik ile kırk bin keyl şairi bir veche muharrer dakik mea nakliye ve çuval baha altmışar ve şairi mea nakliye otuzar sağ akçe mubayaa ve tedarik Samsun İskelesi'ne nakl ve hafz ve hitam-ı hayrını der-saadet'e tahrir ve ifade-i mezidi sa'i ve ihtimam eylesin ve siz ki gazat ve nevvab mumi-ileyhisiz zehayir-i mezkuyetin mubayaa ve nakl ve iskele-i mezburada hafz ve izharı hususuna sizler dahi ihtimam ve dikkat eylemeniz babında ferman-ı alışıım sadır olmuştur. Buyurdumki hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacipül imtisal ve lazıml imtisalimin mazmun itaat makruniyle amel olasız. Şöyle bilesiz alemet-i şerife itimat kılasız tahrir el yevmis-sani el muharrem sene isni ve mieteyni ve elf

Mucibince sadrazam mektubı sadır

Kat vusul ileyna: Fi Gurre Safer 1202

Bimakami Konstantiniye Mahrusa

B 45: Mübayaası Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem Sivas sancağında vakıa kazaların kadıları ve naibleri ziyd'i fazlihum ve kuvvetül emace ve'l-a'yan Sivas müteslimi ve zehayir-i miriye mubayaasına me'mur hassa selhuşurlarından Ternic zadeSüleyman ziyd-i mecdehüma tevki ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki iktizayı hükm-ü şeriat gaza ve ittifak ehl-i basiret ve şura ile izhar-ı şeariyn ve i'ga-i kelimetullahul mübiyn zımnında mesgulü üzerine sefer-i hümayun ve kav'i şer'an ve mülken icap ve tahkik idüp ol babda canip şeyhül islamın fetva-ı şerife virilmekten naşı her taraftan kadr-i vafi zehayirin bulunması akdam emur devlet-i aliyemizin olduğuna binaen iş bu senei mübarekeye mahsuben Samsun İskelesi'ne nakl olunmak üzere Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarından selhuşur muma-ileyh marifetiyle mubayaası fermanım olan malumül miktar dakik ve şairin mübayaasını mütedammın? sadır olan emr-i şerifim fakat gazzat ve nevvaba hitaben astar olunmuş olduktan bahisle teshilen emir-i Sivas mütesellimi ve Tokat voyvodası ve Bozok sancağı mutasarrıfı taraflarından dahi mubayaası mezkurun tahsiline dikkat ve ihtimam olunmak üzere o emr-i aliyem suduruna muhtaç idüğünü selhuşur muma-ileyh inha etmekle kuyuda müracaat olundukta bir minval muharrer Samsun İskelesi'ne nakl olunmak üzere salif-i zıkr-i Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarından mea nakliye behre kilesi atmış akçeden yetmiş bin keyl dakik ile kezalik mea nakliye behri kilesi otuzar akçeden kırk bin keyl şairin mubayaası tertip ve lazım gelen bahası için alel hesab yedi bin beş yüz virilmiş

olmakla bir an akdam yerli yerinden cem' ve tahsil ve iskele-i mezburaya nakl ve tesyil olunmak için elviye-i mezkurada vakı kazaların kazat ve nevvabına hitaben iş bu sene-i mübareke evasit zilkadesinde emr-i şerifim verildiği baş muhasebeden der kenar olmakla mubayaa-ı mezkuranın bir an ikdam tahsil ve Samsun İskelesi'ne nakl ve idhari ehem emirden ve her gün i'anet ve mezaherat-ı lazımadan olduğuna binaen derkenarı mucibince istibda'a olunduğu üzere başka başka o emr-i şerifim suduru telhis ile arz olundukta mucibince Bozok Sancak'ı mutasarrıfına Tokat voyvodasına hitaben başka başka o emr-i şerifim tasdir ve tasyir olmakla senki mütesellim-i muma-ileyhsin sana hitaben zımmını iş bu emr-i alışanım astar ve irsal olmuştur imdi vusulunde fermanım olduğu vecihle amel ve hareket birle Samsun İskelesi'ne nakl olunmak üzere tertip olunan olmakdan dakik ve şairin bir an akdem mubayaa iskele-i mezbura nakl ve tesyir hususunda mubayaacı muma-ileyhmin küllü vücuh muavenet e mezaheret eylesin ve siz ki kazat ve nevvab ve selhuşur muma-ileyhimiz sizler dahi mucip emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur iden iş bu emr-i celili-i şan vacibül itba' ve lazımül imtisalimin mazmun münifi birle amel olasız şöyle bilesiz alemet-i şerife i'tima ve kılasız tahriren fi yevmi seb'i işriyn zilhicce sene ihda ve mietyni ve elf. Mucibine sudrazam mektubi

Kat vusul ileyna: Fi Gurre Safer 1202

B 46: Mubayaa-ı Deve İçün Gelen Emir Suretidir

Mefahir'ül-gudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı kazaların kadıları ve naibleri ve ziyd'i fazlihüm ve kudvet'ül emace ve'l-a'yan bu hususa mübaşir tayin olunan dergah-ı muallam gediklilerinden mir-i emin ziyd-i mecra ve mefahirül emasil ve'l akran kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve zabitan ve iş erleri ziyd-i kadrihum tevki ref'i hümayun vasıl olucak malum ola ki hükm-ü şeriat kaza ve ittifak ehl-i basiret ve şura ile izhar şeari-i din ve i'la-i kelimetullahi mübin zımnında mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum guvve-i şer'an ve mülken icap ve tahkik idüb canip şeyhl islamdan fetva-ı şerife verilmekten naşı yine teala ordu-ı hümayunum ihracında mevcut bulunub zehayir ve mühimmat nakli hizmetinde ve sair hizmet-i aliyemde istihdam olunmak için yüke girdikleri gündün hizmetde olduğu nice bir veche mean ve lazım gelen icraatları ordu sarıyanı başısı yedinden verilmek şartıyla mevkufattan ihraç olunan memhur ve memdi suret-i defter mucibince Sivas sancağından

400 mehar mekari develeri ihraç ve yine tuli nevrüz-u firuzdan mukaddem Davud Paşa Sahrası'nda ordu-ı hümayunumda mevcut bulunmak üzere vakt ve zamanıyla irsal ve isal olunmak fermanım olunmağın iş bu emr-i alişanım asdar ve ile irsal olunmuştur imdi vusulünde siz ki kazat ve nevvab muma-ileyhim ve sairlerisiz bu hususta cümleniz gönül birliği iderek ol miktar mekari develerinin mecdei' yüke el verir ve hamal nakliye tahammül gayet kezide ve tuvana havet ve çuval ve urgan ve sair alat sebatları mükemmel ve cedid olmak şartıyla tevzi ve dikkat ve vakt ve zamanıyla yerlü yerinden ihraç nevrüz-u firuzdan mukaddem Davud Paşa sahrasında ordu-ı hümayumda mevcut bulunmak üzere irsali sizlerden matlup hümayunum olup bedel kat'ine vaz' ve yahut galil ve kesirinin nakl ve tenziline mütedair bir güne tahriratı ve kimesnenin şefa'at ve ricasına itibar ve iltifat olunmak mahal idiniz maazallah-i teala bu emr-i ehimmede tehir ve terdiye sebep ve alet olanlar her kim olur ise olsun hal ve şanına göre ceza-ı layıkı icrasında ve dakika fevt olunmaya haiz cümleye tefhim birle matlup olunan ol miktar mekari develerini der'agab tevzi' ve mükemmel takımları ve kefillu serhadleri ile nevrüz-u firuzdan mukaddem Davut Paşa sahrasında ordu-ı hümayunumda hazır ve mevcut bulunmaları şartıyla serian ..... i'lamlarını irsal ve bir taraftan yerlü yerinden tedarik tehniyesi hususuna mebadet ve hilafından cümleniz hazır ve mecanevet eyleyesizve senki mübaşir mumi-ileyhsin sen dahi mazmun emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilafaından tevkive mubaadet eylemeniz babında ferman-ı ali şanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardukta bu babda eche meşruh üzere şerefyafta sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mezmun münifi birle amel olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız tahriren fi yevmi salis ve ışrin zilkade sene ihda ve mietyni ve elf.

Mucibince sadrazam mektubu vardur. Kat vusul ileyna: Fi 25 Safer 1202

Bimakami Konstantiniye Mahrusa

Sayfa 7:

B 47: Devenin Defteridir?

Liva-ı Sivas

Liva-ı Amasya

Liva-ı Bozok

Kese

İstanbuli

Kese

İstanbuli

Kese

İstanbuli

Dakik	44502	Dakik	14497	Dakik	11000
Şair	25430	Şair	08284	Şair	06286

İş bu bin iki yüz senesi cemaziyelahir guresinde iki yüz iki senesi saferül hayr guresinde gelinceye dek Medine-i Sivas'ta esnaf Aksakallısı Yağcı Zade Mehmet Ağa nam kimesne yediyle emur vilayete mesarif eylediği defterini hala Sivas mütesellimi Zaralı Zade necabetlü Recep Bey hazretlerinin marifetleri ve marifet-i şera'la ulema-ı zevil ihtiram ve a'yan ve eşraf ve esnaf ehali ihtiyarları muvacehelerinde feth ve karaet olunarak hesapları ru'yet olundukta emur vilayet için müddet-i mezburaya mahsuben bir mucip defter müfredat ehalinin makbul eyledikleri mesarif yalnız otuz iki bin dokuz yüz altmış beş kuruş faziletli Hakim Efendiye harç defter bin kuruş Kethüdaya elli kuruş Çuvakdariye elli kuruş Katip Efendilere kalemiye altmış kuruş mahzarlara on beş kuruş Zaralı Zade necabetlu Recep Bey Efendi'ye bin beş yüz kuruş Kethüda eri saadetlü Seyit Ali Ağa'ya tahsildariyye beş yüz kuruş Başçavuş Ağa'ya yüz kuruş Ayak çavuşlarına altmış kuruş Şehir Hacesine ecrat iki yüz kuruş menhisül mecmu' otuz altı bin beş yüz kuruş baliğ olup meblağ-ı mezkurdan Hafik nahiyesine dört bin kuruş ifraz ve menzil için Yıldızeli kazasına iki bin beş yüz kuruş ifraz olunup baki otuz bin kuruşu atiz-zikr esnaf taifelerine sicil-i mahfuzda mukayyet olan bendeleri veche üzere tevzi ve taksim defteridir ki bir veche atiz-zikr olunur. Harir fi gurre saferil hayr sene isni ve mieteyn ve elf. Bilad-ı zikr olunduğu veche üzere bir mucip defter müfredat ehaliyenin makbul eyledikleri. Kuruş: 32965

Fazileti Hakim Efendiye Hariç Defter Kuruş:1000

Kethüdayiye Kuruş: 50

Çuvakdariyye Kuruş: 50

Katip Efendilere Kalemiye Kuruş: 60

Mahzarlar Kuruş:15

Zaralı Zade Necabetlü Receb Bey Efendiye Kuruş: 1500

Kethüda Eri Saadetlü Seyyid Ali Ağa'ya Tahsildariye Kuruş: 500

Baş Çavuş Ağa'ya Kuruş: 100

Ayak Çavuşlarına Kuruş: 60

Şehir Hacesine İcrat Kuruş: 200

Cem'an Yekün Kuruş:

36500 Yalnız otuz altı bin beş yüz kuruştur nahiyeye ifraz
04000
 32500 Menzil içine Yıldızeli'ye ifraz yalnız otuz bin kuruştur
02500 Sah Sah Sah Sah Sah Sah Sah Sah Sah Sah Sah
 30000

Meblağ-ı mezkur otuz bin kuruş esnaf taifelerinin sicil-i mahfuzda bendeleri veche üzere tevzi' taksim defteridir seması? olunur.

Taife-i Bezaz mea Basmacı Kuruş 4530	Taife-i Pembeci mea Gassar Kuruş 4530	Taife-i Bakkal Kuruş 2662,5
Taife-i Hafaf mea ve Bekçi Kuruş 2662,5	Taife-i Kuyumcu Kuruş 1061 Para 10	Taife-i Kürkçü Kuruş 832,5
Taife-i Börekçi Kuruş 693 Para 30	Taife-i Ekmekçi Kuruş 694,5	Taife-i Arabacı Kuruş 694,5
Taife-i Kasap Kuruş 694,5	Taife-i Attar Kuruş 907,5	Taife-i Debbağ Kuruş 544,5
Taife-i Tuzcu Kuruş 907,5	Taife-i Bostancı Kuruş 604,5	Taife-i Tütüncü Kuruş 1057,5
Taife-i Terzici Kuruş 967,5	Taife-i Gazgancı Kuruş 814,5	Taife-i Gazaz Kuruş 484,5
Taife-i Çilingir Kuruş 514,5	Taife-i Demirciler mea hurdacı Kuruş 454	Taife-i Nalband Kuruş 364,5
Taife-i Muy-tab Kuruş 3795	Taife-i Saraç Kuruş 379,5	Taife-i Sipah Bazarı Kuruş 364
Taife-i At Calanbazı Kuruş 184,5	Taife-i Berber Kuruş 454,5	Taife-i Sığır Canbaz Kuruş 214
Taife-i Kübci mea Eskici Kuruş 154,5	Taife-i Kavakçı Kuruş 154,5	Taife-i Semerci Kuruş 244,5
Taife-i Kılıçcı Kuruş 364,5	Taife-i Katırcı Kuruş 183 Para 30	Taife-i Hamal Meydan Kuruş 243 Para 30
Cem'an Yekün:Kuruş 30000 Yalnız otuz bin kuruştur		

B 48: Bezaz Ferangül? Oğlu Mefde Evanesin Çimen Oğlu ile İstibdal Menzil Hücctedir

Medine-i Sivas mahallatından Bazar mahallesi mütemekkinlerinden Kiyork veled mefdesi Melikun nam zımmi meclis-i şer'ide bezzaz Ferangül oğlu evanesini Veled-i Gabril nam zımmi mahzarında bit-tav'ıs-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüp zikr-i ati istibdalin sudurına değin yedimde mülküm olub Bazar mahlesinde vakı bir taraftan Akbeyk keşiş mülküne ve bir taraftan mefdesi Begos? mülküne ve bir taraftan mefdesi Evanos mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud bir bab kış evi ve bir fevkani eyvan ve tahtı bir bab evta ve anun dahi tahti bir baba ahur ve nısf livale mae cari çeşme ve havlunun dahi meyanına vakı evluk ortasından divarını katil nihayetine değin bir miktar havlumu müştemil mülkü menzilem ve mesfur Evanos zımminin Cami-i Kebir mahlesinde vakı bir taraftan bağda Delan? Mahmud ve bağda Hasan Efendi mülklerine ve bir taraftan Yanlı Tatar mülküne ve bir taraftan Aişe Hatun mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud bir bab kış evi ve nısf-ı bostan ve iki göz anbar ve bir sagir menzil-i müştemil mülk-i menzile mesbukuz'zıkr kendi mülküm menzil mahdud ile iki yüz otuz kuruş akçe tarafından icap ve kabul havi şerut mefsedededen ari irsal-i sahih şer'i ile mübadele olunup kendi mülkü olan menzil mahdud ile mebla-ı mezkur bin kabul ve mesfur Kiyork dahi def' ve teslim ve her birimiz kabul ve ahdi hüma Seyyideli mübadelet ahz idüp keyfimizeşai ve hayşuma yenhitar mutasarrıf olsun dediklerinde ihdahuma ahzan kelamını şefahar ve ceha? tasdik ve tahkik etmekin vaki bit-talep ketb olundu. Harir fil yevmis'sani men mah ramazan-ıl mübarekesine isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Abdulahat Seyit Efendi	Cami-i Kebir İmamı Mehmed Efendi
Külhancı Oğlu Seyit Hasan Efendi	Ve Hancı Feyzullah Çelebi
Gazaz Nazır Torunu Evanos Zımmi	Natır Oğlu Mefdesi Kelvin Zımmi
Dakis Oğlu Erta Zımmi	Evanos Veled-i Markus Keşiş
Parsak oğlu Mefdesi Evanos Zımmi	Bezaz Genc Erta Zımmi

B 49: Elekyüne karyesinden Nebi bin Veli meclis-i şer'ide Elif binti Hasan nam hatun mevacehesinde benim namzedlidir diyu bade't-dava ve'l-inkar beyyinede izhar acz ve yemine talip olmayup namezid davası bi'l-külliyeye-i meşru'andan olmağı ecilden müttei' merkum Nebi'nin mezburi Elif nam hatun üzerine büyüce eş-şer'i mea rızası badel men'

huzur-u şeru'va onbir bin akçe mihr-i muaccel ve müeccelesiyle Mehmet bin Veli'ye şahideyn-i mahzarında akd-ı nikah olunduğu kayd-ı şed: Fi 26 Ramazan 1202

Şuhudül Hal:

Abdulahat Efendi

Mehmet Efendi

Abdurraşid Seyit Efendi

Sayfa 8:

B 50: Sivas'ta vakı Buruciye Medresesi vakfın vazife tayine ile bundan akdem mütevellisi olan Seyit Abdulatıf Halife Velidşan? fevt oldukta Hablı oğlu bab-ı istihkaktan iş bu refi' tevki' ref'i asan ma mafih kudretüs-sadatül kiram Seyit Abdullah ziyd-i şerif siyadete mevliyet mezbura uhdesinden cümle ..... ve ahri ve emurunda müstekim ve her halde medrese-i mezburanın tamir ve termimi hususundan ve erbab-ı vazifen ve vazifelerini i'tada ve galat ve vakfı itlaf? ve esna'adan himaye ve sıyanet etmeye kadir olduğuna binaen babası mahlulünden tevcihi babında arz olundukta esbabından Seyit Hacı Ömer bir takrib ba arz-u hal üzerine tevkıye ve berat ettirdüp ve babası nan parasından mahrum etmekin tevlit mezkure babası mahlulünden ve mezburun ref'inden merkum Seyit Abdullah ziyd-i şerif siyavetiye tevciye ve yedine berat-ı alışanım verilmek ricasına Sivas naibi mevlana Seyit Ahmet ziyd-i ilme arz etmekle mucibince tevciye olunmak üzere Şeyhulislam Mevlana Mehmet Bey'i işaret etmekle işareti mucibince tevciye olunmak fermanım olunmağın hakkında mezid inayet padişahımın zuhura getürüp 1202 senesi cemaziyelevvelin onuncu günü tarihiyle ..... verilen rus-i hümayunum bu berat-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki merkum Seyit Abdullah ziyd-i şerif siyade varup ..... ref'inden ve babası merkum mahlulünden tevlit mezkuraya mutasarrıf olup edayı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i meine ile tevlit-i mezkuraya mutasarrıf olunur vazifet-i meinesine tevcihle mutasarrıf olagelmişlerine merkum dahi ol vecihle vazife-i mainesini evkaf-ı mezbura mahsulünden olup mutasarrıf ola şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar tanrira fil yevmi işriyne Cemaziyelevvel sene isna ve mietayni ve elf

Asam Konstantiniyye Mahrusa

Kat vusul ileyna: Fi 16 Recep 1202

B 51: Saraç Abdurrahman Bey'in Kassam Defteridir

Medine-i Sivas mahallatından Velid Bey mahallesinden iken duyuni terekesinden ezid olduğu halde vefat iden Seyyid Saraç Abdurrahman Bey'in bu sefen garmandan terekesi defteridir ki zikr olunur Fi 26 Zilkade 1203

Döşek	Yorgan	Mitil	Yan Kilim	Köhne Kilim	Şem'aran
Kuruş 1	Kuruş 1	Kuruş 1	Kuruş 1	Kuruş 1	Kuruş 2
Şilte	Yastık	Minder	Cem'an 4	Cem'an 1	Cem'an 1
	Kuruş 2	Kuruş 2			

Cem'an 15

Evan Nıhas Çuval Hırdavat Hane

Kuruş 25 Kuruş 1 Kuruş 2

Cem'an 26 Cem'an 1

Mahle-i Merkundan Mülk-ü Menzil

Cem'an Kuruş 150

Cem'i yekun: Kuruş 200 yalnız iki yüz kuruştur El-ihracat

.....: Resmi kısmet ve haraç: Kuruş 7,5

.....: Kuruş 192,5 Sah baki yüz doksan iki buçuk kuruş garmaen taksim olunacaktır sah.

	Mubayaanın Tevziini beyan eder		Mekariin Tevziini Beyan Eder		
	Deve	İstanbuli	İstanbuli	Şem'ar	Deve Mehar
	.....	Şe'ir			
Nefs-i Sivas	1	893	1560	7	13
Yıldızeline	0	620	1170	4	10
Hafik Nahiyesi'ne	2	446	<u>0780</u>	<u>0</u>	08
Milletden	<u>001</u>	3510	11	<u>01</u>	.....
		2010			31

B 52: Mekaride Devesidir Deve mübayaası Defteridir

İş bu sene-i mübarekede Davut Paşa Sahrasında orduyu hümayunda zehayir ve mühimmat nakli hürmetinde hizmetinde ve sair hizmet-ı aliyyede istihdam ve hıyn iktizada mevcut bulunmak için behr-i hal bir miktar şetran mübayaası ve mevcut ettirilmesi lazım ve'l-ibda olduğuna binaen Sivas sancağında vakı kazalarda bulunan

mahallerden 400 mehar deve mübayaası tayin-i sabıkada mübaya olunduğu veche üzere dergah-ı mualla gediklilerinden mir-i emin ziyd-i mecde mübaşeretiyle tahsil olunması babında şerifin sadır olan emr-i celil-i şanam bu fakra ve saire hitaboldu şerefül vusul sicil-i mahzuza badel gaye marifet-i şer'i ve cümle marifetleri ve mübaşir muma-ileyhi marifetiyle Sivas sancağında vakı kazalara tevzi ve taksim defteridir ki bir veche atiz-zikr olunur. Harir fil yevmil hamis men mah saferül hayr sene isni ve mieteyni ve elf.

Kaza-i Sivas mea Yıldızeli bir taksim hazriye deve mehar an 3 Kuruş 31

Kaza-i Tokat mea nevahi bir taksim hazriye deve mehar an 1 Kuruş 132

Kaza-i Şarkıyara bir taksim hazriye deve mehar Rebi' 1 Kuruş 16

Kaza-i Niksar bir taksim hazriye deve mehar an 5,5 Kuruş 29

Kaza-i Karayaka bir taksim hazriyedeve mehar an 5,5 Kuruş 10

Kaza-i Eran bir taksim hazriye deve mehar an 5,5 Kuruş 10

Kaza-i Suniye bir taksim hazriye deve mehar an 5 Kuruş 6

Kaza-i Karakoşan bir taksim hazriye deve mehar an 5 Kuruş 6

Kaza-i Taşabad bir taksim hazriye deve mehar an 2 Kuruş 16

Kaza-i Zile mea nevahi bir taksim hazriye deve mehar an 2,5 Kuruş 13

Kaza-i Karahisar behr-i mesai bir taksim hazriye deve mehar an 1 Kuruş 5

Kaza-i Hüseyin Abad bir taksim hazriye deve meharı an 1 Kuruş 5

Kaza-i Aynallu bellü bir taksim hazriye deve mehar an 5 Kuruş 1

Kaza-i Kazıabad bir taksim hazriye deve mehar an 3 Kuruş 41

Kaza-i Turhal bir taksim hazriye deve mehar an 6 Kuruş 14

Kaza-i Sivas ili bir taksim hazriye deve mehar an 5,5 Kuruş 9

Kaza-i Artuk Abad bir taksim hazriye deve mehar an 2,5 Kuruş 16

Kaza-i Elbeyli bir taksim hazriye deve mehar an 6 Kuruş 15

Kaza-i Kelmefat bir taksim hazriye deve mehar an 5 Kuruş 6

Kaza-i Çepni Çuvakdar bir taksim hazriye deve mehr an 7 Kuruş 9

Ceman Yekün: Deve Mehar

Kuruş 400 yalnız dörtyüz şetrandardır sah

Sayfa 9:

B 53: Dakik ve şair mubayaası defteridir

Evvel behar haceste etara memalik-i mahruseden tergip vai'dad olunan ecnad ..... kuvvet-i yevmiyeleri için hasa? selhuşurlarından kudvetül emasil ve-l akran Ternic zade Süleyman Ağa zeyd-i mecde mübaşeretiyle dakikan behr-i keyl İstanbuli mea nakliye ve çuval baha altmış ve şairin mea nakliye otuzar sah akçe eshabına teslim olunarak şerefyaft-e sudur iden ferman cihan meta' mucibince Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vakı kazalardan mübayaası matlup ve Samsun İskelesi'ne nakl ve tesyirine ordu-ı hümayuna taalluk iden 70 bin keyl İstanbuli dakik ve 40 bin keyl İstanbuli şairi sicil-i mahfuzda mukayyid imdad-ı hazriyeye gıyasen mezkur elviyelere tevzi' ve behr-i kaza hissesine isabet iden dakik ve şair defter

Kaza-i Sivas mea Yıldızeli

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 3510 Şair Keyl 2010

Kaza-i Şerkiyar

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 1741 Şair Keyl 1045

Kaza-i Karayaka

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 1170 Şair Keyl 678

Kaza-i Suniya bir Taksim Hazriye

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 730 Şair Keyl 422

Kaza-i Karakuş

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 730 Şair Keyl 420

Kaza-i Karahisar Behramşah

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Kaza-i Tokat mea nevahi

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 14626 Şair Keyl 735

Kaza-i Niksar

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 3345 Şair Keyl 1788

Kaza-i Niksar

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 1180 Şair Keyl 678

Kaza-i Taş abad

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 1740 Şair Keyl 1045

Kaza-i Zile meal nevahi

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 1148 Şair Keyl ..29

Kaza-i Hüseyin abad

Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli

Dakik Keyl 542	Şair Keyl 312	Dakik Keyl 546	Şair Keyl 312
Kaza-i Aynallu bellu		Kaza-i Kazabad	
Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli		Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli	
Dakik Keyl 329	Şair Keyl 206	Dakik Keyl 4576	Şair Keyl 6214
Kaza-i Turhal		Kaza-i Sivas İli	
Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli		Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli	
Dakik Keyl 1690	Şair Keyl 935	Dakik Keyl 1079	Şair Keyl 614
Kaza-i Artuk abad		Kaza-i Elbeyli	
Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli		Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli	
Dakik Keyl 1844	Şair Keyl 1045	Dakik Keyl 1733	Şair Keyl 989
Kaza-i Kelmefad		Kaza-i Çepni Çongar	
Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli		Bir taksim hazriye keyl-i İstanbuli	
Dakik Keyl 732	Şair Keyl 320	Dakik Keyl 1093	Şair Keyl 629

Cem'an yekün: Keyl-i İstanbuli

Keyl-i Dakik	Keyl-i Şair	Yalnız kırk dört bin beş yüz keyl-i İstanbuli dakik ve
44502	25430	yirmi beş bin dört yüz otuz keyl-i İstanbuli
		şairdir.Sah

B 54: .....

Medine-i Sivas mahkemesinde katip olan İbrahim bin Abdullah Bey veled fevt olup yer-i hali hizmet-i lazıması mahlul olmakla yerine erbab-ı istihkakdan iş bu rafi' tevfi' refiş-şan-ı hakani Mevlana es-Seyit Ömer bin İbrahim ziyd-i fehme her vecihle layık ve mahalle ve müstehak olmağın kitabet-i mezkura müteveffa mahlulünden tevcı olunup medine-i berat-ı şerif-i alişana verilmek babında naibi Mevlana es-Seyyid Ahmet ziyd-i ilm arz etmekin mucibince merkum sıdka idüp bu berat-ı hümayuna saadet makrunu virdim ve buyurdum ki badel yevm ve merkum Seyyid Ömer bin İbrahim ziyd-i fehme varup kaza-i mezkur mahkemesinde müteveffayı mezburun yerine ser katip olup hizmet-i lazımasını mer'i ve müeddi kaldıktan sonra bundan akdem tevcihle mutasarrıf ola gelenler ise merkum dahi ol vecihle mutsarrıf olup devam-ı ömür-ü devlet için dea-i müdavemet göstereler. Ol babda taraf ahranı bir vecihle mani ve mezahim olmayup asla dahl ve takriz kalmayalar şöyle bilüb alamet-i şeriga itimat kılalar tahriren fil yevmil

ışriyn min şehr-i muharremül haram sene isni mieteyni ve elf. Asam Konstantiniyye
Mahrusa

B 55: Harirathlı Çevteli Oğlu Keşşaf oğlunun Itlak Emridir.

Kudvetüs-sakat ve'l-müstehfeziyn Sivas kal'ası dizdarı zeyd-i hafza tevfi' ref'i hümayuna vasıl olucak malum ola ki Keban ve Ergani madenlerine merbut Harput kazası sekanetten Çevteli Oğlu Mustafa ve Keşşaf oğlu Ahmet Beyzade Ali nam kimesnelerin hilaf-ı şeriat kaza ve megayir rıza bade kune harekete tasaddilerine binaen Sivas kal'asına kal'a bendeleri babında mukaddem sadır olan emr-i şerifim ledel verud mezburuna kal'a-i mezburaya irsal ve ihale haza kal'a bende ve tetib olunup fi ma bade hiç ferdi semtlerine uğratmamak ve cümle ile hüsn-ü muaŝeret ile emur meaden hümayunum hulul irat ider herakatta bulunmamak ve eğer hılaf-ı herekatta herhangi bulunursa on bin kuruş meaden hazinesine eda olunmak üzere merkumların birader ve oğulları huzur-u şeri'de takrir ve teahhir birle hacet şer'iyeye rabt olunup bu vecihle merkumların itlaklarını bi'l-cümle ehali istid'a eyledikleri bu def'a saadete mezbur emini kudretül emace ve'l-ayan Hacı Yusuf ziyd-i mecdenin der aliyeme varid olan arz Harput hazinesin i'lamında tahrir ve hala Erzurum valisi ve seraskeri destur mükerrer meşir mefhum nizam'ul-a'lem vezirim Seyyid Ahmet Paşa edamallahu teala iclale Sivas'tan mururunda bi'l-cümle ve veche handan Sivas civar-ı madende bulduklarından merkumların afv ve itlaklarını meşarül-ileyhden temas ve merkumlar dahi ıslah-ı nefis etmiş olduklarından başka bu esnada levazım-ı seraskeriden olan asker ..... nezer meşar-ı ileyhden içtima veledil ihtiyaç muktedi olan mahallere tayini vacibattan olmakla merkumlar kendü bedenlerinden yüzer nefer süvari asker ile mualliyetine tayin olunmak şartıyla ve cerayim keza ŝitalarının afvıyla ve itlak ve memuriyetleri babında emr-i şerifim astar olunması dahi meşar ileyhin vet-temas olunduğuna binaen mazmunı kal'a bendeleri için virilen emrin kaydı bi la sene şerh verilüp Erzurum maliyesinin tahriri üzere merkum üç neferin kendü bendelerinden yüzer nefer süvari asker tahririyle meşar ileyh meftesi? varup hizmet-i lazımda bulunmaları şartıyla afv ve itlak ve memuriyetleri fermanım olunmağın divan-ı hümayunundan iş bu emr-i şerifim astar ve irsal olunmuşdur imdi senki dizdar muma-ileyhisin bir veche muharrer mezmune arz ve i'lam kal'a bendeleri için virilen emrin kaydı bi la sene şerh verildiği ve Erzurum valisi meşarül-ileyhin tahriri üzere merkum üç neferin kendü ..... yüzer nefer süvari asker tahririyle meşarül-ileyh muayyiletine

varup hizmet-i lazımda bulunmaları şartıyla afv ve ıtlak ve memuriyetlerine irade-i aliyem taalluk eylediki Erzurum valisi meşarül-ileyh i'lam havi mütezemmin başka emr-i şerifim sadır oldu tayin-i malumun oldukta şerut avf ve ıtlak ve memuriyetlerini gereği gibi merkumların kuşavetlerine ifade ve telkin ve hilafından mecanebet eylemelerini beniye birle kal'a-i mezburun dahi ıtlak ve sebililerini tahliyeye mubaderet eylemek babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyefte-i surur olan ferman vacibül ittiba' ve lazımlı imtisalimin mazmun itaat mekrunuyla hal ve hareket hilafından harir ve mübaadet eyleyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimat kılâsın tahrir fi evahir şehri-i muharrem sene-i isni ve mieteyni ve elf

Kat vusul ileyna: Fi 25 Safer 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

Sayfa 10:

B 56: Deve Mubaayası Emridir

Mufahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas eyaletinde vakı kazaların kadıları ve naibleri ziyd'i fazlihüm kudretül emace ve a'yan Sivas mütesellimi ziyd-i mecde ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran bu hususa mübaşir ta'yin olunan sadrazam kethüdasının kapucuları kethüdası Süleyman ve zabitan ve vucuh-u memleket ve iş erleri ziyd-i kadrihum tevki refi' hümayun ve asl olucak malum ola ki bir mucib fetva-ı şerife mesku keferesi üzerine sefer hümayunum kav'inden naşi bi avne sübhane ve teala liva-i saadetin neva-i hazret fahrül merasiliyn ile nevrüz-u firuzdan mukaddem ordu-ı hümayunum Davut Paşa Sahra'sına darb-ı hıyam azimet ideceği mukarrer ve muhakık olmakla binaen aliye İstabil-ı amire-i evvele tabi Evrene ve Hayrabolu kışlıklarında mevcut şetrandan şimdiye değin merde ve amel mende olanların yerlerine behr-i hal bir miktar deve mubayaa ve mevcut ittirilmesi muktedi olduğuna binaen liva-i Bozok ve Türkemanan Yeniil ve memaluden ayrı Sivas vilayetinde vakı kazalarda bulunan mahallerde kırk katar deve mübayaası tertip ve seniye sabıkada mubayaa olunduğu üzere behr-i katarı mükemmel havit ve busat sairesiyle üçer yüz kuruştan kırk kıta devenin iki bin kuruş bahasıyla mubayaa olunan mahallerden istina-i saadetime gelice behr-i katarına bir veche mutad ikişer bin akçeden altı yüz altmış altı buçuk kuruş yirmi akçeden tayin olan mübaşere bu defa alil hesap altı bin üç yüz otuz üç kuruş kırk akçe teslim ve irsal ve kusuru dahi mahalline varup işe şeru' ve mübaşeret eylediğinin cebri verudunda kezalik nakden gönderilmek tasimim olunmakla yine teala mahsuben bis-

selame ol tarafa vusulünde madez-zikri kırk katar develer yüke elverir güçlü ve kuvvetli ve tuvana gayet kezide ve kavi olmak bir mehari uyun olmamak şartıyla kayran liva-i Bozok ve Türkemanan ve Yeniil memali eyaleti mezburada bulunan mahallerden serian ve acila mübayaası fermanım olmayın hassaten iş bu emr-i alışanım astar ve sadrazam kethüdası ağanın kupucular kethüdası kudvet'ül-emace ve'l-akran Süleyman ziyd-i kadre ile irsal olunmuştur imdi vusulende senki mütesellim mumi-ileyhisin mevkufattan mahreç ve mümiyzi suret-i deftere mestur olduğu üzere kırk katar develeri yüke elverir güçlü kuvvetli ve tevana ve kezide ve ala ve tevli olmak ve bir mehari yüz olmamak şartıyla havit ve pesat sairesine behr-i katarına üçer yüz kuruştan bahalarını mübaşeriyye yedinden an nakdin bi la kusur estihabına eda ve teslim ittirderek marifetinle liva-i Bozok ve Türkemanan ve Yeniil ve memaludan? gayrı eyalet-i mezkurda bulunan mahallerden şerian mübayaa ve teknil ve kefillu boyunlu mutemet sarbanlara tevdi' ve teslim idüp anlar dahi esna-i rahdeyim? ve yiyeceklerine bakup gereği gibi görüp gözedüp telefden ve mande eylemen ve eğer bir mahariye telef olur ise ve yahut amel mande ve'l-ahir gelür ise sarbanından tazmin ve belki tedip ve kuşmal? olacaklarını tefhim ve isna-ı rahde İskendare gelice behr-i katarına takdir olunan nafaka bahaları verilerek bir gün akdem der-aliyeme irsal tesire ihtimam dikkat eylesin. Şöyle ki iş bu tertib-i tamam malzeme miktarı olup bir behar ziyade deve tertinden rahmanül fakra ihtiraz olunmak olduğunu seniyn-i sabıkada olduğu metellü bedel kat'i ve yahu bir meharinin tenzil istid'asıyla tahrirat gönderilub? beyhude ifade-i zaman ve emrar-ı vakit olunmak lazım gelürse ta'til maslahata sebep olanların icra-ı tediplerinden ağmaz olunmayacağı ol emr-i iktiza idenlere gereği gibi tefhim birle heman ol miktar develeri beş on gün zarfında mübayaa ve mübaşirine teslima der-saadetime irsal bezl ve sa'i liyakat eylesin ve senki mübaşir mümi-ileyhisin emr-i şerifimle ol tarafa vardıkta kusur kalan akçenin der agb irsali için işe şeru' ve mübaşeret eylediği bu tarafa tahrir ve ifade birle yediği verilen mühürlü ve imzalı suret-i defterde nasb olduğu üzere me'mur mübayaası olduğun selefiz-zikr kırk katar şetrani yüke elverir güçlü ve kuvvetli ve tuvana ve gayet kezide ve a'la ve tavlı olmak bir mehari yüz olmamak şartıyla mükemmel havit ve besat sairesiyle sinin-i sabıkada mübayaa olduğun üzere behr-i katarını üç yüz kuruştan icap eden bahalarını canip miriden yediği verilen akçeden tamam eshaba eda ve teslim eylesin vech-i ihsan üzere bir an akdem mübayaa ve teknil ve sarbanları marifetiyle görüp gözederek esnay-ı rahde İskendare gelicek behr-i katarıyye iki şer bin akçeden nafaka bahaları virilerek bir

saat mukaddem der-alıyeme tesir ve istabl-ı amirem tarafına teslim eylemen ihtimam-ı azim eyleyüp meazallah-i teala gereken eshab şetranın canip miriden virilecek şetran bahalarından ve gerek esna-ı rahde nafaka bahalarından bir akçe bir habesi ketm ve kat'a ile fakra-ı raiyeti cevr ve eziyet eylemek ihtimalin olur ise bir dürli cevan kutret yab olamayup tedibin icra olacağı makder olmakla ona göre mutabassıran hareket birle heman matlup olan ol miktar şetrani veche ihsan üzere mubayaa tekmline ihtimam ve dikkat ve isna-ı rahde telef ve ehlak ettirmekten mübaadet eyleyesin ve siz ki kudat ve nevab muma-ileyhimlersiz bu hususa sizler dahi gereği gibi ihtimam ve dikkat ve hilaf rıza-i hümayunum vaz' ve hareketten ziyade hazır ve mecanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur buyurdum ki hüküm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşru' üzere şerefyafte-i sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımlül imtisalimin mazmun münifi birle amel olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timat kılāsız tahriran fi'l yevmil hamis işrin men mah muharrem sene isni ve mieteyni ve elf

Mucibince sadrazam mektubu varur

Kat vusul ileyna Fi 4 Rebiülevvel 1202 Bimakami Konstantiniye Mahrusa

.....
 .....
 Sene 11 Muharem 1202

Sayfa 11:

B 57: İş bu sene-i mübarekede ıstabl-ı amire-i evvele tabi Evrene ve Hayrabolu kışlıklarında mevcut şetrandan şimdiye dek kati ve ahri merde ve amel mande olunur ki yerlerine hıyn iktizada behr-i hal bir miktar deve mubayaa ve mevcut ittirilmesi mukteza olduğuna binaen gayraz Liva-i Bozok Sivas Eyaletinde vakı kazalarda bulunan mahallerden kırk katarında mubayaası tertip ve sinin-i sabıkada mubayaa olunmağı veche üzere hafret sadaret penahı kethüdasının kapucılar kethüdası saadetlü Süleyman Ağa mübaşeretiyle tahsil olunması babında bu fakire ve Zaralı Zade Necabetlü Recep Bey ve saire hitaben şerefriz? salur buyursan emr-i celil-i şan bade't-tescil müvveffet şer'i ve mübaşer ve mir muma-ileyhin ve cümle marifetleriyle gayraz liva-ı Bozok eyalet-i Sivas'a bir taksim haziriyye sabıkına kıyasen tevzi' ve taksim defteridir ki bir veche ati-zıkr olunur harira fil yevmis-salis min şehr-i rebiülevvel sene isni ve mieteyni ve elf

- Kaza-i Sivas mea Yıldızeli Bir Taksim Deve Meharı Rabiğ 2, Kuruş 8
 Kaza-i Tokat mea nevahi Bir Taksim Deve Meharı An 3, Kuruş 35
 Kaza-i Şarkıyara Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 4,5 , Kuruş 4
 Kaza-i Niksar Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 1, Kuruş 8
 Kaza-i Karayaka Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 7, Kuruş 2
 Kaza-i Eran Bir Taksim Deve Meharı An 7, Kuruş 2
 Kaza-i ..... Bir Taksim Deve Meharı Rabiğ 3, Kuruş 1
 Kaza-i Taşabad Bir Taksim Deve Meharı An 4,5 , Kuruş 4
 Kaza-i Karakuş Bir Taksim Deve Meharı An 6,5 , Kuruş 1
 Kaza-i Kara-i Nahiye-i Zile Bir Taksim Deve Meharı An 4,5 , Kuruş 3
 Kaza-i Karahisar mihr-i Her Meha Bir Taksim Hazriye Deve Meharı, Rabiğ 1,
 Kuruş 1
 Kaza-i Hüseyinabad Bir Taksim Hazariye Deve Meharı Rabiğ 1, Kuruş 1
 Kaza-i Aynallu bi'l-liva Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 7
 Kaza-i Kazabad Bür Taksim Hazriye Deve Meharı An 2, Kuruş 11
 Kaza-i Turhal mea Nevahi Bir Taksim Hazariye Deve Meharı An 0,5 , Kuruş 4
 Kaza-i Sivas İli Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 6, Kuruş 2
 Kaza-i Artukabad Bir Taksim Hazriye Deve Meharı Kuruş 4,5
 Kaza-i Elbeyli Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 2,5 , Kuruş 4
 Kaza-i Kelmefat mea Yakacık Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 6,5 , Kuruş 1
 Kaza-i Çepni Çongar Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 5, Kuruş 2
 Liva-i Amasya Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 3,5 , Kuruş 35
 Liva-i Çorum Bir Taksim Hazriye Deve Meharı Kuruş 31
 Liva-i Canik Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 2, Kuruş 40
 Liva-i Diyorik Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 1, Kuruş 11
 Liva-i Arbekir Bir Taksim Hazriye Deve Meharı An 4., Kuruş 13
 Cem'an Yekün: Deve meharı kuruş 240 Yalnız iki yüz kırk mehar şetrandır Sah

B 58: Medine-i Sivas mahallatından Hacı Mehmet Mahallesi sakinelerinden marifetiz-
 zat Mevlüde binti Hüseyin nam hatun tarafından Seyyid Ahmed bin Hacı Tatar ve
 Mehmed bin Musa şهادetleriyle sabit ve sebut vekaletine hükm-ü şer'ul hak olan Hacı
 Hüseyin Yusuf nam kimesne meclis-i şer'i hatır lazımüt-tevkırde iş bu baisül küttab
 Hüseyin bin Mehmet mahzarında bi'l-vecale ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüp akd-i

atiz-zikrin suduruna değin müvekkilem mezburanın yedinde mülkü olup mahle-i merkumada vakı taraftan müşteri-i merkum mülküne ve bir taraftan Mehmet Paşa mülküne ve bir taraftan Süleyman mülküne ve bir taraftan yine bazen Süleyman ve bazen ve bazen tarik-i ama nihayet bulur bir bab kış evi bir miktar tarikı müştemil mülk menzilini cemi' tevabi' veled? hakkıyla tarafından icap ve kabulü havi şerut mefsededen ari bey-i bat ..... şer'iyle merkum Hüseyin'e elli iki kuruşa bey' ve teslim ve temlik eyledikte olduğu bir minval muharrer teslim ve temlik ve kabz kabul eyledikten sonra temni? olan memlağ-ı mezkurı müvekkilem buraya tamamen ve kamilen eda ve teslim ve ol dahi ahz ve kabz ve kabul idüp fi ma ba'de selifiz-zikr menzil-i mezkurda müvekkilemin kat' müdhili kalmayup müşteri mezburun mülk-i müşterası ve hak sarfidır keyf-i mayeşa ve hayşuma yehta mutasarrıf oluna dedi dedikte gabut-tasdikiş-şer'i mahüve ma hüvel vakı bit-talep ketep olundu harir fil yevmis-salis aşara min şehr-i rebiülevvel sene isni ve mieteyni ve elf

Şuhudül Hal:

İbrahim Çavuş

Muy-tab

Oğlu

Seyyid

Gazaz

Seyyid

Ahmet Ağa

Hasan

Muy-tab Oğlu İbrahim Ağa

Hacı Tatar

Hacı Ali Ağa

B 59: Olukmanlı Zobu Ahmet'in hatunudur

Medine-i Sivas sakinlerinden Pusatlı oğlu Ömer Ağa bin Mehmet nam kimesne meclis-i şer'ide Yıldızeli kazasından Olukman karyesi sakinelerinden iş bu baisetül-küttab Fatıma binti Ebi Kasım nam hatun muvacehesinde üzerine gavi idüp iş bu mezburanın bundan akdem fevt olan zevci benim ile davar şeriki olup vaktaki tarafın şirket mezburadan tefrik murat ve tefrik olduğunda davar yarusu yana istidana eyledi ki otuz beş kuruş kalup hala meblağ-ı mezkurı talep iderim dedikte ol dahi cevande merre-i mezburdan tefrik olup her birlerimiz hisselerimizi ahz idüp gerek dört kuruş mukabelesinde dahi bi adet koyun verup istika-i hak idüp ibtida-i şirketten hıyn tefrikimize dek ceza-i kilen husus mezbura ve hukuk saire mütealliga ahdehüma ame-i davadan ahiren zimmetini ibrar-ı am ile ibrar iskat-ı hak eyledik diyü def'la mukabele ve def' meşruhasını mübeyyin beyyine talep olukta adul ihrar rical müslimineden Seyyid Veli bin Mahmud ve Mahmud bin Ahmet nam kimesneler el icleş-şehade

meclis-i şeride hazıran olup istişhad olundukta fil hakika medde'î mezbura iş bu mezkura zevci ile tefrik ve her biri sehmlerini ahz ve davar yarusunun dahi hesabını görüp dört kuruşa bir adet koyununu kabul gerek davar gerek yarısı muhasebeleri için bizim huzurumuzda ihdahüma ahıran zımmiyeni ibrar eylediler bizler bu hususa bu veche üzere şahitleriz ve şهادet dahi ideruz diyu eda-i şهادet-i şeriye eylediklerinde badet-ta'dil ve tezkiye şهادetleri makbule olub mucibiyle müddei mezbur mezkure ile büyüç-şer'i mea rızada men' olmağın ma hüvel vakı bit-talep ketb olundu harir fil yevmis-salis men mah rebi' sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Kapancı Seyyid Mehmet ve Karındaşı Hasan Ağa Sunullah Ağa
Ağa
Katip Seyyid Ömer Efendi Abdulahad Efendi

B 60: Kühancı Oğlu Seyyid Ahmet'in zevce-i mütellekasını nikâh ile ahz eyleyen Abdullah'ın fetvası kayıdır. Ziyd-i anası hende ile bir arada sakin iken ziyd-i hendesinin ile bir arada durmam eğer durursam avradım üç talak boş oluna dedikten sonra ziyd-i bazı levazımını ve zevcesini ayrup gayri mahalde sakin iken ziyd-i zevcesini hende ile bir arada durursa şart-ı mezbura binaen zevcesi üç talak boş olurmu. Olur.

Ve fi la yekün hended-dara ve beyt ol mahalle-i la büddemin huruca bahile ve cem'i
.....

Sayfa 12:

B 61: Deve İsti'caline Emr

Mefahiru'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas eyaletide vakı kazaların kadıları ve naibleri ziyd-i fazlihum ve gutvetül emace vel a'yan Sivas mütesellimi ve mefahirül emasil vel akran bu hususa memur sadrazam kethüdası erbaından Süleyman ve zabitan ve vecde memleket ve iyş erlerine ziyd-i kadirihum tevki' ref'i hümayun vasıl olucak malum ola ki bir mucip fetva-ı şerife iş bu sene-i mübarekede müsteina bi inayetil hak liva-i saadetin-neva-i hazret fahrül mürselin ile mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum ve kuvve-i makrer ve muhakkık olmaktan naşi yemine teala orduy-ı hümayunum lavazımasıçün Anadolu ve Rumeli taraflarından

tertip olunan levazım seferiye zamanında bundan akdem asdar ve irsali olunan o emr-i aliyemin bazısında bir miktar kadim tayin vakt olunarak nevrüz-u firuz maktemce Davut Paşa sahrasında mevcut bulunmaları derc ve testir ve bazısında dahi riayet rusume ihtiyat için zaman tayin olunmaksızın her ne vakit diğer emr-i şerifimle talep olunur ise derhal yola ihraç ve irsal eylemeleri tezkir tahrir olunmuş idi şimdi şeref ifza-ı sudur olan mübarek hatt-ı hümayun şevket makrunumla umuman rical-i devlet ve ocaklı kullarımı sadrazam huzurunda tenbiye ve ferman olduğu üzere inşaallahu teala şubat duhulünde ve der aliyemden hareket nevrüz-u firuz hululünde Edirne Sahrası'ndan savb maksuda nehfet azimet mesmum olmakla bu surette nebat duhulünden mukaddem cemi mürettebat Davut Paşa Sahrası'nda mevcut bulunmak zaruriyat emurden olmağın imdi levazım-ı seferiyenin herhangi vakt-i mezkurda yani cemaziyelevvelin beşinci gününde duhul idecek şubat evvelinde Davut Paşa Sahrası'nda bulunmamak lazım gelir ise mübaşeri ve memleketin söz sahibi her kim olursa olsun mahzar siyaset ve saire ibret olunacağı şimdiden her kesin malumu olup sonra bildim bilmedim dimğе mecal kalmamak ve herkesin vezir vebali kendinin boyununa olmak için taraf taraf o emr-i aliyem neşe ile cümleye tenbiye ve i'lan olunmakla siz ki kudat ve nevvab ve mütesellim ve mübaşir muma-ileyhim ve vecde memleket ve iş erlerisiz fiyat-ı miriye üzerine icab iden bahası an nakd der aliyemden gönderilen miri akçeden ashabına eda olunmak şartıyla Sivas eyaletinden ıstabl-ı amirem lazıması için mubayaası tertip ve fermanım olan kırk katar deveyi bir an akdem memleketinizden mubayaa ve ihraç ve sebat duhulünden evvel der-saadete erişirmeğe bi'l-ittifak bezl ve sai' ve kudret ve hilaf emr-i şerifim ihmal ve mesamehe ile mazhar akubet ve ceza olmaktan nefsinizi sıyanet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyaftei sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun menifi üzere amel oluna Şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timat kılasız tahriran fil yevmi sani Safer sene isni ve mieteyni ve elf.

Mucibince sadr-ı azam mektubı sadır olmuştur Bimakami Konstantiniye Mahrusa
Kat vusul ileyna: 15 Rebiülevvel 1202

B 62: Deve Mekariyi İsti'cali Emridir

Mefahirü'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı' kazalarının kadıları ve naibleri zeyd-i fazilihum ve kudvetü'l-emace ve'l-a'yan Sivas

mütesellimi ve dergâh-ı muallim gediklilerinden bu hususa memur Emin Bey ziyd-i mecdehüma ve mefahirü'l-emasil ve'l-akran cümle vucuh-u memleket ve iyş erleri ziyd-i kadrihum tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum ola ki bir mucib fetva-ı şerife iş bu sene-i mübarekede müsteinen bi inayeti'l-hak liva-ı saadetüt-tevai hazret fahr'ül-mürselin ile mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum ve kav'i mukarre ve muhakkık olmaktan naşi beyine? teala ordu-ı hümayunum lazıması için Anadolu ve Rumeli taraflarından tertib olunan levazım-ı seferiye zemninde bundan mukaddemce astar olunan o emr-i aliyemin bazısında bir miktar kadim tayin vakt olunarak nevrüz-u firuzdan mukaddemce Davut Paşa Sahrası'nda mevcut bulunmaları derc ve testir ve bazısında dahi riayet-i rusume ihtiyat için zaman tayin olunmaksızın her ne vakit diğer emr-i şerifimle taleb olunur ise derhak yola ihraç irsal eylemeleri tezkir ve tahrir olunmuştur şerde ifza-i sudur olan mübarek hatt-ı hümayun şevket makrunumla umuman rical-i devlet ve ocaklı kullarıma sadr-ı azam huzurunda tenbiye ve ferman olduğu üzere inşaallahu teala şubat duhulünde der aliyemden hareket nevrüz-u firuz hulülünde Edirne Sahrasından savb maksuda nahzat ve azimet müsemmin olmakla bu surette şubat duhulünden mukaddem cem'i mürettebat Davut Paşa Sahrasında mevcut bulunmak zaruriyyat emurden olmağın imdi levazım-ı seferiyyenin her hangi vakt-i mezkurda yani cemaziyelevvelin beşinci gününde duhul idecek şubat evvelinde Davut Paşa Sahrasında bulunmamak gelir ise mübayişi ve memleketinin söz sahibi her kim olur ise olunmaza siyalet ve saire ibret kılınacağı herkesin malumu olub sonra bildim bilmedim dimeğe mecal kalmamak ve herkesin vezr ve vebali kendinün boynuna olmak için taraf taraf o emr-i aliyem neşriyle cümle tenbiye ve i'lan olmakla siz ki gadat ve nevvab ve mübaşir mumi-ileyhim ve sair vucuh-u memleket ve iyş erlerisiz Sivas sancağından müretteb dörtyüz mehar mekari şetran bu hesap üzre memleketlerine ihraç ve cemaziyelevvelin beşinci günü duhul idecek şubat evvelinde Davut Paşa Sahrası'na erişirmeğe bi'l-ittifak bezl ve sai' mukadderat ve hilaf emr-i şerifim ihmal ve müsamehe ile mazhar akubet ceza olunmakdan nefsinizi sıyanet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmi şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşru' üzere şerefyafte-i sudur olana iş bu emr-i şerif celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun itaatmakrunıyla amel olub hilafından begayet ihtiran ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira fil yevmi rabi' safer sene isni ve mieteyni ve elf. Mucibince sadrazam mektubu sadır olmuştur

B 63: İş bu bin iki yüz iki senesi sefer-i mimnit esirde asakir mevhideyin mühimmatı için bi'l-emr-i celili şan matlup buyurulan Samsun İskelesi'ne nakl olunacak yetmiş bin keyl istanbuli dakikden nefsi-i Sivas ve Yıldızeli Kazası'na isabet eden üç bin beş yüz on keyl istanbuli dakik baha mea nakliye ve çuval baha ve iki bin on keyl istanbuli şair mea nakliye ve çuval baha bila fiyat ve bundan maada ba emr-i ali şan liva-ı Sivas'dan matlup buyurulan mehar mekari şetrandan nefsi-i Sivas ve Yıldızeli kazasına isabet eden otuz bir mehar ve altı buçuk semen mehar baha ve Sivas ve Amasya ve Canik sancaklarından matlup buyurulan ba emr-i alişan kırk katar mehar şetran behr-i katarit taşra olmak üzere nefsi-i Sivas ve Yıldızeli sehmine isabet eden sekiz mehar ve dört semen bahası menhisil mecmu' gerek dakik ve şair meharı şetran mubayaa ve mekari bahası cümle marifeti ve marifet şera'la hesap olundukta yirmi yedi bin beş yüz kuruşa baliğ olup meblağ-ı mezkurdan seliye-i dokuz bin yüz altmış yedi kuruş Yıldızeli kazasına isabet baki on sekiz bin üç yüz otuz üç kuruş nefsi-i Sivas Hafik nahiyesine isabet ve meblağ-ı mezkurdan Hafik nahiyesine sekiz bin kuruş ve geri kalan yüz otuz iki kuruş men hiysil mecmu' sekiz bin yüz otuz iki kuruş kara ehalilerine hal tahammüllerine göre tevzi' ve taksim defteridir ki bir veche atiz-zikr harir fil yevmi ...men mah rebiülahir sene isni isni ve mieteyni elf .

Karye-i Beypınarı Kuruş: 141

Karye-i Hanzar Kuruş: 65

Karye-i..... Sefer Kuruş:32

Karye-i Beydili Kuruş: 98

Karye-i Devkir Kuruş:168

Karye-i Karabalçık Kuruş: 170

Karye-i Horhun Kuruş: 80

Karye-i Kavak Kuruş: 20

Karye-i Kutluoğlu Kuruş: 30

Karye-i Tereke Kuruş:60

Karye-i Emir Kuruş:53

Karye-i Emre Kuruş: 146

Karye-i Tuzhisar Kuruş: 131

Karye-i Tursi? Kuruş:61

Karye-i Gavraz Kuruş: 65

Karye-i Başbüyük Kuruş: 63

Karye-i Sofular Kuruş: 60

Karye-i Azir? Kuruş: 65

Karye-i Sarıköy Kuruş:198

Karye-i Özemiş Kuruş: 163

Karye-i Kuruş:68

Karye-i Velişeyh Kuruş: 20

Karye-i Ağcakilise Kuruş:110

Karye-i Evrener? mea Çakmak Kuruş:150

Karye-i Sarıkaya Kuruş: 160

Karye-i Karlı Kuruş: 167

Karye-iGanim Kuruş: 106

Karye-i Ceberhan Kuruş:61

Karye-i Horasan Kuruş:86

Karye-i Kuruş:96

Karye-i Yenicesi Kuruş: 63
 Karye-i Hatibviramı Kuruş: 5
 Karye-i Merluc? Kuruş: 41

Karye-i Kuruş:15
 Karye-i Bingöl Kuruş:206
 Karye-i Mehmedin Kuruş: 28

Sayfa 13:

B 63(Devamı):

Karye-i Emirhan Kuruş: 39
 Karye-i Kalandar Kuruş: 66
 Karye-i Kerneh Kuruş: 39
 Karye-i Tavşanlı Kuruş: 76
 Karye-i Mefaric Kuruş: 51
 Karye-i Tahtel Mende Kuruş:20
 Karye-i Akçamescid Kuruş: 26
 Karye-i Kalam Kuruş: 65
 Karye-i Küpdiyn Kuruş: 198
 Karye-i Kemis Kuruş: 108
 Karye-i Çimen Yenicesi Kuruş: 212
 Karye-i Küre Kuruş: 36
 Karye-i Karacaşar Kuruş: 25
 Karye-i Mahtut Kuruş: 115
 Karye-i Acıpeyker-i Garb-ı Sifen Kuruş:71
 Karye-i Boğazkesen Kuruş: 89
 Karye-i Kaledi Kuruş: 32
 Karye-i Şah Bey Kuruş: 15
 Karye-i Yassıcebel Kuruş: 47
 Karye-i Hoşkadem Kuruş: 39
 Karye-i Güllüce Kuruş: 65
 Karye-i İyigün Kuruş: 10
 Karye-i Serçe Kuruş: 12
 Karye-i Atakilise Kuruş: 96
 Karye-i Tatlıca Kuruş: 116
 Karye-i Ece Kuruş: 116
 Karye-i Hayri Bey Kuruş: 98

Karye-i Kızılcakışla Kuruş: 76
 Karye-i Yerköy Kuruş: 12
 Karye-i Acıpeyker-i Garb .....Kuruş: 36
 Karye-i Karayük Kuruş: 89
 Karye-i Yavu Kuruş: 26
 Karye-i Akpeyker Kuruş: 75
 Karye-i ..... Kuruş: 69
 Karye-i Hacı Mirza Kuruş: 46
 Karye-i Koçhisar Kuruş:280
 Karye-i Yarhisar Kuruş: 355
 Karye-i Tudarke Kuruş: 292
 Karye-i Beştepe Kuruş: 30
 Karye-i Tutmaç Kuruş: 115
 Karye-i Sifen Kuruş: 82
 Karye-i Yam Kuruş: 12
 Karye-i Eşhani Kuruş: 142
 Karye-i Amarat Kuruş: 46
 Karye-i Yanıyumru Kuruş: 9
 Karye-i Şehristan Kuruş: 7
 Karye-i Mescidli Kuruş: 50
 Karye-i Sinekli Kuruş: 62
 Karye-i Yenice Garb-ı Güllüce Kuruş: 36
 Karye-i Karagömlek Kuruş: 84
 Karye-i Çatviran Kuruş: 85
 Karye-i Damlacık Kuruş: 40
 Karye-i Apardı Kuruş: 100
 Karye-i Çöken Kuruş: 10

Karye-i Hoca Bey Kuruş: 50	Karye-i Himmet Fakı Kuruş: 85
Karye-i Sarıklı Oğlu Hoca Bey Kuruş: 40	Karye-i Simkürk Mea Karapeyker Kuruş: 157
Karye-i Celalli Kuruş: 67	Karye-i Yeniköy Kuruş: 20
Karye-i Kara..... Kuruş: 21	Karye-i Gölcük Kuruş: 26
Karye-i Büke Kuruş: 20	Karye-i Tarabcık mea Akviran Kuruş: 90
Karye-i Kızılcağıla Himmet Fakı Kuruş: 57	Karye-i İslam Kuruş: 20
Karye-i Budaklı Kuruş: 25	Karye-i Zambaklı Kuruş: 10
Karye-i Hargün Kuruş: 50	

Ceman yekün: 8132 Yanlız sekiz bin yüz otuz iki kuruştur

Garre-i gara maslah raina ve dahl şehri-rebiülahir fi yevmi'l hamis sene isni ve mieteyni ve elf

B 64: İş bu bin iki yüz iki senesi emr-i seferiye mühimmatı için bi'l-emr-i ali matlub buyurulan gerek Samsun İskelesi'ne nakl olunacak yetmiş bin keyl istanbuli dakik nefsi Sivas ve Yıldızeli kzalarına isabet eden üç bin beş yüz on keyl istanbuli dakik baha mea nakliye ve çuval baha ve iki bin on keyl istabuli şair mea nakliye ve çuval baha bila fiat ve bundan başka ba emr-i ali liva-i Sivas'dan matlub buyurulan mehar-ı mekari şetrandan nefsi Sivas ve Yıldızeli isabet eden otuz bir mehar altı buçuk semen Sivas Amasya ve Canik sancaklarından matlub buyurulan bil emr-i ali kırk katar mehar şetran behr-i katarı alyışar? olmak üzere nefsi Sivas ve Yıldızeli sehmine isabet eden sekiz buçuk şetran bahası men hisül mecmu' gerek dakik ve gerek şair ve gerek mehar şetranı mubayaa ve mekari bahaları yirmi yedi bin beş yüz kuruşa baliğ olup mebla-ı mezkurdan sülüs dokuz bin yüz altmış kuruş Yıldızeli kazasına sehm ifraz ve baki kalan on sekiz bin üç yüz otuz üç kuruş nefsi Sivas ve Hafik nahiyesine sehm ikraz Hafik nahiyesine sekiz bin kuruş hisse tarh olunup baki on bin üç yüz otuz üç kuruş kalup mebla-ı mezkurdan üç bin beş yüz kuruş esnaf taifesine sicil-i mahfuzda mukayyed olan bendeleri veche üzere tevzi' defterdirki bir veche ati-zikr olunur harir fil yevmis-salis men mah rebülahir ene isni ve mieteyni ve elf

Taife-i Bezaz Para 35, Kuruş 529	Taife-i Yeniçeri Para 35, Kuruş 529
Taife-i Bakal Para 9, Kuruş 313	Taife-i Hafaf Para 9, Kuruş 313
Taife-i Kuyumcu Para 67, Kuruş 123	Taife-i Kürkçü Para 9, Kuruş 79
Taife-i Börekçi Para 17, Kuruş 81	Taife-i Etmekçi Para 32, Kuruş 80
Taife-i Arpacı Para 32, Kuruş 80	Taife-i Kasap Para 32, Kuruş 80
Taife-i Attar Para 10, Kuruş 106	Taife-i Tuzcu Para 10, Kuruş 106
Taife-i Dabbağ Para 30, Kuruş 63	Taife-i Bostancı Para 31, Kuruş 80
Taife-i Tütüncü Para 12, Kuruş 123	Taife-i Derzi Para 11, Kuruş 113
Taife-i Gazkancı Para 35, Kuruş 94	Taife-i Gazaz Para 29, Kuruş 56
Taife-i Çilingir Para 30, Kuruş 59	Taife-i Tamirci mea Hurdacı Para 29, Kuruş 52
Taife-i Nalband Para 27, Kuruş 42	Taife-i Mevitaf Para 17, Kuruş 44
Taife-i Saraç Para 17, Kuruş 44	Taife-i Sıpa Pazarı Para 27, Kuruş 44
Taife-i At Canbazı Para 24, Kuruş 21	Taife-i Berber Para 29, Kuruş 52
Taife-i Sığır Canbazı Para 25, Kuruş 24	Taife-i Kavakçı Para 24, Kuruş 17
Taife-i Semerci Para 25, Kuruş 28	Taife-i Kevenci mea Eskici Para 24, Kuruş 17
Taife-i Kılıççı Para 27, Kuruş 42	Taife-i Katırcı Para 21, Kuruş 21
Taife-i Hamal Meydan Para 21, Kuruş 28	

Ceman Yekün : 3500 yalnız üç bin beş yüz kuruştur Sah

Sayfa 14:

B 65: İş bu bin iki yüz iki senesi sefer-i nusret esirde cunud mevcut bin mühimmat için bi'l- emr-i ali matlub verilen Samsun İskelesi'ne nakl olunacak yetmiş bin keyl istanbuli dakikden nefsi-i Sivas ve Yıldızeli kazalarına isabet eden üç bin beş yüz on keyl istanbuli ve dakik baha mea nakliye ve çuval baha ve iki bin on keyl istanbuli şair mea nakliye ve çuval baha bila fiyat bundan maada bi'l- emr-i ali liva-ı Sivas'dan matlub buyurulan mehar mekari şetrandan nefsi-i Sivas ve Yıldızeli'ye isabet eden otuz bir mehar ve altı buçuk semen meharına Sivas ve Amasya ve Hafik sancaklarından bi'l- emr-i ali matlub ..... kırk katar mehar şetran behr-i katarı altışar olmak üzere nefsi-

Sivas ve Yıldızeli sehimlerine isabet eden sekiz buçuk mehar bahası mencis'ül mecmu' gerek dakik ve şair ve gerek mehar-ı şetran mubayaa ve mekariyeleri cümle marifeti ve marifet şera'la hesap olundukta yirmi yedi bin beş yüz kuruşa baliğ olub meblağ-ı mezkurun ..... katar bin yüz altmış yedi kuruşun Yıldızeli'ye hazır tarh olmağın baki on sekiz bin üç yüz ..... üç kuruştan ..... nahiyesine sekiz bin kuruş ..... tarh üç bin sekiz kuruş esnaf taifelerine tarh oldukta baki altı bin sekiz yüz doksan üç kuruş ..... sekiz bin kuruş hazır tarh ve üç bin beş yüz kuruş esnaf taifelerine tarh olunan baki altı bin sekiz yüz ..... üç kuruş Medine-i mezbur mahallesine sicil-i mahfuzda mukayyed .....vecih üzere sabıkına binaen tevzi' ve taksim defteridir ..... zikr olunur harir fi ihda rebî'ül-ahir sene isni ve mieteyni ve elf

Mahalle-i Başı Büyük Mea Tevfik Kuruş 126	Mahalle-i Ganim Kuruş 75,5
Mahalle-i Billur Kuruş 91	Mahalle-i Keçi Yolu Kuruş 91
Mahalle-i Hamur Kesen Kuruş 55	Mahalle-i Kircuk Kuruş 26
Mahalle-i Şah Hüseyin Kuruş 140	Mahalle-i Demirciler Ardı Kuruş 190
Mahalle-i Küçük Minare Kuruş 135	Mahalle-i Hacı Veli Kuruş 64
Mahalle-i Ferhad Bostan Kuruş 75	Mahalle-i Hacı Mehmed Kuruş 105
Mahalle-i Sufi Himmet Kuruş 94	Mahalle-i Akdeğirmen Kuruş 195
Mahalle-i Köse Dede Müslim Kuruş 69	Mahalle-i Köse Dede Zımmi Kuruş 134
Mahalle-i Urban Müslim Kuruş 196	Mahalle-i Urban Zımmi Kuruş 228
Mahalle-i Saı Şeyh Kuruş 195	Mahalle-i Baldır Bazarı Kuruş 204
Mahalle-i Oğlan Çavuş Kuruş 91	Mahalle-i Hacı Zahid Kuruş 100
Mahalle-i Hamam Ardı Kuruş 55	Mahalle-i Hasan Paşa Kuruş 10
Mahalle-i Köhne Civan Kuruş 110	Mahalle-i Kılavuz Kuruş 73
Mahalle-i Gökçe Bostan Kuruş 10	Mahalle-i Hacı Mehmed Kuruş 50
Mahalle-i Zikar Kuruş 18	Mahalle-i Veled Bey Kuruş 105
Mahalle-i Osman Paşa Kuruş 90	Mahalle-i Hoca İmam Kuruş 89
Mahalle-i Bazar Kuruş 455	Mahalle-i Ali Baba Kuruş 45
Mahalle-i Bahtiyar Bostan Kuruş 115	Mahalle-i Cami-i Kebir Kuruş 119
Mahalle-i Kilise Kuruş 280	Mahalle-i Çavuşbaşı Kuruş 219
Mahalle-i Ece Kuruş 390	Mahalle-i Örtülü Peyker Kuruş 200

Mahalle-i Ağca Bölge Kuruş 240	Mahalle-i Kurt Mescidi Kuruş .....
Mahalle-i Bab-ı Kayseri Kuruş 450	Mahalle-i Şeyh Çoban Kuruş 91
Mahalle-i Kaleardı Kuruş 109	Mahalle-i Hoca AliÇavuş Kuruş59
Mahalle-i Gök Medrese Kuruş 98	Mahalle-i Gök Hüsam Kuruş 34
Mahalle-i Hoca Hüsam Kuruş 26	Mahalle-i Şems Faraş Kuruş 240
Mahalle-i Mehmed Bey Kuruş 89	Mahalle-i Bahir Bey Kuruş 51
Mahalle-i Kayalı Kuruş 30	Mahalle-i Amarat Kuruş 41
Mahalle-i Tekir Kuruş105	Zaviye-i KarakaşKuruş 30
Zaviye-i Ali Baba Kuruş 30	

Cem'an Yekün: Kuruş 6833 altı bin sekiz yüz otuz üç kuruş.....

B 66: Basmacı Nazır Zımminin Tevriki muhtasarı. Medine-i Sivas mahallatından Demirciler ardı mahallesi mütemekkinlerinden Haçuk veled-i Payıl nam zımmi kendi tarafından asalete ve kız karındaşları işleri Temus ve innehu ve er karındaşı Merdurus ve veledesı innehu tarafından zikr-i ati bey'i takrira i'ta-i hacme vekil olup vekaleti imam Hüseyin Efendi bin Süleyman ve Ali Baş bin Muhammet şهادetleriyle taraflarından vekalet meclis-i şer'i şerifte iş bu baysan-ıs sefer Evanos veled-i Asdur ve karındaşı Estafan mahzurlarında bi'l-asale ve bi'l-ve kale ikrar-ı tam takrir-i kelam idüp akd-i atiz-zikrin suduruna değin benim müvekkilimin yedlerimizde müşterek mülkümüz olup mahalle-i merkumada vakı bir taraftan kuyumcu Elkesen mülküne ve bir taraftan kendü mülküne ve bir taraftan tarik-ı has ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud bir mikdar haraba menzil arsasını müştemil mülklerimiz mecmu'ut tevabi vel livahık tarafından icab ve kabulü havi şerut mefsededen ari bey'ibat-ı sahih şer'i ile mesfuramın evanesi ve karındaş İstafan'a altmış kuruşa bey' ve teslim temlik eylediğimizden onlar dahi iştirake iştirah ve teslim ve kabulleri ..... temyiz olan mebla-ı mezkurı tamamen ve kamilen müşteriyân yedlerinden ahz eyledik benim ve müvekkilat-ı mesfuratın asla ve kata alaka ve müdhillerimiz kalmadı keyfimeşaeen nehtaran mutasarrıfı olsunlar dedi ve dediler dedikten sonra gibbut-tasdiki'ş-şer'i mah bit taleb ketb olundu harir fil yevmi rabi' men mah Rebiülahir sene isni ve mieteyni ve elf

Şuhudül Hal:

İmam Hüseyin Efendi	Mermerli Oğlu Cafer Ağa	Mahtumi Alemdar Ahmet Ağa
Çerağı Mehmet Bey	Resleci? Hacı Mehmet	Abdulahat Efendi
Basmacı Revin?	Bezaz Mahruz Zımmi	Basmacı Serkez Zımmi

B 67: Sonra fima bade bu güne şekavetten mübaadet üzere istidan kendü mallarıyla yayıldıklarında varup yemin ve yesar Samiri ehaliye İsal Hisardan mecanebet eylemek üzere taht zabıtana idhal birle def' şer ve mazarratlarına ve ol havalinin tasfiye ve teminine ihtimam ve dikkat olunmak için reisül küttab esbak i'lamıyla yüz doksan dört senesine evasit zilkadesinde Sivas Beylerbeyi'ne hat' bil bir kıt'a bade ikrar merkumanın yaylak ve kışlaklarına murad .....defter-i takrib itmekle mukaddem sadır olan oğlu mucibince Sivas valisine hat bi'l emr-i şerif sudurunu Tokat Naibi bir kıt'a alamette tahrir ve istid'a eyledikte mukaddemen sadır olan emr-i ali mucibince amel olunmak babında Sivas valisine hat ve bit-doksan beş senesine evahir cemaziylahirinde dahi bir kıt'a ve iki yüz bir senesinde aşiret-i mezkura yaylaklarından avdet maiyetlerine üç beş aşiret dahi celb ve hilaf emr-i ali nevhahi üzerlerine nuzul ve fakra-i raiyenin harmanlarını itlaf ve harab ve mevaşiyelerin gasban ahz ve Tokat gasbesi garbında yirmi gün miktarı bila sebep meks ve bağ bozumu vaktini ..... idüp ehali beldenin Müslim ve zımmiyarı bir miktar evlad ve i'yalleriyle bağ ve bağçelerine verudlarında tatfet merkuma cuffe ehilde üzerlerine hücum ve zekur ve emasın? alub ve itkallerini ve devab ve silahlarını gasb nicelerini katl ve cerh ve beldenin sebillerini kat' ve ahval fakra diğer gün olduğun Tokat naibine arz eyledikte kayd-ı divan-ı hümayundan badel ihraç senki mir muma-ileyhsin ve müveffetinle mukaddemen sadır olan emr-i şerif mucibince amel olunmak babında tekid havi iki yüz bir senesi evasit muharreminde emr-i şerifim sadır olmuşdu bu defa Sivas naibi Mevlana-i mumi-ileyhi es- Seyyid Ahmet Alime'nin der aliyeme verud iden bir kıt'a i'lam ve ehaliyesinin mahzurlarında Sivas'ta sekin ilma ve salha ve eimme ve hatba ve sadet ve saire ehali reaya bi'l cemi'ahum meclisi şer'ide eyalet-i Sivas'ta vakı Dikilitaş ve Alacahan ve Karabel nam mahalleleri ..... eşkiya olmaktan naşi aşayir-i reşvan ve sair kabail ikrar taifeleri evtadan bir ve yaylak ve kışlak behanesiyle salifiz-zikr yerleriyle mahalle-i sairede murur ve abur ve fakra ve zaifa'nın emval ve eşyaların nehb ve garet eylediklerinden maada diyorki ve Alacahan nam mahallelerinde aşayir-i merkumanın

yaylak ve kışlakları yoğiken cebren kışlayup fakra ve zaifanın hayvanlarına mahsus kadimi kışlaklarına harb idüp bunun emsali talim tea'ddilerine takat getüremeyüp perakende ve perişan olmalarına ba'is ve eğer o merkumenin haklarında bir veche muharrer emr-i ali sadır olub lakin Sivas ve sair civarda vakı vezir-i azam ve mir miran keram ve eyalet askeri sefer-i hümayunuma memur olduklarından zemre-i eşkıya ve aşayir ve gabail ikrar taifeleri fırsat yab ve eyyam-ı sayf duhulünde hareket hemvaraya cesaret ve evvelkinden ezid fakra ve zai'faya zulm ve teaddi idecekleri bi didar olmakla mukayyed ma sadır olan emr-i şerifim mucibince sizki Bozok mutasarrıfı ve Sivas mütesellimi muma-ileyhisiz size hitaben mecededen emr-i şerifim sudurunu tahrir ve istid'a ve teafe-i merkuma kadim yaylaklı olan mahallelerden tecavüz etmeyüp kadim kışlaklarına azimet eylemek ve hilaf emr-i rıza hareketle fakra ve raiyete ve ebna-ı sebile te'atti ettirilmemek üzere aled-devam nezaret ve megayiri hareket ve teaddiye cesaret ittirildi ise aliye-i hal men' ve def'lerine ihtimam ve dikkat itmeniz için size hitaben emr-i şerifim sudur bi'l-fiil reisü'l-küttabım olan iftihar'ul-emace ve'l-ekabir Mehmed Raşit dame teallika i'lam etmekle ilamı mucibince amel olunmak fermenım olmağın tekiden ve ihtimamen iş bu emr-i şerifim astar ve irsal olunmuştur imdi eyyam-ı saadet şahanımda ehali ve fakraya ve bir ferde zulm ve te'addi olunduğuna kat'a rıza-i melukanem olmadığı malumunuz oldukta bir veche muharrer aşyir ve merkumanın gayret idüb zemmetlerinde sabit olan emval ve eşya her ne ise marifet şera'la temsil eshayına teslim birle ihkak-ı hak olunduktan sonra kadim yaylakları olan mahalleleren tecavüz etmeyüp ve kadim kışlaklarına dahi kendü halleriyle azimet eylemek ve hilaf emr-i rıza hareket ile fakra-i raiyete ve ebna-i sebile te'addi ittirilmemek üzere aled-devam nezaret megayir-i hareket ve te'addiye cesaret ittirildi ise al-i ati halin men' ve def'lerine ihtimam ve dikkat ile infaz-ı emr-i münifime mübaderet

Sayfa 14:

B 67 (Devamı): ve hilaf emr-i ali ve mugayir rıza-i aliyem vaz' ve hareket ve kav'iyle ihrar-ı ihaliye ve adem tenfiz emr-i şerifimi mucib haletten begayet hazr ve mecanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur ve buyurdumki hükm-ü şerifimle vusul buldukta bu babda veche meşrh üzere şerefyafte sudur olan ferman vacibül ittiba' ve lazımlü imtisalimin mezmun itaat makruniyle amel ve hareket begayet tevki ve mübaadet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılāsız tahrira fi evahir rebiülahir sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusul ileyna : Fi 12 Cemaziyelevvel 1202

Bimakami Konstantiniyye

Mahrusa

B 68: Serdengeçti Ağası İnce Mehmet Ağanın İsta'cali Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Anadolu'nun orta vusul kolları yemin ve yesarıyla Sivas'a varınca vakı kazat ve nevvab ziydi fazilem mahruma? mefahirul emasil vel akran kethüda erleri ve şehir kethüdarları ve iyş erleri ve sipah baş yüzbaşısı Sivaslı İnce Mehmet ve çavuşan ve halifa ziyd-i kadirihüm tevki' ve refi' hümayun ve asl olucak malum olaki İsmail seraskeri maiyetinde bulunup meşar'ül-ileyhin memur ve tayin edeceği mahal ve hizmette kıyam ve raiye üzere harekete tesvi kelam eylemen şartıyla muşarun ileyhin maiyetine tez elden icnad-ı askeriye'nin tertib ve tesyiri muktedi olduğuna binaen ve ve dergah-ı muallam sipah ocağı neferatı öteden beri devat-ı aliye-i ebediyel kararımın kezide ..... rical harp ve kıtalinden olduğuna ibtinaen irade-i aliyem taalluk eylediği vecihle Sivas eyaletinde ve ol havalie ehalisinden cenk ve harp erbabı kul oğulları ve Sipahi zade yiğitlerinden olmak üzere beşyüz başı muma-ileyh marifeti ve cümle ittifakıyla beşyüz nefer sipah serdengeçti neferatı serian tahrir ve tekmil bir gün evvel sevk tesyir olunmak üzere sipahiler ağası mektubu mucibince bundan akdem emr-i şerifim astar ve irsal olunmuşidi binaen aliye neferat-ı matlubanın bir gün evvel tekmila mahallerinden ihraç bir an akdem maiyet seraskeriyeye isallerine akdam olunmak lazıma-i vakt ve halden olmaktan naşi isti'cali havi emr-i şerifim suduru ocak tarafından bit takrir istid'a olunmakla mukaddem sadır olan emr-i şerifim mucibince amel ve hareket oluna fermanım olmağın tekit ve isti'cali muhtevi iş bu emr-i şerifim astar ve emr-i ocak tarafından mübaşir nakliye ve tahsis olunan Ali Çavuş ile irsal olunmuştur imdi sizki Mevlana kethüda erleri ve şehir kethüdarları ve iyş erleri müma-ileyhimsiz neferat merkuma mukaddem sadır olan emr-i alışanım mucibince tahrir ve tekmil ve ihraç olmuş ise fiha ve eğer henüz ihraç olunmamış ise badel yevm tacizleri tecavüz olmayup bir gün evvel ve bir saat mukaddem bir minval muharriran ve bahadır ve cenk ve harbe kadir tam-ül islah kul oğlu ve sipahi zade yiğitlerden olmak şartıyla mecdeden altıyüz ve nefer sipah serdengeçti neferatını marifetiniz ve beşyüz başı ve mübaşir ve hulefa-i muma-ileyhim marifetleriyle tahrir ve tekmil ve serian ve acilen serasker meşar ileyhin maiyetine sevk tesrire haririniz gereği gibi dikkat ve ihtimam ve hılaf-ı halet ve kav'ini tecavüzden ittika-i tam eyleyesiz ve siz ki serdengeçti ağası ve çavuşan hulefa-i müma-ileyhimsiz

bu vakt evkat-ı saireye kıyasi olumayup din ve devlet-i aliyeme ezul ve can hizmet ve sadıkana ve ayurana? hareket idecek zaman olmakla mukteda-i mamuriyetiniz üzere neferat matlube-i merkumanın bir neferi noksan ve natuvane? ve atıyyen neferattan olamamak üzere bir an ve bir dakika evvel tahrir ve tekmil serian ve acilen serasker meşar ileyh maiyetine i'sal ve hizmeti lazımda kıyam birle iga-i sadakate daimen dermeyan gayret eyleyesiz şöyleki serian hareket-i azimette kusur ve rehaveti ve tekrar isti'cali mucip vaz ve halat vakı olur ise bir vecihle a'maz olunmayup behr-i hal mukaddem sadır olana emr-i şerifimde münderic vei'data mazhar olacağımızı muhakkak ve mukarrer bilub ona göre amel ve hareket taktıl maslahat olundu ve terettüt ve muhalefet ider olnur ise ism ve resmleriyle der-aliyeme tahrire mesaraat eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu babda veche meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan ferman vacip ittiba' ve lazıml imtisalmin mazmun itaatmakrunıyla amel ve hareket ve hilafından gayeti'l gaye tehaşi ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız tahriran: Fi evasıt şehr-i rebiülevvel sene isni ve mieteyni ve elf

Kat vusul ileyna 22 Cemaziyelevel 1202

Konstantiniyye Mahrusa

B 69: Dakik ve Şair Mubayaası İsti'cali Emridir

Mefahirü'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Bozok ve Amasya Sancaklarında vakı kazaların kadıları ve naibleri ziyd-i fazilem ve kudve'ül emace vel ayan hase selhuşurlarımızdan Ternic zade Süleyman zeyd-i mecde ve bu husus için der aliyemden mübaşir tayin ve irsal olunan sadrazam çuvakdarlarından kudvetül emasil vel akran Mustafa ziyd-i kadre ve kaza ..... merkumanin zabitan ve vucuh-u memleket ve iş erleri zeyd-i kadiruhum tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki hiyn iktizada Soğancık ve havalisine ve mahle saireye gönderilmek için fiat üzere icab eden bahası an nakt eshabına eda olunarak selhuşur muma-ileyh marifetiyle Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vakı kazalardan yetmişbin istanbuli keyl dakik ve kırk bin keyl şair mubayaa ve Samsun İskelesine nakl ve der anbar olunmak babında bundan mukaddem emr-i şerifim astar ve zehayir mezkura bahası olan kırk beş bin kuruştan nakden ve havaleten on iki bin beş yüz kuruş i'ta irsal olunmuştu zehayir-i mezkuradan şimdiye dek Samsun İskelesine der anbar olunmuş miktar zahiredir malum olmayacağından el yevmi'l iskele-i mezburada miktar zehayir mevcut vardır tahrir ve tahkik birle defter-i der saadetime celb ve kusur kalanları beniye teala bahara dek ardın-

nevvab fermanım olan mahallere sevk ve i'sal olunmasına irade-i seniyyem tealluk eylemeniz tayin senki mübaşir muma-ileyhsin akranın meyanında intihaben bu hususa hassaten mübaşir tayin olunmuşundur imdi mukteda-i memurunun üzere serian savb mezkura varup selhuşur müma-ileyhin şimdiden zehayir-i mezkurden tahsilatı nuru'l-yevm iskele-i mezburada mevcudi miktardır reyel ayn müşahede teharri? birle serian ecnas ve miktar tasrihiyle defterini der-saadet irsal begayası her ne ise kusur ve rehavet idecek mevsimler olmadığına binaen ifade-i vakt ve zaman olunmayub beniye teala bahara dek erva-ı nevvab fermanım olan mahallere sevk isal olunmasına akdem ve ihtimam eylemen fermenım olmağın iş bu emr-i alişanım astar ve isal olunmuştur. Gerektirki fermanım olduğu vecihle amel ve hareket birle sela huşur müma-ileyhin şimdiden zehayir-i mezkuradan tahsilatı neder el-yevm iskele-i mezkuraya mevcudatıl miktardır rayel ayn meşahede ve tahrir birle icnas ve miktar-ı tesrihiyle serian defteran-ı der-saadetima irsal ve begayası her ne ise cümle ittifakıyla kimesnenin azr ve aletline kat'a havale-i sem' itibar olunmaksızın ve kusur ve rehavet ile elhalet-i vakt zaman anmaksızın beniye teala bahara dek ..... olub fermanım olan mahallere sevk isale ihtimam-ı azim eyleyüb hilaf .... ihmal ve tekasil ve teahir ve tevakıf ile emrar vakt ve ta'til maslahatdan gayeti'l gaye ihtiraz ve mecanebet eyleyesin ve senki selhuşur muma-ileyhsin sen dahi mucib emr-i şerifimle amel ve hareket birle bu ana dek mubayaa eylediğın zevahirin miktarını müteallık ecnasıyla defteran-ı der saadetime irsal birle kusur kalan zehayiri bir ferdin azr ve allatine kat'a havale-i sem' itibar itmeksizin serian mubayaa ve iskele-i mezbura nakl ve teknil birle cümlesinin bahara dek erdin olub fermanım olan mahallere irsal ve tesiri hususuna ihtimam ve dikkat ve hilaf-ı emr-i şerifim vaz' ve hareketten ihtiraz ve mecanebet eyleyesin ve sizki gazat ve nevvab ve zabitan müma-ileyhim ve sairelerisiz sizler dahi mukteda-i emr-i şerifime imtisale eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hüküm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyate sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacibül ittiba' ve lazıml imtisalin mezmun itaat makrunuyla amel olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılāsız tahrir-i fil yevmil hamis vel işriyn cemaziyelevvel sene isni ve mieteyni ve elf

Kat vusul ileyna : Fi 6 Ramazan 1202

Bimakami Konstantiniyye

Mahrusa

Sayfa 16:**B 70:** Ya Fettah   Ya Rezzak   Ya Allah

Bismilahirrahmanirrahim

Rabbena iftah beynena ve beyne kavmina bi'l-hakkı ve ente hayril fatihiyn ve vakt?
 hazihi'l sicili'l muhfaza Selenci es-Seyyid Ahmet Efendi sümme intikal ileyye ve ene'l
 fakra'l ileyh asane Seyyid Ahmet Emin .....

Sivas ..... : Fi Gurre Zilkade 1202

B 71: Bin iki yüz iki senesine mahsub ve elli vilayet için tayin ve tahsis buyurulan
 imdad-ı seferiyyeden kaydına memur Kara Mehmet Ağa'nın ahz ve ihsan eylediği
 beyan olunur.

Fi 11 Rebiülahir 1202

Kuruş

06500   Dirbab? Oğlu yediyle yolca

02500   Sabık Tokat voyvadası Ali Ağa'nın ademi yediyle yolca kağıda irsal

03000   Tokat maden emini Ademi Hasan Efendinin yediyle yolca

05000   Sivas'tan yolcu olunan yediyüz elli kuruşa Dirbab oğlundan maadan
 Kayserili

17000   Barsam kefaletiyle ekenliden

05332   Canik tarafından bir veche yolca

04415   Amasya tarafından bir veche yolca

02604   Tokat'a begaya

29351

Kuruş

Kuruş

03036,5   Diyorik 1380   Arbekir 1654

00612,5   Bu def'a yolcu olunan

33000

Necabetlu Recep Bey Efendi yediyle teslim ve ahz olunan kayd

Kuruş

1800 Tokat'a nakden
 3861 Mustafa Efendi'nin yediyle teslim
 1005 Sivas mea Yıldızeli nakden
6500 Sivas'tan yolca
 1316

03732 Def'a Mustafa Efendi yediyle nakden
 05332 Canik tarafından
04415 Amasya tarafından
 26645

Kuruş	Kuruş
03036,5 Diyorik 1380	Arbekir 1654 Mefruz'ül kalem
02604 Tokat begayası	
<u>00714,5</u> Mustafa Efendi yediyle teslim	
33000	

B 72: Bin iki yüz iki senesine mahsuben ba ferman-ı ali Sivas eyaletinden devletlü i'yanetlü velin niğme Tevat? Ahmet Paşa Efendimiz hazretlerine tahsis kılınan otuz üç bin kuruş seferiye malı bileden terkim olunduğu vecihle ahz ve yolcu ile irsal olunmakla gaflet olunmamak için iş bu mahalle kayd ve vel ecilesinde muma-ileyhim i'ta olundu
 Fi 11 Rebiülahür 1202 İmza

Tahsiline memur olduğum mal-ı seferiyeden tarafımıza teslim ve gereken yolcu ile
 ..... velin-niğme irsal ve bagaya ve mefruzul kalem beyan olunur

Kuruş
 17612 Nakden etrafımıza teslim olan
 05332 Canik sancağından Hayreddin Bey yediyle hakima-i evliye-i niğmeye irsal
 04415 Amasya sancağından Hasan Bey yediyle haime-i vel'in niğmeye irsal
 03036,5 Diyorik ve Arbekir sancaklarından mefruz'ul-kalem
02604 Tokat seferiyesinden baki
 33000 Bais ragim budur ki; Yalnız otuz üç bin kuruştur Sah

B 73: Bin iki yüz iki senesine mahsuben ba ferman-ı ali Eyalet-i Sivas'tan mal ve altı vel asan eyalet-i merkuma gayetlü velin-niğme mikdad Ahad Paşa efendimiz hazretlerinin ahd-i aliyelerine tayin buyurulan otuz üç bin kuruş imdi o seferiyenin kaydına memur olduğum ecilden bilada terkim olduğu veche üzere on yedi bin otuz on iki buçuk kuruş mütesellim-i Sivas gayretlü Recep Bey efendi marifetiyle tarafımıza nakden teslim olunduğundan maada Canik ve Amasya sancakları hasalarına icabet bir mucib pusula-i şeriye ifraz olan dokuz bin yedi yüz kırk yedi kuruş gayetlü Hayrettin Bey ve Hasan Bey hazreti yediyle bir veche yolca kethüday-ı bab meşarullah vel'in niğma efendi efendi tarafına irsal teslim olunmaza maada mal-ı mezkurdan Tokat'a iki bin altı yüz dört kuruş ibga ve Diyorik ve Arbekir sancakları havacelerine ifraz oluna üç bin otuz altı buçuk kuruş mefruz'ul kalem olmağla ilanata ahz olunmakla iş bu husus tahrir ve meşariliye Recep Bey Efendi yedine i'ta olunur. Fi 11Rebiülahür 1202

İmza

Şuhudül Hal:

Abbas Kethüda Zade Mehmet Ağa   Katib Ali Efendi   Selhuşur Yusuf Ağa
Yusuf Çavuş Zade Seyyid Osman Katib Hafız Efendi
Ağa

Sayfa 17:

B 74: Deve İsti'cali Mefahiru'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Anadolu'nun orta kolunun hisarında vakı kazaların kudat ve nevvabı ziyd-i fazlihüm ve mefahirül emasil vel akran kethüda erleri yeniçeri serdarları ve şehir kethüdaları ve sair zabitan ziyd-i kadrihum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki müsteina billahi teala i'la-i kelimetullah-ı âliye niyet-i halisesiyle ve semen din ve millet va'd ve mülk ve saltanat olan meskulünün ahz intikam için liva-i saadet-it taviye hazreti fahr-i kâinat-ı âliye efzalis-salve sayesinde tecmi' idecek asakir-i fevz müeser ile ordu-ı nusret makrumun hulül baharda ol şubat esnalarında bi tevfiqa teala istina-i seadetinden ihraç mesmum olmaktan naşi nakl zehayir ve levazım-ı mesellü hizmet-i mühimmede istihdam için kazalardan tertib olan mekari şetran ve istiran ve barikiye ve mubayaası ferman olan deve ve katır ve tavşan barekilerinin malzeme-i saire seferiye her ne ise cümlelerin bir saat akdem mahallerinden ihraç ile acu mukaddem ferman olduğu vecihle savb memularına verud ve vusul-ü lazıma vakt ve halden olmakla meazallah-u teala vakt-i mezburda hayvanat ve mühimmat ve levazımat-ı mezkurada birisinin geri

kalması lazım gelür ise memur olanların işe i'kab ile meakıb olup haklarından gelineceği tesmim olunmuş olduğuna binaen ol emirde igaza ve inzara iş bu emr-i şerifim astar ve sadrazam çuvakdarlarından bu hususa tayin olunan kudvetül emasil vel akran hasen ziyd-i kadre ile irsal olunmuştur. İmdi siz ki Mevlana ve kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve sair zabitan muma-ileyhsin liva-i şerif saadet-i redifin Asitane'den haruci bilade mestur levazımat ve mühimmatın vakt-i merkurda vusüllerine münvit idiği malumunuz oldukta mukaddem maliye canibinden astar olan emr-i ali ve suret-i defter mucibince kazanızdan matlub olan mühimmat ve levazımatın birisi geriye kalmayub cümlesinin mukaddem fermanım olduğu ve cümle tevzi' ve tahsil ve yola ihraç ve serian ve acilen savb matluba ib'as ve isaline daimen dermeyan gayret ve hılaf ferman-ı hümayunum tekasil ve terahi ve isti'cali emri verud eylemedi mübaşiri ahz kazaya gitti diyerek va sair ve cümle i'zar irade eylemen lazım gelür ise o makule i'zar karin isfa olmayub memurların ve sair zabitanın işr ceza ile mecazet olunacakları muhakkaktır. Ona göre aklınızı başınıza devşirib mütebassıran hareket ve cümle mühimmat-ı matlubayı ferman olunduğu ve cümle isal ve ib'asa bezl-i kudret ve hılaf ferman hareket ile mazhar-ı sui ceza olmaktan mecanebet eylemeniz babında ferman-ı ali şanımlı sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyafıta sudur olan ferman vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun itaat makruniyle amel ve hareket ve hılafından gayetil gaye hazr ve mecanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timal kılasız. Tahrira fi evasit şehri rebiülevvel sene isni ve mieteyni ve elf . Mucibince sadriazam mektubu vardır. Kat vusul ileyna Fi 23 Rebiülevvel 1202

Sadriazam çuvakdarlarından Süleyman Ağa ile tekrar isti'cali muhtevi emr-i alişan ve sadriazam mektubu varid olmuştur tarihi dahi bu tarihle müverrihtir.

Bikamami Konstantiniyye Mahrusa

B 75: Mesnurun makrumun muşirun mefhumun nizam'ul alem mubir emur'ul cumhur bi'l-fikri's- sakıb mütemmimü mühimm'ül .....birrail mesaib memhur ve nisyanül devlet vel ikbal muşirül erkan-ı saadet vel iclalil mahfufun bi atuf-u avatıf'ül mülkül-a'la Anadolu'nun orta kolu mümni ve meyarıyla nihayetine varınca vakı vüzerai azam edamallahi teala iclalehüm azam'ül emr'ül kiram efhamül kerai tefhim evvelül mikdar vel ihtiram ashabül gaza el ihtinamül muhtesibun bi mezidi inayetül mülkül a'la mir miran kiram ve emne ikbalihum ve akzi kazil müslimin evveli vela-i mevhidey

meadinu'l-fezail vet-ta'iyin rafiül i'lamüş-şerkıyet naibüd-din ve ..... a'lam'ül-enbiya-i ve'l-mürselin ve'l-mahzun bimezid-i inayet'il mülk'ül mui'n mevali feham zeydit-fezailihum ve mefahir'ul-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam sair kazat ve hevat ziyd-i fazlihı ve mefahir'ül emasil ve'l akran mütesellimleri ve şehir kethüdarları ve veyude ve sair zabitan mezid kadrihum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki ihda-i din ve devlet-i aliyemden ihtirana ve intikam olmak her ne kadar hak tealanın bu kadar .....ise dahi zahir halde asakir mahuranın mahal memu'delerinden sebat ve metanet üzere kıyam ve bir fakra avdet eylemekten itka-i nam eylemelerine menut iduki asker ve ehaline hazet mesku keferesiyle mehsa ve muharebe der sekar olmaktan naşi ser havat mansuremenden ve İsmail Cani serasker mualline mürettip asakirden bir ihdan avdet eylememesi akdem emur devlet-i aliyemden ocağına binaen bir ferdin mahal ahra azmine rahayab olmamaları ve salimin istihaliyle her gün ..... ocakları yerlerde istikrarları hususuna etrafiyla vakt cemleri? havi ser asker ser hirak? muhafazalarına ve firar haribini ezhab ile iskele ve kaza dahiline verud ider olur ise mahal fahra mururuna bir taraf ile rahiset vermeyub derhal ala verud idenleri ahz ve haps ve haflarından gelinmek için esnim ve rasihlerine der aliyeme i'lam eylemeleri muhtevi kahr deniz ve tuna sevahillerinin ve baliğan ve mevamin sairenin hükm ve hafatına bu def'a müekkid ve meş'ur.....esva emr-i şerifim sadır olub lakin velatınızdan merhidat mensuruma ve orduyu zaferiyeme mürettib ve memur asakirden birisi takrib kahur memleketine gelur ise der agab ahz ve kahur ocağı mahle gitmek üzere ihraç iderek yara hafiletı alarak ocakla avdet idenlerden bir ferdin bir gün ve bir saat ekametıne hevar gösterilmemek ve geri avdetine rafi olmayanların ..... bir mülkleri ref'i ve haraları tertib olunmak için isim ve ve resmiler i'lam ve o makuleleri himaye gayrette olanları ve bu babda ağmaz i'de idenleri kazat ve nevvabdan eliyeleri yerleri ceride kazattandan hükm ve tevaib ve zabıtandan ise kazaları tertib olmak üzere karar verilmekle ..... mefhumen iş bu emr-i şerifim astar azam tatarlarından kudvetül emasil vel akran Hasan ziydi kadre ile irsal olmuş dea'vi davay-ı din ve devlet semen mülk ve millet olan mesku keferesinden ahzta ve intikam olmak murad-ı padişahım idiği ve emr-i cezadan akube esbab fevz ve zafer-i asakir müslimin mahal memurelerinden sebat ve mesanın üzere kıyam idib can ve gönlün hizmet-i din ve devlet-i aliyemden ızhar muvakat ve gayret etmelerine havit? ocağı ve bu sefer esfar-ı sabıka kıyas olmayıb akl ve rüşd olanlara vakt-ı hal bila hata ve ona göre amel ve hareket birle din ve devlet-i seniye gayretini üzerine lazım geldiği malumunuz

olmakda bir minval mahzar ser asker ser havata mürettib mevatin askerden ..... memleketine varid ise der agab memur ocağı mahle i'la iderek ..... raima ve etrafı ve inhayı tahsis ve ..... eyleyerek o makule bila izin avdet idenlerden bir ferden aksıfına cevaz göstermeyib ve geri avdet rafi olmayanları ism ve resmiyle ve bu babda müsamaha ve mümaya fikrinden olalar isim ve resimleriyle arz ve i'laya mesara'at eyleyesiz tevliyesi taraf devlet-i aliyemden her mahle bitevil ademler gönderilecek hafk olmakla ona göre amel ve hareket ve hilafı ve men've sevhil mazhar ve daivat ve hasrunem olmakdan cümleliz hezr ve mecanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdumki vusül buldukta bu babda ... meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba've lazım'ül imtisalimin mazmun'ul ..... olunub hilafından inayetil aliye tehaşi ve mehasebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılāsız tahrira fi evani şehri zilhicci şerifemde ahvi mieteyni ve elf

Kat vusül ileyna 27 Rebiülahir 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 76: Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Anadolu'nun orta kolunun hebedesinde? vakı kazaların kazat ve nevvabı ziyd-i fazlihüm ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran kethüda erleri yeniçeri serdarları ve şehir kethüdaları ve sair zabitan ziyd-i kadrihum tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki müste'ina billahi teala düşman-ı din ve milleti adeveyi mülk ve saltanat olan meskulden ahz intikamiçün liva-ı saadetit tevai hazret fahrül kainat-ı aliye ifrazıs-salvet sayesine tecmi' idecek asakiri fevz müessir ile ordu-ı nusret makrunumun hulül baharına ol şubat esnalarında bitevfika teala Asitane-i saadet'imden ihracı müsemmin olmaktan naşi nakl-i zehayir ve levazım mesullü hizmet-i mühimmeden istihdam için kazalarda tertib olunan mekari şetran ve istiran bareki ve mubayaası ferman olunan deve ve katır ve tavşan ..... ve saire seferiye her ne ise cümlesinin bir saat akdem mahallerinden ihraç ile acila mukaddem ferman olunduğu ve cümle savb memurlarına verud ve vusuli vakt ve halden olmakla meazallahi teala vakt-i merkumuna hayvanat ve mühimmat ve levazımat-ı mezkuradan birisinin geri lazım gelür ise memur olanların ind? i'kab ile meagıb olub haklarından gelineceği tasmin olunmuş olduğuna binaen ol emirde igaza ve inzara iş bu emri şerifim astar ve sadrazam çuvakdarlarından kudvetil emasil vel akran Süleyman ziyd-i kadre ile irsal olunmuştur idesizki Mevlana kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve sair zabitan muma-ileyhimsiz liva-i şerif-i saadet-i redifin Asitane'de haruci bilade mestur levazımat ve mühimmatın vakt-i emri kavimde vusullerine menud idiği malumunuz

oldukta mukaddem maliye canibinden astar olunan em-i ali ve suret ve vakra? mucibince kazanızdan matlup olan mühimmat ve levazımata birisi geriye kalmayub cümlesi mukaddem ferman olunduğu vecihle tevzi' ve tahsilve yola ihraç ve serian ve acilen savb matluba ib'as isale ve emn ve dermesan gayret ve hılaf ferman-ı hümayunum tekasil ve terahi ve isti'cali emr-i verudül memdi mübaşir-i ahir kazaya gitti diyerek ve sair ve cümle i'zar ve irad eylemen lazım gelür ise o makule i'zar-ı karin esga olmayub memurların ve sair zabitanın işd ceza ile mecazet olunacakları muhakkaktır ona göre aklınız başınıza devşirib mütebassırana hareket ve cümle mühimmat-ı matlubayı ferman olunduğu vecihle isal ve ib'ase bezl-i kudret ve hılaf-ı ferman-ı hareket ile mazhar-ı sui ceza olmakdan mecanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyafıta sudur olan ferman-ı vacibül itba' ve lazımül imtisalimim mazmun itaatmakruniyle amel olub hilafından bigayet tehaşi ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılâsız tahrira fi evasıt şehri rebiülevvel sene isni ve mieteyni ve elf. Mucibince sadr-ı azam hazretlerinden mektub variddir.

Kat vusul ileyna: Fi Selh (ayın son günü) Rebiülevvel 1202

Sayfa 18:

B 77: Yeniçeri Emri.

Akzi kazat'ül-müslimin evali vilat-ı mevhidin maaden'il-fezail ve'l-yakin rafiü'l-i'lam eş-şeri'yye ved-din ve ersuva ulüm'ül-enbiya-i ve'l-mürselin'il-muhtesun bi mezid'il i'nayetül mülkül ma'in Anadolu'nun orta kolundan vaki' mevali feham zeydi-t fezailim ve mefahirü'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam kazat ve nevvab ziyd-ü fazlihüm ve kudvetül emace vel ayan ocaktan bu def'a asakir sürmene bi emur Seyyid Mehmed Ağa ziyd-i mecde ve mefahir'ül-emasil vel akran şehir kethüdaları ve serdaran ve ocak ihtiyarları ve zabitan saire ziyd-i kadrihum tevki' refi'i hümayun ve asl olucak malum olaki meskulünün taraf taraf neşr olan o emr-i şerifemde tafsil ve beyan olunan harekatı ve din ve devlet-i aliyeme hıyaneti sebebi ile vezir-i zam ve ulema-i a'lam ve rical-i devlet ayr kıyam ocaklarını ağvat ve zabitanıyla mukaddem ve ..... akd-i mecalis-i şeriri olundukta meskulünün üzerlerine sefer olunmak meşru' olduğuna şeyhülislam ve müftiyul imam tarafından fetva-i şerfe ve ulema-i i'lam caniblerinden bila ittifak cevab virilmeyüb ilm-i nusret gavam hazret habib haza aliye ve ali ile ve eshaba ezkit-tahayanın zeyd-i saye-i himayeyelerinde destur ekrem meşir efhamun nizamül alem

nazım menazım emim hala sadrazam setur ve siym ve vekil mutaallık sadakati ilmim Yusuf Paşa o edamallahi teala ecule ve zaif bit-ta'yid iktidara ve ikbale bi'l- cümle ocaklarım a'vat ve neferatı ve dergah-ı malam gediklileri ve saire amumen tavaif askeriye kullarım ile bi nevfika teala der-aliyemden hareket ve meskulünün kahr ve tedbirlerine azimet eylemen üzere bila ittifak niyet-i halise ile niyet-i mansuriyet asakir-i mesmin ve makhuriyet eda-i müşrikin davat-ı isal dergah-ı icabet ve fatiha-ı şerife karaet olunub bi avne teala esbab-ı hareket ve azimete teşebbüs ve mübaderet ve tedareket gaviye-i ida-i dine mübaşeret olunub veziriazamım aşarekiye? sancağı şerif ve bi'l-cümle ocaklı ve sair tavaif-i askeriye kullarımla müsteina billahi teala Asitane-i saadetimden hareket ve Davut Paşa Sahrası'na nasb hıyam müfret ve andan dahi savb maksude azimet masmum mecrum olub ve dergah-ı malam yeniçerileri ocağının neferatı devlet-i aliyenin asakir gayret müessirinden olmalarıyla ocağ-ı amirem kaidesi üzere cümlesi sancağ-ı şerif sayesinde hizmet-i din ve devlet-i aliyemi sadıkane ika edegeldikleri meyandan müstegini olmakla siz ki Mevlana va sair müma-ileyhimsiz bu defa ocak tarafından hasetsen mübaşir tayin olunan müma-ileyhin marifet ve mübaşeretiyle keyfiyeti taht-ı hükümet ve kazanızda kain bi'l-cümle yeniçeri neferatına ifade ve tefhim ve cümlesi müstaina billahi teala nevrüz-u firuzda Edirne Sahrası'nda orduy-ı hümayuna mülhak ve mülagi olmaları hususuna irade-i padişanem tealluk etmeniz iş bu iş bu emr-i şerifim astar mübaşir müma-ileyh ile irsal olunmuştur imdi meskulünün mukaddemce neşr olunan o emr-i münifemde mevabit olunan harekat-ı ve hamiyet-i islamiyenin bir durlü tahammül etmeyeceği evsah ve hıyaneti güneş gibi aşikar olduğundan sadakat karan din ve devlet hamiyetkeşan millet ve şerbeat olan ibade müminin üzerelerine ikame-i fariza-i cihat ve kayza ve ila-i kelimetullah'ül aliyeye ikdam ve dikkat vacibe-i zemmet gayret ve diyanet olduğu malumunuz oldukça bir minval muharrer taht-ı kazanızda sakın ve mutık olan sahib esamiye ve esamesi Çalık dergah malam yeniçeri ve kul oğulları ve guleman-ı acemi ve cebeci ve topcu neferatından darb ve ..... kadar kul oğulları olanlardan birisi geriye kalmamak ve vechiyle cümlesi yerlerinden ve yutlarından ihraç ve serdarları biraklarıyla? vakt ve zamanlarıyla tahrik ve bi inayetullah-i teala nevrüz-u firuzda Edirne Sahrası'nda orduy-ı hümayunuma mülhak mülagi olmalarına mesaraat ve birinin azr-u aletlerine havale-i sem' itibar ile geri kalmalarını mucib halatı tecavizden itka ve mecanebet eylesiz ve sizki mübaşir mümi-ileyhsin akranın eyinlerine ittihad ve zikr olunan Anadolu'nun orta kolunun neferatı bi'l-cümle sürüb orduy-ı hümayunuma isal eylemene isal ve memur

kılınmanla zikr orta kolun sahib-u esamı ve esamiyesi halık yeniçeri e harb ve haraba kadir kul oğulları ve guleman-ı acemi ve cebeci ve topcu neferatından cümlesini vakt ve zamanıyla yerlerinden tahrik nevrüz-u firuzda Edirne Sahrası'nda sancağ-ı şerif nusret-i redif sayesinde mevcut olub ve orduy-ı hümayuna isbat vucud eylemeleri emrine ihtimam ve dikkat ve neferatın zabt ve rabtlarına mübaderet fakra-i raiyenin her hlde himayet sıyanetlerine dikkat ile isticlalab davet-i hayriyelerine nişar nakdine-i liyakat eyleyesiz. Şöyleki ibraz-ı gayret ve hamiyet ile din ve devlet-i aliyyeme hulus üzere hizmet idecek böyler vakitte maazallahi teala bi taet ve kusur ve hilaf-ı fermana miktar-ı zerre tekamül ve futur etmen ihtimalin olur ise maakıb olacağıın muhakkaktır. Ona göre emr-i şerifim mucibince amel ve hareket eyleyesiz deyu bi'l-fiil dergah mukaddem yeniçeri ağası olan iftihar'ul emrai ve'l ekabir Hasan Ağa damealve tarafında mühürlü mektub verilmekle veche meşruh üzere amel ve hareket olunan babda ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyaftei sudur olan ferman-ı celili-i kadim ve ağay-ı muma-ileyh tarafından virilen mühürlü mektub mucibince amel ve hareket ve hilafından begayet hazır mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi evasil şehri zilkaide sene ihda ve mieteyni ve elf .

Mucibince vezir-i azam ve yeniçeri ağası mektubu varid olmuştur.

Kat vusuluna: Fi Cemaziyelevvel Gurre (ayın ilk günü) 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 78: Medine-i Sivas mahallatından Demircilerardı Mahallesi sakinlerinden akdem müteveffiye olan Ayşe binti Abdullah'ın veraseti Mehmed bin Molla Ebubekir ve sadriyei sagire kızı Fatıma oğlu Mehmed ve anası Ayşe binti Abdullah ve babası mezbur Abdullah' münhasıra olduktan sonra kablül kısme sagire mezbura Fatıma ve mezbura Mehmed defi fevt olub veraseti enaneleri mezbura Ayşe Hatun ile babaları mezbur Mehmed'e mahsura olduğu ber nehc şer'i zahir ve nihayan olduktan sonra mezbura Ayşe Hatun tarafından sabit'il vekale şişman oğlu Seyyid Abdullah bin Seyyid Mehmed meclis-i şeri şerifte iş bu bais'ül kitab zevc mezbur Mehmed mahzurunda bi'l-ve kale ikrar-ı tam takrir kelam idüb bundan akdem müteveffiye olan olan müekkilem mezburanın kızı Ayşe ve ve hafideleri sagir merkuman Fatıma ve Mehmed'den hasse-i ersiye men' bi'l-ve kale taleb iderim dedikde gibbus-sual merkum Mehmed cevabına müekkile-i mezbura ile tarih-i kitabdan bir sene mukaddem bir minval muharrer taleb

eylediğinin müekkilenin kızı Ayşe ve hafideleri Fatıma ve Mehmed'den ali ma farzullah-i teala kendüye isabet eden hisse-i ersiyyesi megayilesine tarih-i mezburda kırk altı buçuk kuruşu üzerine inşa-ı akd-i salh ve bedel salhı müekkile-i mezbura Ayşe Hatuna tamamen teslim eyledim diyu def'i meşruhasını beyana havale olundukta adulden imam Hüseyin Efendi ve Molla Ahmed namına kimesnelerin ecel-i şehade meclis-i şer'ide hazıran olub eseril iştihat fi'l hakika müekkile-i mezbura Ayşe Hatun tarih-i mezburda gerek kızı gerek hafideleri miras-ı mukabelesinde kırk altı buçuk kuruş üzerine sulh olub ve vedel-i sulh olan mebla mezkuri damadı merkum Mehmed yedinden tamamen ahz ve kabz eyledi bizler bu hususa bu veche üzere müşahidlerüz ve şehadet dahi ederiz deyu her birleri eda-i şehadet-i şer'iyye eylediklerinde şehadetleri dahi hayr kabulde vakı olmağın mucibince müekkile-i mezburanın merkum Mehmed üzerine büyüce şeri mearazası men' ve def' olunmağın ma heva vakı bit-taleb ketb olunduğu harir fi'l yevmit tasi' min şehr-i cemaziyelevveli sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Katib	Hacı Ömer Seyyid Abdulahad Efendi	Dabbağ Seyyid Hacı Mehmed
Artuk Oğlu Ali Bey	Molla Ahmed bin Hüseyin Çelebi	İmam Hüseyin Efendi
Uzune Mehmed Ağa	Eskici Halil Paşa	Hasan Emmi
Kaşıkcı Ömer Ağa	Bükreci Molla Ahmed	

B 79: Akzi kazat'il müslimin evveli vilat'il mevhideyn maaden'il-fezail ve'l-yakin rafiu'l 'ilamuş-şerife validen ve ersuva? ulumul enbiya vel mürselinül muhtesun bi zeyd-i inayet'il mülk'ül ma'in Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesarıyla nihayetine varınca vakı mevali feham zeydit fezailim ve mefahir'ül kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l kelim saire kadat ve nevvab zeyd-i fazilim ve mefahir'ül emas'il ve'l-akran kethüda erleri ve şehir kethüdaları ve iyş erleri ziyd-i kadrihum ref-i hümayun ve ehil olucak malum olana bundan akdem sadır olan emr-i şanımda beyan olduğu üzere mesku keferesinden ba avn rabbi müstean intikam alınmak niyet-i halisasıyla bi'l-cümle ocaklarım dilaverleri ve sair evsaf askeriye kullarım ile sefere azimet olunmak mesmum ve muhakkak olmaktan naşi Anadolu'nun orta kolunda kain kaza ve kasbe ve ve kırade mukim dergah-ı malem sipah ocağı ve ulufeciyan yemin ..... yemin ocakları neferleri

hazır ve amade bulunub cümlesi nevrüz-u firuz Edirne Sahra'sında ordu-i hümayuna mülhak olmak ve sancak-ı şerif nusret-i redif sayesinde isbat ve vucut eylemen ve bir takrir geruye kalamamak üzere yerlü yerinden vaktiyle tahriket ve isal ve irsaliye mesaraat ve birinin azr ve alatlerine havale-i sem' itibar ile geruye kalmalarını mucib halatı tecvizden ziyade mecnebet olunmasını havi seyr-i firuz sudur olan emr-i şerifim ocak tarafından tayin olunan ..... mübaşetiyle kaza bakza karinet ve mezmuni ocağına mezkura neferatın itaat olundukta cümlesi sem'an ta'a ve ismini bade'l eda bir mucib emr-i ali vakt-ı mezburada bir muktezayı ferisine zemmeti ordu-ı hümayununda mevcut bulunmak üzere Eğrice müteahhide olmuşlar olub ancak bundan akdem ve kav' bulan esfar-ı hümayunda olageldiği metullü ocak-ı mezbura neferatı üzerlerine kethüda eri olanlar şimdiden baraklarını küşat deferatını cem' istishab birle cümlesi nevrüz-u firuz seyr-i seri ile Edirne Sahrası'nda ziyd-i saye-i livası şerifde mevcut bulunmak için ocağın kanun ve kaidesi üzere isti'calleri lazıma vakt ve halden olduğunu ve mekiraran isti'callerini olur halat ve kav'ını cezizden mecanebet-i lazımdan iduğu ve vakt-i merkumda geruye kalub azar ve ehye? irad edenlerin azar ve aliyyelerine olunmayub icra-ı ceza-ı layıka ile teeddib olacaklarını beyan birle tekit ve isti'cali havi emr-i şerifim sudurı ocak merkum zabitan tarafından istid'a olunmaları veche meşruh üzere amel olunmak fermanı olmağın tekit o isti'cale o alışanım takdir ve ocak çavuşundan Hamid Çavuş ile tesyar olunmuştur. İmdi sizki Mevlana ve şehir kethüdaları ve iyş erleri muma-ileyhim siz bu sefer sabıkaya kıyas olunmayub bi'l-cümle memurları vaktiyle hareket eylemeleri matlub hezivanım olduğu cümlemin memlumi? olan kazayadan olmakla bu babda memurlara akdem hüküm ve zabitan vacib mertebesinde

Sayfa 19:

B 79(Devamı): Husus-u mezbur için tarih-i mezburada emr-i şerifim viriliği hazine-i amirem defterlerinde mukid olmakla mukaddeman varid ve hala vech-i meşruh üzere tekit havi şerefyaftei sudur olan iş bu emr-i şerif-i ali şanınımın mazmun münifi birle amil olub hilafı .... ferde bir dürlü ve men' ve hareket ittirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız Tahrira fi'l yevm'ir rabi' zilhicce sene ihdi miteyni ve elf.

Kat vusul ileyna: Fi 6 Safer 1202

Sebt mazmuna ali vechel husm, Seyyid Ahmed el-mer'ül hulasa Medine'i Sivas .....

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

El-emri hesma? Hariresine ..... El-hac Ali'l Asi Medine-i Sivas .....

B 80: Medine-i Sivas'da vakı Şeyh Çoban Ali'ye er-rahme ve'l-akran hazretlerinin ba berat alişan mütevellisi ve zaviyedarı olan fahr'ul-meşayih'ul kiram es-Seyyid Şeyh Şemseddin Efendi bin Hacı Şerif meclis-i şeride hatır lazım'ül-tevkirden iş bu sacül kitab evlad-ı vakıfdan zaviyedar Ahah Çelebi bin Ömer bin Haydar ve şeyh Mehmed bin Hacı Mehmed bin el-Hacı Mehmed bin evladı vakıfdan üzeren Mehmed Ağa bin El-Hacı Ömer bi Şeyh İbrahim ve Derviş Mehmed bin Osman bin Derviş Mehmed ve Şeyh Hüseyin bin Mehmed Hidayet Bey kimesneler mahsurlarında bit-tavi' ver-rıza ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb ecdadımız merhum muma-ileyhin ve hafiyesi olmayub ancak kadimden yedlerimizde bir kıta suret defter olub üç akçe meşihat ve zaviyeye yed meşihat ile sarf oluna diyu buyurulub lakin gadimden evlad-ı vakıf beniyelerinden gara ve mezari' te'şir ve hasıl olanı dert sehm idüb bir teshim merkum Ahad Çelebi karındaşlarıyla ve bir sehm Şeyh Mehmed karındaşlarıyla ve bir sehm Derviş Mehmed olub ol sehmden nisf kendinin karındaşlarıyla ve bir sehm mezbur Şeyh Hüseyin ve baki bir sehm kendim olub nisfü benim ve nisfi ahiri merkum Uzun Mehmed Ağa karındaşlarıyla taksim olunub kendi zamanım gelice zahirde müteveli yoğiken Asitaneyi Aliye'de ..... müracaat eyledikçe Abdussamed bin Seyyid Mehmed namda bir kimesne vazife-i müi'ne ile baş muhasebde müteveli kaydı bulunub mahlulünden kendi üzerime berat ittirdüb bade mezbur Derviş Mehmed'in babası mezbur Osman ile vazife-i müi'ne dört akçe i'tisab olunur diye niza' olunub hams ile oluna diyu emr-i ali ve hacet şeriye ittirdüb ve makdama nisf meşihat için hüccet ve berat-ı alişan ittirmiştim sonra niza-ı kesire ve kav'ından Hacı Han Ali razı vakta niza' için rabi' hasseden fariğ ve rabi' akran-ı berat ittirüb hala zikr olunduğu üzere taksim ider iden bin bekari ve Emirhan nam karyeleri Sırbistan üzere iki baştan vakfımız kararından olub öşür ve tapu ve resm-i arusan? ve resm-i ariyet ve resm-i Sırbistan canib vakfa ait olub kendim müteveli olalıdan bir ve cem' ve merkumda tahsil duyun vakfa sarf ideriken buna mübarekede beniyelerimizden münazat-i kesire muhasamet-i ekiyde vakı olub el-hale haza .... senenin kariyyeden mezburtanların resm-i mezkuralara her aya zatiyyelerinden olmağla bundan sonra badet-tahsil i'sar mesullü taksim idhal ve bu sene emir-ül has karyesinin taksimden ziyade baki kalan bade'l hesab altı keyl üç ölçek hatalı taksim itmek ..... tahsil olunacaklardan mukaddem tahsil rafız olunan tabu ve resm-i arusiye ve resm-i raiyet ve Resm-i Sırbistan cümlesinden zimmimi ibra ve istikat idüb ve karyelere şahine esasına müftümle müstekim ve mutemedi aliye göndermen ve mukaddema mezburun zaviyedar Ahad Çelebi ve Şeyh Mehmed'in nisf-ı hasalarından

hamse tuliyet elver idem vakfımıza nısf tari olmağla hams- ..... nısf-ı hissede öşr tevliyet ve nısf-ı ahvana on beşde bir ondan dahi yirmide bir tuliyet olmak üzere tazmin rafi ve veche meşruh üzere bat ve tahrir olunan şuyut ve kuyutları her birlerimiz ihdahuma ahiri kabul ve kat'a niza' ve muahede eyleyen dedikte gibbut-tastik'ül şer'i ma heval vakıa bit taleb ketb olundu harir fi evahir zilkaadiş-şerife sene isni ve sittetiyn ve mie ve elf.

Şuhudül Hal:

İlmi Ulema-i Müsteciriyn Es-Seyyid Numan Efendi El-Müfti-i Sabık

Ümmetil Ulema-i Seyyid Hüseyin Efendi

Kudvetil Emace Vel-Ayan Mehmed Ağa Kenan Zade

Mahzel Emace Vel-Akran Mehmed Ağa Benli Zade

Fahrül Eşbah Ömer Ağa Kethüda-i Çavuşan

Ümmetil Savatül Kiram Seyyid Hacı .... Ağa Hacı Şerif Zade

Fahr'ül Akran Mehmed Ağa Cemil Zade Karındaşı Hacı Mehmed Ağa

..... el-Ayan Seyyid Hacı Mustafa Ağa Yusuf Çavuş Zade

Cebeci Zade Abdullah Bey

Karlı Zade Hacı Ali Efendi

El-Hacı Mehmed Efendi El-İmam-ı Mahle Mezbur

El-Hacı Süleyman Efendi

Seyyid Ömer Efendi İbrahim Çelebi Ser Muhzıran

Bin iki yüz iki senesi safer'ül hayra evailinde mazmun hüccet müteveli Seyyid

Şemseddin muvacehesinde sabit ve mezmuniyle amele şeran tenbiye olunduğuna şahid-

i cedidlerdirki zikr oluna

Sercali Ali Bey ve Karındaşı Osman Bey

İmam Seyyid Mehmed Efendi bin Emin Efendi

Seyyid İsmail bin İsmail

Peyk Oğlu Mehmed Bey bin Mehmed

Yusuf Çavuş Zade Seyyid Osman Ağa

Dai Zade Seyyid Ali Ağa Karındaşı Mehmed Ağa

Karali Oğlu Mehmed Ağa

İmam-ı Mahle Seyyid Ali Efendi

Zaim Mehmed Ağa bin Ahmed

Kürt Hasan Bey bin Süleyman

Yusuf Çavuş Seyyid Mehmed Ağa

Karali Oğlu Emi Ağa

Karali Oğlu Hacı Halil Ağa

Kavukçu Ahmet Çelebi

B 81: .....

Memalik-i mahrusamda vakı Şam ve Haleb ve Diyarıbeğr ve Mardin ve Edirne ve Malatya ve Ayntab ve Tokat ve caniblerinde ve bazı mahallerde kain mir-i mukataanın ekser rical-i devlet ve ayan vilayetten bazılarının ahdlerinden olub gelen üzerlerinden müstekar olmayub her birleri senede birkaç ademe der ahde olduğundan reayası gezilmeyib ve kuvvetlerü için vakt ve zamanıyla tahm? Ve sair ihtiyaçlarına iane olunmadığından zaruri müracaacılardan akçe aldıklarından her bir sene er ziyade bulan istirbahın edasına ziraatlerin hasıl-ı vefa etmediğinden der ahd idenler dahi zabt ideceğimiz bir veyahut iki sene veresiye cümle hasıllaların almak için cevri vaziyetlerinden ekinleri perakende ve bir şan olmağla beyt'ül-mal müslimine ali garar? ve zarurete bais olmağın mebdel yevm bu makule kayra ve mukataat Mısır Karyeleri metullü mal ve kalemiyesin verdikten sonra bir tarafıyla Karasi ahra verilmeyüb imarıyla takdi ve öşür ve mahsülünden kendüye hafız ziyadece olsun diyu reayasının tahmine tahmına ve lazıma sairesine ianet ve deste tetavul kılmamadan himaye ve sıyanet itmekle ahvalleri nizam bulub terfiye ibad eylemeye islamiyeden olan mir-i mukataanın mamur reşin olmasına bais olmağın ancak inkılab zamane ve makza-i vakt ve hale göre bu nizam cem' hazine için olmayub bade zaman dahi şurut-u mezkura mezaat olunub tebdil ve tağyir olunmamak sebebiyle verecekleri muaccilenin zayi' olmayacağına nas tayına bulub rabet itmeleri için fima bade taraf-ı hümayunum ve vekil-i matlukam olunur taraflarından biri bu nizamı bozub suret-i ahira ifrak eylemek murat eyledikte bu nızami imar memleket ibad ..... ve infia olduğun hazır hafızın-nuran şahafiye gelib bin nefsi arz ve men' eylemeleri için ilm'ül ulema-i müttəcirun bi'l-fiil Şeyhülislam ve sadrin ve nakibüleşrafım edamallah-i teala fezailem bir hususa mahsumen nazır nasb-u tayin olmalarıyla bu makule kara ve mukataat hala hazine-i amirem defterlerinde mukayyid olub vali ve muhasil ve meryudeleri vire geldikleri mal-ı maktui her ne ise

B 82: İş bu bin iki yüz iki senesi Cemaziyelahir guresi iki yüz iki senesi safer'ı hayr evasıtına gelinceye dek Medine-i Sivas umur ru'yet iden ak sakallıları ve ayan ve eşraf ve sairleri marifet ve ve marifet şera'la tanzim eyledikleri merie mezbura saliyanesinden Hafik nahisine ifraz olunan dört bin kuruş ba defter müfredat mesarif yirmi dokuz kuruş Erzurum'a valisi Bingöl karyesine geldikte otuz beş keyl şair kıymeti yüz dokuz iki buçuk kuruş eşhanı karyesine Osman Paşa geldikte onyeddi keyl şair

kıymeti doksan üç buçuk Kaledi karyesi beş keyl şair yirmi yedi buçuk kuruş İmaret karyesine dört keyl bahası yirmi iki buçuk kuruş eşhani karyesine def' sekiz keyl şair kıymeti kırk dört kuruş Kilise karyesine imdad yirmi kuruş Kübdiyn Karyesine Erzurum valisi için kethüda erleri Ali Ağa'nın virdiği iki yüz elli kuruş miralayı için Hacı Yusuf Ağa'ya nahiye kesrine virilen yüz altmış sekiz kuruş İbrahim Paşa esnaniye geldikte yedi keyl şair kıymeti kırk iki kuruş Köse Mustafa Paşa Kübdiyn Karyesine geldikte bir gecelik mesarif elli kuruş Erzurum valisi Mustafa Paşa Yenice Karyesine geldikte bir gece mesarif yüz kuruş Erzurum valisi Mustafa Paşa Kübdiyn karyesine geldikte iki gecelik mesarif yüz elli kuruş Erzurum valisi Mustafa Paşa Boğazkesen karyesine geldikte bir gecelik mesarif elli kuruş Darendeli İbrahim Paşa Tahtut ve Sifen ve Acı Peyker Karyede iki gecelik mesarif yüz kuruş Yusuf Paşa Eşhani Karyesine geldikte bir gecelik mesarif elli kuruş Yusuf Paşa Tatlıcak karyesine geldikte bir gecelik mesarif yüz kuruş Osman Paşa Eşhani Karyesine geldikte bir gecelik mesarif otuz kuruş Yusuf Paşa Tahtut karyesine geldikte yüz kuruş Güçhisar karyesine Paşa geldikte mesarif yüz kuruş geçen salyaneden Beydili kesiri yirmi kuruş Zaralı Zade Receb Bey hususı için Tatar ve mesarifine verilen dört yüz kuruş .... Kaledi karyesine imdad yirmi kuruş istaniye arz mahzar getirene yüz elli kuruş faziletli hakim efendi harç defter üç yüz kuruş kethüdasına otuz kuruş mahkeme katibleri için? kırk kuruş Necabetlü Receb Bey Efendi üç yüz kuruş çavuş kethüdasına

Sayfa 20:

B 82(Devamı): elli kuruş Miralay Saadetlü İsmail Ağa'ya üç yüz kuruş vekil Miralay saadetlü Seyyid Hamit Ağa'ya iki yüz kuruş baş çeri başı Abdulah Ağa'ya altmış kuruş ayak çeri başlarına yirmi kuruş elli katibine otuz kuruş kethüda erleri ağaya yüz kuruş menhis'ül mecmu' yedi bin dokuz yüz elli dokuz kuruşa baliğ olub cümle mezkurı atiz-zikr kara ihmalilerine hal tahammüllerine göre tevzi' ve taksim defterdarki bir veche atiz-zikr olunur harir fi evsat mah safer'ül-hayr sene isni ve mieteyni ve elf.

Karye-i Beypınarı	Karye-i Başbüyük	Karye-i Venik Sağır
Kuruş 135	Kuruş 60	Kuruş 30
Karye-i Hanzar	Karye-i Sofular	Karye-i Hazir
Kuruş 25	Kuruş 20	Kuruş 55
Karye-i Beydili	Karye-i Sarıköy	Karye-i Derkir

Kuruş 90	Kuruş 195	Kuruş 125
Karye-i Özemiş	Karye-i Karabalçık	Karye-i Elek Döne
Kuruş 120	Kuruş 170	Kuruş 25
Karye-i Horhun	Karye-i Kavak	Karye-i Veli Şeyh
Kuruş 75	Kuruş 20	Kuruş 20
Karye-i Evreki meaçomak	Karye-i Kutluoğlan	Karye-i Akçakilise
Kuruş 167	Kuruş 40	Kuruş 110
Karye-i Töke	Karye-i Sarıkaya	Karye-i Eymir
Kuruş 75	Kuruş 160	Kuruş 52
Karye-i Karalı	Karye-i Emre	Karye-i Ganim
Kuruş 162	Kuruş 140	Kuruş 105
Karye-i Tuzhisar	Karye-i	Karye-i .....
Kuruş 120	Kuruş 57	Kuruş 57
Karye-i Horasan	Karye-i Gavraz	Karye-i .....
Kuruş 86	Kuruş 65	Kuruş 92
Karye-i Karaşad Yenicesi	Karye-i	Karye-i Hatibviran
Kuruş 60	Kuruş 15	Kuruş 15
Karye-i Bingöl	Karye-i Mevluc	Karye-i Muhammedin
Kuruş 205	Kuruş 40	Kuruş 25
Kaza-i Emirhan	Kaza-i Kızılcakışla	Karye-i Kalandar
Kuruş 37	Kuruş 72	Kuruş 62
Karye-i Yerköy	Karye-i Acıpeyker Garb	Karye-i Kerne
	Ahra	
Kuruş 12	Kuruş 36	Kuruş 32
Karye-i Tavşanlı	Karye-i Kara Elvan	Karye-i Bağaric
Kuruş 82	Kuruş 86	Kuruş 62
Karye-i Yavu	Karye-i Taht Kemend	Karye-i Akpeyker
Kuruş 24	Kuruş 20	Kuruş 70
Karye-i Akçamescid	Karye-i Mamune	Karye-i Kulyusuf
Kuruş 22	Kuruş 65	Kuruş 65
Karye-i Hacımırza	Karye-i Kübdıyn	Karye-i Kocahisar
Kuruş 42	Kuruş 190	Kuruş 295
Karye-i Mekis	Karye-i Yarhisar	Karye-i Hamk Yenicesi?

Kuruş 105	Kuruş 350	Kuruş 205
Karye-i Tüderke	Karye-i Küre	Karye-i Beştepe
Kuruş 290	Kuruş 32	Kuruş 36
Karye-i Karacaşar	Karye-i Tutmaç	Karye-i Mahtut
Kuruş 25	Kuruş115	Kuruş115
Karye-i Sefen	Karye-i Acı Sekar Garb Sefen	Karye-i Bade
Kuruş 82	Kuruş 70	Kuruş 20
Karye-i Boğazlıyan	Karye-i Eşhani	Karye-i Kaleli
Kuruş 87	Kuruş 135	Kuruş 27,5
Karye-i İmaret	Karye-i Şahbey	Karye-i Yanıyumru
Kuruş 42	Kuruş 15	Kuruş 17
Karye-i Yastıçabel	Karye-i Şehristan	Karye-i Hoşkadem
Kuruş 57	Kuruş 7	Kuruş 37
Karye-i Mescidli	Karye-i Güllüce	Karye-i Sinekli
Kuruş 37	Kuruş 61	Kuruş 60
Karye-i Ebuken	Karye-i Yenice Garb Güllüce	Karye-i Serçe
Kuruş 17	Kuruş 32	Kuruş 12
Karye-i Karkumluk?	Karye-i Kilise	Karye-i Çatviran
Kuruş 81	Kuruş 92	Kuruş 81
Karye-i Tatlıcak	Karye-i Damlacık	Karye-i Aya
Kuruş 112	Kuruş 42	Kuruş 112
Karye-i Abardı	Karye-i Hayribey	Karye-i Çöken
Kuruş 112	Kuruş 95	Kuruş 21
Karye-i Hoca Bey	Karye-i Himmet feza	Karye-i Sarıklıoğlu
Kuruş 56	Kuruş 81	Kuruş 45
Karye-i Simkürk mea	Karye-i Celaliye	Karye-i Yeniköy
Karasekar		
Kuruş 155	Kuruş 60	Kuruş 31
Karye-i Kızılcagarb	Karye-i Gülcük	Karye-i Büke
Himmetfeza		
Kuruş 50	Kuruş 26	Kuruş 20

Karye-i Eyviran Kuruş 110	Tarbuncukmea Karye-i Eslem Kuruş 20	Karye-i Karabayrak Kuruş 36
---------------------------------	---	--------------------------------

Cem'an yekün: Yalnız yedi bin dokuz yüz elli dokuz kuruştur. Kuruş 7959

B 83: Dakik ve Şair Mübayaası Emridir

Mefahir'ül-kudat vel-hükkam meadinu'l-fezail vel-kelam Sivas sancağında vakı kazaların ve kadıların ve naibleri ziyd-i fazilehüm ve kudvet'ül-emace vel'ayan Sivas sancağı mütesellimi selhuşuran gasumun? mubayaa Hamza Melur Turunç Zade Süleyman ziyd-i mecde huma ve mefahir'ül-emasil vel-akran fezaliha merkumanın zabitan ve vecde memleket ve iyş erleri ziyd-i kadrehum tevki ref'i hümayun ve asl olacak malum olaki bir mucib kınvan-i şerife mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum kav'ınan naşi iş bu hal ..... mecmu' tahiyyet eden asakir mevhibiyn ruzımıza tayinatları için Sivas ve Bozok ve Amasya Sancaklarında vakı' kazalarına mubayaa ve Samsun İskelesine nakl ve tesyire fermanım olan yetmiş bin istanbuli keyl dakik ve kırk bin istanbuli şair bir an mukaddem yerliyerinden mubayaa ve cem' iskele-i merkumaya nakl ve tesyir olmak babında sadır olan emr-i alişanım mucibince Sivas sancağına vakı kaza ehallerin hisselerine isabet eden malum'ül-miktar dakik ve şairi ol iskele-i merkumadan nakl ve tesyire müteahhir olduklarını meşar kazalarımıza verilen alamet-i şera'a bu defa selhuşur muma-ileyh tarafından der-saadetime varid olub ..... hazine-i amirem defterlerine zabt ve kayd olmakla zehayir-i mezbura gazat-ı müslimin için ..... olmaktan naşi bir dakika te'hir ve hacibine rahiset ve cevaz göstermeksizin ve bir ferдин behr ve harire aletine ..... hevale-i sem ihtar olmaksızın serian ve acilen yerliyerinden mubayaa iskele-i mezburaya nakl ve tesyir olmak fermanım olmadığına te'kiden ve isticalen iş bu emr-i alişanım asdar ve irsal olmuşdur ecdi vusulünde sizki kazat ve nevvab ve mütesellim muma-ileyhim ve zabitan ve sairlerisiz zehayir-i mezburanın acele mubayaa ve iskele-i mezburaya nakl tenzili emur-u mühimme müste'ciliden olub hılafı rıza-ı hümayunum ihmal ve mesaat ve te'hir ve tevkıfine sebep olanların haklarından gelmen muhakkak olmakla liva-ı mezburda vakı' ve kazalardan mürettib zehayir fermanım olmakdan ledif-i? vecihle ali iyi hal serian ve acila mubayaa ve bir saat mukaddem iskele-i mezburaya nakl ve tesyir cümleliz bi'l-ittifak ihtimam ve dikkat ve hılafından begayet fevz ve mubaadet eyleyesiz ve senki selhuşur muma-

ileyhsin sen dahi mukteza-i emr-i şerifime imtisal ve mutabaat ve namıma mubayaası olduğun zehayir bir saat mukaddem mubayaa ve iskelenin tenzil ve tekmiline der-saadetime tahrir ve inhaya ihtimam ve dikkat ve ihmâl ve tekasilden ihtiraz ve mecanebet eylesin şöyleki bu vakt-ı evkat-ı saireye ..... olmayıb bir mukteza-i vakt ve hal zehayir-i matlubanın bu günlerde tekmilen nakle matlub olmakdan naşı avk ve ihmâl ve tenzil ve ya te'ciline dair tahrirat verilmesine müsaade olmadığından gayr-i tahrirat irsaliyle emrar-ı vakte rahiset verdiği için seken ve tahriran irsal idenlerin hal reşatlarna göre te'dibatınız icrası tahrir olduğunu bilib ona göre hamal intibah ve basiret üzere hareket ve mantık emr-i şerifimi iktiza edenlere ifade ve tefhim iderek bir an akdem icra-ı memuratiye bezl ve sai' ve mukadderet eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan iş bu emr-i şerifi celil-i şan icab'ül ittiba' ve lazım'ül-imtisalimin mazmun münifi birle amel olub hilafından ihtiraz olmayasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız tahriran fil yevm'il-hamis rebi'ül-ahir sene isni ve mieteyni ve elf

Mucebince sadrazam mektubu vardır Kat vusul ileyna Fi 17 Cemaziyelevvel 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 84: Mekarim-i Şetrani Emridir

Mefahir'ul-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilihüm kutvat'ül-emace ve'l-ayan Sivas mütesellimi ve bu hususa memuriyet ile el-yevmi Sivas canibinde olan dergah-ı malam gediklilerinden Seyyid Mehmed Emin Bey zeyd-i mecdeme ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran zabitan ve vucuh-u memleket ve iş erleri zeyd-i kadrihum tevfi' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki bir mucib fetva-ı şerife mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum ve kav'ından naşı yine teala ordu-ı hümayunumda mevcut bulunub zehair ve mühimmat nakli hizmetine ve hizmet-i sairede istihdam olmak için yüke girdikleri günden hizmette olduklarıncıca icab iden icraatları ordu serhad başı yedinden verilmek şartıyla sancak gedikli muma-ileyhsin marifetinle Sivas sancağında vakı kazalardan matlub olan dört yüz mehar mekari şetranın mükemmel ve cedit takımlarıyla mezkur kazalarına tevzi' ve tahsil olmak babında sadır olan ferman-ı alışanım mübaşeretinle ledil vusul bir mantuk emr-i ali her bir kaza hissesine isabet iden şetranı eday-ı taht eylediklerini şehir-i Sivas ve Eran ve Taşabad ve Elbeyli ve Kelmefat? ve Sivas ili ve

Niksar ve Karayaka Soğancı tayinlerinin başka başka verdikleri ilamları bu def'a der-saadetime irsal eylediğin ecilden alamet-i mezkura hazine-i amiremde mahfuz merkufat defterlerine Eğrice sebt ve kayd ettirilmiştir anak şeref efracı sudur olan mübarek hatt-ı hümayun şevket-i makrunum mucibince umumen rical-i devlet ve ocaklu kullarıma sadrazam sudurunda tenbih ve ferman olduğu üzere inşallah-u teala sebat içinde der aliyemden hareket ve nevrüz-u firuzdan hulülünde Edirne sahrasından savb maksuda nehzat ve azimet mesmum olmakla mukaddem sadır olan ol emr-i şerifem muciblerince salifüz-zıkr Sivas sacağında vakı kazlardan mürettib ve matlub olan şetranı vaktü mezkurdan Davut Paşa Sahrasında bulunmak üzere ihraç ve isale ihtimam ve dikkat eylemek fermanım omağın tekide ve isti'cale-i bu emr-i alışanım astar ve irsal olmuştur. İmdi vusulüne fermanım olduğu vecihle amel ve hareket birle liva-ı mezkurdan mürettib matlub olan dört yüz mehar şetranı vakt-ı mezkurda Davut Paşa Sahrasında bulunmak üzere ali iyi hal ihraç ve i'sal ihtimam ve dikkat eyleyesin şöyleki tertibat-ı mezkura vakt ve zamanıyla sahra-i mezkurda

Sayfa 21:

B 84(Devamı): mevcut bulunmak lazım gelir ise te'hirine sebep olanlar her kim olur ise olsun haklarından gelineceğini iktiza edenler ifade ve tefhim ile bir an akdemce seviye-i meham matlubaya şıtab ve mesara'at eyleyesin ve siz ki kazat ve ve nevvab ve zabitan muma-ileyhim ve sairlersiz sizler dahi mukteda-i emr-i şerifim imtisal ve mutabaat eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafta-i sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacib ittiba' ve lazım ittisalimin mazmun itaat makrunuyla hal olub hilafından hazr ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahrira fi el yevmi hamisen şehir-i rebülahir isni ve mieteyni ve elf.

Mucibince sadrazam mektubu varid olmuştur

Kat vusulin ileyna: Fi .... Cemaziyelevvel 1202

Bimakami Kostantiniyye Mahrusa

B 85: Noksanıt Tevzi' İçin Emr-i Alişandır

Mesturun makrumun meşurun mefhumun nızam'ül-alem mezid'il emur'ul cumhur ..... mühim'ül-ena'm bir-ra'yil saib memhur bünyanid-devle ve'l-ikbal meşidü erkanıs-saade ve'l .....mahzufun ..... avatıfu'l-mülk'ül-a'la Anadolu'nun sol kolu yemin ve

yesarıyla nihayetine varınca vakı' olan veziri azam edamallah-ü teala iclalehüm ..... emre-i ikram efahim'ül icra-ıl fehm evvel'ül miktar ve'l-ihram ashab'ül gaza ve'lihtimam'ül mahsun bi mezid'il inayet'il mülk'ül kalem mirmiran kiram dame ikbalehüm ..... kazati'l-müslimin evveli vilat'il mevhidıyn meadinu'l-fezail ve'l-yakin rafi'ül efhemüş-şer'ıye ved-din ve erneva? Ulum'ül enbiya-i ve'l-mürselin'il mahfuzun bi mezidi inayet'il mülk'ül mu'in mevali feham ziyd-i fezalihum ve mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam ve meadinu'l-fezail ve'l-kelam sair kazat ve nevvab ziyd-i fazlihüm ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran voyvodaları ve mütesellileri ve şehir kethüdarları ve sair bi'l-cümle zabitan ziyd-i kadrihum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki memalik-i mahruse-i şehanemde ferman iden ..... gabn'ül ihtilalden vefadesi gerek sana hüsne devranım ve gerek düvel nasba bir meskene kavmi ile meskun ecnası nukud acibenin? mukadder vezinleri tam olmasına metufet olduğuna binaen nakıs'ül veznü't-evan revahi fakra vasfinan mucib .... Davudesinde bais ihtilal olmaktan naşi bundan akdem aksal vezni't tevain memalik-i mahrusemde revahi bid defat evamir ekide sahanımla men' ve sağ olunmasının bazı eshab tam' habl memnu' olmayub ellerine geçen tam'ül veznit- tevail kat' ve tanzif iderek taşra memleketlerine nakıs'ül vezni münşir olmakla bu makule nakıs'ül tevailin memalik-i mahrusemde revacını haliyen? men'i hususuna daimen ihtimam ve ..... olmak ehem ve elzem olduğuna binaen fima bazı nakısut-tevan? ..... bir mahalde rayic olmayub kafe-i medayin ve emsar ve kasbat ve karanın velat ve hikam ve zabitan i'bada ..... ve veche ehali ve iyş erleri her kimlerin yerlerinde nakısut-tevan bulunursa ..... kazbani ..... değer baha bazı akça olarak ashabına teslim ve naks'üt-tevki ahz ve cem' ve dersaadetime irsal darence-i amiremde müslim ve yolunu ahz eylemeleri ehem olmakla noksanlarının kamzi malum olmak için ecnasıt-tevain çekirdeği darence-i amiremde hesap olundukta bu def'a ..... bi'l-emr-i ali verilmen nizam-ı cedidenazar? İstanbuli der mecdemin beher çekirdeği noksanı kırk ikişer buçuk akçe ve mısır ve mecdenin behr çekirdeği kırk bir akçe ..... tevzinlerinin beher çekirdeği otuz beş buçuk akçe ve bi'veznit-tevzin behr çekirdeği otuz beş akçe etmekle taht-ı hükümetinizde vakı gasban ve ferade her kimin bundan nakısı't-tevzin bulunursa revacadan men ve hesap-ı mezkure üzere behr çekirdeği naksaları basrıl menzeil diğer bahasını beyaz akçe olmak üzere i'ta ederek vesair nakısaların ehbasıt tevki behr çekirdek noksanları dahi revaçlarına natık ile tenzil olarak cem' ve cümlesinin ehbas ve miktarı ve adetlerini hebasın canıp şer'an mehamı ve mahzun defteriyle derlı dersaadetime irsal ve darancan-ı amireme teslim ve değer

bahasını ahz eylemeleri için her mahallin zabitan ve vecde ehali ve iş erleri nefher .....ilamat şeruvan ihtiza ve ba tahrirat deralियeme irsal ve itgaz emr-i şerifime mezbur itina ve dikkat etmeniz için siz ki.. veziri azam ve mirmiran ve mevlana vesair muma-ileyhimsiz size hitaben emri şerifim sudurunu dergah ı muallam kapucubaşlarından mai darbhane-i amirem nazırı efhar'ul-ekarim tevsif dame mecde neferasını etmekle vecde meşruh üzere amel olunmak fermanım olmaktan mahsusan iş bu emri şerifim asdar ve sadrazam .... ağalarından gudvet'ul-emasil ve'l-akran .... ziyd-i kadre ile irsal olunması icabı bade ermi bu babda icaz ve rehavetle zikr olunan nakısa men' olunmayub yine eshab tam' ve habl yerlerinde kemafi'lmesalif nam'ül vezn behasını ahz ve i'ta olarak fakra ve ..... adet ve meamelan ihtilal bulur ise o makule mevhida? eden zabitan .....iş erlerinin müsamahalarını adet ile evvel emirde mazhar tedib olunacakları ve bu vechel ab verenlerin cezaları tertib ve icra olacağı Anadolu ve Rumelinin ocaklarına eyalat saireden vakı' velat ve hekame başka başka emr-i aliyem astar ile tembiye ve tekit olunduğu veziri azam ve mir miran ve mevlana vesair muma-ileyhimsiz malumunuz oldukda ona göre mefhum emr'i ali şanın bir hoşca mülhaza ve muceb ve muktezasıyla amel ve hareket ve keyfiyeti iktiza edenlere ilan ve işahat birle nakıs'ül veznit-tevzin revacdan men'ine i'tina ve dikkat ve taht hükümetinizden o makule zuhur eden nakıs'ul veznit'tevzinleri balada beyan olunduğu üzere rayicine göre noksanları badet tenzi icabeden bahaları eshabına ita'a olunarak cem've cümlesinin ecnas ve miktar ve adetlerini mübeyyin canib seraden memzi ve mahdum defteriyle rayi deraadetime irsal ve darbhane-i amireme teslim ve iktiza eden bahalarının ahz eylemeleri için her mahallin zabitan ve vecde ehali ve iş erlerini teahhit ettirib teahhitlerini natık tahrirat ve ilamatını der-alियeme irsale ikdam ve gayret birle nizam merkumun devatına ve nakıs'ul veznit-tevzin revacdan tayına gereği gibi ihtimam ve dikkat ve mülhazan itka ve mecanebet eylemeniz babında ferman'ı al'i şanın sadr olmuştur.Buyurdum ki hükmü şerifle vusul buldukta bu babda vecde meşruh üzere yaftei vacibül ittiba' ve lazım'ül imtisalimin mazmun itaat makrunuyla amel ve hareket ve hilafından zarar ve mecanebet eyleyesiz.Şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız. Tahriran fi evahir şehri saferül hayr sene isni ve mieteyni ve elf mucebince sadrazam mektubu sadr olmuştur.

B 86: Asker İçindir

Akıncı kazat'ıl müslimin evali vilat'il muhit meadet'il-fezail ve'l-yakin rafiü i'lamüş-şerife ved-din ve ersüva ulum'ül-enbiya-i ve'l-mürselin bi mezidi inayet'il mülk'ül mai'n Anadolu'nun orta kolu yemin yesarıyla nihayetine varınca vakı mevali feham zeydit fezailem ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam ve saire kazat ve nevvab zeyd-i fazilem ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran kethüda erleri şehir kethüda erleri ve saire zabitan ve iş erleri ve vucuh-u belde ve ehal-i İslam gayret keşleri zeyd-i kudretim tevki refi' hümayun ve emel olucak malum olaki mukaddem taraf taraf irsal olunan ol emr-i şerifim mezayini muktezasınca hain-i din ve devlet ve aduvi mülk ve millet olan mesku keferesi üzerine sefer-i hümayun neferat makrunum tahkik eylediği ve ilm-i nusret tevam hazret habibi hüda ile ezkit-tehayanın ziyd-i saye-i himayayelerine bi'l-fiil sadrazam setudesim? ve vekil ve matluk kav'il hümem destur ekrem meşir efem nizam'ül-alem nazım menazım'ül imam Yusuf Paşa idamallah-u teala iclale ve zaif bit-teid iktidara ve ikbale ve bi'l-cümle ocaklı ağvat ve neferatı ve dergah-ı mualllem gediklileri ve sair tavaif askeriye kulları Asitane-i saadetinden hareket ve Davut Paşa Sahrasına nab hıyam nusret ve andan dahi müsteina billah teala sub maksuda tevcih ve azimet olunmak hususunu karar dade olmuş olduğu alit-..... beyan olanarak zikr olunan orta kolda vakı' kaza ve kısbat ve nevahı kırada sakin cemumen dergah-ı mualllem sipahileri ocağı neferatı ve bulukat-ı erbaadan ocak merkuma mensub dalavera kethüda erleri muayyile ocakları kaidesi üzere hareket nevrüz-u firuzda Edirne Sahrasında orduy-ı hümayunda mevcut bulunmaları husus emr-i alışanımla tenbiye ve tekit olunmuşidi ehaetil heza musim bahar takrib ve tav' nusret ferağın bir mutad mevzuuna vaz've kat'i duhul itmekte olub sefer-i hümayunum memur olanların mukteda-i memuriyetleri üzere vakt-ı mevud mezkurdan ordu-i hümayunda isbat vücut eylemeleri hususuna deft ve kuut ve bitaetten mecanebet eylemeleri ahz matlub davaranım olmakla isti'cal ve tekit muhtevi iş bu emr-i alışnım astar ve ile irsal olunmuş. İmdi sizki Mevlana ve şehir kethüda ve iş erleri ve zabitan saire ve vucuh belde ve ehl-i gayretkeşlerimuma-ileyhimsi badel yevm vakitlerde müsaade kalamdığı ve asakir-i matlubanın Edirne Sahrasında ordu-i zafer cevamiye gada edna betaet hurs nedamet olacağı malumunuz oldukça bir minval muharrer taht hükümetinizde vakı kaza ve kısbat ve neahi ve karade mukim dergah-ı muallam sipahileri ve dört ocağndan anlara mensub neferatı kethüda erleri mukitiyle yerlerinden ve yurtlarından vakt mev'ud mezkurdan Edirne Sahrasında mevcut olunmak üzere vakt ve zamanıyla bi'l-ittifak

muma-ileyhimsiz ihraç ve irsale mubaderet ve sizki kethüda erleri verudu asakir-i matlubayı vaktiyle muhitinize isti'cab ve esna-i ihda ve raiye-i cenab ve rabbül azze ve vel an fakra-i rakıyetin ikrar ve tekdirlerini mucib halat kavinden ictinab ve davat hayriyye-i misakın ve acze isticlab iderek nevrüz-u firuzda Edirne Sahrasına verud ve ordu-i hümayunuma açuk ve isbat vucud sarf mikderat ve zinhar ve zinhar terahi ve tekasilden gayet'il gaye tehaşi ve macanebet eyleyesiz diyu hala sipahiler ağası olan iftiharul emace ve vel ekarim dame mecde tarafından mühürlü mektub verilmek veche meşruh üzere amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-i celil-il kadrim ve sipahiler ağası muma-ileyhi tarafından verilen mühürlü mektub mucibince amel ve hareket ve hilafından tehaşi ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız tahriran fi evali şehir-i rebiülahir sene isni ve mieteyni ve elf. Mucibince sadrazam ve ağa mektubu varid olmuştur.

Kat vusulün ileyna: Fi 18 Cemaziyelevvel 1202 Bimakami Kostantiniyye Mahrusa Anadolu'nu orta kolunun yemin ve visarında Asitane canibine azimet iden ağnamdan peç ve gece akçesi metalibe olunmaması için emr-i ali sadrazam mektubu sadır olmuştur. Tahriran fi evahir şehir-i rebiülahir sene isni mieteyni ve elf.

Sayfa 22:

B 87: Mekari ve Dört Yüz Deve İçün İsti'cal

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı' kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilem ve kudvet'ül-emace ve'l-a'yan Sivas sancağı mütesellimi dergâh-i muallâm gediklilerinden bu hususa memur ayan zeyd-i mecde hüma ve mefahir'ül emasil ve'l akran bi'l-cümle vucuh-u memleket ve iş erleri zeyd-i kadrihum tevki ve refi' hümayun ve asl olucak malum olaki bir mucib fetva-ı şerife mesku keferesi üzerine sefer-i hümayunum kav'ından naşi Anadolu ve Rumeli taraflarından tertib olan merakıb ve levazımın sebat duhulünden evvel Davut Paşa Sahrası'nda mevcut ve bulunması hususi taraf taraf neşr olunan o emr-i aliyemle cümleye tenbiye olduğuna mebni bu günlerde mürettebat-ı mezkuranın kimi esna-i rahde ve kimi memleketlerden çıkmak üzere olduğu her kadre melhuz ve muhtemel ise dahi bu mesafe ve şiddet bahaneleriyle ekserisi mahallerinden ihraç olduğu vareste kayd-ı eşkâl olub mea haza iş bu mah cemaziyelevvelin ikinci günü serdar-ı erkemin

sarayında de'bi kadim üzere tuğ zafer furuğ nasb birle inşallah-u teala mah cemaziyelahirin dokuzuncu günü liva-1 şerif saadet redif ordu-1 hümayun nasr makrunumun Davut Paşa Sahrasına ihracı ittifak aravardan keramet ifedeye ve şahidanla kararkir olmaktan naşi bir veche her gereken esnayı rahde ve gereken yola çıkmak üzere onlardan maada henüz tedarik ve amade olunmayub yahud kusur ve kesuru olanlar içü fi ma bad tevkif ve tahira bir vecihle mesağ ve mahal kalmadığı ecilde gayet tenbih ve nihayet tecil olmak üzere bu def'a dahi her tarafa gezen ol emr-i aliye neşr ile tayin vakt olunmağın sizki kadat ve nevvab ve mütesellim ve zabitan muma-ileyhim ve sairelerisiz liva-1 mezburdan mürettib dört yüz mehar şetranı eğer şemuye değin yola ihraç irsal etmemiş iseniz bade'l ezin alet ve ağdar karin sem' ve itimat olmayub mukaddem sadır olan emr-i şerifimde münderiç ve i'dat-1 mazharınız derkar olmakla dakika ve ahde emrar vakte rahiset ve cevaz göstermenizin Davut Paşa Sahrasında ordu-1 hümayunuma erişmek üzere zikr olunan şetranı yola ihraç ve irsale mesaraat eyleyesiz ve senki mübaşir muma-ileyhsin sen dahi mucib emr-i şerifimle amel ve hareket ve hılaf-1 rıza meks ve tevkiften naşi ve mecanebet eylemen babında ferman-1 alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifim vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif celil-i şanınım mazmun menifi birle mel olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahriran fil yevmi işriyn rebiülahir isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusulına: Fi 26 Cemaziyevvel 1202   Bimakami Konstantiniyye Mahrusa
Tarih-i merkuma ile mubayaa develeri için bir kıt'a emr-i alışan sadır olmuştur.

B 88: Sipah Ağalarına İsti'cal Emridir

..... kazat'ül-müslimin evvali vilat-1 mevhideyn meadinu'l-fezail ve'l-yakin rafi'ul i'lam-1 şerife ved-din ve ersuva ulum'ül-enbiya-i ve'l mürseliyni'l-muhtesun bi mezidi inayet'il-mülk olmağın Anadolu'nun orta kolu yemin yesarıyla nihayetine varınca vakı olan mevali-i feham zeydit fezalihum ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam ve sair kazat ve nevvab ziyd-i fazilem ve mefahir'ül emasil ve'l-akran kethüda erleri şehir kethüdaları ve iyş erleri ziyd-i kadrihum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki bi tevfik Allah-u teala icra-1 feraziye kaza ve ihya-1 sint seniyye Rasul-u kibriya aliye ezkit-tahayaniyet halisasıyla mesku keferesi üzerine sefer-i hümayun tahkik eylediğine binaen zikr olunan orta kolda vakı' kaza ve nevahi ve karade mukim dergah-1 muallam sipahileri onları ve mensub bulunan erbaa neferatı vakt

ve zamanıyla yerlerinden hareket ve nevrüz-u firuzda Edirne Sahrasında saye-i liva-ı şerifde isabet vucuda daimende meyan-ı gayret eylemelerini mukaddem ve muahhir neşr olunan o emr-i aliyemde ifade ve te'kid olmuşıdi el-haleti haza vakt hareket mütekarib olduğuna binaen destur-u ekrem neşir efhem nızam'ül-âlem nazım menazım'ül-imam serdar-ı ekrem ve sipahsalar mensur'ul-ilm destur azam setveresim? Yusuf Paşa edamallah-i teala iclale ve zaif bit-tabiye iktidar ve ikbale sarayında ve sair ocaklarım ağaları kapılarında imaret nevvab azimet olan tuğ nusret ferağ iş bu mah cemaziyelevvelinin ikinci cumartesi günü vaz' mevki' tehiye? olmakla dergah ve ehl-i emale ref' ayarı tezri' olunarak elviye-i islamın mensuriyyeti ve kefare-i müşrikiyyenin makhuriyeti da'veti isal bareka icabiyyetine cenab ahdet kılıb bundan böyle müstekına billah-i teala liva-ı şerif nusret redif ve mahza'l-enbiya-ı aliye ali es-salavat ves-seha ile ordu-ı hümayunumun der aliyemden huruci takrib eylediniz ve bade'l yevm kafe-i me'murların vaktiyle yerlerinden harekette betasetleri Edirne Sahrası'nda ordu-ı hümayunuma erişmelerini mucib olmak münasebesiyle geriye kalanları bu babda eraet rahiset eyleyenlerin haklarında i'tab ve i'kab mukarrer olduğunu ilamat ve vaktiyle ordu-i hümayunuda mukteda-ı me'muriyetleri ve ocağın kanun ve kaidesi üzere kethüda erleri bir inaye isabet vucut eylemelerini tekit iş bu emr-i şerifim astar ve ocak çavuşanından kudvet'ül-emasil ve'l-akran Seyyid Derviş Mehmed zeyd-i kadre ile irsal olmuştur imdi asakir şimdiye dek hareket etmemiş iseler ..... tevkife vakt kalmadığı iş bu emr-i dinen makbur ve rehavet ve ihtiyar bitat idenler haklarında afv ve ağmaz muamelesi tasdir olmadığı siz ki Mevlana ve kethüda erleri ve sair muma-ileyhisiz malmunuz oldukta bir veche meşruh amel hareket akdem birle zikr olunan kaza ve nevvabı ve karade mukim dergah-ı malem sipahileri ve bulukat-ı erbaadan onlara ordu-ı hümayunda mevcut bulunmak üzere sevk ve tesmim vakt ve zinhar bitat kav'ile mübtela-i ikab olmaktan tehaşi ve mecanebet eyleyesiz diyu dergah-ı malem sipahiler ağası olan akmazül emace velekarim ruhi Süleyman dam mecde tarafıdan mühürlü mektub virilmekle veche meşruh üzere amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Vusul budukta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan ferman-ı celil-i kadrim şgphahiler ağası muma-ileyh tarafından virilen mühür mektub mucibince amel ve hareket ve hılafından elka e mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi evail şehri cemaziyelevvel sene isni ve mieteyni ve elf.

B 89: Serdengeçti Ağası İnce Ağa'nın Tainat Emridir

Mefahir'ul-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Anadolu canibinde vakı' Sivas ve havalisinde tahrir-i fermanım olan bir ağalık beş yüz nefer serdengeçti sipahiyan neferatının tahrir oldukları mahalden savb memuralarına varınca yol üzerine vakı' kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilem ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve kethüd-i şehre ve iyş erleri zeyd-i kadrihum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki İsmail canibi askeri vezirim Ali Paşa ademallah-i teala iclalenin muallatında mevcut bulunmak üzere zikr olunan bir ağalık beşyüz nefer serdengeçti sipahiyan neferatından tahrir olundukları mahalden savb me'murelerine varınca eyyam mekesleriyle mea'n nuzul eyledikleri menazilde lazım gelen ruz-merre tai'natları i'ta olunmak ocağ-ı mezkur tarafından ba arz-ı hal inha olduğuna binaen sabık mucibince iktiza eden tainatleri kaza ehalileri tarafından verilmek fermanım olmağın iş bu emr-i alişanım astar ile irsal olunmuştur imdi sizki kazat ve nevvab muma-ileyhim ve kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve kethüda-i şehre ve iyş erlerisiz iş bu emr-i şerif-i alişanım vusulünde neferat-ı mezburanın tahrir oldukları mahalden savb me'murelerine varınca nuzul idecekleri menazilde her hanginiz taht kazasına varub dahil olurlar ise mevcudlarına göre behr neferin yevmiye birer çift nan ve beher beş neferine bir rukiye kuşt bir keyş şair ve kethüda ve baş çavuş ve alemdar ve sair zabitanın dahi behr neferine yevmiye ikişer çift nan ve bir rukiye kuşt ve yarımşar keyl şair ve bir ağaya beş çift nan ve iki rukiye kuşt ve bir keyl şair ve onbir re's ağa ve sega ve sayesine yedikleri için yevmiye iki keyl birim şair tainatları kaza ehalileri tarafından virilüb lazım gelen bahaları tekaliflerinden takas olunan için verilen tainatları miktarınca ve menzillerinin ismi ve şehitleri tasrihiyle kabzına me'mur zabitanın mebhur temsekat ahz ve hafz olub beyhude adet ve alat iradıyla tainatları hususunda zaruret ve mezalikalarına bais olur halatdan ihtiraz ve içtinab eylemeniz babında fermanım alişanım sadır olmuştur ve buyurdum ki: Vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafta sudur olan iş bu emr-i şerif-i celi-i şan vacib ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun itaatmakrunuyla amel olub hılafla vaz' ve hareketten begayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahrira fil yevmis-sabi' ışriyn zilhicce sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusul ileyna : Fi 9 Cemaziyelahir 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

Mah cemaziyelahirin gurre si ba rahile mevzi' İnce Mehmed Ağa'ya memur olduğu serdengeçti neferatı için bir kıta isti'cal emri dahi sadır olduğu bu mahle işaret olundu Kat vusul ileyna: Fi 17 Cemaziyelahir 1202

Sayfa 23:

B 90: Kudvet'ül-kazat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Mevlana Sivas kadıları zeyd-i fazile tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki kaza-i mezbur mütemekkinlerinden Mical? ve Orhan ve Turan nam vasileri sedde-i saadetime arz-ı hal edib bunları kaza-i mezburun defterde mukayyid zımmi raiyet ve raiyeti oğullarından olub üzerlerine edası lazım gelen i'şar ve saire hukuk ve resümlerin kanun ve defter mucibince kaza-i mezbura zabıtana tamamen edada kusurları yoğikan Tokat kadısına tabi Karamanlı nam karyenin defterde mukayyid raiyet ve raiyet-i oğullarından olmayub resm riayet ispençe talebiyle tea'ddi olmaları icab etmez iken karye-i mezbur zabıtı olan nam kimesne zuhur ve seza on beş sene mukaddem benim sipahlısı olduğum karye-i mezburda sakın ve temkin olmuşsun sizden nezl akçesi namıyla yüz kuruş alırım ve kah iska ederim diyu hılaf kanun akçe talebiyle ta'di ve rencideden hali olmadığın ve bu babda davalarına muvafık şeyhül islamdan fetva-i şerife verildiğin bildirub fetva-i şerifeleri mucibince kanun üzere amel olunub sipahi mezburun hılaf kanun olucağla akçe-i matlubesiyle vakı olan müdahile ve kaadesi men' ve ref' olumak babında emri-i şerifim rica eyledikleri ecilden kanun üzere amel olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vusul bukdukta bu babda sadır olan emrim üzere amel dahi hususu mezbura tamam mukit ve sipahiye-i mezburdan sedde-i saadetimden ihraç olunmuş mühürlü sahih suret defter-i cedid hakani taleb ve fetva-i şerifeye nazar idüb göresin bunlar salif'üz-zıkr karyenin defterde mukit zımmi riayet ve raiyet-i oğullarından vekileri ise sipahiye-i mezkurun hılaf kanun ve defter-i resm ispençe talebi teklifi ile nakdi? ettirmeyib men' ve def' eyleyesin men bade kanun fetva-i münife ve emri-i alışanım muhalif kimesneye iş ettirmeyub hususu-u mezbur için bir dahi emrim vermek eylesin. Şöyle bilesin alamet-i şerife itimat kılasın. Tahriran fi evahir şehri cemaziyelahir sene isni ve mietyeni ve elf

Kat vusul ileyna : 16 Cemaziyelahir 1202

Bimakami Kostantiniyye Mahrusa

Fetva-i şerifesi sureti bie karye ahalisinden zeyd-i ahz karyeye nakl on seneden sonra mütecaviz ahz karyede sakın olduktan sonra bu makule kimesneler karyelerine nakl teklifi ile rencide olunmayalar diyu emri-i sultani sadır olmuş iken karye evali zabıtı

Ömer'e hilaf emr-i zeyde karye-i evaliye nakl ile yahut senede resm raiyet namına bana şu kadar akçe ver diyu cebre kadir evlerimi el-havas Alah-u alem. O hal bu surette Ömer resm raiyet namına zeydin taliba? şu kadar akçesini ise ziyd-i meblağ mezburu Ömer'den istirdada kadir olurum. El-havas Allah-u alam olur.

B 91: Merhum Abdullah Efendi Veraseti

Cami-i Kebir mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Seyyid Abdullah Efendi Bin Hacı Abdullatif Efendinin veraseti validesi Fatma binti Sabrullah nam hatunun ceht'ül asriye Ömer zade sakin oğulları Seyyid Feyzullah ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Mahmud ibn-i Şeyh Mustafa Efendi ve diğer Ömer zade sakin oğlu Seyyid Ömer Sıbgatullah bin safi Şeyh Yakub Efendiye münhasıra olduğu şer'a zahir olduktan sonra mukaddem merhum Abdullah Efendinin müteveffa olduğu Şifaiye Medresesi'nin medreseliğinin dört merhum mezbura iktida eylediğine binaen varislere taksim ve müveffet şera'la tevzi' olundukta mezbura Hatim hatuna altı sehimde iki sehm ve dört asbelere bir resm iktida eylediği ecilden medresenin Saman karyesi ve Efkere Kazabad, Emir Seyyid Karyelerinden sülüs sehme sahhül baki seksen dört kuruşa baliğ olub hatim hatuna yimi sekiz kuruş on dörder kuruş dahi her bir mezkur'ül-esami asbeleri meclis-i şer'ide teslim olunduğu tescil-i şed ve Seyyid Mustafa'nın maiyenin cehti elli pare itibariyle ceplik cehti iki kuruş itibarıyla sülüs sehme isabet eden on bir kuruşun baki on kuruşu versun mezburuna meclis-i şer'ide miktar hususum olunduğu. Sicili şed: Fi 17 Şevval 1204

B 92: Asakir İçindir

Mesturun mekzemun? muşirun mahfuzun-nızam'ül alem mezid emur'ül cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim mühimm'ül enam bir-ra'yis-saib mehar ebniyanıd-devle ve'l-ikbalis meşida ve erkanı's-sa'ade ve'l-iclal'ül muhtesun'ül sunuf avatıf'ül mülk'ül a'la Anadolu'nun sol kolunda vakı veziriazam edamallah-u teala iclalehüm ve ea'zım'ül emr'ul-kiram vacib'ül kübra'il-feham evvel'ül-kadr ve'l-ihram ashab'ül-gaza ve'l-ihşam'ül muhtesun temrir aniyet'ül-mülk'ül i'lam mirmiran kiram dame ikbalehüm ve efzi fazilet'ül müslimin evveli velat'ül-mevhidiyn meadinu'l-fezail ve'l-yakin rafi' i'lamüş-şeria' ved-din varis'ül-'ulumül enbiya-i ve'l-emri teslimiynül mahz temrin inayet'il-mülk'ül-ma'in Mevlana Erzurum kadısı ziyd-i fezaile ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem kazat nevvab zeyd-i fazilehüm ve mefahir'ül-

emasil ve'l-akran yeniçeri zabıtları ve kethüda erleri ve ..... ve mütesellimin ve şehre kethüdarları ve bi'l-cümle zabıtan ve rahve ehali ve iyş erleri zed-i kadrihum tevfi' ref'i hümayun ve asl oluncak malum olaki mesful üzere verilen fetva-i şerife mucibince sefer-i hümayunum tahkik eyledikte Nemçeli ile meyanda olan mesaliha derilmenin muhafazası bir tarafın hılaf ahd ve yeman hareket ve kav'a gelmemek üzere taraf devlet-i aliyemden begayet ihtimam olmakta iken ..... devleti tarafından ve railiyede ikamet eden Nemçeli devleti tarafından beyanname takdim edilub meskulü ile ve kav' bulan seferde ittifakıma binaen bu dahi sezavar ve müştereğim bu tahrira ile ..... vatan-ı canibine celb ve ..... devlet-i aliyemin kat'a alaka ve i'lan nakısı ahd itmene taraf şeyhül islamin ve bir biladın fetva-ı şerife mucibince nemçe üzere sefer-i hümayunumun lüzum-u huzur mehamın mevfur hasr ve incede olunan meclis-i şurada ulema-i a'lam beyan etmeleriyle cümle ittifakıyla nemçe üzerine seferi ve kav'ı kararda da olmakdan naşi müsteina billah-i teala ve müstahden ruhaniyet Rasulullah (sav)ve tuvarın levazım-ı harb ve kıtal ve tenzim ve tesviyet-i edavat-ı cenk ve cidale kıyam ile asakir geru ve seraskeran tertiblerine ibtidar olmaktan iduğu bahar inşallah-u teala cemaziyelahir haftasında ordu-i hümayunumun saye-i liva-ı şerif ile Davut Paşa Sahrası'ndan hareket ve semt ve muhasebe tevcih azimet etme üzere karar verilmiş olduğu zahirdir. Meskulü ile sefer-i kailesi derkar iken nemçeli bu müstem vakt fırsat ittihaz ile bagiyet bi'l-ittifak ızhar husumet ve i'lan bekaza-i da'vet eylemelerinden naşi hafi vecli gerek meskulü ve gerek Nemçelinin makdehanları? maazallah sümme maazallah biseti islamı aralıktan kaldurub din-i mübine hıyanet şeriat-ı mehmediyeye ihanet daiyesi olduğu zahir ve havidar olmakla şimdi ve sonra diyanet-i İslam edası edenlerin yedi baştan yukarisına ferda ferda sefere gelmen farz-ı ayn olmaktan naşi eli kılıca kadir olanların gerek dirliğin sahibi olsun ve gerek dirlikde alakası olmasun iş bu seferde mevcut bulunub ref' mezar i'da ve i'la-i kelimetullahül aliyeye sarf mukadderat eylemen lazım gelmekle bu babda kusur ve tekasil etmen vehamet nedamet maazallah cümleye ait olduğundan gayrı ahirette dahi huzur-u manevi baride sahib şerifime efendimiz Muhammed Mustafa (sav) Hazretlerine cevap viremeyecekleri zahir ve haliye-i İslam ile mütehalli ve nur-u iman ile münceli olan cemi' müminiyn katil'ül müşrikiyn kafet-i kema begatlünkim kafe nesne imtişal ile herkes mütehemmil olduğu vecihle acıla yerlerinden ve yurtlarından hareket ve süvari ve piyade tevcihle mümkün ise Rumeli canibine geçüb Edirne'de ordu-ı hümayunuma ilhak ve liva-ı şerif fahr-i kainat-ı aliye alis-salavat sayesinde tecmi' ve istişad eylemene sarf-ı liyakat eylemelerini cümleye

teleniye ile ilka-i şerite diyanet ve icra-ı ferızına mümite bezl nakdine kudret eylemeniz fermanım olmağın iş bu emr-i şerifim astar ve sadrazam çuvakdarlarından Mehmed ile irsal olmuştur. İmdi bu vakitler evkat sezaye ve iş bu sefer-i sabıka gayesi olunmadığı ve düşmanlarımızın kibir ve gururları ve bazıye-i islamiyenin ve ame-i aba ve müslimiyn olan su-i kast ve .....handeleri cümleye malum ola halattan olmak mülahazasıyla dez-i kadre mümiti islamiyesi olanların din yolunda ve devlet-i aliye ahzarında rahat ve asayiş-i terk ile rsmen ve yeniden ahz-ı intikam alınmak esbabının istihsaline sebat ve serhat eyleyüb “ Rabbena efrağ aleyna sabra vesebbit ikdamına vesurna alel kavmil kafirin” kasd-ı aliye emr-i gazada sebat ve meyanet ve izhar-ı cemiyet ve gayret ederek ve kefar ve hasarda bir veche yüzden dermeyib bu kadar memleketlerin ve semen ellerinden niza’ ve teshiri ve hususu selefde geçen kaza--- muvacehe i’da-i dinde sığar ve şita-i taşa yaslanarak toprak deşinerek derlu derlu meşakkat çekerek kemal sehabet ve gayretleriyle husule gelmiş olduğu bir hoşça fikr ve mülahaza iderek “Ve cahede ve fi sebilillah” nas-ı şerife muktezasınca icra-ı fariat-ı cihad ve kaza ve ila-ı kelimatullah’ül aliyan kıyam ve ramın der meyan ihtimam olunacak vakitler iduği ve iş bu din hizmetinde miktar zare kusur ve rehavet ihtiyar idenler haklarında varide selamet mebsur olmadığı sizki vezra-ı meşar ve ve Mevlana ve sair muma-ileyhim malumunuz oldukta iş bu ferman vacibül imtisalimi taht eyalet ve suret-i hükümetinizde olan bi’l-cümle müstebat ve nevahi ve karada sakin olan ehaliye ilan ve itaat ve eli kılıca kadir olanların üzerlerine cihad fi sebilillah farz-ı ayn olduğunu iktizasına göre ifade ve işmara mesaraat ”Ve harsul mümininyn alel kıtal “ nazm-ı kerimi muktazasınca göreve asakir islami semt cihada teşvik ve ahra ve kafe-i harb ve darb erbabı olan cunud mevhideyni yerlerinden ve yurtlarından hareket ve bila ittifak üzerlerine başbuğ serkezdalar nasbıyla Edirne’de ordu-ı hümayunum ve asl olmak üzere sevk ve esraya bezl ahse’l-liyakat ve indellah vet-tasi makbul olunacak vecihle din-i mübine hizmet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Vusul buldukta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman vacibül iktiba’ ve lazım’ül-imtisalimin mazmun itaat makrunuyla amel olub hılafından gayet’il-gaye hazr ve mecanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi evail şehr-i cemaziylevvel sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusul ileyna : Fi 19 Cemaziyelahir 1202

İş bu mazmudunca mecde ve izhar iden ferman-ı tescil-i şed: Fi 23 Şevval 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

Sayfa 24:**B 93: Mukataa Dair**

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam zirde mestur mukataanın vakı olduğu yerlerin ve malikan mutasarrıfların sakin oldukları mahallerin kadıları ve naibleri zeyd-i fazilihüm ve mefahir'ül-emace ve'l-a'yan Sivas ve Amasya ve Çorum sancakları mütesellimleri zeyd-i mecdehum ve kudvet'ül-emasil ve'l-akran ahir hususa mübaşir tayin olunan defterdar-ı şıkk çuvakdarlarından Ali zeyd-i kadre tevki' fer'i hümayun ve asl olucak malum olaki bin iki yüz iki senesine mahsuben Sivas ve Amasya ve Çorum sancaklarında ve havalisinde vakı üç adet mukataanın mea haraç vezne doksan dört buçuk kuruş taksit akçeleri yine teala Asitane-i saadet'imden divan-ı meşid'ül-erkan has revanımda ihracı mesmum olan kapum kulları muvacebelerine tertib ve tahsis kılmaktan naşi bir kıt'a suret ve defter ihraç ve derun emr-i şerifime mevzua' tayin oluna mübaşir mevkıfetiyle mukataat-ı mezkura mutasarrıflarından ve kendileri mevcut olmadıkları surette mültezimlerinden ve onlar dahi bulunmadıkları halde mukataat-i mezkura hasılatından ve icab iktiza idenlerden aliya-i hal serian ve acilen tahsil ve mubaşir-i merkurum teslimen ve der-aliyeme irsal ve tesyir olunmak fermanım olmağın iş bu emr-i şerif celil-i kadrım astar ve mübaşir tayin olunan defterdar-ı şıkk ol çuvakdarından Ali zeyd-i kadre ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde meblağ-ı mezbura der aliyemde mukim kadim kulları muciblerine tertib ve tahsis kılınmaktan naşi bir an akdem ve bir saat mukaddem tahsil tesiri matlub olmakla verud emr-i şerifimde mukataat-ı mezkura mutasarrıflarından ve kendileri mevcut olmadıkları surette mültezimlerinden ve onlar dahi mevcut bulunmakları halde mukataat-ı mezkura haslatından ve icab ve iktiza idenlerden aliye-i hal tahsil ve mübaşir merku teslimi der aliyeme irsal ve teside mazid sa'i ve ihtimam ve duyun sahihaları edasına büyüce terettüd ve eza ederi oldu ise ahz ve habs derinleri miktar-ı hal ve eşyalarım müveffet şera'la feruhat ederek istifa-i emval miriyeye dikkat nam eyleyesiz ve saki mübaşir merkurumun teza-i memuriyen üzere iş bu emr-i şerifimle olsun varub bir mucib suret defter matlub olan mubalağı müveffet şer'ağ ve mütesellim mümü-ileyhimle müveffetleriyle yerli yerinden uslub merkurum üzere ali-i hal tahsil ve götürüb hazine-i amireme teslim mezidsi ve gayret ve ihmal ve müsamehe ile beyhuda meks trkustan ihtiraz ve mecanebet eyleyeiz. Ve siz ki kazat ve nevvab memu-ileyhimsiz sizler dahi mukteda-i emr-i şerifime imtisal ve mutabaat ve mebalığ mezburanı tahsil ve tesmiri emrine ihtimam ve dikat eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur.

Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımlü imtisalimin mesnun münifi üzere amil olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kıyasız. Tahriran fi yevm'ül ahadi aşr zilkade sene ihda ve mieteyni ve elf.

Kat vusl ileyna : Fi 21 Cemaziyelahir 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 94: Medine-i Sivas mahallatından Şeyh Çoban mahallesi sakinlerinden Ahad Ağa bin Ömer nam kimesne meclis-i şer'i şerif ahadi ve mahfil-din seyf-i mehmediden iş bu bais'ül kitab'ül hac Ebubekir Efendi bin Mustafa Efendi Bey mahzurunda bit-tav' essaf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb akd-i atiz-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olub ecdadımdan bir veli hazra elan arsa menkul yedimde mevcut mutasarrıf olduğum Artukabad Kazasında Danişmend nam karye malikane sakin hareket-i hasa mülk mevrus sehmimi tarafından icab kabulü savi şerut müfsideden ari bey-i bat sahıh şer'i mezbur'ul-hac Ebubekir Efendiye dört yüz otuz beş kuruş bedel makbusuna bey' ve teslim ve temlik eyledikte olduğu veche meşru' üzere iştır ve teslim ve temlik ve kabz kabulünden sonra .... olan mebla-ı mezkur dört yüz otuz beş kuruşu tamam ve kamile müşteri-i mezbur yedinden ahz eyledim fima abade salıfız-zıkr Danişmend karyesinin hareket hususı mezburül Hacı Bekir ahzının mülk müşterası ve hak sarihtir. Benim asla ve kat'a ahd ve müdhilim kalmadı. Keyf-i maşae ve cisman-i hatr mutasarrıf olsun dediktegabüt tasdik eş-şer'i ma vekaa bit-taleb ketb olundu harir fil yevmis-sani vel işriyn men mah cemaziyelahir sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Tekkeşiyın İbrahim Ağa

Tekkeşiyın Hacı Mehmed Bin Şeyh Mehmed

Necabetli Selim Bey

Mahzerci Mürtefi Efendi

Çerağ Seyyid İsmail Ağa

Karlı zade Emin Ağa

Molla Ali Bin Ahad Çelebi

Kadı Oğlu Mehmed Ağa

B 95: Medine-i Sivas mahallatından Akdeğirmen Mahallesi sakinlerinden Ali Çelebin bin Abdullah meclis-i şer'ide hatırı lazımlüt teşrifde iş bu bais Kılıçcı Evhan oğlu Ermiya Nam zemi mahsurunda ma bi tav'üs sayf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb akd-i

atiz-zikrat suduruna değin elimde mülk olub mahalle-i merkumada vakı bir taraftan bağda kendi mülküne ve bağda Kezban havace mülküne ve bir taraftan uzun bağda oğlu mülküne ve bir taraftan Hüseyin çuvaktar mülküne bir taraftan tarık-ı has ile mahdud mümtaz bir bab kış evi ve bir bab fevkani evta ve taht-ı iskat şef'a için etraf erbaasından arz mukabalesinde bir vezra' mahallerini hibe olduğu ihtab ve kabulünden sonra baki mülkümü cemiüt tevabi' vel levahık tarafından icab ve kabulü havi şerut mefsededen ari bey'i bat sahih şer'i ile mesfur Ermiya'ya yüz yirmi beş kuruş bey' ve teslim temlik ile eylediğimde olduğu vache meşruh üzere iştira ve teslim ve temlik ve kabz kabulünden sonra semeni olan mebla-ı mezkura yüz yirmi beş kuruşu temama ve kamila müşteri-i mezbur yedinden ahz eyledim fima bade sehfüz-zikr nezl mahdud müştemilatımla mesfur ermiyanın mülkü müşterası ve hak sarıhdır benim asla ve kat'a alak ve müdhilim kalmadığı keyfi mayeşa-i ve haysuma mehar mutasarrıf olur dedikte gabüt tastikiş-şer'i ba vakı' bit taleb-i ketb olundu. Harir fil yevmir-rabi' ve işriyn men mah cemaziyelahir sene isni ve miteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam-ı mahle Hafız Abdurrahman Tuzcu Zade Abdullah Efendi
Efendi

Kara Ali Oğlu Ali Efendi
Kadı Efendi Oğlu Mehmed Ağa
.....

İbrahim Ağa Bin Süleyman Ağa
Muhzır Başı Hüseyin Ağa
Receb Efendi Zade Kadı Ağanın Vekalet
.....

B 96: Bais Nezir Huruf oldurki

Bir mezad kadim vilayet tarafından olan deftere-i nakidan ve sıbyan ve sefer-i hümayun sefer-i makrunda seferber olan zeama ve erbab tımar yoldaş ağaların çavuşlarının regamet? ve taraflarından karalarında temkin raiyet fakralarının vilayet tarafından emur şeriyelerini müveffet şera' benuye üzere olan yoldaş ağalarının haraçlıklarını subaşlarına idare ve irsal ittirmek için bir vekil kazb olunması lazım olmakla imdi vilayet tarafında müsemmi Darend-i tezkire Seyyid Kadı Mehmed Efendi tarafından vekil idib tarafından ahzın bir ferd mani ve ferahim olmayaları.

İmza

B 97: Medine-i Çorum sakinlerinden olub Sivas'da vakı Bezm vakfından evladiyet ed'a iden Emine ve Zeliha nam hatunlar bades selam inha olunurki tarafınızdan ba hacet şeriye sabit el-ve kale'l Hacı Eyyub nam kimesne meclis-i şeride şer'il veznde vakfı mezburun evlatları muvacehelerinde yedinde olan hücceti ibraz ve kath ve karait olundukta bir mucib hüccet şer'iyeye vekaletime binaen müvekkillerim mezburunun evladiyet sehimleri bi'l-ve kale taleb iderim setval olub şer'al elverilmesi muradıdır dedikte gabül istintak vakf-ı mezbur evladından malumul esame ve mahsurül istihak kimesneler cevablarında bir kat'a fetva-ı şerife ibraz ve baden-nazar vekil mezburidende olan nehb ihticaca selahiyet olmadığını mebni olduğuna binaen bir mucib fetva-ı şerif sizlerin vakf-ı mezburdan müdahilenizin men' defimiz muhtevi canib-i şer'a envardan iş bu ketb ve irsal olundu gerektirki bir minval muharrer vakf-ı mezburaya müdahale itmeyub mucib merasile-i şeriye ile amel olasız.

Fi Gurre Receb 1202

B 98: Arbekir Bir Ağalık Beş Yüz Nefere Tayinat Fermanıdır

Mefahirü'l-kudat ve'l-kelam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Anadolu canibinde vakı Arbekir ve havalisinde tahriri fermanım olan bir ağalık meşur neferesi serdengeçti sipahsiyan neferatının tahrira oldukları mahalden savb makuleleri varınca yol üzerinde vakı kazaların mahalleri ve tayinleri zeyd-i fazlihüm mefahir'ül-emasil ve'l akran kethüda erleri ve selceri serdarları ve kethüda-i şehre ve iyş erleri zeyd-i kadrihüm tevfi' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki İsmail cenbi serasker vezirim Ali Paşa edamallah-i teala iclalenin mağlibinde mevcut bu hamk üzere zikr olunan ağalık beş yüz nefer serdeneçti sipahiyan neferatının tahrira oldukları mahalden savb makulelerine varınca enam mekseleriyle mean nuzul eyledikleri menazilde lazım gelen ruzumda tainatları i'ta olması .....mezkura tarafından baiz mahal inha olduğuna binaen sabıkı mucibince iktida iden tainatları kaz ehalileri tarafından verilmek fermanım olmağın iş bu emr-i alişanım asdar ve ile irsal olunmuştur. Ecdi şevki kazat ve nevvab mumi-ileyhim ve kethüda eri ve kethüda eri serdarları ve kethüda-i şehre ve iyş erlerisiz. İş bu emr-i şerif alişanım vusulünden nefrat-ı mezburanın tahrir oldukları mahalden savb makulelerine nuzul idecekleri menazilde her kazanızın taht kazasına varub dahil olurlar ise mevcudlarına göre beher neferine yemiye bir çift nan ve behre bir neferine bir rukiye kuşt ve bir keyl şair kethüda ve başçavuş ve alemdar ve sair zabitanın ve her beher neferine yevmiye ikişer çift nan ve bir rukiye kuşt ve yarımşar keyl şair ve bir ---- ağaya

yevmiye beş çift nan ve iki rukiye kuşt ve bir keyl şair .....ağa ve ve sega ve sabinane barikileri için yevmiye ikişer keyl ..... kaza ahalileri taraflarından yer verilip lazım gelen bahaları mekaliflerinden takas olunmak için ve yer bulan tayinatları miktarı defterlerinin isim ve nehretleri ..... kabzına makur zabıtanın memhur temsekat? ahz ve hafz olunub şuhuda adet ve alat ve temlit iradeyle tayinatları mevzusunda zarurat mezaligalarına bais ..... halatından ihraz ve ictinab eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vardıkta bu bada veche meşruh üzere şerefyafte sudur iden ferman iş bu emri şerifi alışanımın mazmun münifi birle amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira el-yevm-i sabi' işriyn zilhicce sene isni ve mieteyni ve elf. İmza

Vusuli Fi Gurre Receb 1202

Sayfa 25:

B 99: Mefahir'ül-kudat ve'l-kelam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı' kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilihüm ve kudvet'ül-emace ve'l-ayan Sivas mütesellimi dergah-ı muallam gediklilerinden bu hususa memur Emin Bey zeyd-i mecde nam ve mefahir'ül-emin ve'l-akran bi'l-cümle merhuva memalikin ve iş erleri zeyd-i kadrehum tevki' ve ref'i hümayun ve asl olaki yine ordu-ı hümayun nusret makrunum yevm hareketi olan mah cemaziyelahirin dokuzuncu günü begayet takrib etmişken Anadolu ve Rumeli taraflardan tertib olan merakiyet ve levazımın henüz evci yürümeyub mürettebat mezkureden ekseriyesi memleketlerinden ..... ve istihbar olunmakla sizki kazat ve nevvab ve mütesellim mübaşir muma-ileyhimsiz sefer sahirlerisiz liva-i mezburdan mürettib olan ..... mehar şetran bu günlerde gelüb ordu-ı hümayunuma vasıl olmak ve yahud kalil ve kesir nefsan gelmeğin ihtimali olur ise temtil? ve tevekküfına bali olmaları bali hal işe akıbeta mazhar olacakları malum olmak için be vakfe dahi iş bu emri şerifim astar ve irsal olmuştur. İmdi vusulünde mantuk emri şerifimi iktiza idenlere ifade ve tefhim iderek livaı mezburada matlub ol miktar devaleri serian ve asıl ihraç ve ordu-ı hümayunuma erişirmek bi'l-ittifak mezbur sa'i da'vet eylemeleri ba haza ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm üzere şerefyafte sudur olan iş bu emri şerif celil-i şanım mazmun münifi birle amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriri'l yevmis-salis şehir-i cemaziyelevvel sene isni ve mieteyni ve elf.

Vusuli: Fi Gurre Receb 1202

İmza

B 100: Gayretli ragiatli faziletli Efendi hazretlerimiz meclis-i şer'ilerine varır daveti safiyet ve tahrir teslimat vafiyet ithafıyla ilan olan odurki mah taht-ı hükümet şiarımızda vakı Sivas ve Sivas eli ve Yıldızeli ve Han-ı cedid ve Behramşah ve tevabi' nevahilerine teskin ve temkin olan elli bölük yoldaşlarınız üzerlerine zabıt ve kethüda eri nasb ve tayin olunmak dab kadim ve kaide-i seyyidem olmakla ebna-i sipahiyandan yüz altmış bölükte doksan dokuz akçe ulufeye mukarref olan kudvet'ül emasil ve'l akran Ali Mehmed Sivas zımmi kadre ocağın kadim emektarlarından olub her vecihle mahal ve mutasarıf olduğundan naşi mecde bu def'a taha iden ibka olunduğunu şu tarafımızdan iş bu mektub muharrir ve irsal olunmuştur. İnşallah-u teala vusulünde gerektirki muma-ileyhi hürmet merkurda istihdam ve taht edilmek emurumda müracaatı muma-ileyh ittirdesiz ve sizlerki ol hevalilerde sakın ve temkin olan elli bölük yoldaşlarsız. Muma-ileyhi üzerlerinize zabıt ve kethüda eri bulub ve kav' bulan va'd ve niza'inızı merkurun marifeti ve marifet şera'la ru'yet idüb şeriat feraye mahal itaat muma-ileyh inkıya ve üzere olasız ve senki kethüda erleri ziydi kadresin ol havalileride sakın ve mütemekkin altı bölük yoldaşlarından olub sahihül esami sipah ve sipahi zade ve tekaa'daları gerekirki bundan akdem şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacib'ül ittiba' ve lazım'ül imtisalin mazmun itaat makrunı üzere hikemallah ziyd-i savb tehmer'iyeye müthim olanları bir mukteza-i şer' kavim zabıtı marifeti ve müveffet şera'la iktida eden ceza-i şer'ileri icra ve tertib olunub sipah ve sipahi zade ve tekaa'de olmayub reaya makulesinden olanlara kat'a sahib çıkılmayub sadır olan ferman-ı alışanım üzere amel ve hareket edüb hilafından ziyade havz ve mecanebet eyleyüb bir musib emr-i ali iş bu mektub ile amel olasız baki ----- dersinde ilm-i şeriat ----- ve tahrira fi evail şehri receb'ül ferd sene isni ve mieteyni ve elf.

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

B 101: Akz-ı kazat'ül-müslimiyn eva'l-vilat'ül-mevhidiyn meadinu'l-fezail ve'l-yakin rafi'ül i'lamüş-şeriat ved-din varis'il-ulum'ül enbiya-i ve'l-mürselin'il muhtesim bi mezid inayet'ül memleket'ül maiyn Mevlana kadısı zeydit fezaile ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l kalam Anadolunun orta kolu ibtidasından nihayetine varınca esna-i tarikde vakı mürettebat-ı seferiyesi olan kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilem ve mefahir'ül emasil ve'l akran kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve veyude ve zabitan vucuh-u memleket ve iyş erleri ve bu husus için mübaşir tayin ve irsal olunan sadrazam çuvakdarlarından Mehmed zeyd-i kadrihum ref'i hümayun ve asl

olucak malum olaki bundan mukaddemce taraf taraf nelr olunan ol emr-i aliyle sarahata cümleye tenbih ve tekit olunduğu üzere iş bu duhul itmek üzere olan mah cemaziyelahirin dokuzuncu günü liva-ı saadetit tevai Hazret fahrü'l-mürselin ile orduyu hümayunum Davut Paşa sahrasına ihraç olunmak mesmum ve dergah-ı muallam yeniçeri ocağı vesair ocakların ordusunun hareketleri behr-i hal ordu-ı hümayunumdan dört beş gün mukaddem olmakla Anadolu ve Rumeli taraflarından müretteb olan deve ve araba ve ba rekir ve katır ve camuz ve sairenin bu günlerde evci yürümeğin lazımadan iken şimdiye değin bir taraftan gelüb zuhur etmemekle. Senki mübaşir mumi-ileyhiyesin iş bu emr-i şerifimle gidüb esna-i tarikte vakı kazaların cem'i mürettebatı seferiyelerini ihraç ve Davut Paşa Sahrası'na sevk ve irsal iderek orta kol nihayetinde yine der aliyleme avdet ve baki kalmış ve erayisanlarını dahi sevk idüb bu vecihle müddet zehab ve eyabin nezl hesabına tecavüz etmemek üzere ika-i memuretine bezl ve sai' ve kudret eyleyesiz. Şöyleki mürettebat-ı seferiyyeden şimdiye değin kusur ve noksanı kalmış kaza ve erayis noksanlarını teknil ittirmek için senin meks ve tevkiana hacet olmamakla hemen ferman-ı alışanımı cümle muvacehesinde karait ittirdikte sonra ileriye geçüb hıyn avdetinde yine nızamın bulmamış ise o kazanın hükm ve zabitan ve söz sahibinin ismi ve şöhreti bir hoşça tashih ve zabt ile der saadetimde haber virmeğe ihtimam ve dikkat ve sudur emr-i şerifim tarihine nazara müddet ayab zevhabın? malum olmakla bir gün ve bir saat geriye kalır isen bir durli cevaba kadir olamayacağını mukarrer bilesin ve siz ki Mevlana ve kazat ve nevvab ve kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve veyude ve zabitan ve vucuh-u memleket ve iyş erleri sizler dahi mukteda-i emr-i şerfime imtisal ve mutabaat ve mübaşir mumi-ileyhim kankanızın? Taht kazasına vasil olur ise derhal mürettebatınızı yola ihraç ve Davut Paşa Sahrasına isal mesaraat ve hılaf-ı rıza bundan sonra bir an ve bir dakika tehir ve terkızı tecvizden gayetül gaye ihtiraz ve mecanebet eylameniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurduki; Hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şanın vacib'ül ittiba' ve lazımul imtisalimin mazmun münifi birle amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira fi'l yevmisanı işriyn cemaziyelevvel sene isni ve miteyni ve elf.

Kat vusul ileyna: Fi 2 Receb 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 102: Diğer Mubayaa Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vakı kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilem ve kudvet'ül-emace ve'l-ayan hassa selhuşurları bu hususa me'mur tarih zade Süleyman zeyd-i mecde ve mefahir'ül-emasil ve'l akran zabitan ve iyş erleri zeyd-i kadrihum tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki Suğıcak ve havalisi lazıması için iş bu sene-i mübareke mahsuben Anadolu canibinden sabıka mucibince kader vafi zehayir ..... irade-i aliyem taaluk ittiğine binaen Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarından vakı kazalarına senki selhuşur muma-ileyhiyesinin marifetinle dakikan behr-i kilesini mea nakliye çuval baha ellışer şairin mea nakliye otuzar akçe olmak üzer yetmiş bin keyl istanbuli dakik ve kırk keyl istanbuli şair mubayaa ve Samsun İskelesine nakl olunmasını irade-i aliyem taalluk etmekle fi-i mezkur üzere icab eden bahalarını canib miriden virilen akçeden hıyn nakl ve teslimlerinde an nakda eshabına nakl eda iderek bir an akdem mübayaa ve tedarik ve teknil ve Samsun İskalesine nakl ve hafz ve hitamı hasırını tahrir ve ifade mesai etmek fermanım olmağın memuriyetini havi iş bu emr-i şerifim asdar ve sadrazam Tatar Ali ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde baş muhasiyeden ihraç ve derun emr-i şerifem mevzuan irsal olunan memhur ve mumzi suret defterde tahrira olunduğu üzere mezkuru'l miktar dakik ve şehril evliye-i mezbura kazalarından tedarik ve mubayaa ve Samsun İskelesine nakl ve hafz ve ezhara mezid sai' ve ihtimam ve eshab zehairden ferd-u ahdesi bir akçe hakni ketm ve kıta'dan ihtiraz-ı tam eyleyesin e siz ki kazat ve nevvab muma-ileyhimsiz ve zabitan ve iyş erleri sizler dahi mucib emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; Hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda vache meşruh üzere şerefyafta sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şanın vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmunu itaatmakrunıyla amel olub hılafından bigayet ihtiraz ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılması. Tahriran fi'l yemis-sani cemaziyelevvel sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusul ileyna: 6 Receb 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

(Bu kısımdaki mali açıklamalar içerdiğini düşündüğümüz yazılar okunamamıştır)

Sayfa 26:**B 103:** Edim? Oğlu Abdullah Paşa Hazretlerinin Buyuruldu

Şeriat şiar Sivas kadısı faziletli efendi zeyd-i ilme ve kudve'l emace ve'l kiram Sivas sancağı mütesellimi Mir Receb ve kethüda eri ve sair vucuh belde zeydit-kadrehum inha

olunur ki iş bu evan meyan bade ikranda ordu-ı hümayun nusret makruna bir veche mesra'at ..... muhtevi şerefcîş? sudur varida eden ferman-ı celil-i şan mıntıkınca Medine-i Haleb'den geçen rabita-i edamet verub me'mura zafer evbe? azimet birle kat'a menazil ve merahil vasılı merabi' ve menahil kılarak tarih buyuruldu mevtiyeye vusul ..... olub rah-ı raestemiz Sivas'dan nazar etmekle dairemiz halkından iktiza iden ruz-merre ecnas zehayir defter-i mersule mevsıbınca müveffet şera' ve cümle ittifakıyla tevzi' ve terkim ve merasim mehmaniyemize riayet birle tanzim ve hazır amade olunmak hususuna sai' ve mezid ihtimam eylemeniz babında iş bu buyuruldu. Tahrir ve astar ile irsal olunmuştur. Bilah-i teala vusulünde gerektirki veche meşruh üzere merasim mehmaniyemize riayet birle defter mersule mucibince ecnas zehayir mesafiretimizi tanzim ve hazır amade eyleyüb buyuruldumuz mucibince amel ve hareket ve hilafından begayet hazır ve mecanebet eyleyesiz deyu

Vusuli: Fi 8 Receb 1202.

Fi Gurre Receb 1202

B 104: Bit-taleb canib-i şer'aden Mevlana Seyyid Ömer Efendi naib irsal olunub olduğu Medine-i Sivas mahalatından Akdeğirmen mahallesinde Veli Efendinin Soğancı zadedden işтира eylediği menzil üzerine varub meclis-i şeri' nebevi eylediğinde Vahide binti Hacı Latifullah ve validesi Döne binti Hacı Kebir? Ağa nam hatunları meclis-i ma'kut mezkurede iş bu baisüt-tebcil es-Seyyid Veliddin Efendi bin İbrahim mahzurunda bundan akdem bey' eylediğim menzil yüz kırk beş kuruşa olub lakin gabn-ı fahiş olmakla istirdadını murat ederuz diyu gabn davasını bir dürlü isbata kudreti olmayub ve beyyine dahi talibe olmalarıyla mea rızaları men' ve defi' vakı bey' etmeden diyu inkarlarımı mezbur Veli Efendi isbat idüb büyüce şeri' mearızaları men' ve def' olduğunu naibimiz Mevlana muma-ileyh mahallinde ketb ve ahrir ve bahs olunan emna-i şer'ile gelüb ali ve vukua meclis-i şer'a ihbar eylediği.

Tescil-i şed: Fi 11 Receb 1202

Şuhudül hal:

Kantar Mehmed Ağa

Yazıcının Mustafa

Mevlud Kenez Şemni Seyyid Muhammed Hızır Osman Zade Hafız Efendi
Efendi

Kara Mehmed Oğlu Yüz Başı Abdül Ağa

Ser Muhzıran Hüseyin Ağa

B 105: Vakıf Akçe Merasilesi

Medine-i Sivas mahallatından göçen Minare mahallesi sakinlerinden Gürünlü oğlu İsmail celi bades-selam inha olunurki medine-i mezbur mahallatından Ferhad Bostanı mahallesi sakinlerinden sahibetül hayrattan ümmeten Alime binti Mehmed nam hatun tarih-i kitabdan on sene mukaddem hal-i hayatında ve kemal-i akl ve sıhhatinde malı sülüsü etmiş beş kuruşu ruhu için vakf ettirub tarih-i mezburdan beru merut ve kuyuduna adem riayet olunduğunu ehali mahallede mazbut'ul-esami ma'rifet'il-müslimiyn meclis-i şer'a ihbar ve mütevellisi dahi ezn-i şer'ala olmayub hıyanet-i zahir ve sabit ve şer'a azli iktia ve sinin dahi istikamet dindar olub emur-u tealaye istihkamın dahi güzellik izar etmeleri kabl-i şer'iden nukud ve merkumuna mütevellî nasb olunmakla nukut mezburali ali veche ihlal-i behresine istirmaç ve hasıl olan zah nemasından senede bir rabitan şem' ruhun medine-i mezburda vakı İhsaniye medresesine ikad ve baki fazile raci vakıanın revmi için hulu itbak ve fakraya itkam ittirmenizi asan bit tevliye kabul meradan ezn havi iş bu merasile tahriri yedimiye i'ta olundu gerektir ki vakıanın şart eylediği veche üzere bir minval muharre şerut ve kuyut vakıfa riayet ve mucib merase ile amel olasız. Harir fil yevmil rabi' işrin mah recebül ferd sene isni ve mieteyni ve elf.

B 106: Sivas ili kazasına muzaf Sabancık karyesi sakinlerinden olub maktula halin olan feha? ve oğlu Kara Köse veled-i Markus nam zımminin veraseti zevcesi Ser Gevher binti Kirkor ve salbiye kebir karnı Manuş vel ebeveyn er karındaşı ahbab zımmileri mahsura olub verese mesfurun maktul mesfuru karye ile canib şer'a getürdüb müveffet şer'ala keşf olunmanı eli tes eylediklerine binaen muktedel mesfurun azasına nazar olundukta başının iki tarafından kurşun harcı? şahide olunub haber hasenden sual olundukda tarih i'lamdan üç gün mukaddem eski Arbekir sipah serdengeçtisi yüzbaşısı Hacı Halil Yüzbaşı neferatıyla tüfenk kurşunu ile harb ve sair afet olmuştur diyu takrir temasları üzere merkum Halil Yüzbaşı ve neferatı üzerlerine keşf olundukta sonra veraset-i merkumdan zevce-i mesfura Gevher ve mesfura Manuş nasraniyye

taraflarından keyl sicil şeri'leri ebna-ı sipahiyan ağavatından ve belde-i mezburun kadim hanedanından Seyyid Hacı Ahad Ağa bi'l-vekale ve meskur ahbab ve zımmi bi'l-i'sale meclis-i şer'a gelüb şöyle tahrir kelim vasi kam hal iderlerki kavm-i mezbur memleketlerinden hareket ve varestelerini terk idüb karye-i mezburaya gelüb muharebeye tasdi ve bir miktar ma'rike ve esna-i muharebede mukandel mesfuri mahal-i merkumdan tüfenk esim kuruşunu ile darb ve cerh ve aniyet mütabee şerafet olmakla havi kavm Halil Yüzbaşı neferatıyla Sivas'a gelmişlerdir. Ahzar şera' ve ve mucib şer'iyesi emr olunması muradımızdır diyu elhastelerine? binaen taraf şera'dan merkum Halil Yüzbaşı ve neferatına mahzar gönderilüb itaat şera'idüb canib şera' gelmemekle yoldaşlarına mahsur istihak kimesneleri meclis-i şeri'de bezm dahi berai mahza taş harb idüb müddeti mezbur mururunda mah bu taraftan fevt olmakla müveffet şera'la keşf olunması muradımızdır ve yediklerinde taraf şera'dan naib irsal olduğu zeyl kitabda muharrirül esami müslimiyn ile müteveffa-i mezbur üzeresini varub i'tizasına nazar eylediğinde darb ve cerhe müteaalık bir sene vakı olmadığı mahalde ketb tahrir ve bahs olunan emna-i şera'la gelüb ali ve ve kav'a ihbar eyledikleri evke vakı hal hasbinallah mülk'ül-meal bi'l Atus paye-i serir i'lası arz ve i'lam olundu.

Fi 15 Receb 1202

B 107: Mekarimi İsti'cali Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-kelam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı kazaların kadıları ve naibleri zeyd-i fazilem ve kudvet'il-emace ve'l-a'yan Sivas mütesellimi ve dergah-ı muallam gediklilerinden mekari deve ihracına me'muru eminin temrid mecdeha ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran ve veche memleket ve saire iyş erleri zeydi kadrihum tevki' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki sefer-i hümayunum lazımasıçün liva-ı mezkurdan mürettib malumül miktar mekari şeranı mahallerinden ihraç Davut Paşa Sahrasında ordu-ı hümayunuma eriştirilmek babında isti'cali havi sadır olan emr-i alişanım sadrazam tatarlarından el-Hacı Hasan zetdi kadre ile mahline ledel rehvali cümle muvacehesinde feth ve karait olundukta bir antuk emr-i ali amel ve harekete müteahhid oldukların Sivas kadıları tatar merkuma verdiği bir kıta i'lamında tahrir ve inha eylemiş ancak vaktleri gayet takrib eylemekden naşi ikra şimdiyeden yola ihraç ve irsal olunmuş ise bundan sonra alet ve i'zar karin sem' ve itibar olmayub mukaddem sudur iden emr-i şerifimde münderiv ve i'dat mazhariyet der kar olmakla heman dakika vahide tehize cevaz gösterilmenizin liva-ı mezkurdan mürettib ve matlub

olan dört yüz mehar şetranın mukaddem ve bu def'a sadır olan ferman-ı alışanım mucibince teahhid olduğu üzere tamamen yerli yerinden cem' ve tahsil ve ordu-ı hümayunuma iyi sürmene ihtimam ve dikkat olmak ferman olmağın tekit isti'cali havi iş bu emr-i alışanım sadır ve irsalolmuştur. İmdi vusulünde senki mütesellim muma-ileyhiyesin ferman olduğu vecihle amel ve hreket birle salifüz-zikr şetranı şimdiye dek yola ihraç ve irsal itmemiş isen bundan sonra kat'a ve katiyyeten 'avk ve tehire rahiset ve cevaz göstermenizin serian teadarik ve irsal ve ordu-ı hümayunuma iyi sürmene ihtimam ve dikkat eyleyesin. Ve siz ki kazat ve nevvab ve mübaşir muma-ileyhim vesairlerisiz. Sizler dahi mukteda-i emr-i şerifime imtisal ve mutabaa't eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olunur. Buyurdumki: Hükm-ü şerifemle sadrazam tatarlarına kudvetül emasil vel akran mecde tatar zeydi kadre vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefeyafte sudur olan iş bu emr-i şerif-i celalal-i şanın vacibül ittiba' ve lazıml imtisalimin mazmun münifi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fi gurre cemaziyelevvel sene isni ve mietyni ve elf.

Kat vusul ileyna: Fi 16 Receb 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 108: İzzet-meab hala Sivas'da menun bi'l ikta müfti zade Abdulahad Efendi badel İslam inha olunurki Hasan seluken olduğu bi'l mahfuz tarafımıza inha ve k me'deniyyeni eli tes etmeleriyle sana ibka olunmuştur. Gerektirki lahil istifta ash akval itmek menfiye aliyem rahmel berite ile ifta idüb ketb makbereden nakl sarih ramizalarında Medine-i Sivas müftisi olduğunu tasrih eyleyesiz. Ve İslam harir fi garre cemaziyelahir. Sene isni ve mieteyni ve elf Kadı Seyyid Mehmed Kamil .....

B 109: İzzet-meab Medine-i Sivas'da menur bi'l-ifta müfti zade Seyyid Hafız Abdulmecid Efendi badel İslam inha olunur ki bu sene-i mübareke hilalinde ziyaret Beytullah'il Haram ve Ravza-i Mutahhare-i hazret Seyyid'ül-ena'm kasdıyla canib Harameyn muhteremiyene rahile bende azimet ve ba'zısına vusul el-meram Medine-i merkumaya vusulün vaktına değin ha mesturun ve akrabandan Torun Zade Seyyid Hüseyin Efendi'yi yerine vekilnasb ve tayin eylemek üzere istinan etmekle sana izin verilmiştir. İnşallah-u teala canib merame raci olduğunda muma-ileyh efendiye vekil nasb idüb ash akval etme hanefiyye aleyhim rahmete rabbel beriye ile tarafından vekalet ifa eylemen üzere müvekkit tenbih eyleyesin ve İslam harir fil yevmis samim cemaziyelahir. Sene isni ve mieteyni ve elf. Kadı Seyyid Mehmed Kamil .....

B 110: Verud temkine arz dai kimesne budurki Medine-i Sivas sakinlerinden olub ebna-i sipahiyandan yevmi yirmi iki akçe esamiye mutasarrıf Ali ilimdarın bi kaza Allah-u teala sağ ayağı kanca tarafından ..... olub cevhide rakib nuzule geliye iktidarı bu kader diyu meclis-i şer'a ihbar ve eli tes? eylediklerine binaen merkum ali ilimdarı meclis-i şer'a götürüb ra'yil-ayn şahida olundukta takrir olmuşlarına mutabık olduğuna hasbinallah-i teala raileri muhit olunmakla merkumiyenin saye-i hot zıll'ül ileyhide mutasarrıf olduğu esamesine bir kıta kemalesine müsaade hot cihandar-ı erzanı buyurulmak bu sene ogüne vakı el-hale hasbe el-mülkün olmakla bi'l-..... serira i'lasiye arz ve i'lam oluna baki emru fehan hazretimle el-ahdindir harira fil yevmi esadisil aşran mah recebül ferd sene isni ve miteyni ve elf.

Sayfa 27:

B 111: Sabık Bostan Kethüda emiri Bağcı oğlu Mehmed Ağanın esnafda olan alacağı defteridir ki. Sicili Şed: 17 Receb 1202

<u>Para</u>	<u>Kuruş</u>	
30	0765	Debbağ esnafında baki
00	0371	Nalbant esnafında baki
00	0537	Sarac esnafında baki
00	0030	Berber esnafında baki
00	0290	Sığır Canbazına
00	0286	Katırcı esnafında
<u>00</u>	<u>0150</u>	Bostancı esnafında
30	2429	
00	1802	Bakkal esnafında
	0499	Ekmekçi esnafında
	0183	Gazgancı esnafında
	0033	Kavukçu esnafında
	0244	Tütüncü esnafında
<u>00</u>	<u>0100</u>	Mutbakçı esnafında
30	5290	
<u>Kuruş</u>		
620		Sokak esnafında
<u>648</u>		Arpacı esnafından yeniçerilerden deftere idhal olundu

Sicilatta mesturasında baki

<u>Para</u>	<u>Kuruş</u>	
	5161	
	0326	Bakkaldan mumhaneye ifraz
	0139	Börekçiden ekmekçiye ifraz
	0145,5	Terziden habur Hasan ve terzi Müslime ifraz
	0306	Tuzcu esnafında bakiye
	0194,5	At canbazında baki
	0300	Kürekçi esnafında baki
	<u>0100</u>	Celeb Falik? Ağanın Başçavuş akçesi ba-makbuli
	6662	
	2025	Mal-ı zaruri
	<u>3768</u>	Ba defter-i müfredat yaşcı oğlu mesarifi
	12455	
	<u>05290</u>	Biladaki? yekündür
	17745	
	<u>-17487,5</u>	Mezbur Yağcı Oğlunun deyn-i ihraç
	<u>00257,5</u>	

Mehdi oğlu yediyle mesarifat

Kuruş

5026,5	Devletlü Battal Paşa hazretlerine Sivas'a gedükde mesarif mea zararıyla
<u>2314</u>	Bin iki yüz iki senesi receb-i şerifin on birinci gününe gelinceye değin
mehr-i	
7340,5	oğlunun mesarifi

Mezbur yağcı oğlunun malına karşı borcudur. Sicili şed: 15 Receb 1202

<u>Para</u>	<u>Kuruş</u>		<u>Para</u>	<u>Kuruş</u>	
20	1280	Bezzaz Esnafına	12567,5		Evvelki sayfa yekünüdür
20	2351	Pembeci Esnafına	00550		Hatibzade Seyyidali
					Ağa'ya
	0060	Sokak Esnafına	00040		Başçavuş Osman Ağaya
	0720	Kasab Esnafına	00230		Gazgancı Şeyh Ağaya

0393	Çolak Oğlan	00430	BaşçavuşçırağıOsman Alemdar'a
<u>0320</u>	Şitilci Hacı Mehmed'e	00150	Çıraşı Mehmed'e
5124		<u>00485</u>	Bakkal Hüseyin Bey 14452,5
1700	NecabetlüRecebBeyEfendiy	00905	Rum Eliliye
1000	Faziletli Hakim Efendiye	00252	Defa'an Rum Elliye
0050	Halil Kethüda Konağına	00630	Tütüncü Muhsin Atabey'e
0050	Zencirhane içinSaraçnuhkülliyesine	00950	Seyyid Osman Bey'e
0030	KanlıAhmedOğlu Mehmed	00050	Çavuş Kethüdasına
<u>Para</u> <u>0042</u>	..... Kirasına	00060	Güranlı alemdara
40	7996	00130	Çemberci Hacı Ali Bey'e
	0020	<u>00060</u>	Mehdi oğluna
	0027	17489,5	
	0080		Mesci ile katib efendiye
	0020		Gazgancı esnafına
	0048		Yeşil Molla Oğlu
	0037		Terzi tarabet zımmiye
	<u>0010</u>		Kavukçu zımmiye
	7238		
	0010		Keçecilere Gazaz Osmana
	0010		Gazzan Pürmüz Oğluna
20	0411		KasabEmir MehmedOğluna
	0013		Tuzcu esnafına
	1395		Boşnak oğlu İbrahim Bey'e
	0056		Mecid Oğluna
	0126		Kasab İbrahim Bey
20	<u>0032</u>		Kasab Ercümend Bey
	10317		

- 0196 Karabacak oğluna
 0047 Musa Seccadoğlu için İncir Ağa
 20 0494 Bünyan oğlu Osman Bey
 0079 Cevizli oğlu Mustafa Ağa'ya
 0070 Mirahur Abdulgafur Ağa'ya
 0173 Çırağı Abdi Bey
0043 Baş Süleyman Efendi
 11419
 0053 Hoca Emin Efendi
 0283 Mütevellı oğlu Süleyman Ağa'ya
 0355 Selim Bey'e
 0145 Seyyid Himmet Ağa'ya
 0080 Defa'an Seyyid Himmet Ağa'ya
 0050 Yusuf Çavuş zade Nüzhet Ağa'ya
 0080 Hoca Emin Efendi'den Himmet Ağa'ya
0100 Defaten Seyyid Himmet Ağa'ya
 100 13565

Sayfa 28:**B 112:** Mubayaa İsti'cali

Mefahir'ül-kudat ve'l-kelam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas Sancağında vakı kazaların kadıları va naıbları zeyd-i fazilium ve kudvet'ül-emace ve'l-a'yan Sivas mütesellimi ve hasıla selhuşurlarımızdan mubayaa cemi'ne me'mur Tarancı Zade Süleyman mecdehüma ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran liva-i merkumada vakı kazaların zabitan ve veche memleket ve iyş erleri zeyd-i kadrehum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki bir mucib fetva-ı şerifeye mesku kaferesi üzerine sefer-i hümayunum ve kav'ından naşı iş bu sal meymenet iştimalde üzeri ve Soğancı ve mahal saireden tecmi' ihtişad iden asakir-i mevcudinin ruz-merre tainatları han Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarıda vakı kazalardan mubayaa ve Samsun İskelesine nakl ve teşmiri ferman olan yetmiş bin istanbuli keyl dakik ve kırk bin istanbuli keyl şair bir saat makdem mubayaa ve cem' ve iskele-i merkumaya nakl ve teşir olunmak babında sadıra ola emr-i alışanım mucibince Sivas sancağında vakı' kaza ehalilerinin hisselerine

isabet eden malum'ül-miktar dakik şairi iskele-i merkumaya nakl tesire müteahhide olduklarını meşir kazalardan ve bir yıllık i'layat şeriye bundan akdem selhuşur mumaileyhi tarafından der-saadetime varid olub hazine-i amirem defterlerine sebt ve kayd olumakla zehair-i mezkura kazat-ı müslimiyn için malum olmaktan naşi bir dakika tehiri ve terahiye rakıfet ve cevaz göstermenizin bir ferdin yahuda azar ve kaletine kat'a havale-i sem' ve ve itibar olunmanızın serian ve acilen yerlü yerinden mubayaa ve iskele-i mezburaya nakl ve tesir olunmak fermanım olmağın tekit ve isti'cali havi iş bu sene-i mübareke evasil rebiülevveliyesinde verilen emr-i şerifimin vusulünden bahisle zehair mertebe-i merkumanın bir mucib tevzi' cem tahsil ve iskele-i merkuma sevk ve tesir ve kabzına memura teslim müteahhid olduklarını. Sen ki selhuşur-i mumaileyhsin deraliyeme tahrir ve Bozok ve Amasya kadılarının başka başka alemlerini irsal eylemişsi. Mazmun alamet hazine-i amirem defterlerine sebt ve kayd olunmakla tekit ve isti'cali havi bu def'a dahi iş bu emr-i alişanım astar sadrazam tatarlarından kudvetül emasil vel akran veli ile olmuştur. İmdi vusulünde zehair-i mezkurayı bir an akdem mubayaa ve iskele-i mezkuraya nakl ve tekmile ihtimam ve dikkat eyleyesin ve sizki kazat ve nevvab ve mütesellim mumi-ileyhim ve zabitan ve sair iyş erlerisiz. Zehair-i mezkuranın acele mubyaa ve iskeleye nakl tenzili öbür mühimme müsta'cilede olub hilaf-ı rıza-i hümayunum ihmal ve ve müsamaha ve tehir daiyesinde olanların hakşarından gelmen muhakak olmala liva-ı mezburda vakı kazalarından mürettib zehairin ferma oduğı vecihle ali iyi hal serian ve acilen mubayaa ve bir saat mukaddem iskele-i merkumaya nakl ve tesirine cümleiniz bi'l-ittifak ihtimam ve dikkat ve hilafından begayet tehaşi ve mübaadet eyleyesiz. Şöyleki bu vakt ezman saireye mukin olmayub bir mukteda-i vakt ve hal zehair-i matlubanın bu günlerde tekmilli nakl-i matlub olmaktan naşi a'fv ve tenzili ve imhal ve tecile dair mültemisan müsaade mahal olduğundan gayret tahrirat irsalile emrar vakte rahiset verir ise mubayaacının ve tahrir idenlerin hal ve şanına göre tevileri icrası mukarre olduğunu bilüb ona kemal intibah ve nasiret üzere hareket ve mantık emr-i şerifimi iktiza idenlere ifade ve tefhim iderek bir an akdem temşit ..... matlubaya bezl ve sağ ve mukadderat eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdumki; Hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda vecche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan vacibül ittiba' ve lazımlül imtisalimin mazmun münifiyle amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahiran fil yemiil ahadi aşr cemaziyelahir. Sene isni ve mieteyni ve elf.

B 113: Ma fayas'ül-akrar bu vakf'ül-kasar fi şeruta ve kuyuda cevri ledi ve vaki'a bin yedi ve anı hükmet bis-sıhha ve'l-lazım ba-hilaf beynel eimmel esef harir'el-fakr ileyh a'san Seyyid Mehmed Emin ..... Sivasi .....

Elhamdülillahi Rabbil alemin vessalatü vesselami ala seyyidina Muhammedin ve alihi ve sahbihi ecmain amma ba'd. İş bu vakfiyenin tahriri inşasına bais ve badi budurki Medine-i Sivas mahallatından Cami Kebir mahallesi sakinlerinden sahib'ül-hayrat vet-tahsinat Abdusselam Zade Seyyid Mehmed Ağa bin Ahad Ağa nam sahib'ül-hayr meclis-i şer'i şerife nur ve mahfal din-i münif-i azherde cami-iz zikr vakfa müteveli nasb eylediği zevcesi Aişe hatun tarafından tastika birici şer'i sabitül vekale Hüseyin Efendi mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb vakf-i atiz-zikranın suduruna değin yedimde mülküm olub mahallet-i merkumada vakı malumul hudud beynel ehali bir bab kış eri ve derununde bir bab harem evtası ve bir miktar aralık ve bir miktar bostan ve sulataniyeden bir bab fevkani orta ve garbında bir yazlık ve bir bab kahve evtası ve bir bab eyvan ve bir miktar sulu müştemil mülk menzil mecmu'it-tevabi' vel levahık ve kafel menafi' vel merafık Hafik naniyesi Karalarından Tuzhisar karyesinde olan yarım sehimden hasse-i şaiyamı hasbinallahil ahd ve talebeler zat-ı Rabbül alemiyn mülkünden ifraz vakf-ı şer'i mezburu habs sarih mahalle ile vakıf idüb şöyle iderimki dame kendim menatta oldukça ben müteveli olam ve bade vefatı batna bade batnı nesila bade nesl evladı evladı evladım müteveli olalar ve onlarki dahi nesilleri munkariz olursa zevcem Aişe hatun müteveliye ola olduğu bade vefatıha Camii Kebirde hatib ve müteveli onları müteveli olub karye-i mezburada hissemden menzirimde mezkur icadından hasıl olan millete hasılatı evla tamir ve termim menzil ve bade evci vakıye sem' asl üç aded mum yapılib birisi pederim Hacı Ahad Ağa ve birisi zevcem Fatıma hatun ve birisi dahi kendiruhum için cami' Cami-i kebir'de ikad oluna ve bi Fazlullah-i Teala hasılat-ı vakıfdan bir batman rujan sade ve bir batman hasıl ..... itbah ve behresine leyali mübarekelerde kendim ve İbrahim ervahları için it'am ta'am oluna diyu hatm kelim eyledi ben dahi vekâlete ve'l kayıt üzere teslim kabul eyledikten sonra mezkûr Seyyid Mehmed Ağa vekil-i merkum mahzarında dava idüb gerçe vakıf imam-ı azam indinde sahih ve lakin gayr lazım vakf-ı merkumdan rucu'u benim için şer'idir. Binaen aeyh rucu' idem yine mülke istirdad-ı matlubdur dedikte vekil-i merkum cevabında bir minval muharrer med'ası muhakkaktır bir gün imam-ı Ebu Yusuf katında vakıf mecid vakfiyet demekle ve Mehmed Hasan Şeybani rahimallah indinde teslim elil müteveli ilevakf-ı lazım odur diyu .... müslimden imtina' ve hakim

mevacı' sadr kitab tevbile ve Hasan naib efendi huzurunda murafiâ olundukta mümhid kavaid hayri evveli görüb alima bi'l-hilaf vakfın saht ve luzumunuz hükmi-şer' itmen vakf-ı sahih olmağın men bade nakzil mukayyide mecal kalmadı femen böyle ba'de ma sem'ine ma isme ali ileyhın yoluna? innallahe semi' aliyem harir gelen ve hariratı el-yevm hami öşr men mah recebül ferd sene isni ve mietyeni ve elf.

Şuhudül Hal:

Faziletli el-Hacı Şeyh Mustafa Eendi	Fahr'ül Sadi İsteka Feham
Faziletli Seyyid Hüseyin Efendi	Mesrur Seyyid Hüseyi Efendi
Çuşegün Hüseyin Efendi	Eskici Zade Hafız Ahad Efendi
İmam Zade Ali Efendi	Seyyid Mehmed Bin Hacı Yusuf
Taşbaş Hüseyin Efendi	Hacı Osman Bin Hacı Ali Ağa
Evsali? Oğlu Mustafa Efendi	Şehzademiz Seyyid Ömer Efendi
Ser Muhzıran Hüseyin Ağa	.....

B 114: Terekliyuyan? Tainat Emri

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Eyalet-i Sivas'dan Suzi canibine varınca yol üzerlerinde vakı kazaların kadıları ve naibleri ve zeyd-i fazilem ve mefahirül emasil vel akran kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve saış iyş erlerine kadrehum tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki sarfiye Ser askeri destur makrem meşri mefhim nızam'ül-âlem vezirim Süleyman Kadı Paşa edamullahi teala asilalenin mevkinde mevcut bulunmak üzere Sivas ve havalisinde tahrir-i fermanım olan bir ağalık beş yüz nefer Terekli sipahiyan neferatı tahrir oldukları mahalden savb memurlarına varınca nuzul eyledikleri menazilde eyyam-ı mekseleri ile han mevcutlarına göre iktiza iden ruz merre tainatları i'ta olunmasını ocağı tarafından ba arzuhal istid'a eyledikleri asıldan sabıkı musıbınca iktiza iden tainat yevmiyeleri kazalar ehalileri tarafından virilmek fermanım olmağın. İş bu emr-i alışanım asdar ve ili irsal olunmuştur. İmdi vusulünde sizki kazat ve nevvab muma-ileyhim ve kethüda erleri ve yeniçeri serdarları ve kethüda-ı şehir ve iyş erlerisiz nefrat-ı merkum tahrir oldukları mahalden savb memurlarına varınca nuzul eyledikleri menazilde her fukaranın taht kazasına varub dahil olurlarsa memurlarına göre behr neferatına yevmiye birer çift nan ve behr beş nefratına bir revkiye kuşt ve bir keyl şair ve kethüde erbaş çavuş ve alemdar ve sair zabitanın dahi behr-i neferine yevmiye ikişer çift nan ve bir revkiye kuşt ve birer yem şair ve bir nefer ağaya yevmiye dört çift nan ve bir buçuk kuşt ve iki yem şair ve

avn bir reis ve sega ve saniyesan? Ba diğler gün yevmiye iki keyl bir yem şair tainatlarını kaza ehalileri taraflarından verdirilüb lazım gelen bahaları tekalife takas olunmak için virilen tainatın miktar ve menzillerin ism ve şehriyle kaydına memur zabıtan dan memhur temsekan ahz ve hafz olunub manda ve bedel ve mevcuddan ziyadeye tayin verilmekten tehaşi ve mecanebet olmak babında fermen-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şer,if celil-i şanınm vacibül ittiba' ve lazımül itisalimin mazmun münifi birle amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira fil yevmi salis vel işriyn, rebülahir. Sene isn ve mieteyni ve elf.

Kat vusul ileyna :Fi 25 Receb 1202.

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 115: Medine-i Sivas mahallatından Gök Medrese mahallesi sakinlerinden Seyyid Mehmed Efendi bin Hamza Efendi meclis-i şer'i şerif Ahad ve mahfel din-i münif Mehmed'ide iş bu baisül küttab Seyyid Hasan Bey bin Ali mahzurunda bitav'us saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb akd-i atiz zikrin Suduruna değın yerimde mülküm olub mahle-i merkurda vakı bir taratan camcı oğlu mülküne ve bir taraftan Karayaraklı? oğlu Hasan mülküne ve bir taraftan bin kırk oğlu mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud ve mümtaz bir bab kış evi ve iki bab fevkani evta ve tahtları azur tamir ve bir bab fidan damı ve bir miktar sululu müştemil mülkü menzilimi cemi'it tevabi' vel liva tarafından icab kabulü hasıl şerut-u müfsededen ari bey'i bat-ı sahih şer'i ile mezburasında Hasan Bey'e yüz elli yedi kuruşa bey' ve teslim ve telkin eylediğimde olduğu vech-i meruh üzere işтира ve teslim ve temlik ve kabz kabulünden sonra semeni olan mebla-ı mezkur yüz elli yedi kuruşu tamamen ve kamilen müşteri-i mezbur yedinden ahz eyledim fima bade salifiz zikr menzil mahdud mezkur müştemilatıyla mezbur Seyyid Hasan Bey'in mülk-ü müşterası ve hakk-ı sarihi benim asla ve kat'a alamet ve müdham kalmadığı keyfimaşa ve hayşuma muhtar mutasarrıf oldun dedikte gıbbut-tasdikış-şer'a ma veka'a bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmüs-salis vel işriyn men mah cemaziyelahir, sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

El-Emin Ali Efendi Faziletli Hüseyin Efendi

Zemher'il Meşayih Kiram Faziletli Seyyid Şeyh Mustafa Efendi

Abdi Seyyid Veliddin Efendi Ağa

Kahveci Hasan Emmi

Erve? Oğlu Hüseyin Ağa

Ahi Ağanın Oğlu Seyyid Mehmed Ağa

Müfti Efendi Tevabi' Hacı Osman Efendi

Mahdumi Hüseyin Efendi

Abdullatif Ağa Yeğni Hüseyin Çavuş

B 116: Medinei Sivas mahallatından Gök Medrese mahallesi sakinlerinden Seyyid Hasan Bey meclis-i şer'ide ahurda iş bu bais'ül-küttab Mustafa Ağa ---- bin Safi Yusuf mahzurunda bit-tav'us-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb iddeti atiz zikrin suduruna değin yedimde mülküm olub mahalle-i merkurda vakı bir tarftan camcı oğlu mülküne ve bir taraftan Karayaraklı? Oğlu Hasan mülküne ve bir taraftan bin kırk oğlu mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud ve ve mümtaz bir bab kış evi ve iki bab fevkani evta ve tahtları azur tav ve bir bab fırın tamı ve bir miktar sululu müştemil mülkün menzil cem'it tevabi' ve'l-levahık tarafından icab ve kabul havi şerut mefsededen ari bey'-i bat sahih-i şer'i ile mezbur Mustafa Ağa'ya yüzyirmi beş kuruş bey' ve teslim ve temlik eyledikte olduğu veche meşruh üzere iştirat ve teslim ve teslim ve temlik ve kabz kabulünden sonra semeni olan mebla-ı mezkurı tamamen ve kamilen şetran mezbur yedinden ahz eyledim fima bade salifüz-zikr menzil mahdud ve mezkur müştemilatıyla mezbur Mustafa Ağa'nın mülk-ü müştere ve hak merhidir benim asla ve kat'a alaka ve müdhilim kalmadı keyf-i maşae ve hayşuma yehtar mutasarrıf olsun dedikte indet-tasdik eşra'ı ma vakı bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmis-sami vel işriyn mah recebül ferd sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam-ı mahle Faziletli Şeyh Mustafa Ağa-i Taraklıyan Saadetli El-Hacı Salih Efendi

Torun Zade Hacı Mehmed Efendi

Çehkan? Hacı Bey

Abdilatıf Ağa Yeğni İbrahim Bey

Kul Oğlan Mahmud Ağa

Kavaklı Oğlu Salih Cebri

Ağa

Hacı Ahad Zade Şeyh İbrahim Ağa

Mahtumi Seyyid İbrahim Ağa

Karayaraklı Oğlu Hüseyin Emin

Oturakçı Veli Ahad ve Gayruhum

Sayfa 29:

B 117: Sıbyan Cebelüleri Kayıtlarının Ref' ve Küşad Emri

Mefahirü'l-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vakı kazaların kadıları ve naibleri ziyd-i fazilem ve mefahirül emasil vel akran liva-ı mezburanın iller beyisi ve çeribaşısı ziyd-i kadrihum tevki ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki Anadolu ve Rumeli caniblerinde vakı elveliyeden sabi kaydıyla mukayyed olub cebelüleri tahsil olunur kalan erbab-ı zeamet tıardan hariç tevcihlerine nazar ahd bulunma erişib tuvana ve sefere esmene muktedir olunan cebelüleri kayıdları küşat birle el hale sefer-i hümayunum memuriyetleri mukteda-i hal ve kanun-ı kadim olmaktan naşi tarih-i tevciheleri nazara sefer-i hümayunuma ismen üzere Tuna hükmüne dahil olanların cebelüleri ref'i ve bin-nefsi savb memuralarında isbat-ı vücud eylemeleri hususuna irade-i şahanem taaluk etmekten naşi baş muhasibden ihraç ve derun emri şerifime mevzuan irsal olunan suret-i defterde tahrir olunduğu üzere Sivas sancağında vakı' cebelü kaydıyla mukayyed mukiyd sabiyandan tarih tevcihlerine nazar ahd bulunma Seyyid on beş yaşını tecavüz edenlerin bi'l-cümle cebelleri kayıdları ref'i ve terkin olunmakla her bir sefer-i hümayunuma azimet verub memuralarında isbat-ı vücud eylemeleri fermanım olamakla hassaten iş bu emri celil-i şanını astar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde sizki kazat ve nevvab ve elli bin ve çeribaşısız balade batt? ve beyan olunduğu üzere liva-ı merkurada vakı cebelü ile mukid ahd bulunma erişib sefer-i hümayunuma erişmeğe muktadir olan sıbyanın cebelü kayıdları ref'i ve terkin olunduğu malumunuz oldukta suret-i defterde muharre zeamet ve tımar eshabı bbin nefis sefr-i hümayunuma azimet savb memurlarında isbat-ı vücud eylemelerine mezid sai' ve akdam ve hilaf emri alışanı vaz' ve hareket idenlerin zeamet ve tımarları ahzına tevci' olunacağı kuş bade ..... asfiye mübaderet eylemeniz babında ferman-ı alışanı sadır olmuştur. Buyurdumki: hükm-ü şerifimle vardıkta bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emri şerif-i celil-i şan ve asbel ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun itaat makruniyle amel olub hilafından ikraz eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahrira fil yemis-sani vel işriyn, cemaziyelahir sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat Vusl ileyna: Fi 25 Receb 1202.

Suret Sahra-i Edrese

B 118: Sürücilik Emridir

Destum makrem meşir mefhum nızam'ül-alem müddetir emuru'l-cumhur bi'l-fikrisakıb mütehammim mehamül enam bir-rayis-saib mümehhid bünyan-ı devlet ve'l-ikbal-i meşiyedar'ül hanıs-saade ve'l ihsan-ı mahzuf bi sunuf-u avatıf'ül melik'il ali

sabika raka ve ellisi olub bu def' a Diyarıbekr eyalet-i tevcihle orta kolun rakade yerlerinden sefere me'mur olan tavaif-i askeriyesini sürerek ordu-ı hümayunuma isal eylemek üzere sürücü tayin olunan vezirim Firuz Paşa edamallah-i teala iclale tevzi' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki sefer-i hümayunuma memur olan tavaif-i askeriyeden Anadolu'nun sol kolundan ihraç fermanım olan asakirin sürücüleri hala Trabzon Valisi destum makrem meşir mefhum nızam-ı alem vezirim Battal Hüseyin Paşa edamallah-i teala iclalenin ahde istihaline ihale ve sıyade havalisinden gerek rakıye gelince ihraç olunacak asakiri ve gerek yerlerinden huruçları akdem menut olan kimesnelerini dahi hala sıyadeye elhakarka valisi olan destur makrem meşiri mefhum nızam-ı alem vezirim Cezzar Ahmed Paşa edamallah-i teala iclale mahallerinden ihraç ve sefer-i hümayunum tesiratı üzere hizmet-i mezkura dahi meşar-u ileyhin zemet gayretine taviz olunub sağ kol asker sürücülerinden dahi mer'iş beylerbeyisi mirmiran keremdan emir'ül emrail kiram Dulkadir Zade Ömer dam ikbale me'mur ve tayin olub ancak rakaiden beru orta kol asakiresin sürücülerini müstekala ashab bi'l-liyakatten birinin uhdesine ehliye menut olduğu berberar ve sah vusul kulların orta kola karbiyyet ve münasebeti olan mahallerden sefer-i hümayunuma memur kafe-i sunuf askeriye-i yaran akdem ihraç ve ordu-ı hümayunuma sevk ve isale bin-nefs orta kola memur olacak sahib himmetin iktidamından sabit olduğu bedidar ve sakın vezir meşariyesin senden bu emr-i ehimme bir vefk tanzim ve tadiyahye dikkat ve her vecihle emur-u hümayunumda ibraz asar mezid garatve istikamet memul ve melhuz şehri-i yaranım olduğu bir ..... aşık oluktan naşı zikr olunan orta kolu rakadan..... bir ve sefere memur olan sah vusul kolların orta kola garb cevaz bulunan mahallerin tavaif-i askeriyesi yerlerinden ve yurtlarından acil ihraç ile erlerini alub ordu-ı hümayunuma duhule dikkat eylemek hususuna irade-i şahanım tealluk idüb hususu merkuma akdem eylemek şartıyla bu def'a avatıf aliye-i şanımdan Diyarbekir eyaleti şerefyafte-i sudur olan hatt-ı hümayun şevket makrunum mucibince mecde ve iska tevciye ve ihsan hacedaranım olmağın memuriyesin muhtevi hassaten iş bu emr-i alişanım astar ve tevcih-i münifime müddeya ile irsal olmuştur. İmdi senden ahur din-i mübinde iş bu eyyamları gayret ve hamiyet zuhuri memul cihandaranım olub bu tamam din ve devlete hizmet idemen vakt olduğu ve mesku veche keferesi bi'l-ittifak beyza-i İslama ayrat inkisar ve nekeset eylemek bekle ve bi'l-külliyeye müsliminin arayerden ref'ine kast ve niyet faside eylemiş oldukları ve hasıl yoluya olunca diyanet ve islamdan behre dar olanlar için gayret eylemen farz-ı ayn olduğu malumun oldukta keyfiyeti iktiza idenlere

ifade ile bir veche meşruh orta kolun rakadan beru tarik cade ve din yesarıyla sağ ve sol kolların orta kola civar olan mahlerden sefere memur olan bi'l-cümle sunuf-u askeriye ve sair geru kalmış bulunan tavaif saire askeriye yerlerinden ihraç ve erlerini alub mebni teala acıla ve serian ordu-ı hümayunum vaktiyle levahık damen dermeyeran gayret ve senden memul ve müntazır malikanım olan kar kezarı ve derabat levazımını icra ile hakkında olan hasen tevcih padişahanımın tezayidini mucib olacak etvar kayuran ibrazına bezkl gayret ve sai' ve liyakat ..... serume meazallah-i teala kusur ve rehavet ihtiyarıyla tehir mesalih cihad-ı mucib vakı' vuku'a gelmekten gayetül gaye tehaşi ve mecanebet eylemen babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: vusul buldukda bu babde veche meşruh üzere şerefyafte sudur iden ferman-ı vacibül ittiba' ve lazımlül imtisalimin mazmun itaat makrunumla amel olub hilafından bigayet hazr ve mecanebet eylesin. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahrira fi evasil şehri-cemaziyelahir, sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat vusulü ileyna: Fi 9 Şaban 1202.

Emr-i ali mucibince Diyar-ı Bekr valisi Firuz Paşa tarafından sürücülerin buyurdusu mahaldin icladen bu mahle işaret edildi. Bi makami Konstantiniyye Mahrusa

B 119: Hisar-ı Cedid

İş bu bin iki yüz iki senesi mah şaban-ı şerifin ..... yirmi beşinci günü Niksar kazası sekanından Hüseyin Oğlu Mustafa yediyle Hisar-ı Cedid seniyyesi Sivas mahkemesi ..... Sancağı olmakla varidi sicil şed: Fi 3 Şaban 1202

B 120: Anadolu'nun orta kolunda vakı veziriazam ve mirmiran kerame mutaba kafe-i asker-i İslam acele sefer-i hümayuna vusul ve mahufeleri babında emr-i habib-i asan verud ve sicil mahzufe-i kayd ve tarih receb-i şerifin evanından olmak üzere zuhuru. Tescil-i şed: Fi 9 Şaban 1202.

B 121: Tevhirad? Oğlu Derzi Simon Hücetleridir

Medine-i Sivas mahallatından Uryan Zımmi mahlesi sakinlerinden Tevhird oğlu veled-i Simon zımmi meclis-i şer'i hatırda iş bu baisanı-sefer oğulları Simon ve Manuk muvacehelerinde bit-tav' es-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb aktiz-zikranın suduruna değin yedimde mülküm olub mahle-i merkumada vakı bir taraftan semerci Manuk mülküne ve bir taraftan Şamil oğlu mülküne ve bir taraftan basmacı Eyüb

mülküne ve bir tarik hasayla mahdud bir bab kış evi ve bir bab fevkani eyvan ve bir sagir evta ve ..... havlu iki göz kagir anbar ve bir miktar eşhar mesmere ve gayri memretli? bağçe ve kılıç arkı müştemil mülk-ü menzilimi cemiüt-tevabi' vel levahık tarafından icab ve kabul havi şerut müfsidede ari bey'i bat-ı sahih-i şer'i ile oğullarım mesfur Simon ve Manuk'e iştiraka eyleyin. Elli kuruş bey' ve teslim ve temlik eylediğimde onlar dahi veche meşruh üzere iştira ve teslim ve temlik ve kabz kabulünden sonra semiz olan meblağ-ı mezkurı tamamen ve kamila yedlerinden ahz eyledim fima vecha selefül beyan mezl mahdud mezkur müştemişatıyla oğullarım mesfuran Simon ve Manuk ve dahilerin iştirana mülkün müşteraları ve hak sarihleridir benim asla ve kat'a alaka ve müdhilem kalmadı keyf-i maşan hayşuma yahtaran mutasarrıf olanları dedikte gabut-tasdikiş şer'ima vakı bit-taleb ketb oldu. Harir fil yevmit-tasi' men mah şabanıl muazzam, sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

B 122: Medine-i Sivas mahallatından Uryan zımmi mahallesinden Nehrad veled-i Sinan nam zımmi meclis-i şer'ada oğlu Simon mahzurunda bit-tav'is safi ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb akd-i atiz-zikrin suduruna değın yedimde mülküm olub mahle-i merkumada vakı bir taraftan Semerci Yanık zımmi mülküne ve evc tarafından müşteri-ü mesfure Simon ve karındaşı Manuk nam zemileri mülklerine bu hudud ile mahdud bir bab evta yeri arsa-i haliye ve bahçenin dahi evtanın çenesinden arka varınca bir miktar bahçe-i müştemil mülkümi cemiüt-tevi' vel livahık tarafından icab ve kabul havi şerut müfsideden ari bey'i bat sahih şar'i ile mesfur Simon zemiye otuz kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimde ol dahi bir minval muharrer iştira ve teslim ve temlik ve kabz ve kabul eyledikten sonra gani olan meblağ-ı mezkuru müşteri-i mesfur yedinden tamamen ve kamilen ahz ve kabz eyledim fi ma bade salifüz-zikrmülk-ü mahdud mezkurdan asla ve kat'a hılaf vemüdhilem kalmayub müştemilatıyla müşteri-i mesfur Simon zımmiyenin mülk müşterası ve hak sarihtir. Keyfi mayeşa ve hayşuma yehtar mutasarrıfı olsun dedikte gabüt-tasdikiş şer'i ma vakı' bit taleb ketb olundu. Harir fil yevmil hadi ve aşr. Men şehri-i şabanül muazzam sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Seyyid Abdülahad Efendi	Menal? Oğlu Hafız Efendi
Miralay Kani Seyyid Ahmed Efendi	Yazıcı Molla Osman
Nalband Oğlu Seyyid Mustafa Ağa	Derviş Mehmed
Ser Muhzır Hüseyin Ağa	Semerci Yanin Zımmi Kürkçü Mehan Zımmi

B 123: Kenan Zadelerin Arzlarıdır

Der verilmekte arz dai' kimesne budurki Sivas sancağında Sorgun nahiyesinde Ferafız? nam hatun ve takriran on yedi bin yedi yüz dört akçe ... ile üç nefer cebelü ile bir veche iştiran mutasarrıf olan iş bu ..... arz avdetini Hüseyin ve Hasan veledan Mustafa ..... yolunda olan beratlarımızı tertib hali' olmakla ..... berat-ı mezburun ..... vakı hal kimesneye ..... serir ahden arz ve ilam olanı baki emir ferman ve inayet a'san ..... fil yevmil hadi ve'l-karin men mah şaban'il muazzam sene isni ve mieteyni ve elf.

Sayfa 30:**B 124: Alay Beyi Oğlu Hafız Yeğenlerinin Evlerini Ferahat Hücçetidir**

Medine-i Sivas mahallatından Gök Medrese mahallesi sakinlerinden Esm'e ve Fatıma ve Saniye ve sabi Ahmed ve sabiye Naime ibni Hüseyin nam sabilerin ba hacet şer'iy'e vasiye mensuba veledaların Rahime binti Osman namesun kimesneler tarafından zikr-i atil bey' takrira ve i'ta-i hacete vekil olub vekalet'e zat-ı mezbura marifet şera'la arifan olan Ebubekir'in Ahmed ve Hasan bin Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve ve seyut vekaletine hükm-ü şer'il hak olan Seyyid Hüseyin bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer'ada iş bu baisül kitab Ali bin Osman mahzurunda bi'l-vekalet ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb akd-i ati z-zikrin suduruna değın müvekkilat-ı mezburanın yedlerinde müşterek mülkleri olub mahale-i merkumada vakı bir taraftan Kütük İmam mülküne ve bir taraftan Yusuf Bey mülküne ve bir taraftan Hacı Yusuf mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud bir bab kış evi ve bir bab fevkani evta tahyiti bir baba hur ve bir miktar culufi müştemil mülklerini cemiüt-tevabi' veleva hak tarafından icab ve

kabuli havi şerut maksadadan ari bey'i bat sahih şer'i ile merkum Ali Çelebi'ye altmış beş kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediklerinde olduğu bir minval muharrer iştira ve teslim ve temlik ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan altmış beş kuruşu müşteri-i merkum Ali Celi yedinden mekulat mezburat tamamen ve kamilen ahz ve gayz eyleyüb fi ma bade salifiz-zikr menzil mahdud mezkurda müvekkilatımın asla ve kat'a alaka ve müdhilleri kalmayub müştemilatıyla merkum Ali Celi'nin mülk-ü müşterası ve hak sarihdir. Keyf-i maşa ve haysuma nectar munsarif olun dediler. Dedikte gıbbut-tasdikiş-şer'i ma hevel levahık bit-taleb ketb olundu. harrariyel yevmşş-sani vel ışıryñ men şehr-i şabanül muazzam sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Darendeli Abdullah Efendi	Hafaf Hacı Ahmed	Ebubekir'in Ahmed
Hacı Ali Bin Mehmed	Çerçi Oğlu Ali Efendi	Ve Karındaşı Oğlu Seyyid Ahmed

B 125: Kudvet'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Mevlana Sivas kadısı ziyd-i fazle ve kudvetül emace vel ayan Sivas mütesellimi ziyd-i mecde tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki havacinan divan-ı hümayunundan maliye tezkiresi mesabik kudvetül emace vel ayan Ahmet ziyd-i mehirenin kapu kethüdası olduğuma mirmiran kiramdan hali Çorum sancağına mutasarrıf zadesi Zade Abdullah Paşa'nın etvarını ruyet sıhhatinde cerh eylediği üç kıt'a diyen temsekati muciblerince el-ecfiye olan mebaligden maida ahseb'ül-iktiza Paşa-i muma-ileyhin ordu-ı hümayun nasr temkarunum mukitiyle hareket esnasında kendüye haraçlık olmak üzere kapu kethüdası muma-ileyh nakden iki bin kuruş dahi i'ta eyledikte paşa-i faizinden olmak üzere hala Sivas'da sakin kaimemkami ve mühürdarı Molla Mustafa nam kimesne zemmetinde olan akçeden eda eylemek üzere Paşa- ı muma-ileyh tarafından verilen yolca tümseği ve mektubu ile kavm Molla Mustafa'dan kapu kethüdası muma-ileyh taleb eyledikte zemmetinde tevliyet mezbura malından Paşa-ı muma-ileyh tarafına aid olmaktadır. Akçe mevcut iken zemmetimde akçeli kadr diyu meblağ-ı mezkuru büyüce şer'i vermekde teallil ve muhalefet eylediğin kapu kethüdası muma-ileyh bu def'a ve katib hümayunuma takdim eylediği bir kıt'a arz-u haliyeyle inha ve senki Sivas mütesellimi muma-ileyhisin marifetinle mahalletinde şera'la görülüb elverilib icra-ı şer ve ihkak hak olucak babında emr-i şerifim sudurunı istid'a eylediğini ecilden hılafına emr bu .....

senki mütesellim muma-ileyhisin mahallinde şera'la görülmek emrim olmuştur. Buyurdumki: Hüküm vusul buldukta bu babda sadır olan emrim üzere amel dahi senki mütesellim muma-ileyhisin. İhsar hasma kılub mukaddema bir def'a şer'ala görölüb fazl olunmayan ahvalleri tamam mukid olub günsüz ilham olunduğu üzere ise ol babda mukteda-i şer' kavimle amel idüb dahi badet-..... bir mukteda-i şer' mazhar icra-ı şer' ve ihkak-ı hak eyleyesiz. Men bade şer'i şerife ve er-i alişanıma muhlif kimesne iş ittirmeyub husus-u mezbur için bir dahi emr-i alişanım irsaline muhtaç eylemeyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira fi evasıt şehri recebül ferd sene isni ve mietyni ve elf.

Kat Vusul İleyna: Fi 6 Ramazan 1202

Bimakami Konstantiniye Mahrusa

B 126: Hekim Karabaş Torunu Mesiha Zımminin Menzil Hücçetidir

Medine-i Sivas mahalatından Kilise mahallesi mütemekkinlerinde Egob veled-i Musa nam zımmi meclis-i şer'i şerife onur ve mahfele-i din-i münif üzeriyede iş bu baxis sefer Mesiha veled nam zımmi mahzarında bit tav'us saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb akd-i atiz-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olub mahalle-i merkurada vakı bir taraftan Çuvakdar Osman mülküne bir taraftan Mesiha zımmi mülküne ve bir taraftan Kuyumcu Egob zımmi mülküne ve bir taraftan tarik-ı am ile mahdud bir bab kış evi ve bir miktar hulufi müştemil mülkü menzilemi cem' tevabi' veled ehakkıyla taraflarıdan icab kabulü havi şeriat müfseleden ari bey'iyatı sahih-i şer'i ile mesfur Mesiha zımmiyete kırk kuruş bey' ve teslim ve temlik eylediğim ve ol dahi bir minval muharre iştira ve teslim ve temlik ve kabz ve kabul eyledikten sonra semni evlad meblağ-ı mezkurı müşteri-i mesfur Mesiha zımmiye yedinden tamamen ve kamilen ahz ve kabz eyledim fima bade salifüz-zikr menzil mahdud mezkurda asla ve kat'a alaka ve müdhilim kalmayub müştemilatıyla müşteri-i müşteri-i mesfura Mesiha zımmiyenin mülk müşterası ve hak sarıh keyf-i mayeşa ve hayşuma nehtar mutasarrıf olsun dedikde gabut tasdikış şer'i ma hüve'lvakı' bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmil ehadi ılrıyn şehri ramazan'ıl-mübareke, sene isni ve mietyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Yanın Veled-i Evcur?

Gazaz Musa Veled-i Evanos

Serkez Keşiş

Köroğlu Evhan Zımmi

B 127: Mekari Develerin Teftişi İçin Emirdir

Mefahr'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas Sancağında vakı kazaların kadıları ve naibleri ziyd-i fazlihüm ve kudvetül emace vel ayan Sivas mütesellimi ziyd-i mecde ve bu hususa mübaşir tayin olunan dergah-ı mualam gediklilerinden kudvetül emace vel ayan Mehmed ziyd-i mecde ve zabıt ve vucuh-ü memleket ve sair iş erleri ziyd-i kadrihüm tevki' ref'i hümayun ve asl olucak maluma devlet-i hümayun için mürettib olan mekari devlerin gelenleri ve gelmeyenleri ve noksanları ve yüke el verilmeyenleri fark temiz ve fima bade mürettebat mezkuranın gailisi bir tarh olmak üzere nızama rabt olunmasına irade-i aliye taaluk etmekle Anadolu ve Rumeli'de vakı kazaların mürettib mekari şetranın asl tertibleri verud idüb etmeyenleri ve amel mande ve merde zuhur idenler ibadet temyiz kaza zemmetlerinde kalıb ihraç olmayanları mahsus mübaşir tayin şeri'an ve acilen ihraç ve eğer bu babda itkas ve taksiratı ideri ahz ve tedib olmaları içündür devlet-i hümayunum tahrir iskat olunmak ve bu tarafda Serbanbaşları gönderdikleri amel gayr-i salih develeri paye veche kan yine Serbanbaşları marifetleriyle tebdil olunub yerlerine tuvana yüke elverir şetran tedarik i'mal ittirilmeğe ferman olunub Sivas sancağında vakı kazalardan mürettib dört yüz şetrandan dokuz bir mehari varid itmekle senki mübaşir muma-ileyhiyesin hasseten bu hizmete tayin olmuşundur. İmdi mukteda memuriyetin üzere serian Sivas'a varub ol miktar mehari şetranı eğer şimdiye dek ihraç olmuş ise serian ve acilen ihraç ve devlet-i hümayunuma irsal ve tesire ihtimam ve dikkat eylemen ferman olmağın iş bu emr-i alişan asdar ve irsal olmuşdur. İmdi vusulünde deve-i mezburadan mürettib develer devlet-i hümayun nusret makrun mevcud bulunub zehayir nakli hizmetinde ve sair hizmette istihdam olunmak için tertib olunmuş olmakla bir an ve bir dakika akdem tehir ve tevkıfına hevaz ve rahsat göstermeye --- serian ihraç ve devlet-i hümayunuma isal ve tesire mezid ihtimam ve dikkat ve eğer bundan sonra dahi tekasir ve taksirat ider olur ise tedibleri icrası için --- hallerini devlet-i hümayunuma tahrir ve iş'ara mübaderet eyleyesin ve sizki kaza ve liva ve mütesellim ve zabıtan muma-ileyhim ve sairlerisiz sizler dahi mukteda-i emr-i şerifeme ihtimam ve mutabakat eylemen babında ferman-ı alişan sadır olmuşdur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i alişanım vacibül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun itaatmakrunla amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fil yevmil hadi aşr receb sene isni ve mieteyni ve elf.

Sayfa 31:**B 128:** Mukataa Mirilerin Muaccilat Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam fevka'l-naib Arbekir ve Çemişgezek ve Amasya ve kadıları ve ziyd-i fazlihum ve kudvet'ül-emace ve'l-a'yan fevkal ve yevdesi ziyd-i mecde ve kudvetül emasil vel akran bu hususa mübaşir tayin olunan rikab-ı hümayunum defterdarı çuvakdarından ikinci Ömer ziyd-i kadre tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki ihale haza iki taraf tahkik iden sefer-i nusret makrun mesarifiçün kilitli akçe ihtiyaçtır. Karu böyle vakitte beytül mal-i müslimine ihanet cümleye vacibe-i vakt ve diyanet olduğu derkar olmakdan naşi hesabül vakt vel hal sabıkları metellu memalik mahrusetil mesalik padişahınımda vaki' malikane verilen bi'l-cümle mukataat-ı miriyenin mecellat mukayyidelerinde gerek hüdavendigar sabık berat ve'l-ekhim? her husuma mazfurla Sultan Mustafa Han tab serah ve gerek zaman-ı adalet unvan malükanımda tevcihatı geçüb üç sene murad idenlerin behrinde iktiza iden evci nefer cebelüliyelerinden birer neferi avf ve tenzil birle alit-tesavi ikişer nefer-i cebelü olmak üzere kuruştan hüdavendigar sabık meşarun- ileyhin sal halvesi olan yetmiş bir tarihinden mukaddem tevcihanı vaki olunan muaccelat-ı mukayyide-i atıklarından behri ..... yüz altışar kuruş cebelüleri tahsiline irade kat'a malikanem taalluka ve ol babda hitab-ı hümayun şevket müddetim şerefyafte-i sudur olmakla Tokat ve Arbekir ve Çemişgezek ve sair ol mevaliyede vaki mutabakat ıstıhabından atik ve cedid-i muaccelatlarından üzere hazine-i amiremde mahfuz baş muhasebe defterelerinden mahreç deruna emr-i şerifime mashuban irsal olunan bir kıt'a mahz-ı suret defter mantukı üzere iktiza iden yirmi dört bin iki yüz doksan altı kuruş cebelü bevlilyeleri ashab malikaneden ve kendüleri mevcut olmayanların mültezemlerinden ve zabt zabt iden kimesnelerden ali iyi hal cem' ve tahsil ve aviletten ordu-ı hümayunuma irsal olunmak ferman olmağın hassaten iş bu emr-i alişanım asdar ile irsal olunmuş vusulünde ve senki veyude muma-ileyhsin meblağı mezburu mesarık cunud-ı islamiyeye tahsisan bir mutad tahsil oluna gelen cebeluliyesi iken bir veche meşruh avf ve tenzil ile tadil olunmuş olmakla kat'a tehir ve tevkife rahaset ve cevaz göstermenizin mahza suret defter-i mezkurada muharre eshab malikaneden ve götürüldü mevcut olmayanların mültezimlerinden ve zabt iden kimesnelerden ali iyi hal tamamen ve kamilen tahsil ve kabzına memur mübaşir merkuma eda ve teslim ve acele ordu-ı hümayunuma irsale bezl ve sai' ve kudret eyleyesin ve sizki naib ve kazat muma-ileyhimiz sizler dahi mazmun emr-i şerifimle amel ve hareket ve hılafından begayet

tevkıye ve mübaadet ve senki mübaşir merkumsın. Meblağ-ı mezburun bir saat mukaddem tahsil ve götürdüb ordu-ı hümayuna hazinesine teslim müsaraat eylemen babında ferman-ı alışan sadır olmuştur. Buyurumki: Hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur iden emr-i şerif-i celil-i şanı vacibül ittiba' ve lazımlım imtisalimin mazmun-ı münifi birle amel olub hılafından ihtiraz eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılarsız. Tahrira fil yevmis-salis aşrç men şehr-i receb sene isni ve mietenı ve elf.

Kat Vusul İleyna: Fi 16 Ramazan 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

Mucibince sadrazam mektubu sadır olmuştur.

B 129: Devletlü Battal Hacı Hüseyin Paşa Hazretlerinin Sürücılık Buyurulduşudur

Şerayı' şiar Tokat ve Sivas ve Kazabad ve Zile ve Turhal kadıları ve faziletli efendiler ziyd-i fazlihüm ve mefahirül emace vel ayan Sivas mütesellimi Zadelı Zade Necabetlü Receb Bey ve veyuda-i tevkâr necabetlü Hacı Lütfullah Bey ziyd-i mecdehuma mefahiül emasil vel akran ayan ve zabitan ve iş erleri ziyd-i kadrihüm imha olunurki bundan akdem marifetimizle bilad ve kazalarınızden sefer-i hümayun nusret makruna sevk ve seyyar olunan asakir memuradan yerlerinde peymanda tehir kalan asakiri dahi bir an akdem ve bir saat mukaddem yerlü yerinden ihraç ve inzıam ihtıam ve müveffetimizle ordu-ı hümayuna sevk ve tesir olunmak babında mecdeden tarafımıza hitaben bir kıt'a hatt-ı hümayun şevket makrun selhuşur cenab şehriyariden Azatlı Seyyid Ahmed Ağa mübaşeretıyle şerefinden verud etmekden naşı imdi bu vakt-i evhat saire ve bu sefer-i esfar sabıkaya mukayese etmeyub herkes ve sai'ndan ezid hizmet-i din ve devlet-i aliyede suf? istikametiyle kıyam ve vacibe-i dikkat ve ratibe-i ahde gayret ve mümeyyit olduğu ve sermevti ahi ve kusur idenler mazhar gazab ..... hazret padişahı bulacakları alit-tahkik meczum ve malumunuz evarıkda müveffet şer'a ve cümle tayin olunan mübaşirimiz marifetiyle asakir-i memuradan geru kalmış var ise bir an akdem ve bir saat mukaddem bila imhal serin ve acilen yerlü yerinden ihraç mahalle memuralarına sevk ve tesyar ve kav'ı üzere tarafımıza ilam mübaderet eylemeniz babında divan-ı sürüciden iş bu buyuruldu tahriri ve astaru ile irsal olmuştur. Yine teala vusulünde veche meşruh üzere kemal-i dakik ve gayret eyleyüb bir mucib buyuruldu amel ve hareket ve hılafından ziyade mecanebet eyleyesiz. Sivas iline nahiyeden idhal olunan karyelerin fermanıdır

İmza

Fi 11 Ramazan 1202

B 130: Kudvet'ül-kazat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Mevlana Sivas mea Sivas ili kadısı zeyd-i fazile tevfi' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki Sivas ili kazası naibi Mevlana Seyyid Osman ziyd-i alimenin orduya nusret makrunumda divan-ı hümayunuma takdim olunan bir kıt'a arzı ve ihalilerin mahzurları mefhumundan Sivas ili kazası ehalileri meclis-i şer'a varub üzerlerinde mukayyid hane-i avarız ve nezl ve sair avamir-i aliye ile varida olan tekalifden mahallinde müveffet şera'la tanzim olunan tevzi' defteri mucibince herkes isabet eden hisselerini bi'l-ma'ie eda eyledi iktiza ider iken kaza-i mezbura tabi' Töke ve Yüreğir ve Kutluoğlan ve Sarıkaya ve Köse..... ve Çakmak nam altı aded kara ehaliyeleri kaza-i mezburadan ifraz ve Hafik nahiyesine el hak olunduk diyu hisse tekalife ve mesarif vel işlerini edada muhalefet üzere olmaları selh ba'de ezin bir mucib şerut karai merkuma ihaliyelerinin isabet eden hisse-i tekalifi cem' ve tahsil ve eda ittirilmesi için emr-i şerifim sudur... niyazında olduklarını Mevlana muma-ileyh arz ve i'lam ve ehaliyesi mahzurlarında tahrir ve istid'ayı 'inayet eyledikleri ecilden hazine-i amiremde mevkuf ak defterlerinden nazar olundukda Sivas ili kazası avarız hanesiyle nefsi Sivas kazasına mülhak olmakla behr-i nezl ve avarız yasak bir mucib emr-u defter tahsiline memur olanlara eda ve kadim-i Sivas ili kazasına tabi' kara ehalileri avamir aliyyete ile varid olan tekalifden mahalinde cümle muvacehesinde ta'dil tesviye veche üzere marifet şera'la olan tevzi' defteri mucibince hisselerine isabet edeni kadimi kazaları olan Sivas ili kazası ehalileriyle mean eda eylemeleri şerutundan idugi der kenar olunmakla husus-u mezbur mahallinde marifet şera' ve cümle marifetiyle görülüb fisal verilmeğın üzere şerutu mucibince emr-i şerifim verilmen babında iftihar'ül emrae a'la kebir müsteci' cem'il me'ali vel mefahir bi'l-fiil başdefterdarım Süleyman Raşid dame ulve telhis etmekle imdi tahli'i ve şerutu mucibince amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifim vardıkda bu babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi husus-u mezburi mahallesinde müveffet şera' ve cümle muvakkıtiyle görüb kaza-i mezbura tabi' kara ehaliyei o emr-i aliyem ile varid olan tekalifden mahallesinde cümle muvacehesinde ta'dil ve liva-ı veche üzere marifet şer'ala olan tevzi' defteri mucibince hisselerine isabet iden kadim kazaları olan Sivas ili kazası ehalileriyle mean ittirüb hilaf şerut ve mefayir emr-i alışan bir ferde teallem ve muhalefet ettirmeyib ahvallerine bir nice şer'i kadim fisal viresiniz. Şöyle bilesin alamet-i şerife itimat kılasın. Tahrira fil yevmis-sadis men şehri recebül müfred. Sene isni ve mieteyni ve elf.

Mucibince sadrazam mektubu sadır olmuştur. Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

Sayfa 32:

B 131: Gurre gaza matlai raina kad tali' mah şevval'il mükerrerem fil yevm es-sebt sene isni ve mieteyni ve elf.

Medine-i Sivas mahallatından Akdeğirmen mahallesi sakinlerinden Ali Bey bin Abdullah nam kimesne meclis-i şer'ada iş bu baisül küttab Mehmed bin Hacı Süleyman mahzarında bit-tav'ıs-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb akd-i atiz-zikrin suduruna değin yedimde mülküm olub mahalle-i merkumada vakı bir taraftan Tavlıl oğlu zımmi mülküne bir taraftan Kelvin zımmi mülküne ve bir taraftan kazvakçı zımmi mülküne ve bir taraftan tarik-ı has ile mahdud bir bab kış evi ve bir tahtani evta ve bir bi'ri ma vekil sebh erga ve bir mikdar havlulu müştemil mülki menzilimi cemüt-tevabi' vel liva hak tarafından icab ve kabulü havi şurut mefsededen ari bey'i bat şeri' ile merkum Muhammed Çelebi'ye yetmiş üç kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimde ol dahi bir minval muharrer işтира ve teslim ve temlik ve kabz ve kabul eyledikten sonra semini olan meblağ-ı mezkru müştere-i merkum yedinden tamamen ve kamilen ahz ve kabz eyledim. Fima bade salifüz-zikr menzil mezkurda asla kat'a alaka ve müdhilim kalmayub müştemilatıyla müştere-i merkum Muhammed Çelebi'nin mülki müşterası ve hak sarihdir. Keyf-i maşae ve haysuma yehtar mutasarrıf olsun dedikde gabut-tasdikiş-şeri' bade'l-hükm yehtar'ül bey' ma vakıa bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmis-sabi' men mah şevvalil mükerrerem sene isnş ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Hafız Resul Efendi

Arif Oğlu Seyyid Molla Ahmed

Ve Oğlu Seyyid Hacı Ömer

Habib Oğlu Hüseyin

Katib Seyyid Ömer Efendi

İmam Oğlu Pembeci Seyyid Ahmed Efendi

B 132: Haraççı Gürünlü Mustafa Ağa'nın Hücctedir

Medine-i Sivas mahallatından Şemsfaraş mahallesi sakinlerinden Abidin bin Ahmed kendi tarafından isale ve karındaşı Memiş Ağa tarafından vekil olub vekaleti Şeyh Osman bin Abdulkadir ve Hacı Ali bin Mehmed şهادetleriyle vekale meclis-i şer'i şerif önünde iş bu baisül küttab Mustafa Ağa bin Yusuf mahzarında bi'l-isale ve bi'l-ve kale ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb akd-i atiz-zikrin suduruna değin benim ve

müvekkilem mezburun yedimizden iştiraka mülkümüz olub mahalle-i merkumada vakı taraf eba'ası Esmehatun ve Halil Bey e Deli Ömer ve Seyfi Bey ve Veli Ömer ve tarık-ı am ile mahdud ve mümtaz bir bab kış evi ve kiler damı ve bir bab fevkani evta ve tahtı ahur damı ve üç bab kavacı menzili ve bir evdanlık ile bir mikdar havlulu müştemil mülkü menzilimin cem'i tevabi' veled askile tarafından icab ve kabuli havişerut-u müfsemeden arş bey'i bat sahih-i şer'i ile mezbur Mustafa Ağa'ya yüz kırk kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğinden olduğu veche meşruh olduğu üzere iştirak ve teslim v temlik ve kabz ve kabulünden sonra semini olan meblağı mezkuru tamamen ve kamilen müşteri-i mezbur yedinden ahz eyledin. Fima bade salifiz-zikr-i menzil mahdud müştemilatıyla merkum Mustafa Ağa'nın mülk-ü müşterası ve hak sarihdir benim ve müvekkilem mezburun asla ve kat'a alaka ve müdhilimiz kalmadı. Keyfimaşaa ve hayşuma yehtar mutasarrıf olsun dedi ve dedikde gabüt-tasdikiş-şer'i ma vakı bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmis-sani aşr men mah şevvalil muazzam sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Katib Zade Seyyid Abdurrahman Ağa	Dellal Şeyhi Seyyid Osman Ağa
Ve Mahdumu Seyyid Mehen? Efendi	Süleyman Bey bin Ebubekr
Uzune Mevlüd Oğlu Ahmed Ağa	Kızılcakışlalı Süleyman Bey

B 133: Kuyumcu Zımminin Hücctedir

Medine-i Sivas mahallatından Pazar mahlesi sakinlerinden Kasarcı oğlu Penbeci Simon veled-i Merdus ve karındaşı Kiyork veled-i Abraham kendi tarafında isale ve kız karındaşısı Agik ve İpek nam zımmiyeler tarafından vekil olub vekaleti Hasan Ağa bin İbrahim ve Hüseyin Ağa bin Hacı Ömer kimesneler şهادetleriyle sabit ve sebut vekaletine hükm-i şer'il hak olan mesfur Kiyork isale ve vekale ve mesfur Simon bi'l isale meclis-i şer'i hatır lazım'üt-tevakırdan iş bu baisanis-sefer Tokat'da müfti hanında mütemekkin boyacı oğlu mefdesi Agik ve oğlu mefdesi Nikogus tarafından tasdiki vekil olub vekaleti maidesi Evanos veled ve Bedrus veled-i Kazer nam zımmiler şهادetleriyle sabitül vekale kuyumcu Agob veled-i Zakir nam zımmi muvacehesinde bit tav'ıs-safi ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idüb iş bu vekil-i mesfurun müvekkileri mesfuran mefdesi Agik ve oğlu mefdesi Nikogus ile bundan akdem şirket inan ile müşterek müşterekler olub vakt-i şirketimizden hıyn tefrika değın nice ahz i'ta vakıa

olub tefrikımız vaktinde müvekkiller zimmetlerinde bir miktar mal-ı müşterek kalmıştır. Diyu kendilerinden bin kuruş taleb ve bu vecihle beniyyemizde münaza'at kesre ve muhasemet ekide vakı olmuştur. Halet-i haza beniyyemize maslahun tavassut idüb alisabilis-salih vet-tehariç yüz kuruş üzerine inşa akd-i sah idüb her birlerimiz sulh mezkurı kabul ve bedel sulh olan meblağ-ı mezkurı yerlerinden tamamen ve kamilen ahz idüb ve badel yevm şirket-i mezburaya mutaallık temessükane dairesinden zuhur ider ise ledel hükkamül kiram amel ve itibar olunmak üzere husus-u şirkete ve hukuk-u saireye müteallıka ahdehüma ahran zımmını ibra-i am ile ibra ve kat'an-niza'ıyla iskat-ı hak idüb bir minval muharre ihdahuma ahran zımmiyetini ibra-ı am ile ibra vekafıkın-niza' idüb ve ahran ibrasını kabul eyledi dedi ve dediler dedikte vekil-i mesfur kuyumcu Zakir mesfurları cem'i mahallatı meşruhalarında recahuma ve sefahuma tasdik etmeğın ma vakı' bit-taleb olundu harir fil yevmir-rabi' aşr men mah şevvalil muazzam sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Tokat Mevluyesi Şeyhül Hacı Osman
Efendi

Enişdesi Hafız Efendi

Katib Seyyid Ömer Efendi

Muhzırbaşı Hüseyin Efendi

Mefdesi Esib Veled-i Elhanis

Burusi veled-i Gares

B 134: İş bu iki yüz senesi seferül hayr gazasında sene-i mezbur şevval-i şerif üstüne gelinceye dek Medine-i Sivas'da esnaf aksakallusu Mehdi Oğlu Seyyid Ali Efendi yediyle emur vilayete mesarif eylediği defterini hala Sivas mütesellimi Zaralı Zade necabetlü Receb Bey hazretleri marifeti ve marifet şera'la ulema-i zevil ihtiram ve a'yan ve eşraf ve esnaf ehali ihtiyarları muvacehelerinde feth ve karaet olundukda ahaliyenin makbul eyledikleri elli iki bin yüz kırk beş kuruş ve faziletli hakim efendiye harç defteriyenin beş kuruş kethüdaiye elli kuruş çuvakdarına elli kuruş ve hakim efendilere kalemiye altmış kuruş mahzurlara on beş kuruş kethüda eri necabetlü Mehmed Bey tahsildariyye beşyüz kuruş baş çavuşa elli kuruş ayak çavuşlarına otuz beş kuruş ve şehir hacesi merkum Ali Efendiye icrat iki yüz kuruş necabetlü Receb Bey hazretlerine defter buyurulması için iki bin kuruş menhisül mecmu' elli altı bin altı yüz beş kuruş meblağ olub meblağ-ı mezkurdan Hafik nahiyesine dört bin beş yüz kuruş ifraz ve menzil için Yıldızeli kazasına iki bin beş yüz kuruş ifraz ve mahallata dört bin

kuruş ifraz olunub baki kırk beş bin altı yüz beş kuruş olub meblaı mezkurdan otuz beş bin kuruş esnaf taifelerine ifraz ve baki kalan on bin alt yüz beş kuruş saliyane-i atiyede deftere idhal etmek üzere sicillata kayd ve esnaf-ı mezkurun sicil mahzuzuna? mukayyid olan bendeleri veche üzere tevzi' ve taksim defteridirki bir veche atiz-zikr olunur. Harira el yevmül hamis aşr men mah şevvalül mükerrerrem sene isni ve mieteyni ve elf.

Bilade zikr olunduğu veche üzere bir mucib defter-i müfredat ehalinin kabul eyledikleri:

Kuruş 52145

Faziletli Hakim Efendi harç defter: Kuruş 1500

Kethüdaiyye: Kuruş 50

Çuvakdariyye: Kuruş 50

Katib Efendilere Kalemiiyye: Kuruş 60

Mahzurlara: Kuruş15

Kethüda Eri necabetlü Mehmed Bey'e Tahsildariyye: Kuruş 500

Başçavuşa: Kuruş 50

Ayak Çavuşlarına: Kuruş 35

Şehr Hacesine İcrat: Kuruş 200

Zadeli Zade necabetlü Receb Bey Hazretlerinden Defter Buyurulması İçün: Kuruş 2000

Cem'an Yekün:

Kuruş

56605 Yalnız elli altı bin altı yüz beş kuruşdur. Sah

04500 Nahiyeye İfraz

52105

02500 Yıldızeli menzili için ifraz

49605

04000 Mahallata İfraz

40605

10605 Salyane-i ayinede tevzi' için ihraç

35000 Yalnız otuz beş bin kuruşdur. Sah

Meblağ-ı mezkur otuz beş bin kuruş esnaf taifelerinin sicil mahfuzda mukayyed benineleri veche üzere takdim defterdarına beyan olunur.

Taife-i Bezaz mea Basmacı Kuruş 5285	Taife-i Penbeci mea Gassar Kuruş 5285	Taife-i Bakkal Para 10 Kuruş 3106
Taife-i Hafaf mea Dikici Para 10 Kuruş 3106	Taife-i Kuyumcu Para 5 Kuruş 1238	Taife-i Kürkçü Para 10 Kuruş 971
Taife-i Börekçi Para 15 Kuruş 809	Taife-i Etmekçi Para 10 Kuruş 810	Taife-i Arpacı Para 10 Kuruş 810

Sayfa 33:**B 134(Devamı):**

Taife-i Kasab Para 10 Kuruş 810	Taife-i Atar Para 30 Kuruş 1558	Taife-i Debbağ Para 10 Kuruş 635
Taife-i Tuzcu Para 30 Kuruş 1058	Taife-i Bostancı Para 15 Kuruş 705	Taife-i Tütüncü Para 10 Kuruş 1233
Taife-i Derzici Para 10 Kuruş 1128	Taife-i Gazgancı Para 10 Kuruş 950	Taife-i Gazazcı Para 10 Kuruş 565
Taife-i Çilingir Para 10 Kuruş 600	Taife-i Demirci Hurdacı Para 10 Kuruş 530	Mea Taife-i Nalbant Para 10 Kuruş 425
Taife-i Muy-tab Para 30 Kuruş 442	Taife-i Sarac Para 30 Kuruş 446	Taife-i Sipah Bazarı Para 10 Kuruş 425
Taife-i At canbazı Para 10 Kuruş 215	Taife-i Berber Para 10 Kuruş 530	Taife-i Sığır Canbazı Para 10 Kuruş 250
Taife-i Kevenci Mea Eskici Para 10 Kuruş 180	Taife-i Kavakçı Para 10 Kuruş 180	Taife-i Semerci Para 10 Kuruş 285
Taife-i Kılıçcı Para 10 Kuruş 425	Taife-i Katırcı Para 15 Kuruş 214	Taife-i Hamal Meydan Para 15 Kuruş 284

Cem'an Yekün: Kuruş 35000 Yalnız otuz beş bin kuruşdur. Sah.

B 135: İş bin iki yüz iki senesi mah şevvalil mükerrem evsatından cümle müfti ve marifet şer'ala Medine-i Sivas mesarifi tevzi' olundukda mahallata tarh olunan dört bin kuruşu sicil mahfuzda mukayyed olan sabıkı veche üzere hal tahammüllerine göre tevzi'

ve taksim defteridir ki bir veche ati zikr olunur. Harir fil yevmis-sabi' aşr men mah sevvallil mükerreme sene isnş ve mieteyni ve elf.

Mahalle-i Paşa Bey Mea Tokmak	Mahalle-i	Mahalle-i Billur
Kuruş 58,5	Para 30 Kuruş 48	Kuruş 58,5
Mahalle-i Keçi Yolu	Mahalle-i Hamur Kesen	Mahalle-i Gücük
Para 30 Kuruş 48	Para 4 Kuruş 35	Para 19 Kuruş 20
Mahalle-i Şah Hüseyin	Mahalle-i Demircilerardı	Mahalle-i Küçük Minare
Kuruş 78	Kuruş 97,5	Kuruş 58,5
Mahalle-i Hacı Veli	Mahalle-i Ferhad Bostanı	Mahalle-i Hacı Mehmed
Kuruş 39	Kuruş 39	Para 25 Kuruş 53
Mahalle-i Sufi Himmet	Mahalle-i Akdeğirmen	Mahalle-i Köse Dede
		Müslim
Para 30 Kuruş 48	Kuruş 97,5	Kuruş 39
Mahalle-i Köse Dede Zımmi	Mahalle-i Urban Müslim	Mahalle-i Urban Zımmi
Para 5 Kuruş 73	Para 5 Kuruş 112	Kuruş 136,5
Mahalle-i Sarı Şeyh	Mahalle-i Baldır Pazarı	Mahalle-i Oğlan Çavuş
Para 10 Kuruş 107	Kuruş 117	Kuruş 58,5
Mahalle-i Hacı Zahid	Mahalle-i Hamam Ardı	Mahalle-i Hasan Paşa
Kuruş 58	Para 5 Kuruş 34	Para 30 Kuruş 9
Mahalle-i Köhne Civan	Mahalle-i	Mahalle-i Gökçe Bostan
Para 15 Kuruş 63	Para 3 Kuruş 43	Para 30 Kuruş 9
Mahalle-i Hacı Mahmud	Mahalle-i Zilkar	Mahalle-i Veled Bey
Para 15 Kuruş 23	Kuruş 19,5	Para 10 Kuruş 68
Mahalle-i ----- Paşa	Mahalle-i Hoca İmam	Mahalle-i Bazar
Kuruş ----	Para 22 Kuruş 56	Para 30 Kuruş 282
Mahalle-i Ali Baba	Mahalle-i Bahtiyar Bostanı	Mahalle-i Cami Kebir
Para 10 Kuruş 29	Para 10 Kuruş 68	Kuruş 78
Mahalle-i Kilise	Mahalle-i Çavuşbaşı	Mahalle-i Ece
Para 36 Kuruş 120	Kuruş 136	Kuruş 234
Mahalle-i Örtülü Pınar	Mahalle-i Akça Bölge	Mahalle-i Kurt Mescid
Para 30 Kuruş 126	Kuruş 156	Para 27 Kuruş 12
Mahalle-i Bab-ı Kayseriyye	Mahalle-i Şeyh Çoban	Mahalle-i Kale Ardı

Kuruş 283	Para 25 Kuruş 53	Para 15 Kuruş 63
Mahalle-i Hoca	Mahalle-i Gök Medrese	Mahalle-i Gök Hüsam
Para 6 Kuruş 33	Kuruş 58,5	Para 19 Kuruş 20
Mahalle-i Hoca Hüsam	Mahalle-i Şems Faraş	Mahalle-i Yahya Bey
Para 24 Kuruş 15	Kuruş 136,5	Para 25 Kuruş 53
Mahalle-i Abdülkerim	Mahalle-i Kapalıca	Mahalle-i Amarat
Para 10 Kuruş 29	Kuruş 19,5	Para 15 Kuruş 24
Mahalle-i Küçük	Zaviye-i Karakaş	Zaviye-i Alice Bab
Para 18 Kuruş 60	Kuruş 19,5	Kuruş 19,5

Cem'an Yekün: Kuruş 4000 Yalnız Dört Bin Kuruştur. Sah

B 136: İş bu bin iki yüz iki senesi şevval şerif evsatına gelinceye dek Medine-i Sivas emurin ru'yet iden ak sakalluları ve a'yan ve eşraf marifetleri marifet şera'la tanzim eyledikleri salyaneden Hafik nahiyesine ifraz olunan ve dört bin beş yüz kuruş Abdulah Paşa Sifen ve Acı Peyker karyelerine nuzullerinde verilen şair kıymeti iki yüz yetmiş üç kuruş Abdulah Paşa'ya verilen revhan? ve asl ve sair sezavat kıymeti yirmi yedi kuruş hacca-ı mislimin Tutmaç karyesine nuzulü? verilen şair kıymeti altmış kuruş haccı müslimin gittikde Delibaşı Ağa Hacı Mirza karyesine fuzulü verilen şair kıymeti otuz altı kuruş Battal Hacı Hüseyin Paşa Hazretlerinin mübaşirine hizmet mübaşiriyye yüz elli kuruş Nusuh Paşa Şehani karyesine nuzulünde bedestan kethüdası bedeli verilen şair kıymeti yüz elli kuruş mal-ı mubayaada kesriyyeye yüz elli kuruş eşhani karyesine Nusuh Paşa mesarifi yüz elli kuruş Bingöl Karyesine mesarif altmış kuruş Akpeyker karyesine şair kıymeti altmış kuruş Şeyh Hacı Abdullah Efendimin şair bahası altmış yedi kuruş Bey? Peykarı için beş kile kıymeti yirmi beş kuruş Tatlıcak karyesine imdad ve otuz kuruş Sarıköy ve Devkere on keyl şair kıymeti kırk kuruş Nusuh Paşa'ya Yüzbaşı için verilen yetmiş beş kuruş faziletli hakim efendi hazretlerine harç defter beş yüz katib efendilere kalemiye otuz kuruş Miralay Ağa'ya dört yüzkuruş ve keyl Miralay fekiye Mehmed Ağa'ya tahsildariyye İki yüz kuruş baş çeribaşı Sunullah Ağa'ya eli kuruş ayak çeribaşlarına on beş kuruş Miralay vekili katibine kırk kuruş ve keyl kethüda-i çavuşane Osman Ağa'ya elli kuruş Zaralı Zade Necabetlü Efendi Hazretlerine beş yüz kuruş men hisal mecmu' sekiz bin iki yüz sekiz kuruşa baliğ olub meblağ-ı mezkuru atiz-zikri kara ehalilerine hal mahallerine göre tevzi' ve taksim defteridirki bir

veche atiz-zikr olunur. Harir fil yevmis sani vel işriyn men mah şevvalil mükerrerrem sene isni ve mieteyni ve elf.

Karye-i Beypınarı	Karye-i Başbüyük	Karye-i Hanzar
Kuruş 150	Kuruş 72	Kuruş 70
Karye-i Sofular	Karye-i Venik Sagir	Karye-i Harir
Kuruş 63	Karye 35	Karye 72
Karye-i Beydili	Karye-i Sariköy	Karye-i Devkir
Karye 180	Karye 210	Kuruş 170
Karye-i Özemiş	Karye-i Karabalçık	Karye-i Elen Yüke
Kuruş 170	Kuruş 155	Kuruş 75
Karye-i Horhun	Karye-i Velişeyh	Karye-i Kavak
Kuruş 80	Kuruş 20	Kuruş 23
Karye-i Eymir	Karye-i Hatırlı	Karye-i Emre
Kuruş 56	Kuruş 180	Kuruş 158
Karye-i Ganim	Karye-i Tuzhisar	Karye-i Cirhin?
Kuruş 110	Kuruş 148	Kuruş 64
Karye-i	Karye-i Hursah	Karye-i Azran
Kuruş 64	Kuruş 96	Kuruş 69
Karye-i Necfe	Karye-i Ferhad Yenicesi	Karye-i .....
Kuruş 100	Kuruş 68	Kuruş 20
Karye-i Hatıb Viranı	Karye-i Bingöl	Karye-i Merluc?
Kuruş 7	Kuruş 185	Kuruş 46
Karye-i Mehmeden	Karye-i Emirhan	Karye-i Kızılcaşıla
Kuruş 30	Kuruş 37	Kuruş 80
Karye-i Kalandar	Karye-i Kerte	Karye-i Acıpeyker ---
Kuruş 70	Kuruş 41	Kuruş ----

Sayfa 34:

B 136(Devamı):

Karye-i Tavşanlı	Karye-i Karayük	Karye-i Peariç
Kuruş 96	Kuruş 96	Kuruş 51

Karye-i Yarise	Karye-i Taht Kemend	Karye-i Akpeyker
Kuruş 28	Kuruş 20	Kuruş 80
Karye-i Akçamescid	Karye-i Mamuga	Karye-i Kalam
Kuruş 26	Kuruş 70	Kuruş 72
Karye-i Hacimirza	Karye-i Kübdin	Karye-i Koçhisar
Kuruş 50	Kuruş 215	Kuruş 318
Karye-i Gamis	Karye-i Yarhisar	Karye-i Çimeyenicesi
Kuruş 108	Kuruş 375	Kuruş 220
Karye-i Tüderke	Karye-i Küre	Karye-i Beştepe
Kuruş 318	Kuruş 47	Kuruş 29
Karye-i Seraceşar	Karye-i Tutmaç	Karye-i Mahtut
Kuruş 25	Kuruş 125	Kuruş 150
Karye-i Sifen	Karye-i Acıpeykeri garb	Karye-i Yam
	Sifen	
Kuruş 88	Kuruş 73	Kuruş 20
Karye-i Boğazkesen	Karye-i Eşhani	Karye-i Kalekiye
Kuruş 100	Kuruş 185	Kuruş 34
Karye-i Amarat	Karye-i Şahbey	Karye-i Yanıyumru
Kuruş 35	Kuruş 17	Kuruş 10
Karye-i Yassıcabel	Karye-i Şehristan	Karye-i Hoşkadem
Kuruş 40	Kuruş 10	Kuruş 25
Karye-i Mescidli	Karye-i Güllüce	Karye-i Sinekli
Kuruş 45	Kuruş 70	Kuruş 79
Karye-i Eyigün	Karye-i Yenice garb	Karye-i Serçe
	Güllüce	
Kuruş 12	Kuruş 25	Kuruş 12
Karye-i Karaküllük	Karye-i Atakilise	Karye-i Çatviran
Kuruş 79	Kuruş 106	Kuruş 93
Karye-i Tatılıca	Karye-i Damlacık	Karye-i Ese
Kuruş 110	Kuruş 40	Kuruş 115
Karye-i Apardı	Karye-i Hayribey	Karye-i Çöken
Kuruş 102	Kuruş 150	Kuruş 15
Karye-i Hoca Bey	Karye-i Himmet Fakıye	Karyei Sarıklıoğlu Hoca

		Bey
Kuruş 40	Kuruş95	Kuruş 40
KaryeSimkürkmeaKarapeyker	Karye-i Celalli	Karye-i Yeniköy
Kuruş 170	Kuruş70	Kuruş 12
Karye-i Karayarak	Karye-i Gölcük	Karye-i Büke
Kuruş 25	Kuruş 31	Kuruş 22
Karye-iTarabcık mea Akviran	Karye-i Kızılcakışla Garb Himmet Fakıye	
Kuruş 100	Kuruş 60	
Karye-i İslam	Karye-i Budaklı	Karye-i Zambaklı
Kuruş 20	Kuruş 30	Kuruş 10
Karye-i Hacı-i Hergün		
Kuruş 50		
Cem'an Yekün : Kuruş 8208 Yalnız sekiz bin iki yüz iki kuruşdur. Sah		

B 137: Bakkal Nihayet Oğlunun Köroğlu'undan Aldığı Menzil Cehtiyedir?

Bazar mahlesinden Köroğlu Mihail ve karındaşı Mayk veledan Mekruviç naman zımmileri meclis-i şera'da iş bu baisüs-sefer mefdesi Ağya veled nihayet mahzurunda bi tav'ihuma ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idib akd-i atiz-zikrin suduruna değin yedlerimizden müşterek mülkümüz olub mahalle-i merkumada vakı etraf erbası kendi ve kuyumcu Artin zımmi ve tarik-ı has işle mahdud bir bab kış evi ve bir fevkani evta taht-ı karin damı bir fevkani eyvanı müştemil mülkümüzü cem'it-tevabi' vellivahık tarafından icab ve kabuli havi ve şerut mefsedede ari bey'iyat sahih-i şer'i ile mesfur ağya zemiye üç yüz elli kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediklerinde olduğu bir minval muharrer iştır ve teslim ve temlik ve kabz kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru mesfur Ağya zımmi yedinden tamamen ahz ve kabz eyledin fima bade salifiz-zikr menzil mahdud mezkurda alaka ve müdhillerimiz kalmayub müştemilatıyla müşter-i mesfur Ağya zımminin mülk-ü müşterası ve hak sarihdır. Keyfimaşae haysuma yehtar mutasarrıf oldun dediklerinde gibbut-tasdikiş-şer'i bade'l-hükm ..... bey' ma vakı' bit-taleb ketb olundu. Harir fül yevmis-salis men mah zilkadeş-şerife sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Katib Mahkeme Kadı Zade Seyyid Ömer Seyyid Abdulahad Efendi
Efendi

Bakkal İbrahim Ağa

Ser Muhzır Hüseyin Ağa

Köroğlu Evhenik Zımmi

Köroğlu Elkesan Zımmi

B 138: Terenic Oğlunun Mübaşeretiyile Olan Mubayaanın İsti'cali Emridir

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadin'il-fezail ve'l-kelam Sivas ve Amasya ve Bozok sancaklarında vakı kazaların kadıların kadıların ve naibleri ziyd-i fazlihüm ve iftiharil emace ve'l ikram cami'ül-mehamed ve'l-mekarim'ül muhtas bi mezid inayet'ül mülk'ül daim yeni ilhası ve yüzdesi Çapar Zade Süleyman dame mecde ve mefahir'ül-emace ve'l-a'yan Sivas mübayacısı selhuşuran hasa Medine Ternic zade Süleyman ve Sivas ve Bozok ve Amasya sancakları mütesellimler ziyd-i mecdehuma tevfi' ve ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki senki yeni ilhası veyudesi Kapucubaşı muma-ileyhisin mubatyacısı muma-ileyhin bu def'a der saadetime varid olan tahriratında iki yüz iki senesie mahsuben Sivas ve Amasya ve Bozok sancakları mübayacısı muma-ileyhi marifetiyle mübayaa tertib ve fermanım olan yetmiş bin keyl dakik ve kırk bin keyl şairin dikkat ve zamanyla tamamen eda ve teslimine kazalar ehalileri mukteda olduklarını meş'ar taraf şer'adan virilen ilanattır. ----- irsal olduğu beyanıyla Kadıabad nahiyesine tabi' ahinde olan yedi pare karye ehalileri iki yüz bir senesine mahsuben mübayaa fermanım olan zehayirden hisse mübayalarını leyte ve lealle iradeyle henüz eda eylemedikleri ve Çepni Çongar kazası ehalileri dahi hisse-i mübayaaalarını edada avk ----- üzere oldukları inha ve iş'ar olunmuş. Gerek iki yüz bir gerek iki yüz iki senelerine mahsuben zikr olunan sancaklardan mübayası tertib ve Samsun İskelesi'ne badel nakl Soğancı ve hevali irsal-i fermanım olan malum'ül-miktar keyl dakik ve şairin bir danesi geruye kalmaksızın tevzi' defterleri mucibince ali iyi hal yerlu yerinden cem' ve tahsil avk ve tehir metellü hareket ictisariye --- tedib ve kuşmal olunmaları için ism ve resmleriyle der saadetime arz ve .... olunarak vakt ve zemayınla mübayaa-ı merkum tekmilen iskele-i merkuma nakl ve izhar ittirilmesi hususuna ---- ihtimam ve dikkat olunmak fermanım olunmağın tekiden ve isti'cala iş bu emr-i celil-i kadrım asdar ile irsal olunmuşdur. İmdi vusulünde veche meşruh üzere tesniyyin mezkur---- zikr olunan sancaklardan mübayası tertib ve fermanım olan malumül mikdar keyl dakik ve şair düşman-ı din ve hızlan karin ile muharebeye girmesine kıyam

iktidam olmuş asakir-i mansura tainat ---- verilmek iradesine mebni olub bir danesinin akde tehire kaldığına bir dürlü rıza-i şahanem olmayub leyte ve lealla irade ile a'vk ve tehiri güne hareket edenler behr-i hal tedib küşmal olunmaları için ism ve resm ve şöhretleriyle der saadetime arz ve i'lam oluna tamamen ve kamilen yerlü yerinden vakt ve zamanıyla ali iyi hal cem' ve tahsil ve iskele-i merkuma nakl ve ---- ittirilmesine mezid ihtimam ve dikkat eyleyesin ve senki mubayaacı muma-ileyhsin seniyye mezkura --- mahsuben memur mubayaası olduğun dakik ve şairi fermanım olduğu vecihle müveffet şera'la ----- ve mir ve mütesellimin mumi-ileyhim marifetleriyle ali iyi hal yerlü yerinden vakt zamanıyla cem' ve tahsil ---merkuma nakl ve tesire mübaderet ve bade izin hilaf ve rıza-i şahanem hareket ideri ol---- mahkeme hakkından gelmeğin için ism ve şöhretleriyle der saadetime arz ve i'lam ittirmek mesaraat ---- . Ve sizki kazat ve nevvab ve mütesellimiyn muma-ileyhimsiz. Sancaklarınız dahillerinde olan kazaların hisselerine isabet eden mubayaaları bir an akdem mubayaacı muma-ileyhe tamamen eda ve teslim eylemeleri sizlerde---- matluba padişahanem olduğu malumunuz oldukda bade izin mubayaa merkumanın eda ve tesliminde i'nat ve muhasamet idenlerin muhkem haklarından gelinmek için ism ve resmleriyle der saadetime arz ve i'lam iderek mubayaa-i merkumanın vakt ve zamanıyla mubayaacı muma-ileyh tarafına tekmilen--- eda ve teslim ittirilmesine sizlere dahi ziyade akdem ve ihtimam ve hilafından begayet hazr ve tevki ----- eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle ----- varid--- bu babda eche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif-i celil-i şan ----- ül ittiba' ve lazımül imtisalimin mazmun münifi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimat kılasız. Tahrira fil yevmis-sabi' aşr, ramazan-ı şerif sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat Vusul İleyna: Fi 28 Şevval 1202 Mucibince sadrazam ga-i makamı mektubu sadır olmuştur.

Konstantiniyye Mahrusa

Sayfa 35:

B 139: Zaralı Zade Necabetlü Receb Bey Efendinin Mütesellimlik Fermanıdır

Mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas eyaletinde vakı kazaların kazat ve nevvabı ziyd-i fazlihim tevki ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki Sivas eyaleti bu def'a avatıf-ı aliye-i şahane ve avarif bahiye-i taçdaranımdan hala Vidin canibi seraskeri destum mükerrerem meşir mefhum nizamül alem vezirim Hasan

Paşa edamullah-i teala iclaleye tevcih ve ihsan-ı hümayunum olub meşar ileyhın seraskerlik emriyle iştigaline binaen eyalet-i mezburaya tarafından bir mütesellim nasbesi? muktedi olmakla tevcih-i tarihinden zabt eylemen üzere hala Sivas mütesellimi kudvetül emace vel a'yan Mir Receb ziyd-i mecde ka mekan mütesellim nasb olunmak babında emr-i şerifim sudurunu meşar ileyhın kapu kethüdası bit-takrir istid'a etmekle veche meşruh üzere mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın. İmdi sizki Mevlana-ı muma-ileyhimsiz. Bir veche muharrer mütesellimlik mezkuru meşar ileyhın tevcih-i tarihinden muma-ileyhi zabt ve tarafına raci' olan aidat ve tayyarat-ı kadimden ola geldiği ve cümle ahz ve kabz ittirüb mütesellimliği emrine ahiri dahl ve tearrız ittirilmemek babında ferman-ı alışanım sadır olmutur. Buyurdumki: Hükm-ü şerifimle vusul buldukda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan fermen vacibül ittiba' ve lazıml imtisalimin mazmun itaat makrunnıyla amel olub hılafından mecanebet ve mecanebet eylesiz. Şöyle bilesiz alaet-i şerife itimat kılarsız. Tahrir fi evasıt şehr-i şevval il mükerrrem, sene isni ve mietyni ve elf.

Kat Vusul İleyna: Fi Gure Zilkade 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 140: Karagömlek karyesinden Dağlı Oğlu Seyyid Ahmed ile Kurtköy'lü Yalame Ağca'nın Oğlu Seyyid Maslahaddin ..... Niza'ı Hüccetidir

Hafik nahiyesi karalarından Kürt karyesi sakinlerinden Seyyid Maslahaddin bin İbrahim nam kimesne meclis-i şer'i şerif enver ve mahfil din-i münif ezherde hala Sivas mütesellimi Zaralı Zade Necabetlü RecebBey tarafından tayin buyurulan mübaşir-i mebu's marifetiyle ahzar şerh olunan yine nahiyeye-i mezbura tabi' Karagömlek karyesi sakinlerinden iş bu bais'ül-küttab Haceli oğlu Mehmed bin Ömer tarafından sabit'ül-vekalem er karındaşı Dağlı oğlu Seyyid Ahmed bin Mehmed nam kimesne mahzarında üzerine dava idüb iş bu meclis-i şer'ada hazır olan Abdulkadir'in kızı Huri tarih-i kitabdan dört sene mukaddem on iki bin akçe mihr-i muaccel ve müeccele tesmiyesiyle menkuhama olub bundan akdem teslim muma-ileyh hazretlerinin huzur miranelerinde akd olunan meclis-i şer'ada tarafeyn terafi'

B 141: Kasarcı İstefan Zımminin Varisleri ve Dayinleri Karhanesi ve Menzilinini Feruhat? Hüccetidir

Medine-i Sivas mahallatı Akdeğirmen mahallesi mütemekkinlerinden duyuni terekesinden ezid olduğu halde halen olan gasarcı İstefan veled-i Suğmun nam halikin veraseti bi'l-ihsar zevcesi Marnus binti İnuk nam nasraniyye ile Ammu? oğlu Mihail veled-i Evhan nam zimmiye mahsara olduğu ber nehc şer'i zahira oldukdan sonra halen mesfurun dayinlerinden penbeci mefdesi Evanos ve deli Gazr oğlu ve demirci zimmi vet-Tuna oğlu ve kuyumcu oğlu ve gasarcı Terus ve Esib nam zimmilerin ve sair'ül-hak sahileri meclis-i şer'ada gasarcı Terus veled nam zimmi muvacehesinde bit-tav'ıs-saf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam idüb halen mesfurun terekesi marifet şer'ala tahrir ve takvim baha olundukda cümle terekesi sekiz yüz kuruşa bali' olub iki bin sekiz yüz dört kuruş deyn meşiti olub beher kuruşa on birer para birer akçe ali vechel ferma şer'a iktiza itmekle tereke-i mezburdan mahle-i mezburda vakı etraf erba'ası Karaga? zimmi ve Yurhan Yüzi oğlu ve kezir Mihail zemi ve Hamun? nasraniye mülkleri ve tarik-ı am ile mahdud bir bab kış evi ve bir bab gasarcı karhanesi? ve bir mikdar evretime ve gelgeç sumi ile bir miktar havlumu müştemil mülk menzili marifet şera'la bey' men yezid olarak takvim kıymet ve raibet inkıtından sonra bi'l-cümle dayin bit-terazi bit-terafi tarafından icab ve kabul havi şerut mefsedededen ari bey'i-bat sahih-i şer'i ile mesfur Terus zimmi beş yüz kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediklerinden olduğu bir minval muharre işтира ve teslim ve temlik ve kabz ve kabul eyledikten sonra semiz olan meblağ-ı mezkurı müşter-i mesfur yedinden tamamen ahz ve kabz olunub ali vechel ferma dayinlerine iktisam ve her birlerimiz bir minval muharra ahz ve kabz idüb fima bade mebi' mezkurda asla ve kat' alaka ve müdhilimiz kalmayub müştere-i mesfurun mülk-ü müşterası ve hak sarihi olmuşdur. Keyfimayeşa ve hayşuma nehtar mutasarrıf olsun dediklerinde gabut-tasdikiş-şer'i ma vakı bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmil hadi vel ışıryñ men mah muharremül haram sülüs ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam-ı mahle Hafız Efendi	Seyyid Abdulahad Eefendi	Sağır oğlu İbrahim ve Ahmed
Arabacı Ali	Ser Mahzar Hüseyin Ağa	Mahzar Süleyman
Berber Karaga	Gasarcı Mihail Zimmi	Gasarcı Gabriel Zimmi
Gasarcı Zaden? Zimmi	Gasarcı Panik Zimmi	Penbeci Kirkor Zimmi

B 142: Kavsikun? Tutmaz Oğlunun Mahalleliler? ile Evladiyet Davası İçün Hücettir Medine-i Sivas'da vakı Emir Ahmed Vakfı'nın tevellütüne bi'l-berat-ı şerif-i alıhanım mutasarrıf olan iş bu bais'ül-küttab Seyyid Ömer Ağa bin Seyyid Ali Ağa meclis-i şer'i şerif envar ve mahfel din-i münif-i ezherden Yıldızeli kazasına muzaf Bedel karyesi sakinlerinden Lut uşağı demekle Arif Abdulkadir bin Ebubekir ve İslam bin Ebubekir ve Hüseyin bin Halil ve Derviş Mehmed bin Ebubekir namuna kimesneler mahzurlarında bit-tevliye üzerlerine dava idüb iş bu mezburlar vakf-ı mezkûrun evladi yüz zeamiyle ve hakkımız mahsulüne fuzuli müdahaleden hali olmazlar. Sual olunub mucib şer'isi icra ve hılaf şer'i müdahileleri men' ve def' olmak matlubdur dedikde anlar dahi cevablarında bizler vakf-ı mezburun evladından değilleriz. Ve evladiyet davasından dahi keyf yeda eyledik. Husus-u mezbura mutaallıka ame-i deavi metalibat ve kafe-i iman ve muhasamattan her birlerimiz mütevellı merkumun zemmetini ibra-i am ile ibra ve ıskat hak idüb fima bade ava-i evladiyete müteallıka vechen minel vucuh ve sebaiben menil esbab evladiyet davası bizlerden zuhur ve sudur iderse ledil hikamül kiram mesmua' ve makbule olunmasun dediklerinde makrun? mezburunu mütevellı merkum cem'i kelimat meşruhalarında vicahen ve şifahen tasdik ve tahkik itmeğın ma heval vakı bit-taleb ketb olundu. Harir fil yevmis sani men şehri zilkadeş-şerife sene isni ve mieteyni ve elf.

Şuhudül Hal:

Kadı Zade Seyyid Ömer Efendi

Bulud Mehmed Ağa

Erbab-ı Timardan Seyyid Hüseyin Ağa bin Mustafa Ağa

Yeğın Osman Oğlu Salih Ağa

Sürmecı Oğlu Mehmed bin Hacı Abdullah

Ser Muhzır Hüseyin Ağa

Ve gayrihum minel -----

B 143: Haraçlıkçı Başı El-Eyübün Vekaleti

Hala Sivas sancağından tekaat ve sıbyan olunan yoldaş ağsar bi'l-cem'ihim huzuranlarınave guz-ağraz birle selamlar olunub hal hazırlarımız setval olundukdan sonra inha-ı mecaneleridirki bu sal-i mümniyet iştimalde avatıf-ı aliye-i hasr ve eniden Sivas Elbeyli kema-kan iş bu bin iki yüz senesi mah şaban şerifin yirmi üçüncü günü taraf acizanemize tevci' ve gayet yedimize emr-i celil-i şan i'ta buyurulmayub ol tarafda olan karar mezru'atlarını müveffet şera'la ru'yet olunması mühim ehamdan olub

üzerlerinize bir müstekım el etvar bu tarafda olan zeam ve erbab-ı tımar yoldaş ağsar marifetiyle ve müveffetimizle iş bu Darende tezkiresi harçlıkçıyan Yeterkeş Zade erbab zeamadan ve erbab istihkakdan saadetlü Seyyid Mehmed Ağa ziyd-i kadruli Elbeylik'in emurune vekil nasb ve tayin olunmuşdur. Ağa muma-ileyhi üzerlerimize zabıt bilüb emurlerimizi müveffetiyle ve müveffet şera'la ruyet olunmasını labüd ve muktedi olduğuna binaen tarafımıza gayet ve ehan buyurulan emr-i celil-i şan tevcih tarihinde ağa muma-ileyhi ile hısanı ru'yet eyleyub tayaranımızı ve zuhurat olan ayrad mü'minimiz ve arf? olan saliyane tahsilinden ayrvatımızı memlekette ihraç oluncaya kadar Elbeylik'in vekaletinde istihdam zabt ve rabıt eylemen için tarafımızdan iş bu vekalet-i mezkurası tahrir ve irsal olunmuşdur. Billah-i teala gerektirki veche meşruh üzere Salihüz-zıkr olunan iradi manilerimizi arafımızdan zabt ve rabt eyleyub mevsub tezkiremizle amel olasız: Fi Gurre Ramazan 1202 Vusul İleyna: Fi 13 Zilkade 1202 İmza

Kuruş

- 1000 Mukaddem tevaliyet musafehun kapu kethüdası tarafına verilen
 0225 Mecde her Maşallah kazuhat? ve kıymeti kabz olunan
0500 Bu def'a nakde kabz olunan
 1725
 0500 Biraderim necabetlü Receb kimesne tecvil deyn beş yüz kuruş havale
 0400 Hemşerim Fatıma hanım kefaletiyle Seyyide Emine hatuna bit-tahvil deynim dört yüz kuruş havale
0070 Safiye hatuna bit-tahvil deynim yetmiş kuruş havali
2695 Yalnız iki bin altı yüz doksan beş kuruşdur. Sah

B 144: Bais Terkim Huruf Budur ki

Bilade beyan olduğu üzere mukaddem tevellüt mesarifiçün kapu kethüdamız tarafına verdiği bin kuruş def' mecde maşallah kıymeti iki yüz yirmi beş kuruş. Bu def'a nakd akzımız beş yüz kuruş biraderim Necabetlü Receb Bey bit-tahvil beş yüz kuruş hemşerim Fatıma hanım kefaletiyle Seyyid Emine hatuna bit-tahvil dört yüz kuruş havale ve Safiye hatuna bit-tahvil yetmiş kuruş deynim havale olunan dokuz yüz yetmiş kuruş ile cem'an iki bin altı yüz doksan beş kuruş halile-i muhteremem Aişe hanıma deynim olmakla binaen aliye Sarı Şeyh mahlesinde vakı bab derununda olub selamlıkda

fevkani bir ve mesfur beş bab evta ve bir bab yazlık evtasıyla tahtlarında ahur hevaliyesi berlule mai cari ve harem tarafında kebir ve sair iki bab evta ve bir kış evi ve bir yazlık ve bir mikdar ----- men küll'ül vucuh malumat'ül-hudud mülkümi hüsn-ü rıza ve ihtiyarım ile haliylem mezbura Aişe hanıma tariz zikr iki bin altı yüz doksan beş kuruş deynim mukabelesinde muvacehe-i müteselliminde feruhat ve yedimde olan sahih-i yedimiz buraya teslim olunub alaka ve müdhilim kalmayub şahiden mesaaden şahadetleriyle mezbura Aişe hatunun kendi mülkü ve mülkiyetini mucib sendat canib şeri'den hebt verilmen ve zabt ve rabt eylemen üzere iş bu memhur ve ma'muliyesinde ketb ve --- mezburaya i'ta olundu billah-i teala devkirme bir minval muharrer ve bir mucib sendat şahidun müslimden şahadetleri üzere hüccet-i şer'iyye ketb ve yedi mezbura Aişe hatun i'ta ve mülkiyet üzere zabt ve rabtına tarafımızdan ve taraf ahirden bir kimesne müdahale ve mühaneat ve kuz iki yüz iki saferinin mükerreremi yedinci gününde tarihü kaydıdır.

Şuhudül Hal:

Seyyid Hacı Şeyh Mustafa Efendi

Bizim Küçük Mustafa Efendi

Hazinedar İbrahim Ağa

Şehir Kethüdası Seyyid Koca Ağa

Abbas Kethüda Zade Mahmud Ağa

Katibül Huruf

İmza

Sayfa 36:

B 145: Asakir İçindir

Ekadı kazat'il-müslimin eval'i-vilat'il mevhideyn meadinu'l-fezail ve'l-yakin ve aksuva? i'lamüş-şeri'a ved-din varisu i'lamül enbiya-i ve'l-mürselin'il muhtesun bi mezid inayet'ül mülk'ül-ma'in Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesarıyla nihayetine varınca vakı mevali feham ziydet-fezalihum ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam sair kazad ve nevvab ziyd-i fazlihüm ve mefahir'ül-emasil ve'l-akran şehir kethüdaları ve sair zabitan ve işç erleri ve vecde ehali ve ehl-i İslam gayretkeşleri ziyd-i kadrihum tevki ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki havl ve kuvvet'ül-bari' ile üzerlerine sefer-i hümayunum tahkik iden meskulü Nemçelü Zade ahhtar ve intikam olunmak niyet-i halisasıyla ordu-ı hümayunumun liva-ı şerif gufran? redif samiyesiyle mah cemaziyelahirin dokuzuncu günü Asitane-i devlet Asitanemden

hareket ve Davut Paşa sahrasına harb hıyam nusret olunduğu mukaddemce emr-i şerifimle cümleye iş'arıyla ordu-ı hümayunuma me'murların bir gün evvel hareket ve serian azimet ve Edirne Sahrası'na isbat vücud eylemene mübaderet eylemeleri hususı tekit ve isti'cal olunmuştu. Ehalet-i haza ordu-ı hümayunum mah mezburum yirmi altıncı günü daren-nasr vel yemine mühimme-i Edirne'ye vasil ve me'murların verudlerine intizaren ittisab hıyam erame ve tüfek namer-refik ile andan dahi semt münasebe methini tahrimet olub lakin ehalete haza Anadolu canibinden me'mur olanlar mülhak olmayub ve din düşmanları hudud-u islamiyede asakir-i müslimin ile harb ve kıtal üzere olmakdan naşi ba avn rab müste'an suret-i feth ve zafer canib islamiyede revha olmak memul vekaliye memalik düşmana taraf taraf hücum olunmak hususı bi'l-cümle memurların bir kadem akdem ordu-ı hümayunumda mevcut bulunmalarına menut olmakla. Sizki Mevla ve sair muma-ileyhim siz taht hükümetinizde vakı kaza ve gasbana ... ve nevahi ve karade dergah-ı muallam yeniçeri ve sipah ve silahdar ve ordu-ı hümayunum gelecek ehl-i İslam dilaverlerinden emrim vusulüne dek yerlerinden ve yurtlarından hareket etmemişleri var ise bir an ve dakika aramlarına rahiset göstermeyub der hal ihraç ve irsale ikdam ve dikkat eylemeniz fermanım olmağın tekit ve isti'cali havi iş bu emr-i şerifim astar ve dergah muallam kapucu başlarından iftihar'ül-emace ve'l-ekarim cami'ul-mehamed ve'l-mekarimül muhtes bi mezid-i inayet'ül mülkü-daim telhisil esbeti? Seyyid Ali Ağa ile irsal olunmuştur. İmdi i'da-i dini asakir İslam ile hududlardan muharebeleri derkar olunmak melabesesiyle asayiş ve rahat fikri gayretkeşade din-i mübine haram olacak vakitler idiki cümleye malum olan halatından olmakla sizki Mevlana ve sair muma-ileyhimsin. Bir minval muharrer taht hükümetlerde vakı kaza ve karade sakin tavaik askeriyeden el yevm hareket etmeyenleri der hal huzur-u şeri'a ihzar ve gayret-i diniyesi olanlar için vilayetlerinde şimdiden sonra aram ve kararları layık olunmağı ve meazallah-i teala düşmanların kasd-i kasıtları memalik-i islamiyeye hücum iduki hasbiyle aram ve karar haiz olmadığı cümleye ifade birle derhal yola ihraç ve mecal saire ve etrafdan tevarüd idenleri kat'a eğlendirmeyub din yoluna hezimet ibrazıyla dünya ve ahirette nail mükafat olmaları için bir kadem akdem savb memurlarına irsal ve isallerine akdem ve dikkat ile oturduğunuz yerde mazhar ecver cezil olmağa damen der meyana gayret eyleyesiz. Şöyle ki ordu-ı hümayunum Edirne'den hareket etmezden mukaddem herhangi mahallen asakiri gelib yetişmez ise emir dinde irtikab kasur olduğuna binaen ol mahluk hikame ve zabitan ve asakirin başbuğu ve serdarları ve kethüda erleri vila-ı Elbeyleri saire gayret

kılınacak vecihle tedib olunacakları emir ..... ona göre asakir memurası bir dakika evvel ihraç ve irsal ile gayretiyesi iltizam ve iğmas ve rehavet ile mazhar ve idat olmakdan itka-i tam eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerifimle vusul buldukda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan ferman-ı vacibül ittiba' ve lazıml imtisalmin mazmun itaat makrunıyla amel ve hareket ve hılafından hazır ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılınız. Tahriran fi evail şehri recebül firdesenim isni ve mietyini ve elf.

Mucibince sadrazam mektubu varid olmuştur. Kat Vusul İleyna: Fi 10 Zilhicce 1202 Suret-i Sahra-i Edirne

B 146: Dua İçin Gelen Emir

Ekadı kazat'ül müslimin evali vilet'ül mevhidin meadinu'l-fezail ve'l-yakin rafi'ül-i'lamüş-şer'iyeye ved-din ve ersu ulum'ül enbiya-i ve'l-mürselin'il muhtesun bi ziyd-i gayret'ül-mülk'ül ma'in Anadolu'nun orta kolu yemin yesarıyla nihayetine varınca vakı' mevali feham ziyd-i fezailihum ve mefahir'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem kazat ve nevvab ziyd-i fazlihum ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran şehir kethüdarları ve vucuh'ül-ehali ziyd-i kadrehum tevki' ref'i humayun ve asl olucak malum olaki hain din-i mübin ve da'vi şer'iat seyyid'ül-mürselin olan mesku keferesi ve müttefiki olub evza-i mevzeran ve mütekebbiran ile bila mucib nakzi ahd-i dua mai' badi müslimine ve beyza-i islamiyeye sui kasd ve hıyanet zahir olan nicelü kefereleri üzerlerine kabul şeriat-ı mazharadan verilen fetva-ı şer'i muciblerince ittifak era ile sefer-i hümayunum tahkik idüb kefer-i mesfuranın def' medarları zemninde icra-ı feridate kaza i'la-ı kelimetullah-i aliye niyet halisesiyle cenab barikin a'v'n ve inayetine tevekkül ve mefhar mevcudat peygamberimiz Muhamed Mustafa aleyhi ve alihi ve eshabı cümle tahayanın mucizatın kesiretil berakatına i'tiza ve ..... ile bundan akdem liva-ı şerif-i nusret redif sayesinde bi'l-fiil sadrazam ve serdar-ı ekremim rical-i devlet-i aliyem ve ocaklu ağavat ve zabitanı ve dergah-ı muallam marifetleri ve sair bi'l-cümle sunuf-u askeriye ile der aliyemden hareket ve semt cihad ve gazaya azimet etmiş olduğu ve din düşmanları olan melain-i hasarinin hz tar ve intikam emr olmak esbabının istihsali hamnında bera vecral lazım gelen tedarikatın tanzimiyle iştilgal olunmakda iduği cümlelerin malumları olan halatından el hale haza sadrazam meşariyle ordu-ı hümayunumla ve din sahrasına vasıl olub ve Kiliselü ..... hümayunum sefayiniyle kapudan ve riya destur mükerrerem meşir mefham nizamül alem ve ziyd-im gazi Hasan

Paşa edamallah-i teala iclale dahi behr-i sipah canibinde semn dinin ref'i mazaratı ve eyad-ı menhususına giriftar olan bilad-ı islamiyenin niza' ve teshiri ve ayakları altında kalan din karındaşlarının mübtela oldukları beliyeden rahayab olmaları menhususunda cenab-ı hak ve nasırül mutlak dergahından istid'a-ı fevz ve nuster ile ol taraflara memur ve tayin kılınmış olmakla mebine teala berad'ül kübra her taraftan i'da-ı din ve mealin tevhiz mekin ile meharebe ve mukateleye şeru' ve mübaşeret olunmakda olub "iz inistefisun berteküm festecabe leküm enni mümlüküm bi elfin minel melaiketi medifin ve ma cealehulahu ela besiri ve'l-tetmeinne bih kulubikum ve men nasr illa men indillah innellahe azizun hakimun "fehva-ı şerifi üzere nasır müi'nimiz olan hazret vahib'ül-emal takdeset zate fiş-şebiye ve'l-mesal dergahından tamam isti'fa-i siyat ile isti'fa-i ve istimdad ve katilleri erhak hasebiyle mensuriyet cenud mevhidin ve makhuriyet i'da-ı müşrikin için ulema ve saliha ve meşayih ve zehad ve fakra da'fa ve i'bad pak itikadın infas tayyibelerinden istimdat ve emur mefidiye-i mevsereye? sarf içtihad lazım gelmekden naşi inşaallahu teala bir vecde olan asakir islamın mensuran ve mazferan hane ve meskenlerine rahibetleri meysir oluncaya dek memalikin mahrus-i islamiyeden sakin olan bi'l-cümle ulema ve saliha ve sadat-ı kiram ve meşlih ve zehad ve fakra ve zai'fa ve etfal ve sabiyan ile şerait da'dat reayet olunarak mazne isticabet dua oluna. Mea'bed ve mevazı'da ve sair emakin ..... "eduni isticab leküm ve eza salik ibadi anni fani garib ecibu davatid dai' eza deani muvaid" kerimesine istikaen liva-ı islamın eyyuma tevcihuva mansuriyyeti ve din ve şeraitimizin i'dası olan kefere-i müşrikinin mazhar kahr ve inhizam olmaları da'vat-ı hisab kadil hacat dergah karatından kemal zil ve meskeneten reca dünyaz olunub bundan başka zikr olunan orta kolda vakı bilad ve emsar ve ısbat ve nevahi ve karade olan cevami' ve msacid-i şerifenin cümlesinde cemaat-ı müslimin ile i'kab salatü hamsede daimen davat hayriyen cunud-u müslimine mübaderet ve akib salavatü zahr ve asr ---- her bir kaza ve nahiye karyede bulunan sabiyanın muallilariyle duada bulunub amin dimeleri için keyfiyeti iktida idenlere efhime mesareat olunmasını mütezammın hassete. İş bu emr-i alişanım asdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi cenab bari bir vecdede din düşmanları muvacehelerinde saf sete kıyam olan asakir-i İslam ehrat ve i'net ve selamet ve nusret ihsan idüb fena-i müşrikinin kariben makhur muma-ileyhi davat-ı kemal huşu' huzu' ile Asitane ve hevaliyesinde vakı' bi'l-cümle cevami've mesacid-i şerifede i'kab savlette cemaat-i müslimin ve etfal ve sıbyan ile isal barikat ahdiyet kılınmakda olmakla mevale-i mütte'al hazreti ism-i azamı ve meb'us bis-seyf olan ceyb Ekrem ve resul muhteremi

hürmetine seyyiatımıza ----- olunan dualarımızın asarı icabeti müşahadesiyle kalub müslimini mesrur ve i'da-i müşrikini menhizim ve makruhıyla amik bundan akdem Medine-i münevvere ve Mekke-i mükerreme ve sair ----- mahallerden haftada iki gün behare-i şerifin karaet ve nakl ve tilavetine şera' ve mübaşeret olunalıdan bir ve hamden levahıbül amal fevaidü kesire ve serme-i azimesi müşahede olunmakla bunan böyle dahi ehadis ---- asar

Sayfa 37:

B 146(Devamı): Cenab-ı habib-i huda ve kelim ve derbaresinde esfiya aliye ezkit-tehayanın kemal-i halus niyet ve mezid huzu' ve meskenet ile ruyet ve tilaveti ve 'ibad-ı müslimetin davat-ı Hayriyeleri inşaallah-u teala nice emur-u müşkilenin teshil ve inhilalına ve nusret liva-ı isam ile fark ve müşrikinin izmihlaline sebab-i manevi olacağından meşbeheth olmamıza. Sizki Mevlana ve sair mumi-ileyhimsiz ihtizaz a'dam-ı nusret ile bir vecdede olan asakir islamin bu 'aza-i kazadan mensur ve mazfar vatanlarına rahiyetleri meysir oluncaya dek bir veche meşruh taht-ı hükümet ve kazanızda sakin cümle ulema ve saliha ve sadat ve meşayih keram ve fakra ve zai'fa ve etfal ve sıbyan ile hatne-i isticabet dua olan mevazi'den eynemakanu i'la-i kelime-i din zeminide muharebe üzere olan kazat mevhidinin intisarı vefte-ş kefarın inhimiz ve inkisarı için kemal zel ve meskenet ile tezri' ve niyaz olunub ve cami'u ve mesacid şerifin cümlesinde i'kab salvet kiesneden kaimen davat hayriyyeye ve akib salvet zuhr-u asırda dahi etfal ve sıbyanın mevcut bulunmaları hususunu iktiza idenlere tenbihe mübaderet ve "Ed-dua-i silah'ül-mu'minin" eser-i sahihi üzere asakir-i islama cunud davat Hayriye ile imdada müsaraat olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdumki: Vusul buldukda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan ferman vacibül ittiba' ve lazımlü imtisalimin mazmuna itaat makrunuyla amel ve hareket ve hılafından gayetül gaye tehaşi ve mecanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılınız. Tahriran fi evail-i şehri zilkade sene isni ve mieteyni ve elf. Mucibince sadrazam mektubu sadır olmuştur.

Kat Vusul İleyna: Fi 9 Zilhicce 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 147: Bu esade darphane-i amire tarafından gelen ..... meadenlerine .....halk olmak üzere bi'l-ferman-ı ali hümayun hazine-i amire meaden baş çuvakdarı Osman

memuretiyle mah zilhicce-i şerifenin on üçüncü yevm bazarına bi'l-kelame Sivas menzilhanesinde vusul-i tescil şed: Fi Evvel Zilhicce? 1202

B 148: Devletlü Firuz Paşa Hazaretlerinin Orta Kola Sürücülük Emridir

Destur mükerrem meşir mefhum nizam'ül-aleme müdbi emur'ül-cehud bi'l-fikri's-sakıb mütemmim meham'ül-enam bir rayis-saib memhud bünyanid-devle ve irhal münid erkanıs-saadet'il iclal'il-mahzuf bi sunuf avatıf'ül mülk'ül ali diyar-ı mebrusuni olub Anadolu'nun orta kolunda me'mur asakirin süreklisi vezirim Füzuz Paşa Edamallahu teala iclale tevkı' refi' hümayun ve asl olucak malum olaki meskule üzerine virilen fetva-ı şerife mucibince sefer-i hümayunum tahkik eyledikde Nemçeli ile meyanda olan mesalih şerutun mehafazasıyla bir taraftan araf ahd ve beyan hareket merkuma gelmemek üzere taraf-ı devlet-i aliyemden bi gayet ihtimam olunmakta iken nemçelüleri tarafından der aliyede ikamet iden elçisi devleti tarafından beyan-ı tama takdim idüb meskulü ile kav' bulan seferde ben dahi hissedar ve müşterekim diyu tahrir ile elçisini vatan-ı canibine celb ve keliya devlet-i aliyemden kat'a mülaka ve i'lan nakzı ahd itmekle taraf şeyhül islamiyeden verilen fetva-ı şerife mucibince cümle ittifakıyla Nemçe üzerine dahi mesfer ve kavmi karar dada olduğu ve meskulü ile sefer-i kailesi der kar iken Nemçeli bu mevsim-i vakt-i arziyet ittihazıyla nakda bi'l-ittifak izhar husumet ve i'lan bağz ve idaret etmelerine naşi hafi ve celi gereken meskulü ve gereken nemçelünün kasıtları meazallah-i teala Beyza-i islami aralıktan kaldırub din-i mübine hiyanet ve şeriat-ı mühammediyeye ihanet daiyesi iduğu zahir olmakdan naşi müsteina billah-i teala müstemdamen? Ruhaniyet-i Rasulullah-i Teala aleyhi ve ali ilahe ve sahibih ve-sellim ve din düşmanları üzerlerine hareket ve semt münasebet tevcih ve azimet olunmak üzere olduğu ve şimdiden sonra diyanet-i İslam edası idenleri yedisinden yukarısına ferda ferda sefere gelmek farz-ı ayn olmakdan naşi elli galiçe kadar olanların gerek dirlik sahibi olan gerek dirlikle alakası olmasın iş bu seferde mevcut def'a muzaraada ve i'la-ı kelimetullahi aliyeye sarf mukadderat eylemen lazım geldiği beyanıyla bu babda mestur? ve tekasil itmenin vehamet ve nedameti meazallah cümleye aid olduğundan gayri ahrette dahi huzur-u manevü baridir. Sahib-i şeria'tımız Efendimiz Muhammedül Mustafa sallallahu aleyhi vessellem hazretlerine cevab vermeyecekleri ba her celiye-i İslam ile tahalli ve nur-u iman ie mütehalli olman cem'i mü'minin "Katilül müşrikine kafetül hama yekatlü neküm kafe-i" nasına imtişal ile her muhtemel mütehammil olduğu vecihle acilen yerlerinden ve yurdlarından hareket ve

süvari ve püyaden vecihle mümkün ise Rumeli canibine gaçub Edirne'de ordu-1 hümayunuma ilhak ve liva-1 şerife fahr-i kainat-1 aliye ali salat sayesinde tecmi' ve imtişad eylemeğe sarf-1 liyakad eylemelerini cümleye tenbih ile ifa-i şerait diyanet ve ecr-i feriza-i hamiyete bezl ve se' ve kudret olunmasını muhtevi bundan akdem eda emr-i aliyem asdar ve irsal olumuşidi. El halet-i haza nur-u firuzunuzdan ve ordu-1 hümayunum Edirne Sahrası'na vasıl olalı müddet ve ifrah olmakla iş bu mah receb-i şerifin ondördüncü yirmi beşinci günü liva-1 şerif gufran-1 redif fahr'ül-enbiya ile Edirne'den hareket ve Sofya'ya azimet olunub asakir-i matluba henüz tevarid eylemediğine binaen din-i islamdan behr-i dar olanlar için fima bade vatanlarında karar haram olmakla i'lama ve ifhama bu def'a dahi Anadolu canibine ol emr- şerifim astar ve irsal olunmakla senki orta kol sürücüleri sürücüsü veziri meşar ileyhsin. Mukaddemen memur olduğun vecihle asakir-i matlubaya bir gün ve bir saat mukaddem yerlerinden ve yurtlarından ihraç ve ve ordu-1 hüayunuma irsal ve isal mübaderet eylemen fermanım olmakla tekid ve isti'cali muhtevi iş bu emr-i şerifim asdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi düşmalarımızın kibir ve gururları ve beniyye-i islamiyeye ve 'ame-i i'bad-1 müslimine olan sui kasd ve niyet-i fasideleri cümleye malum olan halatdan olmak melasebesiyle ordu-1 hümayunum ve bi'l-cümle muminin ve mevhideyn ziyd liva-1 hazret peygamberiye iltica ve imdad ve gayet perverde kare istinad ile Edirne'den dahi han azam ve mütevekkila alellah-i teala ve semn din üzerene tevcih ve azimet eylediği ve bundan sonra derze kadri cemiyet-i islamiyesi olanların din yolundave devlet-i aliyem üzerinde rahat ve Asitaneyi terk ile düşman-1 diniden intikam alınmak esbabının istimsaline şitab ve sür'at eyleyüb ” tehneba? ifrağ aleyna saran ve sebbit akdamena vensurna ale'l kavm'il kafiri” tesri'yle emr-i kazadan sebat ve metanet ve ve izhar-1 hamiyet iderek ve cahid ve vafi sebilillahi nass-1 şerifi muktedasınca icra-1 arzıyye-i cihad ve kaza ve i'la-1 kelimetulah el aliyeye kıyam bi'l-cümle ehl-i islamdan olanlara farz olduğu ve o makule elli kılıca kadar kafe-i askir-i mevhidin ihraçlarına akem def'i din-i mübine bir hizmet iduği iş bu hizmet-i din-i mübine miktar-1 zerre kusur ve rehavet ihtiyar idenler haklarına erifte ve selamet mutasavvur olmadığı. Senki vezir-i meşar ileyhsin malumun oldukta mukaddema ve bu def'a sadır olan o emr-i aliyem muciblerince kefiyeti lazım gelenlere ifade ve tebeyyin ve kafe-i eli kılıca kadar olanların üzerlerine cihad-1 fi sebilillah farz-1 ayn olduğu tekrar bi tekar beyan ve tekit ile farzıl miminin alel katl nazm-1 kerinesi muktezatınca zikr olunan orta koldan meur asakir-i islamı yerlerinden ve yurdlarınan tahrik ve ihraç ve sürerek bir kadem akdem

ordu-ı hümayunuma irsal ve isal bezl ve hasl kudret ve bu vecihle din-i mübine hizmet eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdumki: Vusul budukda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan ferman-ı vacibül ittiba' ve lazımlü imtisalimin mazmun itaat makrunıyla amel olub hilafından gayetül gaye itka ve mübaadet eylesesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız thriran fi evasıt şehri recebül ferdesine isni ve mieteyni ve elf

Kat Vusul İleyna: Fi 15 Zilhicce 1202

Suret-i sahra-ı Kemal Çayırı

B 149: Eran Kasabasından Fethullah Efendi'nin Malı için Emirdir

Kudvet'ül-kudat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Eran kazalarının kadıları ziyd-i fazlihüm ve kudvet'ül-emace ve'l-a'yan Sivas mütesellimi Zaralı Zade Mir Receb ziyd-i mecde ve bu husus için hassetan mübaşir tayin olunan dergah-ı muallam gediklilerinden ..... İbrahim ziyd-i mecde tevki' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki Sivas sancağında Eran kasabası sakinlerinden olub bundan akdem Silahdar Ocağı terekliyu? beş yüz başlığı ile havtına me'mur kılınan Hacı Fethullah maiyetinden olan asakir i'fal ve tahrikin birle havtından? firar eylediğine binaen bendere vusülünde bender başbuğu vezirim makd Ahmed Paşa muvahhatıyla gayret lil gayr cezası tertib olmakdan naşi makül mekum bila veled ve sahbib servet ve murabeheci tarifesinden olduğu cehtinden salifiz-zikr Eran kasabasında nakdu ve emval ve eşya ve zehmat? ve çiftlik ve hayvanat ve akaratı olduğundan baida civarda vakı kazalardan Taşabad ve Suniye ve Karayaka ve Niksar kasabaları ehalileri zimmetlerine kat'i külli akçesi olduğu cebr sekate ile der veche tahkika reside olmakdan naşi müteveffa-i merkumun nukut ve zemmeti ve bi'l-cümle emlak ve hayavanatı canib miriden zabt olunmasına irade-i aliye-i malikanem taalluk etmekle senki mütesellim muma-ileyhisin mevfiğin ve ma'rifet şer' ve tayin olunan mübaşir müveffetiyle merkum Fethullah'ın gereken nukud ve der ..... ve gerek kafe-i emlakın ve eşya ve hayavanatın bir hılali sintahayı ve telef olmamak şartıyla iyi hal? zahira ihraç ve müveffet şera'la tahrir defter mahzi ve mahtum ma'rizat defterini mübaşir merkum müveffetiyle der aliyeme arz ve ilma musaraat olunmak fermanım olmağın haset iş bu emri celil-i kadrim astaru ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde minval muharrer müteveffa-ı merkum sahibül şerut ve seyyar ve muraceheci talia'sı olduğu saat sahihil kelamanın takrir ve ızbarıyla derece tahkika reside olmakla bir akçe ketm ve ihfa olunmamak şartıyla nukud ve kafe-i imdal ve eşya ve emlak ve akarını münbit dahi her kimin

zimmelerinde ise kemal-i tahrir ve dikkat ve bir hilal-i münisi ve mülkü kalmamak cümlesini zahir ihraç ve ve kemiyet ve keyfiyet ve mitarımı mübin mümzi ve mahtum ve firasını der aliyem ve i'lale ve mezid ihtimam ve dikkat mehayir emr-i şerifim hareketinden bigayet tevki mecanebet eylesin ve senki mübaşir muktezana memuriyenin üzere hikmet sen dahi kemal sadakat ve istikamet üzere hareket bir hilali sanayi' ve telef ve mektum olmamak şartıyla müveffet şera' ve mütesellim muma-ileyh müveffeti ve mübaşeretinle zahira ve emrac ve mahzi defteresini serian der aliyeme irsal ve bade tevcihiyle emr-i alışanım sadır olur ise ona göre amel ve hareket ve tam' hame tabiiyet ile hılaf

Sayfa 38:

B 149(Devamı): rıza-i âliye tekasil ve rehavetten ihtiraz ve mübaadet eylesin ve sizki kazat mumi-ileyhiyesiz. Sizler dahi mazmun şerifimle amel ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdumki: Hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte sudur olan iş bu emr-i şerif-i alışanımın mazmun münifi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriral yevmil hamis aşr şevva sene isni ve mieteyni ve elf.

Kat Vusul İleyna: Fi 22 Zilhicce 1202

Bimakami Konstantiniyye Mahrusa

B 150: Müteveli Zadenin Kitabet Mektubudur?

Kudvet'ül esadat'ül- kiram Seyyid Osman Efendi dame şerif siyadet-i badet-tahiyye'l-vafiye inha olunur ki Sivas ve Hancedid ve Yıldızeli ve Elbeyli kazalarında olan sadat kiram üzerlerine iş bu sene-i sülüs ve elf muharrem'ül-harami guresinden kaza-i mezburların ka-i hamka? bi'l emni ba arz cenabınıza tevcihe olunuştur. Gerektirki sadat'ül-kirama ihtiram idüb kazat ka-i hamkamları? sendeleriyle teshid ve izhar alamet hazra idenlerin vef'inde vakt ve cenabınız dahi kimesneye alamet hazra vefi'nden mecanebet edayı neseb siyadet idenleri tarafımıza havaleye mübaderet idüb iş bu emanet-i kübrada kemal-i iffet ile tevcihine ve urusiye ve muhtenat saire na merziye? namıyla bir akçelerin almayub ve düdermeyub cenabınız dahi bir mikdar kadim çavuşan caizesi on iki kuruşdan ziyade virmeyub sıyanet arz ve ve mallarında sai' muvakkat zemininde şevketli mehabetlü kerametlü ya ve şah-ı İslamde Allahu elli yevm'il-kıyam hazretlerinin devam-ı ömr ve devletleri için sadat-ı kiramın fahrat-ı hayriyyelerin

isticlab idüb her emirde şer'i şerife imtisal ile mazhar şefaath hazret Seyyid .... nam aliye
 efdalil tahiyye ve ikmal İslam olası ve İslam
 El Fakir Seyyid Mehmed Derviş Ale'l Eşrefin-na'ib

B 151: Fütuhath Emridir

Desturun mükremun münirun mefhumun nizam'ül-alem müdbir emur'ul-cumhur bi'l-
 fikri's-sakıb mütemmimu emhamü'l-enam bir-rayis-saib mümhid ve imtinanid devlet
 vel ikbal meşid ve erkan es'adat vel icdal mahzufun bis-sunuf avatıf ehlin el ali
 Anadolunun orta kolunda vakı vezir-i azam edamallahu teala iclalihum ve e'azımül
 emre-il kiram efahimül kübrail feham evliva kadr'ül-ihtram eshab'ül-fer ve'l-ihşam'ül
 muhtesun bi ziyd-i inayetil mülk el ali mirmiran kiram dame ikbalihum ve ekazini
 kazatül müslimin evale-i vilatil mevhidin meadinu'l-fezail ve'l-yakin raf'il-i'lamüş-
 şerkıyye ved-din ve ersuva ulum'ül-enbiya-i ve'l-mürselin'il-muhtesun bi ziyd-i
 inayet'il-mülk'ül-ma'in mevali-i feham zeydit fezailuhum ve mefahirü'l-kudat ve'l-
 hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam kazat ve nevvab ziyd-i fazlihüm ve mefahir'ul-
 emace ve'l-a'yan yeniçeri zabıtları züyd-i mecdehum ve mefahirul emasil vel akran
 şahir kethüdaları ve bi'l-cümle zabıtan ve işleri ve söz sahibleri ve vucuh ehalleri
 züyd-i kadrihum tevkî' ref'i hümayun ve asl olucak malum olaki müddekar-i yari ve
 imdad ve haniyet? Peygamberi sallallah-u teala aleyhi ves-sellem ile bu esnalarda
 düşman-ı din ve devlet olan nemçe küffarasın medar i'tinleri olan mehada bu gazi gasbe
 ve kal'ası ve mezafetinden olan birkaç metin palangaları bunlardan meada enlik ve
 veame-i kebir kal'aları orta kabza-i teshir vilaya'ad ve'l elhası asakir mensure-i e'da
 it'ame-i şir temşir ve niceleri esir olub isna-i muharebede baş habzelleri? makltul
 olduğu ve düşmandan alınan zehayir metnua' vebal-i inayem? ile hamd esim hamd
 egaziyan ehl-i İslam mütena'am oldukları ve ..... Timurlu Macar fitnesi ve kav' bulan
 cenk-i hisarcık muharebesinden bir ve zahure gelmiş muharebelerden iduki bu def'a
 bi'l-fiil sadrazam ve serdar-ı Ekrem mensurul u'lum desturul Ekrem meşir efham nazım
 menazımül imam Yusuf Paşa edamallah-u teala iclale ve zaif bit-teyid iktidara ve ikbale
 tarafından rikab hümayunuma tevariüd eden tahrirat sıdk sematta alet-tefsil derc ve testir
 ve salifüz-zikr futuhath-ı celile ve nusret-i azimede bulunan asakir müsliminden her
 birinin eline giren emval ve esra ve sayunat kendülere ihsan-ı hümayunum olub her biri
 gımayim kesira ile i'tinam eyledikten başka beş on nefer sergerde ve başbuğlarıyla maen
 üç dört yüz nefer küffar on beş yirmi mesna' tavileri vecibe han urbaları ve tezileti

vesair tamamlarıyla rikab hümayunum tesir olunmuş olmakla bu haber mesret ame-i muminin ve mevhidine bais hayat taze olduğundan Asitane-i saadeti' me top şenlikleriyle resm şamdanı ve mesret icra ve dergâh-ı vahibül imale her ehramla olunarak bundan böyle dahi cunud mevhidinin nice nice futuhat-ı celile ve nusret alai' ye olmaları dava-ı kemal zell ve meskenet ile isal yarkah-ı hüda? kılınmıştır. Cenab hayrun-nasirin bir vechede olan asakir-i islami eynema tevcihe mensure ve mazfar ve küffar ve akari ism azam harametine makhur ile âmin iş bu nusret-i azimeden Anadolu taraflarında bulunan i'bad-ı müslimin dahi hasamında mesret olmaları için ilan ve işaat zemininde rikab-ı hümayunuma Anadolunun sağ ve sol kollarına başka başka avamir-i şerifeleri asdar ve tesyar olmakla sizki vezir-i meşar ve mirmiran mevlana ve zabitan ve sair muma-ileyhimsiz. Siz dahi bu futuhat-ı celile ile haset-i yab serur olub izhar şad ma fiha mesteret ve taht-ı hükümet ve kazanızda olanlara dahi ilan ve işaat eyleyesiz Felle? Ahmed elhane nemçe keferesi meskulüden kavi bir taife iken nehzat gayret sematın merdane ve delirane mahle-i restemanelerine tab-avar tahammül olamayub her taraftan menhezim ve makhur olmalarıyla inşallah-u teala kariban Tamşuvar kal'ası ve dahi yenice yenice kala' ve palankaların feth ve teshirleri mesyir ve birunları emval-i islamiye ile münevver olması et tavaife-i alihyyeden memul olub kaldığı mesku keferesinin dahi zaif ve iztırani ve esveclu? ile sefer-i derkar ile berren ve bahren zaif ve malubiyeti mütevatiran mütehakkık ve aşikare olduğu ve inşallah-u teala mesku keferesinin dahi nemçelü mesellü cemaatları perişan ve rahneverdi veade-i edyar ve hızlan olacaklarından şübhe olmadığı bi didar olmak hasebiyle hemen geceyi ve gündüze katub ve rahat ve arami terk iderek din-i mübine hizmet ve düşmanlarımızdan ahz intikama sai' ve gayret günleri olmakla mukaddem ve muahhir sadır olan o emri-i şerifim muciblerince Anadolu'nun orta kolunda vakı taht-ı hükümet ve kazanızdan matlub olan asakirden şimdiye dek geriye kalanların bundan böyle miktar-ı zerre tevkıf tehirlerini mucib olur vaz' ve kav'ını tecviz etmeyerek aciletan yerlerinden ihraçlarına ve memur oldukları mahallere erişdirilmesine cümleliz bi'l-ittifaka kemal-i ikdam ve dikkat ve küffar haksar 'avn ve inayet cenab hayrun nasryin ile gereği gibi ahz sar ve intikam olunmak esbabının istihsaline cümleliz bi'l-ittifak mezid sai' ve gayret ve din-i mübine ve devlet-i aliyeme ibraz hizmet ve sadafet sarf ma hasıl ve sa' mukadderat ve sermu? kusur ve rehavet kav'ından cümleliz gayetül gaye tehaşi ve mecanebet eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: Rikab-ı hümayunum ka-i memkamı kethüdası çuvakdarlarından kudvetül emasil vel akran

Mustafa ziyd-i kadre hükm-ü şerifimle vusul buldukda bu babda veche meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba' ve lazıml imtisalimin mazmun itaat makrunuyla amel olub hilafından gayetül gaye tehaşi ve mecanebet eylesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılasız. Tahriran fil evasit şehr-i zilhicce sene isni ve mieteyni ve elf

Kat vusul ileyna: Fi 3Muharrem 1203

B 152: Zaralı Zade Devletlü Abdullah Paşa Hazretlerinin Halilesi Aişe Hatun'un Paşayı meşadeliye Hazretlerinden Eylediği ..... Hücctedir

Medine-i Sivas mahallatından Sarı Şeyh mahallesi sakinlerinden Zaralı Zade Devletlü Abdullah Paşa hazretlerinden taraf devletlerinden zikr-i atil bey' takrir ve i'ta, mecne vekil olub vekaleti Dizdar İbrahim Ağa ve Mahmud Ağa şهادetleriyle sabit olan Mühürdar Mustafa Ağa nam kimesne meclis-i şer' önünde ve haml din-i münif-i izharda ketb taht nasibin hace-i halile-i muharremeleri Aişe hatun tarafından tasdike vekil Mustafa Efendi mahzarında bi'l-ve kale ikrar-ı tam ve takrir-i kelim idip akd-i atiz-zikrin suduruna değin Paşayı meşaratıma ..... yedinde mülkü olub mahalle-i mezburada vakı bir tarafdand Hacı Hasan bostanı ve mülkü ve bir tarafdand maşadlık ve iki tarafdand tarik-i am ile mahdud ve mümtaz iki bab derunune olub silahlıkda fevkani kebir ve müitere-i beş bab evta ve bir bab yazlık evtasıyla ve tahtlarında ahur ve bir mikdar havlu derununde berlule malı cari derm? tarafından kebir ve sagir iki bab evta ve bir bab kışlık evi ve bir yazlık ve eşhar müze ve gayri mesmereli ve bir mikdar bostani müştemil mülk-ü nezle-i? cem'it tevabi' ve'l levahık tarafından icab ve kabulü havi ve şerut şimdiden cari bey'i-bat sahih-i şer' ile mezbura Aişe Hanıma ba defter din-i sahih olan iki bin altıyüz ..... beş kuruş .meayilesinde bey' ve teslim ve temlik ve hesab eyledikleri ol dahiveche meşruh üzere mevsine kabul eyledi fima ba'de menzil mahdud mezkurumu müekkilem ..... cirane baş ..... asla ve kata' alaka ve müdhili kalmadı müştemilatıyla zevce-i mezburamı Aişe Hatunun mülk-ü müştera ocağ-ı sarihdir keyf-i mayeşa ..... dedi ve dedikte gibbut tasdik-i şer'i havi'l-vakı bi'l matlub ketb harir olduğu harir fil yevmil hamis men mah muharremül haram .... erbaa -----

Şuhudül Hal:

Zaralı Zade Necabetlü Receb Bey

Kal'a Atik Dizdar İbrahim Ağa

Atik Kethüda Zade Mehmed Ağa

Kevken? Mustafa Ağa

Sayfa: 39

B 153: Gurre-i garra matla'-ı ra'na kad dehalehü muharremül haram fi yevmil hamis liseneti selasin ve mieteyni ve elf.

Necabetlü Recep bey efendinin serdengeçti emridir:

Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve zıkr-i ati bin nefer sipah serdengeçtisi neferatı tahrir olunacak kazaların kuzat ve nüvvabı zide fazluhum ve kudvet'ül emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi olup serdengeçti binbaşılığı uhdesine ihale kılınan Zaralızade Mir Recep zide mecdüh ve mefahirul emsal vel akran ocaktan bu hususa mübaşir tayin olunan çavuş ve tahrir-i neferata memur halife ve kazaha-i mezburenin şehir kethüdaları ve söz sahipleri ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki Devlet-i Aliyye-i darul kararım ile naks-ı ahd ve fesh-i musalahayı irtikâp ve birbirleriyle ittifak ve itiyadlarına mebni ber mucceb-i fetva-yı şerife üzerlerine sefer olunan Moskovlu ve Nemçe düşmanlarıyla elyevm muhasame ve muharebe derkâr ve eyyam-ı sayf dahi güzar etmekte olduğu ve bu surette ordu-yı hümayunumun dahi bir mahalde meştanişin-i karar olması umur-ı mevhumeden olmak cihetiyle şimdiden tahliye-i hudut zımnında meşta-yı tertib-i asakir mühimme ve muktezi ve sunuf-ı saireden maada sipah ve silahtar ocakları Devlet-i Aliyyemin kadim ocaklarından ve esfar-ı sabıkada hıdemat-ı gazada dilaverlikleri zahir asakir-i gayretme'seretten olup ve Sivas ve havalisi asker yatağı mahaller olduğuna binaen sen ki serdengeçti ağası nasb olunan Mir Recep dame mecdüh seksen ocağının emektar ve kârgüzar erlerinden ve zapt-u rapt ve a'mâl-i neferata sahib-i iktidar olman mülabesesiyle serdengeçti ağası nasb-ü tayin kılınman ile marifetin ve marifet-i şer' ve cümle marifetiyle havalı-i mezkurda onar akçe ile müceddeden bin nefer sipah serdengeçtiler tahrir ve ruz-i kasından yirmi gün mukaddem ordu-yı hümayunumda mevcut bulunup memur olunacakları mahallere vusullerinde bir sene hıdematta kıyam eyledikten sonra senesi hitamında ibtida tezkereleri yedlerine verilmek ve tezkereleri tarihinden işleyecek ulüfelerine müstehık olmak şartıyla neferat-ı merkumenin

tekmillerine irade-i aliyyem tealluk etmekle bu vakti evkat-i saireye kıyas etmeyerek vüsul-i emr-i meni'imde zabitan ve alemdar ve yüzbaşları ve neferatını erbab-ı harp ve darptan tammül esliha yiğitlerden tertip ve muaccelen teknil ve bayrağın tahammülüne celp ve cem' ve derhal hareket ve serian ve acilen vakt-i mev'id-i mezkurda ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmaya bezl-i mehud eylemen fermanım olmağın işbu emr-i şerifim ısdar ve ocak çavuşlarından mübaşir tayin olunan zide kadruh ile irsal olunmuştur. İmdi bu husus hıdmat-ı diniye ve akdem-ı saltanat-ı seniyyemden olduğu ve mevsim-i şita dahi tekarrub eylediği malûmun oldukta ber minval-i muharrer havali-i mezkureden tammüssilah cenk ve harbe kadir yara ve bahadır-i şüc'ândan bin nefer sipah serdengeçti neferatını bir nefes akdem marifetin ve marifet-i şer' ve cümle marifetleriyle alâ eyyi hâlin tahrir ve teknil ve bayrağın altına alıp bir dakika eylenmeyip heman yola çıkıp neferatını bir hoşça zaptederek reh-i râsterine gelerek hilal-i tarîkda fukara-yı raiyetten müfit ve meccanen yem ve yiyecek mutalebe etmeyerek ve bir mahalde kat'â mütevakkıf olmayarak bir gün evvel ordu-yı hümayunuma şitab ve sürat eyleyesin. Şöyle ki; bu husus-ı ehemde irtikab-ı kusur ve rehabet ile maazallahi teala vakt-i mev'id-i mezkûrda teknil neferat ile ordu-yı hümayunuma erişmemek ihtimalin olursa bit türlü cevaba kadir olmayıp eşedd-i cezaya mazhariyetin mukarrerdır. Ona göre encâm-ı kârını fikir ve teemmül ederek hareket ve ser-i mâ kusur ve tekâsülden mücanebet ve siz ki nefarat-ı merkumenin tahririne memur çavuş ve halife mumaileyhmasız siz ocağın emekdar ve kârgüzarlarından olduğunuza mübteni bu emr-i eheme memur kılınmışsızdır. Bu babda terk-i hâb-ı rahat ederek tahriri fermanım olan bin nefer sipah serdengeçtilerini bi'l-ittifak marifetiniz ile bila noksan tahrir ve rüus-i hümayunlarını isim ve resimlerini tasrih ile yedlerine ita ve ağası bayrağı altında mevcut olarak bir an ve bir saat evvel ordu-yı hümayunuma müsareat ve ifa-yı emr-i me'murenize dikkat ve ser-mev kusur ve tesahül vukuuyla müstehakk-ı tedip olmaktan mübaadet eyleyesiz deyu bilfiil dergah-ı muallâm kapıcı başlarından sipahileri ağası olan iftihar'ul emasil ve'l-ekarim Genç Osman dâme mecdühu tarafından mühürlü mektup verilmekle vech-i meşruh üzre amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudür olan ferman-ı celilülkadrım ve sipahiler ağası mumaileyh tarafından verilen mühürlü mektup mucibince amel ve hareket ve hilafından gayetel gaye tehaşi ve mücanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılınız tahriren fi evaili şehri zilkadeti's-şerife liseneti isney ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna fi 6 Muharrem 1203

Sur-i Sahra-yı Vidin

Mucebince kaimmakam sadr-ı azam ve sipahiler ağası mektubu sadır olmuştur.

Defter-i hakaniden muharrec olmuştur. Mir-i miran tezkeresinin suretidir ki naklolundu
Memur-i hal ve ..... der liva-i Sivas benam-ı Hüseyin veled-i Süleyman .....
veled'ül Hacı hüseyin badelen mevhudenime

B 154: Sivas ancağında Turhal nahiyesinde Kabani nam-ı diğer Kamalı nam karye ve gayriden yirmi bin üç yüz akçe zeamete mutasarrıf Mehmet Emin veled-i Elhac Hüseyin ba ferman-ı âli memur olduğu Buğdan ve sair mahallerde bayrağı altında namevcut ve tarik-i hizmet olduğun züama ve erbab-ı timar ihbar ve şehadet eylediklerine binaen mülazım-ı evvellerin âdem-i rağbetlerinden yedine emr-i şerif verilen mülazımlarından orta boylu ela gözlü açık kaşlı kudevü'l emasil vel akran Hüseyin veled-i Süleyman'a verilmek babında inayet ricasına liva-i mezbur alayı beyi kudvetül emasil vel akran Ebubekir zide kadruhü arz etmeğın kasr-ı yed ve mübadelesine itibar olunmamak üzere sancağında sakin olup alay beyi bayrağı altında sefer etmek ve ağar aladdevam sancağında sakin olmaz ve memur olduğu mahalde bayrağı altında mevcut bulunmazsa ref'inden mülazımına arz olunmak şartıyla tevcih olunmağla tezkere olunmak için sene isney ve mieteyn ve elf zilkadesinin on sekizinci günü tarihiyle düstur-ı mükerrer müşir-i müfahham nizamül âlem bi'l-fiil Anadolu valisi ve bi'l-istiklal Moskov seferi seraskeri vezir esseyyid elhac hasan paşa edamallahü teala iclalehü tarafından tevcih olunup tahvil hükmü verilmekle tezkeresi ihraç olunmak ferman buyurulmağın ber muceb-i ferman-ı âli zikrolunan yirmi bin üç yüz akçe zeamet vech-i meşruh üzere mumailayh veled-i Süleyman zide kadruhüye tevcih olunup berat-ı alişan için tezkere verildi tahriren şehri-i zilkade sene isney ve mieteyn ve elf.

Tescil şed 24 Muharrem 1203

Mevrid-i Sahra-yı İsmail

B 155: Demirciler ardı mahallesinden Hacı Muharrem'in Sancaktar karyesinde vaki değirmenin vakıf müraselesidir. Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden Fatma hatuna badesselam inha olunur ki pederin müteveffa Hacı Muharrem bin Mahmudun vakfı olup Sancaktar karyesinde vaki lefif değirmen senevi icar beher sene kadr-i kifaye helva tabh olunup ve mahalle-i mezbur mescid-i şerifine bir şem' ikad olunup fazlası

mütevelliyyet olunmak üzere vakf ve seni mütevelliye ve zevcesi Velfecri hatunu nazır nasb ve tescil-i şer'î ve teslim ilel mütevelli edip lakin vakfiyesi zayi ve şürot-ı kuyudu ber minval-i muharrer olduğunu sikatından istintak olundukta udülden Mustafa paşa bin Osman ve Derviş Hacı Halil bin Hacı İbrahim şهادetleriyle sabit ve zahir olmağla ber muceb-i şهادetihima senin tevliyyetini ve mezbure Velfecr hatunun nezaretini muhtevi kibel-i şer'den işbu mürasele tahrir ve yedlerinize ita olundu gerektir ki vakf-ı mezkuru bittevliye ve binnezare zabt eyleyip şürot ve kuyuduna riayet eyleyip muceb-i mürasele-i şer'iyye ile amel olasız. Fi 13 Safer 1203

Sayfa 40:

B 156: Bin iki yüz üç senesine mahsuben ümera ve seferiyye fermanıdır Hasan paşa hazretlerine

Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l kudat ve'l-hükkam eyalet-i Sivasta vaki kuzat ve nüvvab zide fazluhum mefahir'ul-emasil ve'l-akran şehir kethüdarları zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vaki olucak malüm ola ki halen Sivas valisi düstur-ı mükerrer müşir-i müfahham nizamül âlem vezirim Hasan Paşa edamallahü teala iclalehü Vidin ve Mehadiye canibleri seraskeri olmaktan naşi idare ve iradesi zımnında eyalet-i Sivas'ta vaki kazalardan valişün? tertib ve tayin olunan otuz üç bin gümüş ümera ve sefirine bin ikiyüz üç senesine mahsuben eyalet-i merkume dâhilinde vaki kazalar ehalilerine şürot-ı seferiye mucebince defaten tevzi ve tahmil ve müşarun ileyh tarafından menbaında memura eda ve teslim olunmak fermanım olmağın işbu emr-i şerifim ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi siz ki Mevlana ve haiz muma-ileyhimsiz ber minval-i muharrer eyalet-i merkumede valilerine muayyen olan otuz üç bin kuruş emval-i seferiyyenin ikiyüz üç senesine mahsuben re's-i sene gurre-i muharrem itibar olunarak meşrut-ı seferiye olanda inbira-yı muharremde cümle marifeti ve marifet-i şer'le eyalet-i merkume dahilinde kain kazalar ahalilerine defaten tevzi ve taksim ve yerli yerinde cem' ve tahsil ve müşarun ileyh tarafına kabzına memura eda ve teslim ettirilip avk ve tehirine ve ihmal ve müsamahaya ve mikdar-ı muteberine ..... tahsilinden ve kesret üzere kazalara mübaşirler irsaliyle ahali ve reayaya teaddi vukuunu tahzir kıl ve hizmet-i mübaşere mutalebesinden gayetel gaye hazer ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Şöyle ki vusul buldukta bu babda vech-i meşru üzere şerefyafte-i sudür eden ferman-ı-ı vacibürriaye ve lazimül ittibain mazmun-ı münif-i itaatmakrunla

amel ve hareket ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz, şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız.

Kad vusul ileyna fi 20 Muharrem 1203

B 157: Mihadiyye boğazında olan fütihat emridir

Düstürün-i mükerreremün-i müşirun-i müfahhamun-i nizam'ül-alem mudebbir'ul umur'il cümhuri bi'l-fikri's-sakıbi mütemmimû mehammil imami birre'yi-ssaibi mümehhidû bünyaniddevleti vel ikbali müşeyyidû erkanissaadeti vel iclali el müfahhamune bisunüfi avatıfil mülkil a'lâ Anadolu'nun orta kolunda vaki vüzera-yı izam edâmallahü teala iclalehüm ve ekadıy kuzatil müslimine evâli vülatil müvahhidine me'âdinil fazaili ve'l yakin râfi'û a'lâmiş-şeriatı ved-dini vertedev ulüm'el-enbiya-i vel murseline vel mütehassısune bimezidi inayetil melikil muini nevali fihamin zidet fezailühüm ve mefahirul kuzati vel hukkâm, me'âdinül fezaili vel kelam sairi kuzati vennüvvabi zide fazluhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malüm ola ki bedraka-kârî-i tevfik-i ilahi ve vülat-i hazret-i inayet-nâmütenâhi ile sahra-yı fethul İslam muhayyem asakir-i firuz-encam ve mesfereb ser-evkat-i meyamin irtisam olup bundan akdem Vidin karşısında Eflaki üstüne imrar olunan serasker-i zafer-rehber ve düstur-i mükerrerem müşir-i müfahham fihamül alem Sivas valisi vezirim Hasan paşa edamallahü teala iclalehü epreşve belenkasıyla itisalinde vaki lezartların zabt ve teshir ve içlerinde olan tahmini elli bin mikdar kefere-i sefer makrun ekserini ta'meten şir-i şimşir ve bakıyyetüs-süyüf olan taife-i haifenin çoğunu destbeste esir etmekle Lezart? tabir olunan mahall-i mezbur sevahil-i Tuna'nın bender-i nikale ve suret misillü karargah-i tüccar-ı küffar cayegah-i şöhretşiarı olduğuna binaen mahzen mahzen zuhur eden tuhaf emtia-i rengarenk ve zarf-ı akimişe-i rengarenk ve nukud-ı bişümar ve evani-i sim-i garaib nigar nasib-i islamiyyan ve nice nice kenizgan ve gulaman bend-i ferake-i? çabuk süvaran-ı gaziyan olmağla işbu bu nave-i feth-ü ikbal ibtina-i nasr-ı mübin-i berâ'at-i istihlal ve tulü-i afitab-i feth ve firuziye hayr-ı ef'âl ittihaz olunmakla feth'ul islamda raht-ı güzün-i nücum-i zahire-i nusret olunan cünud-ı hamiyet vefüd-i leâli-i nüvid-i nasr ve fütuhu kırtı-i gûş-i mesar eylediklerinde tezahum-i ecnâ ve gayret-i fitri ve tehacüm-i cüyüş-i hamiyet-i tabii ve kasri ile piyade ve süvari kati çok rüstem-nişan-ı bazargârzare nüküd-i şevk-u garam ile birbirlerini sabık olarak şıtabane ve galeyan-i din-i hamiyet ile ekser ebtal-i şüc'ân badeve even 'vellezine sebekat lehüm minna el hüsna olmalarıyla giru

baha geru şekvet tezahum-i cüyüş-i satvet bezuhi devrine temaşa eden hazle-i müşterikîn nezaret-i anbarsim-i süturan ile körçeşm-i ümid ve bu teyyar-ı tufanhayyiz ve gaye te'âkub-i emvac-ı efvac-i cüyüş-i simhuruş ile sahil-i selamet-i uyun-i tasavvur ve semine peyman-i şikenden-i nâbedid olduğunabinaen el feriku yetesebbetü biküllü haşîş vefkınca bir serreste-i reste emn-ü selamet olur ümidiyle mukaddem tertip eyledikleri Mihadiye boğazında bir Kûh-i Kaf-nümuk ittisalinde ve boğazın yemin ve yesarında ve etraf-u cevanibinde sanadık-ı be'îdül gûr ve amîk ve müteaddid marşlar ve çarh-ı felekler ve şeranbular ile tasni' ve icat eyledikleri yerlerine nazır eşkal-i hendeseyle ve sanayi-i garibe-i mimariyye üzere müselles ve murabba nice zevaya ve tammeten şamil ve havi ve muhtevi devair-i felekiyyeye mümasil tabi' ve palankalar me muhtera' hasânetler ile tarsıyn ve derun hendek-i mihadiyye önünde cari nehri dahi icra ve veralarına enva-i top ve humbara vaz'ıyla temkin ve boğazın yemin ve yesarında zirve-i cebelde ulüvv ve irtifaında felekül büruca muhazi iki kıt'a palankalar ile boğaz pişgahına kurbiyet veyahut cebele suudla tahsil-i sühulet olmak esbabını güya ref' ile ve zannü ennehüm maniatühüm husunühüm medlülüyle tefsirin ve temin etmiş olmakla gerek zikrolunan tabyalar ve palankaların ve gerek metres ve taburlarının üzerine varılmayı hurd-i hurdebin ve belki şua-ı enzarı ve mükenned ve hemm-ü efkarı ol semte tesrib eremeyip bu vechle feth-i derice-i maksuduna cümlelerin ye's-ü fütûr ya zevi himmete bais-i za'f ve kusur olmakla az kalmıştı velakin mâ yeftehillahü linnasi min rahmetin fela mümsike leha azimet-i ehremengüzarı tılsım-ı müşkilbend mekasıd-ı islamiyanı küşad ve ayet-i beşaret-alamet-i elâ inne nasrallahî karib manay-ı şerifi tavnin-i havatır-ı ecnad ve nüma itiyad etmekle mütevekkilen alellah ve mütevessilen bi ruhaniyeti resülillah sallallahü aleyhi ve selem yemin-i boğazda vaki palanka üzerine heman hücum ve aheng ve üç gün miktarı tarafeynden iş'âl-i nevair-i harb ve cenkle ve ilka-i dane-i top ve tüfenk olunduktan sonra ahir-i kâr velvele-i müşrik söz-i tekbir ile taraf taraf yürüyüş olundukta nesim-i nasr-u zafer tehziz-i a'lâm-ı müslimin ve tahri-ki kıtas-ı cenaib-i muvahhidin etmekle pelkane-i mezkura dahil hayta-i teshir ve derununda olan ecyaf-ı müşrikin mültehim-i ecderha-yı kahr-u temdir olmaktan naşi şehir-i zilkadenin yirmi altıncı pencşenbe günü zirve-i cebelde vaki pelteka-i mezkura birkaç kıt'a top ihracıyla asıl boğazda vaki metrusları üzerine dane-i top ve cemre havale ve üç tarafına peyderpey eş'âl-i naire-i peykâr ve inare-i fetail-i top-i ateşbar ile cevvi-sema manend-i şule-i cevvalle kılındığına binaen ev kesayyibin minessemai fihi zulümatün ve ra'dün ve berkun yec'alüne esabi'ahüm fi âzânihim minessava'iki hazeral

mevt mısdak-ı şerifi şarih-i hal-i müşrikin olup guzat-ı İslam bir taratan amal-i tayğ-u senak ve bir taraftan inayet-i Hakka rabt-ı cinan ile vekalü Rabbena efrîğ aleyna sarban vesebbit akdamena vensurna alel kavmil kafirin dua-i icabet-i der kazayı virdzeban etmeleriyle nasırl müvahhidin olan Allah Azimüşşana kulüb-i hafika-i a'dâya vekazefe fi kulübihimürri'be hülül-i şerifi üzre dehşet ve hiras ilka ve alâ rivayetin baş cenrallerini âzim-i ye's el me'va olmakla elleyl cennetel hârib müeddasını rehnüma-yı semt-i idbar ederek hazle-i müşrikine salik-i râh-ı giriz ve firar oldukları alessheher tahkik olunmakla metresleri ba'dezzabt çapik süvârân-ı filika-yı heyca ve tiz revan-ı sahra-yı vegâ ile takib-i firariyan için serasker-i müşar tetbib-i zimamül fâr etmekle Hadiye kal'asından iki üç saat ilerilerde muhafaza-i firaran-ı leşker-i küffara muin temurlu Macar kıtalarıyla dahi bar-ı diger tertib bizim cidal ve tesviye-i küfuf-i rezm ve kale alınıp girve- vefr ecnad ve muvahhidin ve hamlât-ı peyderpey-i mücahidin-i din düşmen peymanesine göz açtırmayıp mücetamiüşşeml bahira-i meydan-ı inad olanecnad ve şeyatin a'dâ ve a'dâ-yı nabkâr keremadin işteddet bihirrihu fi yevmin asıfın cerad-ı münteşir ve sahra-yı kerir ve firar olmalarıyla mavera-yı asker tarafında kalan cediden iki kıt'a pelenka beyninde tahkim eyledikleri Mehadiyye kal'ası hâlî anil ahali olarak min gayri meşakkatin memalik-i islamiyeye zam ve idhal olunup bu gaza-yı ekberde dest-i guzata giren mal-i ganayim ve tühaf ve nükud ve istirkak olunan niçe gulam ve kenzin ve iğtinam olunan ağnâm ve devab ve mevaşi ve hayvanatı saire-i nâma'düd ve hadd-ü hasrdan efzun olduğundan başka Tunanın kilit-i azimi olan İnlik dedikleri mahallin kazası ba'detteshir birkaç yüz anede-i küffar me'külat ve meşrubat ve levazımını beleğan ma belağ celb ve istihzar ile asıl kebir inlik derununda karagir olup Tuna'yı külliyyen seddetmiş olmalarıyla tayin olunan Memiş paşa dâmet mealihî âmiren ve cünud-i gaybiyye-i ilahiyye ile üzerine hücum ettikte kemîn-girgin olan müşrikin darbât-ı kahr ilen top ve bir esvebden kâr-ı canlarına ve kâ ve istihvanlarına erişmekle sada-yı illa ma fi pi veste-i esman ve esteman etmeleriyle ol gaile dahi bertaraf kılınıp nehren tarîk-ı Belgrad dahi feth-ü küşad olunmuştur. Haza min fadli Rabbi elhamdü lillahillezi hedana lihaza vema küнна linehtediye levla en hedanallah. İşbu haberi cümleye işâ'a ve ilan ve mu'ânidin-i din-i mübin olan Nemçe ve Moskov kefresinin kahr ve tedmirleri için dua ve niyaza ikdam ve erbab-ı harb-ü darb olan şüc'ân-ı müslimin cihad ve gaza için sefer etmeye ve bu nimet-i celileye nail olmaya teşvik ve iğraya sa'y-i mâ lâ kelim ederek külliyyen düşmen-i din eynemâ kânû makhur olmasının esbab-ı kaviyyesinden olan de'avât-ı hayra midavemeti

Sayfa 41:

B 157(Devamı): iktiza edenlere tenbih ile ilan-ı emarat-ı beşarete bezl-i mekennet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; mübaşir talik olunan sadr-ı azam çuakdarlarından kudvetü'l-emasil ve'l-akran İbrahim zide kadruh hükmi-şerifim vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacib'ül-imtisalimin mazmun-ı itaat makrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet mübaadet eylesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fi evail-i şehri-zilhicce el şerife lisene isney ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi 24 Muharrem1203   Murad-ı Sahra-i Edirne

B 158: Kartal mukataa olunduğu emrin suretidir

.....

Memalik-i mahrusemde vaki' Şam ve Halep ve Diyarbekir ve Mardin ve Van ve Ayıntab ve Malatya ve Tokat ve caniblerinde ve sair bazı mahallerde kaim mir-i mukataatın ekseri rical-i devlet ve a'yan-ı vilayetten bazılarının uhdelinde olup lakin üzerlerinde müstekar olmayıp her biri senede birkaç adama deruhde olduğundan reayası gözetilmeyip ve kütleri için vakt-ü zamaniyla tohum ihtiyaçları ve ihtiyaçları olan malzemelerine ianet olunmamakla zaruri murabahacılardan akçe aldıklarından beher sene ziyade bulan ribhin edasına ziraat ve hirafetlerinin hâsılı vefa etmediğinden gayri deruhde edenler dahi zapt edeceğimiz bir veyahut iki senedir deyu cevru-eza eylediklerinden ekseri perakende ve perişan olup beytülmal-i müslimine külli zarar olmağın ba'delyevm o makule kura ve mukataat Mısır karyeleri misillü mal ve kalemiyesin verdikten sonra bir tarik ile ahara verilmeyip ve mutasarrıfları dahi verilmeyeceğın bilüp imarıyla mukayyed ve meşir mahsulünden kendüye faiz ziyadece olsun deyu reyanın tohumuna ve lazime-i sairesine ianet ve dest-i zulme de sıyanet etmekle usuller nizam bulup terziye-i ibad ile memalik-i Sivasda vaki miri mukataatın şen ve abadan olmasına bais olmağın ancak bu nizam cem'-i hazine için olmayıp bade zaman dahi şurut-ı mezkureye müra'at olunup tebdil ve tağyir olunmamak sebebiyle verecekleri muaccelenin mütayi' olmayacağını nas yakinen bilip rağbet eylemeleri için fi ma ba'd taraf-ı hümayunum ve vekil-i mutlakım olanlar taraflarından biri bu nizamı bozup suret-i ahara ifrağ eylemek murad eyledikte bu nizam canib-i miriye ve

ibadullaha evla ve enfa' olduğun huzur-ı faizunnur-i padişahaneme gelip ve men' eylemeleri için bi'l-fiil şeyhülislam ve sadreyn ve nakibüleşrafım bu hususa nazır nasb ve tayin olunmalarıyla ol makule kura ve mukataat halen hazine-i amirem defterlerinde mukayyed olup vali ve muhasıl ve buralara veregeldikleri mal-i maktu her ne ise miri ve mutad üzere mal ve kalemiyesine noksan gelmemek şartıyla malın asitane-i saadetim hazinesine verenler kema fil evvel hazine-i amirem ve camiul emval olanlara verenler dahi sene dâhilinde dört taksit ile kabzına memura eda ve kalemiyyesi için veregeldiklerinden ziyade bir habbe mutalebesiyle rencide ve remide olunmayıp min küllil vücuh serbestiyet üzere hayatta oldukça te'bîden malikân zabt-u rapt eylemeleri için yedlerine berat-ı celilül unvanım verilip ve mutasarrıflardan biri hal-i hayatında mukataasın ahara ferağ ve kasr-ı yed murad eyledikte muvafakat-ı şer' ve hüsn-i rızasıyla ferağını hüccet-i şer'iyeye olunduktan sonra yedine müceddeden berat-ı şerifim verilip ve sahibi vefat edip mukataası taraf-ı miriye raci oldukta canib-i miriden müzayede ve rağabâtı inkıtından sonra ahârın verdiği muacceleyi verir ise evlad-ı zükuruna verilip olmadığı halde talib-i ahârına fûruhat ve salvani? akçesi teslim-i hazine-i amirem olmak üzere mukarinde avn-i bari ile tamir-i bilad ve terfih-i ibad ile hayrhahan-ı devlet-i aliyem makul ve münasip görüp cümlelerin ittifakıyla bi'l-fiil baş defterdarım arz ve ulema-i kiram ve vüzera-yı izam dahi istihsan ve imza etmeleriyle bu suret-i müstahsene mürur-ı ezmine tebdil ve tağyir olunmayıp nazır olan müşarun ileyhim dahi bu hususun şurut ve kuyudunu bi'l-ittifak vikaye ve tenfiz ve icra eyleyip fi ma ba'd düsturul amel tutulmak üzere mahalline kayd olunmasını paye-i serir-i a'lâyâ arz olunduktan mucebince hatt-ı hümayun-ı şevketmakrunum sadır olmağın binaen alâ zalik elhac İbrahim ve Ali ve Süleyman zide kadruhüm divan-ı hümayunuma arz-ı hal edip Sivasta vaki bervech-i meşrutiyet bâ berat-ı askerî mütevellî oldukları Mahmurlu camiinin vuku bulan tamir ve termimine ve sair levazımına kadimden beri medine-i Sivas muzafatından Zara ve Yarhisar nahiyelerinin mabeyninde Erzurum ve Kars canibinden tüccar taifesinin fûruht için getirdikleri kara sığır ve camuş ve sair hayvanlardan ahz olunu gelen bac-ı kırtıl? tabir olunur rüsum-ı mevfuza tahsis olunmuş olmağla öteden beri rüsum-ı mezkure bila niza cami-i mezkur mütevellileri taraflarından zabt-u rabt oluna gelmişken bu esnada bazı kimesneler müdahale ve teaddiden hâlf olmadıkları ve rüsum-ı mevkufe mezkur kimesnenin kayd-u beratına dahil olduğu beyanıyla badeizin ber vechi muharrer âharın buca vukuyafte olan müdahalelerinin men ve def'i zımnında rüsum-ı mezkure nef'an lilmîrî senevi üç bin beş yüz akçe mal ve yüz

yirmi beş kuruş muaccele ile mukataa kayd ve iştiraken uhdelerine kayd ve tevcih ve beratları ita olunmasına tahrirve istida eylediklerine binaen hazine-i amirem defterlerine nazar olundukda zikrolunan Zara ve Yarhisar karyeleri ve Sivas sancağında vaki Sosta? kazasına tabi nefis-i İrâk? Kasabasının bâc-ı bazar ve bac-ı kiyl havas-ı hümayunumdan ve başka başka mukataa olarak egerçi mukayyed olup ancak Sivasta vaki Mahmurlu camiinin tahriri mahalli ve tevfiği ve istida olunan Zara ile Yarhisar beyninde Erzurum ve Kars caniblerinden gelen karasığır ve camus ve saireden alınan bâc-ı kırtıl? tabir olunur rüsum-ı mevkufe kayyumları olunmayıp rüsum-ı mevkufe-i mezkure mukaddemlerde ve halen askerî beratıyla zabtolunur makuleden almakla âharın kayd-ü beratına dahil olmadığı derkenarında müsteban ve bu makulenin mal ve muaccel takdiri ve mahzur zuhurunda ref' olunmak ve cami-i şerif-i mezkurun cemi-i malzemesini kema hüve hakkühü rüyet eylemek şurutuyla tevcih ve nazar-ı nef'-i miri mucib olmakla rüsum-ı mevkufe-i mezkure sa'yen hicri senevi üç bin beş yüz akçe mal takdiri ile şurut-ı mezkure üzre merkumûnun malikane uhdelerine kayd-u şurutuyla berat-ı celilül unvanım verilmek babında ve bittahkik ferman-ı alışanım sadır olmağın muaccesesi olan meblağ-ı mezkur yüz yirmi beş kuruşu teslim-i hazine-i amirem eylediklerinde suret-i ruznamçe-i hümayunum verilmekliği hakkında mezid inayet-i padişahanem zuhura getirip bin iki yüz iki senesi rebiul ahirinin üçüncü günü bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki merkumundan işbu rafi-i refi-i nişan-ı hakani kudevtil emasil vel akran elhac ibtahim zide kadruhü mukataa-i mezburenin sülüs hissesini bin iki yüz bir senesi muharrem guresinden verdiği kırk bir buçuk kuruş yirmi akçe mütevellî hayatta oldukça yeniden malikane zabt-u rabt ve vaki olan rüsumatın ..... merkuma olageldiği üzre ahz-ü kabzı ve senevi malı olan meblağ-ı mezbur müşterekleriyle maan hazine-i amireme eda kalemiyesin verip ve senesi ahirinde hesabın görüp yedine kusuret-i muhasebesin aldıkça zabt-u rabtına ve rüsumatın ahz-ü kabzına taraf-ı âhardan dahl ve tevzi' eylemeyesiz şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar

Bimakami Konstantiniye Mahrusa

Kad vusul ileyna fi 26 Muharrem 1203

B 159: Vech-i Tahrir-i Huruf Oldur ki

Bâ berat-ı alışan mutasarrıf olduklarımız Sivas nahiyelerinde Zara ve Yarhisar mabeynlerinde Erzurum ve Kars caniblerinden furuht için getirdikleri karasığır ve

camus ve sair hayvanatlarından kadimden beri alınugelen bac-ı kırtıl yedlerimizde olan beratlarımız şürutu ve ferman-ı ali mucebince müceddeden malikane ve uhdelerimizde kaydolunup ve işbu bin ikiyüz iki senesi martı ibtidasından şubatı gayetine değin iltizamına talip ve ragıb olan saadetlü haseki Mehmet ağaya iltizam ol dahi iltizamı kabul edip işbu zabıt temessükü yedine verilmiştir. Bi mennihi teala yedlerimizde olan beratlarımız şürutu serbestiyet üzere zapt ve emr-i ali mucebince amel olunup gelip geçen hayvanatların rüsum-ı bac kırtılın öteden beri alınageldiği minval üzere tahsiline bir kimesne müdahale eylemeyüp zabıtına izin verilmiştir. Tarafımızdan ve taraf-ı ahardan dahl ve taarruz eylemeyeler. Tahriren fittarih el mezbur fi sene 1202

imza	imza	imza
Elhac İbrahim	Ali	Süleyman
Mütevell-i Malikane	Mutasarrıf-ı Malikane	Mutasarrıf-ı Malikane

B 160: Tokattan faziletli Ahmet efendi hazretlerinin kaydıdır.

İşbu bin ikiyüz üç senesi cemazilahir evsatından kırk kik kese akçe salyaneden dört buçuk kesesi ve yediyüzü nısf-ı harc altı deveye baki otuzu bedestan kethüdası hesabına mahsup düşürüp cümle muvacehesinde ahz-ü kabz eyledim deyu takriri kayd şed Sh. İşbu defterde hademe için cümlesinin münasip gördüğü dahi alınmayıp fukaraya tevzi olunmuştur ve mahalle defterinde altmış kuruş hademe için cümlelerin münasip gördüğü dahi alınmayıp külliyyen mahallesinden alınan kırk dokuz kuruşu menzildiden at akçesine mahsup olmuştur.

Sayfa 42:

B 161: Medine-i Sivas'ta Mütemekkinun Zimmilerin Merviyeye Emridir.

Kudvet'ül-kuzat ve'l-hikkem maden'ül-fezail vel-kelam Sivas kazası civarında vaki Mevlana Sivas mütesellimi ve kadısı zide fazluhü tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki Sivas kazası ahali ve reayaları sürre-i saadetime arz-ı hal edip bunların kadıları olan nam kadı bunların içlerinden biri mürd-ü helak oldukta sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olmayıp cümle verese hazır ve kibar olup kısmet talep etmezlerken cebren kısmet edip resm-i kısmetten olmak için mürdün metrukâtını ziyade baha ile

tutup ve resm-i akd-i nikah ve huçec-i şer'iyeye ve atik nam ve imza ve mürasele ve mevadd-ı saireden kanundan ziyade akçelerin aldığından maada müfit ve meccanen yem ve yemek ve arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve sair bunun emsali mekûlat ve meşrubatların ahz ve zulm veteaddinin nihayeti olmayıp perakende ve perişan olmalarına bais ve badi olduğu ve bu babda davalarına muvafık şeyhülislamdan fetva-yı şerife verildiğın bildiren kanun üzere amel olunup mezburun hilaf-ı kanun zulüm ve teaddisi üzerlerinden men ve defolunmak babında emr-i şerifim rica ve divan-ı hümayunum kaleminden kanuni süal olundukta bâlâda mezkur kaza kadısı kadimden kadılar oturageldikleri kadimi mahkemede oturup ehl üzerine devre çıkmayıp ve karye be karye gezmeyip ve davet olunup vardıkta dahi bir münasip mahalle konup icra-yı ahkam-ı şer'iyeye eyleyip fukaranın müfit ve meccanen yem ve yiyecek ve sair zahirelerin ve dava-yı şer'iyeye zımnında verdiği huçec-i şer'iyeye ve uruz ve mürasele ve imza ve sicillata sebt olunan kazıyelerine resm-i sicil ve sair mahkemeye dair mevaddan kanundan ziyade akçelerin almayıp fukaraya zulüm ve teaddi eylememek için kanun üzere emr-i şerif yazılagemiştir deyu tahrir olunmakla mukteza-yı kanun üzere amel olunmak emrim olmuştur buyurdum. Emr-i şerifim vusul buldukta bu babda sadır olan emrim üzere amel dahi husus-ı mezburda tamam mukayyed ve fetva-yı şerifeye nazar edip göresin ilam olunduğu üzere ise eyyam-ı saadet-encamımda reaya fukarasına bir hurde bir vechle zulüm ve teaddi olunduğuna kat'a rıza-yı şerifim yoktur. Kadı-i mezbura muhkem tenbih ve tekid eylesin. Her ne lazım olup alırlar ise rızalarıyla satanlardan narh-ı cari üzere akçesiyle alıp müfit ve meccanen yem ve yemek ve arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve tavuk ve sair zahirelerin almayıp ve içlerinden biri mürd ve helak oldukta veresesinden sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olmayıp cümle verese hazır ve kibar olup kısmet talep etmezler iken cebren kısmet olunmayıp ve mürdün veresesinden sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olup beynel verese kısmet lazım geldikte dahi deyni olan mürdün şer'le sabit olan deynini sabit olduktan sonra baki iktisam olunacak mal-i mevcudundan binde on beş akçe resm-i kısmet ve beş akçe kasameye ve iki buçuk akçe ve iki buçuk akçe ihzariye ve hüddamiyye cem'an yirmi beş akçe olup eytamın vesayet ve nafaka hüccetinden başka harç alınmayıp ancak tahrir eden katibe kalemiye namıyla hüccet-i vesayetten bir kuruş ve nafaka hüccetinden yarım kuruş alıp bundan ziyade bir akçelerin almayıp ve ber vechi hayrat için vasiyet olunan akçenin sülüs ve humusu bizimdir deyu almayıp resm-i akd ve nikah eğer eğer biker-i atıye ? kadıya yirmi akçe ve hizmet-i mahkeme için beş akçe ki ceman yirmi beş

akçe alınır. Er canibinden alına ve atik nameden altmış akçe alınır ellis kadıya ve onu naibe ve ikisi emin ile katibindir ve sicillata sebt olunan kadılardan resm-i sicil sekiz akçe ve hücec-i şer'iyye ve arzlardan on iki akçe ve müraseleden altı akçe alınıp hilaf-ı kanun ziyade akçelerin ve bir habbelerin almayalar ve aldırmaııp men'-u def' eylesin min ba'd kanuna ve fetva-yı münife ve emr-i alışanıma muhalif kimesneye iş ettirmeyip husus-ı mezbur için bir dahi emr-i şerifim ısdar ve irsaline muhtaç olmayasın şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın. Tahriren fi evasıtı şehri muharremil haram sene isney ve mieteyn ve elf. İmza

Kad vusul ileyna fi 27 Muharrem 1203

B 162: Bin yüz iki tarihiyle müverrah Şevketlü mehabetlü Sultan Süleyman tabet serahü hazretlerinin tuğra-yı şerifi ile muanven bin iki yüz iki tarihiyle müverrah emr-i celilüşşan dahi bâlâda mestur emrin mucibince sadır olduğu tescil şed.

B 163: Suret-i fetva-yı şeriflerdir

Bir belde ahalisinden Zeyd-i zimmi fevt oldukta akrabası Zeydi kefere mekabirinde defn etmek istedikte ol belde kadısı Amr bana şu kadar akçe vermeyince defn ettirmem deyu mezburları bigayri vechin men'e kadir olur mu? El-cevap olmaz. Köse? Ahmed.

B 164: Zeyd-i müteveffanın veresesi kibar olup kısmet talep etmezler iken Amr ve kadı tereke-i Zeydi cebren tahrir edip vereseden resm-i kısmet namına nesne almaya kadir olur mu? Elcevap: olmaz Köse? Ahmet

B 165: Suret-i buyruldu

Halen belde-i Sivasta mesned-ârâ-yı şeriat-i gara faziletlü efendi zide fadlühü inha olunur ki;

Sivas kadısı reayaları divan-ı hümayun-ı adalet-unvana arzuhal edip vereselerimizden biri mürd-ü helak oldukda sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olmayıp cümle verese hazır ve kibar olup kısmet talep etmezler iken cebren hakimülvakt olanlar kısmet edip resm-i

kısmet almak için mürdün metrukatını ziyade bahaya tutup ve resm-i akd-i nikah ve hıcc-i şer'îyye ve atik nam ve imza ve mürasele ve mevadd-ı saireden kanundan ziyade akçe ahz eylediklerinden maada me'külat ve meşrubata dair zehayirlerin kabz ve bu gûne zulüm olduğunu ıştika etmeleriyle ez kadim olageldiğinden ziyade habbe-i vahide ahz-ü kabz olunmamak babında tarafımıza ve tarafınıza hitab-ı emr-i âli ısdar ve çend kıt'a fetva-yı şerif ita buyurulmakla imdi ber mentuk-ı emr-i alişan hareket olunup mugayir-i rıza-yı mülükane müdahale ve rencide olunmamak babında ber mentuk-ı emr-i ali işbu buyruldu tahrir ve ita olundu. bimennihi teala gerektir ki ber vech-i meşruh mantuk-ı emr-i âli ve muceb-i fetva-yı şerife ve buyruldumuzla amel olalar.

İmza Kad vusul ileyna fi 27 Muharrem 1203

B 166: Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadlühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki hazine-i amirem defterleri mucebince Sivas sancağında vaki kazaların bin yüz doksan sekiz buçuk avarız haneleri olup bin ikiyüz üç senesine mahsuben olmak üzere cem-u tahsil lazım gelmeğın deruhde olunup yerine mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti verilmekle imdi mucebince cem-u tahsil ettirilmek fermanım olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerifimle mübaşir vardıkta bu babda sadır olan emrim üzere amel edip dahi sene-i mezbureye mahsup olmak üzere liva-i mezburede vaki kazaların ol mikdar avarız hanelerinin beher hanesinden dörder yüz akçe avarız mallarını irsal olunan mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti mucebince yerli yerinde cem-u tahsil ve dahil-i hazine-i amirem ettirip hilaf-ı emr ve defter kimesneye tegallül ve inad ve muhalefet ettirmeyesiz ve bundan maada mübaşir-i merkumun cihet-i maşı için beher avarız hanesinden ellışer akçe dahi aldırıp ve hin-i tahsilde avarız için alınan akçenin beher yüz sekiz akçesinden bir esdi? kuruş aldırılıp ve miri için alınan akçeyle hazine-i amirem alındığı vech üzere aldırıp bundan ziyade ve noksan kalmaya ve aldırmayasız ki defterden ve naks-ı haneden ve fermanımdan ziyade mutalebesine reaya fukarasına zulüm ve tadiyeden gayetel gaye ihtiraz ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren selh-ı cemadil üla sene isnetey ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna fi 7 Safer 1203

B 167: Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l fezail ve'l-kelam Sivas sancağında vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadlühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malüm ola ki hazine-i amirem defterleri mucebince Sivas sancağında vaki kazaların bin yüz doksan sekiz buçuk bedel-i menzil haneleri olup bin iki yüz üç senesine mahsup olmak üzere cem-u tahsili lazım gelmeğın deruhde olunup yedine mühürlü nişanlı mevkufat defteri sureti verilmekle imdi mucebince cem-u tahsil olunmak fermanım olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle mübaşir vardıkta bu babda sadır olan emrim üzere amel edip dahi sene-i mezbura mahsup olunmak üzere liva-i mezburda vaki kazaların ol mikdar bedel-i nüzülhanelerinin beher hanesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzül malların irsal olunan mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri sureti mucebince cem-u tahsil-u teslim-i hazine-i amirem ettirliip hilaf-ı emr-i defter kimesneye inad ve muhalefet ettirmeyesiz ve bundan maada mübaşir-i merkumun cihet-i maaşı için her bir bedel-i nüzül hanesinden otuz akçe dahi aldırıp ve bedel-i nüzül için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir akçe bir esdi kuruş aldırılıp ve hin-i tahsilde miri için alınan akçeyi hazine-i amireme alındığı vech üzere aldırılıp bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldırılmayasız kesr-i defterden ve naks-ı haneden ve fermanımdan ziyade mutalebesiyle zulüm ve teaddiden begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fi selhi cemadil evvel sene isnetey ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna fi 9 Safer 1203

imza

Sayfa 43:

B 168: Sivas maa Sivas ili

Avarız ve bedel-i nezel   Fi 12 Receb 208   Yalnız ikiyüz sekiz hane bir buçuk rubudur.

Bais-i tahrir-i huruf budur ki;

İşbu bin iki yüz üç senesine mahsuben ba ferman-ı âli ve defter-i mevkufat eyalet-i Sivasın hane-i avarız ve bedel-i nezelinin cem'-u tahsili devletli veliyyünniam efendimiz hazretlerinin uhde-i hamiyetlerinde olup sene-i mezkura mahsuben Sivas maa Sivas ili kazalarının bâlâda tahrir olunduğu üzere iki yüz sekiz hane bir buçuk rub'un iltizamına talip ve rağib olan halen Sivas mütesellimi Zaralızade devletlü Receb bey

efendi hazretleriyle iştirak olmak üzere izzetlü efendimiz hazretlerine vekaletimiz hasebiyle mir-i mumaileyh hazretlerine iştiraken deruhde ve iltizama verilip ol dahi tarafımıza verdiği deyn temessükü mucibince iltizamı kabul etmekle devletlü veliyyüniam Mehmet bey efendimize vekaletimizi havi işbu huruf ketb ve inayetlü Recep bey efendi efendimiz hazretleri yedine ita olundu ki sene-i mezkure mahsuben Sivas ve Sivas ilinde vaki ikiyüz sekiz hane bir buçuk rubu' hane-i avarız ve bedel-i nezellerini ber vech-i iştirak cem'-u tahsil ve ahz-ü kabzına tarafımızdan ve âhardan mani ve müdahale olunmaya

imza

B 169: Melik Acem zaviyesi mütevellilerinin ısdar ettirdikleri emr-i alişandır:

.....

Sekiz yüz seksen yedi senesi zilkadesinin sekizinci günü taht-ı âlibaht-ı Osmani üzere cülüs-i hümayun-i meymenet makrunum vaki olup umumen tecdid-i berevat olunmak fermanım olmağın Sivasta vaki Melik Acem zaviyesi vakfının vazife-i muayyene ile mütevellisi ve nazırı olan Seyyid Hacı Mehmet kendi hüsn-i rızasıyla sulbi oğulları erbab-ı istihkaktan işbu rafi'ân-ı tevki-i refiuşşan-ı hakani seyid Mehmet ve seyid Ahmet zide kadruhümaya feragat ve kasr-ı yed etmekle kasr-ı yedinden tevcih ve yedlerine berat-ı şerifim verilmek ricasına Sivas kadısı esseyid Feyzullah arz etmekle mucibince tevcih olunmak babında bin yüz yetmiş altı senesi receb-i şerifinin onbirinci günü sadır olan rüüs-i hümayunum mucibince atik beratın der-i saadetime getirip tecdidine rica etmeğın haklarında mezid inayet-i padişahanem vücuda getirip atik beratı tarih-i mezkurdan müceddeden bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki; mezburan seyid Mehmet ve seyid Ahmet veledâ niş? zide kadruhüma varıp üslub-ı sabıkı üzere vakf-ı mezburun ber vech-i iştirak müteveli ve nazırları olup eda-yı hizmet eylediklerinden sonra bundan evvel vazife-i muayyene ile müteveli ve nazır olanlar vazife-i muayenesine tevcihle mutasarrıf olagelmişler ise merkumandan ol vechle vazife-i muayenesi evkaf-ı mezbur mahsulünden ber vech-i iştirak olup mutasarrıf ola şöyle bileler alamet-i şerife itimat kılalar tahriren filyevmil hadi aşer şevval sene isney ve mieteyn ve elf.

Bimakami Konstantiniye el Mahruse

B 170: Melik Acem zaviyesi içindir:

Kudvet'ül-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail-i ve'l-kelam Mevlana Sivas kadısı zide fadlüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki kudvet'ül emasil ve'l-akran seyit Mehmet ve seyyid Ahmet zide kadruhüma rikab-ı hümayunuma arz-ı hal edip mütevellisi oldukları Melik Acem zaviyesi vakfından olmak üzere cihat-ı mutasarrıf olanların mahlülü ve ferağı zuhurlarında arz-ı hal ve kadı ve naib arzlarıyla nâmüstehak kimesnelere tevcih olunarak elyevm vakf-ı mezbur hüddamının hizmetleri muattal ve âhar kimesneleri dahi vekil etmediklerinden cihat-ı evkaf-ı mezburlar eda-yı hizmet eylemeyip ve bazen askerler tarafından müceddeden vazife ihdas olunup hilaf-ı şart-ı vakfiye kendilerini taciz etmeleriyle fima ba'd o makule arzuhal ve naib ve kadı arzları zuhur eder ise emsali misillü mütevellisi tarafından arz olunmadıkça kayıtları ihraç olunmamak babında kaydı bâlâsına şerh ve yedlerine bir kıt'a emr-i alişanım verilmek babında istida-yı inayet etmeleriyle hazine-i amiremde mahfuz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta vakf-ı mezburun vazife-i muayyene ile tevliyet ve nezaret cihetleri mezkuran seyyid Mehmet ve seyyid Ahmet veled-i Ateşin bervech-i iştirak üzerlerinde olduğu derkenar olundukta vakf-ı merkumun cihatını nâehle arz etmek veyahut vuku bulan mahlül ve kasr-ı yed arzlarına mutad ve tahammülünden ziyade avaid ve resm-i akçesi olmak ve mutalebe eylemek ve hilaf-ı vaki arz vermek lazım gelir ise tevliyeti üzerinden ref ve kendisi tedib olunmak şartıyla istidayı mucebince kaydına şerh verilmekle imdi vech-i meşruh üzere amel olunmak babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: hükm-i şerifim vardıkta bu babda sadır olan emrim üzere amel edip dahi vakf-ı mezburun vazife-i muayyene ile tevliyet ve nezaret cihetleri mezkurân seyyid Mehmet ve seyyid Ahmet veled-i Ateş zide kadruhümanın üzerlerinde olduğu ve vakf-ı mezburun cihatını nâehle arzetmek veyahut vuku bulan mahlül ve kasr-ı yed arzlarına mutad ve tahammülünden ziyade avaid ve resm-i akçesi olmak ve muyalebe eylemek ve hilaf-ı vaki arz vermek lazım gelir ise tevliyeti üzerinden ref ve kendisi tedib olunmak şartıyla istidası mucebince hazine-i amirem defterlerinde kaydına şerh verilmekle şerefyafte-i sudür olan işbu emr-i alişanım mucebince amel ve hareket olunup mugayir-i emr-i alişan vaz'-u hareket ettirmeyesin şöyle bilesin; alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fil yevmil hamis zilhicce sene isnetey ve mieteyn ve elf Kad vusul ileyna fi 18 Safer 1203

Bimakami Konstantiniye el Mahruse

B 171: Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve havalisinde vaki kazaların kuzat ve nüvvab zide fadlühüm ve kudvet'ül emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi olup serdengeçti binbaşılığ-ı uhdesine ihale olunan Zaralızade mir Receb zide mecdüh ve mefahirul emasil vel akran mukaddemen sipah ocağı tarafından husus-ı atiyeye mübaşir tayin olunan Mehmet çavuş ve Sait Mustafa ve halife ve kaza-yı merkumenin şehir kethüdaları ve vücuh-i memleket ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki din düşmanları olan Moskovlu ve Nemçeli üzerlerine derkâr olan sefer-i hümayunum tekarrubuyla meşta askeri terettübü labüdd ve muktezi olmakla siz ki Mevlana ve sair mumaileyhimsiz Sivas ve havalisinden marifetiniz ve mübaşiran-ı mumaileyhima marifetleriyle müceddeden bin nefer sipah serdengeçtisi tahrir ve ruz-ı kasımdan yirmi gün mukaddem ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere serdengeçti ağası nasb ve tayin olunan mumaileyhim bayrağı altına cem' ettirip derhal tahrik ve tesyirlerine ihtimam ve dikkat eylemenizi havi iktiza eden şürot ve kuyudu tasrihle size hitaben ocağ-ı merkum taraflarına verilen mühürlü mektup ile mucebince bundan akdem emr-i şerifim ısdar ve irsal olunmuştur. El-halete hazihi eyyam-ı sayf güzeran ve ruz-ı kasım tekarrub edip neferat-ı merkumenin bir kadem akdem gelip erişmeleri vacibattan ve maazallahi teala bu babda iğmad ve müsaheleyi tecviz ile asakir-i merkume vakt-i mezburda gelip erişmedikleri surette sizin icra-yı memuriyet ve infaz-ı emr-i âlişanımda tekâsülünüze haml ile mazhar-ı ikab olacağımız bedihiyattan olmak mülabesesiyle tekiden ve isticalen işbu emr-i şerifim ısdar ve ocak çavuşanından kudvetül emasil vel akran Hoca paşalı dânevî Ali çavuş zide kadruh mübaşir tayin ve muma-ileyh irsal olunmuştur. İmdi elyevm ordu-yı hümayunumdan mevcut asakir-i muvahhidin küffar-ı hâksar ile muharebe ve mukatele üzere olduğu ve meşta askerinin mukaddemen sadır olan emr-i alışanım mucebince bir an ve bir saat akdem tekmilen gelip erişmeleri ehem-i umur-ı diniyyeden idügi ve maazallahi teala asakir-i mertebe-i mezkure vaktiyle vasıl olmamaları ferhiya fi düşmana badi ve bu surette sizin mazhar-ı muahaze ve ikab kılınmanızı müeddi olacağı ve bu hizmet-i lazimül ihtimamda bir vıfk-ı sadakat ikdan ederek neferat-ı merkumenin vaktinden evvel eriştirilmesine

Sayfa 44:

B 171 (Devamı): ihtimam ve dikkat eylemeniz matlup idüğü malûmunuz oldukta ona göre amel ve hareket ve neferat-ı merkumeyi bir saat akdem tahrir ve tertip ve bilintihab serdengeçti ağası nasb ve tayin olunan mumaleyh maiyetiyle bir an evvel ordu-yı hümayunuma erişmeleri tenbihi ile ib'âs v tesyirlerine ihtimam ve dikkat ve bu vechle sizden me'mûl ve muntazar olan gayret-i diniye ve hamiyet-i islamiyeyi ibraz ve ızhara nesar-ı vüs'-u kudret ve siz ki çavuş ve halife mumaileyhimasız siz dahi mukaddemen memuriyetinizi havi ısdar olunan emr-i alışanımda beyan olunduğu vechle bin nefer serdengeçti neferatını müceddeden acaleten tertip ve tanzim ve bir kadem akdem ağaları bayrağı tahtına isal ile serian ve acilen ordu-yı hümayunuma erişmeye damin-i dermeyan-ı gayret ve hilaf-ı ferman-ı ali hareketler mazhar-ı tedib olmaktan ittika ve mücanebet eyleyesiz ve sen ki serdengeçti ağası mumaileyhsin din yolunda ve uğur-ı Devlet-i Aliyyede sadıkane hizmet edip kesb-i şan edecek vakitler bu vakitler olmakla neferat-ı merkumenin bir an akdem tekmiline sen dahi ikdam-ı tam edip şiddet-i şita hücum etmezden mukaddem ve bir an ve dakika akdem tekmil neferatınla ordu-yı hümayunuma gelip isbat-ı vücud ve icra-yı lazime-i kârgüzari ve hamiyet-i bezl-i mechud ile fayikul iktiran olmakla bezl-i tab-ü tüvan ve hilafından ittika-i tam eyleyesiz deyu dergah-ı muallam kapıcıbaşılardan sipahiler ağası iftihar'ul-emasil ve'l-ekarim Genç Osman dame mecdüh tarafından mühürlü mektup verilmekle vech-i meşruh üzere amel ve hareket olunmak babında ferman-ı alışanım olmuştur. Buyurdum ki: Vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudür olan ferman-ı vacibül ittibaimın mazmunu ve sipahiler ağası mumaileyhin mühürlü mektubu mucebinca amel ve hareket ve sermû hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz, alamet-i şerife itimad kılâsız tahriren fi evasıtı şehri zilhicceşşerife sene isney ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna fi 19 Safer 1203

Suret-i Sahra-yı Edirne

B 172: Medine-i Sivas mahallatından Şah Hüseyin mahallesi sakinlerinden marifetüz-zat Fatma binti Yusuf nam hatun tarafından zıkr-i atil bey'i takrire ve ita-i hüccet Seyyid Süleyman bin Osman ve seygid Ahmet efendi bin Seyyid Ömer nam kimesne şehadetleriyle sabitülve kale Ali ağa bin Uzun Hacı nam kimesne meclis-i şer'-i hatir-lazimüttevkirde işbu baisülkitab seygid Süleyman bin Ebubekir mahzarında bi'l-ve kale ikrar-ı tam ve takrir-i kalam edip akd-i atizzikrin suduruna değin müvekkelem

mezburenin yedinde mülkü olup mahalle-i merkumede vaki iki taraftan merkepçi Osman mülküne ve bir taraftan keçeci Eyüp mülkine ve bir taraftan tarık-ı has ile mahdut bir bab kış evini müştemil mülk-i menziletimin ivaz mukabelesi etraf-ı erbaasından birer ziranı müşteri merkume hibe ve teslim ve ol dahi ber minval-i muharrer ittihad kabul ve bakıyyesini tarafeynden icab ve kabulü havi şürot-ı müfsideden ari bey'-i bat-ı sahih-i şer' ile bey'-u teslim ve temlik eylediğinde ol dahi vech-i meşruh üzere iştirah ve tesellüm ve teöellük ve kabz-ı kabul eylediğinden sonra semeni olan müba'-ı mezburun müşteri merkum yedinden tamamen ve kamilen ahz-ü kabz edip fima ba'd salifüzzikr mebi-i mezkurda müvekkilem mezburenin asla ve kat'â alaka ve medhali kalmayıp müşteri merkumun mülk-i müştera ve hakk-ı sırf-ı olmuştur. Keyfema yeşa ve haysüma yehtar mutasarrıf oluna dedi dedikte gibbet-tasdikiş-şer'î ma hüvel vaki bittaleb ketb olundu. hurrire fil yevmissabii vel işrin min saferilhayr lisene selase ve mieteyn ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam-ı mahalle Mehmet Efendi

Saraç Molla Süleyman

Nalbant Seyyid Mehmet bin Ali

Emir Mehmet oğlu Seyyid Mehmet Ağa

B 173:İkiyüz üç senesine mahsuben imdad-ı seferiyye Vidin seraskeri Hüseyin paşaya iktiza eylediğini havi istical emridir:

Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l fezail ve'l-kelam Sivas kadısı eyalet-i Sivasta vaki sair kuzat ve nüvvab zide fazlühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malüm ola ki halen Sivas valisi düstur-ı mükerrerem müşir-i müfahham nizamül alem vezirim Hüseyin paşa edamellahü teala iclalehü Vidin ve Mihadiye canibleri seraskeri olmak mülabesesiyle mesarifine uyûn ve medar olmak için eyalet-i Sivasta vaki kazalarda vali için tertip olunan oyuz üç bin kuruş i'dad-ı seferiyye işbu ikiyüz üç senesine mahsuben re's-i sene gurre-i muharrem itibar olunarak şurutu mucebince def'ine ve tevzi ve tahsil ve müşarun ileyh tarafından kabzına memura eda ve teslim ettirmek için bundan akdem emr-i şerifim ısdar ve irsal olunmuştu. Nasriye-i merkum eyalet-i mezbureye mütesellim nasb ve tayin olunan kudvet'ül-emasil vel a'yan hazinedar esseyyid Mehmet zide mecdüh marifetiyle şurut-ı seferiyye mucebince defaten yerli yerinden cem' ve

tahsil ve serasker-i müşarun ileyhin mesarifine medar olmak için tarafından kabzına memura eda ve teslim olunup mütesellim-i sabık tarafından ve canib-i ahardan müdahale ile avk ve tehiri mucib olur hâlâtta ittika olunmasını mutazammin şer-i şerifim sudurunu müşarun ileyhin kapı kethüdası bâtakrir inha ve istida etmekle vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki Mevlana-yı mumaileyhimsiz müşarun ileyh serasker olmak mülabesiyle düçar olduğu mesarifine avn ve medar-ı sihatında vali için tertip ve tayin olunan otuz üç bin kuruş imdad-ı seferiyenin mukaddemen sadır olan emr-i alışanım mucebince mütesellim mumaileyh marifeti ve marifet-i şer'le defaten şurut-ı seferiyye mucebince acaleten tahsil ve tarafından kabzına memur olana eda ve teslim ettirmek matlup idüğü malûmunuz olundukta bu bahane ile ahaliden mükerrer ve ziyade bir akçe seferiyye tahsilinden mücanebet olunarak muayyen ve müretteb olan ol mikdar seferiyyeyi sene-i mezbura mahsuben halen mütesellim mumaileyh marifeti ve marifet-i şer' ve cümle marifetiyle mukaddemen sadır olan emr-i münifim mantukunca defaten tevzi ve acaleten şurutu mucebince tahsil ve müşarun ileyh tarafından kabzına memura eda ve teslim ettirmeye ihtimam ve dikkat ve avk ve tehirden ve mükerrer seferiyye tahsili ahali-i fukarasına teaddi vukuunu tecvizden ittika ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: hükmi-i şerifimle vusul bulduktabu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından tehaşi ve mücanebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılarsız. Tahriren fi evasıtı şehri muharrem el haram senete selasin ve mieteyn ve elf. Kad vusul ileyna fi 23 Safer 1203 Suret-i Sahra-il Varide

B 174: Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam sadık'ul-fezail ve'l-kelam Tokat ve havalisinde vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadlühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Tokat voyvodası elhac Lütfullah zide mecdühü ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran bundan akdem mübaşir tayin olunup halen ol canibde olan rikab-ı hümayunum defterdarı çuvakdarlarından .....ve zabitan ve sair iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malûm ola ki sen ki voyvoda mumaileyhsin bu defa der-i saadetime takdim eylediğın tahriratın mefhumunda Sivas eyaletinde vaki ashab-ı malikaneden cem ve tahsili fermanım olan cebelü bedeliyesinden Medine-i Tokat ve havalisinde vaki ashab-ı malikanenin lazım gelen cebelüleri marifetinle yerli yerinde tamamen ve

kamilen tahsil ve Bozok ve Amasya sancaklarında vaki gerek voyvodalık aklamından ve gerek sair ashab-ı malikaneden iktiza eden cebelü bedeliyeleri Bozok sancağı mutasarrıfı Çaparzade Süleyman bey ile Amasya sancağı mütesellimi dame mecdühüma marifetleriyle cem-u tahsil ettirilmesini tahrir ve inha eylemişsin. Hazine-i amirem defterleri tettebbu ettirildikte elhalet hazihi iki tarafa vuku bulan sefer-i hümayun-i nusretmakrunum mesarifi için külliyyetli akçeye ihtiyaç derkâr olmakla böyle vakitte beytülmal-i müslimine ianet cümleye vacibe-i zimmet ve diyanet olduğu aşikar olmaktan naşi hesbel vakt vel hal sabıkları misilli memalik-i mahrusetül mesalik padişahanemde vaki malikane verilen bilcümle mukataat-ı miriyyenin muaccelat-ı muayenelerinden gerek Hüdavendigâr-ı sabık birader-ül erkemim merhum Mustafa han tabe serahü zamanında ve gerek zaman-ı adalet-unvan-ı mülükanemde tevcihatı geçip üç sene mürur edenlerin beher binde iktiza eden üçer nefer cebelü bedeliyelerinden birer neferi ..... ve tenzil birle alettesavi ikişer nefer cebelü olmak üzere yüzer kuruştan ve hüdavendigâr-ı sabık müşarun ileyhin sal-i cülüsü olan yetmiş bir tarihinden mukaddem tevcihatı vaki olanların muaccelat-ı muayyene-i atıklarından beher binde üçer neferden yüz ellışer kuruş cebelüleri tahsiline irade-i katı'a-i mülükanem tealluk ve ol babda hatt-ı hümayun-ı şevketmakrunum şerefyafte-i sudur olmağın Tokat voyvodası ve Arapkir ve Çemişgezek ve Amasya ve Bozok sancaklarında vaki mukataat ashabından atik ve cedit

Sayfa 45:

B 174(Devamı):muaccelatından olmak üzere hazine-i amiremde mahfuz baş muhasebe defterlerinden öuharrec derune emr-i şerife maruzan mukaddemen irsal olunan bir kıt'a mumza defter mantuku üzere iktiza eden yirmi dört bin iki yüz kırk dokuz buçuk kuruş cebelüleri ashab-ı malikaneden ve kendileri mevcut olmayanların mültezimlerinden ve zapt eden kimesnelerden ala eyyi hal cem-u tahsil ve acaleten ordu-yı hümayunuma irsal olunmak babında mukaddemen emr-i şerif-i alişanım ısdar ve irsal olunmuş olmakla Medine-i Tokat ve havalisinde vaki ashab-ı mukataatın cebelüleri tahsili için isticali havi işbu emr-i alişanım ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde meblağ-ı mezbur mesarif-i cünud-ı islamiyeye tahsisen bermutad tahsis olunugelen cebelü bedeliyesinden iken ber vech-i meşruh afv ve tenzil ile tadil olunmuş olmakla kat'â teahhur ve tevakkufa ruhsat ve cevaz göstermeksizin mumza suret-i defter-i mezkurda

muharrer ashab-ı malikaneden ve kendileri mevcut olmayanların mültezimlerinden ve zapt eden kimesnelerden ala eyyi hal tamamen ve kamilen tahsil ve kabzına memur mübaşir-i merkuma eda ve teslim ve acaleten ordu-yı hümayunuma irsal ve tesyire mezid ihtimam ve dikkat eyleyesinve siz ki kuzat ve nüvvab mumaileyhim ve sair iş erlerisiz sizler dahi mazmunu emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilafından begayet tevakki ve mübaadet ve sen ki mübaşir-i merkumsun meblağ-ı mezburun bir saat mukaddem tahsil ve getirip ordu-yı hümayunum hazinesine teslime müsareat eylemen babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyaft-e sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-i vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmunu üzere amil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren filyevmissadis aşer şevval sene isney ve mieteyn ve elf Kad vesale ileyna fi 25 Safer 1203

Bimakamı Konstantiniyye el Mahruse

Mucebince kaimmakam mektubu sadır olmuştur.

B 175: İzzet-meab Medine-i sivasta Es-seyyid el-hac Ömer Efendi bades-selam inha olunur ki bundan mukaddem hacc-ı şerife azimet eden halen medine-i mezbure müftüsü Es-seyyidHafız Abdülmecid efendinin adem-i imtizacı ve senin liyakat ve istihkakın inha olunmakla mezbur hacr olunup yerine tarafımızdan itfaya sana izin verilmiştir. Gerektir ki; ledel istifta esahh-ı akval-i eimme-ihane fiyye aleyhim rahmetü rabbil beriye ile iftaedip kütüb-i mutebereden nakl-i sarihve imzalarında Medine-i Sivas müftüsü olduğun tasriheylesin vesselam.Hurrire filyevmissabii vel işrin min muharrem el haram liseneti selase ve mieteyn ve elf.

El-fakir Esseyyid Mehmed Kemal Ufiye anhü

B176:.....

Erbab-ı istihkaktan işbu rafi-i tevki-i refiüşşan-ı hakani kudvetül ulema el muhakkakin esseyyid elhac Umer zide ilmüh rikab-ı hümayunuma arz-ı hal edip sivasta vaki Buruciye Medresesi vakfının vazife-i muayyene ile tevliyetine es-Seyyid Abdüllatif halife mahlülünden bundan akdem mutasarrıf olup bir vechle dahl icab eder hali olmayıp kaza-i mezbur naibi kemal-i irtikabından naşi müteveffa-yı mezburun oğlu es-

Seyyid Abdullah üzerinde cihat-ı saire var iken âdem-i kanaat birle ber takrib tevliyet-i merkumeyi ref'inden mezburun üzerine arz ve tevcih ettirip gadr-ı külli etmekle tevliyet-i mezkure mezbur seyid Abdullah veled-i müteveffa Seyyid Abdüllatif'in ref'inden kema-kân kendüye ibka ve tevcih ve yedine berat-ı şerif-i alişanım verilmek babında istida-yı inayet ve ber minval-i muharrer kaza-i merkumda sakın ulema ve suleha ve sairleri muhzır birle ilam etmeğin bir vifk-ı iltimas tevcih olunmak üzre a'lemül ulema'il mütebahhirin efdal'ül-fudala'il müteverri'în bi'l-fiil şeyhülislam Mevlana esseyyid Mehmet Kamil edamallahü teala fedailehü işaret etmekle işareti mucebince tevcih olunmak fermanım olmağın hakkında mezid inayet-i padişahanem zuhura getirip bin iki yüz üç senesi muharreminin on yedinci günü tarihiyle müverrah verilen rüüs-i hümayunum mucebince bu berat-ı hümayunu verdim ve buyurdum ki; muma-ileyh es-seyyid el-hac Ömer zide ilmüh verip mezbur Seyyid Abdüllatif'in ref'inden medrese-i mezbur vakfının kema fil evvel mütevellisi olup eda-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i muayyene ile tevliyet-i mezbureye ne vechle mutasarrıf olagelmiş ise yine ol minval üzre vazife-i muayenesin vakf-ı mezbur mahsulünden alıp mutasarrıf ola şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar tahriren fil yevmil hamis işrin muharrem lisene selase ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi Gurre Rebiulevvel 1203

Bimakami Konstantiniyye Mahruse

B 177: İrâk? Kasabasında Mefhal Hacı Fethullah Efendinin Muhallefat eEmridir

Mefahir'ul-kuzat ve'l hikkem meadin'ül fazl ve'l-kelam Sivas ve İrâk? ve Nıksar kadıları zide fadlühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi ve dergah-ı muallam gönüllülerinden olup bu hususa memuriyetle ve ol canibde olan İbrahim zide fadlühüma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki sen ki gedikli muma-ileyhsin der-i aliyyeme tevarüd eden evrakın hülasa-i mefhumundan Sivas sancağında vaki İrâk? kasabası sükkanından olup bundan akdem müceddeden ocak yüzbaşılığı ile Hutin canibine memur kılınıp maiyetinde olan asker ile maan firarına binaen katilen fevt olan Hacı Fethullahın kaffe-i mahlükatının canib-i mirmiran zaptı babında sadır olan emr-i şerifimle kasaba-i mezbure dühulünden mukaddem müteveffa-yı merkumun kethüdası olup cemi-i umuruna aşına olan kethüdası Halil nam kimesne müteveffa-yı merkumun ahz-ü i'tasına dair defatir ve demime temessükatını ahz-ü firar etmekten naşi maktül-i merkumun zahierde olan sebt-i defter olunan emval ve hayvanatının mecmuu

müteveffanın olmayıp karındaşı oğlu Numan ile maan müşterek oldukları ve kendinin sebt-i defter olunan on beş bin yüz yetmiş dört kuruşluk zimmeti sahih ve salim olmayıp ashablarından ve sair vukufu olanlar da ledes-süal bazıları ve bazıları dahi müteveffa-yı merkumun hal-i hayatında kendisine ve kethüdası merkum Halile eda ve teslim eyledi deyu cevapzade oldukları ve merkum Halilin bir bab hanesiyle sair eşya ve hayvanat olduğu Sivas İrak kasabası başka başka memhur defterle tahrir ve inha eylemiş defatir-i mezkure şimdilik ..... başı muhasebeye kaydolunup bir kıt'a suret-i defter ihraç ve tayy-ı mer-i şerifime mevduan tarafına irsal olunmakla ber muceb-i suret-i defter müteveffa-yı merkumun emval ve eşya ve emlak ve hayvanat ve hububatı marifet-i şer' ve marifet-i mübaşeretin vech-i marifetleriyle ve bahalarıyla iblağ olunarak fūruht ve bahalarını bervech-i peşin ahz ve zimmetini dahi yerli yerinde ve icab ve iktiza edenlerden tahsil ve firari-i merkum Halilin bermuceb-i defter hane ve eşya ve sairesini dahi kezalik fūruht ve bahasını bervech-i peşin ahz-ü kabz olunan bahaları her neye baliğ olursa müfredat defteriyle maan der-i aliyyeme sevk ve tesyir olunmak fermanım olmağın kasden işbu emr-i celül kadrim ısdar ve irsal olunmuştur. İmdi vusulünde bâlâda tafsil ve beyan ve best-u ayan olunduğu vechle müteveffa-yı merkumun suret-i defterde mestur emval ve eşya ve emlak ve hayvanat ve hububat velhasıl her nesi var ise cümlesinimarifet-i şer' ve marifet ve mübaşeretin ve vücuh-i ahali marifetleriyle ala meleinnas mezade olunarak değer bahalarıyla taliplerine fūruht ve bahalarını bervech-i nakd tamamen ahz ve zimmetin? dahi yerli yerinden tahsil ve icab eden bahaları yerine baliğ olursa müferdat defterleriyle maan der-i aliyyeme sevk tesyire ziyade ihtimam ve dikkat ve hilafı harketten begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesin ve siz ki kuzat ve mütesellim mumailyhimsiz bu dahi mukteza-yı emr-i şerifime imtisal ve mütabeat eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifim vardıkta bu babda vmeşruh üzere şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vacibülittiba ve lazimül imtisalimin mazmunu dahilinde amil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat kılāsız tahriren filyevmittasii işrin muharrem sene selase ve mieteyn ve elf sadr-ı azam mektubu dahi varid olmuştur. Kad vusul ileyna fi 12 Rebiulahir 1203 İmza

Sayfa 46:**B 178: Gazi fermanı**

Düsturun-i mükerremun müşirun-i müfahhamun nizamül âlem müdebbirû umuril cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmimû mehammil imami birre'yissaibi mümehhidû bünyaniddevleti vel ikbali müşeyyidû erkanissaadeti vel iclali el muhakkıkune bisunufi avatıfil melikil a'lâ Anadolunun orta kolunda vaki vüzera-yı izam edamallahü teala iclalehüm ve e'âzımül ümerail kiram efahımül küberail fihâm ülülkadr vel ihtiram ashabül izzı vel ihtişam el muhtassune bimezidi inayetil melikil a'lâ. Mir-i miran-ı kiram dame ikbalühüm ve ekadi kudat-il müslimine evali-i vülatil muvahhidin me'âdinül fezaili vel yakin rafi'û a'lâmişşeriati veddin varisû ulümil enbiyai vel mürselin el muhtassûne bimezidi inayetil melikil muin mevali-i fiham zidet fedailühüm ve mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l fezail ve'l-kelam kuzat ve nüvvab zide fadlühüm ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran zabitan ve şehir kethüdaları ve sair vücuh-i memleket zide kadrühüm. Tavki-i refi-i hümayunum vasil olıcak malüm ola ki bundan akdem Anadolunun üç koluna neşr olunan evamir-i şerifemde tafsil ve beyan olunduğu üzere hamden sümme hamden Nemçe keferesinin zaptında olan İrşve kal'asıyla Lezarte tabir olunur mahal ve medar-ı itinaları olan Mehadiye kal'ası ve kasaba ve kurası ve muzafatından olan birkaç kıt'a metin palankaları ve İnlik kal'ası ve vame-i Kebir feth-u teshir ve lâ yüad vela yuhsa asakir-i menhuse-i a'dâ ta'ne-i şîr-i temşir? ve nicesi esir olup gaziyan-ı ehl-i İslam enva-i ganayim ile mütena'im olduklarından fazla düşmandan alınan toplardan arabasıyla on kıt'a musanna top ve sekiz kıt'a cebhane arabaları ve beş on nefer sergerde ve zabitleriyle üç dört yüz neferden mütecaviz Nemçe seltat?ları bi'l-fiil sadr-ı azam ve serdar-ı ekrem mansurul alem ve düstur-ı ekrem şerif-i efham nizam'ül-alem nazım-u menazım'il-ümem Yusuf paşa edamallahü teala iclalehü ve da'afe bitteyid iktidarehü ve ikbalehü tarafından maruzatıyla rikab-ı hümayunuma irsal olunmuş olduğu zikrolunan emr-i şerifemde derc-ü testir olunup muahharen dahi feth ve teshir olunan maarada zabt olunan vafir toplar ve cebhane ve mühimmat-ı saireden başka binden mütecaviz harbili tüfenkler ile birkaç yüz nefer Nemçe seltatları der-i aliyyeme ba's-ü tesyir olunmuştu. Elhalete hazihi serdar-ı ekrem müşarun ileyhin bu defa dahi rikab-ı müstetab-ı hüsrevaneme takdim eylediği maruzat-ı sıdksimatında Mihadiye şehri avn-ü inayet-i cenab-ı hayrunnasirin ile averden-i kabza-i teshir-i islamiyan olduktan sonra Mihadiyeden altı yedi saat ileriden düşmen-i din piyade ve

süvari yetmiş seksen bin neferden ibaret olan Nebon? tabur-ı makhurunu ve sağır ve kebir üç yüzden mütejaviz toplarını bir dağdan bir dağa hafr eylediği tersiye tabiye ve imla ile sağ ve sol ve pîş ve verasını neçe metin tabyalar ve metrisin önünü hendek ve ardını şeranbu ve cerh-ı felekler ile gereği gibi tahkim ve birkaç kal'adan metin olarak tanzim eyledikten sonra Nemçe kralı dahi tabur-ı makhurunun verasından asakir-i mehusesinin firarilerini iade ve siyasete ikdam üzere olup beru canibinden dahi serdar-ı ekrem müşarun-ileyh Lezartada olan ordu-yı hümayunumdan saadet ve sebekbar ve birkaç nefer rical ve ocaklı ile Mehadiyeye ve andan dahi düşmen-i din ile mukabele üzere olan serasker-i ordusuna varıp ittifak-ı ârâ ile karargir olduğu vechle nevcut olan piyade ve süvari cünud-ı zafermev'udu iki takım edip bir takımı sağ bir takımı soluna mah-i zilhiccet'üş-şerifenin yirminci gecesi alessheher zikrolunan metrise yürüyüş ettirmek üzere iken ol vakte değin beru cenibden altı yedi gün zarfında peyderpey ..... düşman-ı dine atılan mevzi toplar ve humbaralara ve cünud-ı müvahhidinin aralık aralık merdane ve dilirane vaki olan hamle ve hücumlarına bir dahi .....tâb âver-i tahammül olamayıp ol gece akşamdan mevcut olan humbaralarını geri götürüp kendi dahi firar üzere olduğu halde piyade ve süvari asakir-i izzet me'ser düşman-i din üzerine mütevekkilen alellah'il mu'in sevk ve metin olunmaları asakir-i mahvele-i a'dâ külliyyen nüzül-i zelil akdâm üzere birbirini tesabuk ile gazade müsareat etmeleriyle asakir-i İslam merdane ve dilirane menale? ve takiplere .....ve firar eden a'dâya Niş şehrine bir buçuk saat mesafe .....da erişip üzerlerine sell-i seyf hücum birle nicesin katl-ü idam ederek Niş şehrine dek takip edip düşmenin dühülü asakir-i muvahhidin meşhudları olucak şehri merkuma dört tarafına ateş ilka eylediklerinde anda dahi firara mecalleri kalmayıp taşra huruç etmeleriyle zaiye meal merde dört binden mütejavizken dünyada dahi azab-ı ateşe giriftar ve huruç edenlerin remzi kılıçtan geçirilerek vasıl-ı dar'ül bevar olup guzat-ı muvahhidin mansuran ve muzafferen ardu-yı seraskeriye avdet ve insıraf etmiş oldukları düşmen-i din toplarını nakdimce kaçırmış omakla ..... asakir-i İslamın takipleri .....toplarından üç kıtası yolda ahz olundu ve esna-yı râhda terk eylediği cebhane arabaları ve temirli gemilerin nihayeti olmayıp bir taraftan celb-ü cem' ettirilmekte idüğü .....ve sair esbab-ı seferiyye ile yollar mâle mâl olmakla asakir-i muvahhidine iğtinam ettirildiği ve sekiz gün sekiz gece leylen ve neharen alel ittisal müstemir olan Metris cenginde felillahil hamd velminne alınan .....ler ve güllelerin ve bir taraftan endaht olunan gülleler ve humbaralardan maktül olan keferenin hadd-ü hasrı olmadığından maada

bâlâda beyan olunduğu vechle Nîş'e? bir buçuk saat kalarak vaki olan meydan muharebesinde havale-i Leyok? guzat-ı muvahhidin ile dahil-i dereke-i cehim olan ve Nîş etrafında belasını bulanlar sekiz on bine baliğ ve hinen eyadi-i guzat-ı muvahhidine girenler iki bin neferi mütecaviz olup esna-yı muharebede Nemçe generallerinden bir neferi maktül ve diger biri mecruh olduğu ve nısf-ı ahire Nemçe askerisinden piyadesi bir taraftan ve süvarisi dahi taraf-ı digerden kralın siparişi üzere karar etmekte iken esna-yı râhda birbirlerine karşı gelip ehadühüma taraf-ı digeri ehl-i İslam askeri zannına top ve tüfenk endahtına mübaderet etmeleriyle bu tertip ile dahi kani ve ahir keferi derekat-ı karar etmeleri tahakkuk.....olduğu ve bundan maada Belgradın karışıp .....belkanelerini zapt ederek Belgrad taraflarına dühule ikdam etmek üzere memur olan .....sancağı mutasarrıfı düstur-ı mükerrem müşir-i müfahham nizamül alem vezirim Memiş paşa edamallahü teala iclalehü uğrunda olan bilad-ı küffarı pay-i mal ederek Nemçelinin hafte'l havanesi madeli olan palankayı ve Vidinde mevcut kati çok nühası? zapt eyledikten sonra küffarın Ak palanka demekle meşhur palankasını dahi taziyet etmekle avn-i inayet-i Cenab-ı hayrunnasırın ile palanka-i mezbur dahi orda kabza-i teshir olduğu alettafsil derc ve testir olunmuş olup yumzi? meserret-i âmme-i ibad ve muvahhidine bais-i kemal-i .....ve ferhar olmakla Asitane-i saadetimde top şenlikleriyle meserret ve şadmani icrasına mübaderet ve berr-ü bahrde olan cüyüş-i müvahhidinin bundan böyle dahi nice nice fütühata mazhar olmaları deavatı kemal-i zave? mekennet ile isal-i bargah-ı ehadiyet kılınmışdı işbu nusret-i azimenin memalik-i mahrusetül müslimin ve oraya ..... dahi levazım-ı askeri ifa ve yevm-i şadmani ve meserret icra olunarak canib-i şeriat-i mutahharadan verilen fetva-yı şerife mucbinece badel yevm ru'yi minber ve mehafilde nam-ı sami-i şehriyaranem vasf-ı gazi ile tavsif olunmasını iktiza edenlere ifadeye müsareat olunmak fermanım olmağın rikab-ı hümayunumdan işbu emr-i alişanım ısdar ve rikab-ı hümayunum kaim makamı..... kudvet'ül-emasil ve'l-akran Memed zide kaduh ile irsal olunmuştur. İmdi siz ki vüzera-yı müşar ve mir-i miran ve Mevlana ve sair muma-ileyhimsiz bu mevhiben uzemanın ibka-i levazım-ı teşekkürüne ve rüsum-ı şadmani ve meserret icrasına mübaderet ve badel yevm kaffe-i cevami ve mesacidin ru'si mehafil ve sairinde cenab-ı hilafet penahımın nam-ı samisi vasf-ı gazi ile tavsif ve telkib olunarak yad-ü tezekkür olunması hususu huteba ve sair iktiza edenlere tenbihe dikkat ve mansuriyet-i asakir-i muvahhidin ve makhuriyet-i kavm-i müşrikin için cümleden isitclab-ı deavat-ı hayriyyeye bazlı-i himmet eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki hükmi-

şerifim vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafta-i sudur olan fermanım vacibül ittiba ve lazim'ül imtisalimin mzmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet ehaşi ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi evaili muharrem el haram sene selase ve mieteyn ve elf

Bimakami Konstantiniye el Mahruse Kad vusul ileyna fi 12 Rebiülahir 1203

B 179: Kuyumcu Karez oğlu Nihailin menzil hüccetidir:

Medine-i Sivas mahallatından Bazar mahallesi mütemekkinelerinden Kıran binti Agik nam nasraniyye meclis-i şer'-i hatir-lazimüt-tevkirde iş bu baisüt-teskir kuyumcu Mihail veled-i Karez zimmi mahzarında bitav'ihassaf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip akd-i atizzikrin suduruna değin yedimde mülküm olup mahalle-i merkumede vaki etraf-ı erbaası müşteri mesfur ve Kekeç Tavit ve Agop zimmi mülkleri ve tarik-ı has ile mahdut bir bab kış evi ve bir avurtma ve bir lüle ma-i cari çeşme ve bir mikdar havluyu müştemil mülk menzilimi cemi tevabi ve levahikiyla tarafeyndan icab ve kabul havi şürot-ı müfsideden ari bey'-i bat-i sahih-i şer'i mesfur Mihayil zimmiye üç yüz seksen kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğimde ol dahi ber minval-i muharrer iştirā vetesellüm ve temellük va kabz-u kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru müşteri mesfur yedinden tamamen ve kamilen ahz-u kabz eyledim fima ba'd salifüzzikr menzil mahdud-i mezkurda asla ve kat'a alaka ve madhalim kalmayıp müştemilatıyla müşteri mesfurun mülk-i müşterası ve hakk-ı sarihidir keyfema yeşâ' ve haysüma yehtar mutasarif olsun dedikte gibbettasdikişşer'i ma vaka' bittaleb ketb olundu hurrire fil yevmil hamis min şehri rebiil evvel fi sene selase ve mieteyn ve elf

Şuhudül hal:

Yazıcı Mehmet efendi	Çehkam Osman Paşa	Yoğurtçu oğlu HüseyinAğa
Bazire Oğlu Mazesi Artin	Zerin Oğlu İstefan	Zerin Oğlu Simon
Çulcu Uzune Evanos	Kılıç Çerkerig Zimmi	Ve gayruhüm minel huzzar

Serçe karyesinden Hacı oğlu Osman nam kimesne meclis-i şer'de Abdülkadir mahzarında dava edip beni bigayri vechi şer'î yirmi beş kuruş tercim ettirmeye sebep

oldu deyu badeddava ol dahi cevabında zimmetinde miras hakkım ver deyu dava esnasında muslihûn tavassutuyla her biri âharın davasından fariğ olup ehadühüma aharın zimmetini ibra kıldı tahrir şed Fi 17 Rebiülahir sene 1203

Şuhudül hal:

Karye-i mezburdan Halit çelevi

Mahmut çelevi

Kurt imamı Ahmet efendi

Sayfa 47:

B 180: Saadetlü hazinedar ağanın mütesellimlik emridir:

Mefahir'ul-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas eyaltinde vaki kazaların kuzat ve nüvvabı zide fazlühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki; Sivas valisi ve Vidin canibi seraskeri düstur-ı mükerrem müşir-i müfahham nizamül alem vezirim Hasan paşa edamallahü teala iclalehünün hhatve-yi cesime-i mezkureye memuriyeti hasebiyle eyalet-i mezkureye tarafından zapt-u rapt-ı memleket ve leti himayet ve sıyanet-i fukara ve zuafa zımnında bir mütesellim nasbı lâbüd ve muktezi olmaktan naşi sabıkan eyalet-i mezkure mütesellimi olan kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan hazinedar seyyid Mehmet zid emecdüh mütesellim nasb-ü tayin olunmak babında emri-i şerifim suduru ba takrir istida olunmakla mumaileyh mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın imdi siz ki Mevlana-yı mumaileyhimsiz eyalet-i mezkureye mütesellim nasb olunduğu malümunuz oldukda ber vech-i meşruh mütesellimlik-i mezkuru mumaileyhe zapt ve canib-i vezir-i müşarun ileyhe raci olan aidat ve tayyaratı kadimden olugeldiği vechle ahz-ü kabz ettirip ecanibden kimesneyi mütesellimlik umuruna dahl-ü taarruz ettirilmemek babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefeyafte-i sudur olan ferman-ı vacübül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amil olup hilafından ittika ve mübaadet eyleyesiz, şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız, tahriren fi evasıtı şehri muharremül haram sene selase ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna Fi 15 Rebiülahir 1203

Suret-i Sahra-i Varise

B 181: Hatipzade es-Seyyid Ali Ağa'nın Kethüda Mirilik Mektubudur:

İzzetlü rif'atlı faziletlü efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerine dürer-i deavat-ı safiyat ve gurer-i tesellümat-i vafiyat ithafıyla inha olunan oldur ki halen taht-ı hükümet-i saadetinizde vaki Sivas ve Sivas ili ve Yıldızeli ve Han-ı Cedid ve Behramşah ve tevabii nevahilerinde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarımın üzerlerine zabıt ve kethüda miri nasb ve tayin olunmak de'b-i kadim ve kaide-i müstedim olmakla ebna-i sipahiyandan yüz altmış bölükte doksan dokuz akçe ulüfeye mutasarrıf olan kudvet'ül-emasıl ve'l-akran Seyyid Ali Mehmet Sivasi zide kadruhü ocağın kadim emektarlarından olup her vechle mahal ve müstehak olduğundan naşı bu defa dahi kethüda mirlik ibka olunduğuna müş'ir tarafımızdan işbu mektup tahrir ve irsal olunmuştur. Vusulünde gerektir ki mumaileyh himet-i merkumede istihdam ve kethüda mirlik umurunda müracaatı mumaileyhe ettiren siz ve sizler ki ol havalilerde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşsınız mumaileyhi üzerlerinizde zabıt ve kethüda miri bilip vuku bulan dava ve nizamızı merkumun marifeti ve marifet-i şer'le rüyet edip şeriatgarraya kemal-i itaat ve mumaileyhe inkıyad üzre olasız ve sekene kethüda miri zide kadruhü sen ol havalilerde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarından olup sahihül esami sipah ve sipahizade ve tekaüdleri gerektir ki bundan akdem şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunu üzre hükkam eline verilmeyip tühem-i şer'iyeye ile müttehem olanları ber mukteza-yı şer'-i kadim zabiti marifetive marifet-i şer'le iktiza eden ceza-yı şer'ileri icra ve tertip olunup sipah ve sipahizade ve tekaüd olmayıp reaya makulesinden olanlara kat'iyen sahip çıkılmayıp sadır olan ferman-ı âli mucibince amel ve hareket edip hilafından ziyade tehaşi ve mücanebet eyleyüp mucib-i mektub ile amel olasız baki hemişe der mesned-i ilm-i şeriat-i daimbâl tahriren fi evaili şehri muharrem el haram senete selase ve mieteyn ve elf

Bende Mahmud Ağayı Arabayı? Sare Dergah-ı Ali

Bende Hacı Hasan Alu Mahalden Dergah-ı Ali

Bende Seyyid Mehmed Ağa Aruba-i Dergah-ı Ali

Bende Ahmed Ağa Alu Mahalden Ammen Dergah-ı Ali

Bende Mir Ahmed Ağayı Remze Silahdar Dergah-ı Ali

Bende El-Hac Hüseyin Ağayı Sipahiyan Dergah-ı Ali

182:.....

Han-ı Cedid maa Yıldızeli kazasına tabi Alağaç ve Sarıyar nam karyelerde Huri Abdal nam sahib'il-hayr vakfının evladiyet ve meşrutiyet üzere ber vech-i hasbi mütevellisi olan erbab-ı istihkaktan ve evlad-ı vâkıftan iş bu rafian-ı tevki-i refiuşşan-ı hakani Esseyyid Osman bin Esseyyid Ali ve Esseyyid Habibe zide kadruhüma bi'l-fiil mutasarrıflar olup lakin yedlerinde beratı olmayıp bî berat olmalarıyla der-i saadetinden yedlerine müceddeden berat-ı şerif-i alişanım verilmek babında istidayı inayet etmeleriyle kimesne üzerinde olmadığı aklâmdan ba'ded-derkenar vaki' Enise merkumana tevcih ve sadaka edip bu berat-u hümayun-ı saadetmakrunu verdim ve buyurdum ki badelyevm merkuman varıp zikrolunan vakfın evladiyet ve meşrutiyet üzere kema kân ber vech-i iştirak mütevellisi olup hizmet-i lazimeleri mer'î ve müedda kaldıktan sonra ber vech-i hasbi mutasarrıflar olup vâkıfının ruhu ve devam-ı umr-u devletiçün duaya müdavemet göstere, şöyle bilip alamet-i şerife itimat kılalar tahriren filyevmissabii vel işrin min şehri zilhiccetişşerife liseneti isney ve mieteyn ve elf

Bimakam-ı konstantiniye el mahruse

B 183: Cedid zahire mübayaası emridir:

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadlühüm ve iftihar'ul-emasil ve'l-ekârim cami'ul-mehamid ve'l-mekârim el muhtassân bi mezid-i inayet'il-melikid-daim Amasya ve Bozok sancakları mütesellimleri dame mecdühüma ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi ve hassa silahşörlerimden Sivas mübayaacısı Turunçzade Süleyman zide mecdühüma tefki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki; sen ki mübayaacı mumaileyhsin bu defa Tokat voyvodası elhac Lütfullah zide mecdüh ve senin tarafınızdan varid olan tahriratınızın hülasa-i mefhumundan Sivas ve Amasya ve Bozok sancaklarından iki yüz bir ve iki senelerine mahsıben memur-i mübayaası olduğun yetmişer bin kil hinta ve şairden ikiyüz bir senesi tertibi olarak bazı kazalarda birkaç bin kil bakayası kalmakla maada bazı kazalardan ber vech-i teknil tahsil ve iki yüz iki senesi tartibatının dahi nısfı müretteblerini inha ile eda ve teslim eyleyip lakin ikiyüz bir senesi mürettebatından Tokat ve havalisine isabet eden on dört bin altı yüz yirmi üç keyl dakik ve sekiz bin üç yüz keyl şairin inha-yı merkume nısfını tevzi ve nısf-ı aharını gah bedel ve gah vakt-i harmanda vermek iradesiyle ila hazel an tevzi

etmeyip tevkif eylediklerinden gayri tevziatları olan nısf-ı mezburun dahi henüz nısf-ı müretteblerini eda eylemediklerini ve iki yüz iki senesi mürettabatından isabet eden hisse-i mübayaalarını berken tevzi etmeyüp ala halihî nâ tevzi kaldığını tahrir ve inha eylediğimize binaen kuyudat tetebbü ettirildikte Soğucak ve havalisi lazimesi için Samsun iskelesine nakl olunmak üzere salifülbeyan Sivas ve Amasya ve Bozok sancaklarından maa nakliye beher kilesi altmışar akçeden ikiyüz bir ve ikiyüz iki senelerine mahsuben yetmişer bin kil hinta ve keزالık maa nakliye beher kilesi otuz akçeden kırk bin keyl şair marifetinle mübayaası tertip olunup şimdiye değin ikiyüz bir senesi tertibatının icab eden kırk beş bin kuruş bahasından on yedi bin beşyüz kuruş verildiği ve mübayaa-i mezkureden af veya bedel kat'a dair bir kayıt bulunmadığından gayri muaf ve gayri muaf bi'l-cümle kazaları dahiller olmakla o makule irad eyledikleri a'zar-ı dahiyelerine havale-i sem'-u itibar olunmayarak bir kilesi geriye kalmaksızın gerek sene-i atika bakayası ve gerek sene-i cedide mübayaası ala eyyi hal yerli yerinden cem'-u tahsil ve iskele-i merkuma nakl-ü tenzil ve badehü teknil haberini der-i aliyeme arz-u ilam olunmak için emr-i şerifim sudur ve iktiza eylediği baş muhasebenden derkenar olunmakla mucebince emr-i şerifim tahrir olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmağın hassaten işbu emr-i celilül kadrım ısdar ve eliyle irsal olunmuştur. Vusulünde bâlâda best-u beyan olunduğu üzere muaf ve gayri muaf bi'l-cümle kazaları dahiller olmakla o makule irad eyledikleri a'zar-u ahiyelerine havale-i sem'-u itibar olunmayarak bir danesi geriye kalmaksızın gerek sene-i atika bakayası ve gerek sene-i cedide mübayaası ala eyyi hal yerli yerinde cem'-u tahsil ve peyderpey iskele-i mezbura nakl-ü tenzil va badehü tahsil haberini der-i aliyeme arz-u tahrir etmeye mezid ihtimam ve dikkat eyleyesin. Ve siz ki mütesellimler mumaileyhimsiz sizler dahi mübayaacı mumaileyhin memur olduğu emr-i ehemin husulüne bi'l-ittifak muavenet ve muzaheret eyleyesiz ve siz ki kuzat ve nüvvab mumaileyhimsiz sizler dahi muceb-i emr-i şerifimle mael ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur -----

Sayfa 48:

B 183(Devamı):vardıkda bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amil olup hilafından tehaşi ve mücenebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimat

kılasız tahriren fil yevmil işriyn safer sene selase ve mieteyn ve elf. Bimakamı
Konstantinye el Mahruse

Kad Vusul İleyna fi 2 Rebiülahir 1203

B 184: İzzet-meab şeriat-nisab Sivas kadısı faziletli efendi kâmiyab. Badet-tehiyyet'il vafiye inha olunur ki kaza-i merkumede bundan akdem vefat eden Sivas müftüsü ve karındaşı şeyhin tahrir-i terekesi mevadd-i mahsusa-i askeriyeden olduğuna binaen terkim-i hususi tarafımızdan canibinize ihale ve çuvakdarlarımızdan Ömer tayin olunmuştur. Gerekir ki müteveffeyan-ı merkumanın gerek kaza-i mezburda ve gerek âhar kazalarda mevcut bi'l-cümle terekesi mukaddemen tahrir olundu ise dahi amel ve itibar olunmayıp müceddeden çuvakdar-ı merkum marifetiyle tahrir ve terkim ve beyne'l verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi ve taksim ve zımmında iktiza eden deavi ber-nehc-i şer'î iskah ve hasıl olan rüsum-ı mutebere ve harc-ı senevatı mumza ve mahtum defteriyle nadehü ihra-ı humusu tarafıma isale sa'y-ü ihtimam eyleyesiz vesselam fi 15 Zilhicce 1203

El-fakir Mustafa Ali Cem'ası asker-i Anadolu Mucebince emr-i ali dahi sadır
olmuştur

Kad vusul ileyna Fi 3 Rebiülahir 1203

B 185: Fetvacı Esseyyid Hüseyin Efendinin Karyesinin Yesam Def'i İçin Emirdir.

Kudvet'ün-nüvvab el müteşerri'in Sivas ili kadısı naibi zide ilmüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki senki naib-i muma-ileyh Osman zide ilmühsün mektup gönderipzeamet karyelerinden kaza-i mezbure tabi Ömercik nam karyenin ahali ve reayaları biecmahim meclis-i şer'a varıp bunlar üzerlerine edası lazım gelen a'şar ve sair hukuk ve rüsumların karyeleri zaimine ve avarız ve sair evamir-i şerife ile varid olan tekaliflerin dahi cemine memur ve imdad-ı hazariye ve seferiyyede dahi hisselerine düşeni şürutu mucebince vakt-ü zamanıyla Sivas valileri taraflarından kabzına memura edada kusurları olmayıp teaddi ve rencide olunmaları icab etmez iken Sivas mütesellimleri taraflarından bila mucib vakit be vakit karyelerine nüzül eden beş on nefer süvari müfit? ve meccanen yem ve yiyecek ve yesam? namı ve sair güne bide'-i mezalim-i mütalebat ile ahali ve fukara-yı raiyyeti hilaf-ı şer'-u kanun teaddi ve rencide

etmeleriyle men'-u def' olunmak babında vakı-ı hali hükm-i hümayunum verilmek ricasına bi'l-iltimas arz eylediğin ecilden kanun üzre amel olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifim vusul buldukda bu babda sadır olan emrim üzre amel dahi husus-ı mezbura tamam mukayyed olup göresin. İlam olunduğu üzre Enise eyyam-ı saadet encamında ahali ve fukaraya ve sair bir ferde zulüm ve teaddi olunduğuna katiyen rıza-yı şerifim yoktur. Karye-i mezbure ahali ve reayaları ber vech-i muharrer üzerilerine edası lazım gelen a'şar ve sair hukuk ve rüsûmların karyeleri zaimine ve avarız ve sair evamir-i şerifemle verid olan tekaliflerin cemine memura ve imdad-ı hazariye ve seferiyede dahi hisselerine düşeni şürutu mucibince vakt-ü zamanıyla Sivas valileri taraflarından kabzına memura eda eylediklerinsonra Sivas mütesellimleri taraflarından bila mucib meft-ü? meccanen yem ve yiyecek ve yesame? namı ve sair güne bida'-i mezalim ve teaddiyat ile ahali ve fukara-yı raiyeti hilaf-ı şer' va kanun teaddi ve rencide ettirmeyip ber minval-i muharrer vaki olan zulüm ve teaddiyatlarından men'-u def'-u ref' eyleyesin mezkur şer'-i şerif ve kanuna ve emr-i hümayunuma muhalif kimesneye iş ettirmeyip husus-ı mezbur için bir dahi emrim .....eylemeyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evaili safer liseneti selasin ve mieteyn ve elf . Mucibince emr-i ali dahi sadır olmuştur.

Bi makamı Konstantiniyye el Mahruse

Kad vusul ileyna fi 1203

B 186: Altun emridir

Akza kuzatil müslimin evla vülatil müvahhidin meadinül fezail vel yakin rafi'û a'lâmişşeriati veddin varisû ulümil enbiya-i vel mürselin el muhtassun bimezidi inayetil melikil muin Anadolunun orta kolunda vaki mevali-yi fiham zidet fezailühüm efahirul kuzati vel hükkam meadinül fezail vel kelim sair kuzat ve nüvvab zide fadlühüm ve mefahirul emasil vel akran zabitan ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki bir müddetten beri ecnas-ı altun ve sair meskûk akçenin fiat-ı muayyene-i mevduasına riayet olunmayıp

B 187:Mübayaa-i cedid isticali emridir

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas ve Bozok ve Amasya kadıları zide fazlühüm ve iftihar'ul-emasil ve'l-ekarim cami'ul-mehamid ve'l-mekarim el-muhtas bi mezid'il melikid-daim dergah-ı muallam kapıcıbaşlarından evliye-i mezkureden miri mübayaa cem'ine memur Turunçzade Süleyman dame mecdüh ve mefahirul emasil vel akran evliye-i mezkurenin vücuh-i ahali ve zabitan ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki; sen ki kapıcıbaşı mumaileyhsin ikiyüz bir ve iki senelerine mahsuben evliye-i mezkurede marifetinle mübayaa ve Samsun iskelesine nakl-ü iddiharı fermanım üzre yetmiş bin kile dakik ile kırkar bin kile şair icab eden kırkbin beş yüz kuruş bahasından alelhisab iki defada verilen on iki bin beş yüz kuruştan başka bu defa dahi alelhisab olmak üzre nakden beş bin kuruş ita olunduğu diğer emr-i şerifimle tarafına ifade olunmakla imdi zehayir-i mezkureyi icab eden bahaları meblağ-ı mezburdan ashabı yedlerinden an nakdin verilmek üzre bir habbesi geriye kalmamak şartıyla tamamen ve kamilen mübayaa ve tabh fermanım üzre Samsun iskelesine nakl ve iddiharı hususuna müsareat eylemen babında isticali havi hassaten işbu emr-i celilül kadrım ısdar ve ile irsal olunmuştur. Vusulünde gerektir ki; nass-ı mer-i şerifim üzre zehayir-i mezkureyi tamamen vekamilen mübayaa ve iskele-i mezkureye nakl ve iddiharı hususuna mübaderet ve rehavet ve tekasül gune hareketten mübaadet ve zehayir-i mezkurenin tahsili hususuna mümaneat edenler olur ise tedib ve gûşmalleri için isim ve resimleriyle der-i aliyyeme tahrir müsareat eylesin ve siz ki kuzat ve zabitan-ı mumaileyhim ve sair iş erleri merkumunesiz sizler dahi fermanım olduğu üzre her birlerinizin hisselerinize isabet eden zehayiri serian cem-u tekmil ve iskele-i mezkura nakl-ü tesyil hususuna kemal-i ihtimam ve gayret ve berminval-i meşruh bir habbesinin tehiri lazım gelir ise bir türlü cevaba kadir olamayıp tedib olunacağınızı cezmen bilip ona göre hareket ve zehayir-i mezkurenin mübayaası hususuna muavenet ve muzaheret eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüüşşan-ı vacibül imtisal ve lazimül ittibaımın mazmun-ı münifi üzre amil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılınız tahriren fil yevmissamin işrin muharrem sene selase ve mieteyn ve elf. Bimakam-ı Konstantiniyye el Mahruse

Kad vusul ileyna fi 7 Rebiülahir sene 1203

Mucebince kaimmakam-ı âlimakam hazretlerinin mektubu sadır olmuştur.

Sayfa 49:

B 188: Vakıf akçe müraselesi

Medine-i Sivasta vaki İhsaniye medresesi müderrisi Kadızade Esseyyid Ömer efendi ve Sarı Hamza cami-i şerifi hatibi Es-Seyyid El-hac Hüseyin efendi badesselam inha olunur ki; Küçük Minare mahallesinden olup esna-i hac-ı şerifte vefat eden Seyyid Hacı Ahmet hal-i hayatında ve kemal-i akl-i sıhhatinde etyab malından bin kuruşunu vakf-ı sahih-i müebbed ve habs-i sarıh-i muhalled ile vakf-ü haps edip vücuh-i birre sarf olunmak üzere şart edip Hacı Selamzade Es-Seyyid Hacı Mehmet ağayı müteveli nasb ve mısra fevt olduktan sonra müteveli dahi bila veled fevt olup tevliyet-i mezbure hâlî ve meblağ-ı mezkur bin kuruş vücuh-i birre sarf olunmak üzere vakf olduğunu sikattan şerafetli Esseyyid Elhac Tahir efendi ve Elhac Ebubekir efendi ber minval-i muharrer lieclişşehade meclis-i şer'a ihbar etmeleriyle vasi muvacehesinde zahir ve sabit olup tevliyet-i mezbure hâlî kalmakla medine-i mezburun ulema ve suleha reyleriyle meblağ-ı mezkurun ikiyüz kuruşunu Yıldız köprüsü tamirine sarf ve ikiyüz kuruşunu cami-i mezbure müceddeden bina olunacak minareye sarf ve beş yüz kuruşunu dahi medrese-i mezkure müderrisi mütevellisi olup ahz-ü istirac? edip ribhinden rekabât-ı medrese badel ihrac medrese derununda mevdu' dershanede olan kütüblere hafız-ı kütüb nasb olunan kimesneye senevi altı kuruş ve bevvabına dahi altı kuruş vazife badelihraç beher sene hücrelerin her birine üçer kuruş talebe vazife verilip bakisini müderris-i müteveli olup ahz eylemek üzere cümle ittifakıyla tanzim ve vakfiyesine badelhükm işbu mürasele ketb ve yedinize ita olundu. Gerekir ki; ber minval-i muharrer şurut ve kuyuduna riayet edip müceb-i mürasele-i şer'iyye ile amel olasız. Fi 12 Rebiülahir 1203

Minel fakir Bila İrade Esseyyid Hüseyin .....Medine-i Sivas

B 189: Selim ağa çırağı merhum Hacı Tiryakinin

Medine-i Sivas mahallatından Uryan Müslim Mahallesi sakinlerinden Hacı Abdullah oğlu İbrahim Çelebi badesselam inha olunur ki müteveffa karındaşın Hacı Ahmet bire'y-i vasiyet sülüs-i malını ruhu için vakfedip seni müteveli nasb ve şurut-u kuyudunda senevi nukud-ı mevkuf yed-i müteveli ile istirbah olunup hasil-ı ribh

nemasından mahalle mescidinde mihrabın sağ tarafına bir vekıyye şem'-i asel ikad ve baki kalan fazla-i ribhi leyali-i mübarekede helva tabh edip it'am ve sülüs-i mezbur yüz otuz kuruşa baliğ olduğunu ahali-i mahalle-i mezbur meclis-i şer'a ihbar edip ber muceb-i ihbarihim kibel-i şer'-i şerifden dahi mütevellî nasb olunmakla bittevliye nukud-ı mevkuflu zaptedip şurut-ı vâkıf üzre riayet edip hilafından hazer ve muceb-i mürasele-i şer'ıyye ile amel olasız. Fi 12 Rebiülahir 1203

B 190: İşbu bin iki yüz üç senesine mahsuben ba ferman-ı ali Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarından matlup buyurulan yetmiş bin keyl-i İstabuli dakik ve kırk bin keyl şairden hazariyeye kıyasen Sivas kazasına isabet eden üç bin beş yüz on keyl dakik ve iki bin on keyl şair-i istanbuli maa nakliye ve çuval baha bila fiat-ı zehayir mübayaa marifet-i şer' ve cümle ittifakıyla tevzi olundukta Medine-i mezbur mahallatından ifraz olunan altı bin kuruş ve kethüda yeri baş çavuşuna ve ayak çavuşlarına ikiyüz kuruş ve çuvakdar ve muhzırlara yirmi beş kuruş min haysül mecmu altı bin ikiyüz yirmi beş kuruşa baliğ olan defterdir ki bervech-i ati zikrolunur. Hurrire filyevmittasi' aşer min şehri rebiilahir lisene selase ve mieteyn ve elf

Mahalle-i -----: -----	Mahalle-i Ganim: Kuruş 70,5
Mahale-i Billur: Kuruş 74, Para 30	Mahalle-i Keçi Yolu: Kuruş84, Para 30
Mahalle-i Hamir Gün: Kuruş 36	Mahalle-i Kırçuk?: Kuruş 19
Mahalle-i Şah Hüseyin: Kuruş 131	Mahalle-i Temirciler Ardı: Kuruş 177,5
Mahalle-i Küçük Minare: Kuruş 127	Mahalle-i Hacı Veli: Kuruş 59
Mahalle-i Ferhad Bostanı: Kuruş 70	Mahalle-i Hacı Mehmed: Kuruş 97
Mahalle-i Sofi Himet: Kuruş 44	Mahalle-i Akdeğirmen: Kuruş 182
Mahalle-i Kösedede Müslim: Kuruş 45	Mahalle-i Kösedede Zimmi: Kuruş 127
Mahalle-i Üryan Müslim: Kuruş 156,5	Mahalle-i Üryan Zimmi: Kuruş 212
Mahalle-i Sarı Şeyh: Kuruş 181,5	Mahalle-i Baldır Pazarı: Kuruş 190
Mahalle-i Oğlan Çavuş Kuruş 87	Mahalle-i Hacı Zahid: Kuruş 93
Mahalle-i Hamam Ardı: Kuruş 51	Mahalle-i Köhne Civan: Kuruş 103

Mahalle-i Kılavuz: Kuruş 71	Mahalle-i Gökçe Bostan: Kuruş 9, Para 10
Mahalle-i Hacı Mahmut: Kuruş 37	Mahalle-i Zikar: Kuruş 16,5
Mahalle-i Veled Bey: Kuruş 83	Mahalle-i Osman Paşa: Kuruş 83,5
Mahalle-i Hoca İmam: Kuruş 82,5	Mahalle-i Bazar: Kuruş 421,5
Mahalle-i Ali Baba: Kuruş 42	Mahalle-i Muhtar Bostanı: Kuruş 100
Mahalle-i Cami-i Kebir: Kuruş 110	Mahalle-i Kilise: Kuruş 227
Mahalle-i Çavuşbaşı: Kuruş 205,5	Mahalle-i Acse: Kuruş 393
Mahalle-i Örtülü Peyker: Kuruş 185	Mahalle-i Ağca Bölge: 222
Mahalle-i Kurt Mescidi: Kuruş 14	Mahalle-i Bab-ı Kayseriyye: Kuruş 416
Mahalle-i Şeyh Çoban: Kuruş 84	Mahalle-i Kale Ardı: Kuruş 100, Para 30
Mahalle-i Hoca Ali Çavuş: Kuruş 55	Mahalle-i Gömedrese: Kuruş 90,5
Mahalle-i Gök Hüsam: Kuruş 31, Para 30	Mahalle-i Hoca Hüsam: Kuruş 24, Para 10
Mahalle-i Şemsfaraş: Kuruş 222	Mahalle-i Bahirbey: Kuruş 83
Mahalle-i Abdülkerim: Kuruş 41,5	Mahalle-i Kabalı: Kuruş 27, Para 30
Mahalle-i Amarat: Kuruş 38	Mahalle-i Küçük Tekir: Kuruş 97, Para 10
Mahalle-i Karkaş: Kuruş 28	Mahalle-i Ali Baba: Kuruş 28
Cem'an yekün: 6225 yalnız altı bin ikiyüz yirmi beş kuruştur sah	

B 191: İşbu bin ikiyüz üç senesi rebiulahirinin yirmi birinci günü tarihiyle ba ferman-ı ali matlup buyurulan yetmiş bin keyl-i istanbuli dakik ve kırk bin keyl şair Bozok ve Amasya ve Sivas kazalarına tevzi olundukta yalnız Sivas kazasına isabet eden üç bin beş yüz on keyl dakik ve iki bin on keyl şair cümle marifet ve marifet-i şer'le tavzi olunup Hafik kazasına isabet eden altı bin kuruş ve imdad-ı seferiyye için beş yüz yirmi beş kuruş min haysül mecmu altı bin beş yüz yirmi beş kuruş kuraha-yı mezbur ahalilerine hal-i tahammüllerine göre sabıkına kıyasen tevzi ve taksim defteridir ki beyan olunur. Hurrire fil yevmittasii işrine min rebiilahir sene selase ve mieteyn ve elf.

Karye-i Beypınarı Kuruş: 118,5	Karye-i Başbüyük Kuruş: 55,5
Karye-i Hanzar Kuruş: 55,5	Karye-i Sofular Kuruş : 49,5
Karye-i Venk-i Sağır Kuruş: 27,5	Karye-i Üzeyir Kuruş: 56,5
Karye-i Beydili Kuruş: 142,5	Karye-i Sarıköy Kuruş: 166
Karye-i Düğer Kuruş: 131	Karye-i Özemiş Kuruş: 139
Karye-i Karabalçık Kuruş: 121	Karye-i Alanyüz Kuruş: 68
Karye-i Horhun Kuruş: 63	Karye-i Velişeyh Kuruş: 19
Karye-i Kavak Kuruş: 18	Karye-i Eymir Kuruş:43
Karye-i Karlı Kuruş: 142	Karye-i Emre Kuruş: 123
Karye-i Ganim Kuruş: 87	Karye-i Tuzhisar Kuruş: 115,5
Karye-i Cerhin Kuruş: 50,5	Karye-i Torisi Kuruş: 50,5
Karye-i Horsan Kuruş: 77,5	Karye-i Gavraz Kuruş: 51,5
Karye-i Ecife Kuruş: 53,5	Karye-i Fermeşad Yenicesi Kuruş: 24
Karye-i Kelhadik mea Hatib Viran Kuruş: 24	Karye-i Bingöl Kuruş: 146
Karye-i Suluc Kuruş: 35,5	Karye-i Mehmeden Kuruş: 21,5
Karye-i Emirhan Kuruş: 29	Karye-i Kızılcaışla Kuruş: 63
Karye-i Kalender Kuruş: 55,5	Karye-i Girne Kuruş: 32,5
Karye-i Acıpınar Kuruş: 31,5	Karye-i Taşra Kuruş: 86
Karye-i Karayük Kuruş: 86	Karye-i Puğarıc Kuruş: 39

Sayfa 50:**B 191(Devamı):**

Karye-i Taht-ı Kemend Kuruş: 15,5	Karye-i Akpınar dirhem: 63
Karye-i Ağcamescid Kuruş:21,5	Karye-i Mamuga dirhem: 55,5

Karye-i Gulam Kuruş: 55,5	Karye-i Hacı Mirza dirhem: 31,5
Karye-i Kübdin Kuruş: 169	Karye-i Koçhisar dirhem: 252
Karye-i Yekis Kuruş: 86	Karye-i Yarhisar dirhem: 295
Karye-i Çimen Yenicesi Kuruş: 168	Karye-i Tödurge dirhem: 250
Karye-i Küre Kuruş: 32	Karye-i Beştepe dirhem: 22,5
Karye-i Karacahisar Kuruş: 16,5	Karye-i Tutmaç dirhem: 115,5
Karye-i Tahtut Kuruş: 118,5	Karye-i Sifek dirhem: 78
Karye-i Acpınar Kurt Seyfek Kuruş: 57,5	Karye-i Celalli dirhem: 57,5
57,5	
Karye-i Yam Kuruş: 15,5	Karye-i Boğazkesen dirhem: 79
Karye-i Eşhani Kuruş: 136,5	Karye-i Kaledi dirhem: 26,5
Karye-i İmaret Kuruş: 26,5	Karye-i Şahbey dirhem: 13,5
Karye-i Yanıyumu Kuruş: 7,5	Karye-i Yasticabel dirhem: 31,5
Karye-i Şehristan Kuruş: 8	Karye-i Hoşkadem dirhem: 19,5
Karye-i Mescidli Kuruş: 35,5	Karye-i Güllüce dirhem: 55,5
Karye-i Sinekli Kuruş: 59,5	Karye-i İyigün dirhem: 9,5
Karye-i Yenice Garb Güllüce Kuruş: 19,5	Karye-i Serçe dirhem: 9,5
Karye-i Karagömlek Kuruş: 55,5	Karye-i Adakilise dirhem: 84,5
Karye-i Çat Viran Kuruş: 71	Karye-i Tatlıcık dirhem: 79
Karye-i Damlacık Kuruş: 31,5	Karye-i Ayise dirhem: 99,5
Karye-i Apardı Kuruş: 81	Karye-i Hayırbey dirhem: 126
Karye-i Çöğen Kuruş: 12,5	Karye-i Hocabey Kuruş: 37
Karye-i Himmetfakı Kuruş: 84	Karye-i Sırlıklı Hoca yeni dirhem: 31,5
Karye-i Simkürk Kuruş: 133,5	Karye-i Yeniköy dirhem: 9,5
Karye-i Karayaprak Kuruş: 21,5	Karye-i Gölcük dirhem: 25

Karye-i Zenikal Kuruş: 8,5

Karye-i Yüksek dirhem: 17,5

Karye-i Terpuncuk Ma Akviran Kuruş: 79

Karye Kızılcakışla kurbalı Himmetfakı dirhem: 47

Karye-i Elsem Kuruş: 15,5

Karye: Budaklı dirhem: 23,5

Karye-i Nahiye Hargün Kuruş: 55

Cem'an yekün: 6525 yalnız altı bin beş yüz yirmi beş kuruştur. Sah

B 192:Şerbetçi Emir Mehmetin vakfiyesidir:

Kudiyet bi sıhhat'il vakfiyyeti ve şurutihî ve kuyudihi alimen bi'l-hilafi beyne'l eimmetil eşrafi bihattil fakir ilallahî sübhanehü ve teala Mollazade Esseyyid Ahmed (Mehmed?) el-mülhak bi medineti Sivas ufiye anhü.

B 193: İşbu vakfiyenin inşasına bais oldur ki ahsen-i emsardan medine-i Sivas mahallatından Şems Faraş mahallesi sakinlerinden şerbetçi Emir Mehmet bin meclis-i şer'de zikr-i atıl vakfı takrire ve tescile ve ita-i hüccete vekil nasb eylediği işbu sahibetül vesika zevcesi Zahide binti mahzarında bittav'issaf ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip vakta ki bu dünya-yı deniyeye ayin-i itibar ile nazar eyledim, şarabı seraba ve izzeti zillate münkalib olduğunu im'an ve tahkik edip la cerem tedarik-i ma fat ve zahire-i yavm-i mikat olmak için vakf-ı atizzikrin suduruna değin selek-i milkimde münselik ve kabza-i tasarrufumda münharıt mülküm olup mahalle-i merkumede vaki malümet'ül-hudud iki bab menzil ve on beş vekıyye evan-ı nühas ve iki adet kilim ve dört çuval bu zikrolunan menzil ve eşyalarımı mülkümünden ifraz-ı hasbeten lillah ve taleben li merdatillah vekf-ı sahih-i müebbed ve habs-i sarih-i muhalled ile vakf-ü habs edip şöyle şart eyledim ki; mâdâm kendim hayatta oldukça müteveli olam vefatımdan sonra zevcem mezbure Zahide hatun müteveliye ola bade vefatiha amucası Ali efendi müteveli ola bade vefatihi evlad-ı evladı müteveli olalar badel inkıraz rey-i hakim ile belde-i Sivasın ulemasının yed-i fukarası müteveli ola eşya-yı madüdeler takvim-i baha ile bey' ve semeni ile menzil-i mezkur istirbah ve icar olunup nemasından beher sene birer kuruş mahalle-i merkumede vaki Hekim Çeşmesine ve üçer kuruş helva tabhına ve bir kuruş dahi Muslihiddin çeşmesine baki müteveliye olmak üzere tayin ve şart

eyledikten sonra vâkıf-ı mezbur Emir Mehmet Çelebi meclis-i şer' de mütevelliyeye-i mütesavvebe muvacehesinde dava edip İmam-ı Azam ve hümam-ı akdem indinde vakıf sahih velakin gayr-i lazım olmakla benim için rücu meşrudur deyu dava ve ledelmürafaatişşer' iyye alâ kavli men yerahü vakf-ı mezburun sıhhat ve lüzumuyla hakim-i muvakkı sadr-ı küttab tuba leh ve hüsn-i meab efendi hazretleri hükmetmeğin min ba'd nakz-ı nakızına mecal kalmadı femen beddelehü ba' de ma semiahü feinne ma ismühü alellezine yübeddilünehü innallahe semiun alim cera zalik ve hurrire fi ğurre-i mahi cemadil üla sene selase ve mieteyn ve elf

Şuhudül Hal:

Himmet Fakılı Hasan efendi	Ali Dedezade	Hacı Emin Mehmet Efendi
Abdurrahman Ağa	İmam-ı Mahalle	Ebubekir Mehmet Emin efendi
Molla Abdullah	Molla Ömer	Molla Mustafa

B 194: Harçlıkçıların isticali emridir

Kudvetü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem Sivas kadısı eyalet-i Sivasta eyalet-i mezburenin züama ve erbab-ı timarı harçlıklarının buldukları kazaların kuzat ve nüvvabı zide fadlühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi zide mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki bender başbuğu düstur-ı mükerrem müşir-i müfahham nizamül alem vezirim elhac İsmail paşa edamallahü teala iclalehünün bu defa der-i aliyeme varid olan bir kıt'a kamesi hülsasında müşarun ileyhin maiyetine memur eyalet-i merkume neferatının harçlıkları vilayetleri tarafına gideli müddet-i medide olup henüz vilayetlerinden avd-ü zuhur eylemediklerinden maiyet-i müşarun ileyhde olan neferat düçar-ı ıztırab ve meşakkat ve halleri digergüne oldukların tahrir ve inha ve harçlıkçıyan-ı merkume vilayetlerinden bir saat akdem avd-ü ricat ve maiyet-i müşarun ileyhe vusul ve lühuka şıtab ve müsareat eylemeleri için emr-i şerifim suduru iltimas ve istida olunmakla vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki Mevlana ve mütesellim-i mumaileyhimsiz ber minval-i muharrer eyalet-i mezkure züama ve erbab-ı timarı harçlıklarının taht-ı kazanızda buldukları mahallerden serian ve acilen ihrac ve bir an akdem ve bir saat mukaddem maiyet-i müşarunileyhe vusule müsareat eylemelerini tenbihe meziden ihtimam ve

dikkat ve kusur ve rehavet ve avk ve tehir vukuunu tecvizden hazer ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla mil olup hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi evahiri şehri rebiilahir lisene selase ve mieteyn ve elf.

Mucebince serasker mektubu dahi verid olmuştur.

Kad vusul ileyna fi 26 Cemaziyelevel 1203

Bimakam-ı Konstantiniyye el Mahruse

İmdad-ı seferiye malından Kenanzade Feyzullah ağanın tahsil edemediği maldır ki zikrolunur

Meblağ	Dirhem	
34	4404	Tokat seferiyesi
00	5333	Canik seferiyesi
06	0108	Aynallı Ballı
00	1374	Kazabad
00	0080	Amasya kazasında Ziker karyesinde
18	2078	Liva-i Arapkir
<u>192</u>	<u>1782</u>	Liva-i Divriği
418	15159	

Sayfa 51:

B 195: Necabetlü Recep Bey Efendinin İsti'cal Emridir.

Kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas sakinlerinde Zaralızade Mir Recep zide mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki sen ki mir mumaileyhsin işbu sene-i mübarekede sipah ocağından müceddeden bin nefer serdengeçti neferatını Sivas eyaleti kazalarından tahrir ve tertip birle meşta-yı ordu-yı hümayunumda isbat-ı vücud eylemeleri babında üzerlerine serdengeçti ağası tayin olunduğunu havi sana hitaben

bundan akdem sadır olan emr-i şerifim ocaktan müteayyen çavuş ve halife yediyle mahalline ledel vürud neferat-ı merkumenin tahririne mübaşeret ve bu ana dek dokuz yüz neferden mütecavizi tahrir ettirildiği bu tarafa ihbar ve ordu-yı hümayunumdan dahi isticial emri ısdar ve irsal olunmuş idi. İmdi sen ki mir-i mumailihsin mukaddem ve muahhar sadır olan evamir-i aliyemde tafsil ve beyan olunduğu vechle neferat-ı merkumenin serian tekmiyle bir gün evvel meşta-yı ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere savb-ı maksuda isalleri hususuna ihtimamve dikkat ve kusur ve rehavet ve avk ve tehir ve nuksan isallerini mucib hareket vukuundan hazer ve mücanebet ve mahallinden ihraç ettirildiğini der-i aliyeme iş'ara müsareat eylemek babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacib'ül-ittiba ve lazim'ül-imtisalimin mazmun-ı itaat makrunuyla amel ve hilafından hazer ve mübaadet eyleyesin, şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fievasıtı şehri saferil hayr liseneti selase ve mieteyn ve elf.

Bimakamı Konstantiniyye el Mahruse Kad vusul ileyna fi 23 Rebiülahir 1203

B 196:Müftizade faziletli Esseyyid Hüseyin efendinin nekabet mektubudur.

Kudvet'üs-sadat'il kiram kaim makam-ı sabık Müftizade Esseyyid Hüseyin efendi dame şerefü siyadetih badettehiyyetil vafiye inha olunur ki; Sivas ve Han-ı cedid ve Yıldızeli ve İlbeyli kazalarında olan sadat-ı kiram üzerlerine işbu sene selase ve mieteyn ve elf rebülahir guresinden kaza-i mezburlara cenabınız kaimmakam nasb ve tayin olunmuştur. Gerekir ki; sadat-ı kirama ihtiram edip kuzat ve kaimmakamlar senedleriyle tesnid ve ızhar-ı alamet-i harda edenlerin ref'inde dikkat ve cenabınız dahi kimesneye alamet-i hadra ve vaz'ından mücanebet ve iddia-yı tesebbüt-i siyadet edenler tarafımıza havaleye mübaderet edip işbu emanet-i kübrada kemal-i iffet ile tevcihine ve arusiye ve muharresat-ı saire-i na-merzıyye namıyla bir akçelerin almayıp ve aldılmayıp cenabınız dahi ber mutad-ı kadim çavuşana caizeyi on iki kuruştan ziyade vermeyip sıyanet-i ırz ve mallarında sa'y-i mevfür zımında Şevketli mehabetli kerametli padişah-ı İslam eyyedallahü ila yevmil kıyamhazretlerinin devam-ı umr-ı devletleri için sadat-ı kiramın deavat-ı hayriyelerin isticlab edip her emrinde şer'-i şerife imtisal ile mazhar-ı hazreti seyyidül enam

Aleyhi efdalü tehiyyetin ve ekmelüs-selam olasız el-fakir Es-Seyyid Mehmet Derviş Hüseyin en-nasb ale'l-eşraf.

B 197: Aşağı Kal’ada Hacı Osman efendinin kerimelerinin ibra hücceti ve sülüs müraselesi suretidir.

Medine-i Sivas mahallatından Kal’a-i Atik derununda olup bundan akdem esna-i hacc-ı şerifte vefat eden elhac Osman efendi bin Ebubekirin veraseti zevcesi Fatma binti hacı İbrahim ve sulbiye-i kebire kızları Şehribanu ve Hatice ve Ümmühani ve lieb kız karındaşı Vahide nam kimesnelere münhasıra olduğu ber nehc-i şer’-i kavîm zahir ve nümayan olduktan sonra mezbure Şehribanu tarafından zikr-i atil ibrayı takrire ve ita-i hüccete vekil olup vekaleti Afşarzade İbrahim efendi ve Seyyid Süleyman bin Osman şahadetleriyle sabit olan Derviş oğlu Seyyid Mehmet ağa meclis-i şer’-i şerif-i Ahmedi ve mahfil-i din-i münif-i Muhammedide işbu sahibatül vesika mezbure Fatma ve Hatice ve Ümmühani taraflarından tasdika vekil-i şer’î Mustafa efendi ve mezbure Vahide hatun mahzarlarında bi’l-vekale ikrar ve itiraf edip müteveffa-yı mezburun terekesinden müvekkilem mezbure Şehribanuya isabet eden yüz otuz üç kuruş kırk akçe hisse-i irsiyesini vererse-i mezbureler yedlerinden tamamen ve kamilen ahz-i kabz edip husus-ı mirasa ve hukuk-ı saire müteallik amme-i deavi ve mutalebat ve kaffe-i eyman ve muhasamattan min küllil vücuh zimmetlerini ibra-i âm ile ibra ve kâtı’ ve rafi’ul hısam eyledikten sonra verese-i mezbureler taraflarından sabitül vekale mezbur Mustafa efendi dahi meclis-i şer’de bi’l-vekale ve mezbure Vahide hatun bi’l asale vekil-i mezbur seyid Mehmet ağa muvacehesinde bi’l asale ve bi’l-vekale ikrar ve itiraf edip müteveffa-yı mezburun terekesinden müvekkilat-ı mezburat ile benim hisselerimize isabet eden hakk-ı miraslarını bitamamihi tereke-i vafiyesinden ahz edip husus-ı mirasa ve hukuk-ı saire müteallik amme-i devi ve mutalebattan ehadühüma aharın zimmetleri ibra-yı âm ile ibra edip ibraz olunan fetva-yı şerifede zeyd fevt olup vereselerini terk edip sağır sağire ve gaib gaibe olmayarak tereke-i Zeydi beynlerinde iktisam eyleseler halen Meryem? ibra-yı zimmet eyledikten sonra kısmet-i mezbureyi feshe kadir olur mu olmaz deyu tasrih buyurulmakla her biri ibra-yı mezkuru kabul etmeğin ma vaka’ bittaleb ketb olundu hurrire fi gurreti cemazilula lisene selasin ve mieteyn ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam Abdülaziz Efendi

Dizdar İbrahim Ağa

Ali Efendi

ve Süleyman Efendi

Emin-i Fetva Seyyid Mehmet Emin Efendi Caferzade Ahmet Ağa

Hacı Bayraktar Oğlu Mustafa Ağa

Kızıoğlu Bekir Ağa

Hacı Abdullah Ağa

Hacı Yusuf Ağa

Hacı Bekir Ağa

Halil Ağa

B 198: Medine-i Sivas'ta Kal'a-i Atik sakinelerinden hacı Osman efendinin kerimesi Ümmühani hatun badesselam inha olunur ki pederin Hacı Osman efendi hal-i hayatında bera-yı vasiyet sülüs-i malını kendi ruhu için vakfedip seni mütevelliyeye nasbeylediğini kal'a-i mezburun imamı ve cemaatleri biemaahim meclis-i şer'a ihbar ve ber muceb-i ihbarihim kibel-i şer'den dahi mütevelliyeye nasb olunmanla müteveffa-yı mezburun sülüs-i malı üç yüz kuruşa baliğ olup bitteveliye beher sene onu on'a bir buçuk hesabı üzere istirbah ve hasıl olan ribh nemasından senede leyle-i regaibde kifayet mikdarı helva tabh ve fukaraya it'am ve birer vakıyye şem'-i asel dahi kal'a-i mezbur cami-i şerifine ikad olunmak üzere şart edip şurut-ı vâkif üzere dikkat ve ihtimam edip hilafından hazer birle müceb-i mürasele-i şer'iyeye ile amil olasız. Fi Gurreti Cemaziyelevel 1203

B 199: Halen Medine-i Sivasın valisi devletlü inayetlü Hasan Paşa hazretlerinin tatar ağası saadetlü ağa meclis-i şer'de bittav'issaib ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip eyalet-i Sivas matlup mal-i seferiyyeden on dört bin yüz on üç kuruş tisyar buyurulan buyuruldu emr-i üslubları mucebince halen hazret-i sadr-ı âli kapı kethüdası İbrahim efendi hazretleri tarafına iletmek üzere mütesellim saadetlü hazinedar Mehmet ağa yedinden ahz-ü kabz eyledim deyu ikrar ve itirafı tescil şed. Fi 12 Cemaziyelevvel 1203

Sayfa 52:

B 200: Bakkal Hacı nebinin oğlu Seyyid Süleymanın hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Abdülkerim mahallesi sakinelerinden Kamer binti Ahmet nam hatun meclis-i şer'de işbu baisül kitab Seyyid Süleyman bin Hacı'nın mahzarında bittav'issaf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip akd-i atizzikrin suduruna değin yedimde mülküm olup mahalle-i merkumede vaki etraf-ı erbaası Ali efendi ve Abdullah ağa ve Hamide hatun mülkleri ve tarik-ı âm ile mahdut ve bir bab tahtani oda bir mikdar

havluyu müstemil mülkümün iskat-ı şüf'a olmak için etraf-ı erbaasından birer ziramı ivaz mukabelesinde merhum Seyyid Süleymana hibe ve teslim ol dahi kabz-u kabul eyledikten sonra baki kalan mülk menzili bicemiittevabi vellevahık tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ari bey-i bat-ı sahih-i şer'î ile mezbur Seyyid Süleymana yetmiş kuruşa bey'-u teslim ve temlik eylediğimde ol dahi ber minval-i muharrer iştirâ ve teslim ve temellük ve kabz-u kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru müşteri merhum yedindentamamen ve kamilen ahz-ü kabz eyledim fima ba'd salifüzzikr menzil-i mezkurda asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayıp müstemilatıyla müşteri merhumun mülk-i müşterası ve hakk-ı sarihidir keyfema yeşa' ve haysüma yehtar mutasarrıf olsun dedikte gibbettaşdikışser'î ma vaka' bittaleb ketb olundu hurrire fiyevmissani aşere min şehri cemazil üla sene selase ve mieteyn ve elf.

Şuhudül Hal:

Gazzaz Zade Esseyyid Ömer Efendi

Dai Hüseyin Oğlu Seyyid Hasan Ağa

Çobanoğlu Hacı Mehmet

Canbaz Abdurrahman

Esseyyid Mehmet

B 201: Mekârî deve emridir müceddeden sadır olmuştur:

Mafahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem Sivas sancağında vakı' kazaların kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan bu hususa tayin olunan dergah-ı mualla gediklilerinden elhac Ahmet zide mecdüh ve mefahirul emasil vel akran kethüda mirleri ve yeniçeri süvarileri ve zabitan ve sair iş erleri zide kadrühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki bimennihi teala işbı sene-i mübareke evvel baharında Nemçe ve Moskov seferleri için ordu-yı hümayunum ihracında mevcut bulunup zehayir ve mühimmat nakli hizmetinde ve sair hıdemat-ı aliyyede istihdam olunmak üzere yüke girdikleri günden hizmette olduklarıncâ ber vech-i mutad lazım gelen ücretleri ordu sariyan? başısı yedinden verilmek şartıyla mevkufattan ihraç olunan memhur ve mumza suret-i defter mucbine Sivas sancağından dört yüz mehar? ve geçen seneden geri kalan seksen bir mehar ki cem'an dört yüz seksen bir mehar mekkari develeri ihraç ve biavnihi sübhanehü ve teala nevrüz-i firuzdan mukaddem ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere vakt-ü zamanıyla irsal ve isal

olunmak fermanım olmağın işbu emr-i alişanım ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde siz ki kuzat ve nüvvab-ı mumaileyhim ve sairlersiz bu hususta cümleiniz gönül birliği ederek ol mikdar develerin mecmuu yüke elverir ve haml-i sakile mütehammil gayet güzide ve tüvana ve havut ve çuval ve urgan ve sair âlât ve bisatları mükemmel ve cedid olmak ve geçen sene tertibini noksan gönderen kazalar ile tamaca hizmetin eda edenler müsavi tutulmak lazım gelse tadil ve tesviye şurutuna riayet olunmamış olacağı zahir olmakla o makulelerin noksanları sene-i cedide tertibine zam ve asıl tertibat bununla tekmil olunmaktan naşi ol mikdar şetrani?bi eyyi hal tevzi ve vakt-ü zamanıyla yerli yerinden tekmil ihraç ve nevrüz-i firuzdan mukaddem ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere irsali sizlerden matlub-ı hümayunum olup bedel kat'ına dair veyahut kalil ve kesirinin taklil ve tenziline mütedair bir güne tahrirat ve kimesnenin şefaaf ve ricasına itibar ve iltifat olunmak muhal idüğünü ve ordu-yı hümayunum Ruscukta kışlamak tavsiyeyle sevahil-i nehr-i Tuna zehayirine kılet gelip evvel baharda gelecek asakire kifayet etmeyeceği zahir olmakla zikrolunan develer Edirne'de şair hamulesiyle gelmek ve geçen sene olduğu misillü mübaşirler teahhüd ilamı ve sair vechle avdet etmeyip nevrüze dek kazaları beleyip memur olduğu şetrani? ihraç ve tayin olunduğu vechle Edrineden zahire tahmili ile ordu-yı hümayunuma getirmek ve bu nizam üzere tediye-i hizmey etmeyen mübaşirin üzr-ü illetine kat'a havale-i sem' itibar olunmayıp bieyyi hal dirlikleri ref' ve tedibi icra olunmak ve mübaşir işinin üzerinde iken şükr-ü şikayetine dair tahriratına min küllil vücuh müsaade olunup tertibat-ı mezkurenin tatiline sebep olan kuzat ve nüvvab zümresinden ise azli ve tenkil ve ceride-i kazadan ismin hakk ve müteayyan-ı memlketten ise nefy ve kalembend ve mal ve eşyası miriden zapt ve cürmüne göre siyaset iktiza edenlerin bila eman cezaları tertip olunmak musammem idüğünü cümleye tefhim birle matlup olan ol mikdar mekkari develerin der'akab tevzi ve mükemmel takımları ve kefillü sarbanlarıyla nevrüz-i firuzdan mukaddem ordu-yı hümayunumda hazır ve mevcut bulunmaları şartıyla serian teahhüd ilamların irsal ve bir taraftan yerli yerinde tedarik ve tehyiesi hususuna mübaderet ve hilafından cümleiniz hazer ve mücanebet eyleyesiz ve sen ki mübaşir mumaileyhsin müceb-i emr-i şerifle amel ve hareket ve hilafından tevakki ve mücanebet eylemen babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükmi şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla

amil olasız, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fil yevmil hamis rebiul
 üla sene selase ve mieteyn ve elf. Kad vesale ileyne Fi 13 Cemaziyelevvel1203
 mucebince kaimmakam-ı sadr-i âli mektubu sadır olmuştur. Bimeşta-yı Ruscuk

B 202: Necabetlü Receb Bey Efendinin Serdengeçti Ağalığından Af Emridir.

Kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan sabıkan Sivas mütesellimi Zaralızade Mir Receb zide mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki sen ki mir mumaileyhsin senin mukaddemce rikab-ı hümayunumdan sadır olan emr-i alişanımda tafsil ve tekid olunduğu vechle tahrir ve binnefs isaline mamur olduğun bin sipah serdengeçti neferatı üzerlerine karındaşın kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Hacı Mehmet bey zide mecdüh başbuğ nasb ve tayin olunmasına ve senin azimetinden affin hususuna ruhsat verilmesi asker-i mezkurun tamamen ve kamilen vakt-i mevudda savb-ı memurlarında isbat-ı vücud eylemeleri iradesine mabni idüğü muhtac-ı tarif ve beyan değildir. El halete hazihi nevrüz-ı firuz tekarrub edip neferat-ı mezburenin serian tahrir ve teknil ve üzerlerine karındaşın mumaileyhi başbuğ tasb-ü tayinle vaktiyle mahallinden ihraç ve evvelbaharda ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzre bir gün evvel irsal ve isalleri esbabının istihsaline kemal-i ikdam ve dikkat-i tam olunmak begayet ehemmi meham-ı vacibül ihtimamdan idüğü ve bu babda fima bad kusur ve rehavet vukuuyla neferat-ı merkumenin vaktiyle mahallinden ihraç ve nevrüzdan mukaddem ordu-yı hümayunuma irsalleri tehire kalmak lazım gelirse sonra nedamet faide vermeyeceği bedihi ve bahir olmaktan naşi ikazan ve tenbihen ve tekiden ve isticalen hassaten işbu emr-i şerifim dahi isdar ve rikab-ı hümayunuma kaim makam-ı Enderun ağalarından cameşuy ağası Hasan ağa ile irsal olunmuştur. İmdi sen ki mir-i mumaileyhsin ber minval-i muharrer binnefs memuriyet-i mezkureden afvin karındaşın mumaileyh tamamen bin nefer ile ordu-yı hümayunumda vaktiyle isbat-ı vücud eylemen ve neferat-ı mezkurenin birisi noksan olmamak ve bila izn yoldan ve mahallinden firarları vuku bulmamak şeraitine mebni olmakla bu babda badeizin iğmad ve betaet-i sebile neferat-ı merkumenin vaktiyle mahallinden ihraç ve nevrüzdan mukaddem ordu-yı hümayunuma irsalleri tehire kalmak lazım gelirse ol vakit vehameti sana raci olacağından kat'â iştibah olmadığı malümun oldukta mukaddemen sadır olan emr-i şerifim mucebince vakt-i mev'udundan mukaddem güzice ve bahadır olarak ol mikdar asakir ile karındaşın mumaileyhi mahallinden tahrik ve savb-ı maksuda tesyire mübaderet ve hilaf-ı fermana

vaz' vukuuyla mübteda-yı nedamet olmaktan begayet tehaşi ve mücanebet ve asker-i mezkurun yola ihraç olduklarını acaleten der-i aliyyeme tahrir ve işaret eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan fermna-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel olup hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesin alamet-i şerife

Sayfa 53:

B 202(Devamı):şerife itimad kılasız tahriren fi evaili şehri cemazilevvel sene selasin ve mieteyn ve elf.

Mucebince kaimmakam mektubu sadır olmuştur. Kad vusul ileyna fi 27 Cemaziyelevel 1203

Bimakami Konstantiniyye el Mahruse

B 203: Müceddeden mahsul mübayaası emridir.

Mefahirul kuzat vel hükkam meadinül fezail vel kalam Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadluhum ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan dergah-ı muallam kapıcıbaşılarından Turunçzade Süleyman zide mecdüh ve mefahirul emasil ve akran zabitan ve iş erleri zide kadruhum tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malüm ola ki; Soğucak ve havalisi lazimesi için işbu sene-i mübarekeye mahsuben Anadolu canibinden sabıkı mucebince kadr-i vafi zehayir tertibine irade-i aliyyem tealluk eylediğine binaen Sivas ve Bozok ve Amasya sancaklarında vaki kazalardan sen ki mumailyhsin marifetinle dakikin beher kilesi maa nakliye ve çuvalbaha altmışar ve şairin beher kilesi maa nakliye otuzar akçe olmak üzre yetmiş bin keyl dakik ve kırk bin keyl şair mübayaa ve Samsun iskelesine naklolunup fey'-i mezkure üzre icab eden bahalarını canib-i miriden verilen akçeden hin-i nakl ve teslimlerinde an nakdin ashabına eda ederek bir kadem akdem mübayaa ve tedarik ve teknil ve Samsun iskelesine nakl-i hıfz ve hitamı haberini der aliyyeme tahrir ve ifadeye müsareat eylemen fermanım olmağın memuriyetini havi işbu emr-i şerifim ısdar ve çamaşur ağası Hasan ağa ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde baş muhasebe ihraç ve derun-i emr-i şerife mevduan irsal olunan memhur ve mumza suret-i defterde tahrir

olunduğu üzere mezkurülmikdar dakik ve şairi evliye-i mezkure kazalarından mübayaa ve Samsun iskelesine nakl-ü hıfz-u iddihara mezid sa'y-ü ihtimam ve ashab-ı zehayirden ferd-i vahidin bir akçe hakkını ketm ve kat'dan ihtiraz-ı tan eyleyesin ve siz ki kuzat ve nüvvab-ı mumaileyhim ve zabitan ve iş erlerisiz sizler dehi muceb-i emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur eden işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel olasız, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fil yevmil hâmis rebiilahir liseneti selasin ve mieteyn ve elf. Kad vesale ileyna Fi 3 Cemaziyelahir 1203 Konstantiniyye el Mahruse

.....
 .....

B 204: Medine-i Sivas mahallatından Gökmedrese mahallesi sakinlerinden Hasan ibni Ali nam kimesne maclis-i şer'de Karabayrakıl oğlu Ali nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelim ederek merkum Alinin babasında müşterek akşam

Şuhudül Hal:

Şakir efendi

Mustafa bey efendinin hizmetinde olan Seyyid Ağa

Hacı Ali

Yalıncıklı oğlu Mehmet

B 205: Deli Nazırın karındaşı oğlunun menzil hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Ganim mahallesi sakinelerinden Medine binti Hacı Yusuf nam hatun tarafından zikr-i atil bey'i takrire ve ita-i hüccete vekil olup vekaleti Ömer efendi bin Osman ve Molla Ahmet bin Mehmet nam kimesneler şahadetleriyle sabit ve sübut-ı vekaletine hükm-i şer'i lahik olan zevci Seyyid Mehmet bin Ömer nam kimesne meclis-i şer'-i hatir lazimüttevkirde işbu baisülkitab Seyyid Hacı Abdullah bin Seyyid Mehmet mahzarında bi'l-vekalet ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip akd-i atizzikrin suduruna değin müvekkilem zevcem mezburenin yedinde mülkü olup mahalle-i merkumede vaki bir taraftan bazen Hacı Hasanın eytamı ve bazen Lütfullah mülklerine

ve bir taraftan tarik-ı âm ve üç taraftan Vanlı Mustafa mülkü ile mahdut bir bab kış evi ve bir tahtani oda ve bir aralık ve bir mikdar havlu müştemil mülk menzilin liecli ıskatışşüf'a etraf-ı erbaasından bir zira mülkünü ivaz mukabelesinde müşteri-i merkuma hibe-i sahiha-i şer'iyye ile hibe ve teslim ve ol dahi ittihad ve tesellüm ve kabul ve bakisini tarafeynden icab ve kabulü havi şürut-ı müfsideden ari bey-i bat-ı sahih-i şer'i ile merkum Hacı Abdullaha yüz seksen beş kuruşa bey' ve teslim ve temlik eylediğinde ol dahi ber minval-i muharrer iştır ve tesellüm ve temellük ve kabulden sonra semeni olan meblağ-ı mezburu müşteri-i merkum yedinden tamamen ve kamilen ahz edip fima ba'd salifüzzikr mebi-i mezkurda müvekkilem mezburenin asla ve kat'â alaka ve medhali kalmayıp müşteri-i mezburun mülk-i müşterası ve hakk-ı sırfı olmuştur, keyfema yeşa' ve haysüma yehtar mutasarrıf olsun dedi ve dedikte gibbettaşşer'î ma hüvel vaki bittaleb ketb olundu hurrire filyevmil hâmis aşere min mahi cemadil ahir sene selase ve mieteyn ve elf.

Şuhudül Hal:

İmam-ı mahalle Seyyid Hacı Mustafa Efendi	Gazazzade Seyyid Ali Bey
Muhzirbaşı Hüseyin Ağa ve gayruhüm minel huzzar	Tatar Vanlı Mustafa Ağa
Katip Seyyid Halit bin Abdullah Efendi	Karındaşı Seyyid İbrahim Çelebi
Molla Ahmet bin Mehmet ağa	Gazazzade Seyyid Ömer Efendi
Diger imam-ı mahalle Seyyid Ali Efendi	Çeragi Mehmet Ağa
Katip Seyyid Abdullah Efendi	

B 206:Mütevellizade Osman Ağa'nın kızının emmisi Emin ağanın Vekili Kara Kasım oğlu Feyzullahdan malikane davası muarazası men' olunduğu sicil şed.

Medine-i Sivas mahallatından Şah Hüseyin mahallesi sakinelerinden binti Osman ağa nam hatun tarafından şahideyn ile sabitül vekale zevci Mehmet ağa bin İbrahim efendi nam kimesne meclis-i şer'de işbu baisüttescil Mütevellizade Seyyid Mehmet Emin ağa bin Hasan ağa tarafından sabitülvekale Kara Kasım oğlu Seyyid Feyzullah bin Ömer efendi mahzarında bi'l-vekale dava edip Sivas ili kazasında vaki tacie ve Adem Fakih ve Kürt Kulağuz ve Kötüköy ve Tayyib Hacı ve Kal'acık ve Akviran ve Karaviran ve sair kura ve mezarilerin malikanelerinden on bir kıt'a hücec-i şer'iyyede mestur ve

muayyen hisseler müvekkilem mezbure hatunun büyük babası müteveffa-yı mezbur Hasan ağanın milki olup bade vefatihi babası mezbur Osman ağa ile senin müvekkilin Seyyid Mehmet Emin ağaya babalarından müntekil milk-i mevrus olup mezbur Osman ağa dahi fevt olup kura ve mezariden müvekkilemin hissesine isabet edeni bi'l-vekale talep ederim dedikte ol dahi cevabında müvekkilen mezburenin babası müteveffa Osman ağanın diyunu terekesinden ezyed olduğu halde vefat edip karındaşı merkum Seyyid Mehmet Emin ağa dayinlerden tahlis-i tereke eylediğine binaen kura ve mezari-i mezburlardan dahi hisse-i şayiasını zapt eyledi deyu def'ini udulünden Hacı İbrahim oğlu Hamza bey ve katib-i mahkeme Seyyid Halit efendi şahadetleriyle muvacehesinde vech-i şer'î üzere isbat edip mucebiyle müvekkile-i mezburenin hisse mutalebesi şer'an men' olunduğu tescil şed. Fi 27 Cemaziyelahir 1203

Sayfa 54:

B 207: Delice Hacı Alinin Mircan oğlunun kölesi oğlundan aldığı menzil hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Alibaba mahallesi sakinlerinden Molla Ahmet bin Mehmet bi'l-asale ve liebeveyn kız karındaşı Münteha ve Mevlaları Zaim Mustafa ağa taraflarından berber Seyyid Ömer çelevi ve Mehmet Alemdar şahadetleriyle sabitülvekale Ali ağa bin İbrahim ağa dahi bi'l-vekale meclis-i şer'-i hatir lazimü't-tevkirde işbu bais'ül-küttab Hacı Ali bin Ali nam kimesne mahzarında ikrar-ı tam ve takrir-i kalam edip akd-i atizzikrin suduruna değin yedlerimizde müşterek mülk-i mevrusümüz olup mahalle-i merkumede vaki bir taraftan Hacı Ömer mülküne ve bir taraftan Zaim mülküne ve iki taraftan tarik-ı âm ile mahdut bir bab kış evi ve bir aralık ve bir örtme ve bir bab kiracı damı ve bir mikdar havluyu müştemil mülk menzilizimizi cemi tevabi ve levahıkıyla tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ari bey'-i bat-ı sahih-i şer'i ile merkum Hacı Ali' ye yüz on kuruşa bey'-u teslim-ü temlik eylediklerinde ol dahi ber minval-i muharrer işтира ve tesellüm ve temellük ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru müşteri mezbur yedinden her birlerimiz tamamen ve kamilen ahz-ü kabz eyledik fima bad salifüzzikr menzil-i muhadded ve mezkuda asla ve kat'a alaka ve medhallerimiz kalmayıp müştemilatıyla merkum Hacı Alinin milk-i müşterası ve hakk-ı sarihidir keyfema yeşa' ve hayasüma yehtar mutasarrıf olsun dedi ve dediklerinde ğıbbettasdikışser'î ma vaka bittaleb ketb

olundu hurrire filyevmissadis vel işrîn min iehri cemazilahir liseneti selasin ve mieteyn ve elf

Şuhudül Hal:

Seyyid Mehmet Alemdar   Yağcızade Ali Ağa   Köse Mustafa Bey
 Berber Seyyid Ömer Çelebi   Türkmenoğlu Yusuf Bey   Pirhanoğlu Ömer Ağa
 Abdi oğlu Seyyid Ebubekir
 Ağa

B 208: Sipahilerin isticali emridir:

Akza kuzat'il-müslimin evla vülat'il-muvahhidin mesadin'ül-fezaiil ve'l-yakin rafi'û a'lâmiş-şeriatı ved-din varisû ulüm'il enbiya-i ve'l mürselin'el muntasarine bimezid-i inayet'il melik'il-mui'n Anadolunun orta kolunda vaki mevali fiham zidet fezailühüm ve mefahirulkuzat vel hükkam meadinül fezail velkelam sairu kuzat ve nüvvab zide hadlühüm ve mefahirul emasil vel akran şehir kethüdaları ve kethüda mirleri ve sair zabitan zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki ecdad-ı izamım zaman-ı saadet kıranlarından beru dergah-ı muallam sipah ve silahdar ve bölükât-ı erbaa ocakları neferatının mutasarrıfı oldukları esamileri du'agûy vazifesi misillü olmayıp ocakları neferatı sefer-i hümayunum vukuunda liva-i fahr iltiva-yı server-ı enbiya aleyhi efdalüt-tehaya hizmetinde memur olduklarına binaen mecmuu vakt-ü zamanıyla kethüda mirleri bayrakları altına tecemmü ve heyet-i mecmualarıyla nevrüz-ı firuzda zir-i liva-i saadette mavcut bulunup bir mahalle memur olmadıkça ve avdetlerine izin ve ruhsat verilmedikçe ricat etmeyip düşmen-i dinin ref'-i tasallut ve tedmirlerin nakid-i? tam ve hıdemat memurlarında ez dil-ü can sa'y-ü ihtimam eylemeleri kanun-ı kadim ve de'b-i müstedimleri iken geçen sene gerek zabitan ve gerek neferatları kanunname-i hümayuna adem-i rağbet birle bazen kethüda mirlerinin tam'-ı faside tab'ıyya tesamühleri sebebiyle hiç sefere gelmeyip hengam-ı hizada ulüfelerin meccanen ekl ile beytülmal-i müslimine hıyanet ve gelenler dahi zabitlerine itaat etmeyip liva-i şerif henüz sahrada iken bîvakt birbirlerini ifsad ederek bila izn ve bila ferman-ı âli vilayetleri tarafına avdet eyledikleri ecilden o makulelerin hilaf-ı kanun hareketlerine binaen mutasarrıf oldukları esamileri tamamıyla hazinemande olmak ve sebab-i illet

olanlar dahi mütehakk-ı te'dib olmuşlar iken bu defa iğmad-ı çeşm ile muamele ve bi mennihi sübhanehü ve teala evvel bahar fahisete âsârda bi'l-cümle tavaif-i askeriye'nin sene-i sabıka gibi olmayıp gayet külliyyetli ve ziyade müretteb ve mükemmel ve muntazam olarak vakt-ü zamanıyla ordu-yı hümaynumda mevcut bulunmalarından labüd olmakla badeizin taht-ı kazanızda sakin sipah ve silahdar ve bölükat-ı erbaa ocakları neferatından olup her hangisi sefer-i nusret eserimden tehalüf ve geçen sene gibi kethüda yerleri tekasülü ve ..... yed ashabı tesamühü ile vaktiyle sefere gelmeyip hizmet-i memurelerini terk edenlerin yalnız esamileri tamamıyla haznemande olunmak ile kanaat olunmayıp nan pare-i şahanem ile akranı meyanında iftihar ve hengam-ı haza da ihsan-ı mülükane olan ülüfelerin ahz edip uğur-ı din-i mübinde can feda etmek vacibe-i diyanetleri iken ber vech-i muharrer terk-i hizmet veyahut bî vakt firar arını irtikab ve ihtiyar eden bî arların dünya ve ahirette yerleri olmamakla bieyyi vechin kân o makuleler buldurulup ceza-yı mâ yelkleri icra olunacağını gûş-i hûşlerine ilka ve kanun ve kaideleri üzre mükemmel levazım-ı seferiyyeleriyle kethüda yeri bayrakları altında ictima ve dergah-ı muallam sipah ve silahdar ağaları mektupları müfadinca nevrüz-ı firuzda ordu-yı hümaynumda mevcut bulunup hizmet-i memurelerinde kıyam eylemelerini iktiza edenler lâ tenbih velâ tekid ve sizler ki kethüda yerlerisiz maazallahi teaala sizlerin dahi sene-i sabıka misillü tekasülünüzvaki ve neferat-ı merkumeden birinin seferden kalmasına ruhsat verilmek ihtimaliniz olur ise bir türlü cevaba kadir olamayıp ala eyyi hal tertib-i ceza olunacağınızı yakinen bilip ona göre mucib-i emr-i alışanımla amel ve hareket ve hilafından begayet hazer ve mücanebet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; mübaşir sipah çavuşu Salih çavuş ve silahtar çavuşu elhac Ali çavuş isal olunmuştur. Vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaat makrunuyla amel olup hilafından gayetel gaye ittika ve mübaadet eyleyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi evaili şehri rebiilahiri senete selasin ve mieteyni ve elf. Kad vusul ileyna Fi Gurreti Cemaziyelevvel 1203

Bimeşta-yı Ruscuk

Mücebince vezir-i azam hazretlerinin ve sipahiler ağası mektunu ve ocak kethüda ve halifeleri mektupları başka başka sadır olmuştur.

B 209: Necabetlü Recep beyin serdengeçtilik isticali emridir:

Mefahirul kuzat vel hükkam meadinül fezail velkelam Sivas ve havalisinde vaki kazaların kuzat ve nüvvabı zide fadlühüm ve kudev'tül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi olup serdengeçti binbaşılığı uhdesine ihale olunan Zaralızade mir Recep zide mecdüh ve mefahirul emasil vel akran mukaddemen sipah ocağı tarafından husus-ı atıye mübaşir tayin olunan çavuş ve halife ve şehir kethüdaları ve vücuh-ı memleket ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malüm ola ki siz ki mevlana ve sair mumaileyhimsiz Sivas ve havalisinden marifetiniz ve mübaşiran-ı mumaileyhim marifetleriyle mecddeden bin nefer sipah serdengeçtisi tahrir ve ruz-ı kasımdan yirmi gün mukaddem ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere serdengeçti ağası nasb-ü tayin olunan mumaileyh Recep beyin bayrağı altında cem' ettirip derhal tahrik ve tesyirlerine ihtimam ve dikkat eylemeniz için iktiza eden şurut ve kuyudu tasrihiyle size ve mumaileyhimaya hitaben ocağ-ı merkum tarafından verilen mühürlü mektup mucabince bundan akdem bir kıt'a ve badehü isticali havi dahi evamir-i aliyyem sudur edip elhalete hazihi ruz-ı kasım güzeran edip ordu-yı hümayunum ile Ruscuk kasabasına dühul ve meştanişin ve ârâm olunduğu ve neferat-ı merkumeden elan haber ve âsâr nümayan olmadığı cihetten neferat-ı merkumenin isticali havi emr-i münifim suduru dergah-ı muallam kapıcıbaşlarından halen sipahiler ağası iftihar'ul-emasil ve'l-ekarim elhac Hüseyin dame mecdüh ba takrir inha etmekle vech-i meşruh üzere amel olunmak fermanım olmağın tekiden ve isticalen işbu emr-i şerifim dahi ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi elyevm ordu-yı hümayunum Ruscuk meştasına dühul ve ârâm üzere olduğu ve meşta bimana kışla askerinin mukaddem ve muahhar sadır olan evamir-i aliyyem mucabince bir kadem akdem tekmilen gelip erişmeleri ehem-i umur-ı diniyyeden edüğü ve maazallahi etala asakir mertebe-i mezkura serian gelip vasıl olmamaları fūrceyabi-i düşmene badi ve bu suretten beher hal husus-ı mezbure memurların mazhar-ı ukubet ve ceza kılınmalarını müeddi olacağı malümunuz oldukta ona göre amel ve hareket ve neferat-ı mezbure bu âna dek tertip ve ihrac olunmamışlar ise badeizin bu babda kusur ve rehaveti terk ile bir saat akdem tertib ve tahrir ve serdengeçti ağaya nasb ve tayin olunan mumaileyh maiyetiyle bir an evvel meşta-yı ordu-yı hümayunuma erişmelerini tenbih ile ib'âs ve tesyirlerine ihtimam ve dikkat ve bu vechle sizden me'mûl ve muntazar olan gayret-i diniye ve hamiyet-i islamiyyeyi ibraz ve ızhara nesar ve sai' ve kudret ve yine hilaf-ı hareket ile mazhar-ı ceza olmaktan nefsinizi sıyanet ve siz ki çavuş ve halife mumaileyhimasız siz dahi mukaddem

memuriyetinizi havi sadır olan emr-i alışanımda buyan olunduğu vechle bin nefer serdengeçti neferatını acaleten tertib ve tanzim ve bir kadem akdem ağırly bayrağı tahtına isal ile meşta-yı ordu-yı hümayunuma eriştirmeye daim dermeyan-ı gayret ve hilaf-ı ferman-ı ali hareket ile mazhar-ı tedib olmaktan ittika ve mücanebet eyleyesiz ve sen ki serdengeçti ağası mumailyhsin neferat-ımezburenin bir an akdem tekniline sen dahi ikdam-ı tam ile bir an ve bir dakika akdem teknil-i neferatınla meşta-yı ordu-yı hümayunuma gelip isbat-ı vücud icra-yı lazime kârgüzari-i hamiyetine bezl-i mehud ile meşkurül measir olmağla ikdam ve gayret ve hilafından ittika ve mecanebet eylemen babında

Sayfa 55:

B 209 (Devamı): ferman-ı alışanımda sadır olmuştur. Buyurdum ki; vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzre şerefyefte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mezmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi evahiri saferilhayr senete selasin ve mieteyni ve elf

bu siyakta tebiululanın gurresi tarihiyle müverrah isticali bir emr-i şerif dahi sadır olmuştur. Kad vusul ileyna Fi 4 Rebiülevvel 1203

B 210: Tımar sipahisi ağaların harçlıklarının buyuruldu ve a'lâmı ve ism-i resmileri ve baş kalemileriyle bâ mumza defterleridir.

Seferler esnasında eyalet ve elviyenin senede bir defa harçlıkları vilayetlerine varıp neferat-ı sairenin harçlıklarını getirmek kaide-i me'lufüne riayet marufelerinden olup binaberin Sivas sancağının on neferde bir nefer harçlığı irsali muteber ve eslaf-ı serasekeran vakitlerinde dahi bu vechle izin ve ruhsat verilegelmele işbu alaybeyisi ilamı mucebince kırk bir nefer harçlıklarına izin ve ruhsat verilmekle sene-i mezbure zilhiccesi gayetinde gelip bayrağı altında isbat-ı vücud edinceye dek nan paralarına zarar gelmemek üzre kayıtlarına şerh verilmek için ordu-yı İsmail ve cenib-i seraskeriden işbu buyruldu ısdar ve ita olundu.

Fi Gurreti Şevval 1203

Seyyid Mehmet	Kaza-i Karalar, tabi-i Budak Evi Kıymet	30757
Ebubekir	Kaza-i Uyana tabi-i Sunuye Kıymet	6000
Hüseyin,	Kaza-i Gölcük, tabi-i Turanlı Kıymet	3300
Hüseyin,	Kaza-i Yağmurcuk, tabi-i Artukabad Kıymet	7250
Halil,	Kaza-i Baban, tabi-i Kızılköşe Kıymet	6000
Ebubekir,	Kaza-i Bingöl, tabi-i Sivas Kıymet	4983
Ömer,	Kaza-i Tunalı, tabi-i Turanlı Kıymet	8767
Ahmet,	Kaza-i Emlerli? Kışlası tabi-i Budak Kıymet	11700
Osman,	Kaza-i Ahleb? tabi-i Kafirli? Kıymet	17240
Mehmet,	Kaza-i Mamu'a, tabi-i Sivas Kıymet	7574
İbrahim,	Kaza-i Yoğun bülend? Tabi-i Turanlı Kıymet	1700
Mustafa,	Kaza-i Karadükse tabi-i Kafirli? Kıymet	9800
Derviş Mehmet,	Kaza-i tabi-i Sivas, Kıymet	20247
Derviş Mehmet,	Tekince ve Hüseyin tabi-i Sivas, Kıymet	1300
Ebubekir,	Kaza-i Ame? tabi-i Sivas, Kıymet	15700
Mustafa,	Kaza-i Tutlular, tabi-i Niksar, Kıymet	14045
Mehmet veled-i Ömer,	Kasanlı? tabi-i niksar, Kıymet	28100
Mehmet Emin,	Kaza-i Eyün tabi-i Turanlı Kıymet	4050
Mehmet,	Kaza-i Halci tabi-i Turanlı Kıymet	1750
Osman,	Kaza-i Balçıklı tabi-i Budavari Kıymet	6350
Abdullah,	Kaza-i Kırcaali tabi-i Gülhisar Kıymet	7600
Veli Kaza-i Ferenke	tabi-i Sulise Kıymet	11034
İbrahim,	Kaza-i nefsi Turhal, tabi-i Turhal Kıymet	13000
İsmail,	Kaza-i Bari Harde? Kadirdir Sinancık, tabi-i Sivas Kıymet	25454
Mustafa,	Kaza-i Dükrede, tabi-i Turanlı Kıymet	3800
Osman,	Kaza-i Ahur, tabi-i Karabad Kıymet	11773
Abdülkadir,	Kaza-i Tuttur, tabi-i Kafirli Kıymet	12800
Abdurrahman,	Kaza-i Fakı, tabi-i Karakuş Kıymet	6375

Seyid Ahmet, Kaza-i Kakül, tabi-i Niksar, Kıymet	5900
Seyid İsmail, Kaza-i Kerkus? tabi-i Venik, Kıymet	5300
İbrahim, Kaza-i Zağar, tabi-i Karayar Kıymet	8167
Seyid Ali, Kaza-i Luvas? Bey Oğlu, tabi-i Sorkun Kıymet	771
Ömer, Kaza-i Gelinoglan tabi-i Sivas Kıymet	8100
Hacı Veli, Kaza-i Güman, tabi-i Niksar Kıymet	9950
Ahmet, Kaza-i Evregir, tabi-i Sivas Kıymet	2250
Ömer veled-i Mehmet, Kaza-i Salur, tabi-i Meşhedabad Kıymet	21000
Ömer, Kaza-i Kevahalk? Tabi-i Kavman? Kıymet	9300
Ali, Kaza-i Örten, tabi-i Karabad Kıymet	18600
Ebulkasım, Kaza-i Kavurkaloğlu Ali kışlası Kıymet	6050
Osman, Kaza-i Ebu Mahur tabi-i Niksar Kıymet	9000
Seyit Hasan Kaza-i Ağcaviran tabi-i Koçtaş Kıymet	17218

B 211: Maruz-ı kullarıdır ki; eyalet-i Sivasın bundan akdem harçlıklarının tertip ve tahriri zımında taraf-ı müşiranelerinden şerefriz-i sudur buyurulan bir kıt'a buyuruldu emri üslubları mucebince beher dokuz nefere bir harçlıkçı on nefer olmak üzere tanzim kılınıp esfar-ı hümayunda senede bir defa harçlıkçı tertip mutad-ı kadime ve kaide-i müstedime olmaktan naşi Sivas sancağının dokuz nefere bir harçlıkçı tertibinden kırk bir harçlıkçı tertip ve liva-i mezbur neferatlarının harçlıklarını idare edip gelinceye kadar bâlâda mestur olan harçlıkların timar ve zeametlerine zarar gelmemek vech üzere merkumanların kayd bâlâsına şerh ve yedlerine emr-i ali buyurulmak ricasıyla işbu bin ikiyüz iki senesi mah-ı ramazan-ı şerifin evahiri tarihiyle derpaye-i serir-i a'lâya bitarikıl isti'lam ictisar kılındı ol babda emr-u ferman ve lutf-u ihsan hazret-i men lehül emridir.

Bende Ebubekir, kethüda-yı çavuş eyalet-i Sivas

Bende Ahmet miralay Sivas

Bende İbrahim kethüda-yı Demir? Eyalet-i Sivas

Başka buyruldu ile alaybeyi harçlıkçısıdır:

Kaza-i Sivas sancağında Kelme'ad? Nahiyesinde yirmi üç bin üç yüz akçe Çukursaray zeametına mutasarrıf Ataullah.

Def'a buyruldu ile çavuş kethüdası harçlıkçısı Anahdarcıoğlu zeametına mutasarrıf Hasan.

B 212: Sivas valisi ve Vidin seraskeri devletlü Hasan paşanın necabetlü Recep bey ile mütesellimlik hesabı rüyet olunup halas sicilidir:

Dirhem:

3341 Bin ikiyüz üç senesinde seferiyye malından Recep bey zimmetinde müterakinm olan meblağ,

4000 Şevval ve zilkade ve zilhicce ve muharrem mahiyelerinden zimmetinde

2000 Havass-ı martiden irad-ı muayyene olarak zimmetinde,

0472 Mah-ı mezburlarda beher mahiyesi yüz on sekiz kuruştan savben şeylerde zimmetinde

9979 Yalnız dokuz bin dokuz yüz yetmiş dokuz kuruştur.

B 213: Bais-i tahrir-i huruf oldur ki;

İşbu bin ikiyüz üç senesinde şevval-i şerif guresinden eyalet-i Sivas devletlü Vidin canibi seraskeri Hasan paşa efendimize tevcih olunup tevcihi tarihinden Zaralızade Recep beyi mütesellim nasbedip dört mah zaptından sonra azl oldukda bâ buyruldu veliyyünniami mir-i mumaileyhin dört mah zaptında gerek mahiye ve gerek seferiye ve gerek irad-ı muayenesinin kabzına memuriyetimiz hasebiyle hazinedar ağanın ve kethüda yeri Ali ağanın muvacehelerinde hesabı rüyet olunup yalnız dokuz bin dokuz yüz yetmiş dokuz kuruş ikrar edip ber mucceb-i ikrara bâlâ zikr olunduğu vech üzere meblağ-ı mezkur dokuz bin dokuz yüz yetmiş dokuz kuruşu mumaileyh Recep bey yedinden tamamen ve kamilen ahz-ü kabz eyledim, yedinde bir akçe ve bir para kalmadığını natık yedine işbu memhur halas verildi.

Fi 15 Şevval 1203 Bende Mehmet kethüda-yı bevvin-i vali-i Sivas.

Sayfa 56:**B 214:**Zaralızade hacı Mehmet Beye Gelen İsti'cal:

Kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Zaralızade Hacı Mehmet bey zide mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki sen ki mir-i mumaileyhsin bundan akdem rikab-ı hümahyunumdan sadır olan emr-i alişanımda tafsil ve tekid olunduğu vechle karındaşın sabıkan Sivas mütesellimi kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Mir Recep zide mecdühünün tahrir ve binnefs isaline memur olduğu bin nefer sipah serdengeçti neferatı üzerlerine senin başbuğ nasb ve tayin olunmana ve karındaşın mumaileyhin binnefs garimetten affı hususuna ruhsat verilmesi asker-i mezkurun tamamen ve kamilen bir an akdem ve bir dakika mukaddem savb-ı memurlarında isbat-ı vücud eylemeleri iradesine mebni olup bu babda mukaddem ve muahhar evamir-i şerifem ısdarıyla istical ve tekid olunmuş olduğuna nazaran şimdiye dek savb-ı maksuda erişmene müsareat lazimededen iken henüz hareketine dair bir haber tevarüd etmediği vel halete hazihi ordu-yı hümayunumuzu ve dağlar? ihraç olunup bi mennih teala karibe sadr-ı azam ve ve serdar-ı erkemim liva-i şerif-i nusretredif saye-i zafervayesine iltica ile düşmen-i din üzerine harekete hazır ve amade olduğu ve asakir-i memurenin maazallahü teala geriye kalmaları a'da-yı dinin fürceyab olmalarını ve neticede zararı cümle ümmet-i Muhammede sari olmasını mucib olduğundan bu babda teahhur ve betaete cesaret ne derecelerde bais-i peşimani ve nedamet olacağı aşikar ve düşmanlarımız kendilerine nizam vermeksizin ve hudutlarımızdan baş göstermeksizin tizce davranman ve avn-u inayet-i cenab-ı mütekım ve kahhar ile din düşmanlarından intikam alınacak hâlâtı tahsil eylemek hususları farz-ı ayn olmaktan naşi ordu-yı hümayunuma isaline memur olduğun bin nefer sipah neferatını şimdiye dek istishab etmemiş isen badelyevm bir dakika tevakkuf caiz olmamakla işbu emr-i şerifim tarafına vusulünde ne vechle ve ne tarikıyla olur ise serian ve acilen mukaddem ve muahhar sadır olan evamir-i şerifem muceblerince tüvana ve bahadır yiğitlerinden olmak üzere istishab birle ordu-yı hümayunuma isalleri hususuna kemal-i ikdam ve dikkat-i tam eylemen fermanım olmağın istical ve tekidi havi rikab-ı hümayunumdan işbu emr-i şerifim dahi ısdar ve hassaten mübaşir tayin olunan hassam hasekilerinden kudvet'ül-emasil ve'l-akran Emin izde kadruh ile irsal olunmuştur. İmdi sen ki mir-i mumaileyhsin keyfiyet malümun ve karındaşın mumaileyhin binnefs memuriyet-i mezkureden afvı sen tamamen bin nefer ile ordu-yı hümayunumda vaktiyle isbat-ı vücud eylemen ve neferat-ı mezkurenin birisi noksan olmamak ve yoldan ve bila

izin mahallinden firarları vuku bulmamak şerayitine mübtene olmağla bu babda bade ez in dahi tekasül ve betaet sebebi ile naferat-ı mezkurenin vaktiyle mahallinden hareketleri ve ordu-yı hümayunuma isalleri tehire kalmak lazım gelir ise ol vakitte vehameti size raci olacağında kat'â iştibah olmadığı meczumun oldukta memur isali elviyenin askeri bu ana dek istishab etmemiş isen tevakkuf ve tehir vukuunu tacviz etmeyerek mukaddem ve muahhar sadır olan evamir-i münifem mucablerinden bir an akdem ve bir dakika mukaddem güzide ve bahadır olarak serian ve acilen ol mikdar asker ile mahallinden hareket ve savb-ı maksuda vusule mübaderet ve fima bad dahi hilaf-ı ferman vaz' ve hareket vukuuyla mübtela-yı eşedd-i ikab olmaktan begayet tehaşi ve mücanebet ve asker-i mezkur ile acaleten yola huruç eylediğini der-i aliyeme tahrir ve müsareat eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; ferman-ı şerifimle vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesin şöyle bilesin, alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evasıtı cemadilahir senete selasin ve mieteyni ve elf. Kad vusul ileyna Fi 15 Receb 1203 Bimakamı Konstantiniyye el Mahruse.

B 215: Top için emr-i alışandır:

Kudvetül kuzat vel hükkam madenül fazl vel kelam Mevlana Sivas kadısı zid efadlüh ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi zide mecdüh ve mefahirul emasil vel akran a'yan-ı vilayet ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki Sivas kal'asının müretteb olan toplarından maada mukaddemen İran seferleri avdetinde nefsi Sivas kasabasına emaneten yetmiş seksen kıt'a kebir ve sağır toplar vaz' olunduğu hazine-i amirem defterleri kuyudatından müsteban olmağla sen ki mütesellim-i mumaileyhsin kal'a-i mezkurenin müretteb toplarından maada mukaddemen İran seferleri avdetinde bırakılan topları marifet-i şer' ve marifetin ve cümle marifetleriyle muayene ve ta'dad ve sağır ve kebirlerinin çap ve kadleriyle istimale Salih olanları ve olmayanlarını gereği gibi dikkat ve mikdarları tasrihiyle defterin tahrir ve acaleten der-i aliyeme irsal eylemen fermanım olmağın istilamı havi işbu emr-i alışanım ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde bâlâda best-u tahrir olunduğu üzere kal'a-i merkumenin müretteb olan toplarından maada İran seferleri avdetinde emaneten vaz'olunan toplar marifet-i şer' ve marifetin ve cümle marifetleriyle

muayene ve istimale şayan olanları ve olmayanlarına ihtimam ve dikkat ve sağır ve kebirlerinin kap ve kadrleri ve mikdarları tasrihiyle defterin tahrir ve acaleten der-i saadetime irsale mezid sa'y ve ihtimam eyleyesin ve siz ki kadı ve ayan ve iş erlerisiz zikrolunan topların marifet-i şer' ve mütesellim mumaileyh marifeti ve marifetleriniz ile muayene ve istimale salih olanlarını başka, olmayanlarını dahi başka tahrir ve her birinin çap ve kadriyle defterin tahrir ve acaleten der-i aliyyeme irsale sizler dahi sa'y-ü dikkat ve muceb-i emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerif vardıkta bu babda şerefyaft-e sudur olan işbu emr-i şerif-i alışan-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olup hilafına katıyyenc evaz göstermeyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fil yevmissabii aşere min şehric emazilahir liseneti selasin ve mieteyni ve elf

Bimakam-ı Konstantiniyye el Mahruse

Kad vusul ileyna Fi 16 Şevval 1203

B 216: Dua için emr-i alışandır

Mefahirul kuzat velhükkam meadinül fezail velkelâm Sivas ve Tokat ve Amasya kadıları zide fazlühüm ve mefahir'ul-emasil ve'l-a'yan Sivas ve Tokat ve Amasya mütesellimleri zide mecdühüm ve mefahirul ulema'il-muhakkikin meadin'ül-füdala ve'l-müdekkikin müftileri ve ulema ve suleha ve meşayih-i sufiyye zide ilmühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki zümre-i muvahhidin ve ümmte-i merhume-i seyyidül murselin aleyhi ve ala alihi ve sahibih elmelüttehıyyati vetteslimat fi külli vaktin ve hinin cemi-i umur-u mesalihlerinde vesail ve esbab-ı zahireden başka saray-ı maneviye-i şer'ıyye ve me'ser-i mecriyye-i ruhaniyyeden olan hâlâtın istihsaline sarf-ı makdur eylemelerinden dünyevi ve uhrevi husus-i mekasid mukarrer ve hususan rükn-i rasin-i muhafaza-i şeriat ve din olan gaza ve cihat emrinde tertib-i leşker ve udde ve atâlardan fazla cünud-i aliye-i imdad-ı ilahiyyeden istimdad ve ruh-ı mukaddes-i sahib-i livail hamdden istişfa' ve istianeye zerayi-i zahire ve batına feth-u zaferi idad maddesinde fevz-ü nusret biavnihı teala nümayan ve ızhar olduğuna binaen sene-i maziyyede a'da-i din-i mübin olan Moskov ve Nemçe küfarı üzerlerine sefer-i hümayunum esnalarında Haremeyn-i Şeifeyn ve Mescid-i Aksa ve sair büldan ve emsar ve emakin-i meşhurede evliye-i İslamın mansuriyetini ve hazele-i müşrikinin makhuriyetini niyyat-ı halisasıyla vücuh-i ulema akd-i meclis-i cemiyet ve hatemat-ı

Buhari-yi şerife muvazabet eylemelerini havi evamir-i münifim ısdar ve büldan-ı mezkurenin her birinde tilavet-i Buhari-i şerife ibtidar va bazı mahallerde dahi salat-ı münciye ve ayetül kürsi tilavetine ihtimam olunmaktan naşi lillahilhamd velminne âsârı meşhud ve Nemçe kafirlerinin her canibinde tabur-ı mütehevvisi münhezim ve makhur ve Nemçe memalikleri harap ve ıyal-ü evlatları seby ve istirkak olunarak guzat-ı şecaat-ıtiyad ganayim-i feravane destres oldular mütevekkilen alallahil vehhab evvelbahar hululünde ecyad-ı zafermutadın taht-ı liva-i muhterem server-i enbiyada kişver-i a'dâ üzerine tahrik ve einne-i? azimet ve tehziz rayat-ı zehbet ve salabet edecekleri muhakkak olmağın siz ki Mevlana ve sair mumaileyhimsiz mansuren

Sayfa 57:

B 216(Devamı): ve muzafferin liva-i saadetin avdetine dek belde-i mezkurede bir mahalde beher gece binbir salat-ı münciye ve haftada bir gece leyali-i isneyn ve cumadan birinde yetmiş bin kelime-i tevhid ve birinde yirmi iki bin ayetülkürsi kıraet olunmasına nezarete ikdam ve dikkat eylemeniz babında işbu emr-i şerifim ısdar ve ile risal olunmuştur. Te'diye-i fariza-i gazada herkes alâ kadri meratibihim muavenet-i diniyyede bulunmaları lazım ve ulema ve meşayihın dahi ber vech-i muharrer tilavet-i hatemat ve tevhid ile işigali ve dergah-ı hayrunnasrine nusret-i evliye-i İslam ve kahr-i a'dâ-i umeda-i liam temenna ve ricasıyla teveccühleri süyuf-i meslule-i cihad ile müdafaa-i küffar menzilesinde olacağı ve mahall-i vahidde külle leyletin bin bir salat-ı münciye ve leyle-i Cuma ve isneynde haftada bir gece yetmiş bin kelime-i tevhid ve bir gece yirmi iki bin ayetülkürsi kıraet ve meşayih-i taraf-ı aliye-i sufiyye enarallahü kulübehüm ve sair ulema ve suleha ve dervişan ve salikin ve ehl-i hal kimesnelere bu dakikayı ifade ve cümlesinden tavsiyedir ve ne ile kahr-u kamr-ı a'da-i din ve selamet-i hal-i ibad-i müslimin ve galibiyet-i mücahidin için duaları matlub olduğunu talime derek ber vech-i meşruh kimesneye cebr-u ibram olunmayarak külle leyletin bin bir salat-ı münciye ve haftada bir gece yetmiş bin tevhid ile yirmi iki bin ayetülkürsi kıraet ettirilmesine aleddevam rabitasına mübaderet ve asakir-i muvahhidinin a'dâ-i beyza-i İslam üzerlerine galebe ve feth-i bilad ve husuna mazhariyetleri niyet ve istida etmelerini taraf-ı husrevanemden ifade ve tekid ve hayrlısıyla seferin hitamına dek terk eylememeniz tenbih ve hükümetimiz dahilinde mümkün olan kasabat ve medayinde dahi ber vech-i muharrer tilavet-i mesürata ibtidar olunmasına siz dahi nezaret

eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından gayetel gaye tehaşi ve mücanebet eyleyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi evahiri şehri rebiilaihri liseneti selasin ve mieteyni ve elf.

Kad vusul ileyna Fi 16 Şevval 1203

Bimeşta-yı Ruscuk

B 217: Hacc-ı şerifte vefat eden Dükseli Hacı Ahmedindir:

Medine-i Sivas mahallatından Küçükminare Mahallesi sakinlerinden olup bundan akdem tarik-ı hacc-ı şerifte vefat eden Seyyid Hacı Ahmet bin Hüseyin nam müteveffanın veraseti zevcesi Arzu binti Fazlullah ve validesi Raziye ve sulbiye sağire kızı Miyase ve liebeveyn kız karındaşları Esmehan ve Kezban nam hatunlara münhasıra olduğu ledeşşer'il enever zahir ve nümayan olduktan sonra müteveffa-yı mezburun terekisi marifet-i şer'le tahrir ve takvim-i baha olunarak beynel verese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi ve taksim defteridir ki ber vech-i ati beyan olunur. Tahriren fil yevmittasii aşere min mahi receb'i-ül ferd liseneti selasin ve mieteyni ve elf.

Hınta Kese: 5, Kıymet-i kuruş:	20
Kilim Para: 2 Kıymet-i kuruş:	12
Döşek Para: 2 Kıymet-i kuruş:	8
Yastık Para: 2 Kıymet-i kuruş	3
Yorgan Para: 1 Mitil Para: 1 Kıymet-i kuruş:	6
Hatab Arsa?: 5 Kıymet-i kuruş:	6
Çuval Para: 5 Kıymet-i kuruş	5
Evan nühas Para: 25 Kıymet-i kuruş:	25
Aşlık Kese: 1 Kıymet-i kuruş:	5
Hırdavat-ı hane ve kavuk Kıymet-i kuruş:	3
Mahalle-i mezburda mülk-ü menzil Kıymet-i kuruş:	200
Der zimmet-i Dükseli Sinan bâ temessük kuruş:240 Esb: 3 Kıymet-i	60

kuruş:	
Zaif inek kuruş:	6
Aşağı Düksede kuruş:	30
Düksede Kuruş:	38
Hacı Mehmed'in Ebubekirde kuruş:	40
Koca Arapta kuruş:	40
Tavil Osmanda kuruş:	24
Murtazada kuruş:	5
Dükseli Hacı Mehmet'te kuruş:	15
Hacı Hüseyin Efendi'de kuruş:	200
Yarhisarda Hınta kese: 9 Kıymet-i kuruş:	36
Def'a hınta kese: 6 Kıymet-i kuruş:	24
İsmail Ağa'da hınta kese: 3 Kıymet-i kuruş:	24
Cemalde hınta kese: 2,5 Kıymet-i kuruş;	12
Asaroğlunda kuruş:	40
Bostancı Mustafa kuruş:	37,5
Kasımda kuruş	18
İsmail Ağa'da kuruş:	40
Dizdaroğlu Mehmet'te kuruş:	19
Mehmet Bey Oğlu Ebubekir'de kuruş:	25
Karakaşta kuruş:	4
Kör Korkutun zevcesinde kuruş:	4
Aşağı Köyde Ebil Hasan'da kuruş:	20
Molla Ömerin karındaşı Hacı Mehmet'te kuruş:	40
Yakup oğlu kel Hasan'da kuruş:	6

Yarhisarlı Hasan Ağa Oğlu Mehmet'te kuruş:	200
Dükseli Köle Hasan Oğlu Bekir'de kuruş:	12
Tödürgeli Burgacı Oğlu Cemalde kuruş:	10
Hapsutçu Oğlu Molla Osmanda kuruş:	486
Nasuh Oğlu Ömer Ağada kuruş:	72
Kirişçioğlu Berber Kiril Zımmide kuruş:	62.5
Bostancı Hamza beyde kuruş:	37.5
Kahveci Hafızda kuruş:	44
Terzi Memiş Oğlunda kuruş:	37.5
Türkmenoğlu Kocabeyde kuruş	36
Hacı Osman Efendide kuruş:	24
Kiracı Arsib zımmide kuruş:	24,5
Kirişçi kerhanesinde kuruş:	125
Dağlı Seyid Ahide kuruş:	12
Ceritoğlu Seyit Hasan ağada kuruş:	20
Tatlıcıklı Sarılcaoğlu Feyzullahda kuruş:	6
Bey? Oğlu Mustafada Kuruş:	17

Ceman yekün dirhem: 2552 yalnız iki bin beşyüz elli iki kuruştur.

Resm-i kısmet kuruş: 64

Katibiyye, çukadariyye, ihzariye kuruş: 8

Deyn-i meyyit kuruş: 93

Mehr-i meyyit lizzevce el mezbure Arzuya kuruş: 160

Bera-yı vesıyyet sülüs kuruş: 700

Ceman yekün: 1527 yalnız bin beş yüz yirmi yedi kuruştur.

Hisse-i Zevce-i mezbure Arzuya para: 3.. kuruş: 188

müteveffa-yı mezbur bin

Hisse-i Bint'ül mezbure Miyase para: 20 kuruş: 764

kuruş vasiyet edip sülüs

Hisse-i lil ümmü Raziye para: 37 kuruş: 254

vefa etmemekle yediyüz

Hisse-i lil uht el mezbure İsmihan hanım para: 13 kuruş: 159

kuruş malından ihraç olunup

Hisse-i lil uht'il mezbure Kezban para: 13 kuruş: 159

Müteveffayı mezbur bin kuruş vasiyet idüb sülüs vefa etmemekle yedinde kuruş maldan ihraç olub beşyüz kuruşu İhsaniye Medrsesine ve ikiyüz Sarıhamza camiine tayin olunduğu bu mahalle şerh verildi.

B 218: Medine-i Sivas mahallatından Küçük Benliler mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem katilen müteveffiye olan Süreyya binti Toros nam nasraniyyenin veraseti zevci Andon veled-i Abraham ve Sadri Kebir oğlu Mosis veled-i Kirkor nam zimmilere münhasıra olduğu ledeş-şer'il Enver zahir ve muhakkak olduktan sonra varisan-ı mesfuran meclis-i şer'-i şerif imdi ve mahfel-i din-i münif-i Muhammedide müteveffiye-i mesfurenin katili işbu baisüssefer Abraham veled-i Andon mahzarında üzerine dava edip mevrusemiz müteveffiye-i mesfureyi işbu mesfur Abraham Çerkes bıçağı ile sol ba'rılarından ve diz kapaklarından darb ve cerh ve üzerine keşf ve bâhe? olup veraseti bizlere iktiza etmekle muceb-i şer'isini talep ederiz dediklerinde ol dahi cevabında ikrar edip mesfurân kısasını badel afv diyeti için beynlerinde muslihûn tevassut edip ala sebilissulh vetteharuc dörtyüz kuruş üzerine inşa-i akd-i sulh ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkur mukabelesinde mahalle-i merkumede vaki malümetül hudud menziliahz ve Mosis veled-i Kirkorun zimmiye bey' ve meblağını beynimizde hissemize göre iktisam edip dem-i diyet ve hukuk-ı saire müteallika âmme-i deavi mutalebat ve kaffe-i eyman ve muhasamattan mesfur Abraham zimminin ibra ve iskat hakkı eyledik dediklerinde mesfur Abraham zimmi mukırran-ı mesfuranı cemi-i kelimat-ı meşruhalarında şifahen ve vicahen tasdik ve tahkik etmeğın ma vaka bittaleb

ketb olundu hurrire fil yevmissalisi min mahi şaban el muazzam liseneti selasin ve mieteyni ve elf.

Şühudül Hal:

Tiryakioğlu Abidin Ağa	Kızıl Hasan Bey
Karagözoğlu Bakkal İbrahim Ağa	Ebubekir çavuş
İnce Ağa Yeğeni Seyit Mehmet Ağa	Tekkeşiyın Ahmet Ağa
Katip Seyyid Ömer Efendi	İşci Esber? Zımmi
Maraşlıoğlu İstefan	Terzi Ohanes Zımmi

B 219: Kenanoğlunun Kahveci Hasanın menzilinın bey'i hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Bahtiyar Bostanı mahallesi sakinelerinden Salime binti Halil nam hatun tarafından Abdurrahman bin Ahmet ve Seyit Mehmet bin Mustafa şahadetleriyle sabitülvecale Süleyman ağa bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer'de işbu baisülkitab İsmail bin Mehmet mahzarında bi'l-vecale ikrar-ı tam ve takrir-i kelam edip akd-i atizzikrin suduruna değin müvekkilem mezburenin bende mülkü olup mahalle-i mezburede vaki iki taraftan Kürt İbrahim mülküne ve bir taraftan Yarhisarlı oğlu mülküne ve bir taraftan tarik-ı âm ile mahdut bir bab kış evi ve bir fevkani yazlık ve bir fevkani oda ve bir mikdar havluyu müştemil mülk menzilinı cemi-i tevabi ve levahıkıyla tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ari bey'-i bat-i sahih-i şer'î ile merkum İsmail ağaya yüz on kuruşu bey'-u teslim ve temlik eylediğinde ol dahi ber minval-i muharrer iştira ve tesellüm ve temellük ve kabz-u kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru müvekkilem mezbure Salime hatuna müşteri merkum yedinden tamamen ve kamilen ahz-ü kabz eyledi fima ba'd salifüzzikr menzil-i mahdud-i mezkurda müvekkile mezbure Salime hatunun asla ve kat'a alaka ve medhali kalmayıp müştemilatıyla merkum İsmail ağanın milk-i müşterası ve hakk-ı sarihidir keyfema yeşâ' ve haysüma yehtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbettasdikışşer'î ma vakaa bittaleb ketb olundu. Hurrire fil yevmis-sadis min şehri şaban'ül-muazzam lisene selasin ve mieteyn ve elf

Şühudül Hal:

İsmail bin Mehmet

Hacı Mehmet Oğlu Seyit Osman

Kömürlüoğlu Ebubekir Ağa

Saraçzade Hacı Efendi

Kulakoğlu Hacı Mehmet

Hamza Ağa bin Ebubekir Ağa

Sayfa 58:

B 220: Medine-i Sivas mahallatından Ganem mahallesi sakinelerinden Peri binti Abdullah nam hatun tarafından Kocabey ve Hüseyin bin Yakup nam kimesneler şahadetleriyle sabitülvekale Hacı Mustafa bin Ahmet nam kimesne meclis-i şer’de işbu baisülkitab Tatar Hüseyin ağa mahzarında bi’l-vekale ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip akd-i atizzikrin suduruna değin müvekkilem mezburenin yedinde mülkü olup mahalle-i merkumede vaki bir taraftan Mustafa ağa mülküne ve bir taraftan Kazazoğlu Atime? mülküne ve bir taraftan Fatma hatun mülküne ve bir taraftan Debbağ Salih mülküne ve bir taraftan tarik-ı âm ile mahdud bir bab kış evi ve bir tahtani sağır oda ve bir ahur ve bir aralık ve bir mikdar havluyu müştemil taşra kapıya varınca kadar mülk menziline bi cem’it-tevabi’ ve’l-levahık tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ari bey’-i bat-i sahih-i şer’i mezbur Tatar Hüseyin ağaya yüz kuruşa bey’ ve teslim ve temlik ve bundan başka derun-ı menzilde mutad olunan malüm ve muayyen eşyasını dahi mezbur Hüseyin ağaya yüz kuruşa bey’-u teslim eylediğinde ol dahi bervech-i meşruh iştır ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabulünden sonra semeni olan meblağ-ı mezkur ikiyüz kuruşu tamamen ve kamilen müşteri merkum yedinden müvekkilem ahz eyledi. Fima ba’d salifülbeyan menzil-i mahdud ve eşya-i madud müştemilatıyla mezbur Hüseyin ağanın mülk-i müşteri ve hakk-ı sarihidir. Müvekkilem mezburenin asla ve kat’a alaka ve medhali kalmayıp keyfema yeşa ve haysüma yehtar mutasarrıf olsun dedi dedikte gibbettaşdikişşer’î ma vakaa bittalep ketb olundu hurrire fi evasıtı şehri şabanil muazzam senete selasin ve mieteyn ve elf.

Şühudül Hal:

Gazazzade Seyit Osman Efendi

Menzilcioğlu Seyit İsmail Ağa

Menzilci Veli Bey

İmam-ı Mahalle Şerafetli Ömer Efendi

Seyit Mehmet Emin

Torunoğlu Hacı Mustafa Vanlı Damadı Mustafa
Ağa

Berber Kocaoğlan

Sermuhzıran Hüseyin Ağa

Ve Gayruhüm minel huzzar

B 221: Caiz-zikr hususun marifet-i şer'le keşf olunması için bi'l-iltimas taraf-ı şer'îden Mevlana naib irsal ol dahi zeyl-i kitapta muharrerül esami müslimin ile medine-i Sivas mahallatından Tokmak mahallesi sükkanından Torunzade Seyit Hacı Mahmut efendinin menziline varıp kad-i meclis-i şer'-i şerif-i nebevi eylediğinde maclis-i makud-i mezkurda merkur Hacı Mahmut efendinin oğlu Seyit Hacı Musanın zevcesi Habibe binti Hacı Osman efendi nam hatun aliletül mizac olduğundan bittaleb Mevlana mumaiyleh istintak eylediğinde mezbure Habibe tarih-i kitaptan üç gün mukaddem Kurşunlu Hamamında kendi haliyle meşgule iken lieb kız karındaşım Raziye yanıma gelip bigayri hakkın başıma yumruk ile darb ve onun darbindan müteessiren bu misilli aliletül mizac olup daribim kız karındaşım mazburedir daribim mezbureden gayri âhar bir kimesnede dava ve nizaim yoktur deyu takrir eylediğinde Mevlana-yı merkur mahallinde ketb ve tahrir ve ba's olunan ümena-i şer'le meclis-i şer'a gelip ala vukuihi haber verdikten sonra üç gün mürurunda mezbure Habibe müstebinül hilka bir sakat vaki olmuştur deyu tekrar meclis-i şer'a ihbar ve sabit olması ve naib-i merkur def'a-i saniyede menzil-i mezbura varıp sakat-ı mezburu re'yelayn müşahede ve bir oğlan sakat vaki olduğunu mahallinde ketb ve tahrir ve ba's olunan ümena-i şer'le meclis-i şer'a gelip ala vukuihi haber verip mezbure Habibe üç gün mürurunda müteveffiye olduğu mâ hüvel vaki bittaleb ketb olundu hurrire filyevmihadi vel işrin min mahi rebülahir sene selase ve mieteyn ve elf

Şuhudül Hal:

Karşlı Hoca Mehmet Efendi

Deniz Ağa Hafidi Seyit Mahmut Ağa

Torunzade Seyit Ali Efendi

Mehmet bin Ali Ağa

Çıplakoğlu Seyit Mehmet Efendi

Mütevellizade Seyit Osman Bey

Mütevellizade Seyit Ali Ağa	Kul Emir oğlu Seyit Mehmet Çelebi
Kul Emir Oğlu Seyid Hacı Osman	Kanberoğlu Seyit İsmail
Uzun müezzın oğlu Mehmet Emin	Rebia binti Abdülmuin
Münteha binti Mehmet	Torunoğlu diğer Seyyid Mehmet

ve gayruhüm minel huzzar.

B 222: Torunzade Hacı Mahmut efendinin gelininin kassam defteridir.

Medine-i Sivas mahallatından Tokmak mahallesi sakinelerinden iken bundan kadem müteveffıye olan Habibe binti Esseyyid Elhac Osman efendinin veraseti zevci Esseyyid Musa bin Elhac Mahmut efendi ve liebeveyn kız karındaşı Raziye hatuna muhasıra olduğu bernehc-i şer'-i kadim zahir-u nümayan olduktan sonra tereke-i mezbure marifet-i şer'le tahrir ve beynelverese bilfarizatişşer'iyye tevzi ve taksim defteridir ki zikrolunur. Hurrıre filyevmilhamisi min cemazilahire liseneti selasin ve meteyni ve elf.

Evan-ı nühas Kıymet 43,5 Kıymet-i kuruş: 25

Çaşe Para: 1, Sini ayağı Para: 1, Kantar Para : 1, Hecreket?, havan, şamdan Kıymet-i kuruş: 5

Müsta'mel kilim Para: 3 Kıymet-i kuruş: 20

Köhne zeli ve sındar Kuruş: 2

Köhne Hace Para: 2 Kıymet-i kuruş: 4

Şilte ve yüzlü döşek Para: 5 Kıymet-i kuruş: 20

Müsta'mel mitil Para : 5 Kıymet-i kuruş: 3,5

Şilte ve yüzlü yastık Para: 6 Kıymet-i Kuruş: 7

Çuval Para: 3 Kıymet-i kuruş: 2

Çit yorgan ve yastık yüzleri Para: 4 Kıymet-i kuruş: 1,5

Kadife yorgan yüzü dehkene? Kıymet-i kuruş: 3,5

Çuka Para:1, Çitilce entari Para: 2 ..... Para: 1 Kıymet-i Kuruş: 13

Dolama peşkir Para: 1 Kıymet-i kuruş: 3

- Çarşaf Para: 1 Kıymet-i kuruş: 1
- Tepeli : 1 Mücessem: 3 Kıymet-i kuruş: 8
- Mendil çarşaf: 1 keten gömlek: 1 Kıymet-i kuruş: 2,5
- Havlu: 1 başbağı: 1 Kıymet-i kuruş: 2
- Berber takımı makreme, Kıymet-i kuruş: 4
- Uşkur ve sair parça, Kıymet-i kuruş: 2,5
- Akçe kesesi: 2 ve boğçe: 3 Kıymet-i kuruş: 2
- Hoşaf kaşığı Para: 5 Kıymet-i kuruş: 1
- Sandık Para: 2 Kıymet-i kuruş: 1,5
- İncili zer küpe, Para: 1 Kıymet-i kuruş: 15
- Sim kemer, Para: 1 Kıymet-i kuruş: 15
- İstefane Para: 1 Kıymet-i kuruş: 20
- İnci eksen Para: 6 Kıymet-i kuruş: 48
- İnci sakaldurak ve tesbih sandık, Kıymet-i kuruş: 1,5
- Der zimmet-i Ali Efendi, Kuruş: 40
- Menzil hissesi, Kuruş: 150
- Kafes incili minkal? Para 4, Dirhem :0,5 Kıymet-i Kuruş: 38
- Mehr-i müsbet der zimmet-i zevce-i Seyyid Musa Kuruş: 204
- Zer top minkal? Para: 10 Kıymet-i kuruş: 35
- Ce'man yekün: 700,5 yalnız yedi yüz buçuk kuruştur.
- Ve minha el-ihracat
- Resm-i kayd kuruş: 15 Katibiye çuvakdariye ihzariye kuruş: 5
- Resm-i mühür kuruş: 20 Harc-ı i'lam kuruş: 25
- Bera-yı techiz ve tekfin ve Hacı Mahmud'un alacağı kuruş: 110
- Sah'ül baki lit-taksim beynel verese kuruş: 525 yalnız beşyüz yirmi beş kuruştur.
- Hisse-i liz-zevc'il mezbur Seyyid Musa, Para: 30 Kuruş: 262

Hisse-i lil uht'ül mezbure Raziye Hatun, Para: 30 Kuruş: 262

İşbu defter-i kassamdan maada iki adet dükkan arsası olup beherlerine birer arsa verilip ve birer çift na'leyn ve bir tek kol bağı ve menzil tamiri merhum Hacı Ömer efendinin müteveffiye-i mezbure Habibe'de olan alacağına ve menzil tamirine takas olduğu bu mahalle şerh verildi.

B 223: Maruz-ı muhlisidir ki;

Caiz zikr hususun marifet-i şer'le keşf olunması için taraf-ı şer'den naib iltimas olunduğuna binaen mevlana naibimiz irsal ol dahi zeyl-i kitabda muharrerül esami müslimin ile Medine-i Sivas mahallatından Tokmak mahallesi sakinlerinden Torunoğlu Seyyid Hacı Mahmut efendinin menziline verip akd-i meclis-i şer'-i şerif-i nebevi eylediğinde meclis-i makud-ı mezkurda merkum Hacı Mahmutun oğlu Seyyid Hacı Musanın zevcesi Habibe binti Hacı Osman efendi nam hatun alile-i mizac olduğundan bittaleb Mevlana-yı merkum istintak eylediğinde mezbure Habibe tarih-i ilamdan üç gün mukaddem Kurşunlu Hamamında kendi halime meşgul iken liebeveyn kız karındaşım Raziye yanıma gelip bigayri hakkın başıma yumruk ile darb ve onun darbindan müteessiren bu misilli alile-i mizac olup daribim kız karındaşım mezbureden gayri âhar bir kimesneden dava ve nizaım yoktur deyu takrir eylediğini Mevlana-yı merkum mahallinde ketb ve tahrir ve ba's olunan ümena-i şer'le meclis-i şer'a gelip ala vukuihi haber verdiklerinden sonra üç gün mürurunda mezbure Habibe müstebinül hilka bir oğlan sakat vaki olmuştur deyu tekrar meclis-i şer'a ihbar ve naib-i iltimas ve naib-i merkum def'a-i saniyede menzil-i mezbura varıp sakat-ı mezburu re'yel ayn müşahede ve bir oğlan sakat vaki olduğu mahallinde ketb-ü tahrir ve ba's olunan ümena-i şer'le canib-i şer'a haber ve mezbur Habibe dahi üç mürurunda müteveffiye olduğu vakiülhal bi'l-iltimas taraf-ı saadete ilam olundu. fi 21 Rebiülevel 1203

Sayfa 60:

B 224: Sipahilerin sefere azimetinden bahis emr-i alışandır.

ELkad'i-lkuzat'ül-müslimin evali-i vülat'il-muvahhidin meadin'ül-fezail ve'l-yakin rafi'û a'lâmiş-şeriatı ved-din varisû a'lâm'il-enbiya-i ve'l-mürselin'il muhakkıkune bi-mezidi inayet'il-melik'il-mu'in Anadolunun orta kolu yemin ve yesarıyla nihayetine

varınca vaki mevali-i fiham zidet fezailühüm ve mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadin'ül-fezail ve'l-kelam sair kuzat ve nüvvab zide fazlühüm ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran kethüda yerleri ve şehir kethüdarları ve vilayet ve iş erleri ve bu defa ocaktan tayin olunan kudvetül emasil vel akran Mehmet çavuş zid ekadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malül ola ki işbu sene-i amimetül meymenede dahi Moskovlu ve Nemçeli üzerlerine sefer-i hümayunum derkâr olduğu beyanıyla taht-ı kazanızda sakin bi'l-cümle degah-ı muallam sipah ve bölükan-ı erbaa neferatı geçen seneden mukaddem yerlerinden hareket ve nevrüz-ı firuzda ordu-yı hümayunumda isbat-ı vücud edip bünyamın? neferatın mahalleri yoklanıp esamiler iref' ve gûşemallerine ibtidar olunacağı mukarrer olduğunu her birlerine yeni yeni ifade ve tekid ve tefhime dikkat olunmasını havi bundan akdem emr-i şerifim sadır ve ocak tarafından dahi mübaşirler irsal olunmuş idi. elhaletе hazihi kudüm-i bahar tekarrub ve ordu-yı hümayunum dahi sahraya hurucu karib ve neferat-ı merkume öteden beri uğur-ı din-i mübinde terk-i baş-u can eden asakir-i cemiyetşiarımdan olmakla sene-i sabıktan birkaç kat ziyade tedariklerini rüyet ve vakt-i mezkurda ala eyyi hal ordu-yı hümayunuma gelip zir-i saye-i hazret-i risaletpenahide isbat-ı vücud ve hıdemat-ı aliyyemde sa'y-i mehud eylemek cümlelerin fariza-i zimmetleri olmaktan naşi bundan sonra tevakkuf ve ve ârâm eylemeyüp derhal hareket ve ordu-yı hümayunumda vusule sa'y-ü gayret eylemeleri fermanım olmağın isitcalen ve istisraen işbu emr-i şerifim dahi ısdar ve çavuş mumaileyh ile irsal olunmuştur. Siz ki mevlana ve sair mumaileyhimsiz; bu sene-i mübarekeyi sene-i sabıka kıyas eylemeyüp neferat-ı merkumeden bir ferdi geriye kalmak ve tekasül ve adem-i itaat misllü hâlât vaki olmak lazım gelir ise mutasarrıf oldukları esamileri ref' olacağından başka haklarından gelineceğini cümlesine yekan yekan ifade ve tefhim ve mazmun-ı emr-i münifim üzre amel ve hareket eylemelerini tenbihe dikkat ve mugayir-i tenbihat teallül ve muhalefet ve adem-i itaat eder olur ise o makuleler isim ve resimleriyle acaleten arz-u ilama müsareat ve siz ki kethüda yerleri mumaileyhimsiz; siz dahi bu babda dâmine? dermeyana gayret ve kazalarınızda sakin neferat-ı merkumeyi kemal-i teharrî ve tecessüs ederek neferat-ı merkumeden bir ferdi vüzera-yı izam ve mir-i miran-ı kiram ve züama ve erbab-ı timar hizmetkarı olmayıp ve mîrî levedana karışmayıp başlı başlarına kendi fırkalarıyla bayrağınız altına celb-ü cem' ve bi'l-istishab serian hareket ve ruz-i firuzda ala eyyi vechin kân ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmaya sarf-ı bârâ-yı liyakat ve hilaf-ı emr-u riza hareketle mazhar-ı gazab-ı şahanem olmaktan ittika ve mücanebet ve sen ki ocak tarafından

memur mübaşir çavuşu mumaileyhsin emr-i münifim mecebince neferat-ı merkumeyi kemal-i teharri birle cümlesini kethüda yeri bayrağı altına celb-ü cem' ve yerlerinden tahrik ve liva-yı şerif sayesinde mevcut bulunmak emrine sa'y-i mâ lâ kelim eyleyesin, şöyle ki bu babda hatır ve gönüle riayeten bir neferin geriye kalmasına izin ve ruhsat veyahut teahhur ve betaet gûne hareket lazım gelirse bir türlü cevaba kadir olamayıp eşedd-i ukubete giriftar olacağın muhakkaktır. Ona göre bu emr-i ehemde terk-i hab-u rahat ve mazmun-ı emr-i münifim üzre amel ve harekete dikkat ve hilafından begayet ittika ve mücanebet eyleyesin deyu halen sipahiler ağası dergah-ı muallam kapıcıbaşılardan iftihar'ül-emasil ve'l-ekarim Elhac Hüseyin dame mecdühü tarafından mühürlü mektup verilmekle vech-i meşruh üzre amel olunmak babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: vusul buldukta bu babda sadır olan emr-i celil-ül kadrin ve sipahiler ağası mumaileyh tarafından verilen mühürlü mektup mucebince ame ve hareket ve hilafından ittika ve mücanebet eyleyesin, şöyle bilesin, alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evaili şehri cemazilahirî liseneti selasin ve mieteyni ve elfin. Bimeşta-yı Ruscuk.

Bu üslub üzre Asitane-i Aliyye canibinden dahi bir kıt'a emr-i alışan ve sipahiler ağasından dahi mektup sadır olmuştur. Kad vusul ileyna Fi 15 Şaban 1203

B 225: Hasad-ı Cedid

İşbu bin ikiyüz üç senesi mah-ı şaban-ı şerifin on sekizinci ve mayısın üçüncü yevm-i pencşenbe Niksar kasabası sükkanından Bektaşın? oğlu Seyyid Mustafa beşe yediyle hasad-ı cedid sünbülesi biçilmeye istihkakı olmakla Sivas mahkemesine vürudu tescil şed. Fi 18 Şaban 1203 .....

B 226: Bais-i rakime budur ki;

İşbu bin ikiyüz iki senesine mahsuben ferman-ı celilüşşan eyalet-i Sivasın mübayaa cem'ine memur serbevvin dergah-ı âli saadetlü Süleyman ağa hazretleri memuriyetiyle nefsi Sivas ve nahiye ve Yıldızeli kazalarının matlup buyurulan zehayirinin rüyet ve tahsili ağa-yı mumaileyh hazretleri canibinden Hatipzade saadetlü Esseyyid Ali ağa ile ber vech-i iştirak uhdemize ihale ve tefviz olunup Seyyid Ali ağa marifetiyle Sivas'tan esnaf ve mahallat ve nahiye ve Yıldızeli kazalarından tahsil olunan

mübayaa mebaliğinden sekiz bin beşyüz kuruş mübayaa ve tahsiline memur ağa-yı mumaileyh hazretleri canibinden eda ve teslim ve bakisini dahi kura ve esnaf ve mahallat ba defter-i müfredat bakayayı tarafımıza ita ve teslim eyleyip ber vech-i müşterek olduğumuz mübayaa-i mezkurun hesabı Es-seyyid Ali ağa ile kema kân rüyet ve kat'-ı hesap olunup ağa-yı mumaileyh ile cüzi ve külli mübayaa hesabımız kalmadığını müş'ir lieclissened işbu memhur halas-ı natıka ketb ve ita olundu bimennihi teala fima bad husus-ı mezkur için tarafımızdan ve âhardan müdahale olmayıp işbu memhur halas birle amel oluna. 19 Şaban1203 İmza

B 227: Temurcu Kara Bogosun terzi Alinin oğullarından aldığı menzil hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Uryan Zimmi mahallesi sakinlerinden Seyyid Mehmet ağa ve karındaşı Seyyid Ali ağa ibni Ali yüzbaşı nam kimesneler meclis-i şer'de Demirci Magdisi Bogos veled-i nam zımmi mahzarında bitav'ihima essaf ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip akd-i atizzikrin suduruna değin yedlerimizde müşterek mülkümüz olup mahalle-i merkumede vaki iki taraftan kendi mülkümüze ve bir taraftan Tiryaki mülküne ve bir taraftan müşteri-yi mesfur mülkleriyle mahdut bir menzil sekisin müştemil mülkümüzün cemi-i etrafından birer ziramı ivaz mukabelesinde mesfur Bogos zimmiye hibe ve teslim eylediklerimizden sonra baki kalan mülkümüzü cemi-i tevabi ve levahıkıyla tarafeynden icab ve kabulü havi şurut-ı müfsideden ari bey-i bât-i sahih-i şer'î ile mesfur Bogos zimmiye otuz altı kuruşa bey'-u teslim ve temlik eylediklerimizde ol dahi ber minval-i muharrer iştır ve tesellüm ve temellük ve kabz-ı kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkuru müşteri mesfur yedinden tamamen ve kamilen ahz-u kabz eyledik. Fima bad salifüzzikr menzil-i mahdut-i mezkurda asla ve kat'a alaka ve medhallerimiz kalmayıp müştemilatıyla mesfur Bogos zimminin milk-i müşterası ve hakk-ı sarihidir. Keyfema yeşa ve haysüma yehtar mutasarrıf olsun dediklerinde gabbettasdikişşer'î ma vaka'a bittaleb ketb olundu hurrirre fil yevmil hamis vel işrin min mahi şabanil muazzam liseneti selasin ve mieteyn ve elf.

Şuhudül Hal:

Kadızaade Esseyyid Ömer Efendi

Esseyyid Abdülehad Efendi

Yağcıoğlu Beşir Bey

Abdurrahman Ağa bin Cücü Bey

Saatçi Abdülbaki

Mandaloğlu Hafız Efendi

Sayfa 61:

Yalnız 60 kuruştur.

B 228: Vech-i terkim-i rakime budur ki;

Bin ikiyüz üç senesine mahsuben Nallı kazasının hissesine isabet eden üç bacak devenin bahası bâlâda terkim olunduğu minval üzere Mustafa ağa yedinden altmış kuruş tamamen tarafımıza teslim olup ağa-yı merkum yedine işbu halas verildi. Fi 26 sin 1203

Elhac Ahmet Gedikliyân dergah-ı âli mübayaa-i müşiran Sivas

B 229: Medine-i Sivas mahallatından Tokmak mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem müteveffiye olan Habibe binti Elhac Osman efendi nam hatunun veraseti zevci Esseyyid Musa bin elhac Mahmut efendi ile liebeveyn kız karındaşı Raziye hatuna münhasır olduktan sonra mezbure Raziye hatun tarafından zikr-i atil ibrayı tasdika ve ita-yı hüccete vekil olup vekalet-i zat-ı mezbureyi marifet-i şer'le arifan olan Seyyid Molla Mustafa efendi bin esseyyid Hüseyin? efendi ve seygid Ömer efendi bin elhac Ahmet ve Hüseyin ve Çeribaşı Çapkın ve seygid Ebubekir bin seygid İbrahim nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve sübut-i vekaletine hüküm-i şer'î lahık olan Esseyyid Mehmet Fakih ağa bin Esseyyid Şeyh Receb efendi meclis-i şer'de işbu baysan-ı el kitab Seyyid Hacı Mahmut efendi ve zevc-i mezbur seygid Musa nam kimesneler mahzarlarında bi'l-vekale ikrar-ı tam ve takrir-i kelim edip müteveffiye-i mezbure Habibe hatunun terekisi marifet-i şer'le tahrir ve ber mucib-i defter-i kassam beşyüz yirmi beş kuruşa baliğ oldukta meblağ-ı mezkurda müvekkilem mezbure Raziye hatunun hissesine şer'an isabet eden ikiyüz altmış iki kuruş otuz para mukabelesinde bir çift altun kol bağı ve bir istefan ve Hoca İmama mahallesinde vaki müteveffa-yı mezbur Hacı Osman efendiden muntekil olup müteveffiye-i mezbure Habibe hatunun nisf hisse mülk menziline merkum seygid Hacı Musa müvekkilem mezbura tamamen def'-u teslim edip ben dahi bi'l-vekale ahz-u kabz eyledikten sonra bundan maada müvekkilem

Raziye hatunun Seyyid Hacı Mahmut efendide dahi yüz kuruş tuz akçesi için bir pandol saat alıp husus-ı mirasa ve hukuk-ı saire müteallik âmme-i deavi ve mutalebat ve kaffe-i eyman ve muhasamattan mezbur seyid Musa'nın ve babası Es-seyyid El-hac Mahmut efendinin zimmetlerini ibra-i âm ile ibta ve iskat-ı hak eyledi dedi dedikte merkuman seyid Musa ve esseyyid elhac Mahmut efendi dahi ber minval-i muharrer ibra-i mezkuru kabul ve vekil-i merkum seyid Mehmet Fakih ağayı cemi-i kelimat-ı meşruhasında vicahen ve şifahen tasdik ve tahkik etmeğin ma hüvel vaki bittaleb ketb olundu hurrire fil yevmil âşiri min şehri ramazan el mübarek liseneti selasin ve mieteyn ve elf

Şühudül Hal:

Mütevellizade Mahmut Ağa

Kerim oğlu Hafız Mehmet Efendi

Mer'aşî Veliddin Efendi

Torunzade Seyyid Mehmet Efendi bin

Abdullah Efendi

Kasım oğlu seyid Feyzullah
Efendi

Berber seyid Hacı bin Ebubekir

Pürmüz Oğlu Mehmet

Torunzade Seyyid Hacı Mustafa

230: İşhanı karyesi ahalilerinin aded-i ağnam için ısdar ettirdikleri emirdir.

Kudvetül kuzat velhükkam madinül fazli vel kelim Sivas ve kadıları zide fazlühüma tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki Sivas ancağında İşhanı karyesi ahalilerinden ashab-ı ağnamdan Erakil ve Kutbek ve Serkiz ve Gümüšoğlu ve sairleri rikab-ı hümayunuma arz edip yedlerinde mevcut bulunan koyunlarının lazım gelen rüsum-ı adet-i ağnamların şurut-ı berat mucebince cemine memur tahsildarana edada kusurları yoğiken adet-i ağnam tahsildarları tama-ı hama tetebbu ile şurut-ı berat mucebince almaya kanaat eylemeyip ziyade talebiyle zulm-ü rencide eylediklerin bildirip yedlerinde mevcut koyunlarının lazım gelen rüsum-i adet-i ağnamların cemine memur tahsildaran şurut-ı berat mucebince eda eylediklerinden sonra tahsildarların o makule hilaf-ı şurut ziyade talebiyle vaki olan rencide ve teaddileri men'-u def' olunmak babında emr-i şerifim sudurunu istida-yı inayet eyledikleri ecilden hazine-i amiremde mahfuz haslar defterlerine nazar olundukda Anadolu ve Sivas ve Karaman eyaletlerinde olan sancaklarda Rumeli şurutu üzre adet-i ağnam tahsili ferman olunup

senede bir defa mart dühulünde lazım gelen adet-i ağnamları tahsilinde sahih'ün-neseb sadat-ı kiram ve sefer-i seferler askerinin yedlerinde mevcut olan yüz ellişer koyundan maadasının her birinden birer akçe resm-i ganem ve her yüz re'sinden yirmişer akçe adet-i gulamiye ve her bin re'sinden beşer akçe resm-i ağılları canib-i miri için cem' ve tahsildarlar da yedlerine eda tezkeresi verildikten sonra bir mahalde ----- dahi mutalebe olunmamak üzere verilen ağnam beratları şurutunda mukayyed idügi derkenar olmakla imdi şurutu mucebince amel olunmak fermanım olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifim vardıkta bu babda sadır olan emrim üzere amel edip dahi ----- mevcut ağnam rüsumu tahsili şurutu vech-i meşruh üzere hazine-i amirem defterlerinde mukayyed olmakla karye-i merkume ahalipleri yedlerinde mevcut ağnamlarının icab eden rüsumu adet-i ağnam tahsildarların yedlerinde olan beratın şurutu mucebince senede bir tahsildar olanlara tamamen eda eylediklerinden sonra hilaf-ı şurut-ı berat ve mugayir-i emri-alişan ziyade mutalebesiyle vaki olan teaddiler men ve ---- eyleyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fil yevmil hamis şevval sene isney ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi 5 Zilkaade 1203

Konstantiniyye el mahruse

B 231: İzzet-meab şeriat-nisab Mevlanazade Esseyid Mehmet Emin efendi kâm-yab badet-tehiyyet'il-vafiye inha olunur ki; işbu sene selasin ve mieteyn ve elf şevval'il mükerrerem guresinden bervech-i mansıb mutasarıf olduğum Sivas kazası ahalipleri senden hoşnud ve razı olduklarını inha ve ifade etmeleriyle kaza-yı mezburun umur-ı şer'iyyesi tarafımızdan cenabınıza inabe ve kema kân tefviz olunmuştur. Gerektir ki; kaza-yı mezburu gurre-i merkumede zabt ve beynelahali icra-yı ahkam-ı şer'-i âli eyleyip vakıa olan muhallefat-ı mevta-yı askeriyei dahi tahrir ve terkim ve beynelverese bi'l-farizati'ş-şer'iyye tevzi ve taksime yleyip cadde-i şer'-i kavîmden ser-imu inhirafa cevaz göstermeyesin vesselam. Elfakir Osman el Kadı bikaza-yı Sivas.

B 232: İşbu bin ikiyüz iki senesi mah-ı şevval-i şerif evsatından ikiyüz üç senesi şevvali evahirine gelinceye dek Medine-i Sivasta esnaf ak sakallısı Hacı Mustafa yediyle umur-ı velayete mesarif eylediği defterini halen Sivas mütesellimi saadetlü hazinedar Seyyid Mehmet ağa marifeti ve marifet-i şer'le ulema ve a'yan ve eşraf ve esnaf ihtiyarları muvacehelerinde kıraet olundukta gerek Mehdi oğlu vaktinde ve gerek halen bedistan

kethüdası mazrumi fi men haysül mecmu ahalinin makbul eyledikleri otuz yedi bin yüz elli iki kuruşu bir sene ..... menzil ücreti on dört bin kuruş faziletli hakim efendi harcı defteri fukaraya teberru eyledi. Sadetlü Mütesellim ağa adamlarının dahi tahsilıyesi ne münasip görürler ise hademe ve katiban efendilere ve muhızırlara ikiyüz kuruş şehir hacısına ve şehir kethüdasına ve katibine iki yüz altmış beş kuruş kesre medar min hays'ül-mecmu' elli dört bin doksan iki kuruşa baliğ olup meblağ-ı mezkurdan Hafik nahiyesine ifraz olunan beş bin kuruş menzil için Yıldızeli kazasına ifraz olunan üç bin kuruş mahallata ifraz olunan altı bin doksan iki kuruş tarh olunan salyane-i atide deftere ithal olunmak üzere sicillata kaydolunan bakaya beş bin kuruş baki otuz beş bin kuruşu esnaf taifelerine sicill-i mahfuzda mukayyed bendeleri vech üzere tevzi ve taksim defteridir ki zikrolunur hurrıre fi evahiri şehri şevval el mükerrem liseneti selasin ve mieteyn ve elf

Meblağ-ı mezkur otuz beş bin kuruş sicilde mukayyed bindeleri üzere tevzi ve taksim defteridir ki zikrolunur.

Taife-i Bezzaz maa basmacı kuruş: Taife-i Penbeci maa kasar kuruş: 5285
5285

Taife-i Bakkal para: 10 kuruş: 3106

Taife-i Huffaf maa dikici para: 10 kuruş: 3106

Taife-i Kuyumcu para: 5 kuruş: 1238

Taife-i Körükçü para:10 kuruş: 971

Taife-i Börekçi para: 15 kuruş: 809

Taife-i Etmekçi para: 10 kuruş: 810

Taife-i Arpacı para: 10 kuruş: 810

Taife-i Kasap para: 10 kuruş: 810

Taife-i Attar para: 30 kuruş: 1058

Taife-i Debbağ para:10 kuruş: 635

Taife-i Tuzcu para: 30 kuruş: 1508

Taife-i Bostancı para:10 kuruş: 805

Taife-i Tütüncü para: 10 kuruş: 1233

Taife-i Derzi para: 10 kuruş: 1128

Taife-i Gazgancı para: 10 kuruş: 950

Taife-i Gazaz para: 10 kuruş: 565

Taife-i Çilingir para: 10 kuruş: 600

Taife-i Demirci maa Hurdacı para: 10 kuruş:
530

Taife-i Nalbant para: 10 kuruş: 425

Taife-i muy-tab para: 30 kuruş: 442

Taife-i Saraç para: 30 kuruş: 442

Taife-i Sipah Pazarı para: 10 kuruş: 425

Taife-i at canbazı para: 10 kuruş: 215   Taife-i Berber para: 10 kuruş: 530

Taife-i Sığır Canbazı para: 10 kuruş: 250   Taife-i Göncü maa İnekçi para: 10 kuruş: 180

Taife-i Kavukçu para: 10 kuruş: 180   Taife-i Semerci para: 10 kuruş: 285

Sayfa 62:

B 232(Devamı):

Taife-i Kılıççı para: 10 kuruş: 285   Taife-i Katırcı para: 10 kuruş: 213

Taife-i Hamal-ı Meydan para: 15 kuruş:
284

Ceman yekün: Dirhem: 35000 yalnız otuz beş bin kuruştur.

B 233: İşbu bin ikiyüz üç senesi mah-ı şevval el mükerrem evahirinden cümle marifeti ve marifet-i şer'le medine-i mezbure mesarifi tevzi olundukta mahallata tarh olunan altı bin doksan iki kuruş olup halen hakimül vakt faziletli efendi hazretleriharç defterini kabul etmeyip fukaraya teberru edip fakat hademe ve katiplerine altmış kuruş verilip ve kethüda yeri saadetlü ağaya ve başçavuşu ve ayak çavuşu ve katibine ne münasip görülür ise verilmek üzere sabıkı üzere mahallatın hal-i tahammüllerine göre tevzi ve taksim defteridir ki bervech-i ati zikrolunur. Hurrire filyevmissamini vel işrine min mahi şevval el mükerrem liseneti selasin ve meteyni ve elf.

Mahalle-i Paşabey maa Tokmak kuruş:113   Mahalle-i Ganim kuruş: 66,5

Mahalle-i Billur kuruş: 90   Mahalle-i Keçiyolu kuruş: 70

Mahalle-i Hamirkeş kuruş: 35   Mahalle-i Kırçuk kuruş: 20

Mahalle-i Şah Hüseyin kuruş: 125   Mahalle-i Demirciler ardı kuruş: 179

Mahalle-i Küçük minare kuruş: 120,5   Mahalle-i Hacı Veli kuruş: 54

Mahalle-i Ferhad Bostanı kuruş: 67,5   Mahalle-i Hacı Mehmet kuruş: 89

Mahalle-i Sofu Himmet kuruş: 38   Mahalle-i Ak Değirmen kuruş: 173

Mahalle-i Kösedere Müslim kuruş: 46	Mahalle-i Uryan Müslim kuruş: 152
Mahalle-i Uryan zimmi kuruş: 204	Mahalle-i Sarı Şeyh kuruş: 175
Mahalle-i Baldır pazarı kuruş: 189	Mahalle-i Oğlan çavuş kuruş: 80
Mahalle-i Hacı Zahid kuruş: 88	Mahalle-i Hamam Ardı kuruş: 46,5
Mahalle-i Köhne Civan kuruş: 96,5	Mahalle-i Kulavuz kuruş: 75
Mahalle-i Gökçebostan kuruş: 8	Mahalle-i Hacı Mahmut kuruş: 30
Mahalle-i Zilkâr kuruş: 17	Mahalle-i Veled bey kuruş: 77
Mahalle-i Osmanpaşa kuruş: 76	Mahalle-i Hoca İmam kuruş: 93
Mahalle-i Bazar kuruş: 400	Mahalle-i Alibaba kuruş: 41
Mahalle-i Bahtiyar Bostanı kuruş: 97	Mahalle-i Cami-i kebir kuruş: 107
Mahalle-i Kilise kuruş: 213	Mahalle-i Çavuşbaşı kuruş: 196
Mahalle-i Ece kuruş: 383	Mahalle-i Örtülü Pınar kuruş: 178
Mahalle-i Ağcabölge kuruş: 216	Mahalle-i Kurt Mescid kuruş: 13
Mahalle-i Bab-ı Kaysariyye kuruş: 385	Mahalle-i Şeyh Çoban kuruş: 82
Mahalle-i Kale Ardı kuruş: 100	Mahalle-i Hoca Ali Çavuş kuruş:
Mahalle-i Gök Medrese kuruş: 33	Mahalle-i Hoca Hüsam kuruş: 24
Mahalle-i Şems Faraş kuruş: 213	Mahalle-i Yahyabey kuruş: 75
Mahalle-i Abdülkerim kuruş: 37	Mahalle-i Kayalı kuruş: 25
Mahalle-i Amarat kuruş: 25	Mahalle-i Küçükbeyler kuruş: 95
Zaviye-i Alibaba kuruş: 20	

Cem'an yekün kuruş: 6000 yalnız altı bin kuruştur.

B 234: Şeriatmeab Yıldızeli kadısı faziletli efendi zide fazlühü ve kaza-yı mezkur kuralarından Yakub karyesi ihtiyarları ve ahali inha olunur ki; ahvaliniz perişan ve digergûn olmaktan naşi kût-ı yevmiyeye muhtaç ve her vechle takatleriniz tâk ve karyenizde ikamete adimül iktidar olduklarınıza binaen karyenizi terk ve diyar-ı âhara nakl eylediğiniz malûmumuz olmakla binaen aleyh her halde şayeste-i merhamet

olduklarınızdan maada fimabad himaye ve sıyanet-i mallarınız lazime-i halden olmakla hal-i perişanınıza terahhümen bu sene-i mübarekede salyaneniz külliye muaf ve müsellemler olup fakat ber mutad-ı kadim veregeldiğiniz birer altun baş harçlarınızı yerli yerinde eda ve teslim etmek şartıyla emin ve müsterih olarak bir kadem evvel hey'ât-ı mecmuanız ile olduğunuz mahalden hareket ve müsaeraten gelip karyenizde ikamet ve kesb-i kârlarınıza mukayyed olmalarınız babında işbu buyruldu tahrir ve karye ağanız Mehmet yediyle irsal olunmuştur. Vusulünde gerektir ki; ber vech-i meşruh bu sene-i mübarekeye mahsup gerek salyaneden ve gerek tekalif-i sairden muaf ve müsellemler olup öteden beri veregeldiğiniz birer altunun nısfı havas tarafına ve nısf-ı aharını karyeniz ağaları teslim etmek üzere emin olup bir türlü vesveseye zahib olmayıp bir kadem evvel olduğunuz mahalden hareket ve karyenizde meks-ü ikamet ve kesb-i kârlarınıza mukayyed olup muceb-i buyruldumuzla amel ve hareket ve hilafından mübaadet eyleyesiz. Fi 3 Zilkaade 1203 imza

Sayfa 63:

B 235: Sivas ili kadısına dair:

Kudvetül kuzat vel hükkam madenül fazli vel kalam Mevlana Sivas kazası civarında vaki kazasının kadısı zide fadlühü tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malüm ola ki Sivas kazası ahalişi meşta-yı ordu-yı hümayunuma arz-ı hal edip bunların kadıları olan nam kadı kadimden kadılar oturageldiği kadimi mahkemede oturmayıp bila davet'ül üzerine devre çıkıp karye be karye gezip yollaran? müfit ve meccanen yem ve yemek ve arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve sair mekûlat ve meşrubatların aldığından maada içlerinden bir fevt oldukta veresesinden sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olmayıp cümle verese hazır ve kibar olup kısmet talep etmezler iken cebren kısmet edip ve resm-i kısmet ziyade olmak için müteveffanın metrukattan ziyade bahaya tutup ve sicillata sebt olunan kazıyye ve emza ve mürasele ve hüccet ve sair arzlardan kanundan ziyade akçelerin alıp zulm-ü teaddisinin nihayeti olmayıp ahval-i fukara digergün olduğun bildirip men'-u def' olunmak babında hükm-i hümayunum rica eyledikleri ecilden kanun üzere amel olunmak babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda sadır olan emrim üzere amel dahi husus-ı mezbura tamam mukayyed olup göresin,. İlam olunduğu üzere eyyam ense-ı saadetencamımda bunlara ve sair bir bir ferde bir vechle zulüm ve teaddi olduğuna kat'â rıza-yı şerifim

yoktur. Kadıları mezbura muhkem tenbih ve tekid eyleyesin ki kadılar kadimden ne mahalde oturup icra-yı ahkam-ı şer'iyeye edip hilaf-ı kanun keryeleri üzerine devre çıkmayıp karye be karye gezmeyip davet olunup vardıkta dahi bir münasip mahalle konup me'kûlât ve kismetten her ne lazım olup alır ise rızalarıyla satanlardan narh-ı cari üzre akçeleriyle alıp ve içlerinden biri fevt oldukta vereseden sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olmayıp cümle verese hazır ve kibar olup kismet talep etmezler iken cebren kismet etmeyip ve resm-i kismet namıyla akçelerin almayıp vereseden sağır ve sağire ve gaib ve gaibesi olup kismet lazım geldikte dahi deyni olan müteveffanın şerhan icab eden yerine ihraç olunduktan sonra baki iktisam olunacak mal mevcudundan binde on beş akçe resm-i kismet ve beş akçe kasamsına ve iki buçuk akçe katibiye ve iki buçuk akçe hüddamiyye ve ihzariye alınıp eytamın vesayet ve nafaka cihetlerinden başka harç alınmayıp ancak tahrir eden katibiye kalemiye namıyla vesayet hüccetinden bir kuruş ve nafaka hüccetinden yarım kuruş alıp bundan izyade bir akçe ve bir habbelerin almaya vücuh-ı hayrat için vasiyet olan akçenin sülüs ve humusu bizimdir deyu almayıp ve resm-i nikah eğer biker ise kadıya yirmi akçe ve hademe-i mahkemeye beş akçe ceman yirmi beş akçe olup er canibinden alına ve akitnameden altmış altı akçe alınır ellisi kadı'nın on'u naibin altısını emin ile katibin ve sicillata sebt olunan kazıyyeden bir isim sicil sekiz akçe ve hüccet ve sair arzlarda kadıya yirmi akçe ve hademe-i mahkeme için beş akçe ve imzadan on iki akçe ve müraseleden altı akçe alınıp hilaf-ı kanun bir nesnelere almaya ve aldırılmayıp men'-u def' eyleyesin. Min ba'd kanuna ve emri alışanıma muhalif kimesneye iş ettirmeyip husus-ı mezbur için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin, şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evahiri cemazilevvel sene selasin ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi 5 Zilkaade 1203

Bimeşta-yı Ruscuk.

B 236: Medinei Sivas mahallatından Ağcabölge mahallesi sakinlerinde iken esna-i hacc-ı şerifte vefat eden Selim bey bin Hızır ağanın versaeti zevcesi Münevvere bint-i Abdullah ve sulb-i kebir oğulları Seyyid Süleyman bey ve Seyyid Murtaza bey ve kabire kızları Fatıma ve Vedduha ve sağır oğlu Said Mehmet ve sağire kızı Hatice namun kimesnelere münhasıra olduğu bernehc-i şer'î zahir ve nümayan olduktan sonra mezburan Seyyid Süleyman bey ve Seyyid Murtaza bey meclis-i şer'-i hatir lazimüttevkirde takrir-i kelim edip karındaşlarımız sağiran-ı mezburan Said Mehmet ve

Hatice kibel-i şer'den kadr-i kifaye nafaka ve kisvebaha farz ve takdir olunmak matlubumuzdur dediklerinde hakim-i mevki sadr-ı kitab tuba lehü ve hüsne meab efendi hazretleri dahi zeyl-i kitapta muharrerül esami sikat ihbarlarıyla sağiran-ı mezburanın nafaka ve kisvebahaları için her birine beher yevm on beşer akçe nafaka ve kisvebaha farz ve takdir edip vekat-i zarurette istidane ve hin-i zaferde sağiran-ı mezburanın mallarına rücu mezburan Seyyid Süleyman ve Seyyid Murtaza beye izin birle ma vaka bittaleb ketb olundu. hurrice fi gurreti cemazilüla lisene selasin ve mieteyn ve elf.

Şühudül Hal:

Ali Mahmut Seyyid Hacı İsmail Abdullah ve gayruhüm minel huzzar

B 237: Sultan Selim efendimizden adalet için sadır olan hatt-ı hümayun suretidir.

Düsturun-ı mükerremun müşirun-ı müfahhamun nizamül alem müdebbiru umur'il-cümhuri bi'l-fikri's-sakıbi mütemmimu mehammil enam bir re'yis-saibi mümehhidü bünyanid-devleti vel ikbali müşeyyidü erkanis-saadeti ve'l-iclal'el müfahhamun bi sunufi avatıf'il melik'il a'lâ Anadolunun orta kolu yemin ve yesarıyla nihayetine varınca vaki vüzera-yı izam edamellahü teala iclalehüm ve azamel ümera'il-kiram mefahir'ül kübara'il feham ül'ül kadri vel ihtiram ashab'ül izii vel ihtişam el muhtassune bimezidi inayetil melikil a'lâ mir-i miran-ı kiram dame ikbalühüm ve akza kuzatil müslimin üli vülat'il muvahhidin madenül fazli vel yakin rafiu a'lâmiş-şeriati ved-din varis'ül ulum'il enbiya-i vel murselin'il muhtassi bimezidi inayet'il melik'il-mu'in mevali fihamin zidet fezailühüm ve mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l fezail ve'l-kelam kuzat ve nüvvab zidet fazlühüm ve mefahir'ul emasil ve'l-akran zabitan ve şehir kethüdaları ve müteselliman ve voyvodagan ve cizyedaran ve mültezimin ve sair zabitan ve iş erleri zide kadruhüm tavki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki amair-i memalik fukara-yı raiyetin vücuh-i mezalim ve teaddiyattan himayet ve sıyanetleriyle istihsal-i esbab-ı asayiş ve rahatlarına menut olduğuna şüphe olmayıp bu emr-i ehem vüzera ve mir-i miran ve hükkam ve sair zabitan taraflarından ağa itina ve nezaret vehilafına iradet-i ruhsat ve cevazdan mübaadet vacib iken reaya-yı memalik ve fukara ve zuafanın istihsal-i esbab-ı himayetlerinde iğmad ve rehavet vukuu giderek harabe-i memleket ve perişani-i raiyeti müeddi edügi ça-yı işkal değil iken bir

müddetten beri bu hususa dikkat olunmayarak vücuhile iğmad ve rehavet olunarak vüzera ve mir-i miran ve hükkam ve a'yan makuleleri taraflarından sekene-i memleket ve fukara-yı raiyet haklarında icra olunmadık güne gün mezalim ve teaddiyat kalmayıp memalik-i mehrusetül mesalik-i padişahanemde mütevattın reaya fukarası enva-ı mezalimden ne hale girdikleri ve ne makule mahv ve ızdıraba giriftar oldukları ve bu hal ile memalik harap olmak derecesine varıldığı ve reaya-yı memalik ekseri müteferrik ve perişan ve bakileri dahi müteheyi-i terk-i evtan oldukları cezmen ve yakinen malüm-ı şahanem olduğundan taht-ı âli-meymenet-i Osmani üzere cülüs-i hümayun-ı meymenet menüsüm vukuundan evvel-i emride ezzahimune yerhamühüm errahmanü irhamû men fil ardi yerhamküm men fissemâi mazmun-ı münifi üzere vediatullah olan fukara-i reayasına şefkaten memalik-i mahrusenden enva-ı mezalimin defî ile zuafa-yı raiyetin asudeliği ve istirahatlerini mucib esbabın istihsali mukaddimatına şüru ve mübaşeret olunmak hususu süvabedid-i şehriyaranem olmaktan naşi enva-ı mezalimin defî hususu huzur-ı meyaminmevfür-i padişahanemde ve badehü şeyhülislam ve müftil enam a'lem'ül ulema'il- mütebahhirin Mevlana esseyyid Muhammed Kamil edamallahü teala fezailehünün hanesinde kaimmakam-ı âlimakam ve bi'l-cümle ulema-i a'lâm ve rical-i devlet-i aliye-i ebed kıyamımla akdolunan meclis-i şûrâda bu babda beyaz üzerine şerefyafte-i sudür olan hatt-ı hümayun-ı madeletmakrunum mucebince ittifak-ı ârâ ile şu vechle karar verilmiştir ki bervech-i ati madde be madde beyan beyan olunur. Evvela vüzera ve mir-i miran sınıf sınıf azil ve tekdir olunmamak ve kendilere mansıb tevcihinde seferber olunmayanlardan caize-i muayyene-i kadimeden maada taraf-ı devlet-i aliyyemden bir türlü nam ile bir akçe ve bir habbe alınmamak ve seferber olanlara mesarife mibtela olmalarıyla onlardan gerek caize-i muayyene ve gerek sair vechle bir şey alınmamak üzere rabita verilmiş olduğundan başka eyalat ve elviye dahillerinde vüzera ve mir-i mirana ta'lik olunan tayin olunan hassaları ekser bir müddetten beru muaccele ile ber vech-i malikane bazılara verilmiş olduğundan mansıbın iradlarına mutasarrıfları mesarifine vefa etmemekten naşi o makule vüzera ve mir-i miran hassaları dahi kema fil evvel mansıb mutasarrıflarına tahsis ile halet-i asliyesine irca olunmak için ordu-yı hümayunumda kuyudatı tettebbü' olunmakta olup bimennihi teala fima bad o husus dahi rabita bulacağı derkâr olmakla vüzera ve mir-i miran dahi fima bad seferler vaktinde seferiye ve hengam-ı hazarda hazariyesiyle ve mansıbları havassıyla kanaat edip müsvedde ile ve sair vechle ve kudümiye ve teşrifîye ve mefruşatbaha ve zahire baha ve a'yaniye ve emsali

Sayfa 64:

B 237(Devamı): mezalim-i müteaddideden birisi ile fukara-yı raiyeti iz'ac eylememek ve kaffe-i hareket ve sekenatlarını kıstas-ı şer'-i mübineye tatbik birle tahsil-i rızaullah ve rıza-i şehriyaranıma ikdam veditullah olan fukara-yı raiyet ve ve sükkân-ı memleket üzerlerinde aleddevam başka cenah-ı re'fet ve neşr-i measir-i şefkat edip memalike ihtimam etmek beher kazanın ayanları bundan akdem nizam verildiği üzere ahalinin bi'l-ittifak ve ittihadları ve hüccet-i şer'iyeye ile şehir kethüdası olarak nasbolunup nasbı hususuna vali-yi memleket karışmamak ve buyruldu vermemek ve bir akçe almamak ve karıştıkları ve buyruldu verdikleri ve akçe aldıkları mesmu olmak lazım gelirse cesaret eden vezir ve mir-i miranın hakkında rica ve şefkat ve hatıra ve riayet bertaraf olarak bila ihmal hakkından gelinip saire ibret kılınmak ve şehir kethüdası nasbına ve intihab maddesine kadı ve naib karışmayıp ve bir tarafı iltizam etmeyip şehir kethüdası olacak şahsı umumen ahalinin ittifaklarıyla nasb olundukta kadı ve naib hüccet verip bir akçe harc-ı hüccet almamak ve işbu a'yanlık maddesinde kuzat ve nüvvabdan her kimin bu nizama muhalif hareketi zahir olur ise hakkından gelinmek ve vechle bi'l-ittifak intihab olunan şehir kethüdası dahi gerek tevzi vukuunda âhar suretle kendi nefsi için fukara-yı raiyetten bir akçe almamak ve mesarif-i sahiha-i memleket her neye baliğ olursa ahalinin ilimleri lahik olarak sarf olunup ahali haberdar olmayarak bir akçe sarf olunmamak ve bu misillü mesarif-i memleket zımında tahrir olunan tevzi defterine şehir kethüdaları ve kuzat ve nüvvab ziyade bir akçe ve bir habbe zam etmemek ve harc-ı defter ve mahsul def'i ve bunlar emsali hilaf-ı şer' ve kanun akçe almamak ve eger siren ve alenen cesaret eder olur ise o makule bir vesile ile ca-yı halas bulamayıp bila ihmal saire ibret kılınmak ve bu nizamın hilafına akçe alan vali ve mir-i miran ve hükkam ve a'yan makulelerinin bila ihmal haklarından gelineceğinden başka hilaf-ı nizam akçe verenler dahi tedib ve gûşmâl kılınmak ve bundan maada mezalimde bir nevi dahi mukataatm voyvodalarının fukara-yı raiyeti iz'acları olmağla fima bad kaffe-i mukataat on beş yirmi sene mukaddem ne mikdar yol iltizam ile ilzam olunagelmiş ise fima bad ol mikdara ilzam olunup bir akçe ziyadeye verilmemek ve alınmamak der-i aliyemde karagir olmakla voycodalar ve menzil emini a'şar-ı şer'îye ve rüsumat-ı kanuniyeden maada zulmen bir akçe reayadan almamak ve bu nizamdan evvel ziyade ilzam olmuş mukataat voyvodaları bizler bu sene evvelce iltizam etmiş bulunduk işbu nizam takribiyle zarar ettik derler ise zararlarını reayadan çıkarmak kaydına düşmeyip a'şar ve rüsumdan makbuzlarını verdikleri bedel-i iltizamdan fervernihade? edip maada

zarar-ı sahihlerini ashab-ı mukataattan talep ve ahz eylemek ve zeamet ve timar dahi buna kıyas olunmak ve mübayaai müretteb olan mahallerden matlup olan mübayaai aynen alınmak lazım iken bazı mahallerin der-i aliyyemden ve gerek mübayaacılar taraflarından bedel kat'olunmak bir müdetten beri adet gibi olup bu keyfiyet dahi fukaraya birbiri üzerine özü mücib olmakla fima bad mübayaat-ı matlube aynen tahsil olunup bir akçe bedel alınmamak ve aynı zahire alındıkta devr-i keyl hususunda fukaraya özür olunmamak ve bedeli mübayaaları bazı mukataata merbut ve muktesim olan mahallerin dahi merbutları kaydı terkime ve sair mübayaalar misillü tanzim olunmak üzere olmağla fima bad bedel alındığı mesmu olmamak ve hilaf-ı hareket eden mübayaacıların hakkından gelinmek ve fil asl bazı kuranın muafiyeti hizmet mukabelesinde iken bir müdetten beri hizmet mukabelesinde olmayarak birer takrib bazı kura tekalifden muaf olup hisse-i tekalifleri âhat kazalara tahmil ve fukaraya gadr olduğundan rahmen lir-reaya o makule hizmet mukabili ve kadim olmayıp muafiyetleri muhdes olan mahallerin muafiyetleri ref'i için kuyudat ihraç olunmak üzere ..... mahallere evamir-i şerifem irsal olunacağı ve sahih tekalif-i saireden muaf ve gayri muaf mecmu kazalar dahil olduğu zahir olmakla işbu .....da mestur şerait vesilesiyle mürettebat-ı seferiye için araba ve bargir ve ester ve zahire ve levazım-ı saire matlup mahallerde bir müddetten beri matlup olan araba ve deve ve katır maktuan bir kimesneye verilmeyip fukaradan iki kat akçeyi tahsil ve a'yan ve kuzat beyninde taksim olduğuna ve maktuan alanlar dahi kendi kârları için noksan baha ile amele yaramaz makulesinden tedarik ve bu vechle hem mürettebat-ı seferiyyeye halelpezir ve hem fukara-yı raiyet mutazarrır oldukları tahkik olunmakla badelyevm bu misilli hareket bir mahalde mesmu olmamak ve haber alınırca cesaret edenin bila ihmal hakkından gelinmek vechiyle nizam verilip mevadd-ı mezkurede verilen nizam-ı merkumun daima düsturülamel tutulması ve bir vakitte hilafına hareket olunmaması ehâss-ı metalib-i padişahanem olmağın rikab-ı hümayunumda işbu emr-i alişanım ısdar ve hatt-ı hümayunumla müveşşah rikab-ı hümaynum kaimmakamı tatarı alemdarı kudvetül emasil vel akran Halil zide kadruhü ile irsal olunmuştur. Arpalık ve maişetler iltizam misilli naiblere maktuan verilmeyip humus ile mütedeyyin ve müteşerri' naibler irsal olunması şeyhülislam müşarun ileyh marifetiyle ve raiyemde olan arpalık sahiplerine ve mukataatın on beş yürmi sene mukaddemle olduğu vechle ilzam ve iltizam olunması hususu dahi gerek der-i saadetimde ve gerek ordu-yı hümayunumda olan ashab-ı mukataata tenbih ve tekid ettirdiği ve ashab-ı mukataattan taşra memalikte olanlar dahi

iltizamları hususunda bu vechle hareket eylemeleri iktiza eylediği Anadolu ve Rumeli kazası kuzatının içlerinden alil ve ihtiyar ve mani-i kavlisi aşikar olanlardan maadası mensuplarına binnefs azimet eylemek ve alil ve ihtiyar ve mani-i kavlisi beraber olanlar mensuplarına humus ile mütediyyin ve müteşerri' naibler irsal etmek ve fima bad icrayı hükümet-i şer'iyyeye kudreti olmayan etba ve cühhal makulesine ve bila imtihan kimesneye müceddeden kaza tavsiye olunmamak ve bu misilli kuzat dahi vardıkları kazalarda sekene-i memleket ve fukara-yı raiyete mikdar-ı zerre zulm-i teaddiden ittika ve mücanebet ve hilaf-ı hareket edenlerin yeri hakk? İle iktifa olunmayıp hakından gelineceği muhakkak bilinmek için Rumeli ve Anadolu kuzatına ve sair lazım gelenlere etrafıyla tenbih ve tekid olunup bu hususa Rumeli ve Anadolu sadreyn bulunanlar taraflarından aleddevam itina ve nezaret ve ruznamçeye kayıt ile mer'i ve düsturülamel tutulmak için bâlâları hatt-ı hümayun-i şevketmakrunumla muanven Rumeli ve Anadolu kazaskerlerine başka başka iki kıt'a mufassal ve meşruh evamir-i şerifem ısdar olduğu işbu vüzera ve mir-i miran ve hükkam ve a'yan ve mültezimin ve voyvodagan ve sair zabitan haklarında verilen nizamın dahi eli maşaallahü teala mer'î ve düsturül amel tutulması ve zinhar hilafına ruhsat ve cevaz gösterilmemesi akdem emare-i şahanem idüğü ve reayanın ..... dahi cizyeden olmak mülabesesiyle cizye hususuna dahi bir nizam verilmek caygir-i zamir-i şahanem olup lakin ikiyüz dört senesi cizyeleri deruhde olunmuş olmakla nizam-ı mezkura bu sene şüru' olunmayıp bimennih teala ikiyüz beş senesine nizam verileceği ve ol vakitte ne vechle nizampezir olursa başka evamir-i şerifem ile Anadolu ve Rumeliye neşr-u beyan olunacağı ve bâlâda mestur nizamın istikrarı için taraf taraf cenib-i hümayunumdan tebdiller tayin ile teharri ve tecessüsten hali olunmayacağından başka vakit vakit muhakeme ve sicillatı der-i aliyyeme getirilip nazar ve bu nizamın hilafı madde olduğu gibi her kimin vaktinde olmuş ise onun hakkından gelineceği muhakkak olmakla verilen nizama muhalif hareket eden vüzera ve mir-i miran ve mevali ve kuzat ve nüvvab ve a'yan ve sair zabitan haklarında bir vechle afv-ü iğmaz muameleleri mütesavver olmayıp bila imhal haklarından gelineceğinden şüphe olmadığı malûmunuz oldukta işbu emr-i şerif-i vacib'ül imtisalimi ..... feth ve kıraet ve mazmun-ı adaletmakarrımı cümleye ilan ve işaat ve sicillat-ı muhakemeye kayd-ü sebt ile mazmunu aleddevam mer'î ve muteber tutulmasına ve hilafı mikdar-ı zerre hareket vukuu gelmemesine ve fukara-yı raiyetin taraf-ı hümayunum için deavat-ı hayriyeleri isticlab olunmasına bi'l-ittifak

Sayfa 65:

B 237(Devamı): mezid ikdam ve gayret ve hilaf-ı ferman ve mugayir-i rıza-yı şehriyaranem mikdar-ı zerre hilafı hareketi tecvizle mübtela-yı nedamet ve pişmani gayet el gaye tehaşi ve mücanebet ve bu vesile ile sahih mürettebat-ı seferiyyeye halel tetarrukunu mucib olur vukua gelmemesine ve mürettebat-ı seneviyyenin bermuceb-i evamir-i şerifem tamamen yerli yerinden tahsiline ve mesarif-i sahihadan ziyade deftere bir akçe zam olunmamamsına sarf-ı makdiret eylemeniz banında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vicübül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı münif-i itaat makrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fi evasıtı şehri şevval liseneti selasin ve mieteyn ve elf. Kad vusul ileyna fi 15 Zilhicce1203

Konstantiniyye el Mahruse

B 238: İş bu bin ikiyüz üç senesi şevvalül mükerrerem evahirine gelineceye kadar Medine-i Sivas umurun rüyet eden ak sakallıları ve a'yan ve eşraf ve sairleri marifetleri ve marifet-i şer'le tanzim eyledikleri salyanede Hafik nahiyesine ifraz olunan beş bin kuruş ve devletlü Firuz paşa Köyün karyesine nüzulünde verilen zahirebaha maa faiz seksen beş kuruş harçlıkçılara istical fermanı getiren tatara yirmi beş kuruş Necabetlü Recep Beye verilecek kesr üçyüz kuruş ve temrir müşarun ileyh Yenice karyesine nüzulünde iki gecelik mesarif dörtyüz kuruş vezir-i müşarun ileyh Küpdin karyesine nüzulünde mesarif dörtyüz kuruş mal-i mübayaada kesr fehan ikiyüz doksan dokuz kuruş Yam karyesinde keser sekiz kuruş Bingöl karyesine verilen onbeş kile şair baha altmış kuruş Selim paşa Boğazkesen kurbüne geldikte mesarif seksen kuruş kesr için vaz'olunan ikiyüz kuruş vekil-i miralay saadetlü Fakih ağaya mesarifi için ikiyüz elli kuruş baş çeribaşı vekili Hacı ağaya yetmiş kuruş katibiye otuz kuruş ayak çeri başlarına yirmi kuruş, mehkeme hademelerine yüz elli kuruş, çavuş kethüdası vekili Hüseyin ağaya elli kuruş min haysül mecmu yedi bin dört yüz yirmi yedi kuruşa baliğ olup meblağ-ı mezkuru atiz-zikr kura ahalilerine sicil-i mahfuzda mukayyed vechi üzere tevzi ve taksim defteridir ki bervech-i ati zikr olunur harire fi evahiri şehri şevval el mükerrerem liseneti selasin ve mieteyn ve elf.

- Karye-i Beypınarı, kuruş: 85
 Karye-i Venik Sağır, kuruş: 10
 Karye-i Gülhazik, kuruş: 15
 Karye-i Üzeyir, kuruş: 67
 Karye-i Sarıköy, kuruş: 189
 Karye-i Özamiş, kuruş: 110
 Karye-i Alanyün, kuruş: 16
 Karye-i Horhun, kuruş: 75
 Karye-i Ağcakilise, kuruş: 80
 Karye-i Evregir maa Çakmak, kuruş: 115
 Karye-i Karlı, kuruş: 125
 Karye-i Emre, kuruş: 133
 Karye-i Tuzhisar, kuruş: 131
 Karye-i Torisi, kuruş: 58
 Karye-i Goraz, kuruş: haraptır
 Karye-i Ferahşad Yenicesi, kuruş: 640
 Karye-i ..... kuruş: 15
 Karye-i Moluc, kuruş: 43
 Karye-i Mehmedan, kuruş: 22
 Karye-i Kızılcakişla, kuruş: 73
 Karye-i Girne, kuruş: 37
 Karye-i Tavşanlı, kuruş: 94
 Karye-i Pagariç, kuruş: 48
 Karye-i Taht-ı Kemend, kuruş: 30
 Karye-i Ağcamescid, kuruş: 28
 Karye-i Gulam, kuruş: 63
 Karye-i Kübdin, kuruş: 189
 Karye-i ----- kuruş: 97
 Karye-i Çimen Yenicesi, kuruş: 184
 Karye-i Küre, kuruş: 42
 Karye-i Kırcaşar, kuruş: 25
 Karye-i Mahtut, kuruş: 147
 Karye-i Acıpınar Sığırcık, kuruş: 57
 Karye-i Başbüyük, kuruş: 65
 Karye-i Sofular, kuruş: 58
 Karye-i Hanzar, kuruş: 65
 Karye-i Beydili, kuruş: 100
 Karye-i Düger, kuruş: 147
 Karye-i Kara Balçık, kuruş: 154
 Karye-i Velişeyh, kuruş: 16
 Karye-i Kavak, kuruş: 22
 Karye-i Kutluoğlu, kuruş: 22
 Karye-i Sarıkaya, kuruş: 175
 Karye-i Eymir, kuruş: 56
 Karye-i Ganim, kuruş: 95
 Karye-i Cerhin, kuruş: 58
 Karye-i Horsana, kuruş: 73
 Karye-i Encağa, kuruş: 70
 Karye-i Hatipviranı, kuruş: 8
 Karye-i Bingöl, kuruş: 160
 Karye-i Hoşdenk, kuruş: 23
 Karye-i Emirhan, kuruş: 33
 Karye-i Kalender, kuruş: 65
 Karye-i Acıpınar-ı garb kuruş: 30
 Karye-i Karayük, kuruş: 94
 Karye-i Yavu, kuruş: 28
 Karye-i Akpınar, kuruş: 75
 Karye-i Mamuga, kuruş: 63
 Karye-i Hacı Mirza, kuruş: 25
 Karye-i Koçhisar, kuruş: 300
 Karye-i Yarhisar, kuruş: 315
 Karye-i Tödürge, kuruş: 220
 Karye-i Beştepe, kuruş: 22
 Karye-i Tutmaç, kuruş: 137
 Karye-i Sifek, kuruş: 89
 Karye-i Yam, kuruş: 18

Karye-i Boğazkesen, kuruş: 89	Karye-i Eşhanı, kuruş: 153
Karye-i Kaleardı, kuruş: 27	Karye-i Amarat, kuruş: 30
Karye-i Şahbey, kuruş: 13	Karye-i Yanyumru, kuruş: 8
Karye-i Yassicabel, kuruş: 52	Karye-i Şehristan, kuruş: 10
Karye-i Hoşkadem, kuruş: 37	Karye-i Mescidli, kuruş: 47
Karye-i Güllüce, kuruş: 63	Karye-i Sinekli, kuruş: 74
Karye-i Ebugen, kuruş: 10	Karye-i Yenice garb-ı Güllüce, kuruş: 22
Karye-i Serçe, kuruş: 10	Karye-i Karagömlek, kuruş: 89
Karye-i Ada Kilise, kuruş: 100	Karye-i Çatviran, kuruş: 40
Karye-i Tatlıcık, kuruş: 85	Karye-i Damlacık, kuruş: 37
Karye-i Ayise, kuruş: 121	Karye-i Ayardı, kuruş: 121
Karye-i Hayırbey, kuruş: 143	Karye-i Çöğen, kuruş: 14
Karye-i Hocabey, kuruş: 48	Karye-i Himmet Fakı, kuruş: 50
Karye-i Sırıklıoğlu Hoca beyi, kuruş: 38	Karye-i Simkürk maa Kocapınar, kuruş: 73
Karye-i Celalli, kuruş: 68	Karye-i Yeniköy, kuruş: 11
Karye-i Karayaprak, kuruş: 27	Karye-i Gölcük, kuruş: 33
Karye-i Büke, kuruş: 23	Karye-i Terbuncuk maa Akviran, kuruş: 93
Karye Kızılcağışla ma Himmet Fakı kuruş: 35	Karye-i İslam, kuruş: 17
Karye-i Budaklı, kuruş: 26	Karye-i Zenbakkal, kuruş: harap
Nahiye-i Hargün, kuruş: 85	

Cem'an yekün: Dirhem: 7427 yalnız yedi bin dörtyüz yürmi yedi kuruştur.

İşbu mezkur kura ahailerine tevzi olunan salyane cem'an sehve mebni yetmiş altı kuruş noksan olduğu ecilden salyane-i atide kesr olarak idhal olunmak üzere nizam verildiği sicil şed.

Sayfa 66:

B 239: İzzetlü rif'atlı faziletli efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerine dürer-i deavat-ı safiyat ve gurer-i teslimat-i vafiyat inha olunur ki; halen taht-ı hükümet şiarınızda vaki Sivas ve Sivas ili ve Yıldızeli ve Han-ı Cedid ve Behramşah ve tevbii nahiyelerinde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarının üzerlerine zabıt ve kethüda yeri nasb-

ü tayin olunmak mutad-ı kadim olmağla ebna-i sipahiyandan otuz beş bölükte doksan dokuz akçe ulüfeye mutasarrıf olan kudvetül emasil vel akran Seyyid Feyzullah Mehmet Sivas zide kadruhü ocağın kadim emektarlarından ve ebna-i cinsi meyanında sadakatle mümtaz ve her vechle istihdama şayan ve sezavar olduğuna binaen bu defa müceddeden kethüda yerilik tevcih olunmağın hassaten tarafımızdan işbu mektup tahrir ve feristade? savb-i saadetleri kılındı. İnşallahü teala vusulünde gerektir ki; mumaileyh hizmet-i merkumede istihdam ve kethüda yerlik umurunda müracaatı mumaileyhe ettiresiz ve sizler ki ol havalilerde sakın ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarısız mumaileyhi üzerlerinize zabıt ve kethüda yeri bilip vuku bulan dava ve nizaları merkumun marifeti ve marifet-i şer'le rüyet edip şeriat-i garraya kemal-i itaat ve mumaileyhe inkıyad üzre olasız. Ve sen ki kethüda yeri zide zide kadruh sen ol havalilerde sakın ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarından sipah ve sipahzade ve tekaüdlere gerektir ki bundan akdem şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalin mazmun-ı itaatmakrunu üzre hükkam eline verilmeyip tühem-i şer'iyye ile müttehem olanları ber mukteza-yı şer'-i kadim zabıta marifeti ve ve marifet-i şer'le iktiza eden ceza-i şer'îleri icra ve tertib olunup sipah ve sipahzade ve tekaüd olmayıp reaya makulesinden olanlara kat'â sahip çıkılmayıp sadır olan ferman-ı âlî mucebince amel ve hareket ve hilafından begayet ihtiraz eyleyüp muceb-i mketub ile amel olasız baki hemişe der mesned-i ilm-ü şeriat-i daim bâl. Tahriren fi evaili şehri şevval el mükerrrem senete selasin ve mieteyni ve elf.

Elhac Hasan Ağa-yı ulüfeciyan hisardergah-ı âli

Seyyid Mehmet Nuri Ağa-yı arabaha-yı ayn-ı dergah-ı âli

Osman Ağa-yı ulüfeciyan-ı ayn-ı dergah-ı ali

Elhac Mustafa Ağa-i zümre-i silahdaran-ı dergah ali

Mustafa Ağa-yı sipahiyan-ı dergah-ı ali

Ahmet Ağa-i araba-i yesar-ı dergah-ı ali

B 240: Yusuf Paşa hazretlerin tarafından saadetlü hazinedar ağaya mütesellimlik emridir.

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam eyalet-i Sivas'ta vaki kazaların kuzat ve nüvvabı zide fazlühüm tevki-i refi-i hümahun vasıl olucak malüm ola ki; Sivas eyaleti Vidin canibi seraskerliği inzımamıyla işbu sene-i mübareke ramazan el muazzamının yirmi üçüncü gününde avatıf-ı aliye-i şahane ve avarif-i behiyye-i tacidaranemden düstur-ı mükerrerem ve muazzam müşir-i müfahham ve muhterem nizamül alem vezirim sadr-ı sabık Yusuf paşa edamallahü teala iclalehüya tevcih ve ihsan-ı hümayunum olup vezir-i müşarunileyhin Vidin canibi seraskerliği uhde-i liyakatına ihale kılınmak takribi ve tarafından eyalet-i mezkure zabt-u rabt velteha hususlarına liyakati bedidar ve himayet ve sıyanet-i fukara ve zuafaya kudreti aşikar bir mütesellim nasbından labüd ve muktezi olduğuna binaen selefi tarafından halen eyalet-i mezkurede mütesellim olan kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Hazinedarzade Mehmet zide mecdüh zabt-u rabt-ı memlekete kadir ve himayet ve sıyanet-i raiyet hususuna her vechle kabiliyet ve ehliyeti zahir olmaktan naşi müşarunileyh tarafından dahi eyalet-i mezkure mütesellim nasb olunmak babında emr-i şerifim sudurunu vezir-i müşarunileyhin kapı kethüdası olup halen cizye muhasebecisi olan kudvet'ül-emasil ve'l-ekarim elhac Hasan zide mecdüh bâ arz-ı hal istida eylediğine binaen vech-i meşruh üzere mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mevali-yi mumaileyhimsiz, mumaileyh Hazinedarzade Mehmet vezir-i müşarunileyh tarafından dahi kema kân eyalet-i merkuma mütesellim nasb ve tayin kılındığı malümunuz oldukta ber vech-i muharrer mütesellimlik-i mezburu tarih-i merkumdan mumaileyhe zabt ve canibi müşarunileyhe raci aidat ve tayyaratı kadimesi vechile ahz-ü kabz ettirip mütesellimliği umuruna âharda bir ferdi bir türlü dahl ve taarruz ettirmeyip hilafından ittika ve mücanebet olunmak babında ferman-ı alışlanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vusul bulduкта be babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından ziyade hazer ve mücanebet eyleyesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılısız. Tahriren fi evaili şehri şevval el mükerrerem sene selasin ve mieteyn ve elf.

Suret-i Sahra-yı Ruscuk

B 241: Yusuf paşanın Turunçzadeye mütesellimlik emridir.

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas eyaletinde vaki kazaların kuzat ve nüvvabı zide fazlühüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola

ki halen Sivas valisi olup Vidin canibi serakeri olan düstur-ı mükerrem ve muazzam müşir-i müfahham ve muhterem nizamül alem sadr-ı sabık vezirim Yusuf paşa edamallahü teala iclalehü tarafından eyalet-i mezbureye bâ uyuldu dergah-ı muallam kapıcı başlarından iftihar'ul-emasil ve'l-ekarim Turunçzade Süleyman dame mecdüh mütesellim nasb-u tayin olunmuş olduğuna binaen mütesellimlik-i mezkur müşarun ileyh tarafından ----- mucibince muma-ileyhe zapt ve ait olan tayaratı ahz-ü kabz ettirmen fermanım olmağın imdi siz ki mevlana-yı mumaileyhimsiz keyfiyet malûmunuz oldukta vech-i meşruh üzere mütesellimlik-i mezkuru vezir-i müşarun ileyh tarafından ita olunan buyruldu mucibince mumaileyh Turunçzadeye zapt ve müşarun ileyh tarafına raci olan tayarat ve aidatı kadimden olageldiği vechle ahz-ü kabz ettirip mütesellimlik umuruna âharı dahl-ü taarruz ettirilmemek babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareket ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet eylesesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız tahriren fi evaili şehri zilkade senete selasin ve mieteyn ve elf.

Konstantiniyye el Mahruse.

Kad vusul ileyna fi 20 Zilkaade 1203

B 242: Sivas valisi devletlü Yusuf paşa hazretlerinin buyrulduşudur.

Şeriatşiar Sivas kadısı faziletlü efendi zide ilmühü ve kudvet'ül-ulema'il-muhakkikin mezun bi'l-ifta semahatlü efendi ve ulema ve suleha zide fedailühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-akran kethüda yeri ve şehir kethüdası ve vücuh-ı ahali ve zabitan-ı saire zide kadruhüm inha olunur ki işbu bâl-i meymenet-işithara avatıf-ı aliye-i mülükane ve avarif-i behiyye-i tacidaraneden mah-ı ramazan el mübarekin yirmi altıncı günü tarihiyle bâ hatt-ı hümayun-ı şerefmakrun eyalet-i Sivas inzımamıyla Vidin canibi seraskerliği uhde-i acizaneme tevcih ve inayet-i ihsan-ı hümayun buyurulup ber mukteza-yı memuriyet eyalet mezkurun zapt-u raptı ve aidat ve raciatımızın cem'-u tahsili ve umur-ı fukarayı rüyet ve reaya-yı beraya dest-i mezalim ve teaddiyattan himaye ve sıyanet ve ferveni-i? eyyam-ı umr-u şevket ve mahuri-i a'dâ-yı ..... için isticlab-ı deavat-ı hayriyye-i müslimine mezid itina ve dikkat eden bir mütesellim nasb-u tayin olunması lazime-i halden olduğuna mebni Darende-i buyruldu kudvet'ül-emasil ve'l-akran izzetlü ağa zide kadruhü tarafımızdan mütesellim nasb ve tayin olunup imdi

sizler ki efendi-i mumaileyhima ve ağavat-ı mûma lehüm sizler dahi bu babda ber vech-i ittifak ağa-yı mumaileyhizerlerinize muktedir bilip mütesellimliği umuruna bir feru efzendenin dahl-ü taarruzuna rızadade olmayıp ve cevaz göstermeyip umur-ı memleket ve himayet ve sıyanet-i fukara-yı raiyetten ittifak-ı ârâ ile muavenet ve muzaheret ve bir kimesneye gadr-u teaddi ettirmeden tevakki birle asayış-i kuttân-ı vilayet ve sükkân-ı memlekete mezid itina ve dikkat eyleyesiz ve sen ki mütesellim-i muma-ileyhsin senden eyalet-i mezkureden cüzi ve külli irad-ı muayyene ve rüsum-ı belde olan kaffe-i aidat ve raciatımızın yerli yerinden cem'-u tahsili ve bir saat akdem tarafımıza irsal-ü i'sali hususlarında vuku' yafte ve tavr-ı gayret eyleyip ancak bir bahane ile vedia-i cenab-ı halık'ul berayaya tama-ı ham sevdasıyla gadr-u ızrardan ve hilaf-ı emr-i rızama mugayir emr-i âli rasiye ve rencideden begayet tevakki ve mücanebet birle hareket-i mezalim ve teaddiden dahi ziyade tehaşi ve mübaadet ve devlet-i aliye-i ebril kura isticlab-ı deavat-ı hayriyyeye sarf-u bezl-i vüs'-u kudret eylemek babında divan-ı hümayun-ı ordu-yı Vidinden işbu buyruldu tahrir ve ısdar ve ile irsal olunmuştur. İnşallahü teala vusulünde gerektir ki; bervech-i meşruh ve bermuceb-i buyruldu bilcümle amel ve hareket ve hilafından begayet ittika ve mücanebet eyleyesiz. Fi 21 Şevval 1203

Kad vusul ileyna fi 21 ... 1203

Sayfa 67:

B 243: Maruz-ı muhlisidir ki;

Medine-i Sivas mahallatından Cami-i Kebir mahallesi sakinlerinden Saraç Şeker oğlu Seyyid Lütfullah bin Ali nam kimesne meclis-i şer'de taraf-ı miranlarından tayin buyurulan mübaşir-i mebus marifetiyle ihzar-ı şer' olunan Yaprıcık ağası Seyyid Mehmet bin Hüseyin ve medine-i mezbur mahallatından Şeyh Çoban mahlesi sakinlerinden sabi Seyyid Mehmet bin Salihin bâ hüccet-i şer'iyye vasiye-i mansubesi validesi Ağca binti Mehmet'in tarafından sabit olup Bıçakçioğlu Seyyid Abdullah bin Mehmet mahzarlarında üzerlerine dava edip validem Vedduha hatun babası Ali işbu sabiyy-i mezburun müteveffiye olan büyük validesi Rukıye hatunun validesi Hatice hatun terekesinden hakk-ı miras iktiza eder, şer'an talep ederim dedikte onlar dahi cevaplarında Rukıye hatun müteveffiye olup alâ mâ farazallahu teala terekesi zevcinden ve oğlu oğluna isabet edip müddei-i mezburun müddeası varis ve mevrus nâmalüm ve henüz bunların vefatları kırk seneden müteceviz olduğundan başka isbat-ı neseb şahs-ı

vahide resid olmadıkça meşruattan olmamakla bu def'lerini müddei-i mezbur ikrar ve itiraf edip ba'del istifta her üç senede bir kere şer'an dava etmediğini dahi mukır ve muterif olup bivechişser' davasına iltifat olunmayıp muarazası men'-u def' olunduğu bi'l-iltimas taraf-ı miranelerine ilam olundu. Fi 26 Zilkaade 1203

Bozok tarafına irsal olunan evrak:

150 A'lâ

900 Evsat

300 Edna

1350 Matlab cem'an yekün bin üçyüz elli adettir.

B 244: İftihar'ul-emasil ve'l-ekarim cami'ul-mehamid ve'l-mekarim elmuhtas bimezidi inayet'il-melikid-daim bi'l-fiil defter emini dame mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki; Bozok sancağında Emlak nahiyesinde Baş ..... nam karye ve gayriden altı bin dokuz yüz akçe timara mutasarrıf Hüseyin ba ferman-ı âli memur olduğu mahalde bayrağı altında namevcut ve tarik-i hizmet olup timar-ı mezbur ol vechle mahlül oldukta yedine emr-i şerifim verilen mülazımlardan orta boylu, ela gözlü, akça kaşlı darend-i ferman-ı hümayun Abdülkadir liva-i mezbur alay beyisi kudvetül emasil vel akran Osman zide kadruhü arzıyla bin ikiyüz üç senesi muharreminin altıncı gününde İsmail canib seraskeri esbak tarafından tevcih olunup verilen mühürlü tezkere mucebince sancağında sakın olup alaybeyi bayrağı altında sefere eşmek? ve sancağında sakın olmaz ve memur olduğu mahalde bayrağı altında mevcut bulunmaz ise ref'inden mülazımına arz olunmak şartıyla tarih-i merkumdan tevcih olunmak emrim olmuştur. Buyurdum ki; göresin timar-ı mezbur şurut-ı mezkure ile mülazım-ı merkum Abdülkadire tevcih olunmakla tezkeresin veresin, şöyle bilesin, alamet-i şerife itimad kılasın tahriren fil yevmissabii vel işrin min şevval el mükerrerrem sene erbain ve mieteyn ve elf. Kad vesale ileyna Fi Gurre Muharrem 1204 bimeşta-yı .....

B 245: Asker-i islami sefere sevk için sürücülük emri suretidir.

Durup oturacak vakit değildir, muceb-i ferman üzere hareket ve din-ü devlete hizmet edesiz.

Düstur-ı mükerrerem müşir-i müfahham nizamül alem müdebbirul umur elcümhur bi'l-fikri's-sakib mütemmimü mehammil ena'm bir re'yis-saib mümehhidü büyanid-devleti ve'l-ikbal müşeyyidü erkanis-saadeti vel iclal'ül-mahfuf bi-sunufi avatıf'il melik'il-a'lâ halen Diyarbekir valisi ve Anadolu askeri sürücüsü vezirim Esseyyid Abdi paşa edamallahü teala iclalehü tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malüm ola ki; sen ki vezir-i müşarun ileyhsin memur olduğun asker sürücülüğü hizmeti ne derecelerde ehem ve akdem umur-ı devlet-i aliyyemden idügi muhtac-ı beyan olmayıp bid-def'ât sadır olan evamir-i şerife mefahiminden ve mukaddemce hatt-ı hümayun-ı şevketmakrun ısdar ve irsal olunan emr-i alışanın mazmunundan etrafiyla malümün olan hâlâtandır. El-halete hazihi sadr-ı azam ve bi'l-istiklal vel istidlal serdar-ı ekrem düstur-ı mükerrerem müşir-i efham nizamül alem nazımü menazımil ümem Hasan paşa edamallahü teala iclalehü ev da'afe bitte'yidi iktidarehü ve ikbalehü ordu-yı hümayunumda mevcut olan sunuf-ı askeriye ile ve seraskerler dahi mürettebat-ı muayeneleriyle mütevekkilen alallah el muin düşmen-i din üzerine hücum ve iktihama müteheyi olup asakir-i İslamın küffar-ı dâ zeh kararıyla mukabele ve mukateleleri vakti ve bazar-ı kârzarda meta-ı can-ü başdâd-ü sedd olunacak zaman olmak mülabesesiyle Anadolunun gerek ocaklı ve gerek miri ve gönüllü asakirinin bir an ve bir dakika evvel ordu-yı hümayunumda isbat-ı vücud eylemeleri ne mertebelerde ehem ve evceb idügi beyandan müstağnidir. Bundan sonra vakitte kat'â müsaade kalmamakla maazallahi teala Anadolu asakiri vaktiyle erişmemek lazım gelir ise vehameti tarafına raci olacağı mukarrerdir. İmdi işbu emr-i alışanın tarafına vusulünde badelyevm dakika-i vahide tevakkuf ve imrar-ı vakti tecviz etmeyip hareket ve geceyi gündüze katarak ve hab-ı rahatı terke derek şimdiye dek yerlerinden hareket etmemiş bulunan kaffe-i sunuf-ı askeriye tarafından müekked ve müşedded taraf taraf buyrulduklar tahrir ve maiyetinde olan ocak mübaşirleri ve mukeddem ve kârgüzar adamlar tayini ve vücuh-i saire ile kemal-i ikdam ve ihtimam ederek ve asakir-i memureden bir ferdinin ve gönüllü ve enva-i sunuf-ı askeriyeden birinin geriye kalmalarını tecviz etmeyerek ve gitmeyenler ve geriye kalanlar için selamet mutasavver olmadığını vasiyet ve sada-yı memuriyetini velvele-endaz kaffe-i ağa ileterek serian ve acilen cümlesinin ordu-yı hümayunuma isallerine ve sen dahi veraların alıp sürerek eriştirilmelerine ve müvacehe-i a'dâda müteheyi'-i harb-ü kıtal olan cünud-ı muvahhidine imdad-ü iane levazımını icraya damin ve gayret ve ser-i mü tehavün ve tekasül vukuundan begayet tehaşi ve mücanebet eylemen fermanım olmağın isticalen ve istisra'en hassaten işbu emr-i alışanın ısdar ve bervech-i tacil ile irsal

olunmuştur. İmdi bu vakti evkat-ı saireye kıyas ile iyazen billahi teala asakir-i memurenin vaktiyle ordu-yı hümayunuma isallerinde edna teahhur ihtiyar etmen ve Anadolu asakirinden bir ferдин geriye kalmalarını mucib vaz'ı tecviz eylemen ihtimalin olur ise neticesinde vehamet mukarrer idüğü ve asakir-i islamiyenin a'dâ-yı din ile mukabeleye kıyıamları Anadolu asakirinin bir nefes akdem erişmelerine menut ve mevkuף olduğu ve senin hakkında hüsn-i zan ve teveccüh ile vüzera-yı izamım bilenlerinden bundan akdem bi'l-intihab bu hatb-ı cesimeye tayin olunman mecmu Anadolu asakirinin vaktiyle ordu-yı hümayunumda isbat-ı vücud eylemelerine ikdam eylemen me'mulüne mebni idüğü ve bundan sonra tarafına isticâl emri gönderilmeyeceğı malüm-ı dirayetmelzümün oldukça bervech-i meşruh amel ve harekete sarf-ı gayet ve sa'y-ü makdiret ve ordu-yı hümayunuma bir dakika mukaddem sel gibi tesyir ve sen dahi veraların alıp acilen vusul ve lühukun ne makule harekete tevakkuf ederse ve asakir-i memurenin sürat-i hareketleri zımnında tarafından ikdam-ü ihtimam olunmak lazım ise kat'â ifate-i vakti tecviz etmeyerek senden me'mül ve muntazar-ı mülükanem olan kârgüzari ve dirayet muktezası üzere bila tevakkuf icrasına bezl-i makdiret ve hasılı asakir-i İslam düşmene hücum ve iktiham maddesinde senin külli cüyüş-i mansure ihracıyla sürerek erişmeye muntazır olmalarıyla ordu-yı hümayunuma bir dakika mukaddem erişmen vesailinin istihsalinde ve kaffe-i asakir-i memure ve sunuf-ı müteferrika-i sairenin tamamen yerlerinden ihracıyla ordu-yı hümayunuma eriştirilmeleri emrinde zinhar ve zinhar kusur ve gaflet vukua gelmemesine sarf-ı ârâ-yı liyakat ve hilafından begayet tehaşi ve mücanebet ve mahallinden hareketini der-i aliyyeme bildirmeye müsareat eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul -----

Sayfa 68:

B 245(Devamı): vech-i meşruh üzere lerefyaft-e sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel ve hareketve hilafından ittika ve mübaadet eylesin, şöyle belsin, alamet-i şerife itimad kılasın. Tahiren fi evaili şevval el mükerrrem senete selasin ve mieteyn ve elf. Kad vesale ileyna fi 26 Zilkaade 1203

Konstantiniyye el Mahruse

Mucebince sürücü devletlü Abdi paşa efendimizin dahi buyrulduzu sadır olmuştur.

B 246: İşbu bin ikiyüz üç senesinde mah-ı zilhiccetiş şerife guresine gelinceye dek esnaf fukaralarının ihtiyarları Hacı Mustafa yediyle umur-ı memleket için mesarif olunan defteri muhasebesi huzur-ı şer’de cümle ulema ve suleha ve a’yan ve eşraf hazırun oldukları halde rüyet olunup sahhalbaki gerek mübayaa ve gerek mesarifi beldeden sahha el baki on bin beşyüz kuruş kalıp bundan başka devletlü

B 247: Deve isticali emridir.

Mefahiru’l-kuzat ve’l-hükkam meadinu’l-fezail ve’l-kelam Sivas eyaletinde vaki kazaların kadıları ve naibleri zide fadlühüm ve kudvet’ül-emasil ve’l-a’yan Sivas mütesellimin ve husus-ı atizzikre memuriyetle eleyevm Sivas canibinde olan dergah-ı muallam gediklilerinden Hacı Mehmet zide mecdühüma tevki-i refi-i hümayun vasıl olıcak malüm ola ki iki tarafa tahakkuk eden sefer-i hümayun-ı nusret makrunum için ordu-yı hümayunumda mevcut bulunup zehayir ve mühimmat nakli hizmetinde ve sair hıdmat-ı aliyyede istihdam olunmak üzere yüke girdikleri günden hizmette olduklarıncı ber vech-i mutad lazım gelen ücretleri ordu sarbane başısı yedinden verilmek şartıyla mevkufattan ihraç olunan memhur ve cem’ini suret-i defter mucebince eyalet-i Sivas’tan ikiyüz üç senesine mahsuben dört yüz mehar ve ikiyüz iki senesinden bakaya kalan seksen bir mehar ki ceman dört yüz seksen bir mehar mekkari develer ihraç ve vakt-ü zamanıyla ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere tekid ve isticali havi müteaddid evamir-i şerifem ısdar olunmakla elhalet hazihi şetran-ı mezkurun nısfı mertebesi tahsil ve savb-ı maksuda irsal ve nısfı dahi kazalarda bakaya kalıp ukde-i tehire düçar olduğundan gedikli mumaileyh der-i aliyyeme tahrir ve inha etmekten naşi sen ki mütesellim mumaileyhsin şetran-ı mezkur mürettabat-ı seferiyemden olup bir vechle tehir ve tecili caiz olmamakla eyalet-i mezburede vaki kazalarda bakaya kalan tertib-i mezkurun nısfını dahi marifet-i şer’ ve marifetin ve mübaşir mumaileyh marifetiyle serian tahsil ve savb-ı maksuda irsal ve tesyir olunmak fermanım olmağın tekiden ve isticalen işbu emr-i celilülkadrım ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde siz ki kuzat ve nüvvab ve mütesellim mumaileyhimsiz kazalarınızda müretteb olup gayr ez irsal baki kalan ol mikdar develerin mecmuu tuvana ve mükemmel cedid takımıyla yerli yerinde ihraç ve bir gün evvel ordu-yı hümayunumda mevcut bulunmak üzere irsali sizlerden matlub-ı hümayunum olup yemni kat’ına dair veyahut kesir ve kalil teksirine müetdair a’zâr-ı vahiye iradıyla imrar-ı vakte ictisar

edenlerin tedib ve güşmal olunacaklarını iktiza edenlere ifade ve tefhim olunarak ol mikdar develer serian tahsil ve ordu-yı hümayunuma irsal ve tesyire ihtimam ve dikkat eylesin ve sen ki mübaşir mumailerhsin send ahi muceb-i emr-i şerifime imtisal ve hilafından tevakki ve mübaadet eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükmi-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şarefyafte-i sudur buyurulan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı münifi üzere amil olup hilafından ihtiraz eylesiz. şöyle beilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fil yevmil aşri zilkade sene selasin ve mieteyn ve elf. Bimakam-ı Konstantinye.

Mucebince kaimmakam maktubu sadır olmuştur. Kad vusul ileyna fi 23 Zilhicce 1203

B 248: Canıcebinde oğlu Hacı Abdullahın zevcesini muhalea hüccetidir.

Medine-i Sivas mahallatından Hacı Mehmet mahallesi sakinelerinden Fatıma binti Hacı Hüseyin nam hatun meclis-i şer' de zevci esseyyid Hacı Abdullah bin Osman çelebi mahzarında bitav'ıha ikrar ve itiraf edip işbu zevcim mezbur ile beynimizde hüsn-i zindeganimiz olmayıp mihrimden fariğa ve nafaka-i iddet ve meunet-i süknam dahi kendi üzerime olmak üzere sebilimi tahliye muradımdır dedikte zevc-i mezbur Seyyid Hacı Abdullah dahi mehrinden fariğa ve nafaka-i iddet ve meunet-i süknası zevcesi mezbure üzerine olmak üzere mukabelesinde mezbure Fatımai muhalea-i sahiha-i şer' iyye ile hul' ve sebilini tahliye eyledikten sonra mezbure Fatıma dahi hukuk-ı zevciyyete ve saireye müteallika amme-i deavi ve mutalebat ve kaffe-i eyman ve muhasamattan min küllil vücuh mazbur zevc-i hâli' i Esseyyid Elhac Abdullah çelebinin zimmetini ibra-âm ve katı'unniza' ile ibra ve iskat-ı hak etmekleyin ma vaka bittaleb ketb olundu. hurrir fil yevmittasii aşere min ramazan elmübarek liseneti selasin ve mieteyni ve elf.

Şühudül Hal:

Kadızzade Esseyyid Ömer Efendi

Gazazzade Esseyyid Ömer Efendi

Hacı Memiş Oğlu Osman Çelebi

Süleyman Ağa bin Ebubekir Ağa

İmam-ı Mahalle Hacı Efendi

B 249: Def'a-i saniyede top .....şı için emr-i alişandır.

Kudvetü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam mevlana Sivas kadısı zide fadlühü ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi zide mecdühü tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki Sivas kal'asının müretteb olan toplarından maada İran seferleri avdetinde Sivas kasabasında sağır ve kebir yetmiş-seksen kıt'a toplar ve tadad olunduğu kuyudattan müstefad olmakla topha-i mezkur mahallinde marifet-i şer'le tadad ve defterlerin der-i aliyyeme takdim olunmak için sen ki kadı ve mütesellim-i mumaileyhimsiz size hitaben sadır olan emr-i şerifim ledelvürud mucebince topha-i mezkure muayene olundukta bervech-i muharrer İran seferleri avdetinde nefsi-i Sivas kasabasında emaneten bir vakıyye dokuz karış olarak yirmi beş kıt'a ve yarım vekıyye yedişer karış olmak üzere yirmi iki kıt'a ve şikest on iki kıt'a ve beş kıt'a dahi havan ki cem'an altmış dört kıt'a top tevzi olunup cümlesi mevcut olunduğun ve Sivas kal'ası tertibinden olarak vezirim Numan paşa babuyruldu iki kıt'a ve Mikdad Ahmet paşa dahi iki kıt'a top ihraç edip maan getirmeleriyle elhalet hazihi kal'a-i mezbure tertibinden olmak üzere fakat üç kıt'a toptan maada kal'a-i mezburede top olmadığı tahrir ve ilam etmişsiz. İktiza-yı nizami rikab-ı hümayunum topçubaşısından ledel istilam topha-yı mezkure fil asl indel ihtiyaç yine İran canibine irsal olunmak üzere Medine-i Sivasda tevki olunmuş olup ancak bu defa der-i aliyyeme nakil fermanım olunduğu surette beren Üsküdarı çelebi mesarif-i kesireye muhtaç olmakla Sinopa nakl ve ondan bahren der-i aliyyeme çelebi bin-nisbe sühulet ile olduğu tahkik olunduğu beyan birle topha-i mezkurenin yerlerinde tevkifi veya .....Sinopa nakl olunup havalisinde bazı lüzumu olan mahallere vaz'-u tayin olunması ve kezalik der-i aliyyeme çelebi rey-i alişanıma havale ile ilam etmekle ancak irsal eylediğiniz defter ve tahriratta muharrer altmış dört kıt'a top ve havanların içinde olan on iki kıt'a top şikest deyu ve yine bir mahalde kal'a tertibinde olmak üzere fakat üç kıt'a toptan maada top olmadığı münderec olunduğundan meram münfehim olmamakla fima bad asl-ı Sivas kal'asının topları kaç kıtadır ve emaneten vaz'olunan toplar kaç kıt'adır bir dahi süal ve cevaba hacet kalmamak vechile defter ettirilip izahen der-i aliyyeme arz ve ilam olunmak fermanım olmağın hassaten işbu emr-i celilülkadirim ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde bâlâda best-u beyan olunduğu üzere fima bad asl-ı Sivas kal'asının topları kaç kıt'adır ve emaneten vaz'olunan toplar kaç kıt'adır bir dahi süale hacet kalmamak vechile defter edip izahen der-i aliyyeme arz ve ilama müsareat eylemeniz babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle

vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i alışanım mazmun-ı münifi üzere amil olasız, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriren filyevmissamin işrine şaban liseneti selasin ve mieteyni ve elf. Bimakam-ı Konstantiniyye el Mahruse

Mucebince kaimmakam mektubu sadır olmuştur.

Kad vusul ileyna fi 27 Şevval 1203

Sayfa 69:

B 250: Hutbe için Sultan Selim efendimizin emridir.

Mefahiru'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam Sivas kadısıyla eyalet-i Sivas'ta vaki sairin kazaların kuzat ve nüvvabı zide fadlühüm ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellimi zide mecdüh ve mefahirul emasil vel akran sair zabitan zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olacak malüm ola ki işbu bin ikiyüz üç senesi recebül müreccebin on birinci Salı günü emmim hüdavendigâr-ı sabık cennetmekan firdevs-âşına Abdülhamid han aleyhir-rahmetü ve'l-gufrân irci'î ila rabbik nidasına lebbeyk rabbine icabet olarak gülşen-saray-ı teale rihlet ve dar'ul huld-i ukbaya intikal ve azimet edip nahiye-i hal-i saadet-iştimalinde lami ve dıraşan olan envar-ı kabiliyet ve istidad muktezasınca nevbet-i tasarruf-ı saltanat ve cihandari bi'l-irs ve'l istibhâl cenab-ı hilafetmeabıma intikal etmekten naşi ittifak-ı ârâ-yı vüzera-yı izam ve icma-i ulema-i a'lâm ve inkıyad-ı cümle-i havas-u avam ile cenab-ı nasırul müsliminin eltaf-ı mâ lâ nihayesinden istida-yı fevz-ü nusretve rica-yı feyz-u bereket olunarak yevm-i mezkurda üzeng-i hilafet penahide erike-i şefkat-i destgahiye cülüs-i hümayunum meymenet makrunum vaki' olup kamet ve ihtimat-ı daveranem inna cealnake halifeten fil ardi libas-ı meyamin-iltibasıyla mutarraz ve muanven ve hutba ve sekene nam-ı sami-yi şehriyaranemle müveşşah ve müzeyyen olmağın bu mevhibe-i uzma ve atıyye-i kübra-yı rabbaniye cemi-i memalik-i mahrusemde ilan ve işaat ve ifa-yı levazım-ı teşekkürüne mübaderet ve her bir kasaba ve karyede vaki cevami ve mesacidin rüüs-i menayirinde hutbe-i ism-i hümayun-ı padişahanem kiraet etmeleri ve hutaba ve sair lazım gelenlere ifade ve tenbihe müsareat olunmak için tebşir-i cülüs-i hümayunumu ve taklid-i kaza ve hükümeti müş'ir hassaten işbu emr-i şerif-i meserret-redifim ısdar ve hassam silahşörlerinden kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Elçi Mustafa paşazade mir Mehmet

Mesut zide mecdüh ile irsal olunmuştur. İmdi inşaalahu teala cülus-i hümayun-ı meymenet makrunum kaffe-i ibad-ı müslimin haklarında müteyemmin ve mesut olması eltaf-ı hafiyeye-i ilahiyeden me'mûl ve mesul idüğü malûmunuz oldukta siz ki mütesellim ve sair mumaileyhimsiz, mazmun-ı emr-i alışanım sicillat-i mehakime kayd-ü sebt ve birer suretiyle her bir kasaba ve karyeye ilan ve işaat ve eyalet-i Sivasta vaki kazaların cevami ve mesacidinde Cuma ve a'yadda hutbe-i şerife nam-ı nâmi ve elkab-ı sani-i tacidaranem kiraet olunmasını taraf taraf tenbih ve tekide mübaderet ve kalâ' ve kulelerde toplar attırıp ızhar-ı şadmani ve meserretle devam-ı umr-u devlet ve kıvam-ı izz-ü şevketim ve makhuriyet-i adüv-i bed tıynet ve mansuriyet-i asakir-i hamiyet mezhahirin ed'iyeye-i hayriyesine iştigal ve muvazabet ve rızaullah ve rıza-yı daveraneme mugayir olan mezalim ve teaddiyattan fukarayı sıyanet eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükmi-i şerifimle vusul buldukta bu babda vech-i meşruh üze şerefyafte-i sudur eden ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı itaat makrunuyla amel olup hilafından begayet hazer ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılarsız. Tahriren fi evasıtı şehri receb el mürecceb lisene selasin ve mieteyn ve elf. Kad vusul ileyna fi 15 ramazan sene 1203

Mucebince kaimmakam-ı alimakam mektubu sadır olmuştur.

B 251: Asakir içindir.

Düsturun-ı mükerremun, müşirun-ı müfahhamun, nizamül alem, müdebbirû umuril cumhuri bi'l-fikri's-sakıb, mütemmimû mehammil enami birre'yis saib, mümehhidû bünyani-d devleti vel ikbal, müşeyyidû erkanissaadeti vel iclal, el muhakkıkune bisunufi avatıfil melikil a'lâ Anadolunun orta kolunda vaki edamallahu teala iclalehüm eazimül ümerail kiram, meraciul kibriyail fiham, ülülkadri vel ihtiram ashabil izzeti vel ihtişam el muhtassune bemzidi inayetil melikil a'lâ mir-i miran-ı kiram dame ikbalühüm ve ekadi kudatil müslimin evla vülatil muvahhidin, meadin'ül-fezaili ve'l-yakin rafi'û a'lâmiş-şeriati ved-din varisû ulüm'il enbiya-i ve'l-murselin'il muhtassune bi mezidi inayet'il melik'il mu'in mevali-yi fiham zidet fezailühüm ve mefahir'ul-kuzat ve'l hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelem kuzat ve nüvvab zide fadlühüm ve mefahiru'l emasil vel akran şehir kethüdaları ve iş erleri ve sair zabitan ve vücuh-i belde ve ehl-i İslam gayretkeşleri zide karuhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malûm ola ki din ve milletimizin düşmeni olan Moskov ve Nemçeli kafirleri ikisi birlik olup haşa ve kella

ara yerden ehl-i islamı kaldırmak niyet-i fasidesiyle ittifakan hareket ettiklerine binaen verilen fetva-yı şerife mucebince iki düşmene birden sefer vukuu lazım gelmekle geçen sene evvelbaharında serdar-ı ekremim Nemçe üzerine azimet edip ol taraflarda sahib-i şeriat efendimiz sallallahu aleyhi vesellem hazretlerinin mucizeleri âsârı zuhuruyla Nemçe kafiri mağlûp ve külliyetli büyük taburu firar edip asakir-i İslam Mansur ve ganimetlere mesrur oldukları bittafsil malûmunuzdur. Bu esnada Moskov keferesi bazı mahallere hücum etmeleriyle maazallahü teala bu havalilerde Tunaya asakir-i kesire cem'yle ol taraf ahalisine imdad olunmaz ise cümlesi düşman ayağı altında kalıp kafir işini göreceği zahir olmaktan naşi bundan sonra din karındaşlarımızın hallerine merhamet etmeyip gerek serhadlerde ve gerek Tunanın öte ve beri ve Rumeli canibinde olan bu kadar rical ve nisvan ve sıbyanın küffar ellerinde kalmalarını tecviz etmek müslümanım diyene göre maazallahü teala yakışacak bir şey olmadığı Allah etmesin düşman-i din fürce bulup berilere yürüyememek lazım gelir ise Rumeli toprağında bulunan ehl-i İslamın halleri neye varacağı ve kıyamet gününde mahşer idvanında İslam memleketlerinin küffar eline girmesine imdad etmemekle sebep olanlar bu kadar aciz ve miskin ve sıbyanın küffar elleri altında esir ve zebun kalmasına bais olanlar Bari tealaya ve dinimiz sahibi iki cihan güneşi ahir zaman peygamberi efendimiz sallallahu teala aleyhi ve selemlerine ne cevap verirler ve dünyada olacak yüz karalığı malûm ve aşikar ve ahirette ise yüz siyahlığına giriftar olup onda ve bunda rahat edenler zebaniler ellerinde yüzleri üzre ateşler içinde sürünerek azab-ı elime düçar ve şefaati peygamberiden mahrum olacağı zahir ve bedidardır. Askerî ve gayri askeri her kim olursa olsun bundan böyle bir gün vatanlarında karar etmeyip eli kılıca kadir piyade ve süvari sipah ve silahdar ve bölükat-ı erbaa ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacı ve mehteran-ı hayme ve acem oğlanı ve kol oğulları dirlikli ve dirliksiz müslümanım diyenlere kudreti yettiği vecihle heman mukaddem sadır olan emr-i ali mucebince serhaddat ve seraskeran maiyetlerine memur oldukları yerlere ve maadası liva-i şerif sayesinde düşman üzerine azimet üzre olan serdar-ı erkemim maiyetine ib'âs ve irsale sarf-ı makdiret eylemeniz babında bundan akdem hüdevendigâr-ı sabık emmim merhum ve mağfurün leh Sultan Abdülhamid han aleyhirrahmetü vel ğufrân zamanında emr-i şerif sadır olmuştu. elhalete hazihi cülüs-i hümayun-ı meymenet makrunum vukuuna binaen tecdedi lazım gelmekten naşi mukaddem sadır olan emr-i ali mucebince amel ve hareket ve hilafından hazer olunmak fermanım olmağın tekiden vehtimamen hassaten rikab-ı hümayunumdan işbu emr-i şerifim ısdar ve rikab-ı hümayunum kaimmakamı

tatarlarından kudvet'ül-emasil ve'l-akran Numan zide kadruh ile irsal olunmuştur. İmdi küffar-ı hâksâra gaza etmek cümle ümmet-i Muhammede farz-ı ayn olduğu Kuran-ı Kerim ile sabit olup alelhusus kefere-i fecere ehl-i islami ara yerden kaldırmak fikriyle Nemçe ve Moskov birbirine ittifak edip hücum etmişken kal'alarda ve serhadlerde ve ordularda ve muhafazalarda yaş ve yağmurda hendekler ve metroslar içinde taş yaslanıp toprak döşeyen ve evlad-ı ıyal ---- ve rahatını terk edip dağlarda ve taşlarda din gayreti için mihenler irtikab eden kurb ve civar-ı düşmende olan bu kadar rical ve ba husus -----
 ---- miskin nisvan ve sıbyanın selametleri için imdada gelmek bir kere mülahaza olunsun

Sayfa 70:

B 251(Devamı): ne derecelerde cümleye lazım gelmiştir. Bu zaman eski vakitlere uymaz. İslam gayretini çekecek gündür. Rahat ve safa-yı dünyayı terk edip sair din karındaşlarımız ile beraber gaza ve cihada bulunup fi sebilillah sa'y-ü cidd ettiğiniz surette ahirette gaziler ve şahidler zümresiyle haşır olup cennat-ı âliyatta nimet-i ebediyeye nail olacağı bila iştibahtır. Türlü türlü kusur ve bahane ile bir gün evvel erişmemek lazım gelirse egerçi o makuleler afv olunmayacağından maada ruz-i kıyamette şefaaten mahrum ve layık-ı azab-ı cehim olacağı şüpheden beri olmakla dünyada dahi yüz karalığından kurtulmak ve ahirette cehennemden halas olmak ve benim dua-yı padişahanemi ve cümle ehl-i İslamın duasını almak isteyen işbu emri şerifim vardığı saat ianeten liddin ve müzahareten lilmüslimin yola çıkıp bir an akdem mamur oldukları yere ve maadası serdar-ı erkemim maiyetine gelip sancağ-ı şerif-i peygamberî sallallahu teala aleyhi ve selem sayesinde isbat-ı vücud ve memur olacakları vechle bezl-i mehud eylemekleri için cümle eli kılıca kadirleri bir an evvel ihraç ve irsale dikkat ve hilaf hareket ile dünyada bednam ve ahirette dahi rüsvay ve giriftar-ı azab olmaktan ictinab eyleyesiz . şöyle ki: Kafirin inyeti anlaşılmiş iken bundan böyle sefere gelmeyen ve bu vakitte ümmet-i Muhammede imdad etmeyenlerin islamında ve nikahında şüphe vardır. müslümanım diyen Allah için gazaya gelip dinimiz ve ve düşmanlarından ve peygamberimiz sallallahu aleyhi ve selemi inkar eden adüvvü dine ciha fi sebilillah farzını icra eylesin. Hilaf hareketten begayet tehaşi ve mücanebet birle selametinizi tahsile bezl-i makdiret ve kafirlerin dinleri batıl ve yerleri nar-ı cehim iken elin batılları gayretile kışa ve soğuğa ve öldüklerine ve dirildiklerine

bakmayıp bucak içinde ve kal'alarımız etrafında leşker-ü gûzar ederek ümmte-i Muhammedi ızrardan hali olmuyorlar. Lillah'il-hamd bizim dinimiz hak ve şehid olanların ve gaza edenlerin yerleri cennat-ı aliyat olduğu gün gibi zahir iken dinimiz hamiyetini ve bu kadar sıbyan ve nisvanın küffar ellerinde esir ve ırzları paymal olduğu gayretini çekmemek ne gûne töhmettir indallah ve indennas ne makule hakarettir. Bir kere mülâhaza olunup ona göre amel ve hareket olunmak babında ferman-ı alişanım sadır olmuştur. Buyurdum ki: hükm-i şerifimle vusul buldukta bu babda şerefyafte-i sudur edilen ferman-ı vacib'ül-ittiba' ve lazim'ül-imtisalimin mazmun-ı itaatmakrunuyla amel olup hilafından gayetel gaye tevakki ve mübaadet eylesesiz, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fi evahiri şehri şaban el muazzam lisene selasin ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna Fi 19 Şevval 1203

Mucebince kaimmakam-ı alişan mektubu sadır olmuştur.

Bimakam-ı Konstantiniyye el mahruse.

B 252: Not: *Bu sayfadaki üstü çizili belge yazılmadı.*

B 253: Sinop iskelesine naklolunacak şikest topların emridir.

Kudvetü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-kelam mevlana Sivas kadısı zide fadlühü ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas mütesellim zide mecdüh ve kudev't'üs-sikat el-müstahfızın Sivas kal'ası dizdarı zide hıfzuh ve mefahir'ul-emasil ve'l-akran sair zabitan ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malüm ola ki; sen ki mütesellim mumailyhsin, bu defa tarafınızdan der-i aliyyeme varid olan tahriratından bir maddenin hülâsa-i me'linde Sivas kal'asının fil asl müretteb olan toplarından maada mukeddemen İran seferi avdetinde Sivas kasabasında sağr ve kebir yetmiş seksen kıt'a toplar emaneten vaz'olunduğu kuyudattan müsteban olmaktan naşi nefsi Sivas kal'asının topları kaç kıt'adır ve emaneten vaz'olunan toplar kaç kıt'adır keyfiyeti izahen der-i aliyyeme tahrir ve inha olunmak babında işbu sene-i mübareke evahir-i şabanında sadır olan emr-i şerifim ledelvürud kal'a-i merkumeye varılıp marifet-i şer' ve bi'l-cümle ahali marifetiyle gerek emaneten mevdu' ve gerek nefsi Sivas kal'asında mevcut toplar tadad olundukta bir vakıyye çapında dokuz karış yirmi

beş kıt'a ve yarım vakıyye çapında yedişer karışyirmi iki kıt'a ve şikest olarak on ik kıt'a ve beş kıt'a dahi havan ki ceman sefer-i emzkur avdetinde emaneten vaz'olunan toplar altmış dört kıt'a olup elyevm mevcut olduğu ve kal'a-i mezbur tertibine olarak bundan akdem vezir Numan paşa ba buyruldu ahz eylediği iki kıt'a ve Mikdad Ahmet paşanın kezalik aldığı iki kıt'a toplardan maada elyevm kal'a-i mezburda fakat üç kıt'a sağ ve salim ve iki kıt'a dahi şikest top mevcut olup ziyade kaydı bulunmadığından başka vukufu olunan dahi ledessüal bu vechle haber verdiklerini ve zikrolunan emanet topların bir mahalle nakli fermanım olduğu surette gerek emaneten ve gerek mürettebin bir mikdarı kal'ada tevkif olunmak kanun olduğu ahali takrir ve inha eylediğiniz Sivas kadısı a'lâm ve sen dahi arizanda tahrir ve iş'âr eylemişsin. Muktezası rikab-ı hümayunum topçu başısı Seyyid Abdullah zide mecdühüde isti'lam olundukta ber mantuk-ı tahrirat birer vekıyye çapında yirmi beş kıt'a ve yarımşar vekıyye çapında yirmi kıt'a ki ceman kal'a-i mezburede emaneten mevdu olan toplardan beş kıt'ası salim ve amele salih top ve beş kıt'a havan ve on iki kıt'ası şikest mayili olduğu ve kal'a-i mezburede dahi fakat üç kıt'a amele salih ve iki kıt'a mayelik top münhasır olmaktan naşi topha-yı mezkureden bir mikdarının kal'a-i mezburede tevkif ve tabiye olunması niyazında olduklarına binaen bervech-i muharrer vezireyn-i mumaileyhimanın ahz eyledikleri dört kıt'a top ile elyevm kal'a mecdundan olup şikest ve amele gayri kadir iki kıt'a ki ceman kal'a-i mezbure tertibinden noksan bulan altı kıt'a topların yerinde maruz-zikr amele salih kırk beş kıt'a toptan ifraz olunarak vaz' ve kal'a tertibine idhal olunup otuz dokuz kıt'asıyla beş kıt'a amele salih havan ve on iki kıt'a emanet ve iki kıt'a kal'a tertibinden ki ceman on dört kıt'a dahi şikest mayelik topların beren Sinopa ve ondan sefineler ile der-i aliyyeme nakli veyahut salim olanları Sinoptan iktiza eden bazı mahallere tertib ve isal birle yalnız mayelik toların der-i aliyyeme nakli hususlarını ilam eylediği takrir ile leril arz amel-i salih olan top ve havanlar kema kan kal'a-i mezburede hıfz olunup bundan böyle iktiza eden bir mahalle nakl olunmak için mazmun-ı tahrirat kalemine kayd ile mayelik ve şikest olanları kaç kıt'a ise beren Sinopa ve andan dahi bahren sefineler ile der-i saadetime nakl olunmasına irade-i aliyyem tealluk etmekle mucebince topha-yı mezkureler Sinop derununda sefineler ile der-i saadetime nakl olunmak için Sinop muhafızına hitaben diger emr-i şerifimle tenbih olunmakla hassaten işbu emr-i alışanım ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde bâlâda tahrir ve tafsil ve beyan kılındığı üzere bervech-i muharrer kal'a-i mezburede mevcut olup amele salih olan top ve havan topları bundan ----- iktiza eder ise

gönderilmek üzere kema kan kal'a-i merkumede ve şikest ----- on dört kıt'a topları marifet-i şer' ve cümle marifetleriyle nakline ve dahi arabalar tedarik heman Sinopa nakl-ü etslim eylemeye ihtimam-ı azim eyleyüp şöyle ki zikrolunan şikest

Sayfa 71:

B 253(Devamı): toplar tophane-i amiremde ve sağları derdest olan liva-i şerifve serasker takımları toplarının mayeliği için tertip olunmuş olduğu malûmunuz oldukta vürud-i emr-i şerifimde kat'â tehir eylemeksizin zikrolunan on dört kıt'a şikest topları acaleten ve müsareaten Sinoba nakl-ü teslim eylemeye cümleniz mezid sa'y-i gayret eylemeniz babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilüşşan-ı vecibül ittiba ve lazimül imtisalimin mazmun-ı münifi birle amil olasız, şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fil yevmil işrine zilkade sene selasin ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi 24 Zilkaade 1203 Bimakami Konstantiniyye Mahruse.

B 254: Cizye için emr-i alışandır

Kudvetü'l-kuzat ve'l-hükkam meadinu'l-fezail ve'l-keîâm mevlana Sivas kadısı zide fazlühü ve kudvet'ül-emasil ve'l-a'yan Sivas hazinedarı zide mecdüh ve kudvetül emasil vel akran bu hususa mübaşir tayin olunan zide mecdüh tevki-i refi-i hümayun vasıl olucak malûm ola ki sen ki cizyedar mumailayhsin işbu bin ikiyüz dört senesine mahsuben cibayeti uhdende olan Sivas cizyesisin cizyesi malından muayyen olan maa harc-ı vezne otuz bin üçyüz kuruş taksit-i evvel akçesi kapım kulları mevacibleri için terib ve tahsis kılınmaktan naşi bir gün evvel hazine-i amireme teslimi mühim ve muktezi olmakla vusul-i emr-i şerifimde meblağ-ı mezburu tamamen tedarik ve tayin olunan mübaşire teslim ve hazine-i amireme tesyir ve irsal eylemen fermanım olmağın işbu emr-i alışanım ısdar ve mübaşir-i merkum ile irsal olunmuştur. İmdi vusulünde sene-i merkuma mahsuben hazine-i merkume malından müretteb ol mikdar taksit-i evvel akçesinin hazine-i amireme teslimi matlup olmakla meblağ-ı mezburu ala eyyi hal bir iki gün zarfında tedarik ve tekmilen hazine-i amireme teslim ihtimam ve dikkat ve avk-u tehirden hazer ve mücenebet eyleyesin. Ve sen ki kadı-i mumailayhsin zikrolunan

taksit-i evvel akçesinin serian tahsil ve tesyirine sen dahi ihtimam eyleyesin ve sen ki mübaşir-i merkumsun memur-ı tahsili olduğun meblağ-ı mezburu hazinedar mumaileyhden tahsil ve ahz ve getirip hazine-i amireme teslim dikkat ve ihtimam eylemen babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki; hükm-i şerifimle vardıkta bu babda vech-i meşruh üzere şerefyaft-e sudur olan işbu emr-i alışanımın mazmun-ı münifi üzere amel olasızü şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fil yevmil hadi aşere şehri şevval el mükerrrem senete selasin ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna fi 26 Zilkaade1203

Suret-i Sahra-yı Ruscuk

B 255: Hatipzadenin kethüda yeri mektubudur.

Devletlü rifatlü faziletlü efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerine direr-i deavat-ı safiyat ve gurer-i teslimat-ı vafiyat inha olunan budur ki; halen taht-ı hükümetşiarımızda vekı Sivas ve Sivas ili Yıldızeli ve Han-ı Cedid ve Behramşah ve tevabi nevahilerinde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarımız üzerlerine zabıt ve kethüda yeri nasb ve tayin olunmak mutad-ı kadim olmağla bundan akdemce bin ikiyüz üç senesi evaili şevval tarihiyle Sivas sükkanından Kenanzade Seyyid Feyzullah ağayı egerçi sizler kethüda bu mahduden tevcih olunmuştu. Lakin yine mahall-i mezbur ağavatından olup bundan akdem müddet-i vafireden beri kethüda yeri ve bi'l-cümle neferatıyla hüsn-i zindeganisi olan Hatipzade Seyyid Ali Ağa'ya bu defa merkum sey-yid Feyzullah ağanın ref'inden Sivas kethüda yerliğı tevcih olunmağın tarafımızdan işbu mektup tahrir ve ferıştade-i savb faaliyetleri kılındı. İnşaallahü teala vüsulünde gerektir ki muma-ileyh hizmet-i merkumede istihdam ve kethüda yerlik emrinde müracaatı muma-ileyhe ecirde siz ve sizler ki ol havalilerde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşsınız, ağa-yı muma-ileyhi üzerlerinize zabıt ve kethüda yeri bilmek vuku bulan dava ve niza' merkumun marifeti ve marifet-i şer'le rüyet edip şeriat-i garraya kemal-i itaat ve mumaileyhe inkıyad üzere olasız ve sen ki kethüda yeri zide kadrühüsün ol havalilerde sakin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşlarından olup sahihül esami sipah ve zipahzade ve tekaüdleri gerektir ki bundan akdem ziyafet-i sudur olan ferman-ı vacibül ittiba ve lazimül imtisalin mazmun-ı itaatmakrunu üzere hükkam eline verilemyip tühem-i şer'iyye ile müttehem olanları ber mukteza-yı şer'-i kadim zabiti marifetiyle marifet-i şer'le iktiza eden ceza-yı şer'ileri icra ve tertib olunup sipah ve sipahzade ve tekaüd olmayıp reaya makulesinden olanlara kat'â sıyanet kılınmayıp sadır olan ferman-ı ali

mucebince amel ve hareket edip hilafından begayet hazer ve mücenebet eyleyip muceb-
i melekîyet? ile amel olası. Baki ..... der mesned-i ilm-i şeriat-i daim bâl

Tahiren fi evaili şehri muharrem el haram sene erbaa ve mieteyn ve elf

Kad vusul ileyna fi 13 Muharrem 1204

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

İmza

B 256: Sikke için gelen .....

Düsturun-i mükerrerun müşirun-i müfahhamun nizam'ül-alem müdebbir'ul umur'il-
cümhur bi'l-fikri's-sakib mümehhidü bünyanid-devleti ve'l-ikbal müşeyyidü erkanis-
saadeti ve'l-iclal el muhakkıkun bi sunufi avatıfil melikil a'lâ Anadolunun orta kolunda
vaki vüzera-yı izam ve mir-i miran-ı kiram edamallahu iclalehüm ve a'zam el ümera'il-
kiram feahım'ül-kübera'il fiham ülülkadri ve'l-ihiram ashab'ül izzı ve'l-ihşam'ül
muhtassun bi mezidi inayet'il melik'il a'lâ mir-i miran-ı kiram dame ikbalühüm ve
ekazi kuzat'il müslimin evla vülat'il muvahhidin meadinül fezaili velyakin rafi'û
a'lâmiş-şeriatı ved-din, varisü ulüm'il enbiya-i ve'l mürselin el mütehassısun bimezidi
inayetil melikil muin mevali-i fiham zidet fezailühüm ve mefahirul kuzat vel hükkam
meadinül fezaili velkelam kuzat ve nüvvab zidet fezailühüm ve mefahirul emasil vel
akran zabitan ve vücuh-i memleket ve iş erleri zide kadruhüm tevki-i refi-i hümayun
vasıl olucak malüm ola ki elhalet hazihi sefere sikkesiyle riyal tabir olunan akçe yüz
paraya rayic olduğundan saltanat-ı seniyyemde dahi sikke-i hasene-i şehriyaranemle
yüzlük? İhtira ve tervic olduğü surette teshil-i muamelatı mucib olacağı bedidar ve
taşralı Karain irsalinde sühulet ve yüzlük kat'ının mesarifinde killet derkâr ve bu vechle
canibeden enfa' mucib olacağı zahir ve aşikar olmaktan naşı darbhane-i amiremde
yüzlüğün sikkesini ihtira ve bu defa kat'ına mübaşeret olunmağla zikrolunan yüzlükün
memalik-i mahrusemde yüz paraya tervicine ikdam ve hilafı vaz' vukuuna iradet-i
rusattan tehaşi ve ittika-i tam olunmak fermanım olmağın .....işbu emr-i alışanım
ısdar ve ile irsal olunmuştur. İmdi siz ki vüzera-yı müşar ve mir-i miran ve mevali ve
sair muma-ileyhimsiz ber vech-i muharrer darbhane-i amiremde yüzlük sikkesi ihtira ve
kat'ına mübaşeret olduğü malümunuz oldukta keyfiyet taht-ı hükümet-i kazanızda
iktiza edenlere ilan ve işaat ve siz dahi bervech-i meşruh amel ve hareket ve dikkat ve
nezaret ve hilafı vaz'-u hareket vukuu iradet-i ruhsattan hazer ve mücenebet eylesiz,

şöyle bilesiz, alamet-i şerife itimad kılasız fi evasıtı zilhicce eşşerife lisene selasin ve mieteyn ve elf.

Kad vusul ileyna: Fi 28 Muharrem1204

Konstantiniyye el Mahruse.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

A) ŞEHRİN İDARİ VE MÜLKİ YAPISI

1. İdari Yapı

Sivas'ın tarihi çok eskilere uzanır. M.Ö 1650'de kurulan Hitit Devleti Kızılırmak yayını sınır kabul etmiş ve bu devletin ömrü boyunca da Sivas önemli yerleşim birimlerinden biri olmuştur. Hititlerden sonra Sivas sırasıyla, Kimmer, İskit, Med ve Perslerin hâkimiyetine girmiştir. Persler M.Ö 550'de Kilikya, Pontus ve Kapadokya Şatraplığı olarak üçe ayrıldı ve Sivas, Kapadokya Krallığı sınırları içinde kaldı. Roma İmparatorluğu'nun Anadolu'daki hâkimiyeti kesinleşince Sivas Kapadokya yöresinin Roma'ya bağlı bir eyaleti oldu. M.S. 395 yılında da Roma ikiye ayrılınca Sivas Bizans topraklarına katıldı⁶².

Danişmentliler zamanında, Emir Danişment Gazi Sivas'ı Bizans'ın elinden alarak burayı 'üssülhareke' yani bir nevi başkent yaptı. Danişmentlilerden sonra Sivas Konya Selçukluları ve ardından da Amasya Selçukluları'nın sınırlarına girdi. Daha sonra hâkimiyeti altına girdiği Eratna Devleti'nde yine başkent oldu. Eratna Devletinden sonra da Kadı Burhaneddin Sivas'ı hâkimiyet altına aldı.

1518'de Osmanlılar döneminde, Sivas eyalet merkezi oldu ve Amasya Sivas'a bağlandı. Kanuni dönemine kadar bu durum birkaç kere değişti. Kanuni Sultan Süleyman'ın İdari Kanunnamesine göre ise Sivas bir beylerbeylik merkezidir. Amasya, Bozok, Canik, Çorum, Divriği, Arapkir ve bir de merkez olmak üzere 7 sancağı vardı.

1863 senesinde yapılan teşkilatlandırma ile Sivas, vilayet yapıldı ve Amasya, Tokat ve Şebinkarahisar sancakları da kendisine tabi kılındı. Daha sonraki senelerde nahiyeler de Sivas'a bağlandı. Ancak 1922'de sancakların ilgasıyla Tokat, Amasya ve

---

⁶² Memduh Ahmet Mahiroğlu, İlk Çağlardan Günümüze Sivas İli, Kitap Matbaacılık, Sivas 2003, s. 14-15

Şebinkarahisar Sivas'dan ayrıldı ve Sivas merkez kaza dâhil 11 kazadan ibaret müstakil bir vilayet oldu⁶³.

2. Askerlikle İlgili Kayıtlar

İncelediğimiz belgelerde Osmanlı'nın askeri teşkilatı ile ilgili ayrıntılı yorum yapacak kadar bilgiye rastlamıyoruz. Ancak belgelerde Sivas'tan sürekli asker istendiğini görüyoruz. Bu belgelerde geçen cümlelerden birkaç örnek cümle ve belge başlıkları verelim.

'...taht-ı kazanızda sakin ve mutık olan sahib esamiye ve esamesi Çalık dergah muallam yeniçeri ve kul oğulları ve guleman-ı acemi ve cebeci ve topçu neferatından darb ve ..... kadar kul oğulları olanlardan birisi geriye kalmamak ve vechiyle cümlesi yerlerinden ve yutlarından ihraç ve serdarları yıraklarıyla vakt ve zamanlarıyla tahrik ve bi inayetullah-i teala nevruz-u firuzda Edirne Sahrası'nda orduy-ı hümayunuma mülhak....'⁶⁴, 'Asker İçindir'⁶⁵, 'Sipah Ağalarına İsti'cal Emridir'⁶⁶, 'Asakir İçindir'⁶⁷, 'Sürücilik Emridir'⁶⁸, 'Devletlü Battal Hacı Hüseyin Paşa Hazretlerinin Sürücilik Buyurulduşudur'⁶⁹, 'Asakir İçindir'⁷⁰, 'Devletlü Firuz Paşa Hazretlerinin Orta Kola Sürücülük Emridir'⁷¹, 'Asker-i islami sefere sevk için sürücülük emri suretidir.'⁷², 'Askerî ve gayri askeri her kim olursa olsun bundan böyle bir gün vatanlarında karar etmeyip eli kılıca kadir piyade ve süvari sipah ve silahdar ve bölükat-ı erbaa ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacı ve mehteran-ı hayme ve acem oğlanı ve kul oğulları dirlikli ve dirliksiz müslümanım diyenlere kudreti yettiği vecihle heman mukaddem sadır olan emr-i ali mucubince....'⁷³. Bu belgelerden alınan örneklere bakacak olursak Sivas özellikle 'Anadolu'nun orta kolu'⁷⁴ ndan asker istendiği zaman merkez olarak görülüp, istenilen yere gelecek olan askerlerin Sivas'ta toplanıp görev yerlerine buradan

⁶³ 1967 Sivas İl Yıllığı, Doğu Matbaası, 1967 Sivas, s. 42

⁶⁴ B 77

⁶⁵ B 86

⁶⁶ B 88

⁶⁷ B 92

⁶⁸ B 118

⁶⁹ B 129

⁷⁰ B 145

⁷¹ B 148

⁷² B 245

⁷³ B 251

⁷⁴ B 148

hareket edilmesini istiyor. Bundan dolayı Sivas'ın o dönemde asker toplama merkezi olduğunu söyleyebiliriz.

Ayrıca o dönem için askerlerin ve savaş levazımının toplandığı yer ismi olarak bir çok yerde 'Edirne Sahrası'⁷⁵ ve 'Davut Paşa Sahrası'⁷⁶ ismi geçmektedir. Ayrıca yine bir çok yerde 'Samsun İskelesi'⁷⁷ yapılacak olan savaş için istenen levazımın toplanmasının istendiği yerdir. Bir belgede de 'Sinop İskelesi'⁷⁸ ismi geçmekte ve buraya top nakledilmesi istenmektedir. Bu durum bize yapılan savaş için halktan toplanan ihtiyaç maddelerinin orduya deniz yoluyla ulaştırıldığı izlenimini vermiştir.

Askeri görevlilerden incelediğimiz belgelerde geçen isimleri ise şöyle sıralayabiliriz; Seyyid Mehmed Kamil Kadı Asker-i Anadolu⁷⁹, Kethüda Eri Saadetli Seyyid Ali Ağa⁸⁰, Sipah Yüzbaşısı Sivashlı İnce Mehmed⁸¹, Miralay İsmail Ağa, Vekil Miralay Seyyid Hamid Ağa⁸², Arbekir Sipah Serdengeçti Yüzbaşı Hacı Halil⁸³, Kethüda Emiri Bağcı Oğlu Osman⁸⁴, Miralay Kani Seyyid Ahmed Efendi⁸⁵, Serasker Hüseyin Paşa⁸⁶

3. Devlet Görevlileriyle İlgili Kayıtlar

Mutasarrıflar: Kelime manası, kendinde kullanma hakkı ve selahiyeti bulunan kişi demektir⁸⁷. Osmanlı devlet teşkilatında ise tanzimattan sonra kaza ile vilayet arasındaki idari kademe olan sancağın en yüksek idarecisidir⁸⁸. Osmanlıda mutasarrıflık ile ilgili ilk ciddi düzenleme III. Selim döneminde yapılmıştır. Atamaları ile ilgili en az 3, en çok 5 yıl görevde kalma sınırlandırılması getirilmiştir⁸⁹.

⁷⁵ B 61 /79 /86 /88 /92

⁷⁶ B 46 /56 /61 /62 /77 /84 /87 /101 /107

⁷⁷ B 44 /45 /63 /64 /65 /69 /102 /138 /183 /187

⁷⁸ B 253

⁷⁹ B 13

⁸⁰ B 47

⁸¹ B 68

⁸² B 82

⁸³ B 106

⁸⁴ B 111

⁸⁵ B 122

⁸⁶ B 173

⁸⁷ Ferit Devellioğlu, A.g.e., s. 691

⁸⁸ Mehmed Doğan, A.g.e., s. 797

⁸⁹ Ali Fuat Örenç, 'mutasarrıf' maddesi, İslam Ansiklopedisi, C. 31, TDV Yayınları, İstanbul 2006, s. 377

İncelediğimiz belgelerde Sivas Mutasarrıfı olarak Hacı İbrahim⁹⁰ ismi geçmektedir. Bunun dışında ayrıca Mutasarrıf Ali⁹¹, Mutasarrıf Mehmed Emin⁹², Ali Mutasarrıf-ı Malikâne, Süleyman Mutasarrıf-ı Malikâne⁹³, Bozok Sancağı Mutasarrıfı Çaparzade Süleyman Bey⁹⁴ ve Mutasarrıf Seyyid Ali⁹⁵ isimleri de yer almaktadır.

Mütesellim: Vali veya mutasarrıfların tayin ettikleri vergi memurudur mütesellim⁹⁶. Bizim incelediğimiz belgelerde Sivas mütesellimi olarak Zaralı Zade Necabetlü Receb Bey⁹⁷'in ismi geçer.

Naibler: Naib kadıların kendi yerlerine bakmaları için görevlendirdikleri kişidir. Bu kişilerin tayini kadıların yazdığı müraselerle yapılırdı⁹⁸.

Bizim İncelediğimiz belgelerde Yıldızeli Naibi Hacı Ali Efendi⁹⁹, Sivas Naibi Seyyid Ahmed Âlim¹⁰⁰, ve Naib Seyyid Ömer Efendi¹⁰¹ olmak üzere dört isim geçmektedir.

İmamlar: Osmanlı'da imamlar müslüman topluma hizmet veren kadrolar içinde en geniş yere sahip olanlardı. İmamlar, padişah beratı ile göreve geldiklerinden Osmanlı Devlet sisteminde 'askeri' den sayılmaktadır. Berat ile görevlendirilen bu imamlar maaşlarını hizmet verdikleri cami veya mescidin vakfından alıyorlardı. Yapılan mahkemelerde de şahit olarak isimleri birçok kez şahitler arasında geçmektedir. Tayinleri de vakıf mütevellisinin teklifiyle olurdu. II. Mahmud döneminde yapılan değişikliklerle tayinleri Evkaf-ı Hümayun Nezareti tarafından yapılmaya başlandı.

Osmanlı şehir örgütlenmesinde mahallenin özel konumu mahalle imamlığının önemini artırmıştır. Ayrıca Osmanlı'da imamlar kadıların yapmaları gereken birçok görevde de yardımcı oluyorlardı¹⁰².

Elimizdeki belgelerde de gerek şahit olarak, gerekse belge içerisinde isimleri zikredilmiştir. Bu isimleri, Topal İmam Veliddin Oğlu Hafız¹⁰³, İmam Seyyid Mehmed

⁹⁰ B 13

⁹¹ B 110

⁹² B 154

⁹³ B 159

⁹⁴ B 174

⁹⁵ B 181

⁹⁶ Mehmed Doğan, A.g.e ., s. 822

⁹⁷ B 47 /73 /82 /153 /171 /195 /202 /209

⁹⁸ Ahmet Akgündüz, A.g.e ., s 72

⁹⁹ B 38

¹⁰⁰ B 67

¹⁰¹ B 104

¹⁰² Kemal Beydilli, 'Kadı' maddesi, İslam Ansiklopedisi, Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul 2000, C. 2, s. 181-184

Efendi¹⁰⁴, Ganim mahallesi İmamı Hacı Mustafa Efendi, İmam Molla Ali bin Eyub¹⁰⁵, Akdeğirmen Mahallesi İmamı Hafız Abdurrahman Efendi¹⁰⁶, Cami-i Kebir Mahallesi İmamı Mehmed Efendi¹⁰⁷, Demirciler Ardı Mahallesi İmamı Hüseyin Efendi¹⁰⁸, Şeyh Hüseyin Mahallesi İmamı Mehmed Efendi¹⁰⁹, İmam Abdülaziz Efendi¹¹⁰, Ganim Mahallesi İmamı Ömer Efendi¹¹¹ ve Hacı Mehmed Mahallesi İmamı Hacı Efendi¹¹² olarak sıralayabiliriz.

Mahkeme Görevlileri: Osmanlıda davalara bakmakla görevli memur kadı idi. Tabi mahkeme esnasında kadıya yardımcı olan katip, günümüzdeki mübaşirin görevini yapan muhızır, çavuş, subaşı ve kassam gibi yardımcıları vardı.

İncelemiş olduğumuz belgelerin yazılış tarihinde Sivas kadısı Mevlana Feyzullah Efendidir¹¹³. Sivas iline ait bu belgelerde mahkemede kadı yardımcısı olarak, Katip Ömer Efendi¹¹⁴, Muhızırbaşı Hüseyin Ağa¹¹⁵, Katib Seyyid Abdulahad Efendi¹¹⁶, Muhızır Osman¹¹⁷, Muhızır Emin¹¹⁸, Muhızır Mehmed Emin¹¹⁹, Muhızır Süleyman¹²⁰, Katib Ali Efendi ve Katib Hafız Efendi¹²¹, Çavuş Türkan Oğlu İbrahim Bey¹²² gibi görevlilerin isimleri geçmektedir.

Muhasebe: İncelediğimiz belgelerde mali görevlilerden ismi geçenler; Emin-i Beytül Mal Seyyid Mehmed Ağa¹²³, Hazinedar İbrahim Ağa¹²⁴, Hazine-i Amire Çuvakdarı Osman¹²⁵ dır.

---

¹⁰³ B 3

¹⁰⁴ B 3/34

¹⁰⁵ B 25/205

¹⁰⁶ B 43 /95 /141

¹⁰⁷ B 48

¹⁰⁸ B 78

¹⁰⁹ B 172

¹¹⁰ B 197

¹¹¹ 220

¹¹² B 248

¹¹³ B 15

¹¹⁴ B 4 /17 /59 /78 /132 /133 /137 /218

¹¹⁵ B 4 /9 /11 /12 /17 /18 /21 /31 /32 /38 /40 /43 /104 /122 /133 /137 /142 /205

¹¹⁶ B 6/205

¹¹⁷ B 7

¹¹⁸ B 31/38

¹¹⁹ B 21

¹²⁰ B 40/43

¹²¹ B 73

¹²² B 18

¹²³ B 29

¹²⁴ B 145/19

¹²⁵ B 147

Şeyhülislam ve Müftü: Osmanlı Devleti'nde kendine sorulan dini ve şer', meseleleri cevaplandırın kimseye müftü, verilen karara da fetva deniliyordu. Meşihat makamı ilk önce mesned-i fetva veya mansıb-ı fetva gibi isimlerle başmüftülük tarzında teşekkül etti. Ancak daha sonra bu makam Ebu's-Suud Efendi ve İbni Kemal gibi daha önce Kazaskerlik yapan kişilere verilince önemi de arttı. Bundan sonra şeyhülislamlık, ilmiye sınıfının reisi ve şer'i mahkemelerin nazırı oldu¹²⁶.

XVI. Asırdan itibaren ehemmiyeti daha da arttı. Şeyhülislamlık makamı manen sadrazamdan daha yüksek bir makam olarak telakki edildi. Bu durum Osmanlı'da dinin asl, devletin ise onun fer'i olması anlayışından kaynaklanmaktaydı. Osmanlı Devletinde ilk şeyhülislam olan Mola Fenari ile son şeyhülislam Medeni Mehmed Nuri Efendi'nin istifasına kadar 498 sene devam etmiş bir kurumdur¹²⁷.

Bizim de incelediğimiz belgelerdede bu önemli görevi üstlenen müftülerin ismi gerek güvenilir kişiler olmaları sebebiyle şahit olarak, gerekse belge içerisinde geçmektedir. Bu isimleri şöyle sıralayabiliriz; Es-Seyyid Numan Efendi El- Müfti-i Sabık¹²⁸, Müfti Zade Seyyid Hafız Abdülmecid¹²⁹ ve Emin-i Fetva Seyyid Mehmed Efendi¹³⁰lerdir.

Belgelerde şeyhülislam olarak geçen kişi ise Mevlana Seyyid Mehmed Kamil¹³¹dir.

4. Sivas'a Bağlı Yerleşim Yerleri

4.1. Kazalar

Artuk Abad	Hüseyin Abad	Niksar	Tokat
Aynallu	Karahisar	Sivas	Turhal
Çepni	Karakaya	Suniye	Yıldızeli
Elbeyli	Karakoşan	Şarkıyar	Zile
Eran	Kazı Abad	Taş Abad	

¹²⁶ Ziya Kazıcı, İslam Müesseseleri Tarihi, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1996, s. 158

¹²⁷ Ziya Kazıcı, İslam Müesseseleri Tarihi, s. 163-165

¹²⁸ B 80

¹²⁹ B 109

¹³⁰ B 197

¹³¹ B 176

4.2. Nahiyeler

Emlak	Hafik	Sorgun	Yıldızeli
-------	-------	--------	-----------

4.3. Köyler

Acıpeyker	Emir	Karaçoşar	Simkürk
Ağca Kilise	Emirhan	Karagömlek	Sinekli
Akmescid	Emre	Karayük	Sofular
Akpeyker	Eşhani	Karlı	Şah Bey
Amarat	Evrener	Kavak	Şehristan
Apardı	Ganim	Kemis	Tantel Mende
Atakilise	Gavraz	Kerneh	Tarabcık
Azir	Güllüce	Kızılcakışla	Tatlıca
Başbüyük	Hacı Mirza	Koçhisar	Tavşanlı
Beydili	Hanzar	Kutluoğlan	Tudarke
Beypınar	Hargün	Küre	Tutmaç
Beştepe	Hatıpviran	Küpdiyn	Tuzhisar
Bingöl	Hoca Bey	Mahtut	Veli Şeyh
Boğazkesen	Hayri Bey	Mefaric	Yam
Budaklı	Himmet Fakı	Mehmedin	Yarhisar
Büke	Horasan	Merluc?	Yanıyumru
Celalli	Horhun	Mescidli	Yassı Cebel
Çatviran	Hoşkadem	Özemiş	Yavu
Cebertan	İslam	Sarıkaya	Yenice
Çimen Yenicesi	Kalam	Sarıklıoğlu Hoca Bey	Tereke

Çöken	Kalander	Sarıköy	Zanbaklı
Damlacık	Kaledi	Serçe	
Devkir	Karabalçık	Sifen	

4.4. Mahalleler

Abdulkerim	Ferhad Bostanı	Kale Ardı	Osman Paşa
Acse	Ganim	Karkoş	Örtülü Peyker
Ağca	Gök Hüsam	Keçi Yolu	Sarı Şeyh
Akdeğirmen	Gökçe Bostan	Kılavuz	Sofi Himmet
Amarat	Gökmedrese	Kırcuk	Şah Hüseyin
Ali Baba	Hacı Mehmed	Kilise	Şeyh Çoban
Bab-1 Kayseriyye	Hacı Mahmut	Köhne Civan	Şemsfaraş
Bahirbey	Hacı Zahid	Kösedere Müslim	Üryan Müslim
Baldır Pazarı	Hacı Veli	Kösedere Zimmi	Üryan Zimmi
Bazar	Hamam Ardı	Kurt Mescidi	Veled Bey
Billur	Hoca Ali Çavuş	Küçük Minare	Zikar
Cami-i Kebir	Hoca Hüseyin	Küçük Tekir	
Çavuşbaşı	Hoca İmam	Muhtar Bostanı	
Demirciler Ardı	Kabalı	Oğlan Çavuş	

B) ŞEHRİN SOSYAL YAPISI

1. Aile Yapısı

Aile bir toplumu oluşturan en küçük birimdir. Dolayısıyla aile toplumun küçük bir modeli sayılır. Toplumun dini, siyasi ve sosyal yapısını anlamamanın en kestirme yolu, o toplumdaki ailelere bakmaktır.

Osmanlı toplumunda geniş aile tipi yaygındı. Bu durum Osmanlı Devleti'ndeki gayr-ı Müslimler için de geçerliydi¹³².

2. Evlilik Durumu

Osmanlı'da evlenme işlemi nikâhın yapılması ve mahkeme siciline kaydedilmesiyle gerçekleştiriliyordu. Nikâhın sicillere kaydediliyordu. Eğer bu kayıt yapılmazsa kadın ve erkek 'nikâhsız yaşadıkları' gerekçesiyle mahkemeye çıkarılır ve bu durum da sicile kaydedilirdi.

İslam hukukuna uygun olarak yapılan nikâhlarda mehir de söz konusu oluyordu. İslam hukukuna göre 2 çeşit mehir vardır. Biri mehr-i muaccel denilen ve hemen alınan, diğeri ise mehr-i müeccel denilen ve boşanma veya eşin ölümü sonrasında mirastan alınan mehirdi. Nikâh'ın geçerli olması içinde mehrin verildiği ve kadının durumdan razı olduğunun sicilde sabit olması gerekiyordu¹³³.

Bizim incelediğimiz belgelerde de nikâh akitleri yer almaktadır ve mehir konusu bayanın 'kendi hüsnü rızasıyla' kaydı ile beraber geçmektedir. Bu kayıtları ve mehir miktarlarını şöyle sıralayabiliriz: Emine binti Abdullah'ın 19000 akçe mehirle¹³⁴, Aişe binti Ahmed'in 21000 akçe mehirle¹³⁵, Merziye binti Mustafa'nın 18000 akçe mehirle, Fatıma binti Süleyman'ın 21000 akçe mehirle, Rafiye binti Süleyman'ın 13000 akçe mihirle nikâh edildiği¹³⁶, 5000 akçe mihirle nikâh¹³⁷ ve Elif binti Hasan'ın 11000 akçe mihirle ve kendi rızalarıyla nikâh edildiklerine dair belgelerdir. Birde Türkmen Hasan kızı Fatıma'nın nikâh kaydı¹³⁸ vardır. Ancak bu kayıta mehirden bahsedilmemiştir.

¹³² İlber Ortaylı, 'Osmanlı Toplumun'da Ailenin Yeri', Türk Aile Ansiklopedisi, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara 1991, C. 1, s. 74

¹³³ İlber Ortaylı, A.g.m. , s. 75

¹³⁴ B 6

¹³⁵ B 7

¹³⁶ B11/ 20/ 38

¹³⁷ B 42

¹³⁸ B 10

3.Veraset ve Miras

Miras fıkıh terimi olarak ölen bir kimsenin mal varlığının akıbetini düzenleyen kuralların bütünüdür.

Evlatlar, öz ve baba bir kardeşler arasında kadının hissesi erkeklere göre yarı olarak belirlenmiştir. Vefat eden kişi mirasçı olmayanı mirasa dâhil edemeyeceği gibi, varisleri de mirastan yoksun edemezdi. Mirasçılık sebebi kan hısımlığı, evlilik ve vela (efendisinin, azat ettiği köle ve cariyesi ile olan münasebeti ve onlar üzerindeki hakkı) dır.¹³⁹.

Veraset kayıtları da sicillere kaydedilmiştir. Vefat eden kişinin malları kadı tarafından tek tek sayılır, değerleri belirlenir ve bunlar deftere kaydedilirdi. Yapılan hesaptan sonra ortaya çıkan miktardan resm-i kısmet ve haraç miktarları düşülüp kalan kısım mirasçılar arasında paylaştırılırdı. Seyyid Saraç Abdurrahman Bey'in terekesi döşek, yorgan, mitil, yan kilim, köhne kilim, şemaran, şilte, yastık ve minder olarak defterde tek tek zikredilmiş ve değerleri de altlarına yazılmıştır. Devamında da çıkarılacak miktarın çıkartılması yapılmış ve sonuçta kalan miktar 192,5 kuruş olarak belirlenmiştir¹⁴⁰. Torunzade Hacı Mahmud Efendi'nin gelininin kassam defterinde de miras olarak kalan malları tek tek sayılıp değerleriyle beraber kaydedilmiştir¹⁴¹. Yine Seyyid Hacı Ahmed bin Hüseyin'in veraseti de aynı usule uygun olarak kaydedilmiştir¹⁴².

Veraset kayıtlarının bazılarında da sadece şahitlerin yazılmasıyla yetinildiği görülür. 'Ayşe binti Abdullah'ın veraseti'¹⁴³. 'Merhum Abdullah Efendi Veraseti'¹⁴⁴, 'Kasarcı İstefan Zımminin Varisleri ve Dayinleri Karhanesi ve Menzilini Feruhat? Hücctedir'¹⁴⁵, 'Müteveffiye binti Toros nam nasraniyyenin veraseti'¹⁴⁶, 'Hacc-ı Şerifte vefat eden Selim Bey bin Hızır Ağa'nın Veraseti'¹⁴⁷ başlıklarıyla yazılan belgelerde bu usule uygun olarak kaydedilmiştir.

¹³⁹ Hamza Aktan, 'Miras' maddesi, İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Yayınları, İstanbul 2005, s. 143-144

¹⁴⁰ B 51

¹⁴¹ B 222

¹⁴² B 217

¹⁴³ B 78

¹⁴⁴ B 91

¹⁴⁵ B 141

¹⁴⁶ B 218

¹⁴⁷ B 236

4.Şahıs İsimleri, Lakaplar ve Unvanlar

4.1.Erkek İsimleri

İncelediğimiz belgelerde geçen Müslüman erkek isimleri Ahmed, Mehmed, Süleyman, İsmail, Abdullah, Ömer, Hüseyin gibi bilindik Müslüman isimleridir. Bunun dışında Sivas'ta yaşayan Gayr-ı Müslim ahali de vardır. Gayr-ı Müslim isimleri Müslüman ahalinin isimlerinden ayıran en belirgin işaret Müslüman isimlerinde geçen 'bin' kelimesinin yerini alan 'veled' kelimesi ve isimlerinin sonuna eklenen 'zımmi' kelimesidir. Bu şahıslara ait erkek isimleri de lakap veya unvanlarıyla beraber geçmiştir. Bunlardan bazıları; Sadir Veled Köse¹⁴⁸, Kiyurk Veled Eryasil¹⁴⁹, Keşiş Oğlu Mernus¹⁵⁰, Haçuk Veled Payıl¹⁵¹, Kılıçcı Evhan Oğlu Ermiya¹⁵², Simon, Manuk¹⁵³, Semerci Yanık¹⁵⁴, Egob veled Musa¹⁵⁵ olarak verebiliriz.

4.2.Kadın İsimleri

İncelediğimiz belgelerde geçen bayan isimleri, Ayşe, Fatma, Hatice, Habibe gibi günümüzde de kullanılan Müslüman isimleridir. Gayr-ı Müslimlere ait kayıtlarda ise sadece 66. belgede geçen Tenus¹⁵⁶, dur.

4.3. Lakaplar

Kişilere takılan lakaplar genellikle vücutlarındaki belirgin farklılıklarla ilgilidir. Belgelerimizde geçen, Topal İmam Veliddin Oğlu Hafız¹⁵⁷, Topal Yusuf¹⁵⁸, Benli Ömer Oğlu Mustafa¹⁵⁹, Çoban Şeyh Ali¹⁶⁰, Kütük İmam¹⁶¹ gibi isimler buna örnek gösterilebilir.

---

¹⁴⁸ B 23

¹⁴⁹ B 24

¹⁵⁰ B 29

¹⁵¹ B 66

¹⁵² B 95

¹⁵³ B 121

¹⁵⁴ B 122

¹⁵⁵ B 126

¹⁵⁶ B 66

¹⁵⁷ B 3

¹⁵⁸ B 41

¹⁵⁹ B 31

¹⁶⁰ B 80

¹⁶¹ B 124

4.4. Unvanlar

İncelemiş olduğumuz belgelerde kişilerin unvanı daha çok yaptıkları işlerle ilgilidir. Hamal Halil¹⁶², Mumcu Hacı Halil Ağa, Mola Mustafa¹⁶³, Katip Abdullah Efendi, Çavuş Türkan Oğlu İbrahim Bey¹⁶⁴. Ayrıca bazı belgelerde de kişilerin memleketleri de isimlerinin sonuna ekleniyordu. Bunlara Tokadi Çuvakdar Mustafa Efendi¹⁶⁵, Zaralı Zade Receb Bey¹⁶⁶ ve Akpeykeri Koca bin Ali¹⁶⁷ isimlerini örnek olarak verebiliriz.

Ayrıca şeref payesi verilen kişilerin isimlerinin başına da efendi, bey, hacı, ağa, paşa gibi unvanlar konuluyordu.

5. Sosyal Yapılar ve Müesseseler

5.1. Camiler

Camiler tarih boyunca bir yerleşim yerinde Müslümanların ikamet ettiği en büyük göstergesi olmuştur. Osmanlı'nın fethettiği topraklara ilk olarak inşa ettiği yapılar arasında camilerin büyük bir yer kaplıyor olması da bunun göstergesi sayılabilir. Yine camiler tarih içinde sadece bir ibadethane değil, aynı zamanda bir eğitim kurumu da olmuştur. Osmanlıda da camiler çocukların okuma-yazma öğrendikleri mekânlar olmuşturlardır.

İncelediğimiz belgelerde cami ismi olarak geçen isim Cami-i Kebir¹⁶⁸'dir. Tabi bu durum Sivas'ta cami sayısının az olduğunu göstermez. Biz yine belgelerde geçen imam isimlerinden bu sayının fazla olduğunu görebiliyoruz.

5.2. Vakıflar

Vakıf, Lisan-ı şer'ide bir 'aynın, menfaati ibadullaha ait olmak üzere aslı müebbeten hapsetmektir¹⁶⁹. şeklinde tarif edilebilir.

---

¹⁶² B 34

¹⁶³ B 9

¹⁶⁴ B 18

¹⁶⁵ B 20

¹⁶⁶ B 47

¹⁶⁷ B 21

¹⁶⁸ B 113

¹⁶⁹ Nazif Öztürk, Elmalı Muhammed Hamdi Yazır'ın Gözüyle Vakıflar, T.D.V. Yayınları, Ankara 1995, s. 49

Hız. Muhammed ve halifelerinin kurdukları vakıflar kendilerinden sonra gelen her Müslümana örnek olmuş ve daha sonraki İslam devletlerinde de yaygınlaşmıştır.

Hemen hemen bütün müesseselerini kendisinden önceki Müslüman devletlerden alan Osmanlı vakıf konusunda da böyle yapmıştır¹⁷⁰.

Osmanlı döneminin ilk vakıf kurucusu Orhan Gazi'dir. Bunu 1324 tarihinde, azatlı kölesine Mekece'de vakfettiği hankah'ın tevliyetini verdiğini gösteren belgeden anlıyoruz. Orhan Gazi'den başlayarak bütün Osmanlı padişahları, sultanlar, vezirler, emirler, zengin tebaa birçok vakıf yapmıştır¹⁷¹. Maddi bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmek gibi ulvi bir düşüncenin mahsulü olan vakıf müessesesi Osmanlıda sosyal ve ekonomik açıdan derin tesirler icra etmiştir¹⁷². Vakıf Osmanlı toplumunda o kadar derin bir etki bırakmıştır ki, maddi açıdan cemiyetin en alt ve en üst seviyesindeki insanlar arasında anlayış bakımından bir farklılık yoktur. Kaynaklar bize yaşlı ve kimsesiz bir kadının 3 odalı evinin 2 veya 1 odasını vakfettiğini gösteriyor¹⁷³. Bizim çalıştığımız belgelerde geçen Küçük Minare Mahallesi sakinlerinden Memiş Mehmed Ağa bin Derviş Mehmed'in sülüs malını vakfetmesi¹⁷⁴, Minare mahallesi sakinlerinden Alime binti Mehmed'in malı sülüsü olan 75 kuruşu vakfetmesi, Cami-i Kebir mahallesi sakinlerinden Abdusselam Zade Seyyid Mehmed Ağa'nın saydığı mallarını vakfetme¹⁷⁵si, Uryan Mahallesi sakinlerinden Hacı Ahmed'in malının sülüsünü vakfetmesi¹⁷⁶, Şerbetçi Emir Mehmet'in vakfiyesi¹⁷⁷, Şemsfaraş Mahallesi sakinlerinden Emir Mehmet'in malını vakfetmesi¹⁷⁸, Demirciler Ardı Mahallesi sakinlerinden Hacı Mahmud'un, Sancaktar karyesindeki değirmenini vakfetmesi maddi seviye açısından halkın vakıf işine olan yakınlığı arasında bir fark oluşturmadığının göstergesidir.

¹⁷⁰ Ziya Kazıcı, Sosyal Açından Vakıflar, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1985, s.54

¹⁷¹ Ziya Kazıcı, Sosyal Açından Vakıfları, s. 57-58

¹⁷² Ziya Kazıcı, İslam Müesseseleri Tarihi, s. 183

¹⁷³ Ziya Kazıcı, İslam Müesseseleri Tarihi, s. 196

¹⁷⁴ B 26

¹⁷⁵ B 113

¹⁷⁶ B 189

¹⁷⁷ B 192

¹⁷⁸ B 193

Bu vakfiyeler dışında okuduğumuz belgelerde devlet büyüklerince kurulan ve devam ettirilen küçük büyük vakıflarda Buruciye Medresesi Vakfı¹⁷⁹, Bezm Vakfı¹⁸⁰, Emir Ahmet Vakfı¹⁸¹, Melik Acem Zaviyesi Vakfı¹⁸², Huri Abdal Vakfı¹⁸³,larıdır.

5.3. Medreseler

Medrese İslam eğitim sisteminin temel kurumudur. Medrese, Osmanlıda sıbyan mektebinden sonra orta, lise, yüksek okul ve üniversite eğitimini içeren, islami kimliği sebebiyle Müslümanların devam ettiği bir eğitim kurumudur.

Osmanlı'da ilk medrese Orhan Gazi'nin 1331 yılında İznik'te açtığı İznik medresesidir¹⁸⁴. Belgelerimizde Buruciye Medresesi¹⁸⁵, Gök Medrese ve İhsaniye Medresesi¹⁸⁶,nin isimleri geçmektedir.

C) ŞEHRİN İKTİSADİ YAPISI

1. Genel Ekonomik Yapı

Anadolu'nun iç kesimlerinde daha çok tarım ve hayvancılık yapıldığını biliyoruz. Ancak incelediğimiz belgelerde o zaman için yapıyor dahi olsa hayvancılıkla ilgili bir kayda rastlamadık. Miras taksimlerinde de bırakılan miras malları arasında ismi geçmiyor.

İncelediğimiz kayıtlarda sık sık sefere çıkacak askerler için Sivas İli'nden asker ve levazimat isteniyor. İstenen bu levazimat içinde dakik (un) ve şair (arpa)¹⁸⁷ büyük bir yer işgal ediyor. Bu yüzden bizde, Sivas'ın geçim kaynakları arasında tarımın büyük bir yeri olduğu izlenimi ortaya çıkıyor.

Ayrıca tutulan kayıtlarda esnaf taifesi ile ilgili belgelerde birçok meslek ismi de geçmektedir. Bu durumda Sivas'ta belgelerin kaydedildiği tarihlerde ticaretin büyük bir

¹⁷⁹ B 155

¹⁸⁰ B 97

¹⁸¹ B 142

¹⁸² B 169

¹⁸³ B 182

¹⁸⁴ Mehmet İpşirli, 'Medrese' maddesi, İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Yayınları, Ankara 2003, C. 28, s. 327

¹⁸⁵ B 155

¹⁸⁶ B 188

¹⁸⁷ B 45 /69 /102 /138/ 203

önemi olduğunu gösteriyor. Bu meslek isimlerini şöyle sıralayabiliriz; bezzaz, basmacı, gassar, bakkal, haffaf, bekçi, kuyumcu, kürkçü, börekçi, ekmekçi, arabacı, kasap, attar, debbağ, tuzcu, bostancı, tütüncü, gazgancı, gazzaz, çilingir, demirci, hurdacı, saraç, at canbazı, berber, küpci, eskici, kavakçı, semerci, kılıççı, katırcı, hamal¹⁸⁸, kevenci, sığır canbazı¹⁸⁹, derzici, nalbant, arpacı¹⁹⁰.

---

¹⁸⁸ B 47

¹⁸⁹ B 64

¹⁹⁰ B 134

SONUÇ

Bizim şer'iyye sicili çalışmamızdaki amaç, H.1202-1203 (M.1787-1788) yıllarına dair Sivas'ın sosyo-ekonomik durumunu birinci el kaynaklardan elde etmektir.

Yapmış olduğumuz çalışmada Sivas'ın Amasya, Yozgat ve Tokat'ı da içine alan büyük bir eyalet olduğunu görüyoruz. Ayrıca Anadolu'nun ortasında bulunması ve büyük bir eyalet olması sebebiyle de sefere gönderilecek asker ve savaş için gerekli malzemelerin halktan toplandığını görüyoruz. Bu da bize Sivas'ın o tarihte askeri üs olduğu izlenimini verdi.

Sık sık asker istenmesi ve belgelerin birinde geçen 'asker ili olduğundan' ibaresi nedeniyle de asker sayısı açısından çok güçlü olduğunu görüyoruz. Sefere gidecek olan askerler için istenen malzemeler arasında daha çok un ve arpa talep edilmesi de Sivas'ın tarımsal durumu açısından bize bilgi vermektedir. Birde seferlere ait belgelerde yapılacak olan sefer için dua edilmesi isteğini bildiren emir belgelerinin varlığı da ilginç bir ayrıntı olarak dikkatimizi çekti.

Okuduğumuz vasi tayinine dair belgelerde de kadıların çok dikkatli davrandıkları yetim ve öksüzlerin hakkına sahip çıktıklarını görebiliyoruz.

Aile hayatı ile ilgili de tek eşliliğin yaygın olduğunu gördük. Ayrıca nikâhların resmi birer belge olarak sicil defterlerinde yer alması da nikâh konusunun bilinenin aksine Osmanlı'da sözde kalmayan, resmi bir işlem olarak defterlere kaydedildiğini görüyoruz. Bu da aile kurumuna verilen değeri göstermesi açısından önemlidir. Nikâh kayıtlarının sadece birinde bayan adına vekâletini alan kişinin nikâhta yer aldığını, diğer nikâh kayıtlarında bayanların bizzat nikâhta bulduklarını görüyoruz. Bu da toplumda bayanların konumu hakkında bize bilgi veriyor diye düşünüyoruz.

Miras ve vesayet konusunda kayıt altına alınan belgelerde paylaşımın İslami kurallara uygun olarak yapıldığını görüyoruz. Ayrıca kadıların mirasa konu olan malları tek tek kaydedip, bunların değerlerinin belirlenmesi ve müteveffanın borçlarını çıkarıp kalan miktarı varisler arasında pay etmesi de, bu konuda her hangi bir anlaşmazlığa düşülme ihtimalinin ortadan kaldırılması amacıyla yapılmıştır diye düşünüyoruz. Yine mirasa dair bu belgelerde mirasa konu olan malların tek tek sayılması, bize o günki insanların kullandığı eşyalarla ilgili bilgide vermektedir.

Okuduğumuz belgelerde iki yıl boyunca bir iki belge kişiler arasında ortaya çıkan darp vb. konularla ilgilidir. Bu durum da toplumun huzur içinde yaşadığını gösteriyor. Zaten belgelerde geçen gayr-i müslim davalarını içeren belgelerde daha çok satış gibi maddi konuları içeriyor. Bu satışa konu olan malların sınırları anlatılırken, Müslim ve gayr-ı Müslimlerin birbirlerine komşu olduklarını görüyoruz. Bazı mahalle isimlerinin başında 'zımmi' ibaresi olsa bile belgelerin geneline bakınca ayrı mahallelere sahip olsalar bile bir arada da yaşadıklarını görüyoruz. Ayrıca Müslümanlara ait bazı belgelerde şahit olarak gayr-ı müslim isimleri görmemiz, güven içinde uyumlu bir hayat sürdürdüklerini gösteriyor.

Birde vergi kayıtlarına ait belgelerde kimden ne kadar toplandığını göstermek için Sivas'ta mevcut esnaf taifesi teker teker sayılmıştır. Bu belgelerde yaklaşık 37 meslek kolundan bahsediliyor. Sayının bu kadar çok olması Sivas'ta o dönemde ticaretin de canlı olduğunu gösterir. Bu durumun Sivas'ın tarih boyunca Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan, ayrıca Osmanlı topraklarının güneyini kuzeyine bağlayan yolların geçiş güzergâhı ortasında olmasından kaynaklandığını düşünüyoruz. Daha önce bahsettiğimiz, sefer için gereken malzemenin Sivas'ta toplanması ve buradan Edirne Sahrası, Samsun İskelesi ve Sinop İskelesi'ne naklinin istenmesi de Sivas'ın bu önemli coğrafi özelliklerinden kaynaklandığını düşünmekteyiz.

Yapmış olduğumuz bu çalışma ve bize verdiği bu bilgiler sadece Sivas tarihi açısından değil, genel tarih açısından da önemlidir. Sivas ilini Osmanlı'nın minyatürü olarak düşünürsek bu belgelerin genel tarih açısından da değerlendirilip kullanılabileceğini düşünüyoruz.

İNDEKS

- A**
- Abdulkerim, 304
 Acıpeyker, 57, 82, 107, 162, 303
 Acse, 221, 304
 Agik, 31, 36, 156, 211
 Ağca, 86, 167, 221, 280, 303, 304
 Ağca Kilise, 303
 Akdeğirmen, 21, 23, 28, 31, 32, 48, 59, 85, 124, 131, 155, 160, 168, 220, 301, 304
 Akmescid, 303
 Akpeyker, 82, 107, 161, 163, 303
 Ali Baba, 39, 85, 86, 160, 221, 304
 Amarat, 82, 86, 161, 163, 221, 266, 276, 303, 304
 Amasya, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 36, 37, 38, 39, 40, 60, 61, 63, 70, 76, 81, 83, 84, 90, 92, 93, 94, 109, 123, 130, 138, 152, 165, 204, 214, 218, 220, 221, 226, 233, 246, 297, 312
 Anadolu, 16, 26, 27, 30, 32, 37, 43, 49, 78, 80, 89, 94, 95, 97, 98, 101, 111, 114, 115, 116, 118, 120, 126, 127, 129, 130, 144, 145, 146, 151, 171, 173, 176, 181, 185, 187, 199, 216, 233, 262, 273, 282, 297, 298, 299, 310, 312
 Apardı, 82, 163, 303
 Arbekir, 26, 28, 31, 76, 92, 93, 94, 126, 132, 152, 299
 Arpalık Naibleri, 6
 Artukabad, 28, 76, 124, 241
 Asitane, 26, 95, 97, 99, 103, 171, 210, 259
 Atakilise, 82, 163, 303
 Aynallu, 69, 71, 76, 302
 Aynatab, 26, 105
 Azir, 81, 303
- B**
- Bab-ı Kayseriyye, 160, 221, 304
 Bahirbey, 221, 304
 Baldır Pazarı, 160, 220, 304
 Başbüyük, 81, 106, 162, 222, 303
 Bazar, 24, 36, 66, 85, 160, 164, 211, 221, 266, 304
 Behramşah, 28, 37, 43, 44, 70, 128, 213, 276, 294
 Beştepe, 82, 108, 163, 223, 275, 303
 Beyazıt, 3
 Beydili, 81, 106, 162, 222, 275, 303
 Beypınar, 303
 Billur, 85, 160, 220, 265, 304
 Bingöl, 22, 52, 55, 82, 105, 107, 161, 162, 222, 241, 274, 275, 303
 Boğazkesen, 82, 106, 163, 223, 274, 276, 303
 Bozok, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 32, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 51, 60, 61, 63, 70, 73, 75, 88, 90, 109, 130, 138, 165, 204, 214, 218, 220, 221, 233, 281, 297, 300
 Budaklı, 83, 164, 224, 276, 303
 Bursa, 4
 Buruciye, 36, 67, 205, 310
 Büke, 83, 108, 164, 276, 303
- C**
- Cami-i Kebir, 27, 66, 85, 120, 221, 280, 301, 304, 308, 309
- A**
- Canik, 25, 26, 76, 81, 83, 92, 93, 94, 226, 297
 Cebertan, 303
 Çekirge, 83, 167, 223, 276, 303
- Ç**
- Çatviran, 82, 108, 163, 276, 303
 Çavuşbaşı, 7, 85, 160, 221, 266, 304
 Çepni, 69, 71, 76, 165, 302
 Çimen Yenicesi, 82, 223, 275, 303
 Çöken, 82, 108, 163, 304
 Çuvakdar, 37, 51, 60, 69, 150, 308
- D**
- Dakik, 64, 70, 71, 90, 109
 Damlacık, 82, 108, 163, 223, 276, 304
 Danişmend, 16, 124
 Darende, 28, 32, 125, 170, 279
 Davut Paşa, 24, 25, 28, 29, 63, 68, 73, 79, 80, 99, 111, 114, 115, 121, 129, 133, 172, 299
 Demirciler Ardı, 85, 185, 301, 304, 309
 Deve, 62, 68, 70, 73, 76, 78, 79, 94, 115, 284
 Devkir, 81, 162, 304
- E**
- Edirne, 4, 26, 27, 32, 39, 79, 80, 99, 102, 105, 111, 114, 117, 121, 172, 173, 177, 190, 201, 298, 299, 313
 Elbeyli, 32, 33, 69, 71, 76, 110, 169, 179, 302
 Emeviler, 9
 Emir, 14, 19, 38, 55, 58, 62, 81, 120, 169, 173, 202, 224, 255, 297, 303, 309, 310
 Emirhan, 21, 48, 82, 103, 107, 162, 222, 275, 303
 Emlak, 43, 281, 303
 Emre, 81, 107, 162, 222, 275, 303
 Eran, 69, 76, 110, 178, 302
 Eşhani, 82, 106, 108, 163, 223, 303
 Evrene, 24, 73, 75
 Evrener, 81, 303
- F**
- Fatih Sultan Mehmed, 4
 Ferhad Bostanı, 132, 160, 220, 265, 304
 Feyzullah Efendi, 21, 49, 262
 Firuz Paşa, 30, 32, 145, 146, 176, 298
- G**
- Ganim, 20, 39, 41, 46, 53, 54, 85, 107, 162, 220, 222, 234, 265, 275, 301, 303, 304
 Gavraz, 81, 107, 222, 303
 Gök Hüsam, 86, 161, 221, 304
 Gök Medrese, 29, 30, 86, 142, 143, 148, 161, 266, 310
 Gökçe Bostan, 160, 221, 304
 Gökmedrese, 234, 304
 Güllüce, 82, 108, 163, 223, 276, 303

H

Hacı Mahmut, 221, 254, 255, 257, 261, 266, 304
 Hacı Mehmed, 23, 25, 35, 37, 39, 43, 85, 101, 103,
 104, 124, 137, 143, 160, 220, 249, 301, 304
 Hacı Mirza, 22, 52, 82, 161, 223, 275, 303
 Hacı Veli, 85, 160, 220, 242, 265, 304
 Hacı Zahid, 23, 58, 85, 160, 220, 266, 304
 Hafik, 20, 21, 25, 31, 32, 38, 45, 48, 52, 64, 68, 81,
 83, 84, 105, 140, 154, 157, 161, 167, 221, 264,
 274, 303
 Halep, 190
 Hamam Ardı, 85, 160, 220, 266, 304
 Han-ı Cedid, 28, 33, 38, 43, 44, 213, 214, 276, 294
 Hanzar, 81, 106, 162, 222, 275, 303
 Hargün, 83, 224, 276, 303
 Hatipviran, 303
 Hoca Bey, 83, 303
 Hayrabolu, 24, 73, 75
 Hayri Bey, 82, 303
 Hazine-i Amire, 301
 Himmət Fakı, 83, 276, 303
 Hoca Ali Çavuş, 221, 266, 304
 Hoca Hüseyin, 304
 Hoca İmam, 221, 266, 304
 Horasan, 81, 107, 303
 Horhun, 81, 107, 162, 222, 275, 303
 Hoşkadem, 82, 108, 163, 223, 276, 303

İ

İhsaniye, 37, 132, 219, 251, 310
 İhtisab, 4
 İslam, 1, 2, 5, 8, 9, 12, 14, 44, 83, 114, 121, 134, 146,
 164, 169, 171, 174, 176, 180, 187, 208, 227, 247,
 276, 283, 288, 290, 299, 300, 302, 303, 305, 306,
 309, 310, 317, 318, 320
 İzmir, 4

K

Kabalı, 221, 304
 Kalam, 82, 163, 303
 Kalandar, 82, 107, 162, 304
 Kale Ardı, 160, 221, 266, 304
 Kaledi, 52, 82, 106, 108, 223, 304
 Kanuni Sultan Süleyman, 297
 Karabalçık, 81, 107, 162, 222, 304
 Karaçoşar, 303
 Karagömlek, 82, 167, 223, 276, 303
 Karahisar, 69, 70, 76, 302
 Karakaya, 302
 Karakoşan, 69, 302
 Karayük, 82, 162, 222, 275, 303
 Karkoş, 304
 Karlı, 81, 104, 124, 222, 275, 303
 Kassam, 68
 Kavak, 81, 107, 162, 222, 275, 303
 Kazı Abad, 302
 Keçi Yolu, 85, 160, 220, 304
 Kemis, 82, 303
 Kerneh, 82, 303
 Kethüda Emiri, 29, 299
 Kılavuz, 85, 221, 304
 Kırucuk, 85, 220, 265, 304

Kızılcağışla, 82, 83, 107, 162, 164, 222, 275, 276,
 303
 Kilise, 30, 85, 106, 108, 150, 160, 221, 266, 276, 304
 Kiyork, 24, 31, 53, 66, 156
 Koçhisar, 82, 163, 223, 275, 303
 Köhne Civan, 85, 160, 220, 266, 304
 Kösedere Müslim, 266, 304
 Kösedere Zimmi, 304
 Kurt Mescidi, 86, 221, 304
 Kutluoğlu, 81, 107, 154, 275, 303
 Küçük Minare, 37, 40, 85, 160, 219, 220, 304, 309
 Küçük Tekir, 221, 304

M

Mahtut, 82, 108, 163, 275, 303
 Malatya, 26, 34, 45, 105, 190
 Manuk, 30, 146, 147, 307
 Mardin, 26, 105, 190
 Maruz, 242, 257, 280
 Mefaric, 82, 303
 Mehadiye, 33, 34, 186, 208
 Mehmedin, 82, 303
 Melik Acem Zaviyesi, 35, 310
 Merluc, 82, 162, 303
 Mescidli, 82, 108, 163, 223, 276, 303
 Mihail, 31, 36, 164, 168, 211
 Moskov, 33, 34, 44, 185, 189, 230, 246, 289
 Muhtar Bostan, 221, 304
 Muhzır Hüseyin, 45, 47, 55, 60, 148, 165, 169
 Mütesselim, 264, 300

N

Nemçe, 33, 34, 36, 40, 41, 44, 176, 183, 189, 208,
 230, 246, 289
 Niksar, 30, 41, 69, 70, 76, 111, 146, 178, 206, 241,
 242, 259, 302

O

Oğlan Çavuş, 85, 160, 220, 304
 Orhan Gazi, 309, 310
 Osman Gazi, 2
 Osman Paşa, 85, 105, 211, 221, 304

Ö

Örfi Hukuk, 2, 3, 317
 Örtülü Peyker, 85, 221, 304
 Özemiş, 81, 107, 162, 222, 303

R

Rumeli, 27, 78, 80, 115, 121, 127, 129, 144, 151,
 177, 262, 273, 289
 Ruscuk, 39, 232, 238, 239, 248, 259, 268, 278, 294

S

Samsun, 23, 25, 27, 28, 29, 37, 39, 60, 61, 70, 81, 83,
 84, 90, 109, 130, 138, 165, 215, 218, 233, 299,
 313
 Sarı Şeyh, 32, 33, 160, 170, 182, 220, 266, 304
 Sarıkaya, 81, 107, 154, 275, 303

Sarıköy, 81, 106, 161, 222, 275, 304
 Serçe, 82, 108, 163, 211, 223, 276, 304
 Sırbistan, 103
 Sifen, 82, 106, 161, 163, 304
 Simkürk, 56, 83, 108, 223, 276, 303
 Simon, 30, 31, 146, 147, 156, 211, 307
 Sinekli, 82, 108, 163, 223, 276, 303
 Sinop, 44, 291, 292, 299, 313
 Sivas, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,
 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41,
 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 56, 58,
 59, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72,
 73, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 83, 84, 86, 87, 89, 90,
 92, 93, 94, 100, 102, 103, 105, 109, 110, 115, 118,
 119, 123, 124, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133,
 134, 135, 136, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 146,
 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157,
 159, 161, 165, 166, 167, 168, 169, 176, 178, 179,
 182, 183, 185, 186, 187, 191, 192, 193, 195, 196,
 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 211,
 212, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 224, 225,
 226, 227, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 235, 236,
 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 251,
 252, 253, 254, 255, 257, 259, 260, 261, 262, 263,
 267, 268, 274, 276, 278, 279, 280, 284, 285, 286,
 287, 291, 293, 294, 297, 298, 300, 301, 302, 307,
 308, 310, 312, 313, 317, 318, 320
 Sofi Himmet, 304
 Sofular, 81, 106, 162, 222, 275, 303
 Sorgun, 148, 303

Ş

Şah Bey, 82, 303
 Şah Hüseyin, 36, 39, 85, 160, 201, 220, 235, 265, 304
 Şair, 64, 70, 71, 90, 109
 Şam, 26, 34, 105, 190
 Şarkıyar, 302
 Şehristan, 82, 108, 163, 223, 276, 303
 Şemsfaraş, 31, 155, 221, 304, 309
 Şeyh Çoban, 28, 86, 103, 124, 160, 221, 266, 280,
 304
 Şuhud'ül Hal, 12

T

Tantel Mende, 303
 Tarabcık, 83, 303

Taş Abad, 302
 Tatar Hüseyin, 41, 253
 Tatlıca, 82, 303
 Tavşanlı, 82, 107, 162, 275, 303
 Temessük, 16, 320
 Tokat, 23, 26, 27, 31, 34, 36, 61, 69, 70, 76, 87, 92,
 93, 94, 105, 119, 152, 153, 156, 157, 190, 203,
 204, 214, 226, 246, 297, 302, 312
 Trabzon, 145
 Tudarke, 82, 303
 Turhal, 69, 71, 76, 153, 185, 241, 302
 Turunçzade, 37, 39, 43, 214, 218, 233, 279
 Tutmaç, 82, 108, 161, 163, 223, 275, 303
 Tuzhisar, 81, 107, 140, 162, 222, 275, 303

Ü

Üryan Müslim, 220, 304
 Üryan Zimmi, 220, 304

V

Van, 34, 190
 Veled Bey, 160, 221, 304
 Veli Şeyh, 107, 303
 Vidin, 33, 34, 36, 40, 166, 185, 186, 187, 202, 212,
 243, 278, 279

Y

Yam, 82, 163, 223, 274, 275, 303
 Yanıyumru, 82, 108, 163, 223, 276, 303
 Yarhisar, 34, 82, 107, 163, 191, 192, 223, 275, 303
 Yassı Cebel, 303
 Yavu, 82, 107, 275, 303
 Yenice, 82, 106, 108, 163, 223, 274, 276, 303
 Yeniil, 24, 73
 Yıldızeli, 20, 25, 28, 33, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 45,
 46, 58, 64, 65, 69, 70, 76, 77, 81, 83, 84, 93, 128,
 158, 169, 179, 213, 214, 227, 259, 264, 266, 276,
 294, 300, 302, 303

Z

Zanbaklı, 83, 164, 304
 Zikar, 85, 221, 304
 Zile, 69, 70, 76, 153, 302

KAYNAKÇA

- AKGÜNDÜZ, Ahmet,** Şeriyeye Sicilleri, TDAV, İstanbul,1988
- AKTAN, Hamza,** ‘Miras’ maddesi, İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Yayınları, İstanbul 2005
- ATAN, Ali,** Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar, Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı İstanbul 1995
- AYDIN, M. Akif,** ‘Osmanlı Hukuku’, Osmanlı Medeniyeti Siyaset, İktisat, Sanat, Elma Basım, İstanbul 2005
- 1967 Sivas İl Yıllığı,** Doğu Matbaası, 1967 Sivas
- BEYDİLLİ, Kemal,** ‘Kadı’ maddesi, İslam Ansiklopedisi, Güzel Sanatlar Matbaası, İstanbul 2000, C. 2,
- ÇAĞATAY, Neşet,** ‘Osmanlılarda Şer’i-Örfi Hukuk Kavramı ve Uygulanışı’, XII. Türk Tarih Kongresi (Ankara 12-16 Eylül) Kongrede Sunulan Bildiriler, III. Cilt, T.K.K. Basımevi, Ankara 1999
- DEVELLİOĞLU, Ferit,** Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Sözlük, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2006
- DOĞAN, D.Mehmet,** Büyük Türkçe Sözlük, İz Yayıncılık,1996,
- GÖKBİLGİN, M. Tayyib,** Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992
- İHSANOĞLU, Ekmelettin,** Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi, Yıldız Matbaacılık, İstanbul 1994
- İPŞİRLİ, Mehmet,** ‘Medrese’ maddesi, İslam Ansiklopedisi, T.D.V. Yayınları, Ankara 2003, C. 28
- KAZICI, Ziya,** Sosyal Açından Vakıflar, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1985

- KAZICI, Ziya,** **İslam Müesseseleri Tarihi, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1996**
- MAHİROĞLU, Memduh Ahmet,** **İlk Çağlardan Günümüze Sivas İli, Kitap Matbaacılık, Sivas 2003**
- ŞEN, Murat,** **‘Osmanlı Hukuk Yapısı’, Osmanlı Ansiklopedisi, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999**
- ORTAYLI, İlber,** **‘Osmanlı Devleti’nde Kadı’ maddesi, T.D.V İslam Ansiklopedisi, İstanbul 2001**
- ORTAYLI, İlber,** **‘Osmanlı Toplumun’da Ailenin Yeri’, Türk Aile Ansiklopedisi, T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara 1991**
- ÖRENÇ, Ali Fuat,** **‘Mutasarrıf’ maddesi, İslam Ansiklopedisi, C. 31, TDV Yayınları, İstanbul 2006,**
- ÖZTÜRK, Nazif,** **Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır’ın Gözüyle Vakıflar, T.D.V. Yayınları, Ankara 1995**
- UZUNŞARŞILI, İsmail Hakkı,** **Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı, T.T.K. Yayınları, Ankara 1988**

EKLER

8
اشرف الميرزا...
مؤلفه...
رابطه...

9
نصایب...
مدینه...
ایستاد...
و...
کتاب...
اشرف...
اولوب...
و...
اورز...
جلس...
ابرا...
۱۳۳۳

۱۰
کتاب...
چراغ...
در...

۱۱
کتاب...
چراغ...
در...

۱۲
کتاب...
چراغ...
در...

کتاب...
چراغ...
در...

کتاب...
چراغ...
در...

4
نصایب...
مدینه...
ایستاد...
و...
کتاب...
اشرف...
اولوب...
و...
اورز...
جلس...
ابرا...
۱۳۳۳

۱۳
کتاب...
چراغ...
در...

۱۴
کتاب...
چراغ...
در...

۱۵
کتاب...
چراغ...
در...

۱۶
کتاب...
چراغ...
در...

کتاب...
چراغ...
در...

کتاب...
چراغ...
در...

خان جواد فرزند زین العابدین علیه السلام که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 معنی و تفسیر سید بن طاووس فرموده که سید بن طاووس گفته است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

38
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار

39
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

40
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

41
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

42
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

43
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار
 سید بن طاووس فرموده که او را در این دنیا یک بار
 از حدیثی است که در حدیث آمده است که او را در این دنیا یک بار

شاهزاده افغانه و الحاکم سادانه الفضل و الحاکم سراس ایلانه واقع قضاوت کانیاری...
کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...

کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...
کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...

کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...
کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...

کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...
کنت و عوارضی که در مساحت او کنت داود کنت حواسنه بیاضی لایق...

Table with 5 columns: کنگار, بیگ, قازان, سرطرا, قزوین. Each column contains numerical data and text annotations.

کتاب الکونین فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی...

Table with 5 columns and 10 rows of handwritten entries, likely a list of books or authors with associated numbers.

کتاب الکونین فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی...

صکره فماید که در کتاب... کتب معتبره فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی... کتب معتبره فی الفقه الحنفی...

66

بسم الله الرحمن الرحيم
ربنا فتح بيننا وبين قريتنا الحرب وانك خير الحاكمين
وقد همت ان نقتل رسول الله صلى الله عليه وسلم
ثم اتفقت على ما اتفق عليه من
الهدى من اهل البيت
عاشوا في سنة 2 هـ

70

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

در باب اول	7000
سابقه قناد و...	2500
قناد و...	2000
سوم...	5000
...	17000
...	5445
...	2210
...	5702
...	9401
...	2046
...	712
...	4200

تتو ب ب ك ا ه ز ي و س م ن و ه ا ذ ر ن ه

...	1800
...	2161
...	1000
...	6000
...	12167
...	4745
...	5445
...	2210
...	6725
...	2046
...	5702
...	712
...	4200

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

...	17612
...	5445
...	2210
...	2046
...	5702
...	712
...	4200

بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم
بسم الله الرحمن الرحيم

73

الاول في يوم الاربعاء... السهوية الثانية... ايقظ جرس...

Table with multiple columns and rows of handwritten numbers and dates, possibly a calendar or ledger. The first column contains dates like '1350', '1351', etc. Subsequent columns contain various numerical entries and some descriptive text.

يا لذي بديك طغوز بوز الى طغوز خورلار 7909

83

منذ انقضت و تكلم معادن الفضل... و زود الامام... و تقرب من الله... و تقرب من الله... و تقرب من الله...

منذ انقضت و تكلم معادن الفضل... و زود الامام... و تقرب من الله... و تقرب من الله... و تقرب من الله...

منذ انقضت و تكلم معادن الفضل... و زود الامام... و تقرب من الله... و تقرب من الله... و تقرب من الله...

فردت انصاف و انعام مودت العفو و امان...
مجلس تدوین آیین دادرسی...
قضای شریفه صورت

الاحكام

مجلس تدوین آیین دادرسی...
تجدید آیین دادرسی...
توسعه صلاحیت قضای

فردت انصاف و انعام مودت العفو و امان...

99

طابع مبروری...
فردت انصاف و انعام مودت العفو و امان...
مجلس تدوین آیین دادرسی

الاحكام

تربت تارکین اسما... (Handwritten text in the top right section, including a signature and date.)

کارهای استعماری... (Main handwritten text on the left page, detailing administrative or military matters.)

104 با طلب با شکر... (Text block starting with '104 با طلب با شکر', including a signature and date.)

108 غائب... (Text block starting with '108 غائب', including a signature and date.)

109 غائب... (Text block starting with '109 غائب', including a signature and date.)

110 غائب... (Text block starting with '110 غائب', including a signature and date.)

110 غائب... (Text block starting with '110 غائب', including a signature and date.)

110 غائب... (Text block starting with '110 غائب', including a signature and date.)

110 غائب... (Text block starting with '110 غائب', including a signature and date.)

عاشوراء مطهره رجب طالع ماه سنه الحرام في اليوم السبت سنة اثنى عشر وثمان مائة... عباد الله ان الله انزل في هذا اليوم...

عاشوراء مطهره رجب طالع ماه سنه الحرام في اليوم السبت سنة اثنى عشر وثمان مائة... عباد الله ان الله انزل في هذا اليوم...

عاشوراء مطهره رجب طالع ماه سنه الحرام في اليوم السبت سنة اثنى عشر وثمان مائة... عباد الله ان الله انزل في هذا اليوم...

عاشوراء مطهره رجب طالع ماه سنه الحرام في اليوم السبت سنة اثنى عشر وثمان مائة... عباد الله ان الله انزل في هذا اليوم...

Table with 4 columns: Name, Title, Amount, and other details. Includes entries like 'عاشوراء مطهره', 'عاشوراء مطهره', etc.

رضای علی بن کاسر و رضا و تدا...
ایمانی ستم و کفر و کفر و کفر...
او کفر ستم و کفر و کفر...
و موایان...

38

مترجم از کتاب...
قدوة سادات اکرام...
سعدی و غیره...
استدلال...
مترجم...

دستور و قانون...
اصول و قواعد...
مترجم...
اصول...
مترجم...

سید و در خصه...
اصول و قواعد...
مترجم...
اصول...
مترجم...

مترجم...
اصول...
مترجم...
اصول...
مترجم...

مترجم...
اصول...
مترجم...
اصول...
مترجم...

غرض غرام طبع رعنا قد دخلت محرم احرام في يوم الخميس سنة ثمان وثمانين و...

39

بما يتوجب بكذا فذلك سر ذكوري امرير... مفاد القضاة والحكام معاداة الغنائم والكلام سواس وذل فربما في كبره... سر ذكوري نغزاة غررا وذل حتى قتل لرك قضاة ونوعا في زيد فضهم وقوة...

معلم قومي باشير نزه سياهيل رانجا اولاد افشار الاملحد والاكام... كين عفا نام حجه طوف نزه مهر لو مکتوب و بريلکلا و هم مشروح اوز...

و صول اولوقن بويان و هم مشروح اوز با کوفه فقه صدر اولاد فرمان... بيدو القدرم و سياهيل رانجا حور اولو طوف نزه و بريلان مهر لو مکتوب...

عسى ما رزق... بام حسن ولد سلم... سياهيل رانجا... حور اولو طوف نزه... حور اولو طوف نزه... حور اولو طوف نزه...

تعود جيد و در عهد سنده ز حامي حاکم سياهيل رانجا... نمود جيلار و در عهد سنده ز حامي حاکم سياهيل رانجا... نمود جيلار و در عهد سنده...

سویسی و سیرانی
عراق و بلاد آن
بازار مکیه در آنجا

(43)

باعت عزیز بود
168 استریکت المیزان...
و بدلی...
شده...
اندر...
نیز...
اینگه...
اندر...
تا...
مانع...

ملک حج زوایه...

169

بیکون...
چون...
اول...
و نا...
است...
نیز...
تر...
موج...
بر...
کن...
عشق...
مز...
سابق...
اد...
و نا...
م...
بر...
اعت...

مجلس

ملک حج زوایه...

170

قصة القضاء...
زیر...
اما...
هو...
جه...
ع...
خ...

زیر...
اص...
هر...
ط...
س...
در...
وق...
ان...
تو...
س...
ص...
ا...
ج...
و...
و...
ای...
و...
ق...
او...
ش...

مجلس

171 قوه...
م...
ز...
او...
آ...
م...
س...
ب...
او...
ر...
ا...
ا...
ز...
ع...
ا...
ز...
ا...
ر...
ا...
ز...
ا...
ر...
ا...
ز...
ا...
ر...
ا...

وارد في يومين ووجه شرح اوزره شرحه صدر اول استوار شريف
 جليل الشرف واجبت الاتباع ولازم الاشارة معتمدا على ما تقدم وشرعا على
 اوله خلافة في حق من وجب له ذلك من غير ان يكون له من قبله اعداؤه
 بخبره في اليوم العشرة من سنة ثلث وثمانين والف
 صدر في الثاني عشر من شهر ربيع الثاني

بسم الله الرحمن الرحيم
 في حق من...

184
 وقت ثلث من شهر ربيع الثاني من سنة ثلث وثمانين والف
 في حق من...
 صدر في الثاني عشر من شهر ربيع الثاني

185
 فتوا من السيد محمد بن ابي بكر في حق من...

186
 فتوا من السيد محمد بن ابي بكر في حق من...
 صدر في الثاني عشر من شهر ربيع الثاني

أفتى قضاة المسلمين اولى ولاية المؤمنين معاونة الغنم والحقن باقتوا
 اعلام الشريعة والدين وأرثوا علوم الانبياء والمرسلين المحققين عزيه
 عنات الملك المعين اناطة ليلك اوردت قد علمت واقمع مواله نظام زويت
 ففت لهم اخا خرا القضاة والحكام معاونة الغنم والحقن كقضاة نظام
 زيد فضاهم ومغفرة الامانة والاقران منها بطانة وايش اراد من يدينه
 رجع بما يدين واصرا وليهم معلوم او لم يكن برمذته من اوجاهة من التوبة وان
 سلكك ايقظت عينه موقفا على من رعيت او يفتوب

بما يدينه جديدا استجالي امريرة

187
 معاونة الغنم والحكام معاونة الغنم والحقن كقضاة نظام
 زيد فضاهم ومغفرة الامانة والاقران منها بطانة وايش اراد من يدينه
 رجع بما يدين واصرا وليهم معلوم او لم يكن برمذته من اوجاهة من التوبة وان
 سلكك ايقظت عينه موقفا على من رعيت او يفتوب

بسم الله الرحمن الرحيم
 في حق من...

بسم الله الرحمن الرحيم
 في حق من...

بقال جاوینک اویش سید سید سید سید

مردی که بواسطه محبت خود در خدمت کرم خود کرم کرد در نزد فرزند احمد نام خاندان جلیلی
 تهره که بواسطه محبت کتاب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اقرار کرد و تقریر تمام ادب عقد آن ذکر کرد صدور بدین دیکه بدین
 حکم اولوب جمله معرفت خود واقعه اطراف اربعه کعبه علی اقدیر و کمالی
 وحامد خاتون مکارم و طریقی نام اربعه محدود در باب کتاف او طریقی
 حدودی مشتمل بر ملک استقامت سید او کمالی بیخونه اطراف اربعه
 بر زمین عرضی حصار سید مرتضی سید سید سید سید سید سید سید سید
 خدیو و قبول ایدو که مکتوب باقی خلافت ملک سید سید سید سید سید سید سید سید
 طریقیه آنجا و قبولی حصار سید و طریقیه آنجا حصار سید سید سید سید
 تهره اید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 بر موالی غیر از آن ترا و سید و ملک و قبض و قبول ایدو که مکتوب سید سید سید
 مبلغ مقرر شد سید مرتضی مرتضی سید سید سید سید سید سید سید سید
 سالف الذکر مقرر شد که در اصلا و قطع علاقه و مدغم کمالی
 مستقیم سید مرتضی مرتضی ملک سید سید سید سید سید سید سید سید
 مشرف اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ان فی عین سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 عزت از آنجا و قبولی حصار سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

مبارک که عزت و عظمت قطعاً حواله سماع اعتبار اولوب سید سید سید سید سید
 در لکله رفیع و تأدیه ابرو اولوب و مبارک سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 مژگون که قطعاً سید سید اولوب قطعاً و کتاف سید سید سید سید سید
 عزت و شکله و جریب قطعاً سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 نین و قطعاً سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 افتضا ایدو که بلا امانه جز از ابرو سید سید سید سید سید سید سید سید
 مطلوب اولوب او مقدار مکارم سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 بود لکله سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و تهره سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 حصار سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 وار و سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 حصار اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 قد و صلا لکله سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

عزای

مکاری حج امیر محمد و اصادرا اولوب

مخالف القضاة والحکام معاذة الفضاة الکرام سیراسی کتاف خدیو واقع قضایک
 قضایک خدیو کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 تعیین اولوب در کتاف مکتوب کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید
 والاقران کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 توفیق رفیع ایدو که اصلا و قبولی معلوم اولوب که مکتوب سید سید سید
 بهارن کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ذخایر و مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 بود که کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب که باقی سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 معلوم و مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 کتاف و کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و بعد سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب وقت و زمانه از سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اصادرا اولوب ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید
 معین الیوم و سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 حج لکله کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و ادرخان سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 نقصان کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 تهره کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 نقصان سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و تهره کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 تهره کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و التقات اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 قضایک کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ذخره کتاف سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

نیا سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

قدرة الامجد والاعلیٰ سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 توفیق رفیع ایدو که معلوم اولوب که کتاف سید سید سید سید
 رکاب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و بالنفس ایدو که معلوم اولوب که کتاف سید سید سید سید
 اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 با سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 خصوصاً رخصت و سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 صوب حصار سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 تعریف و بیان دیکه ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 نصب و تعیین و سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 بودی اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و وقت سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ضابطه معلوم و رعایت و توفیق سید سید سید سید سید
 مقدم اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 و سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 امر سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 حسب ایدو که معلوم اولوب که کتاف سید سید سید سید
 ما صورت مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 بهار و وقت و سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اعلامی و بلا امانه سید سید سید سید سید سید سید سید
 بود سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 افرای و تهره سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب و رعایت سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 ایدو که مکتوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 مخصوص سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 اولوب رعایت سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 محالته در رعایت سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 صدور اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
 حصار اولوب سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید

تشریح احادیث و قدس عزیر از او نقل شده است که از سوره حمد و نمازین و الف
موجیه قافیه مکتوبه صادر است که در صورت اینها...

53

117

مجموعه اصولی در علم عربی

203

مخاطب الفصحة والحکام معاداة الفضا و العلم سواس و لزوق و اسالیب لغزین
واقع تضارک قاصدین و بکلیه از فضیله و تقوی الاما و الالهیه در کاه مقام بزرگ
با شکر از تو بیخ نام سینه زید مجرب و مخاخر الاما و القرآن ضابطه شکر
و ابیسی از لریه بود هم توقع توقع و با بون و اسرار و بی معلوم اول که صحت
و حواله لایم بجز از شکر سینه مبارکه به محسوسه ان طوطی جانشین سینه
موجیه قد و لایه و ظاهر ترینه و امم اعدیم صفت ای که بیخ سینه سراسر
او و اسالیب شکر خردن واقع وقت فرم شکر سینه سراسر معلوم اول که صحت
و قیاسک به کوهی مع فقهه و هو الالقش و شکر کوهی به کوهی مع فقهه
او نیز از کوهی اولی او نیز شکر سینه کوهی و قرق بیله کوهی شکر
بایم و سینه اسکله نظر اولیوب فی مذکور او نیز اجاب ایوب
بهاره جانب میرد و میرد با نه اقمه قریه نظر و نظرین نظرین نظرین
او آری شکر بر قدم بایم و ترارک و کوهی و صحنه اسکله
نظر و حفظ و خفا می خردن در علمه مخبر و انانیه ساحت ای که
فرمان او نظارن قافیه کوهی استوار سینه سراسر و عا شکر افغانی
حسن افغانی سراسر او شکر ایوبی و صولت با شکر حساب افغانی و در
امریه مذکور صحنه افغانی اولیوب و ظهور و ظهور صحت و در فرم خردن اولیوب
او نیز مذکور الحار و دقیق و شکر ایوبی خردن خردن خردن خردن خردن
اسکله نظر و حفظ و اذخاره مزایسی و اتمام و اصحاب ذخایر
فرد و احدک برافحه خردن کوهی و قطعنده اخترازم ایوبی و سینه کوهی و کوهی
سوی ایوبی و خفا نظر و ابیسی از لریه سراسر و در صحنه سراسر صحنه
و حرکت ایوبی باین فرمان عا کتبه صادر اولیوب سینه سراسر و کوهی
و در وقت ایوبی و در صحنه سراسر او نیز شکر فایده صدور و در این است
جلال شکر واجب الاتباع و لایم الاما ملک صحنه نظر و کوهی و کوهی
شکر سراسر عادت شکره اعطاء و کوهی سراسر خردن ایوبی سینه سراسر
نکته و تائین و کف قد و صلا اینها...

برای
وقتی و سعه لایم
صاحب رتبه و اولیوب و سینه سراسر
و صا و لایم سینه و لایم و لایم
مانند و سینه سراسر و لایم و لایم
و در 1000 سینه سراسر و لایم و لایم
بر ما
صاحب رتبه و اولیوب و سینه سراسر
مانند و سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم

204

تشریح احادیث و قدس عزیر از او نقل شده است که از سوره حمد و نمازین و الف
موجیه قافیه مکتوبه صادر است که در صورت اینها...

206 در نایب کوهی خردن از او نقل شده است که از سوره حمد و نمازین و الف
موجیه قافیه مکتوبه صادر است که در صورت اینها...

مجموعه اصولی در علم عربی
واقع تضارک قاصدین و بکلیه از فضیله و تقوی الاما و الالهیه در کاه مقام بزرگ
با شکر از تو بیخ نام سینه زید مجرب و مخاخر الاما و القرآن ضابطه شکر
و ابیسی از لریه بود هم توقع توقع و با بون و اسرار و بی معلوم اول که صحت
و حواله لایم بجز از شکر سینه مبارکه به محسوسه ان طوطی جانشین سینه
موجیه قد و لایه و ظاهر ترینه و امم اعدیم صفت ای که بیخ سینه سراسر
او و اسالیب شکر خردن واقع وقت فرم شکر سینه سراسر معلوم اول که صحت
و قیاسک به کوهی مع فقهه و هو الالقش و شکر کوهی به کوهی مع فقهه
او نیز از کوهی اولی او نیز شکر سینه کوهی و قرق بیله کوهی شکر
بایم و سینه اسکله نظر اولیوب فی مذکور او نیز اجاب ایوب
بهاره جانب میرد و میرد با نه اقمه قریه نظر و نظرین نظرین نظرین
او آری شکر بر قدم بایم و ترارک و کوهی و صحنه اسکله
نظر و حفظ و خفا می خردن در علمه مخبر و انانیه ساحت ای که
فرمان او نظارن قافیه کوهی استوار سینه سراسر و عا شکر افغانی
حسن افغانی سراسر او شکر ایوبی و صولت با شکر حساب افغانی و در
امریه مذکور صحنه افغانی اولیوب و ظهور و ظهور صحت و در فرم خردن اولیوب
او نیز مذکور الحار و دقیق و شکر ایوبی خردن خردن خردن خردن خردن
اسکله نظر و حفظ و اذخاره مزایسی و اتمام و اصحاب ذخایر
فرد و احدک برافحه خردن کوهی و قطعنده اخترازم ایوبی و سینه کوهی و کوهی
سوی ایوبی و خفا نظر و ابیسی از لریه سراسر و در صحنه سراسر صحنه
و حرکت ایوبی باین فرمان عا کتبه صادر اولیوب سینه سراسر و کوهی
و در وقت ایوبی و در صحنه سراسر او نیز شکر فایده صدور و در این است
جلال شکر واجب الاتباع و لایم الاما ملک صحنه نظر و کوهی و کوهی
شکر سراسر عادت شکره اعطاء و کوهی سراسر خردن ایوبی سینه سراسر
نکته و تائین و کف قد و صلا اینها...

برای
وقتی و سعه لایم
صاحب رتبه و اولیوب و سینه سراسر
و صا و لایم سینه و لایم و لایم
مانند و سینه سراسر و لایم و لایم
و در 1000 سینه سراسر و لایم و لایم
بر ما
صاحب رتبه و اولیوب و سینه سراسر
مانند و سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم
سینه سراسر و لایم و لایم

فرمان عالی هم صادر او شد و بیو دو یک وصول بود و بیو با این وجه شروع
اوزه شرفیافته صدور اول خرمانه واجب الایمان و لازم الاستیذان که مخصوص
اطرافه و غیره و چون حکم و خلافتش رعایت نماید و همانیت ایستادند و بیو
علامت شریفه اعطاء و بیو خیر خیر او او خیر خیر است و بیو با این وجه
بوسیاق بیع الاولی که غرضه بیو تا بیع مورثه استعجال بر امرش بود و صادر
اول شد و در وصول الیها ۲۰۰۰

210 تیمار سیه ایست اما که فوجی در یک بود و بیو با این وجه شروع
استخراج استیانت الیالات و الویله که بیو دفعه فوجی بود و بیو با این وجه
سایره که فوجی در یک بود و بیو با این وجه شروع
تیمار سیه ایست اما که فوجی در یک بود و بیو با این وجه شروع
استخراج استیانت الیالات و الویله که بیو دفعه فوجی بود و بیو با این وجه
سایره که فوجی در یک بود و بیو با این وجه شروع

درویش محمد	درویش محمد	درویش محمد
۹۱۷۵۸	۹۰۰۰	۹۰۰۰
درویش محمد	درویش محمد	درویش محمد
۷۵۰۰	۶۰۰۰	۶۰۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۷۵۰	۱۷۵۰	۱۷۵۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۱۰۳۲	۱۱۰۳۲	۱۱۰۳۲
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۴۸۰۰	۴۸۰۰	۴۸۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۹۳۷۵	۹۳۷۵	۹۳۷۵
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۸۱۹۷	۸۱۹۷	۸۱۹۷

حاجی و	حاجی و	حاجی و
۹۹۵۰	۹۹۵۰	۹۹۵۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۹۴۰۰	۹۴۰۰	۹۴۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۹۰۰۰	۹۰۰۰	۹۰۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۷۷۶۱۸	۷۷۶۱۸	۷۷۶۱۸

211 معروضه بود که ایات بسوا که بود از دم فوجی که ترتیب و حرکات
طرف میسرانند و تر فرزند و بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
در طرفه فوجی و تر فرزند و بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
بر دفعه فوجی ترتیب معاد قریه و قاعه سیدم او طبقه و بیو را از تر قطعه بود
طهون فوجی ترتیب فوجی و بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
اداره ابد و بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
خرید کلانک و بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
تا بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود
فرمانه و لطفه ایست که حضرت بیو را از تر قطعه بود و بیو را از تر قطعه بود

درویش محمد	درویش محمد	درویش محمد
۱۰۷۰۰	۱۰۷۰۰	۱۰۷۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۷۵۰	۱۷۵۰	۱۷۵۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۲۰۴۵	۱۲۰۴۵	۱۲۰۴۵
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۷۵۰	۱۷۵۰	۱۷۵۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۱۱۰۳۲	۱۱۰۳۲	۱۱۰۳۲
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۴۸۰۰	۴۸۰۰	۴۸۰۰
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۹۳۷۵	۹۳۷۵	۹۳۷۵
عبدالله	عبدالله	عبدالله
۸۱۹۷	۸۱۹۷	۸۱۹۷

مدینا السیاحیة... 220... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة...

221... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة...

222... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة...

223... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة... مدینة السیاحیة...

228
میر تقی محمد نور
بیت الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
ملازم اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
اعلیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
حاج محمد رفیع صاحب کتب

229
مردی که در سنه ۱۰۰۰ هجری قمری در کربلا
حاج محمد رفیع صاحب کتب
میر تقی محمد نور
بیت الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
ملازم اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
اعلیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
حاج محمد رفیع صاحب کتب

غریب شریف صاحب
میر تقی محمد نور
بیت الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
ملازم اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
اعلیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
حاج محمد رفیع صاحب کتب

المصنفان العالی

اسمیکه الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
میر تقی محمد نور
بیت الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
ملازم اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
اعلیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
حاج محمد رفیع صاحب کتب

Table with multiple columns of handwritten numbers and text, likely a ledger or index.

تذوق الفقه و الکلام معده الفقه و الکلام سیواس
میر تقی محمد نور
بیت الیکبر اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
ملازم اولیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
اعلیٰ از سنه ۱۰۰۰ هجری قمری
حاج محمد رفیع صاحب کتب

بزرگتر از آن و غرت و غفا و فرمانه و مغایر رضا به شهر بارانم
مقارن و خلاقی و کیخسرو به مبتدا شدت و بر شما قنات
القای بجای و جان نسیب و وسیله ایده و مریضات نسبی و خلل
نظری حق صوبه اول و دوم و حقه سه و عربیات نسبی و مریض
اول و سر بر نفوس تا سایر امور نسبی و معارف و حقیقه نسبی و
نظری بر آنچه هم اولی است صرف قدرت ایکنه باشد و مانع باشد
صارت او گشت و بیور و بیجا گشت و غیره و بعد از آن
بویان و وجه مشهور و اولی شرفیه و صمد اولی و ثانیه و اولی
الاتباع و لازم الاضمار مضمون منطقی و معانی و غیره
و خود در لغات شایع و معانی است اینها را نسبی و مریضات نسبی
اعتقادند نسبی را او است نسبی را او است نسبی را او است
نسب و صمد العباد است

تخت کبد ۲۰	افکاری ۷۵	آفرین ۲۸	بامی ۲۲	عبد السلام ۱۱
عاقبت ۲۵	کوه برین ۱۸۹	بویحیی ۲۲	بامی ۲۲	بار بیکار ۳۱۵
سوم کوه ۱۸۴	کوه کوه ۲۴	کوه کوه ۲۴	کوه کوه ۲۴	کوه کوه ۲۴
نورین ۱۴۷	نورین ۱۴۷	نورین ۱۴۷	نورین ۱۴۷	نورین ۱۴۷
بوی فارغ ۱۹	استغناء ۱۵۴	کوه کوه ۴۷	کوه کوه ۴۷	کوه کوه ۴۷
بای کوه ۸	بویحیی ۵۲	کوه کوه ۲۲	کوه کوه ۲۲	کوه کوه ۲۲
کوه کوه ۳۲	کوه کوه ۷۴	کوه کوه ۲۲	کوه کوه ۲۲	کوه کوه ۲۲
نور کوه ۱۹	اد کله ۳۰	کوه کوه ۴	کوه کوه ۸۵	کوه کوه ۳۷
کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱
بیت کوه ۳۸	کوه کوه ۳۸	کوه کوه ۷۲	کوه کوه ۲۸	کوه کوه ۱۱
نورین ۲۷	کوه کوه ۲۷	کوه کوه ۲۷	کوه کوه ۲۷	کوه کوه ۲۷
کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱	کوه کوه ۱۲۱
کوه کوه ۱۱	کوه کوه ۱۱	کوه کوه ۱۱	کوه کوه ۱۱	کوه کوه ۱۱

۷۴۴۷ یا که بر روی بیک در زمین به جای بر او کرده است
سند مکرر از امامان و اولیای سلیمان و ادریس
چهارمین و پنجمین و ششمین و هفتمین از اولاد
اولیای سلیمان است که اولاد از اولاد است
نظام و در یک دستبرد است

کوه کوه ۱۵۰	کوه کوه ۶۵	کوه کوه ۲۰	کوه کوه ۵۸	کوه کوه ۶۵
کوه کوه ۶۱	کوه کوه ۱۰۰	کوه کوه ۱۸۹	کوه کوه ۱۲۷	کوه کوه ۱۱۵
کوه کوه ۱۵۹	کوه کوه ۲۰	کوه کوه ۱۹	کوه کوه ۷۵	کوه کوه ۲۲
کوه کوه ۱۱۰	کوه کوه ۲۲	کوه کوه ۱۱۵	کوه کوه ۱۱۵	کوه کوه ۱۲۵
کوه کوه ۱۱۰	کوه کوه ۱۲۴	کوه کوه ۹۵	کوه کوه ۱۴۱	کوه کوه ۵۸
کوه کوه ۵۸	کوه کوه ۷۴	کوه کوه ۷۲	کوه کوه ۷۲	کوه کوه ۷۲
کوه کوه ۸	کوه کوه ۳۵	کوه کوه ۳۵	کوه کوه ۳۵	کوه کوه ۳۵
کوه کوه ۹۰	کوه کوه ۳۲	کوه کوه ۳۲	کوه کوه ۳۲	کوه کوه ۳۲
کوه کوه ۹۲	کوه کوه ۹۲	کوه کوه ۹۲	کوه کوه ۹۲	کوه کوه ۹۲

مشروع او زره مرتبه نشد صدور اولان فرما واجب الاتباع ولازم الامتناع
مفروضه اطاعت و بند عداوت و مطلقه اتفاقا و ما عدت الامتناع مشروط
بعدم مخالفت شرطه اتفاقا و قدس شرطه ان لا يفسد الاصل
الملك و خاتمت و انك قد صدر اليها 152
موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد

246
امور ملك الملك او كسره ما في ذمته من ذمته ملكه و انما ملكه
اختيارا و لا يملكه غيره و انما ملكه اختيارا و لا يملكه غيره
بعدم مخالفت شرطه اتفاقا و قدس شرطه ان لا يفسد الاصل
الملك و خاتمت و انك قد صدر اليها 152
موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد

247
مغافر الغفلة و الحكم معاده الغفلة و الحكم سواس ابا لنتن و اوقع قضا
قاضي و انما يملكه من ذمته من ذمته ملكه و انما ملكه اختيارا
و خاتمت و انك قد صدر اليها 152
موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد

موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد
مغافر الغفلة و الحكم معاده الغفلة و الحكم سواس ابا لنتن
قاضي و انما يملكه من ذمته من ذمته ملكه و انما ملكه اختيارا
و خاتمت و انك قد صدر اليها 152
موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد

249
وقود تا يرد طوبى و انما يملكه من ذمته من ذمته ملكه
اختيارا و لا يملكه غيره و انما ملكه اختيارا و لا يملكه غيره
بعدم مخالفت شرطه اتفاقا و قدس شرطه ان لا يفسد الاصل
الملك و خاتمت و انك قد صدر اليها 152
موجب سوره جود ليدبر ملك افيدركه دبر 145
بيود ليدبره حاد و او طرد

در وجه اولی که لازم است ... در وجه اولی که لازم است ... در وجه اولی که لازم است ...

در وجه اولی که لازم است ... در وجه اولی که لازم است ... در وجه اولی که لازم است ...

سبب است که در نظر اولی ... سبب است که در نظر اولی ... سبب است که در نظر اولی ...

253

242

47105

مکمل بر طبقه بخانه عامه مع و صاحب ذی در دست اوله لواء شریف
در سحر کما قدری طویله ملک مایه که ایچون ترتیب اولی شریف
مستند مکر اولدوق و در در اسرک چون قطعاً تا غیر ایملک سرب ذکر اوله
اونده سرت قطع شکست طویله برجا اولدوس رجه سندی تقو و سلیم
ایملک جوم کوزیر سرب و غیرت ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس
ایسور دیک حکم سیرینه واروقه بدایر و هم مشر و ج اولدوس
سرفه قنده صدر اولدوس ایسور سرفه جلاله و اجب الاتباع
و لایم الاشتهارک مستفید شریف بر عامل اولدوس سرب همز علامت
شرفه ایملک و جید سرفه ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس

فرد صدر البیت ع
بسم الله الرحمن الرحیم
الحمد لله رب العالمین
والصلاة والسلام على محمد وآله الطيبين الطاهرين
الذين هم المرسلون

254 بوجیه ایملک سرب
فرد القضاة و الهام مدد العفو و التمام جودان سرب سرب مایه
اولدوس و الاجل سرب و داری سرب مایه و فرقه اولدوس و الاجل
بر خصمه مایه سرب قضاة او اولدوس سرب مایه و اولدوس و اولدوس
مستند اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
جایزه سرب کول اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه و اولدوس
اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
و قضیه مایه مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
و صدر اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
و قضیه مایه مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
و مایه سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
جایزه مایه مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
سرب مایه سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
و یکله قضیه مایه مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
ایملک سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
تخصیر و سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
تخصیر اولدوس سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
قضیه مایه مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
اولدوس سرب مایه سرب اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
بو باین و هم مشر و ج اولدوس سرفه جلاله و اجب الاتباع
مستفید شریف بر عامل اولدوس سرب همز علامت
ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس

سرب مایه
سرب مایه

فرد صدر البیت ع

255

فرد رفق و صفی اولدوس سرب مایه و اولدوس سرب مایه
مستند مکر اولدوق و در در اسرک چون قطعاً تا غیر ایملک سرب
اونده سرت قطع شکست طویله برجا اولدوس رجه سندی تقو و سلیم
ایملک جوم کوزیر سرب و غیرت ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس
ایسور دیک حکم سیرینه واروقه بدایر و هم مشر و ج اولدوس
سرفه قنده صدر اولدوس ایسور سرفه جلاله و اجب الاتباع
و لایم الاشتهارک مستفید شریف بر عامل اولدوس سرب همز علامت
شرفه ایملک و جید سرفه ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس

256
مستند مکر اولدوق و در در اسرک چون قطعاً تا غیر ایملک سرب
اونده سرت قطع شکست طویله برجا اولدوس رجه سندی تقو و سلیم
ایملک جوم کوزیر سرب و غیرت ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس
ایسور دیک حکم سیرینه واروقه بدایر و هم مشر و ج اولدوس
سرفه قنده صدر اولدوس ایسور سرفه جلاله و اجب الاتباع
و لایم الاشتهارک مستفید شریف بر عامل اولدوس سرب همز علامت
شرفه ایملک و جید سرفه ایملک باین فرمان عالیه تم صادر اولدوس

سرب مایه
سرب مایه

ÖZGEÇMİŞ

1983 yılında Sivas ili Şarkışla ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Hürriyet İlkokulu'nda tamamladı. Orta ve lise eğitimini Şarkışla İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. Lise eğitimini 2000 yılında bitirdikten sonra aynı yıl Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni kazandı. 2004 yılında mezun oldu. 2005 yılında Kayseri'ye Kur'an Kursu Öğreticisi olarak atandı. 2006 yılında da Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, İslam Tarihi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans'a başladı.

Şeyma ARIKAN

İLETİŞİM ADRESİ

Adres :Toki Demokrasi Mah. Küme Evler Blok C-2/6 No: 13
Mimarsinan KAYSERİ

E-mail :seymasivas@hotmail.com

Tel : 0543 430 61 04